ಸಾಮವೇದ ಸಂಹಿತೆ

ಋಕ್, ಪದ, ಗಾನ, ಸಾಯಣಭಾಷ್ಯ
ಕನ್ನಡ ಭಾವಾನುವಾದ, ಪದ್ಯಾನುವಾದ ಸಹಿತ

ಸಂಪುಟ ೨

ಐನ್ದ್ರಮ್ ಕಾಣ್ಡಮ್

ಋಕ್ ೧೧೫ ರಿಂದ ೨೯೨

ದ್ರಾಹ್ಯಾಯಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಪ್ರಕಾಶನ

ಸಾಮವೇದ ಸಂಹಿತೆ

ಋಕ್, ಪದ, ಗಾನ, ಸಾಯಣಭಾಷ್ಯ
ಕನ್ನಡ ಭಾವಾನುವಾದ, ಪದ್ಯಾನುವಾದ ಸಹಿತ

ಸಂಪುಟ ೨

ಐನ್ದ್ರಮ್ ಕಾಣ್ಡಮ್

ಋಕ್ ೧೧೫ ರಿಂದ ೨೯೨

ದ್ರಾಹ್ಯಾಯಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಪ್ರಕಾಶನ

ಸಾಮವೇದ ಸಂಹಿತೆ

ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟ

ಐನ್ದ್ರ ಕಾಂಡ
ಋಕ್ ೧೧೫ ರಿಂದ ೨೯೨

ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶಕರು
ದ್ರಾಹ್ಯಾಯಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ
ನಂ ೮೦೧, ೩ನೆಯ ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆ,
೪ನೆಯ ಬ್ಲಾಕು, ರಾಜಾಜಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು ೧೦
ದೂರವಾಣಿ ೨೩೧೫೩೨೪೮

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ ೨೦೧೦

ಬೆಲೆ ರೂ ೨೫೦/-

ದ್ರಾಹ್ಯಾಯಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ – ಪರಿಚಯ

ಸಾಮವೇದದ ಅಧ್ಯಯನ ಆಧ್ಯಾಪನ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸಾಮವೇದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಪ್ರಚಾರಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯುಳ್ಳ ಸಾಮವೇದಾಧ್ಯಯನ ಆಸಕ್ತರಿಂದ 'ದ್ರಾಹ್ಯಾಯಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ' ವೆಂಬ ಸಂಸ್ಥೆ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಸಾಮವೇದದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವವರೆಲ್ಲರೂ ಯಾವಶುಲ್ಕವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಯಥಾಮತಿ ವೇದಪುರುಷನ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು.

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಸಾಮವೇದದ ಓಲೇಗರಿ ಹಾಗೂ ಹಸ್ತ ಲಿಖಿತ ಗ್ರಂಥಗಳು ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿರುವುದೇ ಒಂದು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಈಗೀಗ ಪ್ರಯೋಗ ಕರ್ತೃಗಳು ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಪೂರ್ವಾಪರ ಪ್ರಯೋಗ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿದ್ದು ವೈದಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ, ಹೊಸದಾಗಿ ಕಲಿಯ ಬಯಸುವವರಿಗೆ ಉಪಾದೇಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಸಾಮವೇದದ ಸಮಗ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಅಧ್ಯಾಪನ ಮಾಡಲಾಶಿಸುವವರು ದೇವನಾಗರಿಲಿಪಿಯಲ್ಲಿರುವ / ಗ್ರಂಥಾಕ್ಷರದಲ್ಲಿರುವ ಮುದ್ರಿತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥಗಳು ಕನ್ನಡಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವದೂ ಕನ್ನಡಿಗ ಸಾಮವೇದಿಗಳು ಅಧ್ಯಯನ ಅಧ್ಯಾಪನಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹ ತಾಳದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ತುಂಬಬೇಕೆಂಬುದೇ ದ್ರಾಹ್ಯಾಯಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಆಶಯವಾಗಿದೆ.

ಈ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ನಾಗರೀ ದೇವನಾಗರೀ ಗ್ರಂಥಾಕ್ಷರಗಳ ಓಲೇಗರಿ, ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಹಾಗೂ ಮುದ್ರಿತ ಸಾಮವೇದ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಪಾಠಾಂತರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ, ವ್ಯತ್ಯಯಗಳನ್ನು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು, ಅವರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಸ್ಥಳ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ ಖಚಿತ ಪಾಠವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಿರ್ಧರಿಸಾಲಾಗದ ಅಂಶಗಳು ಆಯಾಗ್ರಂಥಗಳ ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗಾಗಿ ಮಂಡಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಈ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆಯ ನಂತರ ವೈದಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಆನುಪೂರ್ವಿಯ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದೆಯೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಾಮವೇದ ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ಋಕ್ ಪದ ಗಾನ ಭಾಷ್ಯ ಅರ್ಥ ವಿಶೇಷ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಲು ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಬಯಸುವವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮನ್ತ್ರ, ತನ್ತ್ರ, ಅನುಷ್ಠಾನ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಯಥಾಮತಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಮನ್ತ್ರಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಪ್ರತೀಕಗಳ ಪರಿಚಯವನ್ನೂ ಸೂಕ್ತ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಯಥಾನುಕೂಲವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಕೈಂಕರ್ಯವನ್ನು ದ್ರಾಹ್ಯಾಯಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ 'ಸಾಮವೇದ ಪರಿಚಯ', 'ನಿತ್ಯಾಹ್ನಿಕ', 'ಪೂರ್ವ ಪ್ರಯೋಗ', ದ್ರಾಹ್ಯಾಯಣ ಶ್ರಾದ್ಧ ಪ್ರಯೋಗ', 'ಅಪರ ಪ್ರಯೋಗ', 'ಸಾಮವೇದ ಸಂಹಿತೆ – ಒಂದನೆಯ ಸಂಪುಟ' ಎಂಬ ಆರು ಗ್ರಂಥಗಳು ೧/೮ರ ೨೧೫೦ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಕ್ತವಾಗಿ ೧೯೯೬ ರಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ಈ ಗ್ರಂಥಗಳು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಮನ್ತ್ರ ಅರ್ಥ ಆಧಾರ ವಿವರಣೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವದನ್ನು ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಸಂಶೋಧನಾನಿರತರೂ ಅಧ್ಯಯನ ಅಧ್ಯಾಪನನಿರತರೂ ಪ್ರಯೋಗಕರ್ತೃಗಳೂ ವೇದದ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಕುತೂಹಲವುಳ್ಳವರೂ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಆದರದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೀಗ ಸಾಮವೇದ ಸಂಹಿತೆಯ ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಪುಟವಾಗಿ ಐನ್ದ್ರಕಾಂಡ ಪ್ರಥಮ ಭಾಗವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಬಹುನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಅರ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

'ಯಜ್ಞಾರ್ಥಾತ್ ಕರ್ಮಣೋನ್ಯತ್ರ . . . । 'ಕರ್ಮಬ್ರಹ್ಮೋದ್ಭವಂ ವಿದ್ಧಿ . . . । 'ಕರ್ಮಣೈವ ಹಿ ಸಂಸಿದ್ಧಿಮ್ . . . ' – ಛಾಂ.ಉ. ೫.೧೦.೬–೮, ಬೃ.ಉ ೬.೨.೧೬, ಭ.ಗೀ. ೩.೯, ೧೫.೨೦ ॥ ಇತ್ಯಾದಿ ಉಪದೇಶಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ, ಮನ್ತ್ರಾರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು, ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಆಚರಿಸುವ ಕರ್ಮ ವೀರ್ಯವತ್ತಾಗಿ ಸಮೃದ್ಧ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕರ್ತೃವಿಗೆ ನೆರವಾಗುವುದೇ ದ್ರಾಹ್ಯಾಯಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಧ್ಯೇಯವಾಗಿದೆ.

ಯುಗಾದಿ
ಶ್ರೀ ವಿಕೃತಿ ಸಂವತ್ಸರ
೧೬–೦೩–೨೦೧೦

ಟಿ. ಗೌರೀಪತಿ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು
ದ್ರಾಹ್ಯಾಯಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ

ಸಂಪಾದಕರ ಬಿನ್ನಹ

ಇದೀಗ ಸಾಮವೇದ ಸಂಹಿತೆಯ ತೃತೀಯ ಸಂಪುಟ ಐನ್ದ್ರಕಾಂಡ ಪ್ರಥಮ ಭಾಗವನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅರ್ಪಿಸಲು ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆಗ್ನೇಯಕಾಂಡವೆಂಬ ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಥಮ ಸಂಪುಟದಂತೆಯೇ ಋಕ್ ಪದ ಗಾನ ಸಾಯಣಭಾಷ್ಯ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪದಾರ್ಥ ವಿಶೇಷ ವಿಷಯಗಳು ಭಾವಾರ್ಥ ಕನ್ನಡದ ಪದ್ಯ ಸಹಿತ ಈ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿವೆ. ಹಿಂದಿನ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತರಲು ಸಹಕಾರ ನೀಡಿರುವ ಮಹಾನುಭಾವರೆಲ್ಲರೂ ಅದೇ ಭಕ್ತಿ ಶ್ರದ್ಧೆ ಉದಾರತೆಯಿಂದ ಈ ಸಂಪುಟದ ಕೈಂಕರ್ಯವನ್ನೆಸಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದಿನ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿನ ಮನ್ತ್ರಗಳ ಸಾರಸರ್ವಸ್ವವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿರುವ ಶತಾವಧಾನಿ ಡಾ. ಆರ್. ಗಣೇಶ್‌ರವರೇ, ಈ ಸಂಪುಟದ ಮನ್ತ್ರಗಳ ಹಿರಿದರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಪುಟ್ಟಪುಟ್ಟ ಕನ್ನಡ ಪದ್ಯಗಳೆಂಬ ನಕ್ಷತ್ರಪುಂಜಗಳಲ್ಲಡಗಿಸಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮನೆಯಂಗಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿ ವೇದಪುರುಷನ ಆರಾಧನೆಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಋಷಿಸ್ವರೂಪವಾದ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮಹಾಮನಸ್ಸಿನವರಿಗೆ ವೇದಪುರುಷನು ಶಾಂತಿಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ತನ್ನ ಕೃಪೆಯನ್ನು ಮಳೆಗರೆಯುತ್ತಲಿರಲೆಂದು ಮುಡಿಚಾಚಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಯುಗಾದಿ
ಶ್ರೀ ವಿಕೃತಿ ಸಂವತ್ಸರ
೧೬-೦೩-೨೦೧೦

ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಲಿ
ದ್ರಾಹ್ಯಾಯಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ

|| ಓಮ್ ನಮಃ ಸಾಮವೇದಾಯ ||

ಸಾಮವೇದ ಕೌಥುಮಶಾಖೆಯ
ಛನ್ದ ಆರ್ಚಿಕ ಸಂಹಿತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಗಾನ ಸಂಹಿತೆ
ಅಥ ಐನ್ದ್ರಮ್ ಕಾಣ್ಡಮ್

ಋಕ್ ೧೧೫

ಶಂಯುರ್ಬಾರ್ಹಸ್ಪತ್ಯಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ತದ್ವೋ ಗಾಯಸುತೇ ಸಚಾ ಪುರುಹೂತಾಯ ಸತ್ವನೇ ।

೨u ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಶಂ ಯದ್ಗವೇ ನ ಶಾಕಿನೇ ॥ ೧.೧೧೫ ॥

೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧
ತತ್ - ವಃ - ಗಾಯ - ಸುತೇ - ಸಚಾ । ಪುರುಹೂತಾಯ - ಪುರು - ಹೂತಾ

೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ಯ - ಸತ್ವನೇ ॥ ಶಂ - ಯತ್ - ಗವೇ - ನ - ಶಾಕಿನೇ ॥ ೧.೧೧೫ ॥

ಮಾರ್ಗೀಯವವಮ್ । ಮೃಗಯುರ್ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೦ ೪ ೫ ೧ ^ ೩ ೨^ ೩ ೫
೧೧೫.೧. ತದ್ವೌಹೋವಾ ॥ ಗಾಯಾ೭೨ । ಸುತಾಇಸಾ೭೨೩೪ಚಾ ।

೧ ೨೦ ೦ ೧ ೨ ೧
ಪುರುಹೂತಾ । ಯಸಾತ್ವಾ೭೧ನಾ೭೨ಇ ॥ ಶಂಯತ್ ।

೨ ^ ೨^ ೩ ೫ ೧ ^ ೩
ಹಾ । ಔ೭೩ಹೋಇ । ಗಾ೭೨೩೪ವಾಇ ॥ ನಾ೭೨ಶಾ೭೨೩

೫೦ ೦ ೨ ^ ೧ ೧೧೧
ಳಔಹೋ೯ವಾ ॥ ಏ೨೩ । ಕಿನೇ೨೨೩ಳ೫ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೬ । ಪೂ । ೧ । ೧೮೧ ॥

ರಾದ್ರೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋಃ ರುದ್ರೋ ಗಾಯತ್ರೀಸ್ಸ್ವಃ ॥

೫ ೦ ೦ ೨ ^ ೧ ೦
೧೧೫.೨. ತದ್ವೋಗಾಯಾ ॥ ಸುತಾಇಸಚಾ೨೩ । ಪೂರೂ೨೨೩ಹೂ

೨ ೩೦ ೨ ^ ೧ ೨೩ ೫ ೨
ತಾ೨೩ಳ । ಹಾಹೋ೯೨೩ । ಯಾಸತ್ವಾ೨೨೩ಳನಾಇ ॥ ಶಂ

೧ ೨ — — ೧
ಯದ್ಗಾ೨೨೩ವೇ ॥ ನಶೌ೨೨ । ಹೌ೨೨ । ಹುವೋ೯೨೩ಳ ।

೫ ೪ ॥ ೫
ವಾ ॥ ಕಾ೨೫ಇನೋ೯೨೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೪ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೪ । ತೀ । ೨ । ೧೮೨ ॥

೫ ೦ ೦ ೦ ೫ ೨ ೦ ೧೦
೧೧೫.೩. ತದ್ವೋಗಾಯಸುತೇಸಚಾ೨೬ಏ ॥ ಪುರುಹೂತಾಯಸತ್ವ

೨೦ ೧ ೨೦ ೦ ೧ ೮ ೨ ೫
ನೇ । ಪುರುಹೂತಾ । ಯಾಸತ್ವಾ೨೨೩ನಾ೨೩ಳಇ ॥ ಶಂಯ

೨ ^ ೩ ೫ ^ ೪ ೨ ^
ತ್ । ಗೌ ವಾ೬೨೨೩ಳವಾ ॥ ನಾ೨೨೩ಶಾ೨೩ ॥ ಕಾ೨೩ಳ

॥ ೫
೫ಇನೋ೯೨೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೬ । ಡೂ । ೩ । ೧೮೩ ॥

ಈನಿಧನಮ್ ಮಾರ್ಗೀಯವಮ್ । ಮೃಗಯುಃ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೦ ೦ ೦ ೫ ೨ ೦ ೧೦
೧೧೫.೪. ತದ್ವೋಗಾಯಸುತೇಸಚಾ೩೭ಐ ॥ ಪುರುಹೂತಾಯಸತ್ವ

೨
ನಾಇ ॥ ಶಂಯದ್ಗಾ೨೩ವೇ ॥ ಐ೨ಹೋ೧ಆ೨

೨ ೧ ೧ ^ ೫೦೦
೩ಇಹೀ । ನಶಾ೨೩ । ಕಾ೨೩ಇನಾ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥

೩ ೧೧೧
ಈ೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೭ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೬ । ಥೂ । ೪ । ೧೮೪ ॥

ಹೇ ಸ್ತೋತಾರಃ **ವಃ** ಯೂಯಮ್ **ಸುತೇ** ಅಭಿಷುತೇ ಸೋಮೇ ಸತಿ **ಪುರುಹೂತಾಯ** ಬಹುಭಿರ್ಯಜಮಾನೈರಾಹುತಾಯ **ಸತ್ವನೇ** ಶತ್ರೂಣಾಂ ಸಾದಯಿತ್ರೇ ಯದ್ವಾ ಧನಾನಾಂ ಸನಿತ್ರೇ ದಾತ್ರೇ ಇನ್ದ್ರಾಯ **ತತ್** ಸ್ತೋತ್ರಮ್ **ಸಚಾ** ಸಹ ಸಂಹತಾ ಭೂತ್ವಾ**ಗಾಯ** ಗಾಯತ **ಯತ್** ಸ್ತೋತ್ರಂ **ಶಾಕಿನೇ** ಶಕ್ತಿಮತೇ ಇನ್ದ್ರಾಯ **ಶಮ್** ಸುಖಕರಂ ಭವತಿ । **ಗವೇ** ನ ಯಥಾ ಗವೇ ಯವಸಂ ಸುಖಕರಂ ತದ್ವದಿತ್ಯರ್ಥಃ ॥

ವಿವರಣ ಮತೇ 'ಶಾಕಿನೇ-ಗವೇ' ಇತಿ ವಿಶೇಷ್ಯ ವಿಶೇಷಣ । ತಥಾ ಚ - ಯಥಾ ಕಶ್ಚಿತ್ ಕೃಷೀವಲಃ ಶಕ್ತಿಮತೋ ವೃಷಭಸ್ಯ ಸುಖಕರಾಃ ಸ್ತುತೀರುಚ್ಚಾರಯತಿ ತದ್ವದಿನ್ದ್ರಸ್ಯ ಸುಖಕರಂ ಸ್ತೋತ್ರಮುಚ್ಚಾರಯೇ ತ್ಯರ್ಥಃ ಸಂಪನ್ನಃ ॥

ವಃ ನೀವು, ಸುತೇ ಸೋಮರಸವು ಸಿದ್ಧವಾಗುವವರೆಗೆ, ಪುರುಹೂತಾಯ ಅನೇಕ ಯಜಮಾನರುಗಳಿಂದ ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ, ಆಹ್ವಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ,

ಸತ್ವನೇ ಧನದಾಯಕನಾದ, ಶತ್ರುನಾಶಕನಾದ ಇನ್ದ್ರನಿಗಾಗಿ, ತತ್ ಆ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು, ಸಚಾ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಸಮಷ್ಟಿಯಾಗಿ, ಗಾಯ ಗಾನಮಾಡಿ, ಗವೇನ ಒಳ್ಳೆಯ ಹುಲ್ಲು ಆದಿ ಮೇವು ಗೋವುಗಳಿಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವಂತೆ, ಯತ್ ಈ ಸ್ತೋತ್ರಗಳು, ಶಾಕಿನೇ ಶಕ್ತಿಸಂಪನ್ನನಾದ ಇನ್ದ್ರ ನಿಗೆ, ಶಮ್ ಸುಖವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಸ್ತೋತ್ರಗಣವೇ ನೀವು ಸೋಮಾಭಿಷದ ಅಂದರೆ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಯಜಮಾನರಿಂದ ಪರಿಪರಿಯಾಗಿ ಆಹ್ವಾನಿಸ ಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಧನದಾಯಕನೂ ಶತ್ರುನಾಶಕನೂ ಬಹುಶಕ್ತಿಸಂಪನ್ನನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನು - ಹಸುಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಮೇವಿನಿಂದ ಸುಖಪಡುವಂತೆ, ಸಂತೋಷಪಡು ವಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿ ಸಮಷ್ಟಿಯಾಗಿ ಸಾಮಗಳನ್ನು ಗಾನಮಾಡಿ. ಪರಮಾನಂದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಆತ್ಮಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಗಣ ಗಳಿಂದ ಪೂಜಿತನಾದ ಮನೋರೂಪಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನು ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಿ ಜ್ಞಾನ ಕರ್ಮಗಳಾಚರಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸ್ತುತಿಸಿ.

ಸೋಮರಸ ಸಜ್ಜಾಗುವನ್ನೆಗಂ ಪುರುಹೂತನಂ
ಇಂದ್ರನಂ ನುತಿಸಿರೊಕ್ಕೊರಲಿನಿಂ ಮೇವಿನಿಂದಂ
ಗೋವು ನಲಿವಂತೆ ನಲಿದಪಂ ದೇವದೇವಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೧೬

ಪ್ರುತಕಕ್ಷಃ ಸುಕಕ್ಷೋ ವಾ ಆಂಗಿರಸಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩೧೨ ೩ ೧ ೨೩ ೧ ೨
ಯಸ್ತೇನೂನꣳ ಶತಕ್ರತವಿನ್ದ್ರ ದ್ಯುಮ್ನಿತಮೋ ಮದಃ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ತೇನ ನೂನಂ ಮದೇ ಮದೇಃ ॥ ೨.೧೧೬ ॥

೨ ೩ ೨ ೩ ೩ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ಯಃ - ತೇ - ನೂನಂ - ಶತಕ್ರತೋ - ಶತ - ಕ್ರತೋ । ಇನ್ದ್ರ - ದ್ಯುಮ್ನಿತಮಃ

೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩
- ಮದಃ ॥ ತೇನ - ನೂನಂ - ಮದೇ - ಮದೇಃ ॥ *೨.೧೧೬ ॥*

ಆಶ್ವಮ್ । ಅಶ್ವೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪ ೦ ೦ ೪ ೧ ೦
೧೧೬.೧. ಯಸ್ತೇನೂನಾऽಶಿಜ್ ಶತಕ್ರತಾಉ ॥ ಇನ್ದ್ರದ್ಯುಮ್ನಿತಮೋ

೧ ೨೦ ೧ ೦ ೨ ೧ ನ
ಮಾऽ೨ದಾಃ ॥ ತೇನನೂನಾऽ೨೩ಮ್ಮಾ ॥ ದಾಇಮಾऽ೩

೨ ೧೧೧
ಉವಾऽ೩ ॥ ದೇऽ೨೩೪ಶಿಃ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೫ । ಮಾ - ೫ । ಮು । ೫ । ೧೮೫ ॥

ಅತ್ರ ಸೋಮಃ ಸ್ತೂಯತೇ - ಹೇ **ಶತಕ್ರತೋ!** ಶತವಿಧ ಪ್ರಜ್ಞಾನ! ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ! ದ್ಯುಮ್ನಿತಮಃ** ಯಶಸ್ವಿತಮಃ **ಯಃ ಮದಃ** ಮಾದ್ಯನ್ತ್ಯನೇನ ಇತಿ ಮದಃ ಸೋಮಃ ಯಃ ಸೋಮಃ **ನೂನಮ್** ಪುರಾ **ತೇ** ತ್ವದರ್ಥಮ್ ಅಸ್ಮಾಭಿರಭಿಷುತೋऽಸ್ತಿ **ತೇನ** ಅಸ್ಮಾಭಿರ್ದೀಯಮಾನೇನ ಸೋಮೇನ **ನೂನಮ್** ಇದಾನೀಮ್ **ಮದೇ** ತತ್ಪಾನೇನ **ಮದೇ** ತವ ಸಂಜಾತೇ ಸತಿ ಅಸ್ಮಾನಪಿ **ಮದೇಃ** ಧನಾದಿದಾನೇನ ತ್ವಂ ಮಾದಯ । ಮದೀ ಹರ್ಷೇ ಅತ್ರಾನ್ತರ್ಭಾವಿತಣ್ಯರ್ಥಃ । ಛಂದಸಿ ಬಹುಲಮ್ ಇತಿ ಶಪ್ ॥

ಕ್ರತುರಿತಿ ನಿ.ಘಂ.೩.೯.೫ ಪದಮ್ । ಶತಮಿತಿ ಬಹುನಾಮ ನಿ.೩.೧.೧೦ । ಕ್ರತುರಪಿ ಕರ್ಮನಾಮ ನಿಂ.೨.೧.೧೧ । ಶತಂ ಕ್ರತೂನಾಂ ಯಸ್ಯ ಸ ಶತಕ್ರತುಃ ತಸ್ಯ ಸಂಬೋಧನಂ ಶತಕ್ರತೋ । ಬಹು ಕರ್ಮನ್ - ಇತಿ ವಿಂ ॥

ಇನ್ದ್ರಃ ಅನ್ತರಿಕ್ಷಸ್ಥ ದೇವಃ । ಯೋ ಜಾತ ಏವ ಪ್ರಥಮೋ ಮನಸ್ವಾನ್ ದೇವೋ ದೇವಾನ್ ಕ್ರತುನಾ ಪರ್ಯ್ಯಭೂಷತ್ ಯಸ್ಯ ಶುಷ್ಮಾದ್ರೋದಸೀ ಅಭ್ಯಸೇತಾಂ ನೃಮ್ಣಸ್ಯ ಮಹ್ನಾ ಸಜನಾ ಸ ಇನ್ದ್ರಃ । ಇತಿ ಋಕ್ ಸ ಚ ವಾಯುರೇವ ವಾಯುರ್ವೇನ್ದ್ರೋ ವಾ ಅನ್ತರಿಕ್ಷ ಸ್ಥಾನಃ ೭.೩.೧ ಇತಿ ೦ ನೈರುಕ್ತಮ್ ವಾಯುರಿನ್ದ್ರಶ್ಚೈಕ ಏವ ಯಥಾ ಹಸ್ತಃ ಕರಃ - ಇತಿ ತದ್ಭಾಷ್ಯಮ್ । ಇನ್ದ್ರ ಇರಾಂ ದೃಣಾತೀತಿ ವೇರಾಂ ದದಾತೀತಿ ವೇರಾಂ ದಧಾತೀತಿ ವೇರಾಂ ಧಾರಯತ ಇತಿ ॥ ವೇನ್ದ್ರೇ ಭೂತಾನೀತಿ ವಾ । ತದ್ಯದೇನಂ ಪ್ರಾಣೈಸ್ಸಮೈನ್ಧಸ್ತದಿನ್ದ್ರಸ್ಯೇನ್ದ್ರತ್ವಮಿತಿ ವಿಜ್ಞಾಯತೇ ॥ ಇದಂ ಕರಣಾದಿತ್ಯಾಗ್ರಾಯಣಃ ಇದಂ ದರ್ಶನಾದಿತ್ಯೌಪಮನ್ಯವಃ ॥ ಇನ್ದತೇರ್ವೈಶ್ವರ್ಯ ಕರ್ಮಣಃ । ಇಂದಂಚ್ಛತ್ರೂಣಾಂ ಧಾರಯಿತಾ ವಾ ದರಯಿತಾ ವಾ ಯಜ್ಞಾನಾಮ್ ಇತ್ಯಾದಿ ನೈರುಕ್ತಮ್ ೧೦.೧.೮ ಇರಾ ಶಬ್ದೇ ಉಪಪದೇ ದ್ರಣಾತೇರ್ದಧಾತೇರ್ದಾರಯತೇರ್ಧಾರಯತೇರ್ವಾ - ಇತ್ಯಾದಿ ಇರಾಮನ್ನಂ ತೇನ ಸಂಬನ್ಧದ್ವಾ ತದ್ಧೇತು ಹೇತುಕಂ ಬಲಂ ಲಕ್ಷ್ಯತೇ ತೇನ ಬಲ ಲಕ್ಷಿತ ಲಕ್ಷಣಯಾ ತದಾಧಾರಭೂತೋ ಮೇಘಃ - ಇತ್ಯಾದಿ ಚ ದೇವರಾಜಃ ದ್ಯುಮ್ನಂ - ದ್ಯೋತತೇ, ತೇನ ದೀಪ್ತ್ಯಾರ್ಥಸ್ಯ ಅತಿಶಯೇನ ದೀಪ್ತಿತಮಃ । ಇತಿ ವಿಂ ॥ ಮದೇ - ಸಪ್ತಮ್ಯೇಕವಚನಮಿದಂ ತೃತೀಯೈಕವಚನಸ್ಥಾನೇ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಂ ಮದೇನ, ಮದೇಃ ಮಾದ್ಯಸೇತ್ಯರ್ಥಃ - ವಿಂ ॥

ಶತಕ್ರತೋ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವನೇ, ನೂರಾರು ಬಗೆಯ ಯಜ್ಞಾದಿ ಬಹುಮುಖ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತನಾದ ಪರಾಕ್ರಮಿಯೇ, **ದ್ಯುಮ್ನಿತಮಃ** ಪರಮ ಯಶಸ್ವೀ, ಕೀರ್ತಿಯುತ, ಬಹುತೇಜಸ್ವೀ, **ಮದಃ** ಸೋಮರಸ, ಹರ್ಷ, ಆನಂದ, **ಮದೇ** ಆನಂದದಿಂದ, **ನೂನಮ್‌ತೇ** ನಿನಗಾಗಿಯೇ ನಿಶ್ಚಿತರೂಪವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಟ್ಟಿರುವ, **ಮದೇ** ಧನಾದಿ ಕಾಮನೆಗಳನ್ನು, ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ ನಮಗೆ ಆನಂದವನ್ನುಂಟುಮಾಡು.

ಬಹುಮುಖಜ್ಞಾನವಂತನೂ ನೂರಾರು ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತನಾದ ಪರಾಕ್ರಮಿಯೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನೇ ನಿನಗಾಗಿಯೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಟ್ಟಿರುವ ನಿನ್ನ ಓಜಸ್ಸನ್ನೂ ತೇಜಸ್ಸನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಈ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಹರ್ಷಿತನಾಗಿ ಆನಂದತುಲಿತನಾಗಿ ನಮ್ಮ ಧನಾದಿ ಕಾಮನೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿ ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸು.

ಶತಮಖನೆ! ಕೀರ್ತಿಯುತ ತೇಜಸ್ವಿಯೇ! ಸೋಮಮಂ
ಸಾನಂದದಿಂ ನಿನಗೆನುತ್ತೆ ನಾಂ ಮೀಸಲಿಟ್ಟೆಂ ।
ಸ್ವೀಕರಿಸುತದನೊಲ್ದು ಕರುಣಿಸೈ ವೀರವರ್ಯ ॥

ಋಕ್ - ೧೧೭

ಹರ್ಯತಃ ಪ್ರಾಗಾಥಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ । ಅಗ್ನಿರ್ಹವೀಂಷಿ ವಾ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಗಾವ ಉಪ ವದಾವಟೇ ಮಹೀ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ರಪ್ಸುದಾ ।

೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ಉಭಾ ಕರ್ಣಾ ಹಿರಣ್ಯಯಾ ॥ ೩.೧೧೭ ॥

೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ಗಾವಃ - ಉಪ - ವದ - ಅವಟೇ । ಮಹೀ ಇತಿ - ಯಜ್ಞಸ್ಯ - ರಪ್ಸುದಾ - ರಪ್ಸು

೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
- ದಾ ॥ ಉಭಾ - ಕರ್ಣಾ - ಹಿರಣ್ಯಯಾ ॥ ೩.೧೧೭ ॥

ಐಟತೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರಿಟನ್ನಾನ್ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪೦ ೫ ೪ ೫ ೨ ^ ೧ ^ ೩
೧೧೭.೧. ಗಾವಃ । ಏಗಾವಾಃ ॥ ಉಪವ । ದಾ೨೩ । ವಾ೨೨ದಾ೨೨೩

೫೦ ೦ ೩ ೫ ೨ ^ ೩
೪ಔಹೋವಾ । ವಾಽ೨೩೪ಟೇ ॥ ಮಹೀಯಾಽ೨೩೪

೫ ೩ ೨ ೧ ^ ೩ ೫೦ ೦ ೩
ಜ್ಞಾ । ಸ್ವರಾಽ೩ । ಸ್ಯಾಽ೨ರಾಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ । ಪ್ಸೂಽ೨

೫ ೨ ^ ೩ ೫ ೩ ೨ ೧ ^
೩೪ದಾ । ಉಭಾಕಾಽ೨೩೪ರ್ಣಾ ॥ ಹಿರಾಽ೩ । ಹಾಽ೨ಇ

೩ ೫೦ ೦ ೩ ೫
ರಾಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಣ್ಯಾಽ೨೩೪ಯಾ ॥

ದೀ - ೭ / ಪ - ೧೪ / ಮಾ - ೬ // ಝೂ / ೬ / ೧೮೬ //

೨ ^ ೩ ೫ ೨ ೧ ೨^ ೩
೧೧೭.೨. ಓಇಗಾಽ೨೩೪ವಾಃ ॥ ಉಪವಾಽ೩ದಾ । ವಾಟಾಓಽ೨೩

೫ ೨ ೧೦ ೨ ೧ ೨ ೨^ ೩ ೫
೪ವಾ । ಮಹೀಯಜ್ಞಸ್ಯರಪ್ಸುದಾಽ೩ ॥ ಓಊಽ೨೩೪ಭಾ ॥

೧ ೨^ ೩ ೫ ೨ ೧ ೧೧೧
ಕಾರ್ಣಾಓಽ೨೩೪ವಾ ॥ ಹಿರಣ್ಯಾಯಾಽ೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೧ / ಪ - ೭ / ಮಾ - ೫ / ಖು / ೭ / ೧೮೭ //

ಹೇ **ಗಾವಃ** ಘರ್ಮದುಘಾಃ । ಯೂಯಮ್ **ಅವಟೇ** ಅವಟಂ ಮಹಾವೀರಂ ಪ್ರತಿ **ಉಪವದ** ಉಪಾವತ ವರ್ಣವ್ಯತ್ಯಯಃ (೩.೪.೯೮) ಉಪಾಗಚ್ಛತ । **ಯಜ್ಞಸ್ಯ** ಘರ್ಮಯಾಗಸ್ಯ ಸಾಧನಭೂತೇ **ರಪ್ಸುದಾ** ರಪ್ಸುದೇ ಆ ರಿಪ್ಸೋಃ ಫಲದೇ ರಿಪ್ಸುರಿಪ್ಸನೋರ್ದಾತವ್ಯೇ ವಾ ಯದ್ವಾ ರಪಣಂ ಶಬ್ದನಂ ರಪ್ ಮನ್ತ್ರಃ ತೇನ ಸುದಾತವ್ಯೇ ಅಥವಾ ಷುದ ಕ್ಷರಣೇ (ಭ್ವಾ-ಆ) ರಪಾ ಮನ್ತ್ರೇಣ ಕ್ಷಾರಣೀಯೇ ದೋಹನೀಯೇ ಈದೃಶೇ ಗವಾಜಯೋಃ ಪಯಸೀ **ಮಹೀ** ಮಹತೀ ಬಹುಲೇ ಅಪೇಕ್ಷಿತೇ ಅತ ಉಪಾವತ ಗೋ ಶಬ್ದೋ

ಅಜಾಯಾ ಅಪ್ಯುಪಲಕ್ಷಕಃ ಅಜಾ ಪಯಸೋಽಪಿ ಮಹಾವೀರೇ ಆಸೇಚನೀಯತ್ವಾತ್ । ಅಪಿ ಚ ಅಸ್ಯ ಮಹಾವೀರಸ್ಯ ಉಭಾ **ಉಭೌ ಕರ್ಣಾ** ಕರ್ಣಸ್ಥಾನೀಯೌ ದ್ವೌ ರುಕ್ಮೌ **ಹಿರಣ್ಯಯಾ** ಹಿರಣ್ಮಯೌ ಸುವರ್ಣ ರಜತ ಮಯಾವಿತ್ಯರ್ಥಃ । **ಗಾವಃ** ಹೇ ಮದೀಯಾ ವಾಚಃ ಅವಟೇ ಅವಟಂ ಮೇಘಮ್ **ಮಹೋ** ಮಹತ್ಯೌ ಚ ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವ್ಯೌ **ಉಪ** ಉಪಗಮ್ಯ **ವದ** ವದತ । ಕೀದೃಶಮ್ ಮೇಘಮ್ । ಉಭಾ ಕರ್ಣೌ ಹಿರಣ್ಮಯಾ ಉಭೌ ಕರ್ಣೌ ಹಿರಣ್ಮಯೋ ಯಸ್ಯ । ಕೀದೃಶೌ ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವ್ಯೌ । ಯಜ್ಞಸ್ಯ **ರಪ್ಸುದಾ** ಯಜ್ಞಸ್ಯ ರೂಪದೇ ॥ ೪೦ ॥ **ಉಪವದಾವಟೇ** ಇತಿ ಛಂದೋಗಾಃ **ಉಪಾವತಾವತಮ್** ಇತಿ ಬಹ್ವೃಚಾಃ ॥

ಹಿರಣ್ಯಯಾ ಹಿರಣ್ಮಯೋ ಸುವರ್ಣರಜತಾಮಿತ್ಯರ್ಥಃ ಎಂಬ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಗಾವಃ ಹೇಮದೋಥಾ ವಾಚಃ । ಅವಟೇ ಅವಟಂ ಮೇಘಮ್ ಮಹೀ ಮಹತ್ಯೌ ಚ ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವ್ಯೌ ಉಪ ಉಪಗಮ್ಯ ವದ ವದತ! ಕೀದೃಶಂ ಮೇಘಮ್? ಉಭಾಕರ್ಣಾ ಹಿರಣ್ಯಯಾ ಉಭೌ ಕರ್ಣೌ ಹಿರಣ್ಯಯೌ ಯಸ್ಯ । ಕೀದೃಶೌ ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವ್ಯೌ? ಯಜ್ಞಸ್ಯ ರಪ್ಸುದಾ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ರೂಪದೇ । ಆಯಮರ್ಥೋ ವಿವರಣ ಧಾತುಸಮ್ಮತಃ । ಎಂಬುದಾಗಿ ಸತ್ಯವ್ರತ ಸಾಮಾಶ್ರಮೀಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯರು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಗಾವಃ ಎಂದರೆ ಮೋದ ಸಂತೋಷವಾಚಕ. ಅವಟ ಎಂದರೆ ಮೇಘ, ಸಂತೋಷತರುವ ಮೇಘವೇ, ಮಹತ್ತಾದ ದ್ಯಾವಾಪೃಥ್ವಿಯರ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಮಾತನಾಡು. ಈ ಮೇಘದ ಎರಡೂ ಕಿವಿಗಳು ಸುವರ್ಣಮಯವಾಗಿವೆ. ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವೀ ಯಜ್ಞದ ರೂಪಕವಾಗಿದೆ.

ಘರ್ಮಯಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಅಗ್ನಿಗೆ 'ಮಹಾವೀರ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಮಹಾವೀರ ಅಗ್ನಿಗೆದುರಾಗಿ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಬರುವಂತೆ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗೋಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಆಡು ಎಂದೂ ಅರ್ಥೈಸಲಾಗಿದೆ. ಈ

ಆಡುಗಳ ಹಾಲನ್ನು - ಘರ್ಮಯಾಗ ಸಾಧನಭೂತವಾದ ಮನ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಗಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕರೆದು ಆ ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಹಾಲನ್ನೇ ಈ ಮಹಾವೀರ ಅಗ್ನಿಯು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಯಜ್ಞಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಸಿಂಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಯಜ್ಞಕುಂಡದ ಎರಡೂ ಕರ್ಣಗಳ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಬಂಗಾರದಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಅವಟೇ - ಮಹಾವೀರಂ, ಪ್ರತಿ - ಮಹಾವೀರ ನಾಮಕ ಅಗ್ನಿಯಿರುವ ಯಜ್ಞಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವಟೇ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಮೇಘ ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿದರೆ ದ್ಯಾವಾಪೃಥ್ವಿಗಳ ಬಳಿಗೆ ಬಂದು ಮಾತನಾಡು ಎಂದಾಗುತ್ತದೆ.

ಗಾವಃ - ಗೋವುಗಳೇ, **ಅವಟೇ** - ಯಜ್ಞಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ, **ಉಪವದ** - ಹರಡಿ ಬಿಜಯಮಾಡಿ, **ಯಜ್ಞಸ್ಯ** - ಘರ್ಮಯಾಗ ಸಾಧನಭೂತ ವಾದ, **ರಪ್ಸುದಾ** - ಮನ್ತ್ರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ಕ್ಷೀರ ಘೃತ ಆದಿ ಹವಿರ್ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡುವ, **ಮಹೀ** - ಬಹು ಪುಷ್ಕಳವಾದ ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ, **ಉಭಾಕರ್ಣಾ** - ಈ ಮಹಾವೀರ ಅಗ್ನಿಯು ಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಯಜ್ಞಕುಂಡದ ಎರಡೂ ಕರ್ಣಗಳು ಸ್ಥಾನಗಳು, **ಹಿರಣ್ಯಯಾ** - ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಚಿನ್ನಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿವೆ.

ಈ ಘರ್ಮಯಾಗದ ಸಾಧನಭೂತವಾದ ಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಹಾಲನ್ನು ಕರೆದು ಮಹಾವೀರನಾಮಕ ಅಗ್ನಿಯ ಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಸಿಂಪಡಿಸಲು ಅನುಕೂಲ ವಾಗುವಂತೆ - ಹಾಲು ತುಪ್ಪ ಆದಿ ಹವಿರ್ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಿ ರುವ, ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಚಿನ್ನಗಳಿಂದಲಂಕೃತವಾಗಿರುವ ಗೋವುಗಳೇ ಯಜ್ಞಸ್ಥಾನ ದಲ್ಲಿ ಈ ಮಹಾವಿರಾಗ್ನಿಗೆದುರಾಗಿ ಬಿಜಯಮಾಡಿ.

ಗಾವಃ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ವಾಚಃ ವಾಕ್ ಸ್ತುತಿ ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಿದರೆ - ಈ ಯಜ್ಞಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಠಿಸುತ್ತಿರುವ ಭಗವಂತನಾದ ಇನ್ದ್ರನ ಸ್ತೋತ್ರರೂಪವಾದ ಸಾಮಗಾನಗಳನ್ನು ಎರಡೂ ಕಿವಿಗಳಿಂದ ಆಲಿಸುವ ಯಜಮಾನರೂ ಶ್ರೋತೃಗಳೂ ಧನ್ಯರಾಗುತ್ತಾರೆ ತೇಜಸ್ವಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ.

ರಜತಕಾಂಚನಕರ್ಣಕುಂಡಲಾಲಂಕೃತನಿದೋ
ವರಮಹಾವೀರಾಗ್ನಿ; ಗೋವುಗಳ್! ಬನ್ನಿಮ್ ಇತ್ತಲ್ ।
ಯಜ್ಞಾರ್ಥಮೀವುದು ಸಮಂತ್ರಕಕ್ಷೀರ-ಘೃತಮಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೧೮

ಶ್ರುತಕಕ್ಷಃ ಆಂಗಿರಸಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಅರಮಶ್ವಾಯ ಗಾಯತ ಶ್ರುತಕಕ್ಷಾರಂ ಗವೇ ।

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಅರಮಿನ್ದ್ರಸ್ಯ ಧಾಮ್ನೇ ॥ ೪.೧೧೮ ॥

೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ರ ೧
ಅರಮ್ - ಅಶ್ವಾಯ - ಗಾಯತ । ಶ್ರುತಕಕ್ಷ - ಶ್ರುತ - ಕಕ್ಷ - ಅರಮ್ - ಗ

೨ರ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ
ವೇ ॥ ಅರಮ್ - ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ - ಧಾಮ್ನೇ ॥ ೪.೧೧೮ ॥

ಶ್ರೌತಕಕ್ಷೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋಃ ಶ್ರುತಕಕ್ಷೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೨ ರ ೫ರ ೫ ೧ ೨
೧೧೮.೧. ಅರಾಽ೩ಳಮ್ । ಅಶ್ವಾಯ । ಗಾಯಾಽ೬ತಾ ॥ ಶ್ರೂತಕ ।

ರ ೧ ೨ ^ ೩ ೫ ೨ ೨
ಕ್ಷಾರಾಜ್ ಗಾವಾಇ । ಆಽ೨೩ಳರಾಮ್ । ಹಾಽ೩ಹಾಇ ॥

೧ ೨ ೧ ೨ ೨^ ೩
ಇ । ದ್ರಾಸ್ಯಾಽ೨೩ಧಾ ॥ ಹಿಂ ಮಾಯೇಽ೩. । ಮ್ನೋ । ಯಾ

೫೦ ೦ ೩ ೫
ಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಈಽ೨೩೪ತೀ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೧೩ । ಮಾ - ೫ । ಋ । ೭ । ೧೮೮ ॥

೪೫೪ ೫೦ ೦ ೦ ೪ ೫ ೧ ೦ ೨
೧೧೮.೨. ಅರಮಶ್ವಾಯಗಾಯತಾ । ರಮಶ್ವೋವಾ ॥ ಯಾಗಾಯ

೧ ೨ ೧ ೨ ೨ ೧ ^
ತ । ಶ್ರುತಕ । ಕ್ಷಾಽ೨೩ । ಹಾಽ೩ಹಾಽ೩ಇ । ಆರಾಽ೨ಜ್

೩ ೫ ೧ ೨ ೨ ೨ ೧
ಗಾಽ೨೩೪ವಾಇ ॥ ಆರಮಿನ್ದ್ರಾಽ೩ । ಹಾಽ೩ಹಾ ॥ ಸ್ಯಾ

೨೦ ೧ ೨ ೪ ೫ ೪
ಧಾಮ್ನಾ । ಔಽ೩ಹೋವಾ । ಹೋಽ೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೧೩ । ಮಾ - ೩ । ಬಿ । ೯ । ೧೮೯ ॥

ಶ್ರುತಕಕ್ಷ ಋಷಿರಾತ್ಮಾನಮೇವ ಸಂಬೋಧಯತಿ, ಹೇ **ಶ್ರುತಕಕ್ಷ** ಆತ್ಮನ್! **ಅರಮ್** ಅಲಂ **ಗಾಯತ** ವಚನ ವ್ಯತ್ಯಯಃ (೩.೧.೮೫) ಗಾಯ ಗೀತಿಂ ಕುರು । ಕಿಮರ್ಥಮಿನ್ದ್ರೋದ್ದೇಶೇನ ಸ್ತುತಿಸ್ತತ್ರಾಹ **ಅಶ್ವಾಯ** ಇನ್ದ್ರೇಣ ದೀಯಮಾನಾಯಾಶ್ವಾಯ ತದರ್ಥಮ್ **ಅರಮ್** ಅಲಂ ಗಾಯ ಇನ್ದ್ರ ವಿಷಯಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಕುರು ತಥಾ **ಗವೇ** ಅಲಂ ಗಾಯ **ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ** ಇನ್ದ್ರ ಕರ್ತೃಕಾಯ **ಧಾಮ್ನೇ** ಗೃಹಾಯ ತದರ್ಥಞ್ಚ **ಅರಮ್** ಪರ್ಯಾಪ್ತಮ್ ಸ್ತುಹಿ ಗೃಹಾದಿಕಮಿನ್ದ್ರಃ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ ತಸ್ಮೈ ಗಾಯೇತಿ ಯದ್ವಾ ಇನ್ದ್ರಸ್ಯೇತಿ ಕರ್ಮಣಿ ಷಷ್ಠೀ ಗವಾದಿ ಲಾಭಾರ್ಥಮಿನ್ದ್ರಂ ಸ್ತುಹಿ । **ಶ್ರುತಕಕ್ಷಾ ಶ್ರುತಕಕ್ಷಃ** ಇತಿ ಚ ಪಾಠೌ ॥

ಶ್ರುತಕಕ್ಷ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಋಷಿ, ವೇದವನ್ನು ಕಂಕುಳಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುವ ಯಜ್ಞಕರ್ತೃ ವೇದಯಜ್ಞ ಋಷಿ, ವೇದಸಂಸ್ಕಾರ ಪಡೆದಿರುವ ಜೀವಾತ್ಮನೇ, **ಅರಮ್** ಸಾಕಷ್ಟು, **ಗಾಯತ** ಗಾನಮಾಡಿ, ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ, **ಅಶ್ವಾಯ** ಕುದುರೆಗಳಿಗಾಗಿ, **ಗವೇ** ಗೋವುಗಳಿಗಾಗಿ, **ಧಾಮ್ನೋ** ವಾಸಸ್ಥಾನ ಕ್ಕಾಗಿ, ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ - ಇನ್ದ್ರನ.

ಶ್ರುತಕಕ್ಷನೆಂಬ ಋಷಿಯು, ಯಜ್ಞಕರ್ತೃವಾದ ಸ್ವಗತವಾಗಿ ತನ್ನ ವೇದ ಸಂಸ್ಕೃತವಾಗಿರುವ ಜೀವಾತ್ಮನನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಓಡಾಡಲು ಕುದುರೆಗಳನ್ನೂ ಯಜ್ಞದ ಹವಿರ್ದ್ರವ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಹಸುಗಳನ್ನೂ ವಾಸಮಾಡಲು ಮನೆಗಳನ್ನೂ ದಯಪಾಲಿಸೆಂದು ಐಶ್ವರ್ಯವಂತನಾದ ಇನ್ದ್ರರೂಪೀ ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು ಸಾಮಗಾನಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಶ್ರುತಕಕ್ಷಮುನಿ ತನಗೆ ತಾನೆ ನಿರ್ದೇಶವೀವಂ
ಎಲೆ ಜಿತಾತ್ಮನೆ! ವಾಜಿ–ಧೇನು–ಗೃಹಗಳ್ಗನುತ್ತುಂ
ಭಜಿಸಿಂದ್ರನಂ; ವೇದಸಂಸ್ಕಾರಪೂತನಯ್ ನೀಂ! ॥

ಋಕ್ - ೧೧೯

ಶ್ರುತಕಕ್ಷಃ ಆಂಗಿರಸಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ತಮಿನ್ದ್ರಂ ವಾಜಯಾಮಸಿ ಮಹೇ ವೃತ್ರಾಯ ಹನ್ತವೇ ।

೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨
ಸ ವೃಷಾ ವೃಷಭೋ ಭುವತ್ ॥ *೫.೧೧೯ ॥*

೨ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨ರ
ತಮ್ - ಇನ್ದ್ರಮ್ - ವಾಜಯಾಮಸಿ । ಮಹೇ - ವೃತ್ರಾಯ - ಹನ್ತವೇ ॥ ಸಃ

೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩
- ವೃಷಾ - ವೃಷಭಃ - ಭುವತ್ ॥ *೫.೧೦೯* ॥

ತನ್ವಸ್ಯಸಾಮ । ತನ್ವಃ ಪಾರ್ಥೋವಾ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨೧ ೪೦ ೫೦ ೧ ೦ ೨ ೦
೧೧೯.೧. ತಮಿನ್ದ್ರಾಽ೨೩೦ವಾಜಯಾಮಸೀ ॥ ಮಾಹೇವೃತ್ರಾ ।

೧ ೨ — ೧ ೨ ೨
ಯಹಾನ್ತಾಽ೧ವೇಽ೨ ॥ ಸವಾಷಾಽ೧ವಾಽ೨೩ ॥ ಷ

೪ ೫ ೪ ॥ ೫
ಭೋಽ೨೩೪ವಾ ॥ ಭೂಽ೫ವೋಽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೪ । ಪ - ೬ । ಮಾ - ೧ । ತ । ೧೦ । ೧೯೦ ॥

ದಾವಸುನಿಧನಮ್ । ದಾವಸುರ್ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨೧ ೪೦ ೦ ೫ ೧ ೦ ೨
೧೧೯.೨. ತಮಿನ್ದ್ರಾಽ೨೩೦ವಾಜಯಾಮಸಿಹಾಉ ॥ ಮಾಹೇವೃ

೦ ೧ ೨ ೧ ೨ ^ ೨
ತ್ರಾ । ಯಹಾನ್ತಾಽ೧ವೇಽ೨೩ । ಹೋವಾಽ೩ಹಾಇ ॥ ಸ

೧ ೨ ೧ ೨ ^ ೨ ೧
ವಾಷಾಽ೧ವಾಽ೨೩ । ಹೋವಾಽ೩ಹಾ ॥ ಷಭೋಽ೨

೧ ^ ೩ ೫೦ ೦ ೨ ೨೦ ೧ ೩
೩ । ಭೂಽ೨ವಾಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಏಽ೩ । ದಾವಸೂಽ

೧೧೧
೨೩೪೫ ॥ *ದೀ - ೭ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೩ । ಞ । ೧೧ । ೧೯೧* ॥

ನಿವೇಷ್ಟ್ವಃ । ವಸಿಷ್ಠೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೦ ೦ ೫ ೨ ೨
೧೧೯.೩. ತಮಿನ್ದ್ರಂವಾಜಯಾಮಸೀಽ೬ಏ ॥ ಮಹಾಽ೩ಹಾಇ ।

೦ ೧ ೮ — — — ನ ೨
ವೃತ್ರಾಽ೩ಯಾಹನ್ತವೇಽ೨ । ಓಽ೨ । ಈಽ೨ಈಽ೩ಯಾ ।

೧ ೨ ೨೦ ೧ — — — ನ
ಓಮೋವಾ ॥ ಸಹೇವಾರ್ಷಾಽ೨ । ಓಽ೨ । ಈಽ೨ಈಽ

೨ ೧. ೨ ೧. ^ ೩ ೫೦
೩ಯಾ । ಓಮೋವಾ ॥ ವೃಷ । ಭೋಽ೨ । ಯಾಽ೨೩೪ಔ

೦ ೩ ೫
ಹೋವಾ ॥ ಭೂಽ೨೩೪ವಾತ್ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೧೪ । ಮಾ - ೪ । ಘೀ । ೧೨ । ೧೯೨ ॥

ಇಡಾನಾಂ ಸಂಕ್ಷಾರಃ ॥ ಇಡಾಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨೦ ೦ ೧ ೨ ೪
೧೧೯.೪. ಔಹೋಇಹುವಾಽ೩ಹೋಇ । ತಮಿನ್ದ್ರಂವಾಽ೩ಜಾಽ೩

೨೦ ೩ ೫ ೨೦೦ ೧ ೨ ೦
ಯಾಮಸಿ ॥ ಔಹೋಇಹುವಾಽ೩ಹೋಇ । ಮಹೇವೃತ್ರಾ

೪ ೨೩೫೦ ೨೦ ೦ ೧
ಽ೩ಯಾಽ೩ಹನ್ತವೇ ॥ ಔಹೋಇಹುವಾಽ೩ಹೋಇ ।

೩ ೨^ ೩ ೫ ೨ ೧೦ ೨ ೧
ಸವಾರ್ಷಾಽ೨೩೪ವ್ಹಾ ॥ ಷಭೋಭುವತ್ । ಇಡಾಽ೨೩

೨ ೪ ೫ ೪
ಭಾಽ೩ । ಏಹೀಡಾ । ಹೋಽ೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೧೦ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೮ । ಪೈ । ೧೩ । ೧೯೩ ॥

ಯಜಮಾನಾ ಆಹುಃ **ತಮ್** ಪೂರ್ವೋಕ್ತಲಕ್ಷಣಮ್ ಇನ್ದ್ರಮ್ **ವಾಜ ಯಾಮಸಿ** ಸೋಮೇನ ಸ್ತುತಿಭಿರ್ವಾಜಯಾಮಃ ವಾಜವನ್ತಂ ಕುರ್ಮಃ ಕಿಮರ್ಥಂ? **ಮಹೇ** ಮಹಾನ್ತಮ್ **ವೃತ್ರಾಯ** ಅಪಾವರಕಂ ವೃತ್ರಾಸುರಂ **ಹನ್ತವೇ** ಹನ್ತುಮ್ ಸೋಮಪಾನೇನ ಮತ್ತಃ ಸ್ತುತಿಭಿರ್ವಾ ಸ್ತುತಃ ಸನ್ ವೃತ್ರ ಹತ್ಯಾಯಾಂ ಚ ವಾಜಯಾಮಸಿ ವಾಜವನ್ತಂ ಕರೋತೀತ್ಯರ್ಥಃ ತತ್ಕರೋ ತೀತಿ ಣಿಚ್ ಣಾವಿಷ್ಠವತ್ ಇತಿ ಣೇರಿಷ್ಠವದ್ ಭಾವಾತ್ ಟೇಃ (೬.೪.೧೫೫) ಇತಿ ಟಿಲೋಪಃ ವಿನ್ಮತೋರ್ಲುಕ್ (೫.೩.೬೫) ಇತಿ ವಚನಾನ್ಮತುಪೋ ಲುಕ್ **ವೃಷಾ** ಧನಾನಾಂ ಸೇಕ್ತಾ ದಾತಾ **ಸಃ** ಇನ್ದ್ರಃ **ವೃಷಭಃ** ಅಸ್ಮಾಕಂ ಸ್ತೋತೄಣಾಂ ಸೋಮಸ್ಯ **ದಾತೄಣಾಂ** ಧನಾದಿಸೇಚಕೋ ದಾತಾ **ಭುವತ್** ಭವತು ||

ಮಹೇ ಬಹು ಹೆಚ್ಚಿನ, ಮಹತ್ತರವಾದ, **ವೃತ್ರಾಯ ಹನ್ತವೇ** ವೃತ್ರಾಸುರನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ, ಮಹಾಪಾಪದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನಷ್ಟಮಾಡುವ, ಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸುವ, ಅಜ್ಞಾನ ನಾಶಕನಾದ, **ತಮ್ ಮಹೇ ಇನ್ದ್ರಮ್** ಆ ಮಹಾನುಭಾವನಾದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು, **ವಾಜಯಾಮಸಿ** ಪೂಜಿಸುತ್ತೇವೆ, ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತೇವೆ, **ವೃಷಾ** ಬಲಶಾಲಿಯಾದ, ಐಶ್ವರ್ಯಪ್ರದನಾದ, ಕಾಮನೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವ, **ವೃಷಭಃ ಭವತು** ಐಶ್ವರ್ಯದ ಮಳೆಗರೆಯಲಿ.

ಬಹುಬಲಶಾಲಿಯಾದ ಮಹಾ ಪಾಪರೂಪೀ ವೃತ್ರಾಸುರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸಲು ಶಕ್ತನಾದ, ಮಹಾನುಭಾವನಾದ, ನಾವು ಸ್ತುತಿಸಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸುವ ಐಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನು ನಮ್ಮ ಕಾಮನೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿ ಐಶ್ವರ್ಯದ ಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸಲಿ.

ವೃತ್ರಸಂಹಾರನಂ, ಪಾಪಹರನಂ, ಜ್ಞಾನಿಯಂ
ಇಂದ್ರನಂ ಭಜಿಪೆವಾಂ, ಬಲಶಾಲಿಯಾತನೊಲ್ದು ।
ನಮ್ಮ ಬಯಕೆಗಳನಿತ್ತೈಸಿರಿಯ ಮಳೆ ಸುರಿಸುಗೆ ॥

ಋಕ್ - ೧೨೦

ದೇವಜಾಮಯಃ ಇನ್ದ್ರಮಾತರಃ ಋಷಿಕಾಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ತ್ವಮಿನ್ದ್ರ ಬಲಾದಧಿ ಸಹಸೋ ಜಾತ ಓಜಸಃ ।

೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨೦
ತ್ವꣳ ಸನ್ವೃಷನ್ವೃಷೇದಸಿ ॥ ೬.೧೨೦ ॥

೨ ೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೧ ೨೦
ತ್ವಮ್ - ಇನ್ದ್ರ - ಬಲಾತ್ - ಅಧಿ । ಸಹಸಃ - ಜಾತಃ - ಓಜಸಃ ॥ ತ್ವಮ್ -

೩ ೧ ೨೦ ೩
ಸನ್ - ವೃಷನ್ - ವೃಷಾ - ಇತ್ - ಅಸಿ ॥ ೬.೧೨೦ ॥

ಶಾಯ್ಯಾತಾನಿ ತ್ರೀಣಿ । ತ್ರಯಾಣಾಂ ಶಯ್ಯಾತಿರ್ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩೦ ೨ ೧ ೨ ೨ ೧
೧೨೦.೧. ಹಾಉತ್ವಮಿನ್ದ್ರಾ ॥ ಬಲಾದಧಿ ॥ ಹಾऽಇಉಹಾಉ । ಸಹ

೨೦ ೦ ೧ ೨ ೨ ೨ ೨ ೧
ಸೋಜಾ । ತಾಓऽ೧ಜಸಾऽಇಃ । ಹಾऽಇಉಹಾಉ ॥ ತ್ವಾ

೨ ೨ ೨ ೧ ೨
ꣳ ಸನ್ವೃಷಾऽಇನ್ । ಹಾऽಇಉಹಾಉ ॥ ವೃಷಾಯೇऽ

೧ ^ ೩ ೫೦ ೦ ೨
ಇತ್ । ಆऽ೨ಸಾऽ೨ಇಳಔಹೋವಾ ॥ ವೃಧೇऽ೧ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೧೨ । ಪಾ । ೧೪ । ೧೯೪ ॥

೫ ೦ ೫ ೧ ೨೦ ೦ ೧ ೨ ೨^
೧೨೦.೨. ತ್ವಮಿನ್ದ್ರಬಲಾದಧೀऽಓಪ ॥ ಸಹಸೋಜಾ । ತಾಓऽ೧ಜಸಃ

೩ ೨ ೧ ೩ ೨^ ೩ ೫ ೧
ಇಯಾಽ೩ಹೋಇ । ಇಯಾಯೋಽ೨೩೪ವಾ ॥ ತ್ವಾꣳ

೨^ ೩ ೨ ೧ ೩ ೨^ ೩
ಸನ್ನೃಷನ್ । ಇಯಾಽ೩ಹೋಇ । ಇಯಾಯೋಽ೨೩೪

೫ ೨ ೧ ೨ ೧^ ೩ ೫೦ ೦
ವಾ ॥ ವೃಷಾಯೇಽ೩ತ್ । ಆಽ೨ಸಾಽ೨೩೪ಔಹೋ

೨
ವಾ ॥ ಮಹೇಽ೧ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೮ । ಫೈ । ೧೫ । ೧೯೫ ॥

೪ ೫ ೪ ೫೦ ೪ ೫ ೪ ೫ ೪ ೧ — ೧೦
೧೨೦.೩. ತ್ವಮಿನ್ದ್ರಬಲಾದಧಿಸಹಸಾಃ ॥ ಜಾತಾಽ೨ಃ । ಓಜಸಾಽ೨೩

೫೦ ೪ ೧ ೨ ೫೦
೪ಃ । ಇಹೋಇಹಾ ॥ ತ್ವಾꣳ ಸನ್ನೃಷಾಽ೩೪ನ್ । ಇಹೋ

೪ ೨ ೧ ೨ ೧ ^ ೩ ೫೦ ೦
ಇಹಾ ॥ ವೃಷಾಯೇಽ೩ತ್ । ಆಽ೨ಸಾಽ೨೩೪ಔಹೋ

೩ ೫
ವಾ ॥ ಈಽ೨೩೪ಹಾ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೮ । ಫೈ । ೧೬ । ೧೯೬ ॥

ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! ತ್ವಮ್ ಸಹಸಃ ಪರೇಷಾಮಭಿ ಭಾವುಕಾದ್ **ಬಲಾತ್ ಅಧಿಜಾತಃ** ಅಸಿ, ಅಧಿಃ ಪಂಚಮ್ಯರ್ಥಾನುವಾದಕಃ ವೃತ್ರಾದಿ ವಧಹೇತು ಭೂತಾದ್ ಬಲಾದ್ಧೇತೋಸ್ತ್ವಂ ಪ್ರಖ್ಯಾತೋ ಭವಸಿ ಇತ್ಯರ್ಥಃ । ಅಪಿ ಚ **ಓಜಸಃ** ಓಜೋನಾಮ ಬಲಹೇತು ಹೃದಯಗತಂ ಧೈರ್ಯಂ ತಸ್ಮಾದಪಿ ತ್ವಂ

ಜಾತೋऽಸಿ ಹೇ ವೃಷನ್ ವರ್ಷಿತೇ ಸನ್ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ತ್ವಮ್ ವೃಷಾ ಇತ್ ಅಸಿ ಕಾಮಾನಾಂ ವರ್ಷಿತೈವ ಭವಸಿ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಇನ್ದ್ರನೇ, ಬಲಾತ್ ಶಾರೀರಕ ಬಲದಿಂದಲೂ, ಸಹಸಃ ಸಾಹಸ ದಿಂದಲೂ, ಸಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ, ಓಜಸಃ ಆಂತರಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೃದ್ಗತ ಧೈರ್ಯಗಳ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದಲೂ, ಮನೋಬಲದಿಂದಲೂ ಆತ್ಮಬಲ ದಿಂದಲೂ, ಅಧಿಜಾತಃ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠನೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧನೂ, ಅಸಿ ಆಗಿದ್ದೀಯೆ, ವೃಷಾ ಇತಿ, ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸು.

ಶಾರೀರಕ ಬಲಸಾಹಸಗಳಿಂದಲೂ, ಆಂತರಿಕ ಧೈರ್ಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪ್ರಕಾಶಗಳಿಂದಲೂ ಮನೋಬಲ ಆತ್ಮಬಲದಿಂದಲೂ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಇನ್ದ್ರನೇ ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ತ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಈಡೇರಿಸು.

ಬಲದಿಂದೆ ಬಲ್ಪಿನಿಂದೋಜೆಯಿಂ ತೇಜದಿಂದಂ
ಆತ್ಮಬಲದಿಂದೆ ವೀರ್ಯಸ್ಥೈರ್ಯಧೈರ್ಯದಿಂದಂ ।
ಪುಟ್ಟಿಂದೆ ಸರ್ವಮಾನಿತನಪ್ಪ ದೇವ! ಪೊರೆಯಯ್ ॥

ಋಕ್ - ೧೨೧

ಗೋಷೂಕ್ತ್ಯಶ್ವಸೂಕ್ತಿನೌ ಕಾಣ್ವಾಯನೌ ॥ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ು ೩ ೧ ೨
ಯಜ್ಞ ಇನ್ದ್ರಮವರ್ದ್ಧಯದ್ಯದ್ಭೂಮಿಂ ವ್ಯವರ್ತಯತ್ ।

೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨
ಚಕ್ರಾಣ ಓಪಶಂ ದಿವಿ ॥ ೭.೧೨೧ ॥

೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦
ಯಜ್ಞಃ - ಇನ್ದ್ರಮ್ - ಅವರ್ದ್ಧಯತ್ । ಯತ್ - ಭೂಮಿಮ್ - ವ್ಯವರ್ತ

೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨
ಯತ್ - ವಿ - ಅವರ್ತಯತ್ ॥ ಚಕ್ರಾಣಃ - ಓಪಶಮ್ - ಓಪ - ಶಮ್ -

೩ ೨
ದಿವಿ ॥

ಇನ್ದ್ರಾಣ್ಯಾಃ ಸಾಮ । ಇನ್ದ್ರಾಣೀ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೫ ೨ ೧೧
೧೨೧.೧. ಯಜ್ಞಇನ್ದ್ರಮವರ್ದ್ಧಾ೨ಽಯಾತ್ ॥ ಯದ್ಭೂಮಿಮ್ ।

ಅ ^ ೩ ೫ ೩ ೫
ವ್ಯಾ । ವ್ಯವಾಽ೨ಿತ್ತಾ೨ಽ೨೩೪ಯಾತ್ । ಚಾಽ೨೩೪ಕ್ರಾ ।

೩ ೫ ೧ ೨ ೧ ೨೩೦ ೨೧ ೧ ^
ಣಾಽ೨೩೪ಓ । ಪಾಶನ್ದಿವಿ ॥ ಚಕ್ರಾಣಓಽ೨೩ ॥ ಪಾಽ೨

೩ ೫೦ ೦ ೩ ೫
ಶಾಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ದೀಽ೨೩೪ವೀ ॥

ದೀ - ೪ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೭ । ನೇ । ೧೭ । ೧೯೭ ॥

ಯಜ್ಞಃ ಯಜಮಾನೈಃ ಅನುಷ್ಠೀಯಾಮಾನೋ ಯಾಗಃ **ಇನ್ದ್ರಮ್** ದೇವಮ್ **ಅವರ್ದ್ಧಯತ್** ಶ್ರೂಯತೇ ಹಿ ಇನ್ದ್ರ ಇದಂ ಹವಿರಜುಷತಾ ವೀವೃಧತ ಮಹೋಜ್ಯಾಯೋ ಕೃತಃ ಇತಿ ಸ ಇನ್ದ್ರಃ **ಯತ್** ಯಸ್ಮಾತ್ **ಭೂಮಿಮ್** ಪೃಥಿವೀಂ (ನಿ.೧.೧.೧೯) **ವ್ಯವರ್ತಯತ್** ವೃಷ್ಟ್ಯಾದಿ ಪ್ರದಾನೇನ ವಿಶೇಷೇಣ ವರ್ತ್ತಮಾನಾಮಕರೋತ್ । ಕಿಂ ಕುರ್ವನ್? **ದಿವಿ** ಅನ್ತರಿಕ್ಷೇ

ಮೇಘಮ್ **ಓಪಶಮ್** ಉಪೇತ್ಯ ಶಯಾನಂ **ಚಕ್ರಾಣಃ** ಕುರ್ವನ್ ಯದ್ವಾ ಆತ್ಮನಿ ಸಮವೇತೋ ವೀರ್ಯವಿಶೇಷಃ ಓಪಶಃ ತಮನ್ತರಿಕ್ಷೇ ಕುರ್ವನ್ ॥

ಯಜ್ಞಃ - ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನು ಯಜ್ಞದ ಆಹುತಿಗಳಿಂದ, **ಆವರ್ಧಯತ್** - ವೃದ್ಧಿಗೊಂಡು, ಕೀರ್ತಿಯಿಂದ ಬೆಳಗಿದ, **ಇನ್ದ್ರಮ್** - ಇನ್ದ್ರನನ್ನು, ಸೂರ್ಯನನ್ನು, ದಿವಿ - ಅನ್ತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ, **ಓಪಶಮ್** - ಹರಡುತ್ತಾ, ತೂಗಾಡುತ್ತಾ, **ಭೂಮಿಮ್** - ಭೂಮಿಯನ್ನು, **ಚಕ್ರಾಣಃ** - ತಿರುಗುವಂತೆ, ಮಾಡಿದನು, **ವ್ಯವರ್ತಯತ್** - ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದನು, ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದನು.

ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸಿದ ಆಹುತಿಗಳಿಂದ ವೃದ್ಧಿಹೊಂದಿ ಬೆಳಗಿದ ಇನ್ದ್ರನು ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೇಘಗಳು ಹರಡಿ ಮಳೆ ಸುರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಭೂಮಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆವರಿಸಿರುವ ಜೀವಕೋಟಿಗಳು ನೆಮ್ಮದಿಯಾಗಿ ನೆಲಸಿರುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಗೊಳಿಸಿದ. ಭಗವಂತನು ಅನ್ತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಬೆಳಗಿಸುತ್ತಾ ಭೂಮಿಯು ಅವನ ಸುತ್ತಲೂ ಸುತ್ತುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಿ, ಈ ಸೂರ್ಯ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಜೀವ ಜಗತ್ತು ವೃದ್ಧಿಸಿ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದಿರುವಂತೆ ನೆಲೆಗೊಳಿಸಿದ. ಇನ್ದ್ರನು ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೇಘವು ಹರಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ ವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪೃಥ್ವಿಯನ್ನು ತೋಯಿಸಿದುದರಿಂದಲೇ ಯಜ್ಞವು ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿತು.

ಯಜ್ಞಸ್ವರೂಪಿ ದೇವೇಂದ್ರನಾಹುತಿಗಳಿಂದಂ
ಬಾನಿನೊಳ್ ಬೆಳಕೀವ ಭಾನುವಂ ತೂಗಿಸಿದನು ।
ಚಕ್ರದಂದದೆ ಸುಳಿವ ಭೂಮಿಯಂ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು ॥

ಋಕ್ - ೧೨೨

ಗೌಷೂಕ್ತ್ಯಶ್ವಸೂಕ್ತಿನೌ ಕಾಣ್ವಾಯನೌ ॥ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೨u ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨
ಯದಿನ್ದ್ರಾಹಂ ಯಥಾ ತ್ವಮೀಶೀಯ ವಸ್ವ ಏಕ ಇತ್ ।

೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಸ್ತೋತಾ ಮೇ ಗೋಸಖಾ ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೮.೧೨೨ ॥

೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦
ಯತ್ - ಇನ್ದ್ರ - ಅಹಮ್ - ಯಥಾ - ತ್ವಮ್ ॥ ಈಶೀಯ - ವಸ್ವಃ - ಏಕಃ

೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩
- ಇತ್ । ಸ್ತೋತಾ - ಮೇ - ಗೋಸಖಾ - ಗೋ - ಸಖಾ - ಸ್ಯಾತ್ ॥ ೮.೧೨೨

ಗೌಷೂಕ್ತಮ್ । ಗೌಷೂಕ್ತಿರ್ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪ ೫೦ ೪ ೫೦ ೪೦ ೫ ೪
೧೨೨.೧. ಯದಿನ್ದ್ರಾಹಂಯಥೌ । ಹೌಹೋವಾಹಾಇ । ತುವಾ

೨೦ ೧೦ ೨ ೧ ೨
ಮ್ ॥ ಈಶೀಯವಸ್ವಔಽ೨ । ಹುವಾಇ । ಹುವಾಯೇ ।

೧ ೦ ೧೦ ೦ ೦ ೨ ೧
ಕಾಈಽ೨ತ್ ॥ ಸ್ತೋತಾಮೇಗೋಸಖೌಽ೨ । ಹುವಾಇ ।

೨ ೧ ೧ ^ ೩ ೫೦
ಹುವಾಯೇ ॥ ಸಾಯಾಽ೨೩ತ್ । ಹೋಽ೨ವಾಽ೨೩೪ಔ

೦ ೨೧ ೦ ೨ ೩ ೧೧೧
ಹೋವಾ ॥ ಅಗ್ನಿರಾಹುತಾಽ೨೩೪೫ಃ ॥

ದೀ - ೧೨ । ಪ - ೧೩ । ಮಾ - ೧೦ । ಔ । ೧೮ । ೧೯೮ ॥

ಆಶ್ವಸೂಕ್ತಮ್ ॥ ಆಶ್ವಸೂಕ್ತಿರ್ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨^ ೩೦ ೪ ೫ ೦ ೨ ೧
೧೨೨.೨. ಆಔಹೋವಾಹಾಇ । ಯದಿನ್ದ್ರಾಹಾಮ್ ॥ ಯಥಾ ।

೨೦ ೦ ೩೦ ೨ ೦ ೨ ೧
ತ್ವಮ್ । ಐಹೀಯೈಹೀಽ೧ । ಆಇಶೀಯವಸ್ವಆಇಕಇತ್ ।

೨೦ ೦ ೩೦ ೨ __ ೧ __ ೧
ಐಹೀಯೈಹೀಽ೧ ॥ ಆಽ೨ಇ । ಸ್ತೋತಾಽ೨ಮಾಇಗೋ

__ ೧ ೧. ^ ೩ ೫೦ ೦ ೨ ೧
ಽ೨ ॥ ಸಖಾಽ೨೩ । ಸಾಽ೨ಯಾಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಶುಕ್ರ

೦ ೨^ ೩ ೧೧೧
ಆಹುತಾಽ೨೩೪೫ಃ ॥

ದೀ - ೧೨ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೧೪ । ಛೀ । ೧೯ । ೧೯೯ ॥

ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ! ಯಥಾ ತ್ವಮ್ ಏಕ ಇತ್** ಏಕ ಏವ ಕೇವಲಃ **ವಸ್ವಃ** ವಸುನಃ ಧನಸ್ಯ ಈಶಿಷೇ ಏವಮ್ **ಅಹಮ್** ಅಪಿ **ಯದ್** ಯದಿ **ಈಶೀಯ** ಐಶ್ವರ್ಯ ಯುಕ್ತಃ ಸ್ಯಾಮ್ । ತದಾನೀಂ **ಮೇ** ಮಮ **ಸ್ತೋತಾ ಗೋಸಖಾ ಸ್ಯಾತ್** ಗೋಭಿಃ ಸಹಿತೋ ಭವೇತ್ ಈಶ್ವರಸ್ಯ ತವಸ್ತೋತಾ ಕುತೋ ಹೇ ತೋ ಗೋರ್ಗೋ ಸಹಿತೋ ನ ಭವೇತ್? ಅಪಿತುಭವೇ ದೇವೇತ್ಯಭಿಪ್ರಾಯಃ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಇನ್ದ್ರನೇ ಭಗವಂತನೇ, **ಯಥಾ** ಯಾವರೀತಿ, **ಏಕಇತ್** ಏಕಾಕಿಯಾದ ಒಬ್ಬನೇ, **ವಸ್ವಃ** ಸಮಸ್ತ ಐಶ್ವರ್ಯಗಳಿಗೂ, **ಈಶೀಯಃ** ಅಧಿಪತಿ ಯಾಗಿರುವಂತೆ, **ಅಹಮ್** ನಾನೂ ಸಹ, **ಯತ್ ವಸ್ವಃ** ಆ ಐಶ್ವರ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಡೆಯನಾದಾಗ, **ಮೇ ಸ್ತೋತಾ** ನನ್ನ ಈ ಯಜ್ಞದ ಋತ್ವಿ ಜರೂ, ಸ್ತೋತ್ರಗಳೂ, **ಗೋಸಖಾಸ್ಯಾತ್** ಗೋ ಭೂಮಿ ಆದಿ ಧನಗಳ ಮಿತ್ರರಾಗಲಿ.

ಭಗವಂತನಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ ನೀನು ಸಮಸ್ತ ಐಶ್ವರ್ಯಗಳಿಗೂ ಅದ್ವಿತೀಯ ಪ್ರಭುವಾಗಿರುವಂತೆಯೇ ನಾನೂ ಸಹ ಆ ಸಮಸ್ತ ಐಶ್ವರ್ಯಗಳಿಗೂ ಒಡೆಯನಾಗಿ ನನ್ನ ಈ ಯಜ್ಞಾನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿರುವ ಋತ್ವಿಜರೂ ಗೋ ಭೂ ಹಿರಣ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧರಾಗಲಿ.

ಪರಮಾತ್ಮನ ಉಪಾಸನಾನಿರತನಾದವನು ಭಗವಂತನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಅವನ ಆನನ್ದಾದಿ ಐಶ್ವರ್ಯಗಳ ಭಾಗಿಯಾಗಿ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತನಾಗಿರುವನನ್ನು ನೋಡಿ ಅವನ ಇಷ್ಟಮಿತ್ರರೂ ಅವನನ್ನು ಅನುಕರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇಂದ್ರಭಗವಂತನೆ! ಅದೆಂತು ನೀನೊರ್ವನೆಲ್ಲ
ಸಂಪದಗಳೊಡೆಯನೋ ಅಂತು ನಾನಾಗಲಾಗಳ್ ।
ನನ್ನೆಲ್ಲ ಋತ್ವಿಜರು ಗೋಧನಸಮೃದ್ಧರಪ್ಪರ್ ॥

ಋಕ್ - ೧೨೩

ಮೇಧಾತಿಥಿಃ ಕಾಣ್ವಃ ಪ್ರಿಯಮೇಧಶ್ಚಾಂಗಿರಸಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಪನ್ಯಂಪನ್ಯಮಿತ್ಸೋತಾರ ಆ ಧಾವತ ಮದ್ಯಾಯ ।

೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಸೋಮಂ ವೀರಾಯ ಶೂರಾಯ ॥ ೯.೧೨೩ ॥

೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೨
ಪನ್ಯಂ - ಪನ್ಯಂ - ಪನ್ಯಂ - ಪನ್ಯಂ - ಇತ್ - ಸೋತಾರಃ । ಆ -

೩ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨ರ
ಧಾವತ - ಮದ್ಯಾಯ ॥ ಸೋಮಮ್ - ವೀರಾಯ - ಶೂರಾಯ ॥

ಗೌರೀವಿತಮ್ । ಗೌರೀವಿತಿರ್ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪ ೫ ೪ ೫೦ ೫ ೧ ೨
೧೨೩.೧. ಪನ್ಯಂಪನ್ಯಮಿತ್ । ಸೋತಾಽ೬ರಾಃ ॥ ಪನ್ಯಂಪನ್ಯಮಿತ್ಸೋ

೨ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೪ ೫ ೧
ಽ೧ತಾಽ೩ರಾಃ । ಆ । ಧಾವತ ॥ ಮದಿಯಾಯಾ ॥ ಸೋಮಂ

೨೦ ೧ ೨ ೪
ವೀ । ರಾಽ೨೩ ॥ ಯಶೂಽ೩ರಾಽ೫ಯಾಽ೬೫೬ ॥

ದೀ - ೩ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೩ । ಥ । ೨೦ । ೨೦೦ ॥

ಹೇ **ಸೋತಾರಃ** ಅಭಿಷೋತಾರೋಽಧ್ವರ್ಯವಃ । **ಮದ್ಯಾಯ** ಮಾದಯಿತವ್ಯಾಯ **ವೀರಾಯ** ವಿಕ್ರಾನ್ತಾಯ **ಶೂರಾಯ** ಶೌರ್ಯವತೇ ಇನ್ದ್ರಾಯ **ಪನ್ಯಮ್ ಪನ್ಯಮ್ ಇತ್** ಸರ್ವತ್ರ ಸ್ತುತ್ಯಮೇವ **ಸೋಮಮ್ ಆ ಧಾವತ** ಅಭಿಗಮಯತ ಪ್ರಯಚ್ಛತೇತ್ಯರ್ಥಃ ॥

ಸೋತಾರಃ ಸೋಮಯಜ್ಞಾನುಷ್ಠಾತೃಗಳೇ, ಸೋಮವೆಂಬ ಓಷಧಿಯನ್ನು ಹಿಂಡಿ ರಸ ತೆಗೆಯುವವರೇ, **ಮದ್ಯಾಯ** ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ, ಆನನ್ದಕ್ಕೆ, **ಶೂರಾಯ** ಶೌರ್ಯಕ್ಕೆ, **ವೀರಾಯ** ಪರಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ, **ಪನ್ಯಂಪನ್ಯಂ** ಸಮಸ್ತರ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾದ ಇನ್ದ್ರನಿಗೆ, **ಸೋಮಮ್** ಸೋಮರಸವನ್ನು, **ಆಧಾವತ** ಅರ್ಪಿಸಿರಿ.

ಸಂತೋಷಕ್ಕೂ ಆನಂದಕ್ಕೂ ಶೌರ್ಯಕ್ಕೂ ಪರಾಕ್ರಮಕ್ಕೂ ಸಮಸ್ತರ ಪ್ರಶಂಸೆಗಳಿಗೂ ಪಾತ್ರನಾದ ಇನ್ದ್ರನಿಗೆ ಸೋಮಯಜ್ಞಾನುಷ್ಠಾನ ನಿರತರೇ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ.

ಸೋಮಯಾಜಿಗಳೆ! ನೀವ್ ಪಡೆಯಲ್ಕೆ ಹರ್ಷ–ವೀರ್ಯ–
–ಕ್ಷೇಮ–ಶೌರ್ಯ–ಪ್ರತಾಪರ್ಧಿ ಸೌಭಾಗ್ಯಮೆಲ್ಲಂ ।
ಇಂತಪ್ಪ ಗುಣಿಸನ್ನುತೇಂದ್ರಗೀವ್ರುದು ಸೋಮಮಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೨೪

ಮೇಧಾತಿಥಿಕಾಣ್ವಃ ಪ್ರಿಯಮೇಧಶ್ಚಾಂಗಿರಸಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೨ u ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಇದಂ ವಸೋ ಸುತಮನ್ಧಃ ಪಿಬಾ ಸುಪೂರ್ಣಮುದರಮ್ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಅನಾಭಯಿನ್ರರಿಮಾತೇ ॥ ೧೦.೧೨೪ ॥

ಸ್ವ - ೧೦ । ಉ - ೪ । ಧಾ - ೪೬ । ಭೂ । ದ - ೩ ।

೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦
ಇದಂ - ವಸೋ - ಸುತಂ - ಅನ್ಧಃ । ಪಿಬ - ಸುಪೂರ್ಣಂ - ಸು -

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦
ಪೂರ್ಣಂ - ಉದರಂ - ಉ - ದರಮ್ ॥ ಅನಾಭಯಿನ್ - ಅನ್ -

೩ ೨ ೩
ಆಭಯಿನ್ - ರರಿಮ - ತೇ ॥ ೧೦ ॥

ಆ - ೪೬ । ಅ - ೧೧ । ಪ - ೧೨೮ । ಕೈ । ದ - ೩ ॥

ಇತಿ ತೃತೀಯಾದಶತಿಃ ॥ ೩ ॥ ಇತಿ ಪ್ರಥಮಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೧ ॥

ಗಾರಾಣಿತ್ರೀಣಿ । ತ್ರಯಾಣಾಂ ಗರೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೨ ೧ ೨ ೧ ೨೦ ೦
೧೨೪.೧. ಇದಂವಸಾಉ ॥ ಸುತಮಾ೭೨೩ನ್ಧಾಃ । ಪಿಬಾ೭೨ಸುಪೂ । ಣ

೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨
ಮುದಾಽ೨೩ರಾಽ೩ಳಮ್ ॥ ಅನಾಽ೩ಳಭಯಾಽ೩ಇ

೪ ೫ ೪ ॥ ೫
ನ್ ॥ ರರೋ೩ವಾ ॥ ಮಾಽ೫ತೋ೩ಽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೨ / ಪ - ೭ / ಮಾ - ೬ / ಘೂ / ೨೧ / ೨೦೧ ॥

೫ ೪ ೨ ೩೦ ೪ ೫ ೨ ೧೦ ೨
೧೨೪.೨. ಇದಾಽ೩೦ವಸೋ೩ಸುತಮನ್ಧಾಃ ॥ ಪಿಬಾಸೂಽ೨೩ಪೂಽ

೧ ^ ೩ ೫ ೧ ೨
೩ । ಣಮೂಽ೨ದಾಽ೨೩ಳರಾಮ್ ॥ ಆಽ೨೩ನಾ ॥ ಭಾ

__ ೧ ೮ ೨ ೧೦ ೩
ಽ೨ಯಾಇನ್ । ರರಾಽ೨೩ । ಹಾಉವಾಽ೩ ॥ ಮಾತೇ೩ಽ೨

೧೧೧
೩ಳ೫ ॥ *ದೀ - ೩ / ಪ - ೮ / ಮಾ - ೫ / ಡು / ೨೨ / ೨೦೨ ॥*

೫ ೦ ೫ ೨೦ ೦ ೧
೧೨೪.೩. ಇದಂವಸೋ೩ಸುತಮನ್ಧಾಽ೬ಏ ॥ ಪಿಬಾಸುಪೂಽ೩ರ್ಣಾ

೮ ೨೦ ೨ ೧೦ ೦ ೮
ಮುದರೌ । ಹೋ೩ಽ೩ವಾ । ಪಿಬಾಸುಪೂರ್ಣಾಮುದ

೨೦ ೨ ೧ ೨ ೨ ೧೨೦ ೧
ರೌ । ಹೋ೩ಽ೩ವಾ ॥ ಆನಾಭಾಽ೩ಯೀ೩ನ್ ॥ ರರಿಮಾತಾ ।

೨ ೪ ೫ ೪
ಔಽ೩ಹೋ೩ವಾ । ಹೋ೩ಽ೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೮ / ಪ - ೧೦ / ಮಾ - ೩ / ಣ / ೨೩ / ೨೦೩ ॥

ತ್ರಯೋ೩ವಿಂಶತಿಃ ಪ್ರಥಮಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೧ ॥ ಪ್ರಥಮಾ ದಶತಿಃ ॥ ೧ ॥

ಹೇ **ವಸೋ** ವಾಸಯಿತಃ! ಇನ್ದ್ರ! **ಇದಮ್** ಪುರೋವರ್ತಮಾನಂ **ಸುತ ಮ್** ಅಭಿಷುತಮ್ **ಅಂಧಃ** ಅನ್ನಮ್ ಸೋಮ ಲಕ್ಷಣಂ, **ಪಿಬಾ** ಯಥಾ **ಉದರಮ್** ತ್ವದೀಯಂ ಜಠರಂ **ಸುಪೂರ್ಣಮ್** ಅತಿಶಯೇನ ಸಂಪೂರ್ಣಂ ಭವತಿ ತಥೇತ್ಯರ್ಥಃ । ಹೇ **ಅನಾಭಯಿನ್** ಆ ಸಮನ್ತಾತ್ ಬಿಭಿತ್ಯಾ ಭಯೀ ಬಿಭೇತೇರೌಣಾದಿಕ ಇನಿಃ ನ ಆಭಯೀ ಅನಾಭಯೀ ತಾದೃಶ! ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! **ತೇ** ತುಭ್ಯಂ ತ್ವದರ್ಥಂ **ರರಿಮಾ** ಉಕ್ತಗುಣ ಸೋಮಂ ದದ್ಮಃ । ರಾ ದಾನೇ ಛಂದಸೋಲಿಟ್ ॥

ವಸೋ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಆವರಿಸಿರುವ, ಸರ್ವಾನ್ತರ್ಯಾಮಿಯಾದ, **ಅನಾಭಿಯಾನ್** ನಿರ್ಭಯನಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ಇದಂ ಸುತಂ ಅನ್ಧಃ** ಈ ಸೋಮ ರೂಪೀ ಹವಿಸ್ಸನ್ನು, **ತೇ ರರಿಮಾ** ನಿನಗೆ ಸಂತೋಷ ಆನಂದಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲೆಂದು ಅರ್ಪಿಸಿರುವ, **ಸುಪೂರ್ಣಮುದರಮ್** ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವಂತೆ, ಪಿಬ - ಸೇವಿಸು.

ಸರ್ವಾನ್ತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಆವರಿಸಿರುವ ನಿರ್ಭಯನಾದ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನೇ ನಿನಗೆ ಸಂತೋಷ ಆನಂದಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲು ಅರ್ಪಿಸಿರುವ ಈ ಸೋಮರೂಪೀ ಹವಿಸ್ಸನ್ನು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೃಪ್ತಿ ಯಾಗುವವರೆಗೂ ಸೇವಿಸು.

ಎಲ್ಲೆಡೆಯುಮಿರ್ಪ ನಿರ್ಭೀತನೆ! ಪುರಂದರನೆ! ಕೊಳ್
ಸೋಮರೂಪಾಹುತಿಯಿದೋ! ತುಷ್ಟಿಗೆಂದರ್ಪಿತಂ ।
ದಯೆದಿಂದಿದಂ ತೃಪ್ತಿಯಪ್ಪಂತೆ ಸೇವಿಪುದು ನೀಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೨೫

ಸುಕಕ್ಷಶ್ರುತಕಕ್ಷೌ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨u ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೧
ಉದ್ಘೇದಭಿ ಶ್ರುತಾಮಘಂ ವೃಷಭಂನರ್ಯಾಪಸಮ್ ।

೧ ೨
ಅಸ್ತಾರಮೇಷಿ ಸೂರ್ಯ ॥ *೧.೧೨೫* ॥

೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩
ಉತ್ - ಘ - ಇತ್ - ಅಭಿ - ಶ್ರುತಾಮಘಮ್ - ಶ್ರುತ - ಮಘಮ್ । ವೃಷ

೨ ೧ ೨೧ ೧ ೨೧ ೩ ೧ ೨೧ ೩
ಭಮ್ - ನರ್ಯಾಪಸಮ್ - ನರ್ಯ - ಅಪಸಮ್ । ಆಸ್ತಾರಂ - ಏಷಿ -

ಸೂರ್ಯ ॥ *೧.೧೨೫* ॥

ಐಡಸೌಪರ್ಣಂ ಶರುಪ್ರವೇತಸಂ ವಾ । ತ್ರಯಾಣಾಂ ಸುಪರ್ಣೋ
ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ಸೂರ್ಯಃ ॥

೫ ೦ ೪ ೫ ೧ ೨^ ೩ ೫ ೨
೧೨೫.೧. ಉದ್ಘೇದಭ್ಯೋವಾ ॥ ಶ್ರೂತಾಮಾऽ೨೩೪ಘಾಮ್ । ವೃ

೧ ೨ ೧ ೭ ^ ೩ ೫ ೧
ಷಾಭನ್ನಾ । ರಿಯಾऽ೨ಪಾऽ೨೩೪ಸಾಮ್ ॥ ಆऽ೨ಸ್ತಾ ।

೨ ೧ ೨೧ ೧ ೨ ೪ ೫
ರಾऽ೨೩ಮೇ ॥ ಷಾಇಸೂರಿಯಾ । ಔऽ೩ಹೋವಾ ।

೪
ಹೋऽ೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೨ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೪ । ಇ್ । ೨೪ । ೨೦೪ ॥

ಸ್ವಾರಸೌಪರ್ಣಂ ಶರುಪ್ರವೇತಸಂ ವಾ ॥

೫ ೦ ೦ ೫ ೪ ೩ ೪ ೫೦
೧೨೫.೨. ಉದ್ಘೇದಭಿಶ್ರುತಾಮಾಽ೬ಘಾಮ್ ॥ ವೃಷಭನ್ನರ್ಯಾ ।

೧ ೩ ೫ ೧ ೨ ೨ ೦ ೧
ಹಿಮ್ । ಪಾಽ೨೩೪ಸಾಮ್ ॥ ಆಸ್ತಾಽ೩ಉವಾ ॥ ರಾಮಾ

೨ ೧ ೫ ೪ ೫
ಇ । ಷಿಸೂಽ೨೩೪ವಾ ॥ ರಾಽ೫ಯೋಽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೪ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೬ । ದೂ । ೨೫ । ೨೦೫ ॥

ವಿಲಮ್ಬ ಸೌಪರ್ಣಂ ಶರುಪ್ರವೇತಸಂ ವಾ ॥

೪ ೦ ೫ ೪ ೫ ೪೦ ೫ ೪ ೫ ೪. ೫ ೪
೧೨೫.೩. ಉದ್ಘೇದಭಿಶ್ರುತಾಮಘಮ್ । ಈಯಇಯಾಹಾಇ ॥ ವೃ

೩ ೪ ೫೦ ೨ ೨ ೧ ೫
ಷಭನ್ನರ್ಯಾ । ಹಾಽ೩ಹಾಽ೩ಇ । ಪಾಽ೨೩೪ಸಾಮ್ ॥

೧ ೨ ೨ ೧ ^ ೩ ೫೦ ೦
ಆಸ್ತಾಽ೩ಉವ್ವಾಽ೩ ॥ ರಾಽ೨ಮಾಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥

೨ ೦ ೩ ೧೧೧
ಷಿಸೂರಿಯಾಽ೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೭ । ಗೇ । ೨೬ । ೨೦೬ ॥

ಅಸ್ಮಿನ್ ದ್ವ್ಯಚೇ ಸೂರ್ಯ ರೂಪೇಣೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಸ್ತುತಿಃ ಕ್ರಿಯತೇ । ಅಸೌ ವಾ ಆದಿತ್ಯ ಇನ್ದ್ರಃ ಇತಿ ಹಾರಿದ್ರವಿಕಮ್ । ಹೇ **ಸೂರ್ಯ!** ದ್ವಾದಶಸು ಭಾನುಷು ಇನ್ದ್ರೋಽಪಿ ಸೂರ್ಯಾತ್ಮನಾ ಪಠಿತಃ ತಸ್ಮಾತ್ ಸೂರ್ಯಾತ್ಮಕ! ಸುವೀರ್ಯ! ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! **ಶ್ರುತಾಮಘಮ್** ಸರ್ವದಾ ದೇಯತ್ವೇನ ವಿಖ್ಯಾತ

ಧನಮ್ ಅತ ಏವ **ವೃಷಭಮ್** ಯಾಚಮಾನಾನಾಂ ಧನಸ್ಯ ವರ್ಷಿತಾರಂ **ನರ್ಯಾಪಸಂ** ನರ ಹಿತಂ ನರ್ಯ್ಯಮ್ ನರಹಿತ ಶರ್ಮಾಣಮ್ **ಅಸ್ತ್ರಾರಂ** ದಾನಶೌಂಡಮ್ ಔದಾರ್ಯವನ್ತಮ್ ಏತಾದೃಶಾನುಭಾವಮ್ **ಉದೇಷಿ** ಅಭಿತ ಉದೇಷಿ **ಇದಮ್** ಅವಧಾರಣೇ । ತ್ವಮೇವ ತಸ್ಯ ಯಜ್ಞೇ ಸೂರ್ಯಾತ್ಮನಾ ಉದ್ಗತೋಽಸಿ । ಘ ಇತಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧೌ । ನನು ವಾಯುರ್ವೇ ನ್ದ್ರೋ ವಾ ಅನ್ತರಿಕ್ಷ ಸ್ಥಾನಃ ಸೂರ್ಯೋದ್ಯುಸ್ಥಃ । ನಿ.೭.೨.೧ ॥ ಕಥಮಿನ್ದ್ರ ಸೂರ್ಯ ಯೋರೈಕಾತ್ಮ್ಯಮಿತಿ ಶಂಕಾಂ ನಿರಾಕುರ್ವನ್ನಾಹ ದ್ವಾದಶಮಿತ್ಯಾದಿ । ಆದಿತ್ಯಾಶ್ಚ ದ್ವಾದಶ, ತತ್ರಮಾನಮ್ - ಅಷ್ಟೌ ವಸವಃ ಏಕಾದಶ ರುದ್ರಾಃ ದ್ವಾದಶ ಆದಿತ್ಯಾಃ ॥ ತಾಂ.ಮ.ಬ್ರಾ. ೨.೧.೨. ॥ ಸೂರ್ಯಂ ರಸಾನಾಂ ರಶ್ಮೀನಾಂ ಪ್ರಾಣಾನಾಂ ಚ ಜನತ ಈರಣಾತ್ ಸೂರ್ಯಃ - ಛಾಂ.ಉ.೩.೧೭.೭ ॥

ಸೂರ್ಯ ಸು+ಈರ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಸರ್ವಪ್ರೇರಕ ಈಶ್ವರನೇ, ಜಗತ್ ಪ್ರಸಾದ ಹೇತುತ್ವಾತ್ ಸೂರ್ಯಃ - ಜಗತ್ ಸೃಷ್ಟಿಗಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು, ನೀಡುವವನೇ ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ಇತ್** - ಖಚಿತವಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ, **ಅಭಿ** - ಸರ್ವಪ್ರಕಾರದಲ್ಲೂ, **ಶ್ರುತಾಮಘಮ್** ಧನವಂತನೆಂದೂ ದಾನಿಯೆಂದೂ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ, **ವೃಷಭಮ್** ಬಲಶಾಲಿ ಯಾದ, ಕಾಮನೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವ, **ಅಸ್ತ್ರಾರಮ್** ಉದಾರ ಪುರುಷನನ್ನೂ ಶತ್ರುಗಳ ಮೇಲೆ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವವ ನನ್ನೂ, **ನರ್ಯಾಪಸಮ್** ಮಾನವರ ಹಿತೈಷಿಯಾದವನನ್ನೂ, **ಉತ್** ಮೇಲಕ್ಕೆ, **ಏಷಿ** ಎಬ್ಬಿಸು.

ಸರ್ವಪ್ರೇರಕನಾದ ಸೂರ್ಯರೂಪೀ ಇನ್ದ್ರನೇ ಬೇಡುವವರ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತನಾದ ಬಹುಬಲಿಶಾಲಿಯಾದ ನೀನು ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವನನ್ನೂ ಮಾನವರ ಹಿತೈಷಿಯಾದವನನ್ನೂ

ಉದಾರತೆಯುಳ್ಳವನನ್ನೂ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಅಭ್ಯುದಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತೀಯೆ.

ವಿಶ್ವಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೀಂಟುವಿಂದ್ರನೇ! ಆದಿತ್ಯನೇ!
ಸರ್ವವಿಧದಿಂ ದಾನಿ, ವರದನೆಂದೆನಿಪ ವಿಭುವೇ!
ಜನಹಿತರನ್ ಅರಿಭಯಂಕರರನುತ್ಸಾಹಗೊಳಿಸ್ಯೆ ॥

ಋಕ್ - ೧೨೬

ಸುಕಕ್ಷಶ್ರುತಕಕ್ಷೌ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ೩೧ ೨೦ ೩ ೧೨ ೩೧೨
ಯದದ್ಯ ಕಚ್ಚ ವೃತ್ರಹನ್ನುದಗಾ ಅಭಿಸೂರ್ಯ ।

೨೩ ೧೨ ೩ ೧೨
ಸರ್ವಂ ತದಿನ್ದ್ರ ತೇ ವಶೇ ॥ ೨.೧೨೬ ॥

೨ ೩೨ ೩ ೨ ೩ ೧೨
ಯತ್ - ಅದ್ಯ - ಅ - ದ್ಯ - ಕತ್ - ಚ - ವೃತ್ರಹನ್ - ವೃತ್ರ - ಹನ್ । ಉದಗಾಃ

೩ ೧೨೦ ೩೨ ೩ ೧೨೦ ೩
- ಉತ್ - ಅಗಾಃ - ಅಭಿ - ಸೂರ್ಯ ॥ ಸರ್ವಂ - ತತ್ - ಇನ್ದ್ರ - ತೇ -

೧೨೦
ವಶೇ ॥ ೨.೧೨೬ ॥

ಶಾಕಲಮ್ । ಶಕಲೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರ ಸೂರ್ಯೌ ॥

೪ ೪ ೨ ೧೦ ೨ ೧೦
೧೨೬.೧. ಯದದ್ಯಕಾಽ೩ಚ್ಚವೃತ್ರಹಾನ್ ॥ ಉದಗಾಅಭಿಸೂರಾಽ೨

೨ ೧ — ೧ ೨ ೧ ೨ ೧
೩ಯಾ ॥ ಸಾವಾರ್೨ಇಮ್ ॥ ತಾದಿನ್ವ್ರತಾಯೇ೨೩ । ಹಿ

೨ ೫
ಮ್ । ವಾ೨೩೪೫ಶೋ೨೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೨ । ಪ - ೬ । ಮಾ - ೫ । ಚು । ೨೭ । ೨೦೭ ॥

ಅತ್ರ ಶೌನಕಃ ಯದದ್ಯಕಚ್ಚೇತ್ಯುದಿತೇರವೌ ಸ್ತುತ್ವಾ ಪುರನ್ದರಮ್ । ಗೃಣನ್ನಪಾಹತೇ ರಿಪ್ರಂ ವಶ್ಯಂ ವಾ ಕುರುತೇ ಜಗತ್ । ಇತಿ । ಹೇ **ವೃತ್ರಹನ್** ವೃತ್ರಸ್ಯ ಅಪಾಮಾವರಕಸ್ಯ ಮೇಘಸ್ಯ ಹನ್ತಃ । ಹೇ **ಸೂರ್ಯ** ಸೂರ್ಯಾತ್ಮಕೇನ್ದ್ರ **ಅದ್ಯ** ಅಸ್ಮಿನ್ ದಿನೇ **ಯತ್ ಕಚ್ಚ** ಯತ್ ಕಿಂಚಿತ್ ಪದಾರ್ಥಜಾತಮ್ **ಅಭಿ** ಅಭಿಮುಖೀಕೃತ್ಯ **ಉದಗಾಃ** ಇಣ್ ಗತೌ ಉತ್ಪೂರ್ವಃ ತಸ್ಯಲುಙಿಗಾದೇಶಃ ಉದಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತವಾನಸಿ **ತತ್ ಸರ್ವಂ** ಪದಾರ್ಥಜಾತಂ **ತೇ** ತವ **ವಶೇ** ವಶವರ್ತಿ ಸ್ವಾಯತ್ತಮಸ್ತಿ ॥

ಉದಿತೇ ಯದದ್ಯ ಕಚ್ಚ ವೃತ್ರಹನ್ನಿತ್ಯಾ ಕಾಲಂ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಯನಂ - ಸಾ.ವಿ.ಬ್ರಾ.೨.೪ ॥ ವೃತ್ರ ಇತಿ ಮೇಘ ನಾಮಸು ॥೧.೧೦.೨೮.೩೦ ॥ ಪಠಿತಂ । ವೃತ್ರಃ ವೃಣೋತೇರಾಚ್ಛಾದನಾರ್ಥಾತ್ ಅಮಿ - ಅಮಿ - ಮಿದ್ ಶಂಸಿಭ್ಯಃ ತ್ರನ್ - ಅಸ್ಮಾದುವಾಜಲುಕಾದ್ ಭವತಿಚಾಚ್ಛಾದಯತಿ ಅಸೌ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ನಭಃ । ವರ್ತತೇರ್ವಾ ಗತಿ ಕರ್ಮಣಃ । ಸ್ಫಾತಿ - ತಞ್ಚಿ ಇತ್ಯಾದಿನಾ ರಕ್ ಪ್ರತ್ಯಯಃ । ಗಚ್ಛತ್ಯಸಾ ಕೃತ್ಸ್ನಂ ನಭಃ । ವರ್ಧತೇರ್ವಾ ವೃಷ್ಟ್ಯರ್ಥಾತ್ ವಾಜ್ಜಲಕಾತ್ ಇತಿ ಧಕಾರಸ್ಯ ತಕಾರಃ ವರ್ಧತೇ ಹಿ ವರ್ಷಾಸು ಮೇಘಃ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಕ್ತ ಏವಾಮೀ ತ್ರಯೋಽಪ್ಯರ್ಥಾಃ ಇತಿ ದೇವರಾಜ ಯಜ್ವಾ । ಅಥಾಸ್ಯ ಕರ್ಮ - ರಸಾನುಪ್ರದಾನಂ ವೃತ್ರವಧಃ ಇತಿ ನೈ.೭.೩.೩. । ವೃತ್ರ ವಧೋ ಮೇಘವಧಃ - ಇತಿ ತದ್ಭಾಷ್ಯಮ್ ॥

ವಿವರಣ ಮತೇ ಸೂರ್ಯ ಇತಿ ಸುಪಾಂ ಸುಲುಗಿತ್ಯಾದಿನಾ - ೭.೧.೩೯ ಸೋಃರ್ಲುಕಿ ರೂಪಮ್ । ಹೇ ವೃತ್ರಹನ್ ಇನ್ದ್ರ! ಅದ್ಯ ಯತ್ ಕಚ್ಚ ಕಿಂಚಿತ್ ಅಭಿ ಅಭಿಲಕ್ಷ್ಯ ಸೂರ್ಯ ಸೂರ್ಯಃ ಉದಗಾಃ ಉದ್ಗಚ್ಛತಿ ಪ್ರಕಾಶಯತಿ ತತ್ ಸರ್ವಮ್ ತೇ ತವ ವಶೇ ವರ್ತತ ಇತಿ ಶೇಷಃ ಇತ್ಯರ್ಥೋಃ ವಿಂ - ಸಮ್ಮತಃ ॥

ವೃತ್ರ-ಹನ್ ಶತ್ರುನಾಶಕನೇ, ಅಜ್ಞಾನನಾಶಕನೇ ನೀರನ್ನು ತಡೆದಿಟ್ಟಿರುವ ಮೇಘಗಳನ್ನು ಮಳೆಗರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವವನೇ, **ಸೂರ್ಯ** ಪ್ರೇರಿಸುವವನೇ ಸೂರ್ಯರೂಪೀ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ಯತ್ ಅದ್ಯ ಕಚ್ಚ** ಇದೀಗ ಯಾವೆಲ್ಲವೂ, **ಅಭಿ ಉದಗಾ** ನಿನ್ನೆದುರಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿವೆಯೋ, ಅಭ್ಯುದಯದಲ್ಲಿವೆಯೋ, **ತತ್ ಸರ್ವಮ್** ಅವೆಲ್ಲವೂ, **ತೇ ವಶೇ** ನಿನ್ನ ವಶದಲ್ಲೇ ಅಧೀನದಲ್ಲೇ ಇವೆ.

ಸರ್ವಪ್ರೇರಕನೂ ಅಜ್ಞಾನನಾಶಕನೂ ಸೂರ್ಯಾತ್ಮಕನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನೇ ಇಂದು ನಿನ್ನೆದುರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ಅಭ್ಯುದಯದಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮಾತ್ಮಕವಾದ ಸಮಸ್ತವೂ ನಿನ್ನ ವಶದಲ್ಲಿಯೇ ಅಧೀನದಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ.

ವೃತ್ರಹರ! ಸೂರ್ಯಸಂಪ್ರೇರಕ! ರಸಪ್ರಕಾಶ!
ನಿನ್ನೆದುರದೇನೆಲ್ಲಮುತ್ಪನ್ನಮಿಹುದೊ ಒಳಿತೊ
ಅದುವ್ರುಮೆಲ್ಲಂ ನಿನ್ನ ಸಿರಿಯಲ್ತೆ, ಕರುಣಿಸದನೇ! ॥

ಋಕ್ - ೧೨೭

ಭಾರದ್ವಾಜಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨೦ ೩ ೨೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಯ ಆನಯತ್ಪರಾವತಃ ಸುನೀತೀ ತುರ್ವಶಂ ಯದುಮ್ ।

೨೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧೨
ಇನ್ದ್ರಃ ಸ ನೋ ಯುವಾ ಸಖಾ ॥ ೩.೧೨೭ ॥

೨ ೧೨೦ ೩ ೧೨೦ ೩ ೧೨ ೧೨೦ ೩
ಯಃ - ಆನಯತ್ - ಆ - ಆನಯತ್ - ಪರಾವತಃ । ಸುನೀತೀ - ಸು - ನೀತೀ

೧ ೨ ೧ ೨೦ ೧೨೦ ೩ ೧ ೨೦ ೧೨೦
- ತುರ್ವಶಮ್ - ಯದುಮ್ ॥ ಇನ್ದ್ರಃ - ಸಃ - ನಃ - ಯುವಾ - ಸಖಾ - ಸ -

೩
ಖಾ ॥ ೩.೧೨೭ ॥

ಆಭರದ್ವಸವೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರಾಭರದ್ವಸುರ್ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪ ೫ ೧ — ೧
೧೨೭.೧. ಯಅಹಾಉ ॥ ಆನಾಯಾ೨೨ತ್ । ಆನಾಯಾ೨೨೩ತ್ ।

೧ ^ ೩ ೫ ೧ ೦ — ೧ ೦
ಪಾರಾ೨೨ವಾ೨೨೩೪ತಾಃ । ಸುನೀತೀತೂ೨೨ । ಸುನೀತೀ

೧ ೨ ೩ ೫ ೧
ತೂ೨೨೩ । ರ್ವಾಶಂಯಾ೨೨೩೪ದೂಮ್ ॥ ಇನ್ದ್ರಸ್ಸಾನಾ

— ೧ ೧ ^ ೩ ೫೦ ೦
೨೨ಃ । ಇನ್ದ್ರಸ್ಸಾನಾ೨೨೩ಃ ॥ ಯೂ೨೨ವಾ೨೨೩೪ಔಹೋ

೩ ೫
ವಾ ॥ ಸಾ೨೩೪ಖಾ ॥

ದೀ - ೪ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೯ । ತೋ । ೨೮ । ೨೦೮ ॥

೪ ೦೫೪ ೫೦ ೫ ೧ ೦ ೦ ೨
೧೨೭.೨. ಯಆನಯತ್ । ಪರಾವಾ೭ತಾಃ ॥ ಸುನೀತೀತುರ್ವಶಾ

೨ ೨ ೧ ೦ ೨ ೨
೧೦ಯಾ೩ದೂಮ್ । ಇನ್ದ್ರಸ್ಸನೋಯುವಾ೧ಸಾ೩

೨ ೩ ೫ ೨ ೧ ೨
ಖಾ ॥ ಇನ್ದ್ರೋ೨೩೪ಗ್ನಾಇ ॥ ಇನ್ದ್ರಾ೩ಹೋ೨೩

೫ ೧ ೨೦ ೧ ^ ೩
೪ । ಗ್ನಾಇ ॥ ಆಇನ್ದ್ರೋಅ । ಗ್ನಾ೨ । ಯಾ೨೩೪

೫೦ ೦ ೩ ೫
ಔಹೋವಾ ॥ ಈ೨೩೪ನ್ದ್ರಾಃ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೧೧ । ಟ । ೨೯ । ೨೦೯ ॥

ಯಃ ಇನ್ದ್ರಃ **ತುರ್ವಶಮ್ ಯದುಮ್** ಚ ಏತತ್ ಸಂಜ್ಞೌ ರಾಜಾನೌ ಶತ್ರುಭಿಃ ದೂರದೇಶೇ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತೌ **ಸುನೀತೀ** ಸುನೀತ್ಯಾ ಶೋಭನೇನ ನಯನೇನ **ಪರಾವತಃ** ತಸ್ಮಾದ್ದೂರದೇಶಾತ್ **ಆನಯತ್** ಆನೀತವಾನ್ **ಯುವಾ** ತರುಣಃ **ಸಃ** ಇನ್ದ್ರಃ ನಃ ಅಸ್ಮಾಕಂ **ಸಖಾ** ಭವತು ॥

ಪರಾವತಃ ದೂರವಾಗಿರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಪಥಭ್ರಷ್ಟನಾದ ಅಜ್ಞಾನದೆಡೆಗೆ ತಿರುಗಿರುವ, **ಯದುಮ್** ಯದವಃ ಮನುಷ್ಯಾಃ *ನಿಘಂ ೨.೩ ॥,* ಮನುಷ್ಯ ನನ್ನು, ರಾಜನಾದ ಯದುವನ್ನು, **ತುರ್ವಶಮ್** ತುರ್ವಂಶಃ ಅಂಕಿತನಾಮ *ನಿಘಂ ೨.೧೬ ॥* ತನ್ನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಸನ್ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ, ತುರ್ವಂಶವನ್ನು, **ಸುನೀತೀ** ಪಥ

ಪ್ರದರ್ಶನದಿಂದ, ಸುಂದರ ನೀತಿಯಿಂದ, ಆನಯತ್ ತಂದನು, ಸಃ ಯುವಾ ಆ ಬಲಿಷ್ಠಯುವಕ, ಯಃ ಇನ್ದ್ರಃ ಅಂತಹ ಇನ್ದ್ರನು, ನಃ ಸಖಾ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರನಾಗಲಿ.

ಪಥಭ್ರಷ್ಟನಾದ ದೂರವಾಗಿರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ರಾಜರುಗಳಾದ ತುರ್ವಶ ಮತ್ತು ಯದುವನ್ನು ಸುಂದರ ನೀತಿಯ ಪಥ ಪ್ರದರ್ಶನಮಾಡಿ ಸನ್ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ತಂದು ತನ್ನೆಡೆಗೆಳೆದುಕೊಂಡ ಯುವಕನೂ ಬಲಶಾಲಿಯೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನು ನಮಗೆ ಮಿತ್ರನಾಗಲಿ.

ಕಾಪಥಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟ ಯದುಗಳಂ ತುರ್ವಶುಗಳಂ
ಸತ್ಪಥಕೆ ನೀತಿಬಲದಿಂ ತಂದ ಯುವಕನಾತಂ ।
ದೇವನಿಂದ್ರಂ ನಮಗೆ ನೇಗಿಹನೆನಿಕೆನಿಚ್ಚಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೨೮

ಶ್ರುತಕಕ್ಷಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೨ಕ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ
ಮಾ ನ ಇನ್ದ್ರಾಭ್ಯಾಽ೩ ದಿಶಃ ಸೂರೋ ಅಕ್ತುಷ್ವಾ ಯಮತ್ ।

೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ತ್ವಾ ಯುಜಾ ವನೇಮ ತತ್ ॥ ೪.೧೨೮ ॥

೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨
ಮಾ - ನಃ - ಇನ್ದ್ರ - ಅಭಿ - ಆದಿಶಃ - ಆ - ದಿಶಃ । ಸೂರಃ - ಅಕ್ತುಷು - ಆ -

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨
ಯಮತ್ ॥ ತ್ವಾಯುಜಾ - ವ - ನೇಮ - ತತ್ ॥ ೪.೧೨೮ ॥

ತಾನ್ವೇ ದ್ವೇ ॥ ದ್ವಯೋಸ್ತ್ವ ನ್ವೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ವ್ರ್ಃ ॥

೧೨೮.೧. ಮಾನಇನ್ದ್ರಾಭಿಯಾದಾಇಶಾಃ ॥ ಸೂರೋಅಕ್ತು । ಷುವಾ
ಯಾ೨೩ಮಾ೨೩೪ತ್ ॥ ತುವಾ೨೩೪ಯುಜಾ ॥ ವನಾ
ಇಮಾ೨೩ತಾ೨೩೪೩ತ್ । ಓ೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೮ । ಫೈ । ೩೦ । ೨೧೦ ॥

೧೨೮.೨. ಮಾನಾ೨೩ಆ೨೩ಇನ್ದ್ರಾಭಿಯಾದಿಶಾಃ ॥ ಸೂರೋಆ೨
೩೪ಕ್ತೂ । ಷೂಆಯಾ೨೩೪ಮಾತ್ ॥ ತ್ವಾಯುಜಾವ
ನಾ೨೩ಹೋ ॥ ಮತಾ೨ । ಹುವಾಇ । ಔ೨೩ಹೋ೨
೩೪೫ವಾ೬೫೬ ॥ ಏ೨೩ । ಯಯೂ೨೩೪೫ಃ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೮ । ಭೈ । ೩೧ । ೨೧೧ ॥

ಇತಿ ಗ್ರಾಮೇಗೇಯಗಾನೇ ತೃತೀಯಃ ಪ್ರಪಾಠಕಃ ॥ ೩ ॥

ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ! ಆದಿಶಃ** ಆದೇಷ್ಟಾ ಸಮನ್ತಾದಾಯುಧಾನ್ಯತಿಸೃಜನ್ **ಸೂರಃ** ಸೃಗತೌ - ಭ್ವಾ ಪ - ಸರ್ವತ್ರ ಸರಣಶೀಲಃ ರಾಕ್ಷಸಃ **ಅಕ್ತುಷು** ರಾತ್ರಿಷು **ನಃ** ಅಸ್ಮಾಕಂ **ಅಭ್ಯಾಯಮತ್** ಆ ಆಭಿಮುಖ್ಯೇನ **ಮಾ** ನಿಯನ್ತಾಽಗನ್ತಾ ಭವತು । ಯದ್ಯಾಗನ್ತಾ ಚೇತ್ ತದಾ **ತತ್** ರಕ್ಷಃ **ತ್ವಾಯುಜಾ** ತ್ವತ್ಸಹಾಯೇನ

ವಯಂ ವನೇಮ ಹನ್ಯಾಮ ಶ್ವಥ ಕ್ರಥ ಹಿಂಸಾರ್ಥಾಃ ವನ ಚೇತ್ಯತ್ರ - ಭ್ವಾ ಪ - ಪಠಿತತ್ವಾದ್ಧಿಂ ಸಾರ್ಥಃ । ಆಯಮತ್ ಆಯಮನ್ ಇತಿ ಚ ಪಾಠೌ ॥

ಇನ್ದ್ರ, ಸೂರ್ಯರೂಪೀ ಭಗವಂತನೇ, ಮನಸ್ಸೇ, **ನಃ ಅಭಿ** ನಮ್ಮ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ, **ಆದಿಶಃ** ಎಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲೂ, ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲೂ, **ಸೂರಃ** ಸರ್ವದಾ ಸರ್ವತ್ರ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾ ಪೀಡಿಸುತ್ತಿರುವ ರಾಕ್ಷಸರು, ಕಾಮಕ್ರೋಧಾದಿ ಗಳು, **ಅಕ್ತುಷು** ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ, ಅಜ್ಞಾನವೆಂಬ ತಮಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, **ನಃ ಮಾ ಅಭ್ಯಾಯ ಮತ್** ನಮ್ಮೆದುರು ಬರದಿರಲಿ, ನಮ್ಮನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಪೀಡಿಸದಿರಲಿ, **ತತ್** ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಆಕ್ರಮಿಸಿದ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ದುಷ್ಟರನ್ನು, **ತ್ವಾಯುಜಾ** ನಿನ್ನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕೃಪೆಯಿಂದ, **ವನೇಮ** ಸಂಹರಿಸುವಂತಾಗಲಿ.

ದಿವ್ಯವಾದ ಮನಸ್ಸೇ ಅಜ್ಞಾನದ ತಾಮಸಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳರಂತೆ ನಾಲ್ಕೂ ಕಡೆಯಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಮುತ್ತುವ ಕಾಮಕ್ರೋಧಾದಿ ಶತ್ರುಗಳು ಯಾವ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸದಿರಲಿ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಶತ್ರುಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದರೆ ನಾವು ನಿನ್ನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಗೆಲ್ಲುತ್ತಿರೋಣ.

ಇನ್ದ್ರನೇ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಪ್ರಯೋಗ ಪರಿಣತರಾದ ರಾತ್ರಿ ಹಗಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವತ್ರ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ರಾಕ್ಷಸರ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ನಾವು ಒಳಗಾಗದಂತಾಗಲಿ. ಆ ರಾಕ್ಷಸ ಸಮೂಹವನ್ನು ನಿನ್ನ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಾವು ಸಂಹರಿಸುವಂತಾಗಲಿ.

ಎಲ್ಲದಿಶೆಗಳಿನೆಮ್ಮನಾವರಿಸಿ ಪೀಡಿಸಿರ್ಪ
ರಾತ್ರಿಯೊಳ್ ಕ್ರೋಧಕಾಮಾದಿ ದೈತ್ಯಾಳಿಯೆಂನಾಮ್ ।
ನಿನ್ನ ನೆರವಿಂದ ಗೆಲ್ವಂತಾಗಲೆಂದುಮಿಂದ್ರ! ॥

ಋಕ್ - ೧೨೯

ಮಧುಚ್ಛನ್ದಾವೈಶ್ವಾಮಿತ್ರಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨   ೩ ೨   ೩ ೨   ೩೧೨   ೩ ೧೨
ಏನ್ದ್ರ ಸಾನಸಿಽꣳ ರಯಿꣳ ಸಜಿತ್ವಾನಽꣳ ಸದಾಸಹಮ್ ।

೧ ೨   ೩   ೧ ೨
ವರ್ಷಿಷ್ಠಮೂತಯೇ ಭರ ॥ *ಋ.೧೨೯* ॥

೨ ೩   ೨   ೩ ೨   ೩೧೨   ೩ ೧ ೨೦
ಆ - ಇನ್ದ್ರ - ಸಾನಸಿಮ್ - ರಯಿಮ್ । ಸಜಿತ್ವಾನಮ್ - ಸ - ಜಿತ್ವಾನಮ್ -

೩ ೧೨   ೩   ೧೨೦   ೧೨೦   ೩೧೨   ೩
ಸದಾಸಹಮ್ - ಸದಾ - ಸಹಮ್ ॥ ವರ್ಷಿಷ್ಠಮ್ - ಊತಯೇ - ಭರ ॥

ರೋಹಿತಕೂಲೀಯೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರಿನ್ದ್ರೋ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ವಾ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪೦೫ ೪   ೨೧   ೦   ೨೧೦
೧೨೯.೧. ಏನ್ದ್ರಸಾ ॥ ನಸಿꣳ ರಯಿಮ್ । ಸಜಿತ್ವಾನꣳ ಸದಾಸಾಽ೨

೨   ೧   ೨   ೧ ೦ ೨
೩ಹಾಮ್ ॥ ವಾಽ೨೩ರ್ಷಿ ॥ ಷ್ಠಾಮೂತಯಾಽ೩೧ಉ

೨   ೫
ವಾಯೇಽ೩ ॥ ಭಾಽ೨೩೪ರಾ ॥

ದೀ - ೪ । ಪ - ೬ । ಮಾ - ೩ । ತಿ । ೧ । ೨೧೨ ॥

೪೦೫ ೦ ೪   ೨   —   ೧೦
೧೨೯.೨. ಏನ್ದ್ರಸಾನಸಾಇಮ್ ॥ ರಯಾಽ೨ಇಮ್ । ಸಜಿತ್ವಾನꣳ

೨ ೧೧ ೨ ೧ — ೧
ಸದಾಸಾऽ೨೩ಹಾಮ್ ॥ ವಾರ್ಷಿ೯ऽ೨ಷ್ಠ್ಯಮೂऽ೨೩ ॥

೨ ೧ ೫ ೪ ೫
ತಯೋऽ೨೩ಳವಾ ॥ ಭಾऽಶಿರೋऽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೪ । ಪ - ೬ । ಮಾ - ೬ । ತೂ । ೨ । ೨೧೩ ॥

ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! ಊತಯೇ ಅಸ್ಮದ್ರಕ್ಷಾರ್ಥಮ್ **ರಯಿಮ್** ಧನಮ್ **ಆಭರಾ** ಆಹರ ಕೀದೃಶಮ್ ರಯಿಮ್ **ಸಾನಸಿಮ್** ಸಂಭಜನೀಯಮ್ **ಸಜಿತ್ವಾನಮ್** ಸಮಾನ ಶತ್ರುಜಯಶೀಲಮ್ ಧನೇ ನ ಹಿ ಶೂರಾನ್ ಭೃತ್ಯಾನ್ ಸಂಪಾದ್ಯ ಶತ್ರವೋ ಜೀಯನ್ತೇ **ಸದಾಸಹಮ್** ಸರ್ವದಾ ಶತ್ರೂಣಾಮಭಿಭವನ ಹೇತುಮ್ **ವರ್ಷಿಷ್ಠಮ್** ಅತಿಶಯೇನ ವೃದ್ಧಮ್ ಪ್ರಭೂತಮಿತ್ಯರ್ಥಃ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ಊತಯೇ** ಸ್ವರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿಯೂ, **ಸಾನಸಿಮ್** ಉಪಭೋಗಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ಭಜಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ, ಸ್ತುತ್ಯವಾದ, **ಸಜಿತ್ವಾನಮ್** ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಜಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ, **ಸದಾಸಹಮ್** ಸದಾ ಶತ್ರುಗಳ ದಮನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ವಿಜಯಸೇನಾ ಸಮೂಹವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಲೂ, **ವರ್ಷಿಷ್ಠಮ್** ಬಹು ಹೆಚ್ಚಿನ, ವಿಪುಲವಾದ, ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ, **ರಯಿಮ್** ಧನವನ್ನು, **ಆಭರ** ದಯಪಾಲಿಸು.

ಐಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ ನಮ್ಮ ಸ್ವರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿಯೂ ಉಪಭೋಗಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಜಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಸದಾ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ದಮನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಸ್ತುತ್ಯವೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವೂ ವಿಪುಲವೂ ಆದ ಧನವನ್ನೂ ಆಂತರಿಕ ಬಲವನ್ನೂ ದಯಪಾಲಿಸು.

ಸಿರಿವಂತ ಮಘವಂತ! ನಮ್ಮ ಸುಖ-ರಕ್ಷೆಗಾಗಿ,
ರಿಪುಜಯಿಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಪಂಥಿಗಳ ದಮನಕಾಗಿ ।
ಸ್ತುತ್ಯಸುವಿಪುಲಧನಮನೀವುದಾಂತರ್ಯಬಲಮಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೩೦

ಮಧುಚ್ಛನ್ದಾ ವೈಶ್ವಾಮಿತ್ರಃ। ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ು ೩ ೧ ೨
ಇನ್ದ್ರಂ ವಯಂ ಮಹಾಧನ ಇನ್ದ್ರಮರ್ಭೇ ಹವಾಮಹೇ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಯುಜಮ್ ವೃತ್ರೇಷು ವಜ್ರಿಣಮ್ ॥ ೬.೧೩೦ ॥

೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೧
ಇನ್ದ್ರಮ್ - ವಯಮ್ - ಮಹಾಧನೇ - ಮಹಾ - ಧನೇ । ಇನ್ದ್ರಮ್ - ಅ

೨೦ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ರ್ಭೇ - ಹವಾಮಹೇ ॥ ಯುಜಂ - ವೃತ್ರೇಷು - ವಜ್ರಿಣಂ ॥ ೬.೧೩೦ ॥

ಇನ್ದ್ರಾಣ್ಯಾಃ ಸಾಮನೀ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರಿನ್ದ್ರಾಣೇ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೩ — ೧ ೩ ೦
೧೩೦.೧. ಇನ್ದ್ರಾಮ್ । ಇನ್ದ್ರವಾಯಾऽ೨ಮ್ ॥ ಮಹಾ । ಮಹಾ

— ೧ ೩ — ೧
ಧಾನಾऽ೨ಇ । ಇನ್ದ್ರಾಮ್ । ಇನ್ದ್ರಮಭಾರ್ऽ೨ಇ । ಹ

೩೦ — ೧ ೩
ವಾ । ಹವಾಮಾಹಾऽ೨ಇ ॥ ಯುಜಾಮ್ । ಯುಜಂವೃ

ತ್ರಾ॒ऽ೨ಇ ॥ ಘುವಾ । ಘುವಜ್ರಿಣಾऽ೨೩೪೩ಮ್ । ಓऽ೨೩
೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೨ । ಪ - ೧೪ । ಮಾ - ೧೦ । ಝೌ । ೩ । ೨೧೪ ॥

೧೩೦.೨. ಇನ್ದ್ರಂ ವಯಾಮ್ ॥ ಮಹಾ । ಮಹಾಧಾನಾऽ೨೩ಇ । ಆ
ಔऽ೩ಹೋ । ಇಹ । ಇಹಿವಾಲಾ । ಓऽ೨೩೪ವಾ । ಇನ್ದ್ರ
ಮರ್ಭಾ೯ಇ ॥ ಹವಾ । ಹವಾಮಾಹಾऽ೨೩ಇ । ಆಔऽ೩
ಹೋ । ಇಹ । ಇಹಿವಾಲಾ । ಓऽ೨೩೪ವಾ ॥ ಯುಜಂವೃ
ತ್ರಾಇ ॥ ಘುವಾ । ಘುವಜ್ರಿಣಾऽ೨೩ಮ್ । ಆಔऽ೩
ಹೋ । ಇಹ । ಇಹಿವಾಲಾ । ಓऽ೨೩೪ವಾ ॥ ಈऽ೨೩೪
ಹಾ ॥ *ದೀ - ೨ । ಪ - ೨೨ । ಮಾ - ೯ । ಥೋ । ೪ । ೨೧೫ ॥*

ವಯಮ್ ಅನುಷ್ಠಾತಾರಃ **ಮಹಾಧನೇ** ಪ್ರಭೂತ ಧನ ನಿಮಿತ್ತಮ್ **ಇನ್ದ್ರಮ್** । **ಹವಾಮಹೇ** ಆಹ್ವಯಾಮಃ **ಅರ್ಭೇ** ಅರ್ಭಕೇ ಸ್ವಲ್ಪೇಪಿ ಧನೇ ನಿಮಿತ್ತಭೂತೇ ಸತಿ ಇನ್ದ್ರಂ ಹವಾಮಹೇ । ಕೀದೃಶಮ್ **ಇನ್ದ್ರಮ್**? **ಯುಜಂ** ಸಹಕಾರಿಣಂ ಸಮಾಹಿತಂ ವಾ । **ವೃತ್ರೇಷು** ಶತ್ರುಷು ಧನಲಾಭ ವಿರೋಧಿಷು

ಪ್ರಾಪ್ತೇಷು ತನ್ನಿವಾರಣಾಯ **ವಜ್ರಿಣಂ** ವಜ್ರೋಪೇತಮ್ । ಮಹಾಧನ ಶಬ್ದೋ ಯದ್ಯಪಿ ಸಂಗ್ರಾಮವಾಚೀ ತಥಾಪಿ ಮಹದ್ಧನಮತ್ರ ವಿವಕ್ಷಿತಮ್ ॥

ಯುಜಂ ವಜ್ರಿಣಮ್ ಇನ್ದ್ರಮ್ ವಜ್ರಾಯುಧ ಧರಿಸಿರುವ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು **ವೀರ್ಯಂ ವೈ ವಜ್ರಃ** - *ಶಂ.೭.೩.೧-೧೯* ॥ **ವಜ್ರೋ ವಾ ಓಜಃ** *ಶಂ.೮.೪.೧-೨೦* ॥ ವೀರ್ಯವಂತನೂ ಓಜಸ್ವಿಯೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ಪರಮೇಶ್ವರನನ್ನು, ಮಹಾಧನೇ ಭಯಂಕರ ಯುದ್ಧದಲ್ಲೂ, ಐಶ್ವರ್ಯದಲ್ಲೂ, **ಅರ್ಭೇ** ಪುಟ್ಟ ಯುದ್ಧದಲ್ಲೂ, ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಐಶ್ವರ್ಯದಲ್ಲೂ, **ವೃತ್ರೇಷು** ವೃತ್ರಾಸುರನೊಡನೆ ನಡೆಯುವ ಯುದ್ಧದಲ್ಲೂ, ಅಜ್ಞಾನಾದಿ ದೋಷ ವಿಘ್ನಗಳ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿಯೂ, **ಹವಾಮಹೇ** ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಚಿಕ್ಕ ಅಥವಾ ದೊಡ್ಡಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಥವಾ ಬಹಳ ಐಶ್ವರ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿಯೂ, ಅಜ್ಞಾನಾದಿ ದೋಷ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿಯೂ ವಜ್ರಹಸ್ತನೂ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತನೂ ಓಜಸ್ವಿಯೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಬದುಕಿಗೆ ಎದುರಾಗುವ ಸಮಸ್ತ ಸೆಣಸಾಟಗಳ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಇನ್ದ್ರನ ಮೊರೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ.

ರಣಭಯಂಕರವಜ್ರಿಯಂ ಸಂಪದೀಶನಂ ನಾಮ್
ಜೀವನದ ರಣದಲ್ಲಿ, ಜೀವಿಕಾಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ।
ನಿರ್ವಿಘ್ನಸುಜ್ಞಾನದಾಪ್ತಿಗೆನೆ ಮೊರೆವೊಗುವೆವು ॥

ಋಕ್ - ೧೩೧

ತ್ರಿಶೋಕಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೧ ೩ ೧ ೨
ಅಪಿಬತ್ಕದ್ರುವಃ ಸುತಮಿನ್ದ್ರಃ ಸಹಸ್ರಬಾಹ್ವೇ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ತತ್ರಾದದಿಷ್ಟ ಪೌಂಸ್ಯಮ್ ॥ ೭.೧೩೧ ॥

೧ ೨೧ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೧ ೩ ೨ ೧ ೨೧ ೩ ೧ ೨
ಅಪಿಬತ್ - ಕದ್ರುವಃ - ಕತ್ - ದ್ರುವಃ - ಸುತಮ್ । ಇನ್ದ್ರಃ - ಸಹಸ್ರಬಾಹ್ವೇ

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೧ ೩ ೨೧
- ಸಹಸ್ರ - ಬಾಹ್ವೇ ॥ ತತ್ರ - ಅದದಿಷ್ಟ - ಪೌಂಸ್ಯಮ್ ॥ ೭.೧೩೧ ॥

ಸಹಸ್ರಬಾಹವೀಯಮ್ । ಇನ್ದ್ರೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೦ ೫ ೧ ‾
೧೩೧.೧. ಅಪಿಬತ್ಕಾದ್ರೂ೩೭ವಸ್ಸುತಾಮ್ ॥ ಇನ್ದ್ರಾಹೋ೭೨ಇ ।

೧ ‾ ೧ ೨ ‾ ೧೦
ಸಹಾಹೋ೭೨ । ಸ್ರಾಬಾ೭೧ಹುವೇ೭೨ ॥ ತತ್ರಾದಾ೭೨೩

೨ ‾ ‾ ೧ ‾ ನ ೨
ದೀ ॥ ಷ್ಟಪೌ೭೨ । ಹೌ೭೨ । ಹುವಾ೭೨ಇ । ಈ೭೩ಯಾ ।

೧ ೪ ೫ ೪
ಸಿಯಾಮ್ । ಔ೭೨೩ಹೋವಾ । ಹೋ೭೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೨ । ಪ - ೧೩ । ಮಾ - ೫ । ಜು । ೫ । ೨೧೬ ॥

ಇನ್ದ್ರಃ ಕದ್ರುವಃ ಕದ್ರುನಾಮಕಸ್ಯ ಋಷೇಃ ಸಂಬಂಧಿನಂ **ಸುತಮ್** ಅಭಿಷುತಂ ಸೋಮಂ **ಅಪಿಬತ್** ಪೀತವಾನ್ । **ಸಹಸ್ರಬಾಹ್ವೇ** ಸಹಸ್ರಬಾಹ್ವಾಖ್ಯಂ ಶತ್ರುಮ್ ಅಹನ್ನಿತಿ ಶೇಷಃ । **ತತ್ರ** ತಸ್ಮಿನ್ನವಸರೇ **ಪೌಂಜ್ಸ್ಯಮ್** ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ ವೀರ್ಯಮ್ **ಆದದಿಷ್ಟ** ಆ ದೀಪ್ಯತ । **ತತ್ರಾದದಿಷ್ಟ** ಇತಿ ಛಂದೋಗಾಃ । **ಅತ್ರಾದದಿಷ್ಟ** ಇತಿ ಬಹ್ವೃಚಾಃ ॥

ಇನ್ದ್ರಂ ಇನ್ದ್ರನು, **ಕದ್ರುವಃ** ಕದ್ರು ಎಂಬ ಋಷಿಯು, ಕದ್ರು - ಪೀತವರ್ಣ, ಅಮರ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ, ಮಾಗಿದ, **ಸುತಮ್** ಹಿಂಡಿದ ಸೋಮ ರಸವನ್ನು, **ಅಪಿಬತ್** ಕುಡಿದನು, ಸೇವಿಸಿದನು, **ಸಹಸ್ರಬಾಹ್ವೇ** ಸಾವಿರಾರು ಭುಜಗಳ ಶತ್ರುಸಮೂಹವನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಬಾಧಿಸುವ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸಹಸ್ರಬಾಹುವೆಂಬ ಶತ್ರುವನ್ನು ಕೊಂದು, **ತತ್ರ** ಅಲ್ಲಿ, **ಪೌಂಜ್ಸ್ಯಮ್ ಆದದಿಷ್ಟ** ಪೌರುಷವನ್ನು ಮೆರೆಸಿದನು, ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿದನು.

ಕದ್ರುವೆಂಬ ಋಷಿಯು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಪಕ್ವವಾದ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಸೇವಿಸಿದ ಇನ್ದ್ರನು ಸಹಸ್ರಬಾಹುವೆಂಬ ಶತ್ರುವನ್ನೂ ಶತ್ರುಸಮೂಹವನ್ನೂ ಕೊಂದು ತನ್ನ ಪೌರುಷ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದನು.

ಕದ್ರುಮುನಿ ಸಜ್ಜುಗೆಯ್ದಿತಿಪಕ್ವಸೋಮರಸಮಂ
ಸವಿದ ಜಂಭಾರಿ ಸಾಸಿರತೋಳ್ಗಳಸುರಕುಲಮಂ ।
ಸದೆದು ತನ್ನಯ ಶೌರ್ಯಶಕ್ತಿಯಂ ಮೆರೆದನಲ್ತೆ ॥

ಋಕ್ - ೧೩೨

ವಸಿಷ್ಠೋ ಮೈತ್ರಾವರುಣಿಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ವಯಮಿನ್ದ್ರ ತ್ವಾಯವೋಽಭಿ ಪ್ರ ನೋನುಮೋ ವೃಷನ್ ।

೩ ೨ ಕ ೧ ೨
ವಿದ್ಧೀ ತ್ವಾಽಸ್ಯ ನೋ ವಸೋ ॥ ೮.೧೩೨ ॥

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨
ವಯಂ - ಇನ್ದ್ರ - ತ್ವಾಯವಃ । ಅಭಿ - ಪ್ರ - ನೋನುಮಃ - ವೃಷನ್ ॥ ವಿದ್ಧಿ -

೩ ೨ ೩
ತು - ಅಸ್ಯ - ನಃ - ವಸೋ ॥ ೮.೧೩೨ ॥

ಧೃಷತೋ ಮಾರುತಸ್ಯ ಸಾಮ । ಧೃಷನ್ ಮರುತ್ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ೧ ೫ ೧ ೧ ^ ೩
೧೩೨.೧. ವಯಮಾಽ೨೩೪ಇನ್ದ್ರಾ ॥ ತ್ವಾಽ೨೩ । ಯಾಽ೨ವಾಽ೨೩

೫೦ ೦ ೨೧ ೨ಂ ೦
೪ಔಹೋವಾ । ಅಭಿಪ್ರನೋಽ೨ನುಮೋವೃಷನ್ ॥ ವಿ

^ ೩ ೨ ೧ ^ ೩ ೫೦ ೦
ದ್ಧಾಇತುವಾಽ೩ ॥ ಸ್ಯಾಽ೨ನಾಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ವಾಽ

೫
೨೩೪ಸೋ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೫ । ಖು । ೬ । ೨೧೭ ॥

ಆದಾರಸೃತ್ । ಭರದ್ವಾಜೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫೦ ೧ ೧
೧೩೨.೨. ಹಾಉವಯಮಿನ್ದ್ರಾ ॥ ತ್ವಾಽ೨ಯಾವಾಽ೨ಃ । ಅಭಿಪ್ರ

೦ — ೧ — — ೧
ನೋಽನುಮೋಽ೨ವಾರ್ಷಾ೨ನ್ ॥ ವಿದ್ಧಾಽ೨ಇತೂವಾ

— ೧ ೧ ^ ೩ ೫೦೦ ೨
ಽ೨ ॥ ಸ್ಯನೋಽ೨೩ । ವಾಽ೨ಸಾಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಅ

೧೨ ೦ ೧೨೩ ೧೧೧
ಸ್ಮಭ್ಯಂಗಾತುವಿತ್ತಮಾಽ೨೩೪೫ಮ್ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೯ । ಪೂ । ೭ । ೨೧೮ ॥

ಧೃಷತೋ ಮಾರುತಸ್ಯಸಾಮ । ಧೃಷನ್ಮರುತ್ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೧ ೨ ೨ ೧ ೦ ೨
೧೩೨.೩. ವಯಮಿನ್ದ್ರಾ ॥ ತ್ವಾಯಾಽ೩ವಾಃ । ಅಭಿಪ್ರನೋಽನುಮೋ

೨ ೨ ^ ೩ ೫ ೩
ಽ೧ವಾಽ೩ರ್ಷಾನ್ ॥ ವಿದ್ಧೀತೂಽ೨೩೪ವಾ । ಓಽ೨೩೪

೫ ೪ ೫ ೪ ೫
ಹಾಇ ॥ ಸ್ಯನೋವಾ ॥ ವಾಽ೫ಸೋಽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೧ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೪ । ಖೀ । ೮ । ೨೧೯ ॥

ಆದಾರಸ್ಪತೀ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರ್ಭರದ್ವಾಜೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೦ ೪೦ ೫ ೪ ೫ ೧ ೨ ೨ ೧
೧೩೨.೪. ವಯಾಮಾಽಹೋ । ಇನ್ದ್ರಾ ॥ ತ್ವಾಯಾಽ೩ವಾಃ । ಅಭಿಪ್ರ

೦ ೨ ೨ ೨ ೦ ೩
ನೋಽನುಮೋಽ೧ವಾಽ೩ರ್ಷಾನ್ ॥ ವಿದ್ಧೀತ್ವೋಽ೨೩೪

೫ ೧ ೨ ೨ ೧ ೨ ೪ ೫
ಹಾಇ ॥ ಸ್ಯಾನೋಽ೩ಹಾಇ । ವಸಾ । ಔಽ೩ಹೋವಾ ।

೪
ಹೋ೬೩ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೪ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೫ । ನು । ೯ । ೨೨೦ ॥

೧೩೨.೫. ವಯಾಮೌಹೋವಾಹಾಇ । ಇನ್ದ್ರಾ । ತ್ವಾಔಹೋವಾ
ಹಾಇ । ಯಾವಾಃ ॥ ಆ೬೨೩ಭೀ । ಪ್ರಾ೬೨೩ನೋ । ಓಇ
ನುಮೋವಾ೬೨೩ಷಾ೯ನ್ ॥ ವಾ೬೨೩ಇದ್ಧೀ । ತೂ೬೨೩
ವಾ೬೩ ॥ ಸ್ಯಾ೬೨ನಾ೬೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ವಾ೬೨೩೪
ಸೋ ॥ ದೀ - ೫ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೮ । ಪೈ । ೧೦ । ೨೨೧ ॥

ಹೇ **ವೃಷನ್!** ಕಾಮಾನಾಂ ವರ್ಷಿತಃ । **ಇನ್ದ್ರ!** **ತ್ವಾಯವಃ** ತ್ವತ್ಕಾಮಾಃ **ವಯಮ್** ವಾಸಿಷ್ಠಾಃ ತ್ವಾಮ್ **ಅಭಿ ಪ್ರ ನೋನುಮಃ** ಪ್ರಕರ್ಷೇಣ ಸ್ತುಮಃ ಹೇ **ವಸೋ!** ವಾಸಯಿತಃ ಇನ್ದ್ರ! **ಅಸ್ಯ** ಇದಂ **ನಃ** ॥ ಅಸ್ಮದೀಯಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ನು ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ವಿದ್ಧೀ ಅವಧಾರಯ ॥

ವೃಷನ್ ಇನ್ದ್ರ ಕಾಮನೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ತ್ವಾಯವಃ ವಯಮ್ ಆಯವಃ** ಮನುಷ್ಯನಾಮ ನಿಘಂ. ೨.೩., **ತ್ವಾ ಅಭಿ** ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಶರಣಾಗುವ, ನಿನ್ನವರಾಗಬಯಸುವ, **ಅಭಿಪ್ರನೋನುಮಃ** ನಿನ್ನ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸುವೆವು, **ಹೇ ವಸೋ** ನಮ್ಮೆಲ್ಲ ಐಶ್ವರ್ಯಗಳಿಗೂ ಒಡೆಯನಾಗಿರುವ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಸತಿದಾಯಕನೂ, ಆಶ್ರಯದಾತನೂ ಆಗಿರುವ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ಅಸ್ಯ ನಃ ವಿದ್ಧೀ** ನಮ್ಮ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ತೋತ್ರಗಳ ಭಾವನೆಗಳನ್ನೂ ಅರಿತವನಾಗು.

ಸಮಸ್ತರಿಗೂ ಆಶ್ರಯದಾತನೂ ಎಲ್ಲರ ಐಶ್ವರ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಡೆಯನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನೇ ನಾವು ನಿನ್ನವರಾಗಬೇಕೆಂದು ನಮಸ್ಕರಿಸುವ ಸ್ತುತಿಸುವ ನಮ್ಮ ಹೃದ್ಗತ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವವನಾಗು.

ಕಾಮವರ್ಷಕನೂ ವಸತಿದಾಯಕನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನೇ ನಿನ್ನ ಸಹಾಯಾಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡುವ ನಮ್ಮ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಕಾಮನೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸು.

ಬಯಸಿದುದನೊಲವಿನಿಂ ಮಳೆಗರೆವ ಮಹನೀಯನೇ!
ನಿನ್ನವರ್‌ನಾಮ್, ನಿನ್ಗೊಳರ್ಪಿತರ್, ಶರಣಾದವರ್ ।
ನಮ್ಮಿಂಗಿತವನರಿತು ಪೊರೆವುದಯ್! ದೇವದೇವ! ॥

ಋಕ್ - ೧೩೩

ತ್ರಿಶೋಕಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ३ ೨ ३ ೨ ३ ೧ ೨ ३ ೧ ೨ ३ ೧ ೨ ३ ೨
ಆ ಘಾ ಯೇ ಅಗ್ನಿಮಿನ್ಧತೇ ಸ್ತೃಣನ್ತಿ ಬರ್ಹಿರಾನುಷಕ್ ।

३ ೨ ३ ೨ ३ ೧ ೨
ಯೇಷಾಮಿನ್ದ್ರೋ ಯುವಾ ಸಖಾ ॥ ೯ - ೧೩೩ ॥

೨ ३ ೨ ३ ೨ ३ ೧ ೨ ३ ೧ ೨ ३ ೨ ३ ೨ ३
ಆ - ಘ - ಯೇ - ಅಗ್ನಿಂ - ಇನ್ಧತೇ । ಸ್ತೃಣನ್ತಿ - ಬರ್ಹಿಃ - ಅನುಷಕ್ - ಅನು -

೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ३
ಷಕ್ ॥ ಯೇಷಾಂ - ಇನ್ದ್ರಃ - ಯುವಾ - ಸಖಾ - ಸ - ಖಾ ॥ ೯. ೧೩೩ ।

ಐಧ್ಮವಾಹಾನಿ ಹಾರಾಣವಾತ್ರೀಣಿ । ತ್ರಯಾಣಾಂ ಇಧ್ಮವಾಹೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ವಃ ॥

೫೦ ೦ ೦ ೪ ೫ ೨ ೧ ೦

೧೩೩.೧. ಆಘಾಯೇಆಗ್ನಿಮಿನ್ಧಾತಾಇ ॥ ಸ್ತೃಣನ್ತಿಬರ್ಹಿರಾನುಷಾ

೨೦ ೧೦ ೦ ೦

ಕ್ ॥ ಯೇಷಾಮಿನ್ದ್ರೋಯುವಾಇಹಾ ॥ ಊವಾಇ ।

೫ ೪ ೫

ಊವೋ೨೩೪ । ವಾ ॥ ಸಾ೫ಖೋ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೬ । ಞೂ । ೧೧ । ೨೨೨ ॥

ಇಹವದ್ವೈಧ್ಮವಾಹಮ್ ॥

೫೦ ೦ ೪ ೨ ೧ ೨^ ೩ ೫

೧೩೩.೨. ಆಘಾಯಇಹಾ ॥ ಗ್ನಿಮಾಇ । ಧಾತಾಓ೨೩೪ವಾ ।

೩ ೫ ೨ ೧ ೨^ ೩

ಈ೨೩೪ಹಾ । ಸ್ತೃಣನ್ತಿಬರ್ಹಿ೩ರಾ । ನೂಷಾಓ೨೩೪

೫ ೩ ೫ ೨೦ ೧ ೨^ ೩

ವಾ । ಈ೨೩೪ಹಾ ॥ ಯೇಷಾಮ್ । ಆಇನ್ದ್ರಓ೨೩೪

೫ ೩ ೫ ೧ ೮ ^ ೩

ವಾ ॥ ಈ೨೩೪ಹಾ ॥ ಯುವಾ । ಯುವಾ೨ಸಾ೨೩೪

೩ ೫

ಖಾ೬ಹಿ ॥ ಈ೨೩೪ಹಾ ॥

ದೀ - ೩ । ಪ - ೧೩ । ಮಾ - ೭ । ಡೇ । ೧೨ । ೨೨೩ ॥

೫೦೦ ೦೦ ೫ ೨ ೧ ೨^ ೩೦

೧೩೩.೩. ಔಹೋಆಘಾಯಾ೬ಏ ॥ ಗ್ನಿಮಾಇನ್ಧಾತಾ । ಔಹೋ೨

೨ ೧ ೨^ ೩೦
೨೩೪ವಾ । ಸ್ತೃಣನ್ತಿಬರ್ಹಿಃ೨೩ರಾನೂಷಾ । ಔಹೋ೨೨೩

೩ ೨೦ ೧ ೨^ ೩೦ ೩
೪ವಾ ॥ ಯೇಷಾಮಾಇನ್ದ್ರಾ ॥ ಔಹೋ೨೨೩೪ವಾ ॥

೩ ೨ ೧ ೩ ೩
ಯುವಾ೨೩ । ಸಾ೨೨೩೪ಖಾ । ಉಹುವಾ೨೬ಹಾಉ ॥

ವಾ ॥ *ದೀ - ೮ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೫ । ಟು । ೧೩ । ೨೨೪ ॥*

ಯೇ ಋಷಯಃ **ಆ** ಘಾ ಆಭಿಮುಖ್ಯೇನ ಖಲು **ಅಗ್ನಿಮ್** ಇನ್ಧತೇ ದೀಪಯನ್ತಿ **ಯೇಷಾಂ** ಚ **ಯುವಾ** ನಿತ್ಯ ತರುಣಃ **ಇನ್ದ್ರಃ ಸಖಾ** ಭವತಿ ತೇ **ಆನುಷಕ್** ಆನುಪೂರ್ವ್ಯೇಣ **ಬರ್ಹಿಃ** ಸ್ತೃಣನ್ತಿ ॥ ಸ್ತ್ರಿಣನ್ತಿ ಸ್ತೃಣನ್ತಿ ಚ ಪಾಠೌ ॥

ಯೇ ಯಾರು, ಯಾಜ್ಞಿಕರು, **ಆ,ಘಾ** ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ, **ಅಗ್ನಿಮ್** ಅಗ್ನಿಯನ್ನು, ಇನ್ಧತೇ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವರೋ, **ಯೇಷಾಮ್** ಅಂತಹವರಿಗೆ, **ಇನ್ದ್ರಃ** ವೃಷ್ಟಿಕರ್ತೃವಾದ ಇನ್ದ್ರನು, **ಯುವಾ** ಶಕ್ತಿಬಲಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, **ಸಖಾ** ಅನುಕೂಲಕರ ಮಿತ್ರ, **ಆನುಷಕ್** ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಒತ್ತಿಕೊಂಡಂತೆ ಕ್ರಮಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆನುಷಕ್ - ಕ್ರಮಪೂರ್ವಕನಾಮ ನಿರು.೬.೧೪. *॥* **ಸ್ತೃಣನ್ತಿ ಬರ್ಹಿರಾನುಷಕ್** ಋ.*೮.೪೫.೧.* ॥ **ಬರ್ಹಿಃ** ದರ್ಭೆಯನ್ನು ಆಸನಕ್ಕಾಗಿ, **ಸ್ತೃಣನ್ತಿ** ಹರಡುವರು.

ಂ

ತಮ್ಮ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸಿ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅಗ್ನಿ ಪರಿಚರ್ಯೆ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಯಜ್ಞಮಾಡುವವರಿಗೆ, ಸಮಸ್ತ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಪ್ರದ ನಾದ ಇನ್ದ್ರನು ಯಾವಾಗಲೂ ಬಲಿಷ್ಠನೂ ಹಿತೈಷಿಯೂ ಆದ ಯುವಕ ಮಿತ್ರನಂತಿರುತ್ತಾನೆ.

ಅಭಿಮುಖತೆಯಿಂದಗ್ನಿಯಂ ಜ್ವಲಿಸಿ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕಂ
ಪರಿಚರ್ಯೆಯನ್ನೆಸಗಿ ಸವನಿಪಗಿಂದ್ರನೆಂದುಂ ।
ಬಯಸಿದುದನೀವ ಯುವಮಿತ್ರನಂತಿರ್ಪನೊಲಿದು ॥

ಋಕ್ - ೧೩೪

ತ್ರಿಶೋಕಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೨u ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಭಿನ್ಧಿ ವಿಶ್ವಾ ಅಪ ದ್ವಿಷಃ ಪರಿ ಬಾಧೋ ಜಹೀಮೃಧಃ ।

೧ ೨ ೩ ೨೦
ವಸುಸ್ಪಾರ್ಹಂತದಾ ಭರ ॥ ೧೦.೧೩೪ ॥

ಸ್ವ - ೮ । ಉ - ೩ । ಧಾ - ೩೨ ॥ ಡಾ ॥ ದ - ೪ ॥

೩ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦
ಭಿನ್ಧಿ - ವಿಶ್ವಾಃ - ಅಪ - ದ್ವಿಷಃ । ಪರಿ - ಬಾಧಃ - ಜಹಿ - ಮೃಧಃ ॥ ವಸು -

೩ ೨ ೩
ಸ್ಪಾರ್ಹಂ - ತತ್ - ಆ - ಭರ ॥

ಆ - ೩೮ । ಅ - ೧೬ । ಪ - ೧೪೨ । ಟಾ । ದ - ೪ ॥

ಇತಿ ಚತುರ್ಥೀ ದಶತಿಃ । ೪ । ದ್ವಿತೀಯಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೨ ॥

ಪೈಡ್ವಸ್ಯ ಪೈಲ್ವಸ್ಯ ವಾ ಸಾಮ । ಪೈಲ್ವೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೪ ೧ ೨^ ೩
೧೩೪.೧. ಭಿ । ಧ್ಯೋಹಾಇ ॥ ವಾಇಶ್ವಾಅಪಾ । ದ್ವಾಇಷಾಓ೨೩೪

೫ ೧ ೨^ ೩ ೫ ೧೦ ೦
ವಾ ॥ ಪಾರಾಓ೨೩೪ವಾ ॥ ಬಾಧೋಜಹಾಇ । ಮಾ

೨^ ೩ ೫ ೧ ೨ ೦ ೧ ೦ ೨೩ ೧೧೧

ದ್ಧಾರ್ಓಽ೨೩೪ವಾ ॥ವಸುಸ್ಪಾರ್ಹನ್ತದಾಭರಾಽ೨೩೪೫ ।

ದೀ - ೪ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೮ । ದ್ವೈ । ೧೪ । ೨೨೫ ॥

ದ್ವಾವಿಂಶತಿಃ ॥ ದ್ವಿತೀಯಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೨ ॥ ದ್ವಿತೀಯಾ ದಶತಿಃ ॥ ೨ ॥

ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ! ವಿಶ್ವಾಃ** ಸರ್ವಾಃ **ದ್ವಿಷಃ** ದ್ವೇಷ್ಟ್ರೀಃ ಶತ್ರುಸೇನಾಃ **ಅಪಭಿನ್ಧಿ** ವಿದಾರಯ **ಬಾಧಃ** ಹಿಂಸಿತ್ರೀಃ **ಮೃಧಃ** ಸಂಗ್ರಾಮಾನ್ ಸ್ಪೃಧಃ ಮೃಧಃ ಇತಿ ಸಂಗ್ರಾಮನಾಮಸು ಪಠಿತತ್ವಾತ್ **ಪರಿಜಹೀ** ಹಿಂಸ್ಯಾಃ । ತತಃ ತಾಸಾಂ ಸ್ಪಾರ್ಹಂ ಸ್ಪೃಹಣೀಯಂ **ತತ್** ಪ್ರಸಿದ್ಧಂ **ವಸು ಆ ಭರ** ಅಸ್ಮಭ್ಯಮ್ ಆ ಹರ ॥

ವಿಶ್ವಾಃ ದ್ವಿಷಃ ಸಮಸ್ತ ದ್ವೇಷಿಸುವ ಶತ್ರುಗಳನ್ನೂ, **ಅಪಿಭಿನ್ಧಿ** ನಾಶ ಗೊಳಿಸು, **ಬಾಧಃ ಮೃಧಃ ಪರಿಜಹಿ** ವಿಘ್ನಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ವೈರಿಗಳನ್ನು ನಷ್ಟ ಗೊಳಿಸು, **ಸ್ಪಾರ್ಹಮ್ ತತ್ ವಸು** ಕಾಮನಾಯೋಗ್ಯವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು, **ಆಭರ** ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸು.

ಭಗವಂತನಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ ನಮ್ಮನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡು. ಪ್ರಗತಿಗೆ ಬಾಧಕಗಳಾದ ವಿಘ್ನಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸು. ಹಿಂಸೆಗಳಿಗೊಳಗು ಮಾಡುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಯುದ್ಧಗಳನ್ನೂ ನಿಲ್ಲಿಸು. ನಮಗೆ ಭೋಗಯೋಗ್ಯ ವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸು.

ದೇವೇಂದ್ರ! ನಮ್ಮ ಹಗೆಗಳನಳಿಸಿ, ವಿಘ್ನವಳಿಸಿ
ಹಿಂಸೆಗೆಡೆಯೀವ ಕೊಳ್ಗುಳಗಳಂ ತಡೆದು ಹಿಡಿದು ।
ಭೋಗಯೋಗಾರ್ಹಸಂಪದವೀಯುತೊಲ್ದು ಹರಸು ॥

ಋಕ್ - ೧೩೫

ಕಣ್ವೋ ಘೌರಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಇಹೇವ ಶೃಣ್ವ ಏಷಾಂ ಕಶಾ ಹಸ್ತೇಷು ಯದ್ವದಾನ್ ।

೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ನಿ ಯಾಮಂ ಚಿತ್ರಮೃಞ್ಜತೇ ॥ ೧.೧೩೫ ॥

೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦
ಇಹ - ಇವ - ಶೃಣ್ವೇ - ಏಷಾಂ । ಕಶಾಃ - ಹಸ್ತೇಷು - ಯತ್ - ವದಾನ್ ॥ ನಿ

೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩
- ಯಾಮನ್ - ಚಿತ್ರಂ - ಋಞ್ಜತೇ ॥ ೧.೧೩೫ ॥

ಐಷಮ್ ಇಷೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ಮರುತೋ ವಾ ॥

೨ ೧೧ ೪ ೫೦ ೧ ೦ ೦ ೨
೧೩೫.೧. ಇಹೇವಾऽ೨೩೪ಶೃಣ್ವಏಷಾಮ್ ॥ ಕಶಾಹಸ್ತೇಷುಯಾऽ೧

೨ ೨ ೦ ೪ ೨ ೩ ೫
ದ್ವಾऽ೩ದಾನ್ । ನಿಯಾಮಂಚೀऽ೩ತ್ರಾऽ೩ಮೃಞ್ಜತಾಇ ॥

೨ ೧೧ ೨ ೧ ೬ ^ ೩ ೫ ೩೦
ನಿಯಾಮಂಚಾಇ । ತ್ರಮಾऽ೨ಇಞ್ಜಾऽ೨೩೪ತಾಇ ॥ ಏ

೨ ೩೦ ೪೦ ೫ ೨೦ ೧೦ ೨೦
ಹಿಯಾऽ೩೪ । ಔಹೋವಾ ॥ ಏಹಿಯಾಹೋಇ । ಏಹಿ

೧೦ ೫
ಯಾಹೋऽ೨೩ಇ । ಏऽ೨೩೪ಹೀ ॥

ದೀ - ೧೩ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೮ । ಶ್ಯೈ । ೧೫ । ೨೨೬ ॥

ಏಷಾಂ ಮರುತಾಂ **ಹಸ್ತೇಷು** ಸ್ಥಿತಾಃ **ಕಶಾಃ** ಸ್ವಸ್ವ ವಾಹನ ತಾಡನ ಹೇತವಃ **ಯದ್ವದಾನ್** ಯದ್ ವದನ್ತಿ ಧ್ವನಿಂ ಕುರ್ವನ್ತಿ, ತಂ ಧ್ವನಿಂ **ಇಹೇವ** ಅತ್ರೈವ ಸ್ಥಿತ್ವಾ **ಶೃಣ್ವೇ** ಶೃಣೋಮಿ । ಸ ಧ್ವನಿ ವಿಶೇಷಃ **ಯಾಮಮ್** ಸಂಗ್ರಾಮೇ **ಚಿತ್ರಂ** ವಿವಿಧಂ ಶೌರ್ಯಂ **ನ್ಯೃಞ್ಜತೇ** ನಿತರಾಮಲಂ ಕರೋತಿ ಋಞ್ಜತಿಃ ಪ್ರಸಾಧನಕರ್ಮಾ (೬.೪.೨೪) ಇತಿಯಾಸ್ಕಃ ॥

ಏತದುಕ್ತಂ ಭವತಿ - ವಾಸಹಾರಿಣೋ ವಾಸೇನ ಗೃಹೀತೇನ ಪಶೋಸ್ತರ್ಪಣಾಯ ಪರಮಯಾಪ್ರೀತ್ಯಾ ಯುಕ್ತಾಸ್ತಮಾನೇನ ಪಶುಂ ಪಶ್ಯನ್ತಿ । ತದ್ವನ್ಮದೀಯಾ ಋತ್ವಿಜಃ ಸೋಮವನ್ತಃ ತೇನೈವ ಸೋಮೇನ ಗೃಹೀತೇನ ತರ್ಪಣಾರ್ಥಂ ತ್ವಾಂ ಪಶ್ಯನ್ತೀತ್ಯರ್ಥಃ ॥ ೨ಂ //

ಏಷಾಂ ಹಸ್ತೇಷು ಕಶಾಃ ಈ ಮರುದ್ಗಣಗಳ ಕೈಗಳಲ್ಲಿರುವ ಚಾವಟಿಗಳು, **ಯದ್ವದಾನ್** ಹೀಗೆ ಧ್ವನಿಸುವ, ಇಹ ಇವ **ಶೃಣ್ವೇ** ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡಿದಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಧ್ವನಿಯು, **ಯಾಮಂ** ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ, **ಚಿತ್ರಂ ನ್ಯೃಂಜತೇ** ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರವಾಗಿ ನಾನಾಪ್ರಕಾರವಾದ ಶೌರ್ಯಸಾಹಸಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ರಥಾದಿ ಚಾಲಕರ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಚಾವಟಿಗಳಿಂದುಂಟಾಗುವ ಧ್ವನಿ ಮತ್ತು ಜನರು ಪರಸ್ಪರ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಗಾಳಿಯ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಕಿವಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನೂ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನೂ ನೀಡುವುದರಿಂದ - ಮರುತ್ತಗಳ ಚಾವಟಿ ಎಂದಿದೆ - ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರವಿಚಿತ್ರವಾದ ಶೌರ್ಯ ಸಾಹಸಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಶಾವಾಙ್ನಾಮ - ನಿ.ಘಂ.೧.೧೧, ಮರುತಃ ಋತ್ವಿಜಃ - ನಿ.ಘಂ. ೩.೧೮., ಋಞ್ಜತಿ ಪ್ರಸಾಧನಕರ್ಮ - ನಿರು.೬.೨೧ ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಿದರೆ ಯಜ್ಞ

ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಋತ್ವಿಜರು ಪಠಿಸುವ ವೇದಮನ್ತ್ರಗಳು ಸಾಮಗಾನಗಳು ಕಿವಿಗಳ ಮೂಲಕ ಯಾಜಕನ ಹೃದಯ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ಭಗವಂತನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ.

ಮರುತರ ಕರದೊಳಿರ್ಪ ಚಾವಟಿಯ ಹಾಗೆ ಬಲ್ಪಿಂ
ಧ್ವನಿಪ ಋತ್ವಿಗ್ಜನರ ನುಡಿಗಳವು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ।
ರಣಸಾಹಸೋತ್ಸಾಹದಂತೆ ಚೋದಿಸುತಲಿಹುವು ॥

ಋಕ್ - ೧೩೬

ತ್ರಿಶೋಕಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧೨ ೩ ೧ ೨
ಇಮ ಉ ತ್ವಾ ವಿ ಚಕ್ಷತೇ ಸಖಾಯ ಇನ್ದ್ರ ಸೋಮಿನಃ ।

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ಪುಷ್ಟಾವನ್ತೋ ಯಥಾ ಪಶುಮ್ ॥ ೨.೧೩೬ ॥

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩
ಇಮೇ - ಉ - ತ್ವಾ - ವಿ - ಚಕ್ಷತೇ । ಸಖಾಯಃ - ಸ - ಖಾಯಃ - ಇನ್ದ್ರ -

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೨
ಸೋಮಿನಃ ॥ ಪುಷ್ಟಾವನ್ತಃ - ಯಥಾ - ಪಶುಮ್ ॥ ೨.೧೩೬ ॥

ಪೌಷಮ್ । ಪೂಷಾಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ಮರುತಃ ॥

೪ ೩ ೪ ೦ ೩ ೪ ೫ ೦ ೨ ೪ ೫ ೧ ೦
೧೩೬.೧. ಇಮಉತ್ವಾವಿಚಕ್ಷತೇ । ಏ೨೩ । ಸಖಾಯಾಃ ॥ ಇನ್ದ್ರಸೋ

೨ ೧ ೨ ೧೦
ಮಾsಽ೩ಇನಾಃ । ಹೋಇಹೋವಾ ॥ ಪುಷ್ಟಾವಾsಽ೩

೨ ೧ ೨ ೨ ೧ ೫
ನ್ತಾಃ । ಹೋಇಹೋವಾs೩ ॥ ಯಥೋsಽ೩ಳವಾ ॥

೪ ॥ ೫
ಪಾs೫ಶೋsೀಹಾಇ ॥

ದೀ - ೪ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೮ । ಧೈ । ೧೬ । ೨೨೭ ॥

ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! ತ್ವಾ ತ್ವಾಂ **ಸೋಮಿನಃ** ಅಭಿಷುತ ಸೋಮಾಃ **ಸಖಾಯಃ** **ಇಮೇ ಉ** ಖಲ್ವಸ್ಮದೀಯಾ ಜನಾಃ **ಪುಷ್ಟಾವನ್ತಃ** ಸಮ್ಭೃತಪಾಶಾಃ **ಯಥಾ** ಪಶುಮಿವ **ವಿ ಚಕ್ಷತೇ** ವಿ ಪಶ್ಯನ್ತಿ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಇನ್ದ್ರನೇ, ಇಮೇ ಮರುದ್ಗಣಗಳು, ಈ ಋತ್ವಿಜರು, **ಸೋಮಿನಃ** ಸೋಮಯಾಗ ಮಾಡುವವರು, ಸೋಮರಸವನ್ನು ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, **ಯಥಾಪುಷ್ಟಾವನ್ತಃ, ಪಶೂನ್** ಪಶುಗಳನ್ನು ಪುಷ್ಟಿಗೊಳಿಸಲು ಹುಲ್ಲು ಮೇವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಪಶುಪಾಲಕನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಪಶುವನ್ನು ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಕರೆದು ನೋಡುವಂತೆಯೇ, **ಸಖಾಯಃ ಉ ತ್ವಾ ವಿಚಕ್ಷತೇ** ಮಿತ್ರನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಪಶುಪಾಲಕನು ಪಶುಪ್ರಿಯವಾದ ಹುಲ್ಲು ಮೇವುಗಳಿಂದ ಪುಷ್ಟಿಗೊಳಿಸಲು ಪಶುವಿನ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮೇವನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಋತ್ವಿಜರು ಮರುದ್ಗಣಗಳು ಹವಿಸ್ಸಾದ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಮಿತ್ರನಾದ ಇನ್ದ್ರನಿಗರ್ಪಿಸಲು ಅವನನ್ನು ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗೋವಳಂ ಮೇವನೊಲ್ದಾವಿಗೀಯುತ್ತ ಬಳಿಗೆ
ಕರೆವಂತೆ ಋತ್ವಿಜರ್ ಮರುತರ ಹವಿಸ್ಸೋಮಮಂ ।
ಮಿತ್ರಮಘವಂಗರ್ಪಿಸಲ್ಕೆ ಮುಂದಾಗುತಿರ್ಪರ್ ॥

ಋಕ್ - ೧೩೭

ವತ್ಸಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨   ೩ ೨ ೩ ೨ ೩   ೧ ೨   ೩ ೧ ೨
ಸಮಸ್ಯ ಮನ್ಯವೇ ವಿಶೋ ವಿಶ್ವಾ ನಮನ್ತ ಕೃಷ್ಟಯಃ ।

೩   ೧   ೨ ೩ ೧ ೨
ಸಮುದ್ರಾಯೇವ ಸಿನ್ಧವಃ ॥ ೩.೧೩೭ ॥

೨   ೩   ೧ ೨   ೧ ೨೦   ೧ ೨೦   ೩   ೧ ೨   ೩   ೧   ೨
ಸಂ - ಅಸ್ಯ - ಮನ್ಯವೇ - ವಿಶಃ । ವಿಶ್ವಾಃ - ನಮನ್ತ - ಕೃಷ್ಟಯಃ ॥ ಸಮುದ್ರಾಯ

೩   ೧ ೨   ೩   ೧ ೨೦
- ಸಂ - ಉದ್ರಾಯ - ಇವ - ಸಿನ್ಧವಃ ॥ ೩.೧೩೭ ॥

ಮರುತಾಂ ಸಂವೇಶೀಯಮ್ ಸಿಂಧುಷಾಮವಾ । ಮರುತೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧   ___   ೦ ೧೦   ೦   ___   ೦
೧೩೭.೧. ಸಮಸ್ಯಾಮಾಽ೨ । ನ್ಯಾವೇವಿಶಾಃ ॥ ವಿಶ್ವಾನಾಮಾಽ೨ । ತಾ

೧   ___   ೧   ೨
ಕೃಷ್ಟಯಾಃ ॥ ಸಮುದ್ರಾಯೇಽ೨ ॥ ವಸಿನ್ಧಾಽ೨೩ವಾಽ೩೪

೧
೩ಃ । ಓಽ೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೪ / ಪ - ೮ / ಮಾ - ೪ / ದೀ / ೧೭ / ೨೨೮ //

ವಿಶಃ ನಿವಿಶನ್ತ್ಯಃ **ವಿಶ್ವಾಃ** ಸರ್ವಾಃ **ಕೃಷ್ಟಯಃ** ಪ್ರಜಾಃ **ಅಸ್ಯ** ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಮನ್ಯವೇ ಕ್ರೋಧಾಯ ಯದ್ವಾ ಮನ್ಯುರ್ಮನನ ಸಾಧನಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ

ತದರ್ಥಂ ಸಂ ನಮನ್ತ: ಸಮ್ಯಕ್ ಸ್ವತ ಏವ ನಮನ್ತಿ ಪ್ರಹ್ವೀ ಭವನ್ತಿ । ತತ್ರ ದೃಷ್ಟಾಂತಃ ಸಮುದ್ರಾಯ ಇವ ಯಥಾ ಸಮುದ್ರಮ್ ಅಬ್ಧಿಂ ಪ್ರತಿ ಸಿನ್ಧವಃ ಸ್ಪಂದನಶೀಲಾ ನದ್ಯಃ ಸ್ವಯಮೇವ ನಮನ್ತಿ ತದ್ವತ್ ॥

ವಿಶ್ವಾಃ ಕೃಷ್ಟಯಃ ವಿಶಃ - ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಜೆಗಳೂ, ಅಸ್ಯ - ಭಗವಂತನಾದ ಇನ್ದ್ರನ, ಮನ್ಯವೇ - ಕ್ರೋಧದಿಂದ ಉದಯವಾಗುವ ಭಯದಿಂದ ಅಥವಾ ಮನನಸಾಧನೆಗಳ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದುದಯವಾಗುವ ಮನನೀಯವಚನದಿಂದಾಗಿ ಮನ್ಯುರ್ಮನ್ಯತೇದೀಪ್ತಿ ಕರ್ಮಣಃ - ನಿರು.೧೦.೩೦ ॥, ಸಮುದ್ರಾಯ ಸಿನ್ಧವಃ ಇವ - ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರಲು ಕಾತರವಾಗಿ ಧಾವಿಸುವ ನದಿಗಳಂತೆ, ಸಂ ನಮನ್ತ - ಗೌರವಾದರಗಳಿಂದ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಮಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಭಗವಂತನಾದ ಇನ್ದ್ರನ ಮನನೀಯ ವಚನಗಳನ್ನು ಇನ್ದ್ರನಿಗಾಗಿ ಪಠಿಸುವ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಕಾತರರಾದ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಜೆಗಳೂ - ನದಿಗಳು ಸಮುದ್ರ ಸೇರಲು ಧಾವಿಸುವಂತೆ - ಗೌರವಾದರಗಳಿಂದ ನಮಿಸುತ್ತಾರೆ, ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ನಮ್ರರಾಗಿ ಕುಳಿತು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಗರಕೆ ಸೇರುವಾಸೆಯೊಳೋಲೆವ ನದಿಗಳಂತೆ
ತೇಜೋಮಯೇಂದ್ರಸ್ತವಂಗಳಂ ಕೇಳಲೆಂದು
ಬಂದು ವಂದಿಸಿ ಸಗೌರವಮಿಲ್ಲಿ ಜನರು ಸಲ್ವರ್ ॥

ಋಕ್ - ೧೩೮

ಕುಸೀದೀ ಕಾಣ್ವಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨
ದೇವಾನಾಮಿದವೋ ಮಹತ್ತದಾ ವೃಣೀಮಹೇ ವಯಮ್ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ವೃಷ್ಣಾಮಸ್ಮಭ್ಯಮೂತಯೇ ॥ ೪.೧೩೮ ॥

೩ ೧ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩
ದೇವಾನಾಂ - ಇತ್ - ಅವಃ - ಮಹತ್ । ತತ್ - ಆ - ವೃಣೀಮಹೇ - ವ

೨ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಯಂ ॥ ವೃಷ್ಣಾಂ - ಅಸ್ಮಭ್ಯಮ್ - ಊತಯೇ ॥ ೪.೧೩೮ ॥

ಹಾವಿಷ್ಮತೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರ್ಹವಿಷ್ಮಾನ್ ಗಾಯತ್ರೀಂದ್ರಃ ವಿಶ್ವೇದೇವಾವಾ ॥

೫೦ ೦ ೦ ೩ ೨^ ೩ ೫ ೧ ೨^ ^೩
೧೩೮.೧. ದೇವಾ । ನಾಮ್ । ಇದಾಓ೨೩೪ವಾ ॥ ಓವಾಓ೨೩೪

೫ ೩ ೫ ೨ ೧೧ ೨^ ೩
ವಾ । ಮಾ೨೩೪ಹಾತ್ । ತದಾವೃಣಾಇ । ಮಾಹಾಓ೨

೫ ೩ ೫ ೨ ೧೧
೩೪ವಾ । ವಾ೨೩೪ಯಾಮ್ ॥ ವೃಷ್ಣಾಮಸ್ಮಾ ॥ ಭ್ಯಾ

೨^ ೩ ೫ ೩ ೫
ಮಾಓ೨೩೪ವಾ ॥ ತಾ೨೩೪ಯೇ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೮ । ಪೈ । ೧೮ । ೨೨೯ ॥

೫೦ ೦ ೦ ೦ ೦ ೨೧೧ ೨
೧೩೮.೨. ಹಾಉದೇವಾನಾಮಿದವೋಮಹದ್ಧಾಉ ॥ ತದಾವೃಣಾ೨

೧ ೨^ ೩ ೫ ‾‾
೩ಇ । ಮಾಹೇವಾ೨೩೪ಯಾಮ್ । ಐ೨೩ಹೋ೧ಆ೨

೨ ೧ ೨ ೨ ೧ ೧ ^
೩ಇಹೀ ॥ ವೃಷ್ಣಾಮಾ೨೩ಸ್ಮಾ ॥ ಭ್ಯಮೂ೨೩೪ । ತಾ೨

೩ ೫೦೦ ೨೧ ೩ ೧೧೧
ಯಾ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಹವಿಷ್ಮತೇ೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೭ । ಢೇ । ೧೯ । ೨೩೦ ॥

ಹಾವಿಷ್ಮತೇ ದ್ವೇ ॥ ದ್ವಯೋರ್ಹವಿಷ್ಮದ್ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ವಿಶ್ವೇದೇವಾಃ ವಾ ॥

೫೦ ೦ ೦ ೦ ೦ ೪ ೫ ೨೧೦
೧೩೮.೩. ದೇವಾನಾಮಿದವೋಹಾಉಮಾಹಾತ್ ॥ ತದಾವೃಣಾ

೨ ೧
ಇ । ಮಹಾಇವಾ೨೩ಯಾಮ್ ॥ ವೃಷ್ಣಾ೨ಜ್‌ಹೋ೨

೨ ೧ ೧ ^ ೩ ೫೦
೧ಇ । ಆ೨೩ಸ್ಮಾ ॥ ಭ್ಯಮೂ೨೩ । ತಾ೨ಯಾ೨೩೪ಔ

೦ ೨ ೧ ೩ ೧೧೧
ಹೋವಾ ॥ ಹವಿಷ್ಮತೇ೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೭ । ಢೇ । ೨೦ । ೨೩೧ ॥

೫೦ ೦ ೦ ೦ ೪ ೫ ೧ ೦ ೨ ೦ ೧
೧೩೮.೪. ದೇವಾನಾಮಿದವೋಮಾಹಾತ್ ॥ ತಾದಾವೃಣೇ । ಮಹಾ

೨ ೧ ೦ ೨ ೨
ಇವಾ೨೩ಯಾಮ್ ॥ ವೃಷ್ಣಾಮಾ೨೩ಸ್ಮಾ೩ ॥ ಭ್ಯ

೧ ೫ ೪ ॥ ೫
ಮೂ೨೩೪ವಾ ॥ ತಾ೫ಯೋ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೭ । ಪ - ೬ । ಮಾ - ೪ । ಚೇ । ೨೧ । ೨೩೨ ॥

ಹೇ ದೇವಾಃ! **ದೇವಾನಾಂ** ಸ್ವತೇಜಸಾ ಸರ್ವತೋ ದೀಪ್ಯಮಾನಾನಾಮ್ **ಇತ್** ಏವಾರ್ಥೇ ಯುಷ್ಮಾಕಮೇವ **ಮಹತ್** ವ್ಯಾಪ್ತಂ ಮಹನೀಯಂ ವಾ **ಅವಃ** ಪಾಲನಂ ಯದ್ ವಿದ್ಯತೇ **ತತ್ ವೃಷ್ಣಾಂ** ಕಾಮಾನಂ ವರ್ಷಿತ್ರೃಣಾಂ

ಯುಷ್ಮಾಕಂ ಸ್ವಭೂತಂ ತದ್ರಕ್ಷಣಂ ಯಜಮಾನಾಃ **ವಯಮ್ ಆ ವೃಣೀ ಮಹೇ** ಸಮನ್ತಾತ್ ಸಂಭಜಾಮಹೇ । ಕಿಮರ್ಥಮ್? **ಅಸ್ಮಭ್ಯಮ್ ಊತ ಯೇ** ಪೂರ್ವಮಸ್ಮಭ್ಯಮಸ್ಮದರ್ಥಮಿತಿ ಸಾಧಾರಣ್ಯೇನೋಕ್ತಂ ತದ್ವಿಶಿನ ಷ್ಟಿ **ಊತಯ** ಇತಿ ಅಸ್ಮಾಕಂ ಪಾಲನಾಯೇತಿ ॥

ಅಸ್ಮಭ್ಯಮ್ ನಮ್ಮಗಳಿಗೆ, **ದೇವಾನಾಮ್** ಸ್ವತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ, ಇನ್ದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳ, **ವೃಷ್ಣಾಮ್** ಮಳೆಬೆಳೆ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನೂ ಮನೋರಥಗಳನ್ನೂ ಪೂರೈಸುವ ಸಾಧನಗಳೂ, **ಅವಃ** ಸಂರಕ್ಷಣೆಯೂ, **ಇತ್ ಮಹತ್** ಬಹಳ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ, **ತತ್** ಅದನ್ನು, **ವಯಮ್** ನಾವು, ನಮ್ಮ, **ಊತಯೇ** - ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಇಚ್ಛೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು, **ವೃಣೀಮಹೇ** ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವ ಬಹು ಮಹತ್ವಪಾದ ಮಳೆಬೆಳೆ ಆದಿ ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾರ್ಥ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಆತ್ಮದೀಪಕಾರಪ್ಪ ದೇವರೊಲ್ದೀವ ಮಳೆಗಳ್
ಬೆಳೆಗಳೆಮ್ಮಿಷ್ಟಸಾಧನಗಳ್, ಅವುಗಳನೊಲ್ಮೆಯಿಂ ।
ಸ್ವೀಕರಿಸುವೆವು ನಾವ್ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿನೊಳಿತಿಗಾಗಿ ॥

ಋಕ್ - ೧೩೯

ಮೇಧಾತಿಥಿಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

ಸೋಮಾನಾಂ ಸ್ವರಣಂ ಕೃಣುಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ಪತೇ ।

೩ ೧ ೨ ೩   ೧   ೨ ೩ ೨
ಕಕ್ಷೀವನ್ತಂ ಯ ಔಶಿಜಃ ॥ *೫.೧೩೯* ॥

೩   ೧   ೨   ೧ ೨೦   ೩   ೨   ೩   ೧ ೨
ಸೋಮಾನಾಮ್ - ಸ್ವರಣಂ । ಕೃಣುಹಿ - ಬ್ರಹ್ಮಣಃ - ಪತೇ । ಕಕ್ಷೀವನ್ತಮ್ -

೩ ೨
ಯಃ - ಔಶಿಜಃ ॥ *೫.೧೩೯* ॥

ಕಾಕ್ಷೀವತಮ್ । ಕಕ್ಷೀವಾನ್ ವಿರಾಡ್ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ಪತಿಃ ॥

೫೦   ೨   ೪೦   ೫   ೨ ೧ ೨ ೧   ೨ ೧
೧೩೯.೧. ಸೋಮಾऽ೩ನಾ೭ ಸ್ವರಣಾಮ್ ॥ ಕೃಣೂಹಿಬ್ರ । ಹ್ಮಣಸ್ಪ

೨   ೨   ೩೦ ೨   ೧
ತಾಯೇऽ೩ । ಓऽ೩ಳ । ಹಾಹೋ೯ಇ ॥ ಕಕ್ಷಾಇವಾऽ೨೩

೨   ೩೦ ೨^   ೩೦ ೧   ೫   ೪
ನ್ತಾಮ್ ॥ ಯಔಹೋಇ । ಔಹೋऽ೨೩ಳವಾ ॥ ಶಾऽ೫

॥ ೫
ಇಜೋऽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೮ । ಭೈ । ೨೨ । ೨೩೩ ।

ಹೇ **ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ಪತೇ!** ಏತನ್ನಾಮಕ ದೇವ ತ್ವಂ **ಸೋಮಾನಾಮ್** ಅಭಿಷವಸ್ಯ ಕರ್ತ್ತಾರಂ ಮಾಮ್ ಅನುಷ್ಠಾತಾರಂ **ಸ್ವರಣಂ** ದೇವೇಷು ಪ್ರಕಾಶನವನ್ತಮ್ **ಕೃಣುಹಿ** ಕುರು । ತತ್ರ ದೃಷ್ಟಾಂತಃ **ಕಕ್ಷೀವಂತಮ್** ಏತನ್ನಾಮಕ ಋಷಿಮ್ ಇವ ಶಬ್ದೋऽತ್ರಾಧ್ಯಾಹಾರ್ಯಃ । ಕಕ್ಷೀವಾನ್ ಯಥಾದೇವೇಷು ಪ್ರಸಿದ್ಧಃ ತದ್ವದಿತ್ಯರ್ಥಃ **ಯಃ** ಕಕ್ಷೀವಾನ್ **ಔಶಿಜಃ** ಉಶಿಜಃ ಪುತ್ರಃ ತಮಿವೇತಿ ಪೂರ್ವತ್ರ ಯೋಜನಾ ॥ ಕಕ್ಷೀವತೋऽನುಷ್ಠಾತೃಷು ಮುನಿಷು ಪ್ರಸಿದ್ಧಸ್ತೈತ್ತಿ

ರೀಯೈರಾಮ್ನಾಯತೇ ಏತಂ ವೈ ಪರ ಆಟ್ ಣಾರಃ ಕಕ್ಷೀವಾನೌಶಿಜೋ ವೀತ ಹವ್ಯಃ ಶ್ರಾಯಸಸ್ತ್ರಸದಸ್ಯುಃ ಪೌರುಕುತ್ಸ್ಯಃ ಪ್ರಜಾಕಾಮಾ ಅಚಿನ್ವತ ಇತಿ । ಋಗಂತರೇಪ್ಯೃಷಿತ್ವ ಕಥನೇನ ಅನುಷ್ಠಾತೃತ್ವ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಃ ಸೂಚ್ಯತೇ ಅಹಂ ಕಕ್ಷೀವಾನೃಷಿರಸ್ಮಿ ವಿಪ್ರಃ ಇತಿ । ತಸ್ಮಾದಸ್ಯಾನುಷ್ಠಾತಾ ರಂ ಪ್ರತಿ ದೃಷ್ಟಾಂತತ್ವಂ ಯುಕ್ತಮ್ । ಮನ್ತ್ರೋಽಪ್ಯೇವಂ ಯಾಸ್ಕೇನೈವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಃ – ಸೋಮಾನಾಂ ಸೋತಾರಂ ಪ್ರಕಾಶನವಂತಂ ಕುರುಬ್ರಹ್ಮಣ ಸ್ಪತೇ । ಕಕ್ಷೀವಂತಮಿವ ಯ ಔಶಿಜಃ ಕಕ್ಷೀವಾನ್ ಕಕ್ಷಾವಾನೌಶಿಜಃ ಉಶಿಜಃ ಪುತ್ರಃ ಉಶಿಕ್ವಷ್ಟೇಃ ಕಾಂತಿ ಕರ್ಮಣೋಽಪಿ ತ್ವಯಂ ಮನುಷ್ಯ ಕಕ್ಷ ಏವಾಭಿಪ್ರೇತಃ ಸ್ಯಾತ್ ತಂ ಸೋಮಾ ನಂ ಸೋತಾರಂ ಮಾಂ ಪ್ರಕಾಶನವನ್ತಂ ಕುರು ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ಪತೇ । (೬.೩.೧೨) ಇತಿ । ಅಸ್ಮಿನ್ ಮನ್ತ್ರೇ ಸೋಮಮಿತಿ ಪದೇನ ಬ್ರಹ್ಮಣ ಇತಿ ಪದೇ ನ ಚ ಸೂಚಿತಂ ತಾತ್ಪರ್ಯಂ ತೈತ್ತಿರೀಯಾ ಆಮನನ್ತಿ – ಸೋಮಂ ಸ್ವರಣಮಿತ್ಯಾಹ ಸೋಮಪೀಥಮೇವಾವರುನ್ಧೇ **ಕೃಣುಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ಪತ** ಇತ್ಯಾಹ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸ ಮೇವಾವರುನ್ಧೇ ಇತಿ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ಪತೇ ವೇದಗಳೊಡೆಯನೇ, ಪರಮೇಶ್ವರನೇ, **ಸೋಮಾನಾಂ** ಸೋಮಯಾಗಾನುಷ್ಠಾನ ನಿರತನಾದ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ನನ್ನನ್ನು, **ಕಕ್ಷೀವಂತಂ ಯಃ ಔಶಿಜಃ** ಔಶಿಜ ಪುತ್ರನಾದ ಕಕ್ಷೀವಂತನನ್ನು ಮಾಡಿದಂತೆ, **ಸ್ವರಣಂ ಕೃಣುಹಿ** ಪ್ರಕಾಶವಂತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು.

ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ಪತಿಯೇ ಸೋಮಯಾಗಾನುಷ್ಠಾನ ನಿರತನಾದ ಉಶಿಜ ಪುತ್ರನಾದ ಕಕ್ಷೀವಂತನನ್ನು ಕಾಂತಿಯುಕ್ತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ಸೋಮಾಭಿಷವ ಮಾಡುವ ನನ್ನನ್ನೂ ಕಾಂತಿಯುಕ್ತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು.

ಬ್ರಹ್ಮಣಸ್ಪತಿಯೆ! ಸೌಮಿಕಯಾಗತತ್ಪರತೆಯಿಂ-
ದಿರ್ದ ಕಕ್ಷೀವಂತಗಾತ್ಮೀಯಭಾವದಿಂದಂ।
ತೇಜಮಿತ್ತವನೆ! ನಮಗೀವುದಂತಪ್ಪ ಗತಿಯಂ॥

ಋಕ್ - ೧೪೦

ಶ್ರುತಕಕ್ಷಃ ಆಂಗಿರಸಃ। ಗಾಯತ್ರೀಂದ್ರಃ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೧
ಬೋಧನ್ಮನಾ ಇದಸ್ತು ನೋ ವೃತ್ರಹಾ ಭೂರ್ಯಾಸುತಿಃ।

೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಶೃಣೋತು ಶಕ್ರ ಆಶಿಷಮ್॥ ೬.೧೪೦॥

೧ ೨೧ ೧ ೨೧ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩
ಬೋಧನ್ಮನಾಃ - ಬೋಧತ್ - ಮನಾಃ - ಇತ್ - ಅಸ್ತು - ನಃ। ವೃತ್ರಹಾ - ವೃತ್ರ

೨ ೧ ೨೧ ೧ ೨೧ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
- ಹಾ - ಭೂರ್ಯಾಸುತಿಃ - ಭೂರಿ - ಆಸುತಿಃ॥ ಶೃಣೋತು - ಶಕ್ರಃ - ಆಶಿಷಂ

೩ ೧ ೨೧
- ಆ - ಶಿಷಂ॥ ೬.೧೪೦॥

ಔಷಸಮ್। ಉಷೋ ಗಾಯತ್ರೀಂದ್ರಃ॥

೫೧ ೧ — ೧ — ೧ ೨೧ ೧
೧೪೦.೧. ಬೋಧನ್ಮನಾಃ॥ ಇದಾ೨ಸ್ತೂನಾ೨ಃ। ವೃತ್ರಹಾಭೂ।

ಅ ^ ೩ ೫ ೩ ೨ ೫ ೩
ರಿಯಾ೨ಸೂ೨೩೪ತೀಃ॥ ಶೃಣಾ೨೩೪ಔಹೋ॥ ತುಶ

೨ ೧ ೪ ೫ ೪
ಕ್ರಆ । ೩ । ಷಾಮ್ । ಔಽ೨೩ಹೋವಾ । ಹೋಽ೫ಇ ॥

ಡಾ ॥ ದೀ - ೨ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೭ ॥ ಚೇ । ೨೩ । ೨೩೪ ॥

ಅಯಂ ಪರೋಕ್ಷ ಕೃತಃ । **ವೃತ್ರಹಾ** ವೃತ್ರಸ್ಯ ಹಂತಾ **ಭೂರ್ಯಾಸುತಿಃ** ಬಹುಷು ದೇಶೇಷು ಇಂದ್ರಾರ್ಥಂ ಸೋಮಾ ಆಸೂಯನ್ತೇ ಅಭಿಷೂಯನ್ತ ಇತಿ ತಾದೃಶಃ । ಯದ್ವಾ ಬಹೂನಿ ಸೋಮಾದಿ ಹವೀಂಷಿ ಇಂದ್ರಾರ್ಥಮ್ ಸೂಯನ್ತೇ ಹೂಯನ್ತ ಇತಿ ತಾದೃಶಃ । **ಬೋಧನ್ಮನಾಃ** ಬುಧ ಅವಗಮನ ಭಾವ-ಪ ಔಣಾದಿಕೋಽತ್ ಪ್ರತ್ಯಯಃ । ಯಸ್ಯ ಮನಃ ಸ್ತೋತೃಣಾಮಭಿ ಮತಂ ಬುಧ್ಯತೇ ಜಾನಾತೀತಿ ತಥೋಕ್ತಃ **ಇದ್** ಅವಧಾರಣೇ **ನಃ** ಅಸ್ಮಾಕಂ ಬೋಧನ್ಮನಾ ಏವ **ಅಸ್ತು** ಸರ್ವದಾಸ್ಮದಭೀಪ್ಸಿತಾನಿ ಜಾನಾತ್ವೇವೇತ್ಯರ್ಥಃ । ಯದ್ವಾ ಏತಾದೃಶ ಇನ್ದ್ರಃ ನೋಽಸ್ಮಾಕಂ ಸಂಬಂಧಿನಿ ಯಜ್ಞೇ ಭವತ್ವಿತಿ ಕಿಂ ತತಃ? **ಶಕ್ರಃ** ಸಂಗ್ರಾಮೇ ಶತ್ರುಹನನ ಸಮರ್ಥಃ ಇನ್ದ್ರಃ **ಆಶಿಷಮ್** ಅಸ್ಮದೀ ಯಾಂ ಸ್ತುತಿಮ್ ಆಶಾಸನಂ ವಾ **ಶೃಣೋತು** । ಬೋಧನ್ಮನಾ ಬೋಧಿನ್ಮನಾ ಇತಿ ಪಾಠೌ ॥

ವೃತ್ರಹಾ ವೃತ್ರಾಸುರನ ಸಂಹಾರ ಮಾಡುವ, **ಭೂರ್ಯಾಸುತಿಃ** ಇನ್ದ್ರನಿಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಸೋಮರಸವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ, **ನಃ** ನಮ್ಮ, **ಬೋಧನ್ಮಃ** ನಮ್ಮ ಮನೋಭಿಲಾಷೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಇನ್ದ್ರನು, **ಆಶಿಷಮ್ ಶ್ರುಣೋತು** ನಮ್ಮ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ.

ವೃತ್ರಸಂಹಾರಕನಾದ ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕರ ಸೋಮಾಭಿಷವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾದ ಇನ್ದ್ರನಿಗಾಗಿ ಅನೇಕರು ಸೋಮರಸವನ್ನು ಹವಿಸ್ಸಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ

ಸಂತೋಷಪಡಲು ಅರ್ಪಿಸುವರು. ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಶತ್ರು ಸಂಹಾರ ಮಾಡುವ ಇನ್ದ್ರನು ನಮ್ಮ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾದ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನಾಲಿಸಿ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿ ನಮ್ಮ ಮನೋರಥಗಳನ್ನೀಡೇರಿಸಲಿ.

ವೃತ್ರವೈರಿಗನೇಕಸವನಗಳನರ್ಪಿಸುವರು
ನಮ್ಮ ಮನದಿಂಗಿತವನರಿತು ಶತ್ರುಗಳನಳಿಸಲ್ ।
ಶಕ್ತನೆನಿಪ ಮಹೇಂದ್ರನೆಮ್ಮ ನುತಿಗಳನಾಲಿಕೆ ॥

ಋಕ್ - ೧೪೧

ಶ್ಯಾವಾಶ್ವಃ ಆತ್ರೇಯಃ । ಗಾಯತ್ರೀಇನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಅದ್ಯ ನೋ ದೇವ ಸವಿತಃ ಪ್ರಜಾವತ್ಸಾವೀಃ ಸೌಭಗಮ್ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಪರಾ ದುಃಷ್ವಪ್ನ್ಯಂ ಸುವ ॥ ೭.೧೪೧ ॥

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಅದ್ಯ - ಅ - ದ್ಯ - ನಃ - ದೇವ - ಸವಿತರಿತಿ । ಪ್ರಜಾವತ್ - ಪ್ರ - ಜಾವತ್ -

೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩
ಸಾವೀಃ - ಸೌಭಗಮ್ - ಸೌ - ಭ - ಗಮ್ ॥ ಪರಾ - ದುಃಷ್ವಪ್ನ್ಯಮ್ - ದುಃ

೧ ೨೦ ೩
- ಷ್ವಪ್ನ್ಯಮ್ - ಸುವ ॥ ೭.೧೪೧ ॥

ದಕ್ಷಿಣೆಧನಮೌಕ್ಷಂ । ಭರದ್ವಾಜೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ಸವಿತಾ ವಾ ॥

೫ ೪ ೫೦ ೦ ೪೦ ೫೦ ೪ ೨ ೧
೧೪೧.೧. ಅದ್ಯನೋದೇವಸವಿತಃ । ಔಹೋವಾ ॥ ಇಹಶ್ರುಧಾಇ ।

೦ ೨ ೦ ೧೦ ೦
ಪ್ರಜಾವಾಽ೨೩ತ್ಸಾ । ವೀಸ್ಸೌಭಗಾಮ್ ॥ ಪರಾದೂಽ೨೩

೨ ೧ ೨^ ೨ ೧
ಷ್ವಾಽ೩ । ಹೋವಾಽ೩ಹಾ ॥ ಷ್ನಿಯಂ ಸೂಽ೨೩೪೫ವಾ

೧೨ ೧ ೧೧೧
ಽ೬೫೬ ॥ ದಕ್ಷಾಽ೩ಯಾಽ೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೩ । ಡ । ೨೪ । ೨೩೫ ॥

ಮೌಕ್ಷಮ್ । ಭರದ್ವಾಜೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ಸವಿತಾ ವಾ ॥

೩ ೨ ೦ ೦ ೫ ೦ ೪ ೫ ೨ ೦ ೧
೧೪೧.೨. ಅದ್ಯಾಽ೩೪ । ನೋದೇವಸಾ । ವಿತಾಃ ॥ ಪ್ರಜಾವತ್ಸಾ ।

೨೦ ೧೦ ೨ ೪ ೫ ೨ ೧
ವೀಃಸೌಭಗಾಮ್ ॥ ಪಾರಾಽ೩ದೂಷ್ವಾ ॥ ಷ್ನಿಯಂ ಸು

೨ ೧ ^ ೩ ೫೦೦ ೨೧
ವೋಪಾಽ೩ । ಓಽ೨ । ವಾಽ೨೩೪ । ಔಹೋವಾ ॥ ಅಸ್ಮ

೨ ೦ ೧೨೩ ೧೧೧
ಭ್ಯಂಗಾತುವಿತ್ತಮಾಽ೨೩೪೫ಮ್ ॥

ದೀ - ೯ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೩ । ತಿ । ೨೫ । ೨೩೬ ॥

ಹೇ **ಸವಿತಃ** ದೇವಃ! **ನಃ** ಅಸ್ಮಭ್ಯಮ್ **ಅದ್ಯ** ಅಸ್ಮಿನ್ ಯಾಗದಿನೇ **ಪ್ರಜಾವತ್** ಪುತ್ರಾದ್ಯುಪೇತಂ **ಸೌಭಗಮ್** ಧನಂ **ಸಾವೀಃ** ಪ್ರೇರಯ । **ದುಃಷ್ವಪ್ನ್ಯಮ್** ದುಃಸ್ವಪ್ನ್ಯವತ್ ದುಃಖಕರಂ ದಾರಿದ್ರ್ಯಂ **ಪರಾಸುವ** ದೂರೇ ಪ್ರೇರಯ ॥

ಸವಿತಃ ದೇವ ಸವಿತೃದೇವತೆಯೇ, ನಃ ನಮಗೆ, ಅದ್ಯ ಇಂದು, ಪ್ರಜಾವತ್ ಸುಪುತ್ರ, ಪೌತ್ರಾದಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಸೌಭಗಮ್ ಸೌಭಾಗ್ಯವನ್ನು, ಸಾವೀಃ ಅನುಗ್ರಹಿಸು, ದುಃಷ್ವಪ್ನ್ಯಮ್ ಪರಾಸುವ, ದುಃ ಸ್ವಪ್ನದಂತೆ ದುಃಖಪ್ರದವಾದ, ದಾರಿದ್ರ್ಯಾದಿ ಅನಿಷ್ಟಗಳನ್ನೂ ಸಹ ದೂರಮಾಡಿ ಕಾಪಾಡು.

ಸರ್ವೋತ್ಪಾದಕನಾದ ಸುಖಪ್ರದನಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತನಾದ ಪರಮೇಶ್ವರನಾದ ಸವಿತೃವೇ ಈಗ ಈ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಪುತ್ರಪೌತ್ರರೂಪೀ ಸುಸಂತಾನ ಯುಕ್ತವಾದ ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಿ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸು. ದುಃಸ್ವಪ್ನದಂತೆ ದುಃಖಕರವಾದ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಕಷ್ಟಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳನ್ನೂ ಅನಿಷ್ಟಮೂಲವಾದ ಕಲ್ಯಾಣಕರವಲ್ಲದ ದುಷ್ಟವಾಸನೆಗಳನ್ನೂ ದೂರಮಾಡು.

ಓ ಸವಿತೃ! ನಮಗಿಂದು ಸಂತತಿಯ ಸಿರಿಯನಿತ್ತು
ಕೆಟ್ಟಕನಸಂತೆನಿಪ ಕಷ್ಟಗಳ ದೂರಗೆಯ್ದು ।
ಮಂಗಳದ ಮುಂಬೆಳಗನಿತ್ತು ಪೊರೆಯಯ್ ॥

ಋಕ್ - ೧೪೨

ಪ್ರಗಾಥಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ರ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ಉ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಕ್ವಽಷಿಸ್ಯ ವೃಷಭೋ಼ ಯುವಾ ತುವಿಗ್ರೀವೋ಼ ಅನಾನತಃ ।

೩ ೧ ೨ಉ
ಬ್ರಹ್ಮಾ ಕಸ್ತꣳ ಸಪರ್ಯತಿ ॥ ೮.೧೪೨ ॥

೨ ೩ ೨ ೧ ೨ಉ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ಉ ೧ ೨ಉ
ಕ್ವ - ಸ್ಯಃ - ವೃಷಭಃ - ಯುವಾ । ತುವಿಗ್ರೀವಃ - ತುವಿ - ಗ್ರೀವಃ - ಅನಾನತಃ -

೩ ೨ ೩
ಅನ್ - ಆನತಃ ॥ ಬ್ರಹ್ಮಾ - ಕಃ - ತಮ್ - ಸಪರ್ಯತಿ ॥ ೮.೧೪೨ ॥

ಭಾರದ್ವಾಜಾನಿ ತ್ರೀಣಿ ॥ ತ್ರಯಾಣಾಂ ಭರದ್ವಾಜೋ ಗಾಯತ್ರೀಚ್ಛನ್ದಃ ॥

೧ ೦ ೪ ೨ ೧
೧೪೨.೧. ಕೊಽ೨೩೪ವಸ್ಯವಾಽಶಿರ್ಷಭೋ೯ಯುವಾ ॥ ತುವಿಗ್ರೀ

೧೦ ೦ ೨
ವೋ೯ಽ೨ । ಅನಾನತಾಃ ॥ ಬ್ರಹ್ಮಾಕಾಽ೨೩ಸ್ತಾಮ್ ॥ ಐಽ೨

೨ ೧ ೨
ಹೋ೯ಽ೧ಆಽ೨೩ಇಹೀ೯ । ಸಪರ್ಯಾಽ೨೩ತಾಽ೩೪೩ಇ ।

೧
ಓಽ೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ೯ - ೩ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೬ । ಡೂ । ೨೬ । ೨೩೭ ॥

೪ ೫ ೪ ೫ ೨ ೧ ಅ ನ ೨
೧೪೨.೨. ಕುವಾಕುವಾ ॥ ಸ್ಯವೃಷಽ೩ಭೋ೯ಯುವಾಽ೩ । ಓಽ೩೪ ।

೩೦ ೨ ೦ ೦ ೧ ಅ ನ ೨
ಹೋ೯ಹೋ೯ಇ । ತುವಿಗ್ರೀ೯ವೋ೯ಅಽ೩ನಾನತಾಽ೩ಃ । ಓಽ೩

೩೦ ೨ ೧ ^ ೧ ^ ೩ ೫೦
೪ । ಹಾಹೋ೯ಇ ॥ ಬ್ರಹ್ಮಾಽ೨೩ ॥ ಕಾಽ೨ಸ್ತಾಽ೨೩೪ಔ

೦ ೨ ೩ ೧೧೧
ಹೋ೯ವಾ ॥ ಸಪರ್ಯತೀ೯ಽ೨೩೪೫ ॥

ದೀ೯ - ೬ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೫ । ಬು । ೨೭ । ೨೩೮ ॥

೫೦೦ ೦ ೦ ೦ ೪ ೫೦೦ ೦ ೦
೧೪೨.೩. ಐಹೀ೯ಯ್ಯೈಹೀ೯ । ಕ್ವಸ್ಯವೃಷಭೋ೯ಯುವಾ ॥ ಐಹೀ೯ಯ್ಯೈಹೀ೯ ।

೦ ೦ ೦ ೪ ೫೦ ೦ ೦ ೦ ೦
ತುವಿಗ್ರೀವೋಽನಾನತಾಃ ॥ ಐಹೀಯ್ಯೈಹೀ । ಬ್ರಹ್ಮಾಕಸ್ತ

೪ ೫೦ ೦ ೦ ೦ ೧ ^ ೩ ೨
ಽಂ ಸಪರ್ಯತೀ ॥ ಐಹೀಯ್ಯೈಹೀ । ಆಽ೨ಇ । ಹಿಯಾಽ೩

೫೦ ೦ ೩ ೫
೪ಔಹೋವಾ ॥ ಆಽ೨೩೪ಇಹೀ ॥

ದೀ - ೨೩ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೫ । ಞು । ೨೮ । ೨೩೯ ॥

ಸ್ಯಃ ವೃಷಭಃ ಸಃ ವರ್ಷಿತಾ **ಯುವಾ**ನಿತ್ಯ - ತರುಣಃ **ತುವಿಗ್ರೀವಃ** ಪ್ರವೃದ್ಧ ಗ್ರೀವಃ **ಅನಾನತಃ** ಕದಾಚಿದಪ್ಯನವನತಃ ಇನ್ದ್ರಃ **ಕ್ವ?** ಕುತ್ರ ವರ್ತತೇ ಇತಿ ಕೋ ಜಾನಾತೀತ್ಯರ್ಥಃ । **ಕಃ** ಬ್ರಹ್ಮಾ ಸ್ತೋತಾ **ತಮ್** ಇನ್ದ್ರಮ್ **ಸಪರ್ಯತಿ** ಪೂಜಯತಿ ॥

ಸ್ಯಃ ಆ, **ವೃಷಭಃ** ಸಾಮರ್ಥ್ಯಶಾಲಿಯಾದ, ಸುಖದ ಮಳೆಗರೆಯುವ, **ಯುವಾ** - ಬಲಶಾಲಿಯಾದ, ತರುಣ, **ತುವಿಗ್ರೀವಃ** ತುವಿ ಬಹುನಾಮ ನಿ.ಘಂ. ೩.೧., ಗ್ರೀವಾ ಗೃಣಾತೇಃ - ನಿರು.೨.೨೮ । ಗೃ ಶಬ್ದೇ ಬಹುತ್ ಜ್ಞಾನ ಶಕ್ತಿಯುಕ್ತ - ಹಿರಿದಾದ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶಕ, **ಅನಾನತಃ** ಯಾರಿಗೂ ತಲೆ ಬಾಗದ, ಸರ್ವಾಧಿಪತಿ **ಅನಾನತಸ್ಯ ಮಹತಃ** - ನಿರು.೧೨.೨೩ ॥ **ಕ್ವಾ?** ಎಲ್ಲಿ, ಯಾವುದೇ ದೇಶ ವಿಶೇಷದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿತನಾಗದ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕನಾದ, **ಕಃ ತಂ ಸಪರ್ಯತಿ** ಸಪರ್ಯತಿ - ಪರಿಚರಣಕರ್ಮಾ ನಿಘಂ. ೩.೫. ॥ ಯಾರು ತಾನೆ ಆವನ ಪರಿಚರ್ಯೆಯನ್ನು ಉಪಾಸನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಯಾರು, ಬ್ರಹ್ಮಾ ಮಹಾ ವಿದ್ವಾಂಸನಾದ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿ.

ಬಹುಸಾಮರ್ಥ್ಯಶಾಲಿಯೂ ಸುಖದ ಮಳೆಗರೆಯುವವನೂ ಬಲಶಾಲಿಯೂ ತರುಣನೂ ಬಹುಜ್ಞಾನವಂತನೂ ಹಿರಿದಾದ ಜ್ಞಾನೋಪದೇಶಕನೂ ಏಕ ದೇಶವಿಶೇಷದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿತನಾಗದ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯೂ ಯಾರಿಗೂ

ತಲೆಬಾಗದ ಸರ್ವಾಧಿಪತಿಯೂ ಆದ ಭಗವಂತನನ್ನು ಶ್ರೋತ್ರಿಯನು ಬಹು ನಿಷ್ಠನೂ ಆದ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಯಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾರು ತಾನೆ ಉಪಾಸನೆ ಮಾಡಿಯಾರು?

ತರುಣಬಲಶಾಲಿ ಮೇಧಾವಿಗುರು ಸರ್ವಶಕ್ತಂ
ದೇಶಕಾಲಾತೀತನಾ ದೇವದೇವನಿಂದ್ರಂ ।
ಶ್ರೋತ್ರಿಯಬ್ರಹ್ಮಿಷ್ಠಗಲ್ಲದನ್ಯರ್ಗಪ್ಪನೇ? ॥

ಋಕ್ - ೧೪೩

ವತ್ಸಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨೩ ೧ ೨೩೧ ೨೩೧ ೨
ಉಪಹ್ವರೇ ಗಿರೀಣಾ೦ ಸಙ್ಗಮೇ ಚ ನದೀನಾಮ್ ।

೩ ೧ ೨೦
ಧಿಯಾ ವಿಪ್ರೋ ಅಜಾಯತ ॥ ೯.೧೪೩ ॥

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩
ಉಪಹ್ವರೇ - ಉಪ - ಹ್ವರೇ - ಗಿರೀಣಾಂ । ಸಂಗಮೇ - ಸಂ - ಗಮೇ - ಚ -

೧ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩
ನದೀನಾಮ್ ॥ ಧಿಯಾ - ವಿಪ್ರಃ - ವಿ - ಪ್ರಃ - ಅಜಾಯತ ॥ ೯.೧೪೩ ॥

ಶಾಕ್ಯಸಾಮನೀ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋಃ ಶಾಕ್ಯೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೧ — ೧ ೨೦ ೧
೧೪೩.೧. ಉಪಹ್ವರಾಇ । ಗಿರಾ೨ಇಣಾಮ್ ॥ ಸಂಗಾಮೇಚಾ । ನ

— ೧ ೨ ೧ ೨ ೧
ದಾऽ೨ಇನಾಮ್ ॥ ಧಿಯಾವಿಪ್ರೋ । ಅಜಾಯತಾ ॥ ಅ

೨ ೨^ ೫
ಯಾಮ್ । ಅಯಾऽ೩೧ಉ । ವಾऽ೨೩ ॥ ಊऽ೩೪ಪಾ ॥

ದೀ - ೧ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೭ । ಜ್ಯೇ । ೨೯ । ೨೪೦ ॥

೩ ೨ ೩ ೫ ೨ ೧ ೨ ೩ ೨^ ೩ ೨^
೧೪೩.೨. ಇದಾಮೀऽ೨೩೪ದಾಮ್ । ಇದಾಮಿದಕಮ್ । ಇದಾ

೩ ೫ ೨ ೦ ೧ ೨^
ಮೀऽ೨೩೪ದಾಮ್ । ಉಪಹ್ವರೇ೧ऽ೩ರಾಇಣಾಮ್ ॥

೩ ೨^ ೩ ೫ ೨ ೧ ೨ ೩ ೨^ ೩ ೨^
ಇದಾಮೀऽ೨೩೪ದಾಮ್ । ಇದಾಮಿದಕಮ್ । ಇದಾ

೩ ೫ ೨ ೦ ೧ ೨^
ಮೀऽ೨೩೪ದಾಮ್ । ಸಂಗಮೇಚನಾऽ೩ದಾಇನಾಮ್ ॥

೩ ೨^ ೩ ೫ ೨ ೧ ೨ ೩ ೨^ ೩ ೨^
ಇದಾಮೀऽ೨೩೪ದಾಮ್ । ಇದಾಮಿದಕಮ್ । ಇದಾ

೩ ೫ ೨ ೦ ೦ ೧ ೨^
ಮೀऽ೨೩೪ದಾಮ್ । ಧಿಯಾವಿಪ್ರೋಅऽ೩ಜಾಯಾತಾ ॥

೩ ೨^ ೩ ೫ ೨ ೧ ೨ ೩ ೨^ ೩ ೨
ಇದಾಮೀऽ೨೩೪ದಾಮ್ । ಇದಾಮಿದಕಮ್ । ಇದಾऽ೩

೪ ೧೧ ೨ ೧೧
ಮಾऽ೫ಇದಾऽ೬೫೬ಮ್ ॥ ಗೋಷ್ಪದೇಪೃಟ್ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೧೬ । ಮಾ - ೧೯ । ಕೋ । ೩೦ । ೨೪೧ ॥

ಗಿರೀಣಾಂ ಪರ್ವತಾನಾಮ್ **ಉಪಹ್ವರೇ** ಉಪಹ್ವರ್ತವ್ಯೇ ಪ್ರಾನ್ತೇ । **ನದೀನಾಂ** ಸರಿತಾಂ **ಸಂಗಮೇ** ಸಂಗಮನೇ ಚ ಈದೃಗ್ವಿಧೇ ದೇಶೇ ಕ್ರಿಯಮಾಣಯಾ **ಧಿಯಾ** ಸ್ತುತ್ಯಾ **ವಿಪ್ರಃ** ಮೇಧಾವೀ ಇನ್ದ್ರಃ **ಅಜಾಯತ** ಪ್ರಾದುರ್ಭವತಿ ಸ್ತುತಿಂ ಶ್ರೋತುಮಿತಿ ಶೇಷಃ । ಗಿರೀಣಾಮಿತ್ಯತ್ರ ನಾಮನ್ಯತರ ಸ್ಯಾಮ್ (೯.೧.೧೭೭) ಇತಿ ನಾಮ ಉದಾತ್ತತ್ವಮ್ । ಸಂಗಮೇ ಸಂಗಥೇ ಇತಿ ಪಾಠೌ ॥

ಗಿರೀಣಾಂ ಉಪಹ್ವರೇ ಪರ್ವತಗಳ ರಹಸ್ಯಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ, **ನದೀನಾಮ್ ಸಂಗಮೇ** ನದಿಗಳ ಸಂಗಮಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ, **ಧಿಯಾ** ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಧ್ಯಾನಮಾಡುವುದರಿಂದ, **ವಿಪ್ರಃ ಅಜಾಯತಾ** ಮೇಧಾವಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. **ವಿಶೇಷೇಣ ಪ್ರಾತಿ ಪೂರಯತಿ, ಷಟ್‌ಕರ್ಮಾಣಿ - ವಿ+ಪ್ರಾ - ಪೂರಣೇಕಃ** ೩.೧.೩೬ । ಜನ್ಮನಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಜ್ಞೇಯಃ ಸಂಸ್ಕಾರೈರ್ದ್ವಿಜ ಉಚ್ಯತೇ । ವಿದ್ಯಯಾ ಯಾತಿ ವಿಪ್ರತ್ವಂ ತ್ರಿಭಿಃ ಶ್ರೋತ್ರಿಯ ಲಕ್ಷಣಂ ॥

ಪರ್ವತ ಶಿಖರ ಗುಹೆ ಆದಿ ಗುಪ್ತಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲೂ ನದೀ ನದಗಳು ಹಾಗೂ ನದೀ ಸಮುದ್ರಗಳು ಸೇರುವ ಪವಿತ್ರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಡೆಸುವ ಧ್ಯಾನಾದಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಮೇಧಾವಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಬೆಟ್ಟಗಳ ಕಿಬ್ಬಿಯಲಿ, ನದನದಿಗಳಂಬೋಧಿಯಂ
ಕಲೆಯುವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಯತಚಿತ್ತದಿಂ ಧ್ಯಾನಗೆಯ್ವಂ ।
ತನ್ನ ತಪದಿಂದೆ ಮೇಧಾವಿ ತಾನಪ್ಪನೆಂದುಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೪೪

ಇರಿಮ್ಬಿಠಿಃ ಕಾಣ್ವಃ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೧ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ಪ್ರ ಸಂಮ್ರಾಜಂ ಚರ್ಷಣೀನಾಮಿನ್ದ್ರಂ ಸ್ತೋತಾ ನವ್ಯಂ ಗೀರ್ಭಿಃ ।

೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ನರಂ ನೃಷಾಹಂ ಮಂ ಹಿಷ್ಠಮ್ ॥ ೧೦.೧೪೪ ॥

ಸ್ವ - ೯ । ಉ - ನಾ । ಧಾ - ೪೪ । ಓೀ । ದ - ೫ ।

೨ ೩೧ ೨ ೩ ೧ ೨೧ ೩ ೨ ೧ ೨೧ ೩
ಪ್ರ - ಸಮ್ರಾಜಂ - ಸಂ - ರಾಜಂ - ಚರ್ಷಣೀನಾಮ್ । ಇನ್ದ್ರಂ - ಸ್ತೋತ -

೧ ೨೧ ೩ ೨ ೧ ೨೧ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೧ ೧ ೨೧
ನವ್ಯಂ - ಗೀರ್ಭಿಃ ॥ ನರಂ - ನೃಷಾಹಂ - ನೃ - ಸಾಹಂ - ಮಂ ಹಿಷ್ಠಮ್ ॥

ಆ - ೩೧ । ಅ - ೧೭ । ಪ - ೧೩೩ । ೩ । ದ - ೫ ।

ಪಂಚಮೀ ದಶತಿಃ ॥ ೫ ॥ ತೃತೀಯಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೩ ॥

ಇತಿ ದ್ವಿತೀಯ ಪ್ರಪಾಠಕೇ ಪ್ರಥಮೋರ್ಧಃ ॥

ಪಾರ್ಷನ್ಧರೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋಃ ವೃಷನ್ಧರೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೦ ೧ ― ೧ ―
೧೪೪.೧. ಪ್ರಸಂಮ್ರಾಜಾಮ್ ॥ ಚಾರ್ಷಾ೨ಣಾಇನಾ೨ಮ್ ।

೧ ― ೧ ೧ ^ ೩
ಆಇಂದ್ರಾ೨ ಸ್ತೋತಾ೨೩ । ನವ್ಯಾ೨ಜ್ ಗಾ೨೩

೫ ೧ ― ೧ ೪ ೫
ಳಇರ್ಭೀಃ ॥ ನಾರಾ೨ನ್ನಾಷಾ೨೩ ॥ ಹಮ್ಮೋವಾ ।

೪ ॥ ೫
ಹಾಽ೫ಇಷ್ಟೋಽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೧ / ಪ - ೭ / ಮಾ - ೮ / ಖೈ / ೩೧ / ೨೪೨ ॥

೪ ೫ ೦ ೪ ೧ ೨ ೨ ೧
೧೪೪.೨. ಪ್ರಸಂಮ್ರಾಜೋಹಾಇ ॥ ಚಾರ್ಷಣೀಽ೩ನಾಮ್ । ಆ

೨ ೨ ೧ ^ ೩
ಇನ್ದ್ರꣳ ಸ್ತೋಽ೩ತಾಽ೩ । ನವ್ಯಾಽ೨ಙ್ಗಾಽ೨೩೪ಇ

೫ ೩೨^ ೩ ೫೦ ೩೨ . ೪
ರ್ಭೀಃ ॥ ನಾರಮೋಇ । ನೃ । ಷಾಹಮೋಽ೩ಇ ॥ ಮಙ್

೪
ಹಾಽ೫ಇಷ್ಟಾಮ್ । ಹೋಽ೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೨ / ಪ - ೧೦ / ಮಾ - ೧೦ / ಇಶೌ / ೩೨ / ೨೪೩ ॥

ಕುತ್ಸಸ್ಯ ಪ್ರಸ್ತೋಕೌದ್ವೇ । ದ್ವಯೋಃ ಕುತ್ಸೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೪ ೩೦ ೪೫ ೩ ೨^ ೫ ೨೧
೧೪೪.೩. ಪ್ರಸಂಮ್ರಾಜಞ್ಚ । ರ್ಷಣಾಽ೩೨೩೪ಇನಾಮ್ ॥ ಇನ್ದ್ರ

೨ ೨ ೧ ^ ೩ ೫
ꣳ ಸ್ತೋಽ೩ತಾಽ೩ । ನವ್ಯಾಽ೨ಙ್ಗಾಽ೨೩೪ಇರ್ಭೀಃ ॥

೪೫ ೪೦ ೫ ೪ ೫ ೩
ನರನೃಷಾಹಂಮಾಽ೫ಙ್ಹಿ । ಆಽ೬ಹಾಉವಾ ॥ ಷ್ಟಾಽ೨

೧೧೧
೩೪೫ಮ್ ॥ ದೀ - ೨ / ಪ - ೭ / ಮಾ - ೬ / ಧೂ / ೩೩ / ೨೪೪ ॥

೪ ೫ ೪೦ ೫ ೦ ೪೦ ೫ ೦ ೦೪ ೫
೧೪೪.೪. ಪ್ರಸಂಮ್ರಾಜಞ್ಚರ್ಷಣೀನಾಮಿನ್ದ್ರꣳ ಸ್ತೋತಾನ । ವ್ಯಂ

೫ ೧ ೦ ೦
ಗಾ೭೬ಇರ್ಭೀಃ ॥ ಇನ್ದ್ರ೪ ಸ್ತೋತಾನವ್ಯಜ್ ಗಾ೭೨೩ಇ

೨ ೫ ೪೦ ೫ ೪ ೪
ರ್ಭೀ೭೩೪: ॥ ನರಂನೃಷಾಹಮ್ ॥ ಮಾ೭೫೪ ಹಿಷ್ಠಾ

೨ ೦ ೦ ೧ ^ ೩ ೫೦೦
ಮ್ ॥ ಸಹಮ್ಯೈಹೈ೭೩ಹೋ೭೨ । ಯಾ೭೨೩೪ಔಹೋ

೨ ೧ ೧೧೧
ವಾ ॥ ಮ೪ ಹಿ೭೩ಷ್ಠಾ೭೨೩೪೫ಮ್ ॥

ದೀ - ೧೨ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೮ । ಜೈ । ೩೪ । ೨೪೫ ॥

ವಿಂಶತಿಸ್ತೃತೀಯಃ ತೃತೀಯಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೩ ॥ ದಶತಿಃ ॥ ೩ ॥

ಇತಿ ಗ್ರಾಮೇಗೇಯಗಾನೇ ಚತುರ್ಥಸ್ಯಾರ್ಧಃ ಪ್ರಪಾಠಕಃ ॥

ಚರ್ಷಣೀನಾಮ್ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಮ್ ಮಧ್ಯೇ **ಸಮ್ರಾಜಂ** ಸಮ್ಯಗ್ರಾಜಮಾನಂ । ಯದ್ವಾ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಮಧೀಶ್ವರಮ್ **ಇನ್ದ್ರಮ್** । ಹೇ ಸ್ತೋತಾರಃ । **ಪ್ರ ಸ್ತೋತ** ಪ್ರಕರ್ಷೇಣ ಸ್ತುತ । ಕೀದೃಶಮ್? **ಗೀರ್ಭಿಃ** ಸ್ತುತಿಭಿಃ **ನವ್ಯಂ** ಸ್ತುತ್ಯಂ **ನರಂ** ನೇತಾರಂ **ನೃಷಾಹಮ್** ನೃಣಾಂ ಶತ್ರು ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಅಭಿಭವಿತಾರಂ **ಮಂಹಿಷ್ಠಮ್** ದಾತೃತಮಮ್ ॥

ಚರ್ಷಣೀನಾಮ್ ಸಮ್ರಾಜಮ್ ಮಾನವರಲ್ಲೇ ಬಹುಪ್ರಕಾಶಮಾನನಾದ, **ಗೀರ್ಭಿಃ** ವೇದವಾಣಿಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಲು, **ನವ್ಯಮ್** ಯೋಗ್ಯನಾದ, **ನೃಷಾಹಮ್ ನರಮ್** ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸದೆಬಡೆಯಲು ಶಕ್ತನಾದ ಪರಾಕ್ರಮಿಯಾದ ನ್ಯಾಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಜನರಿರುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಮುಂದಾಳಾದ ನಾಯಕನನ್ನು, **ಮಂಹಿಷ್ಠಮ್** ಮಹಾದಾನಿಯಾದ, **ಇನ್ದ್ರಮ್** ಇನ್ದ್ರರೂಪೀ ಭಗವಂತನನ್ನು, **ಪ್ರಸ್ತೋತಾ** ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿ.

ಮಾನವರ ಸಮ್ರಾಟನೂ ಶತ್ರುಸಂಹಾರಕನೂ ಮಹಾದಾನಿಯೂ ನಾಯಕನೂ ವೇದವಾಣಿಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಲು ಯೋಗ್ಯನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರರೂಪಿಯಾದ ಭಗವಂತನನ್ನು ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿ.

ಮಾನವೇಂದ್ರಂ ಶತ್ರುಸೂದನಂ, ದಾತೃವರ್ಯಂ
ನಾಯಕಂ, ವೇದವಿಶ್ರುತನೆಮ್ಮ ಸ್ತೋತ್ರಕಾರ್ಹಂ ।
ಇಂದ್ರನೀಶ್ವರನೆಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಗೆಂದೆಂದುಮುಚಿತಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೪೫

ಶ್ರುತಕಕ್ಷ ಆಂಗಿರಸಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಅಪಾದು ಶಿಪ್ರ್ಯನ್ಧಸಃ ಸುದಕ್ಷಸ್ಯ ಪ್ರಹೋಷಿಣಃ ।

೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಇನ್ದೋರಿನ್ದ್ರೋ ಯವಾ ಶಿರಃ ॥ ೧.೧೪೫ ॥

೧ ೨೦ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ಅಪಾತ್ - ಉ - ಶಿಪ್ರೀ - ಅನ್ಧಸಃ । ಸುದಕ್ಷಸ್ಯ - ಸು - ದಕ್ಷಸ್ಯ - ಪ್ರಹೋಷಿಣಃ

೩ ೧ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩
- ಪ್ರ - ಹೋಷಿಣಃ ॥ ಇನ್ದೋಃ - ಇನ್ದ್ರಃ - ಯವಾಶಿರಃ - ಯವ - ಆಶಿರಃ ॥

ಔಪಗವೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರುಪಗುರ್ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೦ ೨ ೧ ೨
೧೪೫.೧. ಅಪಾದುಶೀ ॥ ಪ್ರಿಯಂಧಸಾಃ । ಸುದಕ್ಷಾऽ೨೩ಸ್ಯಾ । ಪ್ರ

೦ ೧ ೦ ೨ ೧೦
ಹೋ೯ಷಿಣಃ ॥ ಇನ್ದ್ರೋ೯ರಾ೨೩ಇನ್ದ್ರಾಃ ॥ ಯವಾಶಾ೨

೨ ೦ ೧ ^ ೩ ೨ ೫೦ ೦
೩ಇರಾಃ । ಐ । ಹಿಯಾ೨ಇ । ಹಿಯಾ೩೪ಔಹೋ೯ವಾ ॥

೨ ೧ ೨ ೧೧೧
ಏ೩ । ಉಪಾ೩೧೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೭ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೮ । ಚೈ । ೧ । ೨೪೬ ॥

ಔಪಗವೋತ್ತರಂ ಸೌಶ್ರವಸಂ ವಾ ॥

೫ ೦ ೨ ೪ ೫ ೨ ೧ ೦
೧೪೫.೨. ಆಪಾದೂ೩ಶಿಪ್ರಿಯಂಧಸಾಃ ॥ ಸುದಕ್ಷಸ್ಯಪ್ರಹೋ೯ಷಿ

೨ — — ೧ ೨
ಣಾಃ । ಇನ್ದ್ರಾ೨ । ಹೌ೨ । ಹುವಾ೨೩ಇ । ಆ೩೪

೫ ೦ ೪ ೫ ೨೦ — ೧
ಇನ್ದ್ರೋ೯ ॥ ಯವಾಶಾಇರಾಃ ॥ ಐ । ಹಾ೨ಏ೨೩ । ಹಿ

೨ ೫೦ ೦ ೨ ೧ ೨ ೧೧೧
ಯಾ೩೪ಔಹೋ೯ವಾ ॥ ಏ೩ । ಉಪಾ೩೧೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೮ । ಖೈ । ೨ । ೨೪೭ ॥

ಶಿಪ್ರೇ ಶಿಪ್ರೇ ಹನೂ ನಾಸಿಕೇ ವಾ ಶೋ೯ಭನಹನುಃ । ಯದ್ವಾ ಶಿಪ್ರಾಃ ಶೀರ್ಷಣ್ಯಾಃ ಸುಶಿರಸ್ತ್ರಾಣಃ **ಸಃ ಇನ್ದ್ರಃ** ಏವ **ಪ್ರಹೋ೯ಷಿಣಃ** ಪ್ರಕರ್ಷೇ೯ಣ ದೇವಾನ್ ಹವಿರ್ಭಿರ್ಜುಹ್ವತಃ **ಸುದಕ್ಷಸ್ಯ** ಏತನ್ನಾಮಕಸ್ಯ ಋಷೇಃ ಸಂಬಂಧಿ **ಯವಾಶಿರಃ** ಶ್ರೀ೯ ಇಗ್ ಪಾಕೇ೯ಕ್ರ್ಯಾ । ಉ ಅಜ್ ಪೂರ್ವಕಸ್ಯ ಅಪಸ್ಪೃಧೇ೯ಥಾಮಾನೃಚುಃ ಇತ್ಯಾದಿನಾ ಧಾತೋಃ ಶಿರಾದೇಶಃ । ಯವ್ವೈರಾಮಿ

ಶ್ರಿತಂ ಯವೈಃ ಸಹ ಪಕ್ವಂ **ಇನ್ದೋಃ** ಸರ್ವತ್ರ ಪಾತ್ರೇಷುಕ್ಷರನ್ತಮ್ **ಅನ್ಧಸಃ** ಸೋಮಲಕ್ಷಣಮನ್ನಂ **ಅಪಾತ್** ಅಪಿಬತ್ ಯದ್ವಾ ಸೋಮಸ್ಯಭಾಗಮ್ ಇನ್ದ್ರಾರ್ಥಮ್ ಪರಿಕಲ್ಪಿತಂ ಸೋಮಾಂಶಮ್ ಅಪಿಬತ್ **ಉ** ಇತ್ಯವ ಧಾರಣೇ ||

ಶಿಪ್ರೇ ಶೀಘ್ರಗಾಮೀ, ಆಕರ್ಷಕ ಶಿರಸ್ತ್ರಾಣವುಳ್ಳ, ಮೂಗುಳ್ಳ, ಕೆನ್ನೆ ಗಳುಳ್ಳ, **ಇನ್ದ್ರಃ** ಇನ್ದ್ರನು, **ಸುದಕ್ಷಸ್ಯ** ಬಹುಚತುರ, ಉಚ್ಚಜ್ಞಾನವಂತ, ಬಹಳ ದಕ್ಷ ನಾದ, ಸುದಕ್ಷನೆಂಬ ಋಷಿಯು, **ಪ್ರಹೋಷಿಣಃ** ದೇವತೆಗಳಿಗಾಗಿ, ಬಹುವಾಗಿ ಹೋಮಮಾಡುವ, ಹೋತೃವಿನ, ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಹವಿರಾದಿಗಳಿಂದ ಆಹ್ವಾನಿ ಸುವ, ಆತ್ಮಸಮರ್ಪಿತ ಉಪಾಸಕನ, **ಯವಾಶಿರಃ** ಯವ/ ಗೋಧಿ ಹಿಟ್ಟು ಹಾಲು ಸೇರಿಸಿ ಪಕ್ವವಾದ ಹವಿಸ್ಸು, **ಇನ್ದೋಃ** ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿರುವ ಸೋಮರಸ ರೂಪವಾದ, **ಅನ್ಧಸಃ** ಭೋಜ್ಯವನ್ನು, ಅನ್ನವನ್ನು, ಹವಿಸ್ಸನ್ನು, **ಅಪಾತ್ ಉ** ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ, ಸೇವಿಸಿದನು.

ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಅನೇಕ ಹೋಮಾದಿಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ನಿರತನೂ ದಕ್ಷನೂ ಆತ್ಮಸಮರ್ಪಿತನೂ ಆದ ಸುದಕ್ಷನೆಂಬ ಋಷಿಯು ಸಮರ್ಪಿ ಸಿದ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿರುವ ಯವಪಿಷ್ಠ ಹಾಲು ಸೋಮರಸ ಗಳಿಂದಾದ ಹವಿಸ್ಸನ್ನು ಉತ್ತಮವಾದ ಕಿರೀಟದಿಂದಲೂ ಮೂಗು ಹಾಗೂ ಕೆನ್ನೆ ಗಳಿಂದಲೂ ಶೋಭಾಯಮಾನನಾದ ಶೀಘ್ರಗಾಮಿ ಇನ್ದ್ರನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಯೂ ಸೇವಿಸಿದನು.

ಚೆಲುಮೊಗದ ಚೆನ್ನಿಗಂ ದೇವೇಂದ್ರನುರುಕಿರೀಟಿ
ಸವಿದನತಿಚತುರನಪ್ಪ ಸುದಕ್ಷಮುನಿ ಜನ್ನದೊಳ್ ।
ಜವೆಗೋಧಿ-ಪಾಲ್ವೆರಸಿದಾಹುತಿಯ ಸೋಮದೊಡನೆ ॥

ಋಕ್ - ೧೪೬

ಮೇಧಾತಿಥಿಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ಇಮಾ ಉ ತ್ವಾ ಪುರೂವಸೋಽಭಿ ಪ್ರ ನೋನವುರ್ಗಿರಃ ।

೧ ೨ ೩ ೨u ೩ ೧ ೨
ಗಾವೋ ವತ್ಸಂ ನ ಧೇನವಃ ॥ ೨.೧೪೬ ॥

೩ ೨ ೩ ೨ ೩
ಇಮಾಃ - ಉ - ತ್ವಾ - ಪುರೂವಸೋ - ಪುರು - ವಸೋ । ಅಭಿ - ಪ್ರ - ನೋ

೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ನವುಃ - ಗಿರಃ ॥ ಗಾವಃ - ವತ್ಸಂ - ನ - ಧೇನವಃ ॥ ೨.೧೪೬ ॥

ತ್ವಾಷ್ಟ್ರೀಸಾಮ । ತ್ವಷ್ಟಾ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೦ ೧ — ೧ — ೧ ೦
೧೪೬.೧. ಇಮಾಉತ್ವಾ ॥ ಪುರೂಽ೨ವಾಸಾಽ೨ಉ । ಅಭಿಪ್ರನೋನ

— ೧ ^ ೩೦ ೨ ೨೦ ೦ ೧
ವೂಽ೨ಗಿರಾಇರಾಽ೨ಃ ॥ಔಹೋಽ೧ಇ । ಗಾವೋವಾತ್ಸಾ

೧ ೪ ೨ ೫
೨೩ಮ್ ॥ ಸಾಽ೨೩ಧೇಽ೩ ॥ ಸಾಽ೩೪೫ವೋಽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೭ । ಘೇ । ೩ । ೨೪೮ ॥

ಹೇ **ಪುರೂವಸೋ!** ಬಹುಧನ! ಯದ್ವಾ ವಸವೋ ಯಜ್ಞಾಃ ಬಹು ಯಜ್ಞ! ಇನ್ದ್ರ **ತ್ವಾ** ತ್ವಾಮ್ ಅಭಿ **ಇಮಾಃ** ಅಸ್ಮದೀಯಾಃ **ಗಿರಃ** ಸ್ತುತಯಃ **ಪ್ರನೋನವುಃ** ಪ್ರಕರ್ಷೇಣ ಪುನಃ ಪುನಃ ಸ್ತುವನ್ತಿ ಪ್ರಾಪ್ನುವನ್ತೀತ್ಯರ್ಥಃ ।

ನೌತಿರತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಕರ್ಮಾ । ತತ್ರ ದೃಷ್ಟಾನ್ತಃ **ಗಾವೋ ವತ್ಸಂ ನ ಧೇನವಃ** ಯಥಾ ಧೇನವಃ ಗಾವಃ ಗೃಹೇ ವರ್ತಮಾನಂ ವತ್ಸಂ ಶೀಘ್ರಮಭಿಗಚ್ಛನ್ತಿ ತದ್ವತ್ ಯದ್ವಾ ಅಸ್ಮದೀಯಾ ವಾಚಃ ತ್ವಾಮ್ ಅಭಿನೋನವುಃ ಶಬ್ದಯನ್ತಿ ಸ್ತುವನ್ತಿ ಯಥಾ ಗಾವೋ ವತ್ಸಮಭಿಲಕ್ಷ್ಯ ಹುಂಭಾರವಂ ಕುರ್ವನ್ತಿ ತದ್ವತ್ ॥

ಪುರೂವಸೋ ಬಹುಯಜ್ಞ, ಬಹುಧನ, ರಾಜ, ಈಶ್ವರ, **ಇಮಾಃ** ಈ, **ಗಿರಃ** ವಾಣಿ, ಸ್ತುತಿ, **ಅಭಿ** ಸುತ್ತಲೂ, **ತ್ವಾಂ** ನಿನ್ನನ್ನೇ, **ಪ್ರನೋನವುಃ** ಪುನಃ ಪುನಃ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ, ನಿನ್ನ ಬಳಿಗೇ ಬರುತ್ತಾರೆ, **ಧೇನವಃ** ಆಗತಾನೇ ಕರು ಹಾಕಿರುವ ಹಾಗೂ ಮತ್ತು ಹಾಲು ಕರೆಯುತ್ತಿರುವ, **ಗಾವಃ** ಹಸುಗಳು, **ವತ್ಸಂ ನ** ತಮ್ಮ ಕರುಗಳನ್ನು.

ಬಹುಯಜ್ಞ ಕರ್ತೃವೂ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತನೂ ರಾಜನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನೇ ನಾವು ಮಾಡುವ ಸ್ತುತಿ ಕೈಂಕರ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹಾಲು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಹಸುಗಳು ತಮ್ಮ ವಾತ್ಸಲ್ಯಪೂರಿತ ಹುಂಕಾರಾದಿ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಓಡುತ್ತಾನೆಗೆಯುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಕರುಗಳನ್ನು ಸೇರುವಂತೆ ನಿನಗೆ ಅರ್ಪಿತವಾಗಿದ್ದು ನಿನ್ನನ್ನೇ ಸೇರುತ್ತವೆ.

ಬಹುಯಾಜಕಂ ಸಿರಿಗೆ ನಾಯಕಂ ರಾಜನಿಂದ್ರಂ
ನೀನಲ್ತೆ! ದೇವ! ನಿನ್ನೆಡೆಗೆಮ್ಮ ನುತಿಗಳೆಲ್ಲಂ ।
ಕರುವಿನೆಡೆ ಸಾರ್ವ ಗೋವಂತೆ ನಾಮ್ ನಡೆವೆವಲ್ತೆ ॥

ಋಕ್ ೧೪೭

ಗೋತಮೋ ರಾಹೂಗಣಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ಉ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ಕ ೨ರ
ಅತ್ರಾಹ ಗೋರಮನ್ವತ ನಾಮ ತ್ವಷ್ಟು ರಪೀಚ್ಯಮ್ ।

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ಇತ್ಥಾ ಚನ್ದ್ರಮಸೋ ಗೃಹೇ ॥ ೩.೧೪೭ ॥

೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ಕ ೨ ೩ ೨
ಅತ್ರ - ಅಹ - ಗೋಃ - ಅಮನ್ವತ । ನಾಮ - ತ್ವಷ್ಟುಃ - ಅಪೀಚ್ಯಮ್ ॥ ಇತ್ಥಾ

೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨
- ಚನ್ದ್ರಮಸಃ - ಚನ್ದ್ರ - ಮಸಃ - ಗೃಹೇ ॥ ೩.೧೪೭ ॥

ತ್ವಷ್ಟುರಾತಿಥ್ಯೇ ದ್ವೇ ॥ ತ್ವಷ್ಟಾ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥ ತ್ವಷ್ಟ ಚಂದ್ರಮಸೌ ವಾ ॥

೪ ೫ ೨೦ ೧೦ ೧
೧೪೭.೧. ಆತ್ರಾ ॥ ಹಾಗೋೀರಮನ್ವತಾ ಉವಾಽ೨೩ । ಹೋೀವಾಽ೨

೧ ೦ ೦
೩ಹೋೀಇ ॥ ನಾಮತ್ವಷ್ಟುರಪೀಚಿಯಾಉವಾಽ೨೩ ।

೧ ೧ ೨ ೧೦ ೦
ಹೋೀವಾಽ೨೩ಹೋೀಇ ॥ ಇತ್ಥಾಚಂದ್ರಮಸೋೀಗೃಹಾಉ

೧ ೧ ^ ೩ ೫೦ ೦
ವಾಽ೨೩ । ಹೋೀವಾಽ೨೩ಹೋೀಽ೨ । ವಾಽ೨೩೪ಔಹೋೀ

೩ ೫
ವಾ ॥ ಊಽ೨೩೪ಪಾ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೬ । ಥ್ಲೊ । ೪ । ೨೪೯ ॥

೪ ೫ ೨೦ ೧೦ ೧
೧೪೭.೨. ಹಾವಾತ್ರಾ ॥ ಹಾಗೋೀರಮನ್ವತಾಉವಾಽ೨೩ । ಹೋೀ

— ೧ ೦ ೦
ಇಯಾಽ೨೩ । ಹಾಽ೨ಊವಾಇ ॥ ನಾಮತ್ವಷ್ಟುರಪೀಚಿ

ಯಾಮಿಯಾಉವಾ೩೨೩ಹೋವಾ೩೨೩ಹಾ೩೨ಈಯಾ ॥

ಇತ್ಥಾಚಂದ್ರಮಸೋಗೃಹಾಉವಾ೩೨೩ । ಹೋಇಯಾ೩

೨೩ । ಹಾ೩೨ಊವಾ೩೨ । ಯಾ೩೨೩ಳಔಹೋವಾ ॥

ಊ೩೨೩ಳಪಾ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೧೦ । ಣ್ವೌ । ೫ । ೨೫೦ ॥

ಅತ್ರಾಹ ಅಸ್ಮಿನ್ನೇವ **ಗೋಃ** ಗನ್ತುಃ **ಚಂದ್ರಮಸಃ ಗೃಹೇ** ಮಂಡಲೇ **ತ್ವಷ್ಟುಃ** ಏತತ್ಸಂಜ್ಞಕಸ್ಯ ಆದಿತ್ಯಸ್ಯ ಸಂಬಂಧಿ **ಅಪೀಚ್ಯಮ್** ರಾತ್ರೌ ಅಂತರ್ಹಿತಂ ಸ್ವಕೀಯಂ ಯತ್ **ನಾಮ** ತೇಜಃ ತದಾದಿತ್ಯಸ್ಯ ರಶ್ಮಯಃ । **ಇತ್ಥಾ** ಇತ್ಥಮ್ ಅನೇನ ಪ್ರಕಾರೇಣ **ಅಮನ್ವತ** ಅಜಾನನ್ । ಉದಕಮಯೇ ಸ್ವಚ್ಛೇ**ಚನ್ದ್ರ** ಬಿಂಬೇ ಸೂರ್ಯ ಕಿರಣಾಃ ಪ್ರತಿಫಲಂತಿ ತತ್ರ ಪ್ರತಿಫಲಿತಾಃ ಕಿರಣಾಃ ಸೂರ್ಯೇಯಾದೃಶೀಂ ಸಂಜ್ಞಾಂ ಲಭನ್ತೇ ತಾದೃಶೀಂ ಚನ್ದ್ರೇಽಪಿ ವರ್ತಮಾನಾಂ ಲಭನ್ತ ಇತ್ಯರ್ಥಃ । ಏತದುಕ್ತಮ್ ಭವತಿ ಯದ್ರಾತ್ರಾವನ್ತರ್ಹಿತಂ ಸೌರಂ ತೇಜಃ ತಚ್ಚಂದ್ರ ಮಂಡಲಂ **ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಥ** ನೈಶಂ ತಮೋ ನಿವಾರ್ಯ ಸರ್ವಮ್ ಪ್ರಕಾಶಯತಿ । ಈದೃಗ್ಭೂತತೇಜಸಾ ಯುಕ್ತಃ ಸೂರ್ಯ ಇನ್ದ್ರ ಏವ ದ್ವಾದಶಸ್ವಾದಿತ್ಯೇಷು ಇನ್ದ್ರಸ್ಯಾಪಿ ಪರಿಗಣಿತತ್ವಾತ್ । ಅತೋಽಹೋರಾತ್ರಯೋಃ ಪ್ರಕಾಶಕ ಇನ್ದ್ರ ಏವೇತಿ ಇನ್ದ್ರಸ್ತು ತೇಃ ಪ್ರತೀಯಮಾನತ್ವಾತ್ ಇನ್ದ್ರೋ ದೇವತೇತ್ಯುತ್ಪನ್ನಂ ಭವತಿ ಈದೃಗ್ಭೂತಸ್ಯ ತೇಜಸಃ ತದಾ ಆಶ್ರಯತ್ವೇನ ಚನ್ದ್ರಮಸಃ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ ವಿವಕ್ಷಯಾ ಚಾನ್ದ್ರಮಸ್ಯಾಮಿಷ್ಟೌ ವಿನಿಯೋಗೋಽಪ್ಯುಪ ಪದ್ಯತೇ । ಅತ್ರ ನಿರುಕ್ತಮ್ ಅಥಾಪ್ಯಸ್ಯೈಕೋ ರಶ್ಮಿಶ್ಚಂದ್ರಮಸಂ

ಪ್ರತಿದೀಪ್ಯತೇ । ತತ್ ಏತೇನೋಪೇಕ್ಷಿತವ್ಯಮ್ । ಆದಿತ್ಯತೋಽಸ್ಯ ದೀಪ್ತಿರ್ಭವತೀತಿ ಸುಷುಮ್ನಃ ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿಶ್ಚಂದ್ರಮಾ ಗಂಧರ್ವಾಃ ಇತಿ ಅತ್ರ ನಿಗಮೋ ಭವತಿ । ಸೋಽಪಿ ಗೌರುಚ್ಯತೇ । ಅತ್ರಾಹಗೋರಮನ್ವತೇತಿ । ೨.೩.೯ । ಅತ್ರಾ ಹ ಗೋಃ ಸಮಮಂಸತಾದಿತ್ಯಸ್ಯ ರಶ್ಮಿಭಿಃ ಸ್ವಂ ನಾಮಾಪೀಚ್ಯಂ ಅಪಗತಂ ಅಪಹೃತಂ ಅಪಚಿತಂ ಅನ್ತರ್ಹಿತಂ ವಾ ಅಮುತ್ರ ಚನ್ದ್ರಮ ಸೋಗೃಹೇ - ನಿರು.೪.೪.೨೫ ಇತಿ ||

ಗೋ ಶಬ್ದೇನೇಹ ಸುಷುಮ್ನಾ ನಾಮ ಆದಿತ್ಯ ರಶ್ಮಿಃ ।.ಚನ್ದ್ರಮಸಂ ಪ್ರತಿ ಗತಃ । ಅಲ್ಪತ್ವಾಚ್ಚನ್ದ್ರ ಮಂಡಲಸ್ಯ ರಶ್ಮಿಃ ಪ್ರತಿ ಗತಃ ತತ್ರಃ ಪರಾವೃತ್ಯ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಜ್ಯೋತ್ಸ್ನಾ ರೂಪೇಣ ದೀಪ್ಯತೇ ಸೋಽತ್ರ ಗೋ ಶಬ್ದೇನೋಚ್ಯತೇ । ಇತಿ ವಿಂ ||

ಅತ್ರಾಹ ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೇ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವ, **ಚನ್ದ್ರಮಸಃ ಗೃಹೇ** ಚನ್ದ್ರಮಂಡಲದಲ್ಲಿ, **ತ್ವಷ್ಟುಃ** ತ್ವಷ್ಟಾ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಆದಿತ್ಯ - ನಿರು.೨೨. ೧೧., ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿರುವ ಆದಿತ್ಯ, ಸೂರ್ಯ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದುದರಿಂದ ಇನ್ದ್ರವಾಚ್ಯ. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ತೇಜೋಯುಕ್ತನಾದ ಸೂರ್ಯನೇ ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯರಲ್ಲೊಬ್ಬನಾದ ಇನ್ದ್ರನೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ, **ಅಪೀಚ್ಯಂ ನಾಮ** ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಧಾನವಾಗಿರುವ ಸೂರ್ಯಕಿರಣಗಳ ತೇಜಸ್ಸು, ಆದಿತ್ಯನ ಪ್ರಕಾಶರಹಿತ ತೇಜಸ್ಸಿನ ರೂಪ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳು ಚಂದ್ರ ಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಪ್ರತಿಫಲಿತವಾದ ತೇಜಸ್ಸಿನ ರೂಪ, **ಗೋಃ** ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಿರಣಗಳು, **ಇತ್ಥಾ ಅಮನ್ವತ** ಹೀಗೆಂದು ತಿಳಿದರು.

ಗತಿಶೀಲವಾದ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಿರುವ ಚಂದ್ರಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ದ್ವಾದಶಾದಿತ್ಯರಲ್ಲೊಬ್ಬನಾದ ತ್ವಷ್ಟ್ರುವೆಂಬ ನಾಮಾಂಕಿತವನ್ನೂ ಪಡೆದ ಆದಿತ್ಯನ ಪ್ರತಿಫಲಿತವಾದ ತೇಜಸ್ಸು ಅವಿತುಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಆದಿತ್ಯನ ಪತ್ನಿಯಾದ ರಾತ್ರಿಯು ಆದಿತ್ಯನ ಉದಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಸಂಕೋಚದಿಂದ ಅವಿತು ಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾರೆ.

ತ್ವಷ್ಟಾ ಇತಿ ಪೃಥ್ವಿಸ್ಥಾನ ದೇವತಾಸು ಅನ್ತರಿಕ್ಷ ಸ್ಥಾನ ದೇವತಾಸು, ದ್ಯುಸ್ಥಾನ ದೇವತಾಸು ಚ ನೈಘಂಟು ಕಾಃ ಸಂಸ್ಮರನ್ತಿ । ನೈರುಕ್ತಶ್ಚ ತ್ರಿಷೂಪಲಕ್ಷತೇ ತದ್ಯಥಾ - ತ್ವಷ್ಟಾ ತೂರ್ಣಮಶ್ನುತ ಇತಿ ನೈರುಕ್ತಾಃ ತ್ವಿಷ್ಯೇರ್ವಾ ದೀಪ್ತಿ ಕರ್ಮಣಃ ಲಕ್ಷತೇರ್ವಾ ಸ್ಯಾತ್ ಕರೋತಿ ಕರ್ಮಣಃ । ಅಗ್ನಿರಿತಿ ಶಾಕಪೂಣಿಃ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಥಮಮ್ - ನಿ.೮.೩.೧೩,೧೨ ॥ ತ್ವಷ್ಟಾ ವ್ಯಖ್ಯಾತ ಸ್ತಸ್ಯೈಷಾ ಭವತಿ - ಇತ್ಯಾದಿ ದ್ವಿತೀಯಮ್ - ನಿ.೧೦.೩.೯,೧೦ ॥ ತ್ವಷ್ಟಾ ದುಹಿತುರ್ವಹನಂ ಕರೋತೀಮಾನಿ ಚ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನ್ಯಭಿ ಸಮಾಗಚ್ಛನ್ತಿ ಯಮಸ್ಯ ಮಾತಾ ಪರ್ಯುಹ್ಯ ಮಾನಾ ಮಹತೋ ಜಾಯಾ ವಿವಸ್ವತೋನನಾಶ ರಾತ್ರಿರಾದಿತ್ಯಸ್ಯಾದಿತ್ಯೋದಯೇನ್ತ ರ್ಹಿತಾ ಯತೇ ಇತಿ ಅನ್ತ್ಯಮ್ - ನಿ.೧೨.೧.೧೩, ಇಹ ಚಾನ್ತ್ಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತ ಏವ ತ್ವಷ್ಟಾ ಗೃಹ್ಯತೇ ॥

ಗತಿಶೀಲನಾದ ತ್ವಷ್ಟೃ ಎಂಬ ಆದಿತ್ಯನೇ ರಾತ್ರಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ರಶ್ಮಿಗಳನ್ನು ಚನ್ದ್ರಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಉಪಸಂಹರಿಸಿ ಅಂತರ್ಧಾನವಾಗಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿದು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಗಿರುವ ಸೂರ್ಯನ ಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಇಲ್ಲೇ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಚನ್ದ್ರಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಚನ್ದ್ರಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಅಂತರ್ನಿಹಿತವಾಗಿರುವಂತೆ ಆಹ್ಲಾದಕರವಾದ ಅಲೌಕಿಕ ವಾದ ಆನಂದದಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನ ಪ್ರಕಾಶವಿದೆ. ಈ ಮನ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಚನ್ದ್ರನ ತೇಜಸ್ಸಿಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ಅತಿಮೂರ್ತಯಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಮಾಡುವ ಚಂದ್ರಮಸಿ ಇಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗವಿದೆ. ಮಗು ಜನಿಸಿದ ಮೂರನೆಯ ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿಸ ಬೇಕಾದ 'ಚನ್ದ್ರದರ್ಶನ' ಸಂಸ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿರುವ ಈ ಸಾಮಗಳನ್ನು ಗಾನಮಾಡುವ ಅವಕಾಶವೂ ಇದೆ. ಸೂರ್ಯನು ಸುಷುಮ್ನಾನಾಡಿ ಚನ್ದ್ರನು ಗಂಧರ್ವನಾಡಿ ಎಂಬು ನಿಗಮವಿದೆ.

ರಾತ್ರಿಯೊಳ್ ಚಂದ್ರಮಂಡಲದೊಳಾದಿತ್ಯತೇಜಂ
ಅನಿತು ನಿಲ್ವುದು, ರಾತ್ರಿಯಂತೆಯೇ ತರಣಿಯುದಿಸೆ ।
ಕಾಂತನಂ ಕಂಡು ಮೊಗಮರೆಸುವುದು ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ॥

ಭರದ್ವಾಜೋ ಬಾರ್ಹಸ್ಪತ್ಯಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ಉ ೩ ೧೨೩ ೧೨ ೩೨ ೩೧ ೨೦
ಯದಿನ್ದ್ರೋ ಅನಯದ್ರಿತೋ ಮಹೀರಪೋ ವೃಷನ್ತಮಃ ।

೧೨ ೩ ೧ ೨೩೧೨
ತತ್ರ ಪೂಷಾಭುವತ್ಸಚಾ ॥ ೪.೧೪೮ ॥

೨ ೧೨೦ ೧೨೦ ೧೨೦ ೩೨ ೩೨ ೧೨೦ ೧೨೦
ಯತ್ - ಇನ್ದ್ರಃ - ಅನಯತ್ - ರಿತಃ । ಮಹೀಃ - ಅಪಃ - ವೃಷನ್ತಮಃ ॥ ತತ್ರ

೩ ೨ ೩ ೧೨೦
- ಪೂಷಾ - ಅಭುವತ್ - ಸಚಾ ॥ ೪.೧೪೮ ॥

ಪೌಷೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋಃ ಪೂಷಾ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ಪೂಷಣೌ ॥

೫ ೦ ೧ ೧ ೨
೧೪೮.೧. ಯದಿನ್ದ್ರೋಯಾ ॥ ನಾಯಾಽ೨೩ತ್ । ಓಮೋಽ೨೩ಮ್ ।

೪ ೫ ೧೦ ೦ ೧ ೨
ಓವಾ । ರಿತೋಮಹೀರಾಪಾಽ೨೩ಃ । ಓಮೋಽ೨೩ಮ್ ।

೪ ೫ ೧ ಅ ^ ೩ ೨ ೫೦೦
ಓವಾ ॥ ವೃಷಾವೃಷಾಽ೨ ॥ ತಮಾಽ೩೪ಔಹೋವಾ ॥

೧೨೦ ೧೧೦ ೨ ೧೩ ೧೧೧
ತತ್ರಪೂಷಾಭುವತ್ಸಚಾಽ೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೭ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೫ । ಇು । ೬ । ೨೫೧ ॥

೫ ೦ ೫ ೧ ೦
೧೪೮.೨. ಯದಿನ್ದ್ರೋಅನಯದ್ರಿತಾಽ೬ಏ ॥ ಮಹೀರಾಪಾಽ೨ಃ ।

೧ ೦ ೧ ೨ ೩ ೫ ೧
ಮಹೀರಾಪಾಽ೨೩: ॥ ವಾರ್ಷನ್ತಾಽ೨೩೪ಮಾಃ ॥ ತತ್ರಾ

೨ ೧ ^ ೩ ೫೦೦ ೨ ೧
ಪೂಷಾಽ೩ । ಪೂಽ೨ಷಾಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಭುವತ್ಸ

೩ ೧೧೧
ಚಾಽ೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೬ । ಪೂ । ೭ । ೨೫೨ ॥

ಯದ್ ಯದಾ ಇನ್ದ್ರಃ **ವೃಷನ್ತಮಃ** ಅತಿಶಯೇನ ವರ್ಷಿತಾ ಇನ್ದ್ರಃ **ರಿತಃ** ಗಚ್ಛತೀಃ **ಮಹೀಃ** ಮಹತೀಃ **ಅಪಃ** ವೃಷ್ಟ್ಯುದಕಾನಿ **ಅನಯತ್** ಇಮಂ ಲೋಕಂ ಪ್ರಾಪಯತಿ । **ತತ್ರ** ತದಾನೀಂ **ಪೂಷಾ** ಪೋಷಕೋದೇವಃ **ಸಚಾ ಭುವತ್** ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಸಹಾಯೋ ಭವತಿ ॥

ವೃಷನ್ತಮಃ ಇನ್ದ್ರಃ ಅತಿಶಯಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸುವ ಇನ್ದ್ರನು, ರಿತಃ ಮಹೀಃ ಅಪಃ ಅನಯತ್ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಪ್ರವಾಹಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಹರಿಸುವಾಗ, ಸ ಚಾ ಪೂಷಾ ಭುವತ್ ಜೀವ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಪೋಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಸೂರ್ಯನ ಪುಷ್ಟಿಕಾರಕ ಕಿರಣರೂಪೀ ಪೂಷನ್ ದೇವತೆಯು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ಇನ್ದ್ರನು ಈ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಅತಿಶಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸಿ ನೀರು ಪ್ರವಾಹಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಾ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹರಡಿದಾಗ ಸೂರ್ಯನ ಪುಷ್ಟಿಕಾರಕ ಕಿರಣರೂಪೀ ಪೂಷನ್ ದೇವತೆಯು ಜೀವಜಗತ್ತಿನ ಪೋಷಣೆಗೆ ಸಹಕರಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ಇಂದ್ರನೀ ಧರೆಯ ಮೇಲತಿಶಯದ ಮಳೆಸುರಿಯಿಸಲ್
ತೊರೆಯಂತೆ ಹರಿವ ಜಲ ಹರಡುತಿರೆ ತಿರೆಯೊಳೆಲ್ಲಂ ।
ಪೋಷಿಸುವ ದೇವನಾದಿತ್ಯನೆಮ್ಮಂ ಪೊರೆಸುವಂ ॥

ಋಕ್ ೧೪೯

ಬಿನ್ದುಃ ಪೂತದಕ್ಷೋ ವಾ ಆಂಗಿರಸಃ । ಗಾಯತ್ರೀ ಮರುತಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಗೌರ್ಧಯತಿ ಮರುತಾꣳ ಶ್ರವಸ್ಯುರ್ಮಾತಾ ಮಘೋನಾಮ್ ।

೩ ೨ು ೩ ೧ ೨
ಯುಕ್ತಾ ವಹ್ನೀ ರಥಾನಾಮ್ ॥ ೫.೧೪೯ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಗೌಃ - ಧಯತಿ - ಮರುತಾಮ್ । ಶ್ರವಸ್ಯುಃ - ಮಾತಾ - ಮಘೋನಾಮ್ ॥

೩ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦
ಯುಕ್ತಾ - ವಹ್ನಿಃ - ರಥಾನಾಮ್ ॥ ೫.೧೪೯ ॥

ಶ್ಯಾವಾಶ್ವೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋಃ ಶ್ಯಾವಾಶ್ವೋ ವಿರಾಡ್ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ಮರುತೋ ವಾ ॥

೫೦ ೫ ೨ ೧ ೩ ೧
೧೪೯.೧. ಗೌರ್ಧಯಾऽ೬ಏ ॥ ತಿಮರುತಾऽ೩ಮ್ । ಶ್ರವಾಸ್ಯುರ್ಮಾ

೨ ೩ ೫ ೧ ೩
ऽ೩ । ತಾಮಘೋऽ೨೩೪ನಾಮ್ ॥ ಯುಕ್ತಾವಹ್ನಾಇಃ ॥

೩ ೨ ೧ ^ ೩ ೫೦ ೦ ೩
ರಥಾऽ೩ । ನಾऽ೨ಮಾऽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಊऽ೨೩೪

೫
ಪಾ ॥ ದೀ-೩ । ಪ-೮ । ಮಾ-೬ । ಡ್ವೊ । ೮ । ೨೫೩ ॥

೫೦ ೫ ೨ ೧ ೨೦ ೧೦
೧೪೯.೨. ಗೌರ್ಧಯತಿಮರುತಾಽ೬ಮೇ ॥ ಶ್ರವಸ್ಯುರ್ಮಾಽ೨ತಾ

೦ ೨೦ ೧ ೨ ೧೦
ಮಘೋನಾಽ೨ಮ್ । ಉಹುವಾಽ೨೩ಹಾಇ ॥ ಯುಕ್ತಾ

೨ ೧ ೨^ ೩ ೨೦ ೧
ವಾಽ೨೩ಹ್ನೀಃ ॥ ಉಹುವಾಽ೨೩ಹಾಇ । ರಥಾನಾಮ್ ।

೪ ೫ ೪
ಔಽ೨೩ಹೋವಾ । ಹೋಽ೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ-೭ । ಪ-೯ । ಮಾ-೬ । ಝೂ । ೯ । ೨೫೪ ॥

ಮಘೋನಾಮ್ ಧನವತಾಂ **ಮರುತಾಮ್ ಮಾತಾ** ನಿರ್ಮಾತ್ರೀ **ಗೌಃ** ಪೃಶ್ನಿರೂಪಾ । ಪೃಶ್ನಿರ್ವೈ ಪಯಸೋ ಮರುತೋ ಜಾತಾ ಇತಿ ಶ್ರುತೇಃ । ಗೌರ್ಮಾಧ್ಯಮಿಕಾ ವಾಕ್ ತತ್ರೈವ ಮಧ್ಯಮಸ್ಥಾನೇ ಮರುತಾಮಪಿ ವರ್ತಮಾನಾತ್ ತೇಷಾಂ ತತ್ ಪುತ್ರತ್ವಮುಪಚರ್ಯತೇ ಸಾ **ಧಯತಿ** ಸೋಮಂ ಪಿಬತಿ ಪೋಷಯತಿ ವಾ ಸ್ವಪುತ್ರಾನ್ ಮರುತಃ ಕಿಮಿಚ್ಛನ್ತೀ? **ಶ್ರವಸ್ಯುಃ** ಅನ್ನಂ ಕಾಮಯಮಾನಾ । ಕೀದೃಶೀ? **ರಥಾನಾಂ** ಮರುತಾಂ **ವಹ್ನಿಃ** ಪೃಷತೀಭಿಃ ವಡವಾಭಿರ್ವೋಢ್ರೀ ಸಂಯೋಜಯತ್ರೀ ಸಾಯುಕ್ತಾ ಸರ್ವತ್ರ ಸಮ್ಮತಾ ಪೂಜ್ಯಾ ಭವತಿ ॥

ಮರುತೋ ಅನ್ತರಿಕ್ಷ ಸ್ಥಾನ ಗಣವಿಶೇಷಃ । ತಥಾ ಚ - ಅಥಾತೋ ಮಧ್ಯಸ್ಥಾನಾ ದೇವಗಣಾಸ್ತೇಷಾಂ ಮರುತಃ ಪ್ರಥಮಾಗಾಮಿನೋ ಭವನ್ತಿ । ಮರುತೋಮಿತರಾವಿಣೋ ವಾ ಮಿತರೋಚಿನೋ ವಾ ಮಹದ್ರವನ್ತೀತಿ ವಾ - ನಿ.೧೧.೧.೨ ॥

ಗೌರ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾ ತಸ್ಯೈಷಾ ಭವತಿ ವಾಗರ್ಥೇಷು ವಿಧೀಯತೇ ತಸ್ಮಾನ್ಮಾಧ್ಯಮಿಕಾಂ ವಾಚಂ ಮನ್ಯತೇ - ನಿ.೧೧.೩.೬ ||

ಚತುರ್ಥಾ ಹಿ ವಾಚೋ ವದನ್ತಿ । ಪರಾ ಪಶ್ಯನ್ತೀ ಮಧ್ಯಮಾ ವೈಖರೀತಿ ಶಾಬ್ದಿಕ ಸಿದ್ಧಾನ್ತಃ । ತತ್ರ ಗೌರಿತಿ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ವಾಚೋಽಭಿಧಾನಮ್ । ವಾಕ್ಪದಶ್ಚ ಅನ್ತರಿಕ್ಷಭಾಗಿತ್ವೇನ ಪರಿಗಣಿತೌ ನಿಘಂಟೌ ನೈರುಕ್ತಶ್ಚ ಸೋದಾಹರಣಂ ವರ್ಣಿತಮ್ ತದ್ಯಥಾ ವಾಗರ್ಥೇಷು ವಿಧೀಯತೇ । ತಸ್ಮಾನ್ಮಾಧ್ಯಮಿಕಾಂ ವಾಚಂ ಮನ್ಯತೇ - ವಾಗ್ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾ ತಸ್ಯಾ ಏಷಾ ಭವತಿ । ಯದ್ವಾಗ್ ವದನ್ತ್ಯವಿ ಚೇತನಾನ್ಯವಿಜ್ಞಾತಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀ ದೇವಾನಾಂ ನಿಷಸಾದ .ಮನ್ದ್ರಾ ಮದನಾ । ಚತುಸ್ರೋ'ನು ದಿಶ ಊರ್ಜಂ ದುದುಹೇ ಪಯಾಂಸಿ ಕ್ವಸ್ವಿದಸ್ಯಾಃ ಪರಮಂ ಜಗಾಮ || ನಿರು. ೧೧.೨೮ || ಯದ್ವಾಗ್ವದನ್ತ್ಯವಿಚೇತನಾನಿ ಅವಿಜ್ಞಾತಾನಿ । ಇತ್ಯಾದಿ ಋಗ್ವೇದ ೧೧.೩.೭ || ವಾಗೇವ ಮಾಧ್ಯಮಿಕಾ - ಋ.ಸಂ. ೧೧.೪.೮ ||

ಗೌಃ - ನಿಘಂಟು ದೈವತಾಕಾಂಡೇ ಮಧ್ಯಮಸ್ಥಾನ ಭಾಗಿಷು ಊನ ಷಷ್ಟಿತಮಮ್ ಪದಮ್ ಮರುತಃ - ಇತಿ ತತ್ರೈವ ಸಪ್ತತ್ರಿಂಶತ್ತಮಮ್ ||

ಮಘೋನಾಮ್ ಧನಧಾನ್ಯಾದಿಗಳ ಒಡೆಯರಾದ, **ಮರುತಾಮ್** ಗತಿಶೀಲರಾದ, ಮರುದ್ದೇವತೆಗಳಿಗೆ, **ಮಾತಾ** ತಾಯಿಯಾದ, ರೂಪಿಸುವವ ಳಾದ, **ಗೌ** ಪೃಥಿವೀ, ಮಧ್ಯಮಾವಾಕ್ ಪೃಶ್ನೀ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಹಸು, **ರಥಾನಾಂ** ರಥಗಳಿಗೆ, **ವಹ್ನಿಃ** ಓಡಾಡುವ - ಪೃಷತೀ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಕುದುರೆ ಗಳನ್ನು, **ಯುಕ್ತಾ** ಹೂಡುವವಳೂ, ಯೋಜಿಸುವವಳೂ, **ಶ್ರವಸ್ಯುಃ** ಕೀರ್ತಿ ಮತ್ತು ಅನ್ನಕಾಮರಾಗಿರುವವರಿಗೆ, **ಧಯತಿ** - ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ, ಪುತ್ರರನ್ನು ಪೋಷಿಸುವಂತೆ, ಪುತ್ರರಾದ ಮರುತ್ತುಗಳಿಗೆ ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ಪೃಶ್ನಿಯೆಂಬ ಗೋಮಾತೆಯು ಧನಧಾನ್ಯಾದಿಗಳ ಒಡೆಯರಾದ ಮರು ದ್ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾಳೆ ಮತ್ತು ತಾನೂ ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ, ಅನ್ನಾಪೇಕ್ಷೆ ಯುಳ್ಳವರಿಗೂ ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾಳೆ,

ಗಮನ ಸ್ವಭಾವದ ಮರು ದ್ದೇವತೆಗಳ ರಥಗಳಿಗೆ ಪೃಷತೀ ಎಂಬ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸುವವಳೂ ಆಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಪೂಜ್ಯಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ.

ಸಿರಿಯೊಡೆಯರಪ್ಪ ಮರುತರಿಗೆ ಸೋಮವನೂಡುವಳ್
ಗೋಮಾತೆ ಪೃಶ್ನಿ, ಇವಳನ್ನಮಂ ಬಯಸುವರ್ಗಂ ।
ಸೋಮವೀಯುವಳ್ ರಥವಾಜಿಯೋಜಕಳಿವಳ್ ॥

ಋಕ್ - ೧೫೦

ಶ್ರುತಕಕ್ಷಃ ಸುಕಕ್ಷೋ ವಾ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಉಪ ನೋ ಹರಿಭಿಃ ಸುತಂ ಯಾಹಿ ಮದಾನಾಂ ಪತೇ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ಉಪ ನೋ ಹರಿಭಿಃ ಸುತಮ್ ॥ ೬.೧೫೦ ॥

೧ ೨೦. ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩
ಉಪ - ನಃ - ಹರಿಭಿಃ - ಸುತಂ । ಯಾಹಿ - ಮದಾನಾಂ - ಪತೇ ॥ ಉಪ - ನಃ

೧ ೨೦ ೩ ೨
- ಹರಿಭಿಃ - ಸುತಂ ॥ ೬.೧೫೦ ॥

ಸುತಜ್‌ರಯಿಷ್ಠೀಯೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋಃ ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ನಿಚೃತ್ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ೧ ೪ ೫ ೪ ೫ ೨೦ ೧ ೨
೧೫೦.೧. ಉಪನೋऽ೨೩ಹರಿಭಿಸ್ಸುತೋವಾ ॥ ಯಾಹಿಮದಾऽ೩

೦ ೨ ೧ ೨ ೩ ೨ ೨ ೧
ನಾಮ್ಪ । ತಾऽ೨೩ಇ ॥ ಉಪನೋऽ೩ । ಹಾऽ೩ಓऽ೨೩ಳ

೫ ೩ ೫ ೨ ೧ ೪ ೫
ವಾ ॥ ರಾꣳ೨೩೪ಇಭೀಃ । ಸುತಾಮ್ । ಔꣳ೨೩ಹೋವಾ ।
೪
ಹೋꣳ೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೨ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೬ । ಇೂ । ೧೧ । ೨೫೫ ॥

೫ ೦ ೦ ೪ ೫ ೪ ೫ ೧ ೨
೧೫೦.೨. ಉಪನೋಹಾಹೋಹಾ । ರಾಇಭೀಃ ॥ ಸೂꣳ೨೩ತಾ
೧ ೨ ೦ ೧೦ ೨^ ೩ ೨^
ಮ್ । ಯಾಹಿಮದಾ । ನಾಂಪಾꣳ೨೩ತಾಇ ॥ ಉಪಾ
೩ ೫ ೧ ^ ೩ ೫೦೦
ನೋꣳ೨೩೪ಹಾ ॥ ರಾꣳ೨೩ಇಭಾꣳ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥
೨ ೧ ೨ ೧ ೧೧೧
ಸುತ ರಯಿಷ್ಠಾꣳ೨೩೪೫ಃ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೭ । ಗೇ । ೧೧ । ೨೫೬ ॥

ಹೇ **ಮದಾನಾಂ ಪತೇ** ಮಾದ್ಯನ್ತ್ಯನೇನೇತಿ ಮದಃ ಸೋಮಃ ಮದೋಽನುಪ ಸರ್ಗೇ ಇತಿ ಕರಣೇ ಅಪ್ ಪ್ರತ್ಯಯಃ । ಸೋಮಾನಾಂ ಸ್ವಾಮಿನ್! ಇನ್ದ್ರ! **ಹರಿಭಿಃ** ಆಶತೇನ ಹರಿಭಿರಿತ್ಯಾದಿಷು ಬಹೂನಾಮಶ್ವಾನಾಂ ಶ್ರುತೇಃ ಅತ್ರಾಪಿ ಶತಸಹಸ್ರ ಸಂಖ್ಯಾಕೈಃ ಅಶ್ವೈಃ ಸಹ **ನಃ** ಅಸ್ಮಾಕಂ ಯಜ್ಞೇ ಸುತಮ್ ಅಭಿಷುತಂ ಸೋಮಮ್ **ಉಪಯಾಹಿ** ತತ್ಪಾನಾರ್ಥಂ ಶೀಘ್ರ ಮಾಗಚ್ಛ। ಪುನಃ **ಉಪನಃ** ಇತ್ಯಾದ್ಯುಕ್ತಿರಾದರಾರ್ಥಾ ॥

ಮದಾನಾಂ ಪತೇ ಮುದನೀಡುವ ಸೋಮರಸದ ಆನಂದದ ಒಡೆಯನಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ, ಹರಿಭಿಃ ಅಶ್ವಾರೂಢನಾಗಿ, ಅನೇಕ ಕುದುರೆಗಳಿಂದೆಳೆಯುವ

ರಥದಲ್ಲಿ, ದುಃಖಾಪಹರಣ ಮಾಡಿ ಸುಖನೀಡಲು, **ನಃ ಸುತಮ್ ಉಪಯಾಹಿ** ನಾವು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸೋಮಯಾಗದಲ್ಲಿ. ನಿನಗಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಟ್ಟಿರುವ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಪಾನಮಾಡಲು ಬಹುಬೇಗ ದಯಮಾಡು.

ಮುದ ನೀಡುವ ಸೋಮರಸದ ಒಡೆಯನಾದ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನೇ ಹರಿ ಎಂಬ ನಿನ್ನ ಕುದುರೆಗಳು ಎಳೆಯುವ ರಥಾರೂಢನಾಗಿ ನಿನಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಈ ಸೋಮಯಾಗ ಶಾಲೆಗೆ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಬಿಜಯಮಾಡು

ಮುದವೀವ ಸೋಮರಸದಾನಂದದೀಶ! ಇಂದ್ರ!
ನಾನಾಶ್ವಸಜ್ಜಿತಸ್ಯಂದನದೆ ಕುಳಿತುಬಂದು
ನಮ್ಮೀ ಸವನದಲ್ಲಿ ಸೋಮಪಾನವನು ಮಾಡಯ್! ॥

ಋಕ್ - ೧೫೧

ಶ್ರುತಕಕ್ಷಃ ಸುಕಕ್ಷೋ ವಾ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨೧ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ಇಷ್ಟಾ ಹೋತ್ರಾ ಅಸೃಕ್ಷತೇನ್ದ್ರಂ ವೃಧನ್ತೋ ಅಧ್ವರೇ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨೧
ಅಚ್ಛಾವಭೃಥಮೋಜಸಾ ॥ ೭.೧೫೧ ॥

೩ ೨ ೧ ೨೧ ೩ ೧ ೨೧ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨೧
ಇಷ್ಟಾಃ - ಹೋತ್ರಾಃ - ಅಸೃಕ್ಷತ । ಇನ್ದ್ರಮ್ - ವೃಧನ್ತಃ - ಅಧ್ವರೇ ॥ ಅಚ್ಛ -

೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨೧
ಅವಭೃಥಂ - ಅವ - ಭೃಥಂ - ಓಜಸಾ ॥ ೭.೧೫೧ ॥

ಇಷ್ಟಾಹೋತ್ರೀಯಮ್ ॥ ಇಷ್ಟಾಹೋತ್ರಾ ಅಪ್ಸರಸೋ ವಾ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫೦ ೪ ೫ ೧೨೩ ೫ ೨೧
೧೫೧.೧. ಇಷ್ಟಾಹೋತ್ರಾಃ ॥ ಆಸೃಕ್ಷಾಽ೨೩ಳತಾ । ಇನ್ದ್ರಂವೃಧಾ ।

^ ೩ ೫ ೧ ೨ ೪ ೫ ೩ ೨
ತೋ೬೨ಧ್ವಾ೬೨೩೪ರಾಇ ॥ ಆಚ್ಛಾ೬೩ವ್ರೋಭ್ರ್ಯ ॥ ಥಮೋ
೪ ೨ ೨ ೧ ೨
೬೩ಜಾ೬೫ಸಾ೬೬೫೬ ॥ ಏ೬೩ । ಉದಧಿರ್ನ್ನಿರ್ಧೀ೬೧ಃ ॥

ದೀ - ೧ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೩ । ಗ । ೧೨ । ೨೫೭ ॥

ಅಧ್ವರೇ ಅಸ್ಮದೀಯೇ ಯಜ್ಞೇ **ವೃಧನ್ತಃ** ಹವಿರ್ಭಿರರಿನ್ದ್ರಂ ವರ್ದ್ಧಯನ್ತಃ **ಇಷ್ಟ್ವಾಃ** ಇಷ್ಟವನ್ತಃ ಯಾಗಂ ಕೃತವನ್ತಃ ಸಪ್ತಸಂಖ್ಯಾಕಾಃ **ಹೋತ್ರಾಃ** ಹೋತ್ರಕಾಃ **ಅವಭೃಥಮ್** ಸುತ್ಯಾಭಿಷಮ್ **ಅಚ್ಛ** ಅಭಿಪ್ರತಿ **ಓಜಸಾ** ಸ್ವತೇಜಸಾ ಸಹಿತಾಃ ಇನ್ದ್ರಮ್ **ಅಸೃಕ್ಷತ** ವ್ಯಸೃಜನ್ । ಯಾವದವಭೃಥ ಸಮಾಪ್ತಿಂ ಹೋತ್ರಕಾ ಯಜನ್ತೀತಿ ॥

ಅಧ್ವರೇ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ, **ಇಷ್ಟ್ವಾಃ** ಯಜ್ಞವನ್ನು ಮಾಡುವ ಏಳುಜನ, **ಹೋತ್ರಾ** ಹೋತೃಗಳು, **ಅವಭೃಥಮ್ ಅಚ್ಛ** ಅವಭೃಥಸ್ನಾನ ಮಾಡುವವರೆವಿಗೂ, **ಓಜಸಾ** ತಮ್ಮ ಆಂತರಿಕ ಬಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದೊಡಗೂಡಿ, **ಇನ್ದ್ರಮ್** ಇನ್ದ್ರನಿಗಾಗಿ, **ಅಸೃಕ್ಷತ** ಆಹುತಿ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಾ, **ವೃಧನ್ತಃ** ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾ ದೊಡ್ಡವನನ್ನಾಗಿಸುತ್ತಾ ಇರುವರು.

ಯಜ್ಞಾನುಷ್ಠಾನಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುವ ಋತ್ವಿಜರಾದ ಹೋತೃಗಣವು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವಿದ್ಯೆ ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನಗಳಿಂದ ಪಡೆದಿರುವ ಆಂತರಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ತೇಜೋವಿಶೇಷಗಳ ಬಲದಿಂದಲೂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಇನ್ದ್ರನಿಗಾಗಿ ಅವಭೃಥ ಪರ್ಯನ್ತ ಹವಿಸ್ಸುಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುತ್ತಾ ಇನ್ದ್ರನು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಂದ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ನೆರವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಅಧ್ವರದೆ ಹೋಮಿಸುವ ಋತ್ವಿಜರ್ ಏಳುಮಂದಿ
ಹೋತೃಗಳ್ ಅವಭೃತಸ್ನಾನಂಬರಂ ದೇವನಂ ।
ತಮ್ಮೊಳ್ಪಿನಿಂ ಮಿಗಿಲ್ ಪೂಜಿಸುವರಾಹುತಿಗಳಿಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೫೨

ವತ್ಸಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೨ು   ೩ ೧   ೨೦ ೩   ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಅಹಮಿದ್ಧಿ ಪಿತುಃ ಪರಿಮೇಧಾಮೃತಸ್ಯ ಜಗ್ರಹ ।

೩ ೧   ೨೦
ಅಹಽಳ್ ಸೂರ್ಯ ಇವಾಜನಿ ॥ ೮.೧೫೨ ॥

೩ ೨   ೩ ೨   ೧ ೨೦ ೩   ೨   ೩ ೧ ೨   ೩ ೧ ೨
ಅಹಮ್ - ಇತ್ - ಹಿ - ಪಿತುಃ - ಪರಿ । ಮೇಧಾಂ - ಋತಸ್ಯ - ಜಗ್ರಹ ॥

೩ ೨   ೧ ೨೦ ೩
ಅಹಮ್ - ಸೂರ್ಯಃ - ಇವ - ಅಜನಿ । ೮.೧೫೨ ॥

ಪ್ರಜಾಪತೇರ್ನಿಧನ ಕಾಮಂ ಸಿಂಧುಷಾಮ ವಾ । ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ಸೂರ್ಯೋ ವಾ ॥ ೯

೪   ೪   ೨೦ ೧೦
೧೫೨.೧. ಅಹಮಿದ್ಧಾಽ೫ಇಪಿತುಗ್ಗ ಪರಾಇ ॥ ಮೇಧಾಮೃತಸ್ಯಜಗ್ರ

೨ ೧ ೦   ೮   ೩೦ ೨
ಹಾ । ಅಹಳ್ ಸೂರ್ಯಾಃ ॥ ಇವಾಽ೨೩೪ । ಹಾಹೋ

೧   ೨೦ ೧೦ ೨೦ ೧
ಇ ॥ ಜನಿ । ಹೋಇ । ಹೋಇ । ಔಹೋಔಹೋವಾಽ೨

೧೧೧
೩೪೫ಹಾಉ ॥ ವಾ ॥ ದೀ - ೭ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೮ । ಇ್ಸೈ । ೧೩ । ೨೫೮

ಪಿತುಃ ಪಾಲಕಸ್ಯ **ಋತಸ್ಯ** ಸತ್ಯಸ್ಯಾಪಿ ತಸ್ಯೇನ್ದ್ರಸ್ಯ **ಮೇಧಾಮ್** ಅನುಗ್ರಹಾತ್ಮಿಕಾಂ ಬುದ್ಧಿಮ್ **ಅಹಮ್ ಇತ್** ಅಹಮೇವ **ಪರಿಜಗ್ರಹ** ಪರಿ ಗೃಹೀತವಾನಸ್ಮಿ ನಾನ್ಯಃ । **ಹಿ** ಯಸ್ಮಾತ್ ಏವಂ ತಸ್ಮಾತ್ **ಅಹಮ್ ಸೂರ್ಯಃ ಇವ ಅಜನಿ** ಸೂರ್ಯೋ ಯಥಾ ಪ್ರಕಾಶಮಾನಃ ಸನ್ ಪ್ರಾದುರ್ಭವತಿ ತಥಾ ಅಹಮಜನಿಷಮ್ ಪ್ರಾದುರಭೂವಮ್ ॥

ಪಿತುಃ - ಪಾಲಕನಾದ, **ಋತಸ್ಯ** - ಸತ್ಯಸ್ವರೂಪನಾದ ಇನ್ದ್ರನ, **ಮೇಧಾಮ್** - ಅನುಗ್ರಹಾತ್ಮಕವಾದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು, ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು, **ಅಹಮ್ ಇತ್** - ನಾನೇ, ನಾನೊಬ್ಬನೇ, **ಪರಿಜಗ್ರಹ** - ಪಡೆದಿರುವೆನು, **ಹಿ** - ಆದುದ ರಿಂದಲೇ, **ಸೂರ್ಯಃ ಇವ ಅಜನಿ** - ಸೂರ್ಯನಂತೆ ತೇಜಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ, ಪ್ರಕಾಶಮಾನನಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ತಂದೆಯಂತೆ ಹಿತಚಿಂತಕನೂ ಪಾಲಕನೂ ಸತ್ಯಸ್ವರೂಪಿಯೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನ ಅನುಗ್ರಾಹಕವಾದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನೂ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ವೆಂಬಂತೆ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಪಡೆದು ಸೂರ್ಯನಂತೆ ತೇಜಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಮಾನನಾಗಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ತಂದೆವೊಲ್ ಪಾಲಿಪ್ಪ ಋತರೂಪಿ ಇಂದ್ರನಿಂ ನಾಂ
ಮೇಧೆ-ಬುದ್ಧಿ-ಪ್ರಜ್ಞೆಗಳನೊರ್ವನೇ ಗಳಿಸಿದೆಂ,
ಅದರಿಂದಮಲ್ತೆ ಸೂರ್ಯನವೊಲಾಂ ಬೆಳಗುತಿರ್ಪೆಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೫೩

ಶುನಃ ಶೇಪ ಆಜೀಗರ್ತಿಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ರೇವತೀರ್ನಃ ಸಧಮಾದ ಇನ್ದ್ರೇ ಸನ್ತು ತುವಿವಾಜಾಃ।

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಕ್ಷುಮನ್ತೋ ಯಾಭಿರ್ಮದೇಮ ॥ ೯.೧೫೩ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ರೇವತೀಃ - ನಃ - ಸಧಮಾದೇ - ಸಧ - ಮಾದೇ । ಇನ್ದ್ರೇ - ಸನ್ತು - ತುವಿವಾ

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦
ಜಾಃ - ತುವಿ - ವಾಜಾಃ ॥ ಕ್ಷುಮನ್ತಃ - ಯಾಭಿಃ - ಮದೇಮ ॥ ೯.೧೫೩ ॥

ರೇವತ್ಯಃ ವಾಜದಾವರ್ಯೋವಾ ವಾಜದಾವರ್ಯೋ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಗಾಯತ್ರೀಛನ್ದಃ ॥

೫೦ ೦ ೧ ^ ೩ ೫ ೧ ^
೧೫೩.೧. ರೇವತೀರ್ನಾಃ ॥ ಸಧಾಽ೨ಮಾಽ೨೩ಳದಾಇ । ಇನ್ದ್ರಾಽ೨

೩ ೫ ೨ ೧ — ೧ ೨
ಇಸಾಽ೨೩ಳನ್ತೂ । ತುವಿವಾಽ೨ಜಾಃ ॥ ಕ್ಷೂಽ೨೩ಮಾ ॥

— ೧ ೨ ೧ ೫ ೪
ತೋಽ೨ಯಾ । ಭಿರ್ಮೋಽ೨೩ಳವಾ ॥ ದಾಽ೫ಇಮೋಽ

॥ ೫
ಓಹಾಇ ॥ ದೀ - ೨ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೬ । ಜೂ । ೧೪ । ೨೫೯ ॥

ಕ್ಷುಮನ್ತಃ ಅನ್ನವಂತಃ ವಯಂ **ಯಾಭಿಃ** ಗೋಭಿಃ **ಮದೇಮ** ಹೃಷ್ಯೇಮ **ಇನ್ದ್ರೇ ಸಧಮಾದೇ** ಅಸ್ಮಾಭಿಃ ಸಹ ಹರ್ಷಯುಕ್ತೇ ಸತಿ **ನಃ** ಅಸ್ಮಾಕಂ ತಾ ಗಾವಃ **ರೇವತೀಃ** ಕ್ಷೀರಾಜ್ಯಾದಿ ಧನವತ್ಯಃ **ತುವಿವಾಜಾಃ** ಪ್ರಭೂತ ಬಲಾಶ್ಚ ಸನ್ತು ॥

ಕ್ಷುಮನ್ತಃ ಅನ್ನವನ್ತ, ಕ್ಷು ಶಬ್ದವನ್ತಃ ಕೀರ್ತಿವನ್ತಃ, **ಯಾಭಿಃ** ಯಾವ ಗೋವುಗಳಿಂದ, **ನಃ** ನಮ್ಮ ಆ ಹಸುಗಳ, **ಮದೇಮ** ಹರ್ಷಗೊಳ್ಳೋಣ, **ಇನ್ದ್ರೇ**

ಇನ್ದ್ರನ, ಸಧಮಾದೇ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ, ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ, ಸಂತೋಷಾನಂದದಿಂದಿದ್ದರೆ, ರೇವತೀ ಹಾಲು, ತುಪ್ಪ ಆದಿ ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಂದ, ರೇವತ್ಯಃ ಗಾವ ಇತ್ಯರ್ಥಃ ಪಶವೋ ವೈ ರೇವತ್ಯಃ ಪಶುಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ, ತುವಿವಾಜಾಃ ಅಧಿಕ ಶಕ್ತಿಯುತರಾಗಿ ಬಹುಬಲಶಾಲಿಯಾಗಿ, ಸನ್ತು ಆಗುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ದ್ರನ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷಾನಂದಗಳಿಂದ ಇದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಪಶುಸಂಪತ್ತು ಸಮೃದ್ಧಿಗೊಂಡು ಧನಧಾನ್ಯ ಹಾಲು ತುಪ್ಪ ಆದಿ ಗವ್ಯಗಳಿಂದ ಅನ್ನವನ್ತರಾಗಿ ಶೌರ್ಯಬಲಶಕ್ತಿ ಸಾಹಸಿಗಳೂ ಕೀರ್ತಿವಂತರೂ ಭೋಗ ಐಶ್ವರ್ಯ ಸಂಪನ್ನರೂ ಆಗುತ್ತೇವೆ.

ಇಂದ್ರನೊಡನಳ್ತಿಯಿಂದಿರಲು ನಾವೆಮ್ಮ ಪಶುಗಳ್
ಋದ್ಧಿಪ್ಪುವು, ಧನ-ಧಾನ್ಯ-ಗವ್ಯಂಗಳಿಂದಲೆಲ್ಲರ್ ।
ಅನ್ನವಂತರ್, ಶೌರ್ಯ-ಭೋಗ-ಕೀರ್ತಿಗಳ ಗಳಿಪರ್ ॥

ಋಕ್ - ೧೫೪

ಶುನಃ ಶೇಪ ಆಜೀಗರ್ತಿಃ ವಾಮದೇವೋ ವಾ । ಗಾಯತ್ರೀಛನ್ದಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ಸೋಮꣳ ಪೂಷಾ ಚ ಚೇತತುರ್ವಿಶ್ವಾಸಾꣳ ಸುಕ್ಷಿತೀನಾಮ್ ।

೩ ೨ ೩ಕ ೨ರ ೩ ೨
ದೇವತ್ರಾ ರಥ್ಯೋರ್ಹಿತಾ ॥ *೧೦.೧೫೪* ॥

ಸ್ವ - ೮ । ಉ - ೫ । ಧಾ - ೪೪ । ಣೀ । ದ - ೬ ।

೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩
ಸೋಮಃ - ಪೂಷಾ - ಚ - ಚೇತತುಃ । ವಿಶ್ವಾಸಾಂ - ಸುಕ್ಷಿತೀನಾಂ - ಸು - ಕ್ಷಿತೀ

೨ ೩ ೨ ೩೫೨ ೩ ೨
ನಾಮ್ ॥ ದೇವತ್ರಾ - ರಥ್ಯೋ೩ - ಹಿತಾ ॥ ೧೦.೧೫೪ ॥

ಆ-೩೭। ಅ-೯। ಪ-೧೧೯। ದ-೬। ಝೋ।

ಷಷ್ಠೀ ದಶತಿಃ । ೬ । ಇತಿ ಚತುರ್ಥಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೪ ॥

ಸೌಮಾಪೌಷಂ ಗೋಽಶ್ವೀಯಂ ವಾ ॥ ಸೋಮಪೂಷಣಾವೃಷೀ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ವಃ । ಸೋಮಪೂಷಣೌ ಇನ್ದ್ರೋ ವಾ ॥

೫೦ ೦ ೨ ೧ ೨^ ೩ ೨^ ೩
೧೫೪.೧. ಸೋಮ ಪೂಷಾ ॥ ಚಚಾಇತತುಃ । ಅಯಾಯೋಽ೨೩

೫ ೧ ೦ ೨೦ ೦ ೧ ೩ ೨^ ೩
೪ವಾ । ವಾಇಶ್ವಾಸಾ ಸುಕ್ಷಿತೀ । ನಾಮ್ । ಅಯಾಯೋ

೫ ೧ ಅ ೨ ೪
ಽ೨೩೪ವಾ ॥ ದಾಇವತ್ರಾರಾಽ೨೩ ॥ ಥಿಯೋಽ೩ಹಾಽ

೧೦ ೩೦ ೧ ೩ ೧೧೧
೫ಇತಾಽ೬೫೬ ॥ ಗಾವೋಽ೨ಅಶ್ವಾಽ೨೩೪೫ಃ ॥

ದೀ-೭। ಪ-೯। ಮಾ-೮। ಝ್ಯು। ೧೫। ೨೬೦ ॥

ಪಞ್ಚದಶಃ ಚತುರ್ಥಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೪ ॥ ಚತುರ್ಥೀ ದಶತಿಃ ॥ ೪ ॥

ದೇವತ್ರಾ ದೇವೇಷು **ರಥ್ಯಃ** ರಥಾರ್ಹಃ **ಅರ್ಹಿತಾ** ಆರೋಢಾ **ಸೋಮಃ** ತಾದೃಶಃ **ಪೂಷಾ** ಸೂರ್ಯಶ್ಚ **ವಿಶ್ವಾಸಾಂ** ಸರ್ವಾಸಾಂ **ಸುಕ್ಷಿತೀನಾಂ** ಕ್ಷಿಯನ್ತಿ ನಿವಸನ್ತೀತಿ ಕ್ಷಿತಯಃ ಪ್ರಜಾಃ । ಶೋಭನ ಕ್ಷಿತೀನಾಂ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಸಂಬಂಧೀನಿ ಹವೀಂಷಿ ಇನ್ದ್ರಾರ್ಥಂ ಕೃತಾನಿ **ಚೇತತುಃ** ಜಾನೀತಃ ॥

ರಥ್ಯಃ ಅರ್ಹಿತಾ ಇತಿ ಭೇದಸ್ತು ಪದಗ್ರನ್ಥ ವಿರುದ್ಧೋ ವಿವರಣ ವಿರುದ್ಧಶ್ಚ । ಪದಕಾರಸ್ತು ರಥ್ಯೋಃ ಹಿತಾ ಇತ್ಯೇವಂ ಚಿಚ್ಛೇದ । ರಥ್ಯೋಃ ರಥಶಬ್ದೇನ ಅತ್ರ ಯಜ್ಞ ಉಚ್ಯತೇ। ರಂಹತೇರ್ಗತಿ ಕರ್ಮಣಃ । ರಥ್ಯೋಃ ರಥಸ್ಯ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ಯೋವೋಢಾರೋ ತೋ ಪತ್ನೀ ಯಜಮಾನಾವತ್ರ ರಥ್ಯಾವುಚ್ಯತೇ । ತಯೋಃ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ದೇವಾನ್ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಾಪಯಿತ್ರ್ಯೋಃ ಪತ್ನೀ ಯಜಮಾನಯೋಃ ಹಿತಾ ದ್ವಿವಚನಸ್ಯ ಯಮಾಕಾರಃ ಹಿತೌ ॥ ಇತಿ ವಿಂ ॥

ದೇವತ್ರ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ, **ರಥ್ಯೋಃ** ಯಜ್ಞಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಮವಿಷಮ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ, ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, **ರಥ್ಯಃ ಅರ್ಹತಾ** ರಥಾರ್ಹರೂ ರಥಾರೂಢರೂ ಆದ **ಸೋಮಃ ಪೂಷಾ ಚ** ಸೋಮ ಮತ್ತು ಪೂಷಾ ದೇವತೆ ಗಳಿಬ್ಬರೂ ಅಥವಾ ಸೂರ್ಯಚಂದ್ರರಿಬ್ಬರೂ ಜೀವಾತ್ಮ ಪರಮಾತ್ಮರಿಬ್ಬರೂ, **ವಿಶ್ವಾಸಾಮ್** ಸಕಲ ಸಮಸ್ತ, **ಸುಕ್ಷಿತೀನಾಮ್** ಪೃಥಿವ್ಯಾದಿಲೋಕಗಳ ಜೀವ ಜಗತ್ತಿಗೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ಶ್ರೇಷ್ಠರಿಗೂ, **ಚೇತತುಃ** ಹಿತಕಾರಕ ಮಾರ್ಗ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ತುಂಬುತ್ತಾರೆ.

ರಥಾರ್ಹರೂ ರಥಾರೂಢರೂ ಆದ ಸೋಮ ಮತ್ತು ಪೂಷಾ ದೇವತೆಗಳಿಬ್ಬರೂ ಪೃಥಿವ್ಯಾದಿ ಲೋಕಗಳ ಸಮಸ್ತ ಜೀವಜಗತ್ತಿಗೂ ವಿಶೇಷ ವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯ ಶ್ರೇಷ್ಠರಿಗೂ ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ನೀಡಿ ಹಿತಕಾರಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ತುಂಬುತಿರುತ್ತಾರೆ.

ರಥಿಕಾವರರಪ್ಪ ಸೋಮಂ, ಪೂಷಣಂ ಜಗತಿಗಂ
ಮಾನವರ್ಗಂ ನೀಡುವರ್ ಚೇತನವನಂತೆಯೇ ।
ತುಂಬುತುತ್ಸಾಹಮಂ ಹಿತಮಾರ್ಗದರ್ಶನಮನುಂ ॥

ಶ್ರುತಕಕ್ಷಃ ಸುಕಕ್ಷೋ ವಾ ಆಂಗಿರಸಃ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ||

೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೧
ಪಾನ್ತಮಾ ವೋ ಅನ್ಧಸ ಇನ್ದ್ರಮಭಿ ಪ್ರಗಾಯತ ।

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ವಿಶ್ವಾಸಾಹꣳ ಶತಕ್ರತುಂ ಮꣳಹಿಷ್ಠಂ ಚರ್ಷಣೀನಾಮ್ ||

೧ ೨೧ ೩ ೧ ೨೧ ೧ ೨೧ ೩ ೨ ೩ ೧
ಪಾನ್ತಂ - ಆ - ವಃ - ಅನ್ಧಸಃ । ಇನ್ದ್ರಂ - ಅಭಿ - ಪ್ರ - ಗಾಯತ || ವಿಶ್ವಾಸಾ

೨ ೩ ೧ ೨೧ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೧
ಹಂ - ವಿಶ್ವಾ - ಸಾಹಂ - ಶತಕ್ರತುಂ - ಶತ - ಕ್ರತುಮ್ || ಮꣳಹಿಷ್ಠಂ -

೩ ೨
ಚರ್ಷಣೀನಾಮ್ || ೧.೧೫೫ ||

ವೈತಹವ್ಯಾನಿ ತ್ರೀಣಿ । ತ್ರಯಾಣಾಂ || ವೀತಹವ್ಯೋ ಅನುಷ್ಟುಬಿನ್ದ್ರಃ ||

೪೦ ೫ ೪೦ ೫೦ ೪ ೫ ೪ ೨೧ ೨ ೧
೧೫೫.೧. ಪಾನ್ತಮಾವೋಅನ್ಧಸಾಃ || ಇನ್ದ್ರಾಮಾಭಿ । ಪ್ರಗಾಯಾ

೨ ೨ ೨ ೧ ೨ ೧ ೨
ತಾऽ೩ । ಹಾऽ೩ಹಾಇ । ವಿಶ್ವಾಸಾಹಮ್ । ಶತಾಕ್ರಾತೂऽ

೨ ೨ ೧ ೨ ೨
೩ಮ್ । ಹಾऽ೩ಹಾಇ || ಮꣳಹಾಇಷ್ಠಂಚಾऽ೩ । ಹಾऽ

೨ ೧ ^ ೩ ೫೦ ೦ ೨
೩ಹಾ || ಷಣಾऽ೨ಇ । ನಾऽ೨೩೪ಔಹೋವಾ || ಊऽ೩

೨೩೪ಪಾ ॥ ದೀ-೫।ಪ-೧೨।ಮಾ-೯।ಪ್ಲೋ।೧೬।೨೬೧॥

ಇಹವದ್ವಾಮದೇವ್ಯಮ್ ॥

೧೫೫.೨. ಪಾನ್ತಮಾವೋಽನ್ಧಸಃ । ಇಹಾ ॥ ಇನ್ದ್ರಮಭಾಇ । ಪ್ರಗಾ
ಯತಾऽ೨ । ಇಹಾ । ವಿಶ್ವಾಸಾಹ ಶತಾऽ೨ಕ್ರತೂಮ್ ।
ಇಹಾ ॥ ಮ ಹಾऽ೨ಇಷ್ಠಂಚಾ । ಇಹಾ ॥ ಷಣಾऽ೨ಇ
ನಾಮ್ ॥ ಇಹಾऽ೨೩೪೫ ॥

ದೀ-೬।ಪ-೧೧।ಮಾ-೭।ಕೇ।೧೭।೨೬೨॥

ಓಕೋನಿಧನಂ ವೈತಹವ್ಯಮ್ ॥

೧೫೫.೩. ಪಾऽ೫ನ್ತಮ್ । ಆऽ೩ವೋऽ೩ಅನ್ಧಸಾಃ ॥ ಆಇನ್ದ್ರಾಮ
ಭಾಇ । ಪ್ರಗಾऽ೨ಯಾऽ೨೩೪ತಾ । ವಿಶ್ವಾऽ೨ಸಾऽ೨೩೪
ಹಾಮ್ ॥ ಶಾऽ೩ತಾಕ್ರಾऽ೩ತೂಮ್ ॥ ಮ ಹಿಷ್ಠಂಚ
ರ್ಷ । ಣಾಯೇऽ೩ । ನಾऽ೨ಮಾऽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥
ಓऽ೩ಕಾऽ೨೩೪೫: ॥

ದೀ-೨।ಪ-೧೦।ಮಾ-೯।ಇಳೋ।೧೮।೨೬೩॥

ಹೇ ಋತ್ವಿಜಃ! **ವಃ** ಯೂಯಮ್ **ಅನ್ಧಸಃ** ಸೋಮಲಕ್ಷಣಮ್ ಅನ್ನಂ **ಆಪಾನ್ತಮ್** ಆಭಿಮುಖ್ಯೇನ ಪಿಬಂತಂ । ಪಾ ಪಾನೇ - ಭ್ವಾ ಪ - ಛಾನ್ದಸಃ ಶಪೋಲುಕ್ । ಸರ್ವೇ ವಿಧಯಃ ಛನ್ದಸಿ ವಿಕಲ್ಪಯನ್ತೇ ಇತಿ ನ ಲೋಕಾವ್ಯಯ (೨.೩.೬೯ ಪಾ) ಇತಿ ಷಷ್ಠೀ ಪ್ರತಿಷೇಧಾಭಾವಃ । ತತೋಽನ್ಧಸಃ ಇತ್ಯತ್ರ ಕರ್ತೃ ಕರ್ಮಣೋಃ । (೨.೩.೬೫ ಪಾ) ಇತಿ ಷಷ್ಠೀ ಸೋಮಮಾಭಿ ಮುಖ್ಯೇನ ಪಿಬನ್ತಮ್ ಏತಾದೃಶಮ್ ಇನ್ದ್ರಮ್ **ಪ್ರಗಾಯತ** ಪ್ರಕರ್ಷೇಣ ಅಭಿಷ್ಟುತ । ಕೀದೃಶಮ್? **ವಿಶ್ವಾಸಾಹಮ್** ಸರ್ವೇಷಾಂ ಶತ್ರೂಣಾಮಭಿ ಭವಿತಾರಮ್ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಭೂತಜಾತಾನಾಂ ವಾ ಅತಏವ **ಶತಕ್ರತುಂ** ಬಹುವಿಧ ಪ್ರಜ್ಞಾನಂ ಬಹು ವಿಧ ಕರ್ಮಾಣಂ ವಾ **ಚರ್ಷಣೀನಾಮ್** ಮನುಷ್ಯಾಣಾಮ್ **ಮಂಹಿಷ್ಠಮ್** ಧನಸ್ಯ ದಾತೃತಮಂ ಯದ್ವಾ ಯಜ ಮಾನಾನಾಂ ಯಷ್ಟವ್ಯತ್ವೇನ ಪೂಜನೀಯಮಿನ್ದ್ರಮ್ ಪ್ರಗಾಯತೇತಿ ಸಮನ್ವಯಃ ॥

ಋತ್ವಿಜರೇ! ವಃ ನೀವು, **ವಿಶ್ವಾಸಾಹಮ್** ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಮೇಲೆ ವಿರಾಜಮಾನನಾಗಿ ತನ್ನ ಅನಂತ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಂದ ಸಕಲಶತ್ರುಗಳನ್ನೂ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ನಾಶಮಾಡುವ, **ಶತಕ್ರತುಮ್** ಅನಂತ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳ, ನೂರಾರು ಯಜ್ಞಾದಿ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿದ್ದೂ, **ಚರ್ಷಣೀನಾಂ** ಸಕಲಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ, ಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ, ಯಜ್ಞದ ಯಾಜಮಾನನಿಗೆ, **ಮಂಹಿಷ್ಠಮ್** ಪೂಜ್ಯನಾಗಿ ಅತಿಶಯ ಆನಂದವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಾ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಧನವನ್ನು ಅತಿಶಯವಾಗಿ ದಾನ ಮಾಡುವ, **ಅನ್ಧಸಃ ಆಪಾನ್ತಮ್** ಸೋಮರೂಪೀ ಹವಿಸ್ಸನ್ನು ಸೇವಿಸುವ ಭೋಜನಾದಿ ಭೋಗಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ಅನವರತವಾಗಿ ಕಾಪಾಡುತ್ತಿರುವ, ಇನ್ದ್ರಮ್ ಭಗವಂತನಾದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು, **ಅಭಿಪ್ರಗಾಯತ** ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿ.

ಅನಂತ ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ನನಾಗಿ ತನ್ನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಜ್ಞಾನಾದಿಗಳಿಂದ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಾ ನೂರಾರು ಯಜ್ಞಾದಿಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿದ್ದೂ ದುಷ್ಟರನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುತ್ತಾ ಸಕಲಭೂತಜಾತವನ್ನೂ ಅನ್ನಾದಿಭೋಗಗಳಿಂದ ಆನಂದಗೊಳಿಸಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಧನಾದಿಗಳನ್ನು ದಾನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸೋಮರೂಪೀ ಹವಿಸ್ಸನ್ನು ಸೇವಿಸುತ್ತಿರುವ ಭಗವಂತನಾದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ಋತ್ವಿಜರೇ ಬಹುಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿರಿ. ಪೂಜಿಸಿರಿ.

ಋತ್ವಿಜರೆ! ಸರ್ವೋಚ್ಚನಪ್ಪ ಶತಮಖನ, ರಿಪುಹರನ,
ಸಕಲರ್ಗೆ ಪ್ರೋಜ್ಜ್ವನೆನೆ ನಲವಿತ್ತು ಸಿರಿಯಿತ್ತು ಪೊರೆವ ।
ಸೋಮರಸಿಕನ ಭಜಿಪುದಾದರದೆ ನೀಮೆಲ್ಲಮೊಲಿದು ॥

ಋಕ್ - ೧೫೬

ವಸಿಷ್ಠೋ ಮೈತ್ರಾವರುಣಿಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಪ್ರ ವ ಇನ್ದ್ರಾಯ ಮಾದನ ಌ ಹರ್ಯಶ್ವಾಯ ಗಾಯತ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಸಖಾಯಃ ಸೋಮಪಾವ್ನೇ ॥ *೨.೧೫೬ ॥*

೨ ೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩
ಪ್ರ - ವಃ - ಇನ್ದ್ರಾಯ - ಮಾದನಮ್ - ಹರ್ಯಶ್ವಾಯ - ಹರಿ - ಅಶ್ವಾಯ

೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩
- ಗಾಯತ ॥ ಸಖಾಯಃ - ಸ - ಖಾಯಃ - ಸೋಮಪಾವ್ನೇ - ಸೋಮ -

೧ ೨೦
ಪಾವ್ನೇ ॥ *೨.೧೫೬ ॥*

ಶಾಕ್ಯಾನಿ ಷಟ್ ಶಾಕ್ಯೇ ಸಾಮನೀ ದ್ವೇ ॥ ಷಣ್ಣಾಂ ಶಕ್ಯೋ ಗಾಯತ್ರೀಸ್ತ್ರಃ ॥

೧ ^ ೩ ೨^ ೩ ೫ ೨
೧೫೬.೧. ಪ್ರವಇನ್ಹಾಽ೨ । ಯಮಾದಾಽ೨೩೪ನಾಮ್ ॥ ಪ್ರವಾ

__೧ ೨ ೨^ ೩ ೫ ೨ ೨
ಽ೨ಇನ್ಹಾ । ಔಽ೩ಹೋ । ಯಾಽ೨೩೪ಮಾ ॥ ದಾಽ೩ನಾ

__೧ ೨ ೨^ ೩ ೫
ಮ್ । ಹರಾಽ೨ಇಶ್ವಾ । ಔಽ೩ಹೋ । ಯಾಽ೨೩೪ಗಾ ।

೨ ೨ __ ೧ ೩ ೨ ೨
ಯಾಽ೩ತಾ ॥ ಸಖಾಽ೨ಯಾಸ್ನೋ । ಔಽ೩ಹೋಽ೩ ॥

೧ ೫ ೪ ॥ ೫
ಮಾಪೋಽ೨೩೪ವಾ । ಆಽ೫ವ್ನೋಽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ನಾಸ್ತಿ / ಪ - ೧೪ / ಮಾ - ೬ / ಲೂ / ೧೯ / ೨೬೪ ॥

೧ __೧ ೨ ೨^ ೩ ೫
೧೫೬.೨. ಪ್ರವಾಽ೨ಇನ್ಹಾ । ಔಽ೩ಹೋ ॥ ಯಾಽ೨೩೪ಮಾ ॥

೨ ೨ ೧ __೧ ೨ ೨^ ೩
ದಾಽ೩ನಾಮ್ । ಹರಾಽ೨ಇಶ್ವಾ । ಔಽ೩ಹೋ । ಯಾಽ೨

೫ ೨ ೨ ೧ __ ೧ ೧
೩೪ಗಾ । ಯಾಽ೩ತಾ ॥ ಸಖಾಽ೨ಯಾಸ್ನೋ । ಔಽ೩

೨ ೧ ೫ ೪ ॥ ೫
ಹೋಽ೩ ॥ ಮಾಪೋಽ೨೩೪ವಾ । ಆಽ೫ವ್ನೋಽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ನಾಸ್ತಿ / ಪ - ೧೨ / ಮಾ - ೪ / ಯಿ / ೨೦ / ೨೬೫ ॥

ಗೌರೀವಿತೇ ದ್ವೇ ॥

೨ ನ ೨^ ನ ೨^ ೧ ೦ ನ ೨^
೧೫೬.೩. ಪ್ರವಈಽ೩ಯಾ । ಈಽ೩ಯಾ ॥ ಇನ್ದ್ರೋಽಈಽ೩ಯಾ ।

ನ ೨^ ೩ ೫ ೨ ೨
ಈಽ೩ಯಾ । ಯಾಽ೨೩೪ಮಾ ॥ ದಾಽ೩ನಾಮ್ । ಹರ

ನ ೨ ನ ೨ ೧ ೦ ನ ೨ ನ
ಈಽ೩ಯಾ । ಈಽ೩ಯಾ । ಆಶ್ವೋಽಈಽ೩ಯಾ । ಈಽ೩

೨^ ೩ ೫ ೨ ೨ ನ ೨
ಯಾ । ಯಾಽ೨೩೪ಗಾ । ಯಾಽ೩ತಾ ॥ ಸಖಈಽ೩ಯಾ ।

ನ ೨ ೧ ೦ ನ ೨ ನ ೨
ಈಽ೩ಯಾ । ಯಾಸ್ನೋಽಈಽ೩ಯಾ । ಈಽ೩ಯಾಽ೩ ॥

೧ ೫ ೪ ॥ ೫
ಮಾಪೋಽ೨೩೪ವಾ । ಆಽ೫ವ್ಣೋಽ೬ಹಾಉ ॥

ದೀ - ೩ । ಪ - ೧೮ । ಮಾ - ೮ । ಶ್ವೈ । ೨೧ । ೨೬೬ ॥

೨ ೦ ೧ — ೧ ೦ ೨ ೩
೧೫೬.೪. ಪ್ರವೌಹೋವಾಽ೨ । ಇನ್ದ್ರೌಹೋವಾ ॥ ಯಾಽ೨೩೪

೫ ೨ ೨ ೦ ೧ — ೧ ೦
ಮಾ ॥ ದಾಽ೩ನಾಮ್ ॥ ಹರೌಹೋವಾಽ೨ । ಆಶ್ವೌ

೨^ ೩ ೫ ೨ ೨ ೦ ೧
ಹೋವಾ । ಯಾಽ೨೩೪ಗಾ । ಯಾಽ೩ತಾ ॥ ಸಖೌಹೋ

— ೧ ೦ ೨ ೧ ೫
ವಾಽ೨ । ಯಾಸ್ನೌಹೋವಾಽ೩ ॥ ಮಾಪೋಽ೨೩೪ವಾ ।

೪ ॥ ೫
ಆಽಶಿವ್ನೋಽಽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೬ / ಪ - ೧೨ / ಮಾ - ೨ / ಖಾ / ೨೨ / ೨೬೭ ॥

ಶಾಕ್ಯಂಸಾಮ ॥

೨ ೦ ೧ ೨ ೨ ೧ ೦ ೨
೧೫೬.೫. ಪ್ರವೋದಾಽಇದಾ । ಔಽಇಹೋ ॥ ಇನ್ದ್ರೋದದಾ । ಔ

೨^ ೩ ೫ ೨ ೨
ಽಇಹೋ । ಯಾಽ೨ಇಳಮಾ ॥ ದಾಽಇನಾಮ್ । ಹರಿದಾ

೧ ೨ ೨ ೧೦ ೨ ೨^ ೩
ಽಇದಾ । ಔಽಇಹೋ । ಆಶ್ವೋದದಾ । ಔಽಇಹೋ । ಯಾಽ

೫ ೨ ೨ ೧ ೨ ೨
೨ಇಳಗಾ । ಯಾಽಇತಾ ॥ ಸಖಿದಽಇದಾ । ಔಽಇಹೋ ।

೧ ೦ ೨ ೨ ೧
ಯಾಸ್ನೋದದಾ । ಔಽಇಹೋಽಇ ॥ ಮಾಪೋಽ೨ಇಳ

೫ ೪ ॥ ೫
ವಾ ॥ ಆಽಶಿವ್ನೋಽಽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೪ / ಪ - ೧೮ / ಮಾ - ೨ / ದಾ / ೨೩ / ೨೬೮ ॥

ಗೌರೀವಿತಮ್ ॥

೪ ೫ ೪ ೨ ೦ ೦ ೦ ೧ ೨
೧೫೬.೬. ಪ್ರವಃ । ಪ್ರವಾಃ ॥ ಇನ್ದ್ರಾಯೇನ್ದ್ರಾ ॥ ಯಮಾದಾಽ೧

೦ ೧ ೨
ನಾಽ೨ಮ್ । ಹರಾಇಹರ್ಯಶ್ವಾ । ಯಗಾಯಾಽ೧ತಾ

— ೧೦ ೨ ೧ ೫
ಽ೨ ॥ ಸಖಾಯಾಽ೨೩ಸ್ನೋಽ೩ ॥ ಮಾಪೋಽ೨೩೪ವಾ ।

೪ ॥ ೫
ಆಽ೫ವ್ನೋಽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೫ । ಭು । ೨೪ । ೨೬೯ ॥

ಹೇ ಸಖಾಯಃ! ವಃ ಯೂಯಮ್ **ಹರ್ಯಶ್ವಾಯ** ಹರಿನಾಮಕಾಶ್ವಾಯ **ಸೋಮಪಾವ್ನೇ** ಸೋಮಾನಾಂ ಪಾತ್ರೇ **ಇನ್ದ್ರಾಯ ಮಾದನಂ** ಮದಕರಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಪ್ರಗಾಯತ ಪ್ರಪಠತ ॥

ಸಖಾಯಃ - ಪ್ರಸ್ತೋತೃ ಆದಿ ಋತ್ವಿಜರೇ, ಮಿತ್ರರೇ, **ಹರ್ಯಶ್ವಾಯ** - ಹರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಅಥವಾ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ಕುದುರೆಗಳ ಒಡೆಯನಾದ, ದುಃಖಾಪಹಾರಿಯಾದ, ಎಲ್ಲರ ಆತ್ಮರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ, **ಸೋಮಪಾವ್ನೇ** - ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡುವ, **ಇನ್ದ್ರಾಯ** - ಇನ್ದ್ರನ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ, **ಮಾದನಮ್** - ಆನಂದಗೊಳಿಸುವಂತೆ, **ವಃ** - ತಾವುಗಳು, **ಪ್ರಗಾಯತ** - ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸಾಮಗಳನ್ನು ಗಾನಮಾಡೋಣವಾಗಲಿ.

ಎಲ್ಲರ ದುಃಖಗಳನ್ನೂ ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಇನ್ದ್ರನು ಆನಂದತುಲಿತನಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಸ್ತೋತೃ ಆದಿ ಋತ್ವಿಜರೇ ತಾವು ಬಹುಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸಾಮಗಳನ್ನು ಗಾನಮಾಡೋಣವಾಗಲಿ.

ಪ್ರಸ್ತೋತೃಮೊದಲಪ್ಪ ಋತ್ವಿಜರೆ! ಹರಿಹಯನ ನೀಮ್
ಶ್ರೇಷ್ಠಸಾಮಗಳಿಂದೆ ನುತಿಸಿಮ್! ಆ ದೇವದೇವಂ ।
ಸರ್ವಸಂಕಟಹಾರಿ, ಸರ್ವಾತ್ಮನೊಲಿವುದೆಮ್ಮಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೫೭

ಮೇಧಾತಿಥಿಃ ಕಾಣ್ವಃ ಪ್ರಿಯಮೇಧಶ್ಚಾಂಗಿರಸಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ವಯಮು ತ್ವಾ ತದಿದರ್ಥಾ ಇನ್ದ್ರ ತ್ವಾಯನ್ತಃ ಸಖಾಯಃ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಕಣ್ವಾ ಉಕ್ಥೇಭಿರ್ಜರನ್ತೇ ॥ ೩.೧೫೭ ॥

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧
ವಯಂ - ಉ - ತ್ವಾ - ತದಿದರ್ಥಾಃ - ತದಿತ್ - ಅರ್ಥಾಃ ॥ ಇನ್ದ್ರ - ತ್ವಾಯ

೨ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩
ನ್ತಃ - ಸಖಾಯಃ - ಸ - ಖಾಯಃ ॥ ಕಣ್ವಾಃ - ಉಕ್ಥೇಭಿಃ - ಜರನ್ತೇ ॥

ಕಾಣ್ವೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋಃ ಕಣ್ವೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೪ ೫ ೩ ೫ ೨ ^ ೩
೧೫೭.೧. ವಯಂಪಾಯಾಮ್ ॥ ಊ೨೩೪ತ್ವಾ । ತಾದೀದಾ೨೩

೫ ೩ ೪ ೫೦ ೪ ೫ ೩ ೫ ೩ ೨
೪ರ್ಥಾಃ । ಇನ್ದ್ರತ್ವಾಯನ್ತಃ । ಸಖಾ೨೩೪ಯಾಃ ॥ ಕಣ್ವಾ೨

೦ ೫ ೦ ೦ ೫
೩೧೨೩೪ಃ ॥ ಉಕ್ಥೇಭಿರ್ಜರನ್ತೇ । ಏಹಿಯಾ೬ಹಾ ।

೪
ಹೋ೨೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೪ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೬ । ನೂ ॥ ೨೫ । ೨೭೦ ॥

೧೫೭.೨. ವಯಮೂ೨ಶ್ಚತ್ವಾತದಿದರ್ಥಾ: ॥ ಐಹಿಹಾ೨೨ಇ । ವಯ
ಮುತ್ವಾತದಿದರ್ಥಾಇನ್ದ್ರತ್ವಾಯನ್ತಸ್ಸಖಾ೨೨ಇಯಾಃ ॥
ಕಾ೨೨ಇಳಣ್ವಾಃ ॥ ಊ । ಕ್ಥಾ ಇ । ಭಿರ್ಜೋ೯೨೨ಇಳವಾ ॥
ರನ್ತಾ೨ಇಯಾ೨೨ಇಳಿ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೬ । ಋ ॥ ೨೬ । ೨೭೧ ॥

ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ! ತ್ವಾಯನ್ತಃ** ತ್ವಾತ್ಮನ ಇಚ್ಛನ್ತಃ **ಸಖಾಯಃ** ಸಮಾನ ಖ್ಯಾನಾಃ **ವಯಮ್ ತದಿದರ್ಥಾಃ** ಯತ್ ತ್ವದ್ ವಿಷಯಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ **ತದಿತ್** ತದೇ ವಾರ್ಥಃ ಪ್ರಯೋಜನಮ್ ಏಷಾಂ ತಾದೃಶಾಃ ಸಂತಃ **ತ್ವಾ** ತ್ವಾಮ್ ಜರಾ ಮಹೇ ಸ್ತೂಮಹೇ । **ಉ** ಇತಿ ಪಾದ ಪೂರಣಃ । **ಕಣ್ವಾಃ** ಕಣ್ವನಾಮ ಗೋತ್ರೋತ್ಪನ್ನಾಃ ಅಸ್ಮದೀಯಾಃ ಪುತ್ರಾಶ್ಚ **ಉಕ್ಥೇಭಿಃ** ಉಕ್ಥೈಃ ಶಸ್ತ್ರೈಃ **ಜರನ್ತೇ** ತ್ವಾಂ ಸ್ತುವನ್ತಿ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಗಳಿಂದ ಶೋಭಿತನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ತ್ವಾಯನ್ತ** - ನಿನ್ನ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನೇ ಬಯಸುವ, **ಸಖಾಯಃ ವಯಮ್** ನಿನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ನಾವು, **ತದಿದರ್ಥಾಃ ತತ್ ಇತ್ ಅರ್ಥಾಃ** ನಿನ್ನ ಮೇಲಿನ ಅನನ್ಯ ಭಕ್ತಿಯ ಕಾರಣದಿಂದ, **ಕಣ್ವಾಉ** ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವವರ್ತಿಗಳೂ ಬಹು ಮೇಲಿನ ಮೇಧಾವಿಗಳೂ ಆದ ಕಣ್ವಗೋತ್ರಜರಂತೆಯೇ, **ಉಕ್ಥೇಭಿಃ** ಬಹು ಪ್ರಕಾಶ ಮಯವಾದ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ, ಶಸ್ತ್ರಮನ್ತ್ರಗಳೆನಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸ್ತೋತ್ರ ರೂಪವಾದ ವೇದಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಸಾಮಗಾನಗಳಿಂದ, **ಜರನ್ತೇ** ಸ್ತುತಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರ ಪರಮಾತ್ಮನೇ ನಿನ್ನ ಸತತ ಸಾನ್ನಿಧ್ಯವನ್ನೇ ಹಂಬಲಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ನಾವು ನಿನ್ನ ಮೇಲಿನ ಭಕ್ತಿಯ ಕಾರಣದಿಂದ ಬಹುಮೇಧಾವಿಗಳೂ ಪೂರ್ವಜರೂ ಆದ ಕಣ್ವಗೋತ್ರಜರಂತೆ ವೇದಮನ್ತ್ರಗಳ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಸಾಮಗಳನ್ನು ಗಾನಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಸಿರಿವಂತ ಮಘವಂತ! ನಿನ್ನ ಸಾಯುಜ್ಯಮಂ ನಾಮ್
ಸಂತತಂ ಬಯಸಿದ ಸಖರ್, ನಿನ್ನೊಳಕ್ಕಿಯಿಂದಂ ।
ಪೂರ್ವಸೂರಿಗಳಪ್ಪ ಕಾಣ್ವರವೊಲಿದೂ ನುತಿಪೆವು ॥

ಋಕ್ - ೧೫೮

ಶ್ರುತಕಕ್ಷಃ ಸುಕಕ್ಷೋ ವಾ ಆಂಗಿರಸಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ಇನ್ದ್ರಾಯ ಮದ್ವನೇ ಸುತಂ ಪರಿಷ್ಟೋಭನ್ತು ನೋಗಿರಃ ।

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಅರ್ಕಮರ್ಚನ್ತು ಕಾರವಃ ॥ ೪. *೧೫೮ ॥*

೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨
ಇನ್ದ್ರಾಯ - ಮದ್ವನೇ - ಸುತಂ । ಪರಿ - ಷ್ಟೋಭನ್ತು - ನಃ - ಗಿರಃ ॥ ಅರ್ಕಂ -

೩ ೧ ೨
ಅರ್ಚನ್ತು - ಕಾರವಃ ॥ ೪. *೧೫೮ ॥*

ಗೌರೀವಿತೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರ್ಗೌರೀವಿತೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪ ೫೦ ೪ ೫ ೪ ೨ ೧ ೦ ೦
೧೫೮.೧. ಇನ್ದ್ರಾಯಮದ್ವನಾಇ ॥ ಸುತಾಮ್ । ಇನ್ದ್ರಾಯಮದ್ವನೇ

೨ ೧ ೨ ೧ ೨ ೧೧
ಸುತಾಮ್ । ಪರಾಇಷ್ಟೋೞ೨ಖಭಾ । ತುನೋೞಗಿರೋೞ ॥

೨ ೧೧ ೨ ೧
ಅರ್ಕಮಾಽ೨ಇರ್ಚಾ ॥ ತುಕಾರಾಽ೨ಇವಾಽಇಳಇಃ ॥ ಓ

ಽ೨ಇಳ೫ಇ ॥ ಡಾ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೬ । ಭೂ । ೨೭ । ೨೭೨ ॥

೫ ೦ ೦ ೧ ೨ ೨ ೧
೧೫೮.೨. ಇನ್ದ್ರಾಯಮದ್ವನೇಹಾಉ ॥ ಓಇಸೂಽಇತಾಮ್ । ಪರಿ

೨೦ ೧ ೮ ೨ ೧ — ೧
ಷ್ಟೋೞ । ಭಾ । ತುನೋೞಽ೨ಇಹಾಇ । ಗಾಇರಾಽ೨ಃ । ಪರಿ

೦ ೮ ೨ ೧ — ೧
ಷ್ಟೋೞಭಾ । ತುನೋೞಽ೨ಇಹಾಇ । ಗಾಇರಾಽ೨ಃ ॥ ಅರ್ಕಾ

೧ ^ ೩ ೫೦ ೦ ೨ ೨
ಽ೨ಇಮ್ ॥ ಆಽ೨ರ್ಚಾಽ೨ಇಳಔಹೋೞವಾ ॥ ಏಽಇ । ತು

೧ ೧೧೧
ಕಾಽಇರವಾಽ೨ಇಳ೫ಃ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೧೩ । ಮಾ - ೧೨ । ಗಾ । ೨೮ । ೨೭೩ ॥

ಶ್ರೌತಕಕ್ಷಮ್ । ಶ್ರುತಕಕ್ಷೋೞ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪ ೫೦ ೪ ೫ ೦ ೪ ೫ ೦ ೪ ೫
೧೫೮.೩. ಇನ್ದ್ರಾಯಮದ್ವನೇಸುತಮ್ । ಇನ್ದ್ರಾಯಮೋೞವಾ ॥

೨ ೧ ೨ ೨ ೧ ೨೦ ೧
ದ್ವಾಽಇನಾಇಸೂಽಇತಾಮ್ । ಪರಿಷ್ಟೋೞ । ಭಾಽ೨ಇ ।

೨ ೨ ೧ ^ ೩ ೫ ೧
ಹಾ೩ಹಾ೩ । ತೂನೋ೨ಗಾ೨೩೪ಇರಾಃ ॥ ಅರ್ಕ

೨ ೨ ೨ ೧೧ ೨
ಮರ್ಚಾ೩ । ಹಾ೩ಹಾ ॥ ತುಕಾರಾ೨೩ವಾ೩೪೩ಃ ।

೧
ಓ೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೭ । ಘೇ । ೨ೞ । ೨೭೪ ॥

ಮದ್ವನೇ ಮಾದ್ಯತೇಃ ಕ್ವನಿಪ್ ಮದನ ಶೀಲಾಯ **ಇನ್ದ್ರಾಯ** ತದರ್ಥಮ್ **ಸುತಮ್** ಅಭಿಷುತಂ ಸೋಮಂ **ನಃ** ಅಸ್ಮದೀಯಾಃ **ಗಿರಃ** ಸ್ತುತಿ ಲಕ್ಷಣಾವಾಚಃ **ಪರಿಷ್ಟೋಭನ್ತು** ಸ್ತೋಭತಿಃ ಸ್ತುತಿಕರ್ಮಾ (ನಿ.೩.೧೪.೪) ಪರಿತಃ ಸೋಮಂ ಸ್ತುವನ್ತು । ತತಃ **ಕಾರವಃ** ಸ್ತುತಿಕಾರಿಣಃ ಸ್ತೋತಾರಶ್ಚ **ಅರ್ಕಮ್** ಸರ್ವೈರರ್ಚನೀಯಂ ಸೋಮಮ್ **ಅರ್ಚನ್ತು** ಪೂಜಯನ್ತು ॥

ಅರ್ಕಂ ದೇವಂ ಸೋಮಮ್ । ಇತಿ ವಿಂ ॥ ಅರ್ಕೋ ದೇವೋ ಭವತಿ । ಯದೇನಮರ್ಚನ್ತ್ಯರ್ಕೋ ಮನ್ತ್ರೋ ಭವತಿ ಯದೇತೇನಾರ್ಚನ್ತ್ಯರ್ಕಮನ್ನಮ್ ಭವತ್ಯರ್ಚತಿ ಭೂತಾನ್ಯರ್ಕೋ ಭವತಿ । ಸವೃತಃ ಕಟುಕಿಷ್ಟಾ ಇತ್ಯಾದಿ ॥ *ನಿ.೫.೧.೫.೬ ॥*

ಮದ್ವನೇ ಆನಂದತುಲಿತನಾದ, **ಇನ್ದ್ರಾಯ** ಇನ್ದ್ರನಿಗಾಗಿ, **ಸುತಮ್** ವಿಶಿಷ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂಡಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವ ಸೋಮರಸವನ್ನು, **ನಃ ಗಿರಃ** ನಮ್ಮ ವಾಣಿಯಿಂದ, **ಪರಿಷ್ಟೋಭನ್ತು** ಸಮಸ್ತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುವಂತೆ ಸ್ತುತಿಸೋಣ, **ಕಾರವಃ** ಸ್ತುತಿಕರ್ತರಾದ ಋತ್ವಿಜರು, **ಅರ್ಕಮ್** ಸರ್ವಪೂಜ್ಯನಾದ, ಸೋಮದೇವತೆಯನ್ನು, **ಅರ್ಚನ್ತು** ಪೂಜಿಸಲಿ.

ಆನಂದತುಲಿತನಾದ ಇನ್ದ್ರನಿಗಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಸರ್ವಪ್ರಕಾರವಾದ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡುವಂತೆ ನಮ್ಮ ವಾಣಿಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಸೋಣ. ಸ್ತುತಿ ಕರ್ಮನಿರತರಾದ ಋತ್ವಿಜರು ಸರ್ವರಿಗೂ ಪೂಜ್ಯನಾದ ಸೋಮ ದೇವತೆಯ ಅರ್ಚನೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲಿ.

ಆನಂದತುಂದಿಲಂಗಿಂದ್ರಂಗೆ ಮೀಸಲಿಟ್ಟ
ಸೋಮಮಂ ಸ್ತುತಿಸೋಣ ಸತ್ಪ್ರೇರಣೆಗೆನುತ್ತೆ ನಾಮ್ ।
ಋತ್ವಿಜರುಮಂತೆಯೇ ಪೂಜಿಸಲಿ ಸೋಮರಸಮಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೫೯

ಇರಿಂಬಿಠಿಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಅಯಂ ತ ಇನ್ದ್ರ ಸೋಮೋ ನಿಪೂತೋ ಅಧಿ ಬರ್ಹಿಷಿ ।

೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಏಹೀಮಸ್ಯ ದ್ರವಾ ಪಿಬ ॥ *ಋ.೧೫೯* ॥

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨
ಅಯಂ - ತೇ - ಇನ್ದ್ರ - ಸೋಮಃ । ನಿಪೂತಃ - ನಿ - ಪೂತಃ - ಅಧಿ - ಬರ್ಹಿಷಿ

೩ ೨ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ
॥ ಆ - ಇಹಿ - ಈಮ್ - ಅಸ್ಯ - ದ್ರವ - ಪಿಬ ॥ *ಋ.೧೫೯* ॥

ಸೌಮಿತ್ರೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋಸ್ಸುಮಿತ್ರೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೨ ೧ರ ೨ ೧ ೨
೧೫೯.೧. ಆಯಂತಆ ॥ ದ್ರಸೋಮೋ । ಹೋವಾ೩ಹೋಇ । ನಿ

೧೦ ೦ ೨ ೧ ೨ ೩ ೫ ೧ ೨೦
ಪೂತೋ೯ಆ೭೩ । ಧೀ೯ಬಹಾರ್೭೨೩೪ಇಷೀ ॥ ಆಇಹೀ೯ಮ

೧ ೧ ^ ೩ ೫೦ ೦ ೩
ಸ್ಯಾ೭೨೩ ॥ ದ್ರಾ೭೨ವಾ೭೨೩೪ಔಹೋ೯ವಾ ॥ ಪೀ೭೨೩೪

೫
ಬಾ ॥ *ದೀ - ೬ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೬ । ಗೂ । ೩೦ । ೨೭೫ ॥*

೫ ೫ ೧೦ ೦
೧೫೯.೨. ಅಯಂತಇನ್ದ್ರಸೋ೭೪ಮಾಃ ॥ ನಿಪೂತೋ೯ಅಧಿಬಾ೭೨

೦ ೧ ೨ ೦ ೧
ಹಾರ್೯ಇಷೀ೭೨ ॥ ಐಹೋ೭೨ಇಮಾಸ್ಯಾ ॥ ದ್ರವಾಪಾಇ

೧ ೦ ೨
ಬಾ೭೨ । ಆಇಹೀ೯ಮಸ್ಯಾದ್ರವಾ೭೩೧ಉವಾ೭೨೩ ॥ ಪೀ೭

೫
೨೩೪ಬಾ ॥ *ದೀ - ೫ । ಪ - ೬ । ಮಾ - ೮ । ಪೈ । ೩೧ । ೨೭೬ ॥*

ಇಹವದ್ವೈವೋ೯ದಾಸಮ್ । ದಿವೋ೯ದಾಸೋ೯ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪೩ ೪ ೩ ೫ ೧ ೦ ೫೦ ೪
೧೫೯.೩. ಅಯನ್ತಇನ್ದ್ರಸೋ೭೪ಮಃ । ನಾ೭೨೩೪ಇ । ಪೂತೋ೯ಅ

೫ ೪ ೫ ೧೦ ೦ ೨೧ ೨ ೦
ಧಿಬರ್ಹಿ೯ಷೀ ॥ ನಿಪೂತೋ೯ಅಧಿಬಹಾರ್೭೨೩ಇಷೀ ॥ ಐ

೧ ೨ ೧೦
ಹೋ೯ಇಮಾ೭೨೩ಸ್ಯಾ ॥ ದ್ರವಾಪಾ೭೨೩೪೫ಇಬಾ೭೬೫

೩ ೫
೬ ॥ ಈ೭೨೩೪ಹಾ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೮ । ಖೈ । ೩೨ । ೨೭೭ ॥

ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ! ತೇ** ತುಭ್ಯಂ ತ್ವದರ್ಥಮ್ **ಅಯಂ ಸೋಮಃ ಬರ್ಹಿಷಿ ಅಧಿ** ವೇದ್ಯಾಮಾಸ್ತೀರ್ಣೇ ದರ್ಭೇ **ನಿಪೂತಃ** ನಿತರಾಂ ದಶಾಪವಿತ್ರೇಣ ಶೋಧಿತಃ ಅಭಿಷವಾದಿಸಂಸ್ಕಾರೈಃ ಸಂಸ್ಕೃತಃ ಇತ್ಯರ್ಥಃ । **ಇಮ್** ಇದಾನೀಮ್ **ಅಸ್ಯ** ಇಮಂ ಸೋಮಂ ಪ್ರತಿ **ಏಹಿ** ಆಗಚ್ಛ ಆಗತ್ಯ ಚ ಯತ್ರರಸಾತ್ಮಕಃ ಸೋಮೋ ಹೂಯತೇ ತಂ ದೇಶಂ ಪ್ರತಿ ಶೀಘ್ರಂ ಗಚ್ಛ ತದನಂತರಂ ತಂ ಸೋಮಂ ಪಿಬ ॥

ಇನ್ದ್ರನೇ **ತೇ** ನಿನಗಾಗಿ, **ಅಯಂ ಸೋಮಃ** ಈ ಸೋಮರಸವು, **ನಿಪೂತಃ** ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ದಶಾಪವಿತ್ರದ ಮೂಲಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗೊಂಡ ನಂತರ, **ಬರ್ಹಿಷಿ ಅಧಿ** ಯಜ್ಞವೇದಿಯ ಮೇಲೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ದರ್ಭಾಸನದ ಮೇಲೆ ಅಣಿ ಮಾಡಿಟ್ಟಿದೆ, **ಈಮ್** ಈ ಸೋಮರಸದ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ, ದ್ರವ ಏಹಿ ಧಾವಿಸಿ ಬಂದು ಪಿಬ ಪಾನಮಾಡು.

ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನೇ ನಿನಗಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ದಶಾಪವಿತ್ರದ ಮೂಲಕ ಸಂಸ್ಕಾರಗೊಳಿಸಿರುವ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಯಜ್ಞವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲಿರುವ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ದರ್ಭಾಸನದ ಮೇಲೆ ಅಣಿ ಮಾಡಿಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಪಾನ ಮಾಡು.

ದೇವೇಂದ್ರ! ನಿನಗಿದೋ ದರ್ಭೆಗಳ ಮೇಲಿರ್ಪುದು
ಪರಿಪೂತಸೋಮರಸಂ, ಇದನೀಂಟೆ ಬಾ ಬೇಗದಿಂ ।
ಸಂಸ್ಕಾರಸಂಪನ್ನಪಾನವಿದು ಮುಡಿಪು ನಿನಗೆ ॥

ಋಕ್ - ೧೬೦

ಮಧುಚ್ಛನ್ದಾ ವೈಶ್ವಾಮಿತ್ರಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಸುರೂಪಕೃತ್ನುಮೂತಯೇ ಸುದುಘಾಮಿವ ಗೋದುಹೇ ।

೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಜುಹೂಮಸಿ ದ್ಯವಿದ್ಯವಿ ॥ ೬.೧೬೦ ॥

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧
ಸುರೂಪಕೃತ್ನುಂ - ಸು - ರೂಪಕೃತ್ನುಂ - ಊತಯೇ । ಸುದುಘಾಂ - ಸು - ದು

೨೧ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೧ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨೧
ಘಾಂ - ಇವ - ಗೋದುಹೇ - ಗೋ - ದುಹೇ ॥ ಜುಹೂಮಸಿ - ದ್ಯವಿದ್ಯವಿ -

೧ ೨೧ ೩
ದ್ಯವಿ - ದ್ಯವಿ ॥ ೬.೧೬೦ ॥

ಶಾಕ್ವರವರ್ಣಮ್ । ಶಾಕ್ವರ ವರ್ಣೋ಼ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ವಾ ॥

೪ ೫ ೨ ೧ ೦ ೨ ೧ ೨ ೧ ೨೧ ೧
೧೬೦.೧. ಸೂರೂ ॥ ಪಕೃತ್ನುಮೂತಯಾಇ । ಸುದುಘಾಮ್ । ಇವ

೧ ೨ ೨ ೫
ಗೋ಼ಽ೨ । ದುಹಯಾಽ೩೧ಉವಾಽ೨೩ । ಊಽ೩೪ಪಾ ॥

೨ ೧೧ ೨ ೧ ೨
ಜುಹೂಮಾಽ೨೩ಸೀ ॥ ದ್ಯವಿದ್ಯವಿಯಾಽ೩೧ಉವಾಽ೨

೨ ^ ೫
೩ ॥ ಊಽ೩೨೩೪ಪಾ ॥

ದೀ - ೩ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೪ । ಡೀ । ೩೩ । ೨೭೮ ॥

ರೈಣವಮ್ । ರೇಣುರ್ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ವಾ ॥

೧೬೦.೨. ಸುರೂಹಾಹಾಉ ॥ ಪಕೃತ್ನುಮೂऽ೨ತಾಯಾऽ೨ಇ । ಸುದುಘಾಮ್ । ಇವಗೋऽ೨ । ದುಹೇ । ಐಹೀಯೈಹೀऽ೧ ॥ ಜುಹೌऽ೨ । ಹೌऽ೨ । ಹುವಾऽ೨ಇ । ಮಾಸೀऽ೨ ॥ ದ್ಯವಿದ್ಯವಿ ॥ ಐಹೀಯೈಹೀऽ೧ ॥

ದೀ - ೧೦ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೪ । ಫೀ । ೩೪ । ೨೭೯ ॥

ಔದಲೇ ಉದಲಃ ದ್ವೇ ಏೀಂಕಮ್ । ಏೀಂಕೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ವಾ ॥

೧೬೦.೩. ಸುರೂಪಕೃತ್ನೂऽ೩ಮೂತಾऽ೨೩೪ಯಾಇ ॥ ಓಇಸುರೂಪಕೃತ್ನೂಮೂऽ೧ತಾಯಾऽ೨ಇ । ಓಇಸುದುಘಾಮಿವಾಗೋऽ೧ದುಹಾऽ೨ಇ । ಜುಹೂಮಸಾऽ೨ಇ । ದ್ಯವಿದ್ಯಾऽ೨೩೪ವೀ । ಐಹೀ ॥ ಜೂಹೂऽ೨ಮಾಸೀऽ೨ ॥ ದ್ಯವಿದ್ಯಾ । ವೀವೀऽ೨೩ । ಆಔಹೋಇ । ಆಔಹೋऽ೬ವಾ ॥ ಏऽ೩ ।

೨ ೧ ೧೧೧
ದ್ಯವಿꣳಡಿಈꣳ೨ಡಿ೪೫ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೧೩ । ಮಾ - ೧೦ । ಗೌ । ೩೫ । ೨೮೦ ॥

ಔದಲಮ್ । ಉದಲೋ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ವಾ ॥

೪ ೫೦ ೪ ೧ — ೧ ೨ ೧ ೦ ೨
೧೬೦.೪. ಸುರೂಪಕೃ ॥ ತ್ನೂಮೂꣳ೨ತಯಾಇ । ಸುದುಘಾಮೀꣳ

೧ ೨^ ೩ ೫ ೪ ೫ ೦ ೪ ೧
ಡಿ । ವಾಗೋದೂꣳ೨ಡಿ೪ಹಾಇ । ಸುದುಘಾಮಾ ॥ ವಾ

— ೧ ೨ ೧೦ ೨ ೧
ಗೋꣳ೨ದುಹಾಇ । ಜುಹೂಮಾꣳ೨ಡಿಸೀꣳಡಿ ॥ ದ್ಯಾꣳ೨ಡಿ

೪ ೨ ॥ ೫
ವೀꣳಡಿ ॥ ದ್ಯಾꣳಡಿ೪೫ವೋꣳ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೪ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೪ । ಧೀ । ೩೬ । ೨೮೧ ॥

ಇತಿ ಗ್ರಾಮೇ ಗೇಯಗಾನೇ ಚತುರ್ಥಃ ಪ್ರಪಾಠಕಃ ॥ ೪ ॥

ಸುರೂಪಕೃತ್ನುಮ್ ಶೋಭನರೂಪೋಪೇತಸ್ಯ ಕರ್ಮಣಃ ಕರ್ತಾರಮ್ ಇನ್ದ್ರಮ್ **ಊತಯೇ** ಅಸ್ಮದ್ರಕ್ಷಾರ್ಥಂ **ದ್ಯವಿದ್ಯವಿ** ಪ್ರತಿದಿನಂ **ಜುಹೂಮಸಿ** ಆಹ್ವಯಾಮಃ । ಆಹ್ವಾನೇ ದೃಷ್ಟಾಂತಃ **ಗೋದುಹೇ** ಗೋಧುಗರ್ಥಂ **ಸುದುಘಾಮ್** ಇವ ಸುಷ್ಠು ದೋಗ್ಧ್ರೀ ಗಾಮಿವ ಯಥಾ ಲೋಕೇ ಗೊಯೋ ದೋಗ್ಧಾ ತದರ್ಥಂ ತಸ್ಯಾಭಿಮುಖ್ಯೇನ ದೋಹನೀಯಾಂ ಗಾಮಾಹ್ವಯನ್ತಿ ತದ್ವತ್ ವಸ್ತೋರಿತ್ಯಾದಿಷು ನಾಮಸು ದ್ಯವಿದ್ಯವೀತಿ ದ್ವಾದಶಾಹರ್ನಾಮಾನೀತಿ ಪಠಿತಮ್ - *ನಿರು. ೨.೩.೨೮ ॥*

ಅಹರ್ನಾಮಾನಿ ದ್ವಾದಶ - ಇತಿ ಯನ್ನೈರುಕ್ತ ಪರಿಗಣನಂ ವಸ್ತೋಃ ಇತ್ಯಾದಿಷು ದ್ವಾದಶಸು ನಾಮಸು ತದನುಗತಂ ದ್ಯವಿದ್ಯವಿ - ಇತಿ ನಿಘಂಟೌ ಪಠಿತಮ್ ಇತ್ಯರ್ಥಃ । ತಥಾ ಚ ನೈರುಕ್ತಮ್ - ಅಹರ್ನಾಮಾನ್ಯುತ್ತರಾಣಿ ದ್ವಾದಶ ಅಹಃ ಕಸ್ಮಾತ್ । ಉದಾಹರನ್ತ್ಯಸ್ಮಿನ್ ಕರ್ಮಾಣಿ ಇತ್ಯಾದಿ ೨.೩.೨೮ । ವಸ್ತೋಃ - ೧, ಘೂಃ ೨, ಭಾನುಃ ೩, ವಾಸರಮ್ ೪, ಸ್ವಸರಾಣಿ ೫ ೬, ಘರ್ಮಃ ೭, ವೃಷ್ಟಿಃ ೮, ದಿನಮ್ ದಿವಿ ೧೦, ದಿವೇ ದಿವೇ ೧೧, ದ್ಯವಿದ್ಯವಿ ೧೨, ಇತಿ ನಿ.೧.೯

ಸುರೂಪಕೃತ್ನುಮ್ ವೃತ್ರವಧಾದಿ ಶುಭಕರ್ಮಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವ ತನ್ನ ಮಾಯಾಶಕ್ತಿಯಿಂದ ವಿವಿಧ ಸುಂದರರೂಪ ಧರಿಸುವ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು - ಪರಂ ಜ್ಯೋತಿರೂಪ ಸಂಪದ್ಯ ಸ್ವೇನ ರೂಪೇಣಾಭಿನಿಷ್ಪದ್ಯತ.... ಸಂಪ್ರಸಾದ ಗುಣವುಳ್ಳ ಆತ್ಮನು ಶರೀರವೇ ತಾನು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪರಮ ಜ್ಯೋತಿಯನ್ನು ಸೇರುತ್ತಾನೆ - ಛಾಂ.ಉ.೮.೩.೪., ಒಂದೇ ಅಗ್ನಿ, ಒಂದೇ ವಾಯು ವಸ್ತುವನ್ನು/ ಲೋಕವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ರೂಪಗಳಿಗೂ ಪ್ರತಿ ರೂಪ ವಾಗಿರುವಂತೆ - ಕಠ.೫.೮,೯ ॥ **ಊತಯೇ** ಅನಾವೃಷ್ಟಿ ಆದಿ ಬಾಧೆ ಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ, **ದುಹೇ** ಹಾಲನ್ನು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳಲು, **ಸುದುಘಾಮಿವ ಗೋ** ಅಮೃತದಂತಿರುವ ಅಪಾರವಾದ ಹಾಲನ್ನು ಕರೆಯುವ ಹಸುವನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಸಂಜೆ, **ಜುಹೂಮಸಿ** ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆಹುತಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ.

ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿ ಲೋಕಹಿತ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿ ಸುತ್ತಿರುವ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ದಿನದಿನವೂ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಸಂಜೆ ಹಾಲುಕೊಡುವ ಹಸುವನ್ನು ಹಾಲು ಕರೆಯಲೋಸುಗ ನಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬರಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ - ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಹವಿಸ್ಸನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಬಹುರೂಪದಿಂ ಲೋಕಹಿತಮೆಸಗುತಿರ್ಪ ವಿಭುವಂ
ಅನುದಿನಂ ಬೆಳಗಿನೊಳ್ ಪಾಲ್ಗರೆವ ಗೋವಿನಂತೆ ।
ನಲ್ಮೆಯಿಂ ಬರಮಾಡಿ ನೀಡಿದಪೆವಾಹುತಿಯನಾಮ್ ॥

ಋಕ್ - ೧೬೧

ತ್ರಿಶೋಕಃ ಕಾಣ್ವಃ ॥ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಅಭಿ ತ್ವಾ ವೃಷಭಾ ಸುತೇ ಸುತꣳ ಸೃಜಾಮಿ ಪೀತಯೇ ।

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ತೃಮ್ಪಾವ್ಯಶ್ನುಹೀ ಮದಮ್ ॥ ೭.೧೬೧ ॥

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ಅಭಿ - ತ್ವಾ - ವೃಷಭ - ಸುತೇ । ಸುತಂ - ಸೃಜಾಮಿ - ಪೀತಯೇ । ತೃಂಪ - ವಿ -

೩ ೧ ೨೦
ಅಶ್ನುಹಿ - ಮದಮ್ ॥ ೭.೧೬೧ ॥

ಆರ್ಷಭಾನಿ ಸೈಂಧುಕ್ಷಿತಾನಿ ವಾ ವಾಧ್ರಾಶ್ವಾನಿ ವಾ ತ್ರೀಣಿ । ತ್ರಯಾಣಾ ಮೃಷಭೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೪ ೫೦ ೦ ೪ ೧ ೨ ೦ ೧ ೨
೧೬೧.೧. ಅಭಿತ್ವಾವೃಷಭಾಸುತಾಇ ॥ ಸೂತꣳ ಸೃಜಾ । ಮಿಪಾಇತಾ

— ೧ ೨ u
ಽ೧ಯಾಽ೨ಇ ॥ ತೃಮ್ಪಾವಾಽ೧ಯಾಽ೨ ॥ ಶ್ನುಹಾಽ೩೧

೨ ೫
ಉವಾಯೇಽ೩ ॥ ಮಾಽ೨೩೪ದಾಮ್ ॥

ದೀ - ೩ । ಪ - ೬ । ಮಾ - ೫ । ಟು । ೧ । ೨೮೨ ॥

೫ ೦ ೦ ೦ ೦ ೨೦ ೧ ೨
೧೬೧.೨. ಅಭಿತ್ವಾವೃಷಭಾಸುತೇಅಭ್ಯಾಹಾಉ ॥ ತ್ವಾವೃಽ೩ಷಾಭಾಽ

೧ಸೂತಾ೭೨ಇ । ಸೂತಜ್ಸೃಜಾ । ಮಿಪಾಇತಾ೭೧ಯಾ

೭೨ಇ ॥ ತೃಮ್ಪಾ೭೩ಹೋಇ । ವಿಯಾ೭೩ಹೋ ॥ ಶ್ನುಹೀ

ಮಾ೭೨೩ದಾ೭೩೪೩ಮ್ । ಓ೭೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೭ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೮ । ಝ್ಯು । ೨ । ೨೮೩ ॥

೧೬೧.೩. ಅಭಿತ್ವಾವೃಷಭಾಸುತೇ । ಸುತᳲ ಸೃಜೋವಾ ॥ ಮಿಪೀತಾ

ಯಾ೭೨ಇ । ಸುತᳲ ಸೃಜಾಮಿ । ಪೀತಾ೭೨೩ಯಾಇ ॥

ತ್ರಾ೭೨೩ಮ್ಪಾ೭೩ ॥ ವಾ೭೨ಯಾ೭೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥

ಶ್ನುಹೀಮದಾ೭೨೩೪೫ಮ್ ॥

ದೀ - ೯ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೪ । ದೀ । ೩ । ೨೮೪ ॥

ಹೇ **ವೃಷಭ!** ಕಾಮಾನಾಂ ವರ್ಷಿತರಿನ್ದ್ರ! **ತ್ವಾ** ತ್ವಾಮ್ **ಸುತೇ** ಸೋಮೇಽಭಿಷುತೇ ಸತಿ ತಂ **ಸುತಮ್** ಅಭಿಷುತಂ ಸೋಮಂ **ಪೀತಯೇ** ಪಾನಾಯ **ಅಭಿಸೃಜಾಮಿ ತೃಂಪ** ತೃಪ್ಯಂ **ಮದಮ್** ಮದಕರಂ ಸೋಮಂ **ವ್ಯಶ್ನುಹಿ** ವಿಶೇಷೇಣ ಪ್ರಾಪ್ನುಹಿ ॥

ವೃಷಭ ಶಾರೀರಕ ಬಲ ಮಾನಸಿಕ ಧೈರ್ಯ ಉತ್ಸಾಹಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಮನೋರಥಗಳ ಮಳೆಗರೆಯುವ ಇನ್ದ್ರನೇ, ತ್ವಾ ನಿನಗಾಗಿ, ಸುತೇ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ

ಸೋಮಯಾಗದಲ್ಲಿ, ಸುತಂ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಹಿಂಡಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸ ಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಸೋಮರಸವನ್ನು, ಪೀತಯೇ ಕುಡಿಯಲು, ಸೇವಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಅಭಿ ಸೃಜಾಮಿ ಪುರೋಡಶಾದಿ ಲಕ್ಷಣವಾದ ಹವಿಸ್ಸನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ, ತೃಮ್ಪಾ ಮದಂ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಆನಂದದಾಯಕವಾದ ಸೋಮರಸವನ್ನೂ ಸಹ, ವೃಶ್ನುಹಿ ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸು.

ಬಲಾಢ್ಯನೂ ಮನೋರಥಗಳ ಮಳೆಗೆರೆಯುವವನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನೇ ಸೋಮಯಾಗದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ ನಿನಗಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಆನಂದದಾಯಕವಾದ ಸೋಮರಸವನ್ನೂ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಪುರೋಡಶಾದಿ ಲಕ್ಷಣವಾದ ಹವಿಸ್ಸನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಒಲುವಿನಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸು.

ಬಯಸಿದುದನೆರೆವ ಬಲಶಾಲಿ! ಪುರುಹೂತ! ಸವದೊಳ್
ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಯಂತೆ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿರ್ಪ ಸೋಮರಸಮಂ ।
ನಿನಗೆ ಮೀಸಲೆನಲ್ಕೆ ಮೋದದಿಂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದೋಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೬೨

ಕುಸೀದೀ ಕಾಣ್ವಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ಯ ಇನ್ದ್ರ ಚಮಸೇಷ್ವಾ ಸೋಮಶ್ಚಮೂಷು ತೇ ಸುತಃ ।

೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨
ಪಿಬೇದಸ್ಯ ತ್ವಮೀಶಿಷೇ ॥ ೮. ೧೬೨ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ಯಃ - ಇನ್ದ್ರ - ಚಮಸೇಷು - ಆ ॥ ಸೋಮಃ - ಚಮೂಷು - ತೇ - ಸುತಃ ॥

೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩
ಪಿಬ - ಇತ್ - ಅಸ್ಯ - ತ್ವಂ - ಈಶಿಷೇ ॥ ೮.೧೬೨ ॥

ಕೌತ್ಸೇ ಪಾಙ್ಕ್ವಾಜೇ ವಾ ದಶವಾಜೇ ವಾ ದ್ವೇ ಐಡಕೌತ್ಸಮ್ ॥ ದ್ವಯೋಃ ಕುತ್ಸೋಗಾಯತ್ರೀಂದ್ರಃ ॥

೩ ೨ ೧ ೪ ೫ ೪೦ ೦ ೫ ೧೦
೧೬೨.೧. ಯಾಹೀನ್ದ್ರಾ೨೩ । ಚಮಸೇಷುವಾಈಯಾ ॥ ಸೋಮ
೨ ೧೦ ೨೦ ೧ ೨ ೦ ೧
ಶ್ಚಮೂಷುತೇಸುತಃ । ಸೋಮಶ್ಚಮೂ । ಷುತಾಇಸೂ೨
೨ ೧ ೨ ೨ ೧ ೨ ೨ ೧೦
೩ತಾಃ ॥ ಪಾಇಬೇ೩ದ್ಧಾಇ । ಆಸ್ಯಾ೩ಹಾಇ ॥ ತ್ವಮೀ
೨ ೧
ಶಾ೨೩ಇಷಾ೩೪೩ಇ । ಓ೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೭ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೧೦ । ಇಾ । ೪ । ೨೮೫ ॥

ಸ್ವಾರ ಕೌತ್ಸಮ್ ॥

೫ ೦ ೫೦ ೧೦ ೦ ೨
೧೬೨.೨. ಯಇನ್ದ್ರಚಾಮಾ೨೬ಸೇಷುವಾ ॥ ಸೋಮಶ್ಚಮೂಷುತಾ
೨ ೨ ೦ ೨ ೧
೨೧ಇಸೂ೩ತಾಃ । ಸೋಮಶ್ಚಮೂ೩ । ಷೂ೩ತಾಇ
೨ ೨ ೧ u ೦ ೩ ೫ ೩
ಸೂ೩ತಾಃ ॥ ಆ೨ಇ । ಪಿಬೇದಸ್ಯೋ೨೩೪ಹಾಇ ॥ ತ್ವ
೨ ೪ ॥
ಮಾ೩ಇಶಾ೫ಇಷಾ೬೫೬ಇ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೧೦ । ಖಾ । ೫ । ೨೮೬ ॥

ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! ತೇ ತ್ವದರ್ಥಂ ಸುತಃ ಅಭಿಷುತೋ **ಯಃ ಸೋಮಃ ಚಮಸೇಷು** ಏತನ್ನಾಮಕೇಷು ಪಾತ್ರೇಷು ತಥಾ ಚಮೂಷು ಚಮನ್ತಿ ಭಕ್ಷಯನ್ತ್ಯತ್ರೇತಿ ಚಮ್ವೋ ಗ್ರಹಾಃ ತೇಷು ಚ **ಆ** ಸರ್ವತಃ ಅಸ್ತಿ । **ಅಸ್ಯ** ತಮೇತಂ ಸೋಮಂ **ತ್ವಮ್ ಪಿಬ ಇತ್** ಇದವಧಾರಣೇ । ಪಿಬೈವ । ಕಥಂ ಮಮ ಸೋಮಪಾನಯೋಗ್ಯತಾ? ತತ್ರಾಹ ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! ತ್ವಂ **ಈಶಿಷೇ** ತಸ್ಯ ತ್ವಮೀಶ್ವರೋ ಭವಸಿ ಖಲು ಯತ್ ಏವಂ ತತಃ ಪಿಬೇತಿ ಸಮನ್ವಯಃ ಈಶ ಐಶ್ವರ್ಯೇ ಲಟಿ ಈಶಃ ಸೇ (೭.೨.೭೭) ಇತಿ ಇಡಾಗಮಃ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯೇ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ತೇ** ನಿನಗಾಗಿ, **ಚಮಸೇಷು** ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಮರದಿಂದ ಮಾಡಿರುವ ಸೋಮಪಾನಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಚಮೂಭಕ್ಷಣೇ ಭಕ್ಷಣೀಯೇಷು ಗ್ರಹಚಮಸೇಷು, **ಚಮೂಷು** ಬಹುವಚನವಿರುವುದರಿಂದ ಬಹುಯಜ್ಞೀಷು ಅಭಿಷವಣ ಫಲಕೇಷು ಗ್ರಹವೆಂಬ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ, **ಆ** ತುಂಬಿಡಲಾಗಿರುವ, **ಸುತಃ** ಅಭಿಷುತಃ ಸೋಮ ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, **ಅಸ್ಯ ಸೋಮಃ** ಈ ಸೋಮರಸವನ್ನು, **ಈಶಿಷೇ** ಸಮಸ್ತಕ್ಕೂ ಅಧಿಷ್ಠಾತೃವಾದ ಸರ್ವರ ಈಶ್ವರನಾದ ಈ ಸೋಮಕ್ಕೆ ಒಡೆಯನಾದ, **ತ್ವಮ್** ನೀನು, **ಪಿಬ ಇತ್** ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ, ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಪಾನಮಾಡು ಸೇವಿಸು.

ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ ಬಹುಯಜ್ಞಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಮಲತೆಯನ್ನು ಹಿಂಡುವ ವಿಶೇಷ ಹಲಗೆಗಳ ಮೂಲಕ ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿರುವ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಚಮಸ ಎಂಬ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಯಜ್ಞೀಯ ವೃಕ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಮರದ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನಿನಗಾಗಿ ತುಂಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಸರ್ವರ ಈಶ್ವರನೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಈ ಸೋಮದ ಒಡೆಯನೂ ಆದ ನೀನು ಈ ಪವಿತ್ರವಾದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕಾರಗೊಂಡು ವಿಶಿಷ್ಟಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರುವ ಸೋಮವನ್ನು ಪಾನಮಾಡು.

ದೇವ! ನಿನಗಾಗಿ ಚಮಸಂಗಳೊಳ್ ಸೋಮರಸಮಂ
ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಯಂತೆ ಸಂಸ್ಕೃತಮಂ ನಿವೇದಿಸಿಹೆವು ।
ಸರ್ವೇಶ! ಸೋಮೇಶ! ಈಂಟಿದಂ ಬಿಡದೆ ನಲವಿಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೬೩

ಶುನಃ ಶೇಪ ಆಜೀಗರ್ತಿಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಯೋಗೇಯೋಗೇ ತವಸ್ತರಂ ವಾಜೇವಾಜೇ ಹವಾಮಹೇ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಸಖಾಯ ಇನ್ದ್ರಮೂತಯೇ ॥ ೯.೧೬೩ ॥

೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨೦
ಯೋಗೇಯೋಗೇ - ಯೋಗೇ - ಯೋಗೇ - ತವಸ್ತರಮ್ ॥ ವಾಜೇವಾಜೇ

೧ ೨೦ ೩ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨೦
- ವಾಜೇ - ವಾಜೇ - ಹವಾಮಹೇ ॥ ಸಖಾಯಃ - ಸ - ಖಾಯಃ - ಇನ್ದ್ರಂ -

೩ ೧ ೨
ಊತಯೇ ॥ ೯.೧೬೩ ॥

ಸೌಮೇಧಾನಿ ಪೂರ್ವತಿಥಾನಿ ವಾ ಪೌರ್ವಾತಿಥಾನಿ ವಾ ತ್ರೀಣಿ । ತ್ರಯಾಣಾಂ ಸುಮೇಧೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪೦ ೫೦ ೦ ೦ ೪ ೫ ೪ ೧೦ ೦ ೨೦ ೦ ೦
೧೬೩.೧. ಯೋಗೇಯೋಗೇತವಸ್ತರಾಮ್ ॥ ವಾಜೇವಾಜೇಹವಾ

೦ ೧೦ ೨ ೨ ೧ ೫
ಮಹೇ ॥ ಸಖಾಯಾ೨೨೩ಈ೨೩ ॥ ದ್ರಮೂ೨೨೩೪ವಾ ॥

೪ ॥ ೫
ತಾಽ೫ಯೋಽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೧೧ । ಪ - ೫ । ಮಾ - ೩ । ಜ಼ । ೬ । ೨೮೭ ॥

೫೦ ೦ ೦ ೦ ೫ ೧೦ ೨೦ ೧೦
೧೬೩.೨. ಯೋಗೇಯೋಗೇತವಸ್ತಾಽ೬ರಾಮ್ ॥ ವಾಜೇಽ೨ವಾ

೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨ ೨ ೧
ಜೇಽ೨ಹವಾಽ೨ಮಹೇಽ೩ । ಹೋವಾಽ೩ಹಾಇ ॥ ಸಾ

— ೧ ೧ ೨ ೨ ೧
ಖಾಽ೨ಯಾಈಽ೨೩ । ಹೋವಾಽ೩ಹಾಇ ॥ ದ್ರಮೂಽ೨

೧ ^ ೩ ೫೦ ೦ ೨ ೫
೩ । ತಾಽ೨ಯಾಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಊಽ೩೨೩೪ವಾ ॥

ದೀ - ೧೧ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೫ । ಗ್ಲು । ೭ । ೨೮೮ ॥

ಸೌಮೇಧಮ್ ॥

೫೦ ೦ ೦ ೦ ೦ ೦ ೪ ೫ ೧ ೦ ೨೦
೧೬೩.೩. ಯೋಗೇಯೋಗೇತವಾಹಾಉಸ್ತಾರಾಮ್ ॥ ವಾಜೇವಾ

೦ — ೧ ೨
ಜೇ । ಹವಾಽ೨ಮಾಹಾಇ । ಹೂವಾಇ । ಔಽ೩ಹೋಽ೨೩

೫ ೧ ೨೦ ೧ — ೧
೪ವಾ । ಸಾಖಾಯಇ । ದ್ರಮೂಽ೨ತಾಯಾಇ । ಹೂವಾ

೨ ೫ ೩ ೦ ೨ ೧ —
ಇ । ಔಽ೩ಹೋಽ೨೩೪ವಾ ॥ ಸಖಾಯ ಆ ॥ ಹೂವಾಽ೨

ನ ೨ ೧
ಇ । ಔಽ೩ಹೋಽ೨೩೪೫ವಾಽ೬೫೬ ॥ ದ್ರಮೂಽ೩ತ

೧೧೧
ಯೇಽವಿಷಿಳಿಜ ||

ದೀ - ೧೧ / ಪ - ೧೩ / ಮಾ - ೯ / ಗೋ / ೮ / ೨೮೯ ||

ಯೋಗೇ ಯೋಗೇ ಪ್ರವೇಶೇ ಪ್ರವೇಶೇ ತತ್ತತ್ಕರ್ಮೋಪಕ್ರಮೇ **ವಾಜೇವಾಜೇ** ಕರ್ಮ ವಿಘಾತಿನಿ ತಸ್ಮಿನ್ ಸಂಗ್ರಾಮೇ **ತವಸ್ತರಮ್** ಅತಿಶಯೇನ ಬಲಿನಮ್ **ಇನ್ದ್ರಮ್ ಊತಯೇ** ರಕ್ಷಾರ್ಥಂ **ಸಖಾಯಃ** ಸಖಿವತ್ ಪ್ರಿಯಾ ವಯಂ **ಹವಾಮಹೇ** ಆಹ್ವಯಾಮಃ || ಸೌಮೇಧಾನಿ ಪೂರ್ವತಿಥಾನಿ ವಾ ಪೌರ್ವತಿಥಾನಿ ವಾ ||

ಯೋಗೇಯೋಗೇ ಯೋಗಃ ನಿಯೋಗಃ ವ್ಯಾಪಾರಃ ವೃತ್ರವಧಾದಿ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕರ್ಮದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿಘ್ನಕಾರಿಗಳೊಡನೆ ನಡೆಯುವ, **ವಾಜೇವಾಜೇ** ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಹವಿರ್ಲಕ್ಷಣವಾದ ಅನ್ನದಲ್ಲಿ, **ಊತಯೇ** ಅಲಬ್ಧಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ, ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ, **ಸಖಾಯಃ** ಮಿತ್ರನಂತಿರುವ, **ತವಸ್ತರಂ** ಅತಿಶಯಬಲಶಾಲಿಯಾಗಿ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನನಾಗಿರುವ, **ಇನ್ದ್ರಮ್** ಇನ್ದ್ರನನ್ನು, **ಹವಾಮಹೇ** ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಯುದ್ಧಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಕರ್ಮಗಳ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿಯೇ ವಿಘ್ನಕಾರಿಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಅಲಬ್ಧಲಾಭಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಆಪ್ತಮಿತ್ರನಂತಿರುವ ಅತಿಶಯಬಲದಿಂದ ಪ್ರವರ್ಧಮಾನನಾಗಿರುವ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ವೇದಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಮರದೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಕ್ಷಣಾರ್ಥಂ
ಮಾಳ್ಪ ಪ್ರಕಲ್ಪದೊಳಲಬ್ಧಲಾಭಕ್ಕಾಗಿಯೂ |
ಸಬಲಸಖನಿಂದ್ರನಂ ನುತಿಪೆವಾಹ್ವಾನಿಸುವೆವು ||

ಋಕ್ - ೧೬೪

ಮಧುಚ್ಛಂದಾ ವೈಶ್ವಾಮಿತ್ರಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ಉ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೧
ಆ ತ್ವೇತಾ ನಿ ಷೀದತೇನ್ದ್ರಮಭಿ ಪ್ರ ಗಾಯತ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಸಖಾಯಃ ಸ್ತೋಮವಾಹಸಃ ॥ ೧೦.೧೬೪ ॥

ಸ್ವ - ೫ । ಉ - ೨ । ಧಾ - ೩೯ । ಪೋ ॥ ದ - ೭ ॥

೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೧ ೩ ೨ ೩
ಆ - ತು - ಆ - ಇತ - ನಿ - ಸೀದತ ॥ ಇನ್ದ್ರಂ - ಅಭಿ - ಪ್ರ - ಗಾಯತ ॥

೧ ೨ ೧ ೩ ೧ ೨ ೧ ೧ . ೨ ೧ ೩
ಸಖಾಯಃ - ಸ - ಖಾಯಃ - ಸ್ತೋಮವಾಹಸಃ - ಸ್ತೋಮ - ವಾಹಸಃ ॥

ಆ - ೪೦ । ಅ - ೧೭ । ಪ - ೧೩೭ । ಫೇ । ದ - ೭ ॥

ದೈವಾತಿಥಂ ಮೈಧಾತಿಥಂ ವಾ ॥ ದೇವಾತಿಥಿರ್ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩೦ ೨ ೦ ೦ ೫೦ ೫ ೨ ೧
೧೬೪.೧. ಆತೂಽ೩೪ । ಏತಾನಿ । ಷೀದಾಽ೬ತಾ ॥ ಇನ್ದ್ರಮಭಾಇ ।

೨ ೦ ೧ ೨೦ ೧೦ ೨ ೨
ಪ್ರಗಾಯತಾ । ಸಾಖಾಯಸ್ತೋಮ । ವಾ । ಔಽ೩ಹೋ ।

೧ ^ ೩ ೫ ೨ ೧ ೨೦ ೧೦
ವವಾಽ೨ಹಾಽ೨೩೪ಸಾಃ ॥ ಹಯಾಇ । ಸಾಖಾಯಸ್ತೋ

೨ ೨ ೧ ೨
ಮ । ವಾ । ಔಽ೩ಹೋ ॥ ಹುಮ್ಮಾಽ೨೩ ॥ ಹಾಽ೩೪೫

॥ ೫
ಸೋಽಟಿಹಾಇ ॥

ದೀ - ೯ । ಪ - ೧೫ । ಮಾ - ೪ । ನೀ । ೯. ೨೯೦ ॥

ತ್ರಿಂಶತ್ ಪಞ್ಚಮಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೫ ॥ ಪಂಚಮೀ ದಶತಿಃ ॥ ೫ ॥

ತು ಶಬ್ದಃ ಕ್ಷಿಪ್ರಾರ್ಥೋ ನಿಪಾತಃ **ಆ ತು ಆ ಇತ** ಇತಿ ದ್ವಾಭ್ಯಾಮಾಙ್ ಭ್ಯಾಂ ಮನ್ತ್ರೇ ತು ಇತಶಬ್ದೋಽಭ್ಯಸನೀಯಃ । ಹೇ **ಸಖಾಯಃ!** ಋತ್ವಿಜಃ! ಕ್ಷಿಪ್ರಮಸ್ಮಿನ್ ಕರ್ಮಣಿ ಆಗಚ್ಛತಾಗಚ್ಛತ ಆದರಾರ್ಥೋಽಭ್ಯಾಸಃ । ಆಗತ್ಯ ಚ **ನಿಷೀದತ** ಉಪ ವಿಶತ **ಇನ್ದ್ರಮ್ ಅಭಿಪ್ರಗಾಯತ** ಸರ್ವತಃ ಪ್ರಕರ್ಷೇಣ ಸ್ತುತ । ಕೀದೃಶಾಃ ಸಖಾಯಃ **ಸ್ತೋಮವಾಹಸಃ** ತ್ರಿವೃತ್ ಪಂಚದಶಾದಿ ಸ್ತೋಮಾನ್ ಅಸ್ಮಿನ್ ಕರ್ಮಣಿ ವಹನ್ತಿ ಪ್ರಾಪಯನ್ತಿ ॥

ಉಪಸರ್ಗಾನುರೋಧಾತ್ ಕ್ರಿಯಾಯಾಶ್ಚಾವರ್ತನಮಿತ್ಯರ್ಥಃ । ವಿವರಣೇ ತು ಏಕ ಆ ತು ವ್ಯರ್ಥಃ ಸ್ವೀಕೃತಃ ॥

ತ್ರಿಧಾ ವರ್ತತೇ ಇತಿ ತ್ರಿವೃತ್ । ಏವಂ ಪಂಚದಶಾದಯಶ್ಚ ಸ್ತೋಮಾಃ । ತೇ ಚ ತಿಸೃಭ್ಯೋಹಿಂಕರೋತಿ ಸ ಪ್ರಥಮಯಾ ತಿಸೃಭ್ಯೋಹಿಂಕರೋತಿ ಸ ಮಧ್ಯಮಯಾ ತಿಸೃಭ್ಯೋ ಹಿಂಕರೋತಿ ಸ ಉತ್ತಮಯೋದ್ಯತೋ ವಿವೃತೋ ವಿಷ್ಟುತಿಃ - ತಾಂಡ್ಯ್ಯಾದ್ಯನುಶಾಸನಾದಭಿಗನ್ತವ್ಯಃ । ತಾಂಡ್ಯೇಹಿಶ್ಚಾದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯಾರಂಭ ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯಾನ್ತಂ ಸಮಸ್ತಮೇತದ್ವಿಸ್ತ್ರೇಷ್ವೇವ ನಿಯುಕ್ತಂ ಶ್ರುತಮ್ । ತತ್ರ ಚ ತ್ರಿವೃತ್ ೧ ಪಂಚದಶಃ ೨ ಸಪ್ತದಶಃ ೩ ಏಕವಿಂಶಃ ೪ ತ್ರಿಣಾ । ವಃ ೫ ತ್ರಯಸ್ತ್ರಿಂಶಃ ೬ ಇತಿ ಪೃಷ್ಠ್ಯಷಡಹಸ್ಯ ಷಟ್ ಸ್ತೋಮಾಃ ಕ್ರಮೇಣ ವಿಹಿತಾಃ । ಅನನ್ತರಂ ಛನ್ದೋಮಾನಾಂ ಚತುರ್ವಿಂಶಃ ೧ ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ೨ ಅಷ್ಟಚತ್ವಾರಿಂಶಃ ೩ ಇತಿ ತ್ರಯಸ್ತೋಮಾಃ ವ್ಯವಸ್ಥಿತಾಃ । ಇತ್ಥಂ ಸಂಕಲನಯಾ ನವಸ್ತೋಮಾಃ ತಥಾ ಚಾತ್ರ ಆದಿಪದಾತ್ ಸಪ್ತದಶಾದೇರ್ಗ್ರಹಃ ॥

ಸ್ತೋಮವಾಹಸಃ ಯಾಜಕರೇ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ ಹೊಗಳುವ, ಸೋಮವನ್ನು ತಲುಪಿಸುವ, ಸಖಾಯಃ ಮಿತ್ರರೇ ಪ್ರಸ್ತೋತೃ ಆದಿ ಋತ್ವಿಜರೇ, **ಅತು** ಆ ಇತ ಬಹು ಬೇಗ ಇತ್ತಬಂದು, ನಿಷೀದತ ಆಸೀನರಾಗಿ, ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಿ, ಇನ್ದ್ರಂ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು, ಅಭಿಪ್ರಗಾಯತ ತ್ರಿವೃದಾದಿ ಸ್ತೋಮಗಳಿಂದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಮಗಾನಗಳಿಂದ ಸಮಕ್ಷಮ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಿ.

ಸೋಮವನ್ನು ತಲುಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ ಹೊಗಳುವ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಕ್ಷಣರಾದ ಮಿತ್ರರಾದ ಪ್ರಸ್ತೋತೃ ಆದಿ ಋತ್ವಿಜರೇ ಬಹುಬೇಗ ಹೀಗೆ ಬಂದು ಆಸೀನರಾಗಿ ತ್ರಿವೃದಾದಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಮಗಾನಗಳಿಂದ ಇನ್ದ್ರನ ಸಮಕ್ಷಮದಲ್ಲಿ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ.

ಸೋಮಾಹುತಿಗೆ ಸಾಮಗಳನುಲಿವ ಧೀರಸಖರೇ!
ಋತ್ವಿಜರೆ! ಜವದಿ ಬಂದಿತ್ತ ಕುಳ್ಳಿರಿಮಳ್ತಿಯಿಂ।
ಸ್ತೋತ್ರಂಗಳಿಂದಿಂದ್ರನಂ ನುತಿಸಿಮ್ ಆದರದೆ ನೀಮ್ ॥

ಋಕ್ - ೧೬೫

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಗಾಥಿನಃ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ಇದꣳ ಹ್ಯನ್ವೋಜಸಾ ಸುತꣳ ರಾಧಾನಾಂ ಪತೇ ।

೨ ೩ ೨೫ ೧ ೨
ಪಿಬಾ ತ್ವꣳಸ್ಯ ಗಿರ್ವಣಃ ॥ ೧.೧೬೫ ॥

೩ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಇದಂ - ಹಿ - ಅನು - ಓಜಸಾ । ಸುತಂ - ರಾಧಾನಾಂ - ಪತೇ ॥ ಪಿಬ - ತು -

೩ ೨ ೩
ಅಸ್ಯ - ಗಿರ್ವಣಃ - ಗೀಃ - ವನಃ ॥ ೧.೧೬೫ ॥

ಆಂಗಿರಸಂ ಮಾಧುಛನ್ದಸಮ್ ವಾ । ಮಧು ಛನ್ದಾ ವರ್ಧಮಾನಾ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೫ ೨ ೧ ೨ — ೧ ೨
೧೬೫.೧. ಇದಾऽ೬ಮೇ ॥ ಹಿಯऽ೩ನೂऽ೧ಜಾಸಾऽ೨ । ಸೂತ

೧ ೨ ೧ ೨ — ೧೦ ೮
ಙ್ ರಾಧಾ । ಸಾಮ್ಪಾऽ೧ತಾऽ೨ಇ । ಪಿಬಾತುವಸ್ಯಾಗಿ

೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ^ ೩
ರ್ವಾಣಾऽ೨೩ಳಃ ॥ ಪಿಬಾऽ೩ಳತುವಾऽ೩ ॥ ಸ್ಯಾऽ೨ಗಾऽ

೫೦ ೦ ೩ ೫
೨೩ಳಔಹೋವಾ ॥ ವಾऽ೨೩ಳಣಾಃ ॥

ದೀ - ೩ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೫ । ಡು । ೧೦ । ೨೯೧ ॥

ಗಾಯತ್ರೀ ಆಂಗಿರಸಂ ಕ್ರೌಞ್ಚಮ್ ವಾ । ಕ್ರೌಞ್ಚೋ ವರ್ಧಮಾನಾ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೫ ನ ೨^ ೩ ೫
೧೬೫.೨. ಇದಙ್ ಹಿಯಾऽಳಔಹೋ ॥ ನೂऽ೩ಓಜಾऽ೨೩ಳಸಾ ।

೧ ೨ ೧ ೨ ನ ^ ೩ ೫ ೧
ಸೂತಙ್ ರಾಧಾ । ನಾऽ೩೨ಮ್ । ಪಾऽ೨೩ಳತಾಇ ॥ ಪಿ

೦ ೪ ೫ ೧ ೫೦
ಬಾತುವಸ್ಯಾऽ೨೩ । ಗ । ವಾಹಾಇ ॥ ವಾऽ೨೩ಳಣಾಃ । ಏ

೫ ೪
ಹಿಯಾऽ೬ಹಾ । ಹೋऽ೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೨ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೭ । ಥೆ । ೧೧ । ೨೯೨ ॥

ಆಂಗಿರಸಮ್ ಘೃತಶ್ಚುನ್ನಿಧಸಂ ಪ್ರಾಜಾಪತ್ಯಂ ಮಧುಚ್ಛನ್ದಸಂ ವಾ । ಪ್ರಜಾಪತಿ ರ್ವರ್ಧಮಾನಾ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೫೦ ೨ ೧ ೨ ೧
೧೬೫.೩. ಇದಂ ಹ್ಯನೂಽಽಓಜಸಾ ॥ ಸುತಂ ರಾಧಾ । ನಾಮ್ಪಾ

೨೦ ೦ ೨ ೧ ೨ ೧
ತೌ । ಹೋವಾಽ೩ಹಾಇ । ಪಿಬಾತುವ । ಸ್ಯಗಾಇರ್ವಾ

೨೦ ೦ ೨ ೧ ೨೦ ೦
ಣೌ । ಹೋವಾಽ೩ಹಾಇ ॥ ಪಿಬಾತುವೌ । ಹೋವಾಽ೩

೨ ೧ ೨ ೧ ^ ೩ ೫೦ ೦
ಹಾ ॥ ಸ್ಯಗಾಯೇಽ೩ಃ । ವಾಽ೨ನಾಽ೨೩ಳಔಹೋವಾ ॥

೨ ೧ ೩ ೧೧೧
ಘೃತಶ್ಚುತಾಽ೨೩ಳ೫ಃ ॥

ದೀ - ೯ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೭ । ಥೇ । ೧೨ । ೨೯೩ ॥

ಹೇ **ರಾಧಾನಾಂ** ಧನಾನಾಂ **ಪತೇ! ಗಿರ್ವಣಃ** ಗೀರ್ಭಿಃ ಸ್ತುತಿಭಿರ್ವನ್ದನೀಯ! ಇನ್ದ್ರ **ಓಜಸಾ** ಬಲೇನೋಪಹಿತಸ್ತ್ವಂ **ಇದಂ ಅನು** ಅನೇನಾನುಕ್ರಮೇಣೇತ್ಯರ್ಥಃ । ಓಜಸಾ ಬಲೇನ ಗ್ರಾವಭಿಃ **ಸುತಮ್** ಅಭಿಷ್ಟುತಂ **ಅಸ್ಯ** ಇಮಂ ಸೋಮಂ ತು ಕ್ಷಿಪ್ರಂ ಪಿಬಹಿ ॥

ರಾಧಾನಾಂ ಪತೇ ಧನದ ಒಡೆಯನಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ಗಿರ್ವಣಃ** ಸ್ತುತಿಯಿಂದ ವಂದನೀಯನಾದ, ಓಜಸಾ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ, ಬಲದಿಂದ, **ಇದಂ** ಹಿ **ಅನು** ಇದನ್ನು ಆನೂಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ, **ಸುತಮ್** ರಸವನ್ನು ತೆಗೆದಿದೆ, **ಅಸ್ಯ** ಈ ಸೋಮರಸವನ್ನು, **ತು** ಶೀಘ್ರವಾಗಿ, ಪಿಬ ಸೇವಿಸು, ಪಾನಮಾಡು.

ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯ ಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪವಿತ್ರವಾದ ವೇದಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಸಾಮಗಾನಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾದ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ನಿನಗಾಗಿಯೇ ಹಿಂಡಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಟ್ಟಿರುವ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ದಯಮಾಡಿ ಪಾನಮಾಡು.

ಸಿರಿಯೊಡೆಯ! ವೇದವಂದ್ಯ! ಮಹೇಂದ್ರ! ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕಾಂ
ಶ್ರಮಿಸಿ ನಾವ್ ವಿಧಿಯಂತೆ ಸಜ್ಜುಗೆಯ್ದೀ ಸೋಮಮಂ ।
ಕುಡಿವುದಯ್ ಜವದಿಂದೆ, ಮೀಸಲಿದು ನಿನಗೆ ಮಾತ್ರ ॥

ಋಕ್ - ೧೬೬

ಮಧುಚ್ಛನ್ದಾ ವೈಶ್ವಾಮಿತ್ರಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಮಹಾಽಳ್ ಇನ್ದ್ರಃ ಪುರಶ್ಚ ನೋ ಮಹಿತ್ವಮಸ್ತು ವಜ್ರಿಣೇ ।
೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ರ
ದ್ಯೌರ್ನ ಪ್ರಥಿನಾ ಶವಃ ॥ ೨.೧೬೬ ॥

೩ ೨ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಮಹಾನ್ - ಇನ್ದ್ರಃ - ಪುರಃ - ಚ - ನಃ । ಮಹಿತ್ವಂ - ಅಸ್ತು - ವಜ್ರಿಣೇ ॥ ದ್ಯೌಃ
೩ ೨ ೧ ೨ರ
- ನ - ಪ್ರಥಿನಾ - ಶವಃ ॥ ೨.೧೬೬ ॥

ವಾಮ್ರಾಣಿ ಷೈಯಮೇಧಾನಿ ವಾ ತ್ರೀಣಿ । ತ್ರಯಾಣಾಂ ವಮ್ರೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ

ಳ ೫ ೨ ೧ ೨ ೧
೧೬೬.೧. ಮಹಾಳ್ ಇನ್ದ್ರಾಃ ॥ ಪುರಶ್ಚನೋ । ಮಾಽ೧ಹೀಽ೨ತ್ವಾ

ಮಾ೭೨ । ಸ್ತುವ । ಜ್ರಿಣಾಇ ॥ ದ್ಯಾ೭೨ರ್ನಾಪ್ರಾ೭೨ ॥

ಥಿನಾಶಾ೭೨೩ವಾ೭೩೪೩ಃ । ಓ೭೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೧ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೫ । ಘು । ೧೩ । ೨೯೪ ॥

೧೬೬.೨. ಮಹಾಹಾ ಇನ್ದ್ರಾಃ ॥ ಪೂ೭೩ರಾಶ್ಚಾ೭೩ನೋ । ಮ

ಹಾ೭೨ಇತ್ವಾ೭೨೩೪ಮಾ । ಸ್ತುವೌ೭೩ಹೌ೭೩ । ಹವಾ೭

೫ಜ್ರಿಣಾಇ ॥ ದ್ಯಾರ್ನಪ್ರ । ಥಿನಾಶವಾ೭೨೩ಃ ॥ ದ್ಯಾ೭೨

ನ್ನಾ೭೨೩೪ಪ್ರಾ ॥ ಥಿನೌ೭೩ಹೌ೭೩ । ಹವೋವಾ । ಶಾ

೭೫ವೋ೭೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೩ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೬ । ಟೂ । ೧೪ । ೨೯೫ ॥

೧೬೬.೩. ಮಹಾ ಇನ್ದ್ರಾ೭೫ ಪುರಶ್ಚನಾಃ ॥ ಮಹಿತ್ವಾ೭೩೨೩

೨೩ಮಾ । ಸ್ತುವಜ್ರಾ೭೩೨೩೨೩ಇಣಾಇ ॥ ದ್ಯಾನ್ನಾ೭೩

೨೩೨೩ಪ್ರಾ ॥ ಥಿನಾಶವಾ೭೩೨೩೨೩೪೩ಃ । ಓ೭೨೩೪೫

ಇ ॥ ಡಾ ॥ ದೀ - ೩ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೬ । ಹೂ । ೧೫ । ೨೯೬ ॥

ಪುರಶ್ವನೋ ಇತಿ ಷಟ್‌ಸು, ವಿವರಣ ಸಮ್ಮತಶ್ಚ । ಪರಶ್ಚನು ಇತಿ ಭಾಷ್ಯ ಸಮ್ಮತಃ ಪಾಠಃ ನ ಅನ್ಯತ್ರ ಕ್ವಚಿದಪಿ ॥ **ಅಯಮ್ ಇನ್ದ್ರಃ ಮಹಾನ್** ಶರೀರೇಣ ಪ್ರೌಢಃ । **ಪರಶ್ಚ** ಗುಣೈರುತ್ಕೃಷ್ಟಃ ಕಿಂಚ **ವಜ್ರಿಣೇ** ವಜ್ರಯುಕ್ತಾಯ ಇನ್ದ್ರಾಯ **ಮಹಿತ್ವಂ** ಪೂರ್ವೋಕ್ತಂ ವಿವಿಧಮಾಧಿಕ್ಯಮ್ ಸರ್ವದಾ ಅಸ್ತು ಸ್ವಭಾವ ಸಿದ್ಧಸ್ಯಾಪಿ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪ್ರಾರ್ಥನ ಮೇತತ್ । ಕಿಂಚ **ದ್ಯೌರ್ನ** ದ್ಯುಲೋಕ ಇವ **ಶ ವಃ** ಬಲಮ್ ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಸೇನಾ ರೂಪಂ **ಪ್ರಥಿನಾ** ಪೃಥುತ್ವೇನ ಪುತ್ಥ ತಾಮ್ ಇತಿಶೇಷಃ । ಯಥಾ ದ್ಯುಲೋಕಃ ಪ್ರಭೂತಃ ಏವಸ್ಯ ಸೇನಾ ಪ್ರಭೂ ತಾ ಅಸ್ತು । **ನು** ಶಬ್ದೋ ಯದ್ಯಪಿ ಕ್ಷಿಪ್ರನಾಮಸು ನು ಮಕ್ಷಿತ್ಯಾದಿಷು ಪಠಿತಃ ತಥಾಪಿ ಅತ್ರ ತದರ್ಥತ್ವಾ ಸಂಭ ವಾತ್ ಸಮುಚ್ಚಯಾರ್ಥೋऽತ್ರ ಗೃಹೀತಃ ॥ ನ ಶಬ್ದೋ ಲೋಕೇ ಪ್ರತಿಷೇ ಧಾರ್ಥ ಏವ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯೇತು ಪ್ರತಿಷೇಧಾರ್ಥ ಉಪಮಾರ್ಥಶ್ಚೇತಿ ದ್ವಿವಿಧಃ । ಯೇನ ಪದೇನ ಅನ್ವೀಯತೇ ತಸ್ಮಾತ್ ಪೂರ್ವಂ ಪ್ರಯುಜ್ಯಮಾನಃ ಪ್ರತಿಷೇ ಧಾರ್ಥಃ ಉಪರಿ ಷ್ಟಾತ್ ಪ್ರಯುಜ್ಯ ಮಾನ ಉಪಮಾರ್ಥಃ । ತಥಾ ಚ ಯಾಸ್ಕ ಉದಾಹರತಿ ಉಭಯಮನ್ವ ಧ್ಯಾಯಂ ನೇನ್ದ್ರಂ ದೇವಮಮಂಸತೇತಿ ಪ್ರತಿಷೇ ಧಾರ್ಥೀಯಃ ಪುರಸ್ತಾದು ಪಚಾರಸ್ತಸ್ಯ ಯತ್ ಪ್ರತಿಷೇಧತಿ ದುರ್ಮದಾಸೋ ನ ಸುರಾಯಾ ಮಿತ್ಯುಪ ಮಾರ್ಥೀಯ ಉಪರಿಷ್ಟಾದುಪಚಾರಸ್ತಸ್ಯ ಯೇ ನೋಪಮಿಮೀತೇ (೧.೨. ೬) ಇತಿ । ಅತ್ರೋಪಮಾವಾಚಿನೋದ್ಯುಶಬ್ದ ಸ್ಯೋಪರಿ ಪ್ರಯುಕ್ತ ತ್ವಾದುಪ ಮಾರ್ಥಃ ಸ್ವೀಕೃತಃ ॥

ನಃ ಇನ್ದ್ರಃ ನಮ್ಮ ಇನ್ದ್ರನು, **ಮಹಾನ್** ಮಹಿಮಾವಂತನು, **ಪರಃ** ಗುಣಗಳಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠನು, **ವಜ್ರಿಣಃ** ವಿಶಿಷ್ಟಶಕ್ತಿಯ ವಜ್ರಾಯುಧ ಧಾರಿಯು ಬಲಶಾಲಿಯು, **ಶವಃ** ಸೇನಾಲಕ್ಷಣವಾದ ಬಲಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು, **ದ್ಯೌರ್ನ** ಅಂತ ರಿಕ್ಷದಂತೆ ಬಹುವಿಶಾಲವಾದವು ಅಪರಿಮಿತವಾದವು, **ಪೃಥಿನಾಮಹಿತ್ವ ಮಸ್ತು** ವೃದ್ಧಸ್ಯಚಿದ್ವರ್ಧತಾಮಸ್ಯ - **ತನೂಃ** ಇತಿ **ಆಶಾಸ್ತೇ** । ಇಂತಹ ಇನ್ದ್ರನಿ ಗಿರುವ

ಮಹಿಮೆಯೂ ಗೌರವವೂ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತಿರಲೆಂದು ಇನ್ದ್ರನ ಭಕ್ತರು ಹಾರೈಸುತ್ತಾರೆ ಆಶಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ಥಾನಬಲದಿಂದ ಮಹಿಮಾವಂತನೂ ಆತ್ಮಗುಣಗಳಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠನೂ ಶರೀರ ಬಲದಿಂದಲೂ ವಜ್ರಾಯುಧದಿಂದಲೂ ಶಕ್ತಿಸಂಪನ್ನನೂ ಅಪರಿಮಿತ ಸೇನಾಬಲ ಪಡೆದವನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನ ಮಹಿಮೆಯೂ ಗೌರವವೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರಲೆಂದು ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತಿರಲೆಂದು ಇನ್ದ್ರನ ಭಕ್ತರು ಆಶಿಸುತ್ತಾರೆ ಹಾರೈಸುತ್ತಾರೆ.

ನಮ್ಮೊಡೆಯನಿಂದ್ರನತಿಮಹಿಮನತಿಬಲಶಾಲಿಯು
ಬಾನ ಮೀರಿಪ್ರುದವನ ಬಲ್ಮೆಯೆಂದಿಂತು ಭಕ್ತರ್ ।
ಆತನೂರ್ಜೆಯ ಗರಿಮೆ ಬಳೆಯಲೆಂದಾಶಿಸುವರು ॥

ಋಕ್ - ೧೬೭

ಕುಸೀದೀ ಕಾಣ್ವಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಆ ತೂ ನ ಇನ್ದ್ರ ಕ್ಷುಮನ್ತಮ್ ಚಿತ್ರಂ ಗ್ರಾಭಜ್ ಸಂಗೃಭಾಯ ॥

೩ ೧ ೨೦
ಮಹಾಹಸ್ತೀ ದಕ್ಷಿಣೇನ ॥ ೩.೧೬೭ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩
ಆ - ತು - ನಃ - ಇನ್ದ್ರ - ಕ್ಷುಮನ್ತಮ್ । ಚಿತ್ರಂ - ಗ್ರಾಭಂ - ಸಂ - ಗೃಭಾಯ ॥

೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦
ಮಹಾಹಸ್ತೀ - ಮಹಾ - ಹಸ್ತೀ - ದಕ್ಷಿಣೇನ ॥ ೩.೧೬೭ ॥

ಗೌರೀವಿತೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರ್ಗೌರೀವಿತಿರ್ಗ್ಗಾಯತ್ರೀಸ್ತ್ಪಃ ॥

೧೬೭.೧. ಆತೂನಆ ॥ ದ್ರಕ್ಷುಮಾऽ೨೩ನ್ತಾಮ್ । ಚಾಇತ್ರಂಗ್ರಾ
ಭಾऽ೨೩ಳ್ ಹಾಇ । ಸಂಗೃऽ೨ಭಾಯಾ । ಮಹಾಹಸ್ತೋ
ऽ೨೩೪ಹಾಇ । ದಕ್ಷಾऽ೨ಇಣಾಇನಾ ॥ ಮಹಾऽ೨೩ ॥ ಹಾ
ऽ೨ಸ್ತಾऽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ದಕ್ಷಿಣೇऽ೩ನಾऽ೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೮ । ಫೈ । ೧೬ । ೨೯೭ ॥

೧೬೭.೨. ಆತೂನಇನ್ದ್ರಕ್ಷುಮಾನ್ತಾಮ್ ॥ ಚಿತ್ರಾऽ೨ಙ್ ಗ್ರಾऽ೨೩೪
ಭಾಮ್ । ಸಂಗೃಭಾऽ೨೩೪ಯಾ ॥ ಮಾऽ೩ಹಾऽ೩ ॥ ಹಾ
ऽ೨ಸ್ತಾऽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ದಕ್ಷಿಣೇನಾऽ೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೬ । ಮಾ - ೪ । ಪೀ । ೧೭ । ೨೯೮ ॥

ಆಪಾಲೇ ವಾ ಆಕೂಪಾರೇ ವಾ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರಾಕೂಪಾರೋ ಗಾಯತ್ರೀಸ್ತ್ವಃ

೧೬೭.೩. ಆತೂನಇ । ದ್ರಕ್ಷುಮಾऽ೬ನ್ತಾಮ್ ॥ ಚಿತ್ರಂಗ್ರಾಭಳ್ ಸ
ಙ್ ಗೃಭಾऽ೨ಯಾ । ಚಿತ್ರಂಗ್ರಾಭಳ್ ಸಮ್ । ಗೃ । ಔऽ೩

೨ ೩ ೫ ೨೦೧ ೦ ೦
ಹೋ೯ಇ । ಭಾऽ೨೩ಳಯಾ ॥ ಐಹೋ೯ಇ । ಮಹಾಹಸ್ತೀದ

೧ ೨೦೧ ೩೦ ೫
ಕ್ಷಾऽ೨೩ಹೋ೯ಇ ॥ ಔಹೋ೯ । ವಾಹೋ೯ऽ೨೩ಳವಾ ॥

೪ ॥ ೫
ಣಾऽ೫ಇನೋ೯ऽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೯ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೮ । ಥೈ । ೧೮ । ೨೯೯ ॥

೫೦೦ ೫ ೨೧ ೦
೧೬೭.೪. ಆತೂನಇನ್ದ್ರಕ್ಷುಮಾऽ೬ನ್ತಾಮ್ ॥ ಚಿತ್ರಂಗ್ರಾಭಽಸಂಗೃ

೦ ೨೧ ೦ ೨
ಭಾಯಾ । ಚಿತ್ರಂಗ್ರಾಭಽ ಸಮ್ । ಗೃऽ೨೩ । ಈऽ೩ಳ

೫ ೩ ೫ ೨೦೧ ೦ ೦
ಹಾ । ಭಾऽ೨೩ಳಯಾ ॥ ಐಹೋ೯ಇ । ಮಹಾಹಸ್ತೀದಕ್ಷಾऽ

೧ ೨೦೧ ೩೦ ೫ ೪
೨೩ಹೋ೯ಇ । ಔಹೋ೯ । ವಾಹೋ೯ऽ೨೩ಳವಾ ॥ ಣಾऽ೫

॥ ೫
ಇನೋ೯ऽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೧೦ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೭ । ಪೇ । ೧೯ । ೩೦೦ ॥

ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ! ಮಹಾಹಸ್ತೀ** ಮಹಾಹಸ್ತವಾನ್ ತ್ವಂ **ತು** ತದಾನೀಮೇವ **ನಃ** ಅಸ್ಮಭ್ಯಂ ದಾತುಂ **ಕ್ಷುಮನ್ತಂ** ಶಬ್ದವನ್ತಂ ಸ್ತುತ್ಯಮಿತ್ಯರ್ಥಃ **ಚಿತ್ರಂ** ಚಾಯನೀಯಂ **ಗ್ರಾಭಂ** ಗ್ರಾಹಕಂ ಗ್ರಹಣಾರ್ಹಂ ವಾ ಧನಂ **ದಕ್ಷಿಣೇನ ಹಸ್ತೇನ ಆ ಸಂಗೃಭಾಯ** ಆಭಿಮುಖ್ಯೇನ ಸಂಗೃಹಾಣ ॥

ಮಹಾಹಸ್ತೇ ಮಹಾಮಹಿಮೋಪೇತವಾದ ಹಸ್ತಗಳುಳ್ಳ, **ಇನ್ದ್ರ** ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ತ್ವಂ** ನೀನು, **ತು** ಇದೀಗ, **ನಃ** ನಮಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲು, **ಕ್ಷುಮನ್ತಮ್** ಸ್ತುತ್ಯರ್ಹವೂ ಪ್ರಶಸ್ತವೂ ಭೋಗ ಯೋಗ್ಯವೂ ಆದ, **ಚಿತ್ರಮ್** ನಾನಾವಿಧವಾದ ಕೀರ್ತಿಪ್ರದವಾದ, ಆಕರ್ಷಕವಾದ, **ಗ್ರಾಭಂ** ಗ್ರಹಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸುಸಂಸ್ಕೃತವಾದ ಧನವನ್ನು, **ದಕ್ಷಿಣೇನ ಹಸ್ತೇನ** ಬಲ ಗೈಯಿಂದ, **ಆಸಂಗೃಭಾಯ** ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೋ.

ಮಹಾಮಹಿಮೋಪೇತವಾದ ಹಸ್ತಗಳುಳ್ಳ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ ಪ್ರಶಸ್ತವೂ ಭೋಗಯೋಗ್ಯವೂ ಕೀರ್ತಿಪ್ರದವೂ ಆಕರ್ಷಕವೂ ಸುಸಂಸ್ಕೃತವೂ ಆದ ಧನವನ್ನು ನಮಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲು ಬಲಗೈಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೋ.

ಕೊಡುಗಯ್ಯ ದಾನಿಮಘವಂತನೇ! ನಮಗೀವುದಯ್
ಸ್ತುತ್ಯಮೆನಿಸುವ ಭೋಗಯೋಗ್ಯಮುಮೆನಿಪ್ಪ ಧನಮಂ ।
ಬಲಗಯ್ಯೊಳಿಂದೆ ಪರಮಾಕರ್ಷಕಶ್ರೇಯಮಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೬೮

ಪ್ರಿಯಮೇಧ ಆಂಗಿರಸಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧   ೨ರ   ೩ ೧ ೨   ೩   ೧ ೨ ೩ ೨
ಅಭಿ ಪ್ರ ಗೋಪತಿಂ ಗಿರೇನ್ದ್ರಮರ್ಚ ಯಥಾ ವಿದೇ ।

೩ ೨   ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಸೂನುꣳ ಸತ್ಯಸ್ಯ ಸತ್ಪತಿಮ್ ॥ ೪.೧೬೮ ॥

೩ ೨ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ರ
ಅಭಿ - ಪ್ರ - ಗೋಽಪತಿಂ - ಗೋ - ಪತಿಂ - ಗಿರಾ । ಇನ್ದ್ರಂ - ಅರ್ಚ - ಯಥಾ

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨ರ ೩
- ವಿದೇ ॥ ಸೂನುಮ್ - ಸತ್ಯಸ್ಯ - ಸತ್ಪತಿಂ - ಸತ್ - ಪತಿಮ್ ॥ ೪.೧೬೮ ॥

ಧುರೋಃ ಸಾಮನೀ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರ್ಧುರೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪೫ ೪೫ ೨ ೦ ೧ ಅ — ೧
೧೬೮.೧. ಅಭೀಅಭೀ ॥ ಪ್ರಗೋಽಽ೩ಪಾತಿಂಗಿರಾಽ೨ । ಇನ್ದ್ರಮರ್ಚ

೨ ^ ೩೦ ೨ ೧
ಯಾಥಾಽ೧ವಿದಾಽ೨ಇ ॥ ಸೂನೂಽ೩ಂ ಹೋಽಇ । ಸ

೩ ೫ ೧ ^ ೩ ೫೦೦ ೨
ತ್ಯೋಽ೨೩೪ಹಾ ॥ ಸ್ಯಾಽ೨ಸಾಽ೨೩೪ಔಹೋಽವಾ ॥ ಪ

೧ ೧೧೧
ತೀಽ೩ಮೇಽ೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೪ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೪ । ಧೀ । ೨೦ । ೩೦೧ ॥

೪೫ ೪೫ ೨ ೧ ೨೩ ೨ ೧ ೩
೧೬೮.೨. ಅಭೀಅಭೀ ॥ ಪ್ರಗೋ । ಪತಿಂಗಿರಾ । ಇನ್ದ್ರಾಮ್ । ಅ

೨^ ೩ ೫ ನ ೨
ರ್ಚಾಯಾಽ೨೩೪ಥಾ । ಹಿಽ೩ಮ್ - ಸ್ಥಿ - ಹಿಽ೩ಮ್ ।

೧ ೦ ೩ ೪೩೪ ೫ ನ
ಆಽ೨೩೪ಇವಿದಾಇ ॥ ಸೂನುಂ ಸತ್ಯಸ್ಯಸಾ ॥ ಹಿಽ೩ಮ್

೨ ೧ ೫ ೪ ॥ ೫
- ಸ್ಥಿ - ಹಿಽ೩ಮ್ । ಓಽ೨೩೪ವಾ ॥ ಪಾಽ೫ತೋಽ೬ಹಾ

ಇ ॥ ದೀ - ೧ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೯ । ಕೋ । ೨೧ । ೩೦೨ ॥

ಮಹಾಗೌರೀವಿತಂ ಗೌರೀವಿತಂ ವಾ । ಶಾಕ್ತ್ಯಃ ಗೌರೀವಿತಿರ್ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧೭೮.೩. ಅಭಿ । ಪ್ರಗೋಽಶಿ । ಪತಿಂಗಿರಾ ॥ ಇನ್ದ್ರಮರ್ಚಯಥಾವಿ
ದಾಽ೨೩ಇ । ಸೂನುꣳ ಸತ್ಯಾಽಶಿ೧೨೩ । ಸ್ಯಸಾಽಶಿತ್ಪತಾ
ಇಮ್ ॥ ಸೂನುꣳ ಸತ್ಯಾಽಶಿ೧೨೩ ॥ ಸ್ಯಸೋಽವಾ ॥
ಪಾಽಶಿತೋಽಽಹಾಇ ॥

ದೀ - ೧ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೪ । ಘೀ । ೨೨ । ೩೦೩ ॥

ಗೋಪತಿಂ ಗವಾಂ ಸ್ವಾಮಿನಮ್ **ಇನ್ದ್ರಮ್ ಅಭಿ ಅರ್ಚ** ಗಿರಾ ಸ್ತುತ್ಯಾ ಪ್ರಕರ್ಷೇಣ ಪೂಜಯ । **ಯಥಾವಿದೇ** ಸ ಯಥಾ ಸ್ವಾತ್ಮಾನಂ ಸ್ತುತಿ ಪ್ರಕಾರಂ ಜಾನಾತಿ । ಯಥಾ ವಾ ಯಾಗಂ ಪ್ರತಿಗನ್ತವ್ಯಮಿತಿ ಜಾನಾತಿ ತಥಾ ರ್ಚೇತಿ ! ಕೀದೃಶಮಿನ್ದ್ರಮ್? **ಸತ್ಯಸ್ಯ** ಯಜ್ಞಸ್ಯ **ಸೂನುಮ್** ಪುತ್ರಂ । ತತ್ರಾನುರಕ್ತತ್ವಾತ್ ಸೂನುರಿತ್ಯುಪಚರ್ಯತೇ । **ಸತ್ಪತಿಂ** ಸತಾಂ ಯಜಮಾನಾ ನಾಂ ಪಾಲಕಮ್ ॥

ಕಥಂ ಪುನಃ ಇನ್ದ್ರಃ ಸತ್ಯಸ್ಯ ಪುತ್ರಃ ಉಚ್ಯತೇ । ತ್ರೈವಿದ್ಯ ಲಕ್ಷಣಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸತ್ಯಮ್ । ತೇನ ಬ್ರಹ್ಮನಾಮಕೇನ ಋತ್ವಿಜಾಃ ಯಾನಿ ಹವೀಂಷಿ ಹೂಯನ್ತೇ ತೈರ್ಜನ್ಯತೇ ಯಸ್ಮಾತ್ತ ಸ್ಮಾತ್ತತ್ಯಸ್ಯ ಸೂನುಃ । ಅಥವಾ ಸತ್ಯಮನ್ನಮುಚ್ಯತೇ ಹವಿ ರ್ಲಕ್ಷಣಮ್ । ತೇನ ಸಂಜಾಯತೇ ವಾ । ತಸ್ಮಾತ್ಸತ್ಯಸ್ಯ ಸೂನುಃ ॥ ವಿ ॥

ಗೋಪತಿಂ ಗೋವುಗಳ ಸ್ವಾಮಿ, ವೇದಗಳ ಸ್ವಾಮಿ, ಪೃಥ್ವಿಯ ಒಡೆಯ, ಸೋಮದ ಯಜಮಾನ, **ಸತ್ಯಸ್ಯ ಸೂನುಂ** ಸತ್ಯದ ಪ್ರೇರಕ ಸತ್ಯದ ಪ್ರಭಾ

ರಕ, ಯಜ್ಞಪುತ್ರ, ಸತ್ಪತಿಂ ಸತ್ಪುರುಷರ ಪಾಲಕ, ಸತ್ಯನಿಷ್ಠರ ಒಡೆಯ, **ಇನ್ದ್ರಮ್** ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯನ್ನು, **ಯಥಾವಿದೇ** ಅವನು ಒಪ್ಪಿ ಸಂತಸ ಪಡುವಂತೆ, **ಗಿರಾ** ಸ್ತುತಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಸವಿ ಮಾತುಗಳಿಂದ, **ಅಭಿಅರ್ಚ** ಅವನೆದುರಾಗಿ ಸಮೀಪವಾಗಿ ಪೂಜಿಸಿ ಸ್ತುತಿಸಿ.

ವೇದಗಳ ಸ್ವಾಮಿಯೂ ಸತ್ಯಪ್ರೇರಕನೂ ಸತ್ಪುರುಷರ ಪಾಲಕನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ಅವನು ಒಪ್ಪಿ ಸಂತೋಷಪಡುವಂತೆ ಅವನೆದುರಿಗೆ ಸಮೀಪಿಸಿ ಸವಿಮಾತುಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿರಿ ಪೂಜಿಸಿರಿ.

ವೇದಪತಿಯಂ ಸತ್ಯಸಂಸ್ಫೂರ್ತಿಯಂ ಸುಜನರಂ
ಪಾಲಿಪ್ಪನಂ ಮಹೇಂದ್ರನನೆಲ್ಲರವನ ಬಳಿಯೊಳ್
ಅವನೊಲಿವ ಪರಿ ನಲ್ನುಡಿಯಿನರ್ಚಿಸಿಂ ಪೂಜಿಸಿಮ್ ॥

ಋಕ್ - ೧೬೯

ವಾಮದೇವೋ ಗೌತಮಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧
ಕಯಾ ನಶ್ಚಿತ್ರ ಆ ಭುವದೂತೀ ಸದಾವೃಧಃ ಸಖಾ ।

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ಕಯಾಶಚಿಷ್ಠಯಾ ವೃತಾ ॥ *ಋ. ೧೬೯ ॥*

೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩
ಕಯಾ - ನಃ - ಚಿತ್ರಃ - ಆ - ಭುವತ್ । ಊತೀ - ಸದಾವೃಧಃ - ಸದಾ - ವೃಧಃ

೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩ ೨
- ಸಖಾ - ಸ - ಖಾ ॥ ಕಯಾ - ಶಚಿಷ್ಠಯಾ - ವೃತಾ ॥ *ಋ. ೧೬೯ ॥*

ವಾಚಸ್ಸಾಮನೀ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರ್ವಾಕ್ ಗಾಯತ್ರೀಛ್ಛನ್ದಃ ॥

೫೦ ೨ ೧ ೨ ೨ ೦ ೧ ೨ ೧
೧೬೯.೧. ಕಯಾನಶ್ಚೀ ॥ ತ್ರಆಭೂ‌ಽ೩ವಾತ್ । ಊತಾಇಸ । ದಾ ।

೨ ೩ ೫ ೧ ೨ ೨ ೧
ವಾರ್ಧಃಸಾಽ೨೩ಳಖಾ ॥ ಕಯಾಶಾಽ೩ಚೀಽ೩ ॥ ಷ್ಠಾಽ೨

೪ ೨ ॥ ೫
೩ಯಾಽ೩ ॥ ವಾಽ೩ಳ೫ತೋ೯ಽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೨ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೪ । ಜೀ । ೨೩ । ೩೦೪ ॥

೫೦ ೦ ೦ ೦ ೦ ೨ ೧ ೨ ೨
೧೬೯.೨. ಹೋವಾಇ । ಹೋವಾಇಕಯಾನಶ್ಚೀ ॥ ತ್ರಆಭೂಽ೩ವಾ

೫೦ ೦ ೦ ೦ ೦ ೦ ೨ ೧
ಽ೩ಳತ್ । ಹೋವಾಇ । ಹೋವಾಊತೀಸದಾ । ವೃಧಾ

೨ ೨ ೫೦ ೦ ೦ ೦ ೦
ಸ್ನಾಽ೩ಖಾಽ೩ಳ ॥ ಹೋವಾಇ । ಹೋವಾಇಕಯಾಶಚಾ

೨ ೧೧ ^ ೩ ೫೦ ೩
ಇ ॥ ಷ್ಠಯಾ । ವಾಽ೨ತ್ರ್ಾಽ೨೩ಳಔಹೋವಾ ॥ ಊಽ೨

೫
೩ಳಪಾ ॥ ದೀ - ೧೯ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೧೦ । ತ್ವಾ । ೨೪ । ೩೦೫ ॥

ಮಹಾವಾಮದೇವ್ಯಂ ವಾಮದೇವ್ಯಂ ವಾ । ವಾಮದೇವೋ ಗಾಯತ್ರೀಛ್ಛನ್ದಃ ॥

೩ ೦ ೪ ೨ ೪೦ ೫ ೧ ೦
೧೬೯.೩. ಕಾಽ೫ಯಾ । ನಶ್ಚಾಽ೩ಇತ್ರಾಽ೩ಆಭುವಾತ್ ॥ ಊ । ತೀ

೨ ೧೧ ೨ ೧ ೨ ೦ ೨ ೧
ಸದಾವೃಧಸ್ಸ । ಖಾ । ಔಽ೩ಹೋಹಾಇ । ಕಯಾಽ೨೩ಶ

೨^ ೩ ೦ ೨ ೧ — ೧ ರ
ಚಾ೩ ॥ ಷ್ಠಯೌಹೋ೯ಽ೩ । ಹಿಮ್ಆ೯ಽ೨ ॥ ವಾ೯ಽ೨

॥ ೨
ತೋ೯ಽ೩೫ಹಾ೩ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೬ । ಜೂ । ೨೫ । ೩೦೬ ॥

ಸದಾ ವೃಧಃ ಸರ್ವದಾ ವರ್ಧಮಾನಃ **ಚಿತ್ರಃ** ಚಾಯನೀಯಃ **ಸಖಾ** ಮಿತ್ರಭೂತಃ ಇನ್ದ್ರಃ **ಕಯಾ ಊತೀ** ಊತ್ಯಾ ತರ್ಪಣೇನ **ನಃ** ಅಸ್ಮಾನ್ **ಆಭುವತ್** ಆಭಿಮುಖ್ಯೇನ ಭವೇತ್ । **ಶಚಿಷ್ಠಯಾ** ಪ್ರಜ್ಞಾವತ್ತಮಯಾ ಪ್ರಜ್ಞಾ ಸಹಿತಮನುಷ್ಠೀಯಮಾನೇನ **ಕಯಾವೃತಾ** ಕೇನ ವರ್ತನೇನ ಕರ್ಮಣಾ ಚ ಅಭಿಮುಖೋ ಭವೇತ್ ॥

ಸದಾವೃಧಃ ಸ್ತುತಿ ಮತ್ತು ಹವಿಸ್ಸುಗಳಿಂದ ಸದಾ ಉತ್ಕರ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ, **ಚಿತ್ರಃ** ವಿಚಿತ್ರ ಗುಣ ಕರ್ಮಸ್ವಭಾವಗಳುಳ್ಳ, **ಸಖಾ** ಮಿತ್ರನಾದ ಇನ್ದ್ರನು, **ಕಯಾ ಊತೀ** ತೃಪ್ತಿದಾಯಕವಾದ ಯಾವ ಸಾಧನಾನುಷ್ಠಾನದಿಂದ, **ಕಯಾವೃತಾ** ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯಾದ ಯಾವ ನಡೆನುಡಿಯಿಂದ, **ಶಚಿಷ್ಠಯಾ** ಪ್ರಜ್ಞಾಕರ್ಮದಿಂದ ತಿಳಿದು ಆಚರಿಸುವ ಯಾವ ಕ್ರಿಯಾಕರ್ಮಗಳಿಂದ, **ನಃ ಆಭುವತ್** ನಮ್ಮೆದುರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾದಾನು.

ಸ್ತುತಿ ಮತ್ತು ಹವಿಸ್ಸುಗಳಿಂದ ಉತ್ಕರ್ಷವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ವರ್ಣಿಸಲೂ ಗ್ರಹಿಸಲೂ ಆಗದಷ್ಟು ಗುಣಸ್ವಭಾವಗಳಿಂದ ಕರ್ಮನಿರತನಾದ, ಸನ್ಮಿತ್ರನಾದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು, ನಮ್ಮ ಯಾವ ನಡೆನುಡಿ ಕ್ರಿಯೆ ಕರ್ಮಸಾಧನಾನುಷ್ಠಾನಗಳಿಂದ ಸಂತೋಷಪಡಿಸಬಹುದು? ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸಬಹುದು? ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು?

ಸಂತತೋತ್ಕೃಷ್ಟನಂ ವಿಸ್ಮಯಾವಹಮಿತ್ರನಂ
ದೇವೇಂದ್ರನಂ ಯಾವ ತೃಪ್ತಿಕಾರವಿಧಿಗಳಿಂದಂ ।
ಪ್ರೂಜಿಸಲ್ಕೆಮ್ಮೆದುರು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಪ್ಪನಾತಂ ! ॥

ಋಕ್ - ೧೭೦

ಶ್ರುತಕಕ್ಷ ಸುಕಕ್ಷೋ ವಾ ಆಂಗಿರಸಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ತ್ಯಮುವಃ ಸತ್ರಾಸಾಹಂ ವಿಶ್ವಾಸು ಗೀರ್ಷ್ವಾಯತಮ್ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಆ ಚ್ಯಾವಯಸ್ಯೂತಯೇ ॥ ೬.೧೭೦ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೨
ತ್ಯಂ - ಉ - ವಃ - ಸತ್ರಾಸಾಹಂ - ಸತ್ರಾ - ಸಾಹಮ್ । ವಿಶ್ವಾಸು - ಗೀರ್ಷು -

೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಆಯತಂ - ಆ - ಯತಂ ॥ ಆ - ಚ್ಯಾವಯಸಿ - ಊತಯೇ ॥ ೬.೧೭೦ ॥

ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಸತ್ರಾಸಾಹೀಯೇ ಅಜಿತಸ್ಯ ಅಜಿತೀ ವಾ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರಿನ್ದ್ರೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೨೦ ೧ — ೧ ೦ ೦
೧೭೦.೧. ತ್ಯಮುವಾಃ ॥ ಸತ್ರಾಸಾಹಾऽ೨ಮ್ । ವಿಶ್ವಾಸುಗೀರ್ಷೂ

೨ — ೧೦ ೧ ^ ೩
ಆऽಗಿಯಯಾತಾऽ೨ಮ್ । ಆಚ್ಯಾऽ೨೩ ॥ ವಾऽ೨ಯಾऽ

೫೦ ೦ ೨ ೧ ೧೧೧
೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಸಿಯೂಽ೩ತಯೇಽ೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೬ / ಪ - ೬ / ಮಾ - ೫ / ಕು / ೨೬ / ೩೦೭ ॥

೨ ೫ ೦ ೪೦ ೫ ೫ ೧ ೦
೧೭೦.೨. ತ್ಯಾಽ೩೪ಮ್ । ಉವಸ್ಸತ್ರಾಸಾಹಮ್ । ಓಽ೬ವಾ ॥ ವಿಶ್ವಾ

೦ ೦ — ೧ — ೧ ೧
ಸುಗೀರ್ಷ್ವಾಯಾಽ೨ತಾಮ್ । ಆಽ೨ಚ್ಯಾ । ವಾಽ೨೩

೨ ೧ ಸ ೨೦ ೩೦ ೨ ೧
ಯಾ ॥ ಸಿಯೌಽ೩ಹೋ । ವಾಹಾಽ೩೪೩ಇ ॥ ತಾಽ೨೩೪

೫ ॥ ೫
ಯೋಽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೭ / ಪ - ೯ / ಮಾ - ೫ / ಝು / ೨೭ / ೩೦೮ ॥

ಯಜಮಾನಃ ಸ್ತೋತಾರಂ ಸಂಬೋಧ್ಯಾಹ । ಹೇ ಸ್ತೋತಃ **ಸತ್ರಾಸಾಹಂ** ಸತ್ರಾಶಬ್ದೋ ಬಹುವಾಚೀ ಬಹೂನಾಮಭಿಭವಿತಾರಂ ಯದ್ವಾ ಶತ್ರೂನ್ ಸ್ವಬಲೇನ ಸಂಗತ್ಯ ಜೇತಾರಂ । **ವಃ** ಯುಷ್ಮದೀಯೇಷು **ವಿಶ್ವಾಸು ಗೀರ್ಷು** ಸರ್ವೇಷು ಸ್ತೋತ್ರೇಷು **ಆಯತಂ** ವಿಸ್ತೃತಂ ಸರ್ವತ್ರೇನ್ದ್ರ ಏವ ಸ್ತೂಯತೇ ತಸ್ಮಾತ್ ತೇಷು ವಿತತಮ್ । **ತ್ಯಂ ಉ** ಉ ಇತ್ಯವಧಾರಣೇ ತಮೇವೇನ್ದ್ರಮ್ । **ಊತಯೇ** ಅಸ್ಮದ್ರಕ್ಷಣಾಯ **ಆಚ್ಯಾವಯಸಿ** ಚ್ಯುಙ್ ಪ್ರುಙ್ ಪ್ಲುಙ್ಗತೌ (ಭ್ವಾ ಆ) ತ್ವದೀಯೈಃ ಸ್ತೋತ್ರೈಃ ಯಜ್ಞಂಪ್ರತಿ ಆಭಿಮುಖ್ಯೇನ ಗಮಯ ॥

ಸತ್ರಾ ಶಬ್ದಃ ಸತ್ಯವಚನಃ ಸದಾಶಬ್ದ ಪರ್ಯಾಯೋ ವಾ । ಸಹಿಃ ಅಭಿಭವೇ ಮರ್ಷಣೇ ಚ । ಅತ್ರ ಸಹಿಃ ಅಭಿಭವಾರ್ಥಃ । ಸತ್ಯೇನ ಸರ್ವದಾ ವಾ

ಶತ್ರೂಣಾಮ್ ಅಭಿಭವಿತಾರಮ್ । ವಿಶ್ವಾಭಿಃ ಗೀರ್ಭಿಃ ಸರ್ವಾಭಿಃ ಋಗ್ಯಜು ಸ್ಸಾಮ ಲಕ್ಷಣಾಭಿರ್ವಾಗ್ಭಿರಿತ್ಯರ್ಥಃ । ಆಯತಮ್ ನಿಬದ್ಧಮ್ ಸ್ತುತಮಿತ್ಯರ್ಥಃ ॥ ಇತಿ ಪಿಂ ॥

ಸತ್ರಾಸಾಹಮ್ ತನ್ನ ಸತ್ಯ ಸತ್ವಬಲಗಳಿಂದ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಶತ್ರುಗಳ ನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ, ವಃ ತಮ್ಮ, ವಿಶ್ವಾಸು ಸಮಸ್ತ, ಗೀರ್ಷು ಚತುರ್ವೇದ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿ ಬದ್ಧವಾದ ಸ್ತುತಿಗಳಿಂದ, ತ್ಯಮ್‌ಉ ಆ ಇನ್ದ್ರ ನನ್ನು, ಊತಯೇ ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು, ಆಚ್ಯಾವಯಸಿ ಧಾವಿಸಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿ.

ತನ್ನ ಸತ್ಯವಚನ ಸತ್ವಬಲಸಾಹಸಗಳಿಂದ ಅಸಂಖ್ಯ ಶತ್ರುಗಳನ್ನೂ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ ಆ ಭಗವಂತನಾದ ಇನ್ದ್ರನು ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಧಾವಿಸಿ ಬರುವಂತೆ ತಮ್ಮ ಚತುರ್ವೇದ ಲಕ್ಷಣವಾದ ಸ್ತುತಿಗಳಿಂದ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಎಂದು ಯಜ್ಞದ ಯಜಮಾನನು ಋತ್ವಿಜರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ತನ್ನ ಸತ್ಯಸ್ವತ್ತ್ವಬಲದಿಂದೆ ರಿಪುವರ್ಗಮಂ
ಧಿಕ್ಕರಿಪ ವೇದನುತಪುರುಹೂತನಂ ನಮ್ಮೆಡೆ
ರಕ್ಷಿಸಲ್ ಧಾವಿಪ್ಪವೊಲ್ ನುತಿಗಳಿಂದೆಸೆಗಿರಯ್ ॥

ಋಕ್ - ೧೭೧

ಮೇಧಾತಿಥಿಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ಸದಸಸ್ಪತಿಮದ್ಭುತಂ ಪ್ರಿಯಮಿನ್ದ್ರಸ್ಯ ಕಾಮ್ಯಮ್ ।

೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಸನಿಂ ಮೇಧಾಮಯಾಸಿಷಮ್ ॥ ೭.೧೭೧ ॥

೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦
ಸದಸಃ - ಪತಿಂ - ಅದ್ಭುತಂ - ಅತ್ - ಭುತಂ । ಪ್ರಿಯಂ - ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ - ಕಾಮ್ಯ

೩ ೨ ೩ ೨ ೩
ಮ್ । ಸನಿಂ - ಮೇಧಾಂ - ಅಯಾಸಿಷಮ್ ॥ ೭.೧೭೧ ॥

ವಾಮದೇವ್ಯಮ್ । ವಾಮದೇವೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ಮೇಧಾಃ ॥

೪ ೫ ೧ ೬ ೨^ ೩ ೫ ೧ ೨^
೧೭೧.೧. ಸಾದಾ ॥ ಸಸ್ಪತಾಇಮದ್ಭೂತಾ । ಓ೨೩೪ವಾ । ಪ್ರಾಯಾ

೩ ೫ ೧ ೨^ ೩
ಓ೨೩೪ವಾ ॥ ಆಇನ್ದ್ರಾ । ಸ್ಯಾಕಾಮಾ೨೩೪೫ಯಾ೬

೨ ೧ ೨ಂ ೧೦ ೨೦ ೩ ೧ ೧ ೧
೫೬ಮ್ ॥ ಸನಿಮ್ಮೇ೨ಧಾಮಯಾಸಿಷಾ೨೩೪೫ಮ್ ॥

ದೀ - ೩ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೫ । ಶು । ೨೮ । ೩೦೯ ॥

ಮೇಧಾಂ ಲಬ್ಧುಂ **ಸದಸಸ್ಪತಿಂ** ಏತನ್ನಾಮಕಂ ದೇವಂ **ಅಯಾಸಿಷಂ** ಪ್ರಾಪ್ತವಾನಸ್ಮಿ । ಕೀದೃಶಮ್? **ಅದ್ಭುತಮ್** ಆಶ್ಚರ್ಯಕರಮ್ **ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಂ** ಸೋಮಪಾನೇ ಸಹ ಚಾರಿತ್ವಾತ್ **ಕಾಮ್ಯಮ್** ಕಮನೀಯಂ **ಸನಿಮ್** ಧನಸ್ಯ ದಾತಾರಮ್ ॥

ಸದಸಸ್ಪತಿಂ ಸದೋನಾಮ ಯಜ್ಞಗೃಹ ಸ್ವಾಮಿನಮ್ । ಅದ್ಭುತಂ ಮಹಾನ್ತಮ್ । ಕಾಮ್ಯಂ ಕಮನೀಯಂ । ಪ್ರಿಯಂ ಯಷ್ಟೄಣಾಮ್ ಇನ್ದ್ರಂ ಸನಿಂ ಗೋಃ ಮೇಧಾಂ ಪ್ರಜ್ಞಾಶ್ಚ ಅಯಾಸಿಷಮ್ ಯಾಚೇ ಏಷೋಽರ್ಥೋ ವಿವರಣ ಸಮ್ಮತಃ ॥

ಮೇಧಾಂ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿ, **ಅದ್ಭುತ ಮ್** ವಿಸ್ಮಯಕಾರಕವಾದ, **ಇನ್ದ್ರಸ್ಯಪ್ರಿಯಮ್** ಇನ್ದ್ರನಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರನಾದ, **ಕಾಮ್ಯಮ್** ಮನೋಹರವಾದ, **ಸನಿಮ್** ಧನದಾತನಾದ, **ಸದಸಸ್ಪತಿಮ್** ಸದೋನಾಮ ಯಜ್ಞಗೃಹ ಸ್ವಾಮಿನಮ್, ಸದಸ್ಪತಿ ದೇವತೆಯನ್ನು, **ಅಯಾಸಿ ಷಮ್** ಆಶ್ರಯಿಸುವೆನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವೆನು.

ಆತ್ಮಜ್ಞಾನವನ್ನು ಧರಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾದ ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಇನ್ದ್ರನ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರನೂ ಮನೋಹರನೂ ಧನದಾತನೂ ಯಜ್ಞಗೃಹದ ಯಜಮಾನನೂ ಆದ ಸದಸಸ್ಪತಿ ದೇವತೆಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತೇನೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮೇಧೆಯಂ ಗಳಿಸೆ ನಾಂ ದೇವೇಂದ್ರಸಖನಪ್ಪನಂ
ಯಜ್ಞಗೃಹಪತಿಯಂ ಮನೋಹರನನಿಷ್ಟಂಗಳಂ ।
ನೀಳ್ಪ ಸದಸಸ್ಪತಿಯನಾಶ್ರಯಿಸುವೆಂ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೭೨

ವಾಮದೇವೋ ಗೌತಮಃ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

ಯೇ ತೇ ಪನ್ಥಾ ಅಧೋ ದಿವೋ ಯೇಭಿರ್ವ್ಯಶ್ವಮೈರಯಃ ।

ಉತ ಶ್ರೋಷನ್ತು ನೋ ಭುವಃ ॥ *೮.೧೭೨ ॥*

ಯೇ - ತೇ - ಪನ್ಥಾಃ - ಅಧಃ - ದಿವಃ । ಯೇಭಿಃ - ವ್ಯಶ್ವಂ - ಏ - ಅಶ್ವಂ - ಐರ

೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಯಃ ॥ ಉತ - ಶ್ರೋಷನ್ತು - ನಃ - ಭುವಃ ॥ ೮.೧೭೨ ॥

ಅಶ್ವಿನೋಃ ಸಾಮ । ಅಶ್ವಿನೌ ಗಾಯತ್ರೀಂದ್ರಃ ॥

೨ ^ ೩ ೫ ೨ ೩ ೫
೧೭೨.೧. ಹಾಇ । ಆಪ್ರೂದಾऽ೨೩೪ಕ್ಷಾಃ । ಆಪ್ರೂದಾऽ೨೩೪ಕ್ಷಾಃ ।

೨೦ ೦ ೦ ೧ ೮ ೧೧೧ ೨
ಯೇತೇಪಂಥಾಅऽ೩ಧೋದಿವಾऽ೨೩೪೫: ॥ ಹಾಇ । ಆ

^ ೩ ೫ ೨ ೩ ೫ ೨೦
ಆಪ್ರೂದಾऽ೨೩೪ಕ್ಷಾಃ । ಆಪ್ರೂದಾऽ೨೩೪ಕ್ಷಾಃ । ಯೇಭಿ

೧ ೮ ೧೧೧ ೨ ^ ೩ ೨^
ರ್ವ್ಯಶ್ವಽ೩ಮಾಇರಯಾऽ೨೩೪೫: ॥ ಹಾಇ । ಉತಾ

೩ ೫ ೨ ೧ ೧ ^
ಶ್ರೋऽ೨೩೪ಷಾ ॥ ತುನೋऽ೨೩ । ಭೂऽ೨ವಾऽ೨೩

೫೦ ೦ ೩ ೫
೪ಔಹೋವಾ ॥ ಈऽ೨೩೪ತೀ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೧೩ । ಮಾ - ೧೨ । ಗಾ । ೨೯ । ೩೧೦ ॥

ಹೇ ಇನ್ದ್ರ **ದಿವಃ** ದ್ಯುಲೋಕಸ್ಯ **ಅಧಃ** ಅಧಸ್ತಾತ್ ಯೇ **ಪಂಥಾಃ** ಪಂಥಾನಃ ಮಾರ್ಗಾಃ ಸನ್ತಿ **ಯೇಭಿರ್ವ್ಯೈ**ರ್ಮಾರ್ಗೈಃ **ವಿಶ್ವಂ** ಸರ್ವಂ ಜಗತ್ **ಐರಯಃ** ಪ್ರಾಪ್ತವಾನಸಿ ತೇ ಮಾರ್ಗಾಃ ಯಜಮಾನೈಃ ಸ್ತೂಯನ್ತಾಮಿತಿ ಶೇಷಃ । **ಉತ** ಅಪಿ ಚ **ನಃ** ಅಸ್ಮದೀಯಾಃ **ಭುವಃ** ಭೂಮಿಃ ನಿವಾಸಸ್ಥಾನಾನಿ **ಶ್ರೋಷನ್ತು** ಯಜಮಾನಾಃ ತ್ವದನುಗ್ರಹಾಚ್ಛೃಣ್ವನ್ತು ॥

ಯೇ ತೇ ತವ ಸ್ವಭೂತಾಃ **ಪನ್ಥಾಃ** ಪನ್ಥಾನಃ **ದಿವಃ ಅಧಃ** ಅನ್ತರಿಕ್ಷ ಲೋಕೇ **ಯೇಭಿಃ** ಯೈಃ ಪಥಿಭಿಃ **ವ್ಯಶ್ವಂ** ಶೀಘ್ರಮ್ **ಐರಯಃ** ಆಗತವಾನಸಿ **ಉತ್** ಅಪಿ ಚ ತೈರೇತ್ಯ **ಭುವಃ** ಪೃಥಿವ್ಯಾ ಅವಯವೇ ವೇದ್ಯಾಖ್ಯೇ ಪ್ರದೇಶೇ **ನಃ** ಅಸ್ಮಾಕಂ ಸ್ತುತೀಃ **ಶ್ರೋಷನ್ತು** ಶೃಣೋತು ಭವಾನ್ ॥ ೬ ॥

ದಿವಃ ಅಧಃ ದ್ಯುಲೋಕ ಭೂಲೋಕಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಅನ್ತರಿಕ್ಷಲೋಕ ದಲ್ಲಿ, **ಯೇಪನ್ಥಾನಃ ಯೇಭಿಃ** ಇರುವ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದಲೂ, **ವಿಶ್ವಮ್** ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನು ವಿಶ್ವಮ್ ಏಷಭಾಷ್ಯಸಮ್ಮತಃ ಪಾಠಃ । ವ್ಯಶ್ವಮ್ ಇತಿ ಪಾಠಸ್ತು ಸಮಸ್ತ ಪುಸ್ತಕಾನಾಮ್ ॥ **ಅಶ್ವಮ್ ಅಸೌ ವಾ ಆದಿತ್ಯೋಽಶ್ವಃ** ತೈ.೩.೯.೨೩.೨., ವಾಯುವಿನಂತೆ ಸರ್ವತ್ರ ಬಹು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ, **ಐರಯಃ** - ಪ್ರೇರಿಸುವೆ ತಲುಪುವೆ, **ತೇ** ಆ ಮಾರ್ಗಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸ್ತುತಿಸಲು ಯೋಗ್ಯವೇ ಆಗಿವೆ, **ನಃ** - ನಮ್ಮ, **ಭುವಃ** ಯಜ್ಞವೇದಿಕೆ, ನಿವಾಸ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ದಯಮಾಡಿ, **ಶ್ರೋಷನ್ತು** ಅನುಗ್ರಹ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಕೇಳೋಣವಾಗಲಿ.

ಮಹಾನುಭಾವನಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ ದ್ಯುಲೋಕ ಭೂಲೋಕಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವ ಸ್ತುತಿಯೋಗ್ಯವಾದ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಶಸ್ತಮಾರ್ಗಗಳಿಂದಲೂ ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನೇ ಪ್ರೇರಿಸುತ್ತಿರುವ ನೀನು ವಾಯುವಿನಂತೆ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದ ಆ ಮಾರ್ಗಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ನಿವಾಸಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಯಜ್ಞವೇದಿಕೆಗಳಿಗೆ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ದಯಮಾಡಿ ಅನುಗ್ರಹಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಸ್ತುತಿಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಕೃಪೆ ಮಾಡು.

ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವಿಗಳಂತರದೆ ನಿಂತು ಸರ್ವವಿಧದಿಂ
ಜಗವ ಪವನನ ಹಾಗೆ ಚೋದಿಸುವ ಮಘವಂತನೆ!
ನೀನೆಮ್ಮ ಯಜ್ಞವೇದಿಗೆ ಬಂದು ಕೇಳ್ಸ್ತುತಿಗಳಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೭೩

ಶ್ರುತಕಕ್ಷಃ ಸುಕಕ್ಷೋ ವಾ ಆಂಗಿರಸಃ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಭದ್ರಂ ಭದ್ರಂ ನ ಆಭರೇಷಮೂರ್ಜಂ ಶತಕ್ರತೋ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಯದಿನ್ದ್ರಮೃಡಯಾಸಿನಃ ॥ ೬.೧೭೩ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೧ ೧ ೨೧
ಭದ್ರಂಭದ್ರಂ - ಭದ್ರಂ - ಭದ್ರಂ - ನಃ - ಆ - ಭರ । ಇಷಂ - ಊರ್ಜಂ

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩
- ಶತಕ್ರತೋ - ಶತ - ಕ್ರತೋ ॥ ಯತ್ - ಇನ್ದ್ರ - ಮೃಡಯಾಸಿ - ನಃ ॥

ಗೌತಮಸ್ಯಭದ್ರಂ । ಗೋತಮೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೪ ೫ ೨೧೧ ೨ ೪ ೫
೧೭೩.೧. ಭದ್ರಂಭಾದ್ರಾಮ್ ॥ ನಆಭಾ೨೩ರಾ೩ । ಆಇಷಾ

೪ ೫ ೨೧ ೨ ೪ ೫೪
ಮೂರ್ಜಾಮ್ । ಶತಕ್ರಾ೨೩ತಾ೩ಉ ॥ ಯಾದಿನ್ದ್ರಾ

೫ ೧ ^ ೩ ೫೧೧ ೩ ೫
ಮೃ ॥ ಡಾ೨ಯಾ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಸೀ೨೩೪ನಾಃ ॥

ದೀ - ೩ / ಪ - ೭ / ಮಾ - ೭ / ಶೇ / ೩೧ / ೩೧೧ ॥

ಹೇ **ಶತಕ್ರತೋ!** ಶತವಿಧಕರ್ಮನ್! ಶತಪ್ರಜ್ಞ! ವಾ **ಇನ್ದ್ರ ಭದ್ರಂ ಭದ್ರಂ** ಕಲ್ಯಾಣತಮಂ ಸುಖೋತ್ಪಾದಕಂ ವಾ ಧನಂ **ನಃ** ಅಸ್ಮಭ್ಯಮ್ **ಆಭರ** ಸಂಪಾದಯ ದೇಹಿ, ತಥಾ **ಇಷಮ್ ಊರ್ಜಮ್** ಅನ್ನರಸಮ್ ಯದ್ವಾ

ಬಲವದನ್ನಂ ದೇಹಿ ನಃ ಅಸ್ಮಾನ್ **ಯದ್** ಯದಿ **ಮೃಡಯಾಸಿ** ಸುಖಯಸಿ ತರ್ಹಿ ಧನಾದಿಕಂ ದೇಹೇತಿ ಮೃಡ ಸುಖೇ - ಕ್ರ್ಯಾ ಪಿ. । ತಸ್ಯ ಲೇಟಿ ಅಂಗಸ್ಯಾಡಗಮಃ ॥

ಶತಕ್ರತೋ ಇನ್ದ್ರ ನೂರಾರು ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತನೂ ಬಹು ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳವನೂ ಆದ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯೇ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ನಃ** ನಮಗೆ **ಭದ್ರಂ ಭದ್ರಂ** ಬಹು ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಿಯಾದ, **ಇಷಮೂರ್ಜಮ್** ಶಕ್ತಿವಂತರಾಗಲು, ರಸವತ್ತಾದ ಅನ್ನಾದಿ ಸುಖಜೀವನ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು, **ಮೃಡಯಾಸಿ** ಸರ್ವದಾ ಸುಖವಾಗಿರುವಂತೆ, **ಆಭರ** ಅನುಗ್ರಹಿಸು.

ಬಹುಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳವನೂ ನೂರಾರು ಯಜ್ಞಾದಿ ಅನೇಕ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತನೂಆದ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ ನಮ್ಮ ಸುಖವನ್ನಿಚ್ಛಿಸುವ ನೀನು ಬಹು ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಿಯಾದ ರಸವತ್ತಾದ ಅನ್ನಾದಿ ಸುಖಜೀವನ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ವದಾ ಸುಖವಾಗಿರುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸು.

ಶತಮುಖನೆ! ಧೀಶಾಲಿ! ನಮಗೆ ಮಂಗಳವನೀವ,
ಶಕ್ತಿಗಳನೀವ ರಸಮಯವೆನಿಪ ಸೌಕರ್ಯಮಂ ।
ಸುಖಜೀವನಮನಂತೆ ಸರ್ವದಾ ನೀಡಿ ಪೊರೆಯಯ್ ॥

ಋಕ್ - ೧೭೪

ಬಿನ್ದುಃ ಪೂತ ದಕ್ಷೋ ವಾ ಆಂಗಿರಸಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ಅಸ್ತಿ ಸೋಮೋ ಅಯꣳ ಸುತꣳ ಪಿಬನ್ತ್ಯಸ್ಯ ಮರುತಃ ।

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಉತ ಸ್ವರಾಜೋ ಅಶ್ವಿನಾ ॥ ೧೦.೧೭೪ ॥

ಸ್ವ - ೧೨ । ಉ - ೧ । ಧಾ - ೪೦ । ಚಾ । ದ - ೮ ॥

೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ಅಸ್ತಿ - ಸೋಮಃ - ಅಯಂ - ಸುತಃ । ಪಿಬನ್ತಿ - ಅಸ್ಯ - ಮರುತಃ ॥

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ಉತ - ಸ್ವರಾಜಃ - ಸ್ವ - ರಾಜಃ - ಅಶ್ವಿನಾ ॥ ೧೦.೧೭೪ ॥

ಆ - ೩೨ । ಅ - ೧೩ । ಪ - ೧೩೪ । ಜೇ । ದ - ೮ ।

ಅಷ್ಟಮೀ ದಶತಿಃ ॥ ೮ ॥ ಷಷ್ಠಃ । ಖಂಡಃ - ೬ ॥

ಅಶ್ವಿನೋಃ ಸಾಮ ಸೋಮಸಾಮ ವಾ । ಅಶ್ವಿನೌ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೪ ೩೦ ೪೦ ೩ ೪ ೩ ೪ ೫ ೩೦
೧೭೪.೧. ಅಸ್ತಿಸೋೞಮೋೞಅಯಂ ಸುತಃ । ಅ । ಸ್ಯೇಆಸ್ತೀ ॥ ಸೋೞ

೪೦ ೩ ೪ ೩ ೪ ೫ ೩ ೫
ಮೋೞಅಯಂ ಸುತಃಪಿಬನ್ತ್ಯಸ್ಯಮ । ರುತೋೞ೨೩೪ಹಾ

೪ ೪ ೫ ೪ ॥ ೫
ಇ ॥ ಉತಸ್ವರಾ೨೫ಜೋೞವಾ ॥ ಶ್ವಾ೨೫ಇನೋೞ೨೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೪ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೭ । ಥೇ । ೩೧ । ೩೧೨ ॥

ದ್ವಾವಿಂಶತಿಃ ಷಷ್ಠಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೬ ॥ ದಶತಿಃ । ೮ ॥

ಇತ್ಯೈನ್ದ್ರಾಖ್ಯೇ ದ್ವಿತೀಯೇಗಾನೇ ಬಹುಸಾಮಾಖ್ಯಮ್ ॥

॥ ದ್ವಿತೀಯಂ ತನ್ತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ ॥

ಅಯಂ ಪುರೋವರ್ತೀ **ಸೋಮಃ ಸುತಃ** ಮರುದರ್ಥಮಸ್ಮಾಭಿಃ ಅಭಿಷುತಃ **ಅಸ್ತಿ** ವಿದ್ಯತೇ ತಸ್ಮಾತ್ **ಅಸ್ಯ** ಅನ್ವಾದೇಶೇ ಏನಂ ಸುತಂ ಸೋಮಂ **ಸ್ವರಾಜಃ** ಸ್ವಯಂ ದೀಪ್ಯಮಾನಾಃ ಸ್ವತೇಜಸಾನಾನ್ಯದೀಯೇನೇತ್ಯರ್ಥಃ ತಾದೃಶಾಃ **ಮರುತಃ** ಪ್ರಾತಃ **ಪಿಬನ್ತಿ ಉತ** ಅಪಿ ಚ । **ಅಶ್ವಿನಾ** ಅಶ್ವಿನೌ ಚ ಸೋಮಂ ಪ್ರಾತಃ ಸವನೇ ಪಿಬತಃ ||

ಅಥಾತೋ ದ್ಯುಸ್ಥಾನಾ ದೇವತಾಸ್ತಾಸಾಮಶ್ವಿನೌ.... ದ್ಯಾವಾ ಪೃಥಿವ್ಯಾವಿತ್ಯೇಕೇ ಅಹೋರಾತ್ರಾವಿತ್ಯೇಕೇ ಸೂರ್ಯಾಚನ್ದ್ರಮಸಾವಿತ್ಯೇಕೇ ರಾಜಾನೌ ಪುಣ್ಯಕೃತಾವಿತ್ಯೈತಿಹಾಸಿಕಾಃ || ನಿರು. ೧೨.೧.೧,೨ ||

ಅಯಂ ಸುತಃ ಸೋಮಃ ಅಸ್ತಿ ಎದುರಿಗಿರುವ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಹಿಂಡಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ಪಾನಾರ್ಥವಾಗಿಟ್ಟಿದೆ, **ಸ್ವರಾಜಃ** ಸ್ವಪ್ರಕಾಶದಿಂದಲೇ ದೇದೀಪ್ಯಮಾನರಾದ, **ಮರುತಃ** ಮರುದ್ದೇವತೆಗಳು, ಪ್ರಾತಃ ಸವನದಲ್ಲಿ, **ಪಿಬನ್ತಿ** ಪಾನಮಾಡುತ್ತಾರೆ, **ಅಶ್ವಿನಾ** ಅಶ್ವಿನೀ ದೇವತೆ ಗಳೂ ಪ್ರಾತಃ ಸವನದಲ್ಲಿ ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಹಿಂಡಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ಎದುರಿಗಿಟ್ಟಿರುವ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಸ್ವಪ್ರಕಾಶದಿಂದಲೇ ದೇದೀಪ್ಯಮಾನರಾಗಿರುವ ಮರುದ್ದೇವತೆಗಳೂ ಅಶ್ವಿನೀದೇವತೆಗಳೂ ಪ್ರಾತಃಸವನದಲ್ಲಿ ಪಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಿಧಿಯಿಂತೆ ಸೋಮಮಿರ್ಪುದು ಸಜ್ಜಿನಿಂ
ಸ್ವಪ್ರಕಾಶಾತ್ಮರ್ ಮರುತರಂತೆ ಅಶ್ವಿನಿಗಳುಂ ।
ಪ್ರಾತಃಸವನದಲ್ಲಿ ಪಾನಗೆಯ್ವರಿದಂ ಗಡಂ ||

ಋಕ್ - ೧೭೫

ದೇವಜಾಮಯಃ ಇನ್ದ್ರಮಾತರಃ । ಗಾಯತ್ರೀಇನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಈಙ್ಖಯನ್ತೀರಪಸ್ಯುವ ಇನ್ದ್ರಂಜಾತಮುಪಾಸತೇ ।

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ವನ್ವಾನಾಸಃ ಸುವೀರ್ಯಮ್ ॥ ೧.೧೭೫ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೧
ಈಙ್ಖಯನ್ತೀಃ - ಅಪಸ್ಯುವಃ । ಇನ್ದ್ರಂ - ಜಾತಂ - ಉಪ - ಆಸತೇ ॥ ವನ್ವಾನಾ

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಸಃ - ಸುವೀರ್ಯಂ - ಸು - ವೀರ್ಯಂ ॥ ೧.೧೭೫ ॥

ತ್ವಾಷ್ಟ್ರೀಸಾಮ/ ತ್ವಷ್ಟಾ ಗಾಯತ್ರೀಇನ್ದ್ರಃ ॥

೫೦ ೨ ― ೧ ― ೧ ೨೦
೧೭೫.೧. ಈಙ್ಖಯನ್ತೀಃ ॥ ಅಪಾಽ೨ಸ್ಯೂವಾಽ೨ಃ । ಆಇನ್ದ್ರಂಜಾತ

೧ ೨ ― ೧೦ ೨
ಮ್ । ಊಪಾಽ೧ಸಾತಾಽ೨೩ ॥ ವನ್ವಾನಾಽ೨೩ಸಾಃ ॥

೧ ೨ ೨
ಸುವೀರಿಯಾಽ೩೧ಉವಾಽ೨೩ ॥ ವೃಧೇಽ೧ ॥

ದೀ - ೩ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೭ । ಠೀ । ೩೨ । ೩೧೩ ॥

ಈಙ್ಖಯನ್ತೀಃ ಗಚ್ಛನ್ತ್ಯಃ ಸ್ತುತ್ಯಾದಿಭಿಃ ಇನ್ದ್ರಂ ಪ್ರಾಪ್ನುವನ್ತ್ಯಃ **ಅಪಸ್ಯುವಃ** ಅಪಃ ಕರ್ಮ ಆತ್ಮನ ಇಚ್ಛನ್ತ್ಯಃ ಇನ್ದ್ರಮಾತರಃ ಅಸ್ಯ ಸೂಕ್ತಸ್ಯ ದ್ರಷ್ಟ್ರ್ಯಃ ಜಾತಂ ಪ್ರಾದುರ್ಭೂತಂ ತಂ ಇನ್ದ್ರಂ ಉಪಾಸತೇ ಪರಿಚರಂತಿ ಸುವೀರ್ಯಂ

ಶೋಭನವೀರ್ಯೋಪೇತಂ ಧನಂ ಚ **ವನ್ವಾನಾಸಃ** ತಸ್ಮಾತ್ ಇನ್ದ್ರಾತ್ ಸಂಭಕ್ತವತ್ಯೋ ಭವನ್ತಿ । ವನ್ವಾನಾಸಃ ಭೇಜಾನಾಸಃ ಇತಿ ಪಾಠೌ ॥

ಈಙ್ಖಯನ್ತೀಃ ಸ್ತುತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿಸುತ್ತಾ, **ಅಪಸ್ಯುವಃ** ತಮ್ಮ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಪಟ್ಟು ನಿರತರಾಗಿರುವ ಇನ್ದ್ರನ ತಾಯಿಯರು, **ಜಾತಂ** ಇನ್ದ್ರಂ ಉತ್ಪನ್ನನಾದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು, **ಉಪಾಸತೇ** ಉಪಚರಿಸುತ್ತಾ ಓಲೈಸುತ್ತಾರೆ, ಉಪಾಸನೆಮಾಡುತ್ತಾರೆ, **ಸುವೀರ್ಯಂ** ಬಹುಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪುರುಷಾರ್ಥಸಾಧಕವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು, **ವನ್ವಾನಾಸಃ** ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ಸೇವಿಸುವವರೂ ತಾಯಂದಿರು ತಮ್ಮ ಮಗುವನ್ನು ಓಲೈಸಿ ಉಪಚರಿಸುವಂತೆ ಉಪಾಸನಾನಿರತ ಸಾಧಕರೂ ಬಹುಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪುರುಷಾರ್ಥಸಾಧಕವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ತಾಯಂದಿರಣುಗರಂ ಕೂರ್ಮೆಯಿಂದುಪಚರಿಸುವೊಲ್
ದೇವರಾಜನನುಪಾಸಿಪ ಸಾಧಕರ್ ಪಡೆಯುವರ್ ।
ಪುರುಷಾರ್ಥಸಂಪ್ರಾಪಕೈಶ್ವರ್ಯಮಂ ಮಹಿತಮಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೭೬

ಗೋಧಾಋಷಿಕಾ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

ನಕಿ ದೇವಾ ಇನೀಮಸಿ ನಕ್ಯಾ ಯೋಪಯಾಮಸಿ ।
ಮನ್ತ್ರಶ್ರುತ್ಯಂ ಚರಾಮಸಿ ॥ ೨.೧೭೬ ॥

ನ - ಕಿ - ದೇವಾಃ - ಇನೀಮಸಿ । ನ - ಕಿ - ಆ - ಯೋಪಯಾಮಸಿ ॥ ಮನ್ತ್ರಶ್ರು

೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩
ತ್ಯಂ - ಮನ್ತ್ರ - ಶ್ರುತ್ಯಂ - ಚರಾಮಸಿ ॥ *೨.೧೭೬ ॥*

ಗೋಧಾಸಾಮ ಗೋಧಾಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರೋ ವಿಶ್ವೇದೇವಾ ವಾ ॥

೫ ೦ ೨೧ ೨ ೧ ೯
೧೭೬.೧. **ನಕಿದೇವಾಃ ॥ ಇನಾಇ । ಇನೀಮಾಸಾ೩ಇ । ಮಾಸೀ೩ಇ**

೨ ೫ ೦ ೨೧ ೨
ಯಾ ॥ ನಕಿಯಾಯೋ ॥ ಪಯಾ । ಪಯಾಮಾಸಾ೩ಇ ।

೧ ೯ ೨ ೫ ೨೧
ಮಾಸೀ೩ಇಯಾ ॥ ಮನ್ತ್ರಶ್ರುತ್ಯಾಮ್ ॥ ಚರಾ । ಚರಾಮಾ

೨ ೧ ೯ ೨
ಸಾ೩ಇ ॥ ಮಾಸೀ೩ಇಯಾ ॥

ದೀ - ೨ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೬ । ಘೂ । ೩೩ । ೩೧೪ ॥

ಹೇ ದೇವಾಃ ಇನ್ದ್ರಾದಯಃ! ಯುಷ್ಮದ್ವಿಷಯೇ **ನಕಿ ಇನೀಮಸಿ** ನ ಕಿಮಪಿ ಹಿಂಸ್ಮಃ । ಮೀಙ್ ಹಿಂಸಾಯಾಂ ಕ್ರ್ಯಾದಿಕಃ ಮೀನಾತೇರ್ನಿಗಮೇ - ೭.೩.೮೧. ಪಾ । ಇತಿ ಹ್ರಸ್ವಃ ಇದನ್ತೋಮಸಿ - ೭.೧.೪೬ ಪಾ । ಮಕಾರ ಲೋಪಃ ಛಾಂದಸಃ । ಅಕಾರಃ ಸಮುಚ್ಚಯೇ । ನಕಿ ನ ಚ **ಯೋಪಯಾಮಸಿ** ಯೋಪಯಾಮಃ । ಅನನುಷ್ಠಾನೇನ ಅನ್ಯಥಾನುಷ್ಠಾನೇನ ವಾ ಮೋಹಯಾಮಃ ಯುಪ ವಿಮೋಹನೇ । ಚುಪ । ಕಿಂತರ್ಹಿ**ಮನ್ತ್ರಶ್ರುತ್ಯಂ** ಮನ್ತ್ರೇಣ ಸ್ಮಾರ್ಯಂ ಶ್ರುತೌ ವಿಧಿವಾಕ್ಯ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯಂ ಯದ್ ಯುಷ್ಮದ್ವಿಷಯಂ ಕರ್ಮ ತತ್ **ಚರಾಮಸಿ** ಆಚರಾಮಃ । ಅನುತಿಷ್ಠಾಮಃ ॥ ಇನೀಮಸಿ - ಮಿನೀಮಸಿ ಇತಿ ಚ ಪಾಠೌ ॥ ನಕಿರ್ದೇವಾ ಇತಿ ನಕಿರಾಯೋ ಇತಿ ಚ ಋಗ್ವೇದ ಪಾಠಃ । **ಮನ್ತ್ರಶ್ರುತ್ಯಮ್** ಇತಿ ಆದ್ಯಾನುದಾತ್ತ ಅನ್ತೋದಾತ್ತ ಚ ಋಗ್ವೇದ ಪಾಠಃ ॥

ದೇವಾಃ ದೇವತೆಗಳೇ, ನಕಿ ಇನೀಮಸಿ ಪ್ರಾಣಬನ್ಧನಕರ್ಮ । ಪಶ್ವಾದಿಯಾಗಂ ನಕುರ್ಮ ಇತ್ಯರ್ಥಃ । ಪಶುಬನ್ಧನಾದಿ ಪಶುಯಾಗವನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂಸೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಯಾವ ಕರ್ಮದಲ್ಲೂ ನಿರತರಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ನಕಿ ಯೋಪಯಾಮಸಿ - ಯೂಪನಿಖನನಮಪಿ ನ ಕುರ್ಮಃ । ವೃಕ್ಷೌಷದ್ಯಾದಿ ಹಿಂಸಾಮಪಿ ನ ಕುರ್ಮಃ ॥ ಯೂಪಸ್ತಂಭ ನಿರ್ದೇಶಿತವಾದ ಮರಗಿಡ ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನೂ ಕತ್ತರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಧ್ಯುಕ್ತ ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡದಿರುವುದು ಅಥವಾ ಅನ್ಯಥಾ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುವುದು ಎಂಬ ಮೋಹಕ್ಕೊಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮನ್ತ್ರಶ್ರುತ್ಯಮ್ - ಮನ್ತ್ರಶ್ರವಣೀಯಮ್ । ಜಪಾಖ್ಯಂ ಚರಾಮಸಿ । ಜಪಂ ಕುರ್ವನ್ತಶ್ಚರಾಮ । ವೇದೋಕ್ತಮನ್ತ್ರಗಳ ಜಪಾನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತೇವೆ. ವೇದೋಕ್ತ ಮನ್ತ್ರಗಳು ವಿಧಿಸಿರುವ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಆಚರಿಸುತ್ತೇವೆ.

ದೇವತೆಗಳೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲೆಂದು ಯಾವ ಹಿಂಸೆಯ ಕರ್ಮದಲ್ಲೂ ತೊಡಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರುತ್ಯುಕ್ತ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡದಿರುವ ಅಥವಾ ಅನ್ಯಥಾ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುವ ಮೋಹಕ್ಕೆ ಬಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಧ್ಯುಕ್ತ ಶ್ರುತಿ ಚೋದಿತ ಜಪ ಕರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನಗಳಲ್ಲೇ ತೊಡಗಿರುತ್ತೇವೆ.

ದೇವರ್ಕಳೇ! ನಿಮ್ಮ ಪೂಜೆಗೆಂದಾವೆಂದಿಗಂ
ಹಿಂಸೆಗೆಳಸೆವು; ಯೂಪಕೆನುತೆ ಮರನಂ ಕಡಿಯೆವು ।
ಬಾಹ್ಯಕರ್ಮವನುಳಿದು ಮಂತ್ರಯೋಗವನೊಲಿದೆವು ॥

ಋಕ್ - ೧೭೭

ದಧ್ಯಙ್ಙಾಥರ್ವಣಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧೨ ೩ ೧ ೨
ದೋಷೋ ಆಗಾದ್ಬೃಹದ್ಗಾಯ ದ್ಯುಮದ್ಗಾಮನ್ನಾಥರ್ವಣ ।

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಸ್ತುಹಿ ದೇವꣳ ಸವಿತಾರಮ್ ॥ ೩.೧೭೭ ॥

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ದೋಷಾ - ಉ - ಆ - ಅಗಾತ್ - ಬೃಹತ್ - ಗಾಯ । ದ್ಯುಮದ್ಗಾಮನ್ -

೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ದ್ಯುಮತ್ - ಗಾಮನ್ - ಆಥರ್ವಣ ॥ ಸ್ತುಹಿ - ದೇವಂ - ಸವಿತಾರಮ್ ॥

ಸವಿತುಸ್ಸಾಮ । ಸವಿತಾ ಗಾಯತ್ರೀ ಸವಿತಾ ॥

೪೦ ೫೦ ೦೪ ೨೧೦
೧೭೭.೧. ದೋಷೋಽಆಗಾತ್ ॥ ಬೃಹದ್ಗಾಯಾ । ದ್ಯುಮದ್ಗಾऽ೨೩

೨ ೧೦ ೩ ೨ ೨ ೧ ನ ೨
ಮಾನ್ । ಆಥರ್ವಣಾऽ೩ ॥ ಸ್ತುಹಿ । ಔऽ೩ಹೋऽ೩೪

೩೦ ೨ ೪ ೫ ೪ ॥
ಇ ॥ ದೇವಾऽ೩ಮ್ । ಸವೋಽವಾ ॥ ತಾऽ೫ರೋऽ೬

೫
ಹಾಇ ॥ *ದೀ - ೭ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೭ । ಘೂ । ೩೪ । ೩೧೫ ॥*

ಹೇ **ಬೃಹದ್ಗಾಯ!** ಬೃಹದಾಖ್ಯಸ್ಯ ಸಾಮ್ನೋ ಗಾತಃ **ದ್ಯುಮದ್ಗಾಮನ್** ದೀಪ್ತಗಮನ! **ಆಥರ್ವಣ** ಅಥರ್ವ ಋಷೇರಪತ್ಯ! ಋಷಿಃ ಸ್ವಾತ್ಮಾನಮೇವಾಮನ್ತ್ರಯತೇ ತ್ವಂ **ದೋಷಃ** ಋತ್ವಿಗ್ಯಜಮಾನಾಪರಾಧೇನ ಯಃ ಕಶ್ಚಿದ್ ದೋಷಃ **ಆಗಾತ್** ಆಗಚ್ಛತಿ ತತ್ಪರಿಹಾರಾರ್ಥೇ **ಸವಿತಾರಮ್** ಪ್ರೇರಕಂ ಏತನ್ನಾಮಕಮ್ **ದೇವಂ ಸ್ತುಹಿ** । ಯದ್ವಾ **ದೋಷಃ** ದೂಷಯತಿ ನಾಶಯತಿ ತಮಾಂಸೀತಿ ದುನೋತಿ ಉಪತಪತಿ ರಕ್ಷಾಂಸೀತಿ ವಾ ದೋಷಃ ಸಃ ಸವಿತಾ **ಆಗಾತ್** ಅತೋ ಹೇ **ಆಥರ್ವಣ! ಬೃಹತ್** ಸ್ತೋತ್ರಂ**ಗಾಯ!** ತಥಾ **ಗಾಮ**

ನ್ ಗಾಯತೀತಿ ಗಾಮಾ ಹೇ ಏವಂ ವಿಧ! ಸ್ವಾತ್ಮನ್! **ದ್ಯುಮತ್** ದೀಪ್ತಿಮ ದನ್ಯತ್ ಸ್ತೋತ್ರಮ್ ಉಪ ಗಾಯ । ಶಿಷ್ಟಂ ಪುನರಾದರಾರ್ಥಮ್ ॥

ಬೃಹದ್ಗಾಯ ಬೃಹತ್ ಸಾಮವನ್ನು ಗಾನಮಾಡಿ, **ದ್ಯುಮದ್ಗಾಮನ್ ಸ್ವರ ಸೌಷ್ಟವ ಯುಕ್ತಾನಾಂ ಸಾಮ್ನಾಂ ಗಾತಃ ।** ಸಾಮಗಳನ್ನು ಸ್ವರಶುದ್ಧವಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಗಾನ ಮಾಡುವವನೇ, ದ್ಯುಮದ್ಗಾಮನ್ - ತೇಜಸ್ವಿಯಾದ ದೀಪ್ತಿ ಗಮನ ಉಳ್ಳವನೇ, ಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾಶದೆಡೆಗೆ ಗಮಿಸುವವನೇ, **ಆಥರ್ವಣಮ್** ಅಥರ್ವ ಋಷಿಯ ಪುತ್ರನೇ, ಆಥರ್ವಣ ವೇದವನ್ನು ತಿಳಿದವನೇ **ದೋಷಃ** ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನ ಮತ್ತು ಋತ್ವಿಜರಿಂದ ಸಂಭವಿಸುವ ದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡುವ ಬ್ರಹ್ಮನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮಗಣದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನೇ ಅಥವಾ **ದೋಷ ಆಗಾತ್** ಸಂಭವಿಸುವ ದೋಷಗಳನ್ನು, ದೂರಮಾಡುವವ, ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ತಮಸ್ಸನ್ನು ದೂರಮಾಡುವವ, **ಸವಿತಾರಮ್** ಸವಿತೃದೇವತೆಯನ್ನು; ಸ್ತುಹಿ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿ.

ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಋತ್ವಿಜರಿಂದಲೂ ಯಜಮಾನರಿಂದಲೂ ಸಂಭವಿಸುವ ದೋಷವನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವವನೂ ಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾಶದೆಡೆಗೆ ಪಯಣಿಸುತ್ತಿರುವವನೂ ತೇಜಸ್ವಿಯೂ ಆದ ಅಥರ್ವ ಋಷಿಯ ಪುತ್ರನಾದ ಆಥರ್ವಣ ಋಷಿಯೇ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ತಮಸ್ಸನ್ನು ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ಸವಿತೃದೇವತೆಯನ್ನು ಬಹುಹಿರಿದಾದ ಬೃಹತ್ಸಾಮಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿ ಸಂತುಷ್ಟಿಗೊಳಿಸಿ.

ಆಥರ್ವಣರ್ಷಿಯೇ! ತೇಜಸ್ವಿ ಸಾಮಗನೆ! ನೀಂ
ಬ್ರಹ್ಮಪದಮಂಡಿತಂ, ದೋಷಹಾರಕಮಪ್ಪವ್ರೊಲ್ ।
ಸವಿತೃವಂ ಸುಮಹಿತಬೃಹತ್ಸಾಮದಿಂದೆ ನುತಿಸಯ್ ॥

ಋಕ್ - ೧೭೮

ಪ್ರಸ್ಕಣ್ವಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೫೨ರ ೩ ೨ ೩ ೨
ಏಷೋ ಉಷಾ ಅಪೂರ್ವ್ಯಾ ವ್ಯುಚ್ಛತಿ ಪ್ರಿಯಾ ದಿವಃ ।

೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ಸ್ತುಷೇ ವಾಮಶ್ವಿನಾ ಬೃಹತ್ ॥ ೪.೧೭೮ ॥

೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨ರ · ೩ ೨ ೩
ಏಷಾ - ಉ - ಉಷಾಃ - ಅಪೂರ್ವ್ಯಾ - ಅ - ಪೂರ್ವ್ಯಾ । ಏ - ಉಚ್ಛತಿ - ಪ್ರಿ

೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨
ಯಾ - ದಿವಃ ॥ ಸ್ತುಷೇ - ವಾಂ - ಅಶ್ವಿನಾ - ಬೃಹತ್ ॥ ೪.೧೭೮ ॥

ಉಷಸಸ್ಸಾಮ । ಉಷಾಗಾಯತ್ರ್ಯಶ್ವಿನೌ ಸವಿತಾ ॥

೫ರ ರ ೧ ರ ೨ ರ ೧ ೨ ೧ ೨
೧೭೮.೧. ಏಷೋಉಷಾಃ ॥ ಆಪೂರ್ವಿಯಾ । ವ್ಯುಚ್ಛತಿ । ಹೋವಾಽ

೨ ೧ರ ೨ ೩ ೨
೩ಹಾಇ । ಪ್ರಿಯಾದಾಽ೨೩ಇವಾಽ೩೪ಃ ॥ ಸ್ತುಷಾಽ೩೪ಇ

೩ರ ೨ ೨ ೧ ೫ ೪ ॥ ೫
ವಾಮಾಽ೩ ॥ ಶ್ವಿನೋಽ೨೩೪ವಾ ॥ ಬೃಽ೫ಹೋಽ೬ಹಾ

ಇ ॥ *ದೀ-೬ । ಪ-೮ । ಮಾ-೭ । ಗೆ । ೩೫ । ೩೧೬ ॥*

ಇತಿ ಗ್ರಾಮೇಗೇಯಗಾನೇ ಪಂಚಮಸ್ಯಾರ್ಧಃ ಪ್ರಪಾಠಕಃ ॥

ಏಷಃ ಏಷೈವ ಅಸ್ಮಾಭಿಃ ಪರಿದೃಶ್ಯಮಾನಾ **ಪ್ರಿಯಾ** ಸರ್ವೇಷಾಂ ಪ್ರೀತಿ ಹೇತುಃ **ಅಪೂರ್ವ್ಯಾ** ಪೂರ್ವೇಷು ಮಧ್ಯರಾತ್ರಾದಿ ಕಾಲೇಷು ವಿದ್ಯಮಾನಾ ನ ಭವತಿ ಕಿನ್ತ್ವಿದಾನೀಂ ತನಾ **ಉಷಾ** ಉಷೋ ದೇವತಾ **ದಿವಃ** ದ್ಯುಲೋಕಸ್ಯ ಸ ಕಾಶಾತ್ ಆಗತ್ಯ **ವ್ಯುಚ್ಛತಿ** ತಮೋ ವರ್ಜಯತಿ । ಹೇ **ಅಶ್ವಿನಾ** ಅಶ್ವಿನೌ **ವಾಂ** ಯುವಾಂ **ಬೃಹತ್** ಪ್ರಭೂತಂ ಯಥಾ ಭವತಿ ತಥಾ ಸ್ತುಷೇ ಸ್ತೌಮಿ

ಉಷಾಃ ಕಸ್ಮಾತ್? ಉಚ್ಛತೀತಿ ಸತ್ಯಾ ರಾತ್ರೇರಪರಃ ಕಾಲಸ್ತಸ್ಯಾ ಏಷಾ ಭವತಿ । ಇತ್ಯಾದಿ ನೈಗಮ ಕಾಂಡೇಯಂ ನಿರುಕ್ತಮ್ ೨.೧೮., ಯದಕೃನ್ಮತೇಽವಲಂಬನೀಯಮ್ । ಸಾಯಣಮತೇ ತು ಉಷಾ ವಷ್ಟೇಃ ಕಾನ್ತಿ ಕರ್ಮಣಃ ಉಚ್ಯತೇರಿತರಾ ಮಾಧ್ಯಮಿಕಾಃ ತಸ್ಯಾ ಏಷಾ ಭವತಿ ॥ ನೈ.೬.೫.೬ ॥ ಸರ್ವಾಸಾಂ ಹಿ ದೇವತಾನಾಂ ಪ್ರಥಮಾ ಉಷಾಃ । ಏತೇ ವಾ ದೇವಾಃ ಪ್ರಾತರ್ಯಾವಾಣೋ ಯದಗಿರುಷಾ ಅಶ್ವಿನೌ - ಐ.ಬ್ರಾ.೨.೧೫ ॥ ವ್ಯುಚ್ಛತಿ ಉಚ್ಛಿವಿವಾಸೇ ವಿವಾಸಯತಿ - ಕಿಮ್ । ಸಾಮರ್ಥ್ಯಾತ್ ತಮಾಂಸಿ ಶಕ್ನೋತಿ ವಿವಾಸಯಿತುಮ್ ಅತೋ ವಿವಾಸನೇನಾವ ಉದಿತತ್ವಂ ಲಕ್ಷ್ಯತೇ ಉದಿತೇತರ್ಥಃ ॥ ಇತಿ ಏಂ ॥

ಅಥಾತೋದ್ಯುಸ್ಥಾನಾ ದೇವತಾಃ । ತಾಸಾಮಶ್ವಿನೌ ಪ್ರಥಮಾಗಮಿನೌ ಭವತಃ । ಅಶ್ವಿನೌ ಯದ್ ವ್ಯಶ್ನುವಾತೇ ಸರ್ವಂ ರಸೇನಾನ್ಯೋ ಜ್ಯೋತಿಷಾನ್ಯಃ । ಅಶ್ವೈರಶ್ವಿನಾ ವಿತ್ಯೌರ್ಣವಾಭಃ । ತತ್ಕಾವಶ್ವಿನೌ ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವ್ಯಾವಿತ್ಯೇಕೇಽಹೋರಾತ್ರಾ ವಿತ್ಯೇಕೇ ಸೂರ್ಯಾ ಚನ್ದ್ರಮಮಾದಿತ್ಯೇಕೇ ರಾಜಾನೌ ಪುಣ್ಯಕೃತಾವಿತ್ಯೈತಿಹಾಸಿಕಃ । ತಯೋಃ ಕಾಲಃ ಊರ್ಧ್ವಮರ್ಧರಾತ್ರಾತ್ ಪ್ರಕಾಶೋಭಾವಸ್ಯಾನುವಿಷ್ಟನ್ಮ ಮನುತಮೋ ಭಾಗೋ ಹಿ ಮಧ್ಯಮೋ ಜ್ಯೋತಿರ್ಭಾಗ ಆದಿತ್ಯಃ । ತಯೋರೇಷಾ ಭವತಿ ॥ ನಿರು.೧.೨ ॥

ಏಷಃ ಪ್ರಿಯಾ ಎಲ್ಲರ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರಳಾದ, **ಅಪೂರ್ವ್ಯಾ** ಯತಃ ಪೂರ್ವಂ ನಾಸ್ತಿ ಸಾ ಅಪೂರ್ವಾ ಏವ ಅಪೂರ್ವ್ಯಾ । ಸ್ವಾರ್ಥಿಕಸ್ತದ್ಧಿತಃ ಪ್ರಥಮೇ

ತ್ಯರ್ಥಃ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ರಾತ್ರಿಯಕಾಲದಲ್ಲಿರದಿದ್ದ, ಆದರೆ ಈಗ ಇದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿರುವ, ಉಷಾ ಅರುಣೋದಯ ಸಮಯ - ನಿರು.೨.೧೮ ॥ ಉಷಾ ದೇವತೆಯು, ದಿವಃ ವ್ಯುಚ್ಛತಿ ದ್ಯುಲೋಕದಿಂದವತರಿಸಿ ವಿಸ್ತಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಅಂಧಕಾರವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತಾಳೆ, ಅಶ್ವಿನಾ ಅಹೋರಾತ್ರಾ - ನಿರು.೧೨.೧ ॥ ಸೂರ್ಯಚನ್ದ್ರರು ಹಗಲುರಾತ್ರಿಗಳು, ಅಶ್ವಿನೀದೇವತೆಗಳೇ, ವಾಮ್ ನಿಮ್ಮನ್ನು, ಬೃಹತ್ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಬಹುಪರಿಯಿಂದ ಬೃಹತ್ ಸಾಮಗಾನದಿಂದ, ಸ್ತುಷೇ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಕೊಂಡಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಎಲ್ಲರ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರಳೂ ಅಪೂರ್ವಳೂ ಅಂಧಕಾರವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುತ್ತಾ ಅರುಣೋದಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಧರೆಗಿಳಿಸುತ್ತಾ ದಯಮಾಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಉಷಾದೇವತೆಯೇ ದಿವಾರಾತ್ರಿಗಳ ದೇವತೆಗಳಾದ ಅಶ್ವಿನೀ ದೇವತೆಗಳೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ಬೃಹತ್‌ಸಾಮಗಾನದಿಂದ ಪರಿ ಪರಿಯಾಗಿ ಕೊಂಡಾಡುತ್ತೇವೆ, ಸ್ತುತಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸಕಲಾಪ್ತೆ, ಚಿದಪೂರ್ವೆ, ಕತ್ತಲಂ ಕಳೆವಾಕೆಯೇ ।
ಮುಂಜಾನೆ ಸಗ್ಗಮಂ ತರುವುಷಾದೇವಿಯೆ! ದಿವಾ-
ರಾತ್ರದೇವತೆಗಳಶ್ವಿನಿಗಳೇ! ನುತಿಪೆ ನಿಮ್ಮಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೭೯

ಗೋತಮೋ ರಾಹೂಗಣಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಇನ್ದ್ರೋ ದಧೀಚೋ ಅಸ್ಥಭಿರ್ವೃತ್ರಾಣ್ಯ ಪ್ರತಿಷ್ಕುತಃ ।

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಜಘಾನ ನವತೀರ್ನವ ॥ *ಋ.೧೭೯ ॥*

೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩೧೨ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨೦ ೩
ಇನ್ದ್ರಃ - ದಧೀಚಃ - ಅಸ್ಥಭಿಃ । ವೃತ್ರಾಣಿ - ಅಪ್ರತಿಷ್ಕುತಃ - ಅ - ಪ್ರತಿಷ್ಕುತಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦
ಜಘಾನ - ನವತೀಃ - ನವ ॥ ೫.೧೭೯ ॥

ತ್ವಷ್ಟುರಾತಿಥ್ಯೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋಸ್ತ್ವಾಷ್ಟ್ರಾ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೦ ೦ ೦ — ನ ೨
೧೭೯.೧. ಇನ್ದ್ರೋ೯ದಧೀಚೋ೯ಅಸ್ಥಭಿರಿಯಾ೨೨ಈ೨೩ಯಾ ॥ ವೃ

೧೦ — ನ ^ ೩ ೧೦ ೦
ತ್ರಾಣ್ಯಪ್ರತಿಷ್ಕುತಇಯಾ೨೨ಈ೨೩ಯಾ ॥ ಜಘಾನನವತೀ

— ೧ ^ ೩ ೫೦ ೦
ರ್ನವಇಯಾ೨೨ ॥ ಈ೨೨ । ಯಾ೨೨೩೪ । ಔಹೋ೯ವಾ ॥

೦
೩ ೫
ಊ೨೨೩೪ಪಾ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೫ । ಶ್ವು । ೧ । ೩೧೭ ॥

೫ ೦ ೨ ^ ೩ ೫ ೨ ೧೦
೧೭೯.೨. ಇನ್ದ್ರೋ೯ದಧಾಇ ॥ ಚೋ೯ಅಸ್ಥಾ೨೨೩೪ಭೀಃ । ವೃತ್ರಾಣಿ

೨೦ ೧ ೨ ೧೦ ೨^ ೩ ೦ ೨
ಯಾ । ಪ್ರಾತಿಷ್ಕುತಾಃ ॥ ಜಘಾನಾ೨೨೩ನಾ ॥ ವತೀರ್ನ

೧ ೨ ೪ ೫ ೪
ವಾ । ಔ೨೩ಹೋ೯ವಾ । ಹೋ೯೨೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೫ । ಭು । ೨ । ೩೧೮ ॥

ಅತ್ರ ಶಾಟ್ಯಾಯನಿನ ಇತಿಹಾಸಮಾಚಕ್ಷತೇ ಆಥರ್ವಣಸ್ಯ ದಧೀಚೋ ಜೀವತೋ ದರ್ಶನೇನ ಅಸುರಾಃ ಪರಾಬಭೂವುಃ । ಅಥ ತಸ್ಮಿನ್ ಸ್ವರ್ಗತೇ ಅಸುರೈಃ ಪೂರ್ಣಾ ಪೃಥಿವ್ಯಭವತ್ ಅಥೇನ್ದ್ರಸ್ತೈರಸುರೈಃ ಸಹ ಯೋದ್ಧುಮ ಶಕ್ನು ವಂಸ್ತಮೃಷಿಮನ್ವಿಚ್ಛನ್ ಸ್ವರ್ಗಂ ಗತ ಇತಿ ಶುಶ್ರಾವ । ಅಥ ಪಪ್ರಚ್ಛ ತತ್ರತ್ಯಾನ್ ಇಹ ಕಿಮಸ್ಯ ಕಿಂಚಿತ್ ಪರಿಶಿಷ್ಟಮಂಗಮಸ್ತಿ ಇತಿ ತಸ್ಮಾ ಅವೋಚನ್ ಅಸ್ತ್ಯೇತ ದಾಶ್ವಂ ಶೀರ್ಷಂ ಯೇನ ಶಿರಸಾ ಅಶ್ವಿಭ್ಯಾಂ ಮಧುವಿದ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಬ್ರವೀತ್ ತತ್ರ ನ ವಿದ್ಮಃ ತದ್ಯತ್ರಾಭವದಿತಿ ಪುನರಿನ್ದ್ರೋಽಬ್ರವೀತ್ ತದನ್ವಿಚ್ಛತೇತಿ । ತದ್ವಾ ಅನ್ವೇ ಷಿಷುಃ । ತಚ್ಛರ್ಯಣಾವತ್ಯನುವಿದ್ಯಾ ಜಹ್ರುಃ - ಶರ್ಯಾಣಾವದ್ಧವೈನಾಮ ಕುರು ಕ್ಷೇತ್ರಸ್ಯ ಜಘನಾರ್ಧೇ ಸರಃ ಸ್ಯಂದತೇ । ತಸ್ಯ ಶಿರಸೋಽಸ್ಥಿಭಿ ರಿನ್ದ್ರೋಽಸುರಾನ್ ಜಘಾನೇತಿ ॥

ಅಪ್ರತಿಷ್ಕುತಃ ಪರ್ರೈರಪ್ರತಿಶಬ್ದತಃ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಶಬ್ದರಹಿತಃ **ಇನ್ದ್ರಃ** ಆಥರ್ವಣಸ್ಯ **ದಧೀಚಃ** ಏತತ್ ಸಂಜ್ಞಕಸ್ಯ ಋಷೇಃ **ಅಸ್ಥಭಿಃ** ಪಾರ್ಶ್ವಶಿರಃ ಸಂ ಬಂಧಿಭಿರಸ್ಥಿಭಿಃ **ನವತೀರ್ನವ** ನವಸಂಖ್ಯಾಕಾ ನವತೀಃ ದಶೋತ್ತರಾ ಅಷ್ಟಶತ ಸಂಖ್ಯಾಕಾಃ - ತಥಾ ಹಿ ಲೋಕತ್ರಯ ವರ್ತಿನೋ ದೇವಾನ್ ಜೇತು ಮ್ ಆದಾವಾಸುರೀ ಮಾಯಾ ತ್ರಿಧಾ ಸಂಪದ್ಯತೇ ತ್ರಿವಿಧಾ ಸಾ ಅತೀತಾನಾ ಗತವರ್ತಮಾನ ಕಾಲ ಭೇದೇನ ತತ್ಕಾಲ ವರ್ತಿನೋ ಜೇತುಂ ಪುನರಪಿ ಪ್ರತ್ಯೇ ಕಂ ತ್ರಿಗುಣಿತಾ ಭವತಿ ಏವಂ ನವ ಸಮ್ಪದ್ಯನ್ತೇ ಪುನರಪಿ ಪ್ರಭಾವೋತ್ಸಾಗ ಮನ್ತ್ರಜಾಃ ಆದಿ ಶಕ್ತಿತ್ರಯರೂಪೇಣ ತ್ರೈಗುಣ್ಯೇಸತಿ ಸಪ್ತವಿಂಶತಿಃ ಸಂಪದ್ಯತೇ ಪುನಃ ಸಾತ್ವಿಕಾದಿ ಗುಣತ್ರಯಭೇದೇನ ತ್ರೈಗುಣ್ಯೇ ಸತಿ ಏಕೋತ್ತರಾ ಅಶೀತಿಃ ಸಂಪದ್ಯತೇ ಏವಂ ಚತುರ್ಭಿಸ್ತ್ರಿತ್ರೈರ್ಗುಣಿತಾಯಾ ಮಾಯಯಾ ದಶಸುದಿಕ್ಷು ಪ್ರತ್ಯೇಕಮವಸ್ಥಾನೇ ಸತಿ ನವನವತಃ ಸಂಪದ್ಯತೇ ಏವಂ ವಿಧಂ ಮಾಯಾ ರೂಪಾಣಿ **ವೃತ್ರಾಣಿ** ಆವರಕಾಣಿ ಅಸುರ ಜಾತಾನಿ **ಜಘಾನ** ಹತವಾನ್ ॥

ವಿವರಣಕಾರಸ್ತ್ವೇನ ಇತಿಹಾಸಮನ್ಯಥಾಚಷ್ಟೇ । ತಥಾಹ ಕಾಲಕಞ್ಜಾ ನಾಮ ಅಸುರಾಃ । ತೈರಸುರೈರ್ಬಾಧ್ಯಮಾನಾ ದೇವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಮುಪಗಮ್ಯೋಕ್ತವನ್ತಃ - ಭಗವನ್ ಕಾಲಕಞ್ಜೈಸುರೈರ್ಬಾಧ್ಯಾಮಹೇ । ತೇಷಾಂ ಮಾರಣೋಪಾಯಂ ವಿಧತ್ಸ್ವೇತಿ । ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ಸ ತಾನುವಾಚ । ದಧೀಚಿರ್ನಾಮ ಋಷಿಸ್ತಮುಪಗಮ್ಯ ಬ್ರೂತ, ಸ ಮಾರಣೋಪಾಯಂ ವಿಧಾಸ್ಯತೀತಿ । ತೇ ತಚ್ಛ್ರುತ್ವಾ ತಥೇತ್ಯಂಗೀಕೃತ್ಯ ತಂ ದಧೀಚಮುಪಗಮ್ಯ ಉಕ್ತವನ್ತಃ - ಭಗವನ್! ಅಸ್ಮದೀಯಾನ್ಯ ಸ್ತ್ರಾಣಿ ಶುಕ್ರಸ್ತೇಷಾಂ ಪುರೋಧಾ ಅಪಹರತಿ, ತಾನಿ ರಕ್ಷಸ್ವ । ತತಃ ಸ ಋಷಿಸ್ತಾನುವಾಚ - ಮಮ ಮುಖೇ ಪ್ರಕ್ಷಿಪಧ್ವಮ್ । ತತ ಇನ್ದ್ರಾಭಿರ್ದೇವೈಃ ಸ ಮರುದ್ಗಣೈಃ ತಸ್ಯ ಮುಖೇ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತಾನಿ । ಪುನಃ ಕಾಲೇನ ದೇವಾಸುರ ಸಂಗ್ರಾಮೇ ಪರ್ಯುಪಸ್ಥಿತೇ ಏತ್ಯ ದೇವಾ ಊಚುಃ - ಭಗವನ್ ತಾನ್ಯಸ್ತ್ರಾಣಿ ಪ್ರಯಚ್ಛಸ್ವಾಸ್ಮಾಕಮ್ । ತತಸ್ತೇನೋಕ್ತಮ್ - ತಾನಿ ಮೇ ಜೀರ್ಣಾನಿ, ನ ತಾನಿ ಪುನಃ ಪ್ರಾಪ್ತುಂ ಶಕ್ಯಾನಿ । ತತಃ ಪ್ರಜಾಪತಿ ಮುಖಾ ದೇವಾ ಊಚುಃ - ಭಗವನ್ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗಂ ಕುರುಷ್ವ । ಇತಿ ಶ್ರುತ್ವಾ ಪುನಃ ಕೃತಶ್ಚ ತೇನ ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗಃ । ತಸ್ಯ ದಧೀಚಃ ಸ್ವಭೂತೈರಸ್ಥಿಭಿರಿನ್ದ್ರೋ ವೃತ್ರಾಣಿ ಜಘಾನ ಇತಿ ॥

ಅಪ್ರತಿಷ್ಕುತಃ ತನಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾದುದನ್ನೇ, ವಿರೋಧಿಸುವವರನ್ನೇ ಎದುರಿಸುವವರನ್ನೇ ಅರಿಯದ, ಇನ್ದ್ರ ಇನ್ದ್ರನು, **ದಧೀಚಃ** ಆಥರ್ವಣ ದಧೀಚಿಯ, **ಅಸ್ಥಭಿಃ** ಮೂಳೆಗಳಿಂದ ತಲೆಯೋಡುಗಳಿಂದ, ನವ ಒಂಬತ್ತು, **ನವತೀಃ** ತೊಂಬತ್ತು ಎಂದರೆ ೯x೯೦ = ೮೧೦, **ವೃತ್ರಾಣಿ** ಲೋಕತ್ರಯವನ್ನಾವರಿಸಿರುವ, ಅಸುರರನ್ನು, ಶತ್ರುಗಳನ್ನು, **ಜಘಾನ** ಸಂಹರಿಸಿದನು, ನಾಶಮಾಡಿದನು.

ಆಥರ್ವಣ ಗೋತ್ರದ ದಧೀಚಿಯ ದರ್ಶನದಿಂದಲೇ ಅಸುರರು ಪರಾಜಯ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ದಧೀಚಿಯು ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥನಾಗುತ್ತಲೇ ಮೃತನಾಗುತ್ತಲೇ, ಅಸುರರು ಭೂಲೋಕವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಕ್ರ

ಮಿಸಿದರು. ಇನ್ದ್ರನು ಅಸುರರೊಂದಿಗೆ ಕಾದಲು ಅಶಕ್ತನಾದನು. ಅಸುರರನ್ನು ಪರಾಭವಗೊಳಿಸಲು ದಧೀಚಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಸಿದಾಗ ದಧೀಚಿಯು ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥನಾಗಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು. ಆಗ ದಧೀಚಿಯ ದೇಹದ ಭಾಗಗಳಿವೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಜನರು ದಧೀಚಿಯು ಅಶ್ವಿನೀದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಮಧುವಿದ್ಯೆಯನ್ನುಪದೇಶಿಸಿದಾಗ ಧರಿಸಿದ್ದ ಕುದುರೆಯ ತಲೆಯು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿದೆ, ಆದರೆ ಅದು ಇರುವ ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಳ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟರು. ಆಗ ಇನ್ದ್ರನು ತನ್ನ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಗೆ ಆ ಕುದುರೆಯ ತಲೆಯನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಆದೇಶಿಸಿದನು. ದಧೀಚಿಯ - ಕುದುರೆ ತಲೆಯು ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಶರ್ಯಣಾವತ್ ಎಂಬ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಈ ತಲೆಯೋಡಿನಿಂದ ಇನ್ದ್ರನು ಅಸುರರನ್ನು ಕೊಂದನು ಎಂಬುದಾಗಿ ಶಾಟ್ಯಾಯನರು ಈ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನವತೀರ್ನವ - ಒಂಬತ್ತು ಬಾರಿ ತೊಂಬತ್ತು ೯x೯೦=೮೧೦ ಸಂಖ್ಯೆ. ಎಂಟನೂರು ಹತ್ತಾವರ್ತಿ ಅಸುರರ ಮಾಯಾಜಾಲವನ್ನು ವಿಫಲಗೊಳಿಸಿದರು. ಅಂದರೆ ಮೂರೂ ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿರುವ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಜಯಿಸಲು ಅಸುರರಿಗೆ ಮೂರು ಬಗೆಯ ಮಾಯಾಭೇದಗಳಿದ್ದವು. ಇವು ಕಾಲಕೃತ ಎನಿಸುವ ವರ್ತಮಾನ ಭೂತ ಭವಿಷ್ಯತ್ ಎಂಬ ಕಾಲತ್ರಯದಿಂದ ೩x೩=೯ ಒಂಬತ್ತು ಬಗೆಯಾದವು. ಇವು ಪ್ರಭಾವೋತ್ಸಾಹ ಮನ್ತ್ರಜಾದಿ ಶಕ್ತಿತ್ರಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿ ೯x೩=೨೭ ಆದುವು. ಇವು ಸಾತ್ವಿಕ ರಾಜಸ ತಾಮಸವೆಂಬ ಗುಣತ್ರಯಗಳಿಂದ ೨೭x೩=೮೧, ಆಗಿ ದಶದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲೂ ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುವುದರಿಂದ ೮೧x೧೦= ೮೧೦ ಅಥವಾ ೯x೯೦=೮೧೦ ಆದುವು. ಧ್ಯೈ ಧಾತುವಿನಿಂದ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವ ಪದ, ದಧ್ಯಙ್ - ಇದರ ಷಷ್ಠ್ಯೇಕವಚನ, ದಧೀಚಃ, ಅಥರ್ವಾ - ಗಮನರಹಿತ ಅಚಂಚಲ ದೃಢಃ ವೃತ್ ಹಾಗೂ ತ್ರೈಙ್ ಧಾತುಗಳಿಂದ ನಿಷ್ಪನ್ನವಾದ ಪದ, ವೃತ್ರ - ಅಜ್ಞಾನಾವರಣ, ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡಿದ್ದು ತ್ರಾಸ ಕೊಡುವ ಸ್ವಭಾವದವನು.

ಜೀವಾತ್ಮನು ಪರಮಾತ್ಮನಾಗಲು. ಜೀವ ಭಾವವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬ್ರಹ್ಮ ಭಾವ ಪಡೆಯಲು ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲೂ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಎಂಟನೂರ ಹತ್ತು ವೃತ್ರ ರೂಪೀ ಅಜ್ಞಾನದ ಆವರಣಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಬೇಕು.

ಪರಿಪಂಥಿಗಳನರಿಯದಿಂದ್ರಂ ದಧೀಚಿಮುನಿಯ
ಮೂಳೆಯಿಂದೆಂಟುನೂರ್ ಪತ್ತುಸೂಳ್ ಸಂಹರಿಸಿದಂ ।
ಲೋಕಕಂಟಕರಪ್ಪ ವೃತ್ರಾಸುರಾದಿಖಳರಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೮೦

ಮಧುಚ್ಛನ್ದಾ ವೈಶ್ವಾಮಿತ್ರಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ಉ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಇನ್ದ್ರೇಹಿ ಮತ್ಸ್ಯನ್ಧಸೋ ವಿಶ್ವೇಭಿಃ ಸೋಮಪರ್ವಭಿಃ ।

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ
ಮಹಾಁ ಅಭಿಷ್ಟಿರೋಜಸಾ ॥ ೬.೧೮೦ ॥

೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ ೩
ಇನ್ದ್ರ - ಆ - ಇಹಿ - ಮತ್ಸಿ - ಅನ್ಧಸಃ । ವಿಶ್ವೇಭಿಃ - ಸೋಮಪರ್ವಭಿಃ - ಸೋ

೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨ರ
ಮ - ಪರ್ವಭಿಃ ॥ ಮಹಾನ್ - ಅಭಿಷ್ಟಿಃ - ಓಜಸಾ ॥ ೬.೧೮೦ ॥

ಪೌಷಮ್ । ಪೂಷಾ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ರ ರ ೨ ೧ ೨ ೨ ೧ ೨ರ
೧೮೦.೧. ಇನ್ದ್ರೇಹಿಮಾಹಾಉ ॥ ತ್ಸೀ೬ಇಆನ್ಧಾ೬ಇಸಾಃ । ವಾಇಶ್ವೇ

೧ ೨ ೧ ೨ ೩ ೫ ೧
ಭಿಸ್ಪೋ೭೨೩ಹಾ೭೩ । ಮಾಪರ್ವಾ೭೨೩೪ಭೀಃ ॥ ಮಹಾ

೧ ^ ೩ ೫೦ ೦ ೨ ೧೦
ಜ್೭೨೩ ॥ ಆ೭೨ಭಾ೭೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಷ್ಟಿರೋಜ

೩ ೧೧೧
ಸಾ೭೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೬ । ಋ । ೩ । ೩೧೯ ॥

ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! ಏಹಿ ಅಸ್ಮಿನ್ ಕರ್ಮಣಿ ಆಗಚ್ಛ ಆಗತ್ಯ ಚ **ವಿಶ್ವೇಭಿಃ** ಸರ್ವೈಃ **ಸೋಮಪರ್ವಭಿಃ** ಸೋಮರಸರೂಪೈಃ **ಅಂಧಸಃ** ಅಂಧೋಭಿಃ ಅನ್ನೈಃ **ಮತ್ಸಿ** ಮಾದ್ಯಹೃಷ್ಟೋ ಭವ ತತ ಊರ್ಧ್ವಮ್ **ಓಜಸಾ** ಬಲೇನ ಮಹಾನ್ ಭೂತ್ವಾ **ಅಭಿಷ್ಟಿಃ** ಶತ್ರೂಣಾಮಭಿಭವಿತಾ ಭವೇತಿ ಶೇಷಃ । ಅಷ್ಟವಿಂಶತಿ ಸಂಖ್ಯಾಕೇಷು ಬಲನಾಮಸು ಓಜಃ ಪಾಜಃ ಇತಿ - *ನಿ.೨.೯.*

ಇನ್ದ್ರನೇ ಏಹಿ ನಾವು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಿರುವ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡು, **ವಿಶ್ವೇಭಿಃ ಸೋಮಪರ್ವಭಿಃ** ಸಮಸ್ತ ದೇವತೆಗಳೊಡಗೂಡಿ, **ಪರ್ವಾಣಿ** ಅವಯವಾಃ ಸೋಮಸ್ಯ ಪರ್ವಾಣಿ । ಸೋಮಪರ್ವಾಣಿ । ತೈಃ ಸೋಮ ಪರ್ವಭಿಃ । ತದರ್ಥಮಭಿಷುತೈಃ ಸೋಮಾವಯವೈಃ ಸೋಮಲತೆಯ ಗೆಣ್ಣು ಆದಿ ಸಮಸ್ತದರಿಂದ ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವ ಸೋಮರಸ, **ಅಂಧಸಃ ಮತ್ಸಿ** ಪುರೋಡಾಶಾದಿ ಲಕ್ಷಣವಾದ ಹವಿಸ್ಸನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ಹರ್ಷಿತನಾಗು, **ಓಜಸಾ** ಶಕ್ತಿಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಬಲಾದಿಗಳಿಂದ, **ಮಹಾನ್** ಮಹಿಮೋಪೇತನಾಗಿ, **ಅಭಿಷ್ಟಿಃ** ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಪರಾಜಯಗೊಳಿಸು.

ಭಗವಂತನಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ ನಾವು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಸಮಸ್ತ ದೇವತೆಗಳೊಡಗೂಡಿ ದಯಮಾಡಿಸಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವ

ಸೋಮರಸವನ್ನೂ ಪುರೋಡಾಶಾದಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಹವಿಸ್ಸನ್ನೂ ಸೇವಿಸಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಹಿಮಾವಂತನಾಗಿ ಬಲ ಸಾಹಸ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಂದ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸು.

ದೇವೇಂದ್ರ! ಬಾ! ನಮ್ಮ ಸವನಕ್ಕೆ; ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಯಿಂ ।
ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿದ ಸೋಮಮಂ ಪುರೋಡಾಶಚರುವಂ ।
ಸವಿಯೆ ಸುರರೊಡನೆ; ಬಳಿಕರಿಗಳಂ ನಾಶಗೊಳಿಸಯ್ ॥

ಋಕ್ - ೧೮೧

ವಾಮದೇವೋ ಗೌತಮಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಆ ತೂ ನ ಇನ್ದ್ರ ವೃತ್ರಹನ್ನಸ್ಮಾಕಮರ್ಧಮಾ ಗಹಿ ।

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಮಹಾನ್ಮಹೀಭಿರೂತಿಭಿಃ ॥ ೭.೧೮೧ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨೦
ಆ - ತು - ನಃ - ಇನ್ದ್ರ - ವೃತ್ರಹನ್ - ವೃತ್ರ - ಹನ್ । ಅಸ್ಮಾಕಂ - ಅರ್ದ್ಧಂ -

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಆ - ಗಹಿ ॥ ಮಹಾನ್ - ಮಹೀಭಿಃ - ಊತಿಭಿಃ ॥ ೭.೧೮೧ ॥

ಇನ್ದ್ರಸ್ಯಮಾಯಾ । ಇನ್ದ್ರೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರೋ ವೃತ್ರಹಾವಾ ॥

೩೦ ೨೦ ೩೦ ೫೦ ೩೦ ೨೦ ೩೦ ೫೦ ೨ ೧ ೨ ೧
೧೮೧.೧. ಆತೂಔಹೋ । ಆತೂಔಹೋ ॥ ನಇನ್ದ್ರವೃತ್ರಾ೨೨೩ಳ

೫ ೨ ೧೦ ೨ ೧ ೨ ೧೦ ೨ ೧
ಹಾನ್ । ಅಸ್ಮಾಕಮರ್ದ್ಧಮ್ । ಆಗಾ೨೨೩ಹೀ । ಗಾಹೀ೭

— ೧ — ೧ ೨ ೧ ೫ ೪
ಽ೨ ॥ ಮಾಹಾಽ೨ನ್ಮಾಹೀಽ೨೩ ॥ ಭಿರೂಽ೨೩೪ವಾ ॥ ತಾ

॥ ೫
ಽ೫ಇಭೋಽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೧೦ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೭ । ಭೇ । ೪ । ೩೨೦ ॥

ಹೇ ವೃತ್ರಹನ್! ವೃತ್ರಾಣಾಂ ಶತ್ರೂಣಾಂ ಹಿಂಸಕಃ! **ಇನ್ದ್ರ ತ್ವಂ ನಃ** ಅಸ್ಮಾನ್ ಪ್ರತಿ **ಆತು** ಕ್ಷಿಪ್ರಮ್ ಆಗಚ್ಛ ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! **ಮಹಾನ್** ಪ್ರಭೂತಃ ತ್ವಂ **ಮಹೀಭಿಃ** ಮಹತೀಭಿಃ **ಊತಿಭಿಃ** ರಕ್ಷಾಭಿಃ ಸಹ **ಅಸ್ಮಾಕಂ ಅರ್ಧಂ** ಸಮೀಪಂ **ಆಗಹಿ** ಆಗಚ್ಛ ॥

ವೃತ್ರಹನ್ - ಪಾಪನಾಶಕನೇ, ಶತ್ರುನಾಶಕನೇ, ವೃತ್ರಶತ್ರುವೇ, ಇನ್ದ್ರನೇ, **ನಃ** - ನಮ್ಮ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ, **ಆತು** - ಬರೋಣವಾಗಲಿ, **ಮಹೀಭಿಃ ಊತಿಭಿಃ** - ಹಿರಿದಾದ ರಕ್ಷಣಾ ಸಲಕರಣೆಗಳೊಡನೆ, **ಅಸ್ಮಾಕಮ್** - ನಮ್ಮ, **ಅರ್ಧಮ್** - ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಋದ್ಧಿಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, **ಆಗಹಿ** - ದಯಮಾಡಿ.

ಇನ್ದ್ರನೇ ಪಾಪನಾಶಮಾಡಿ ಋದ್ಧಿಸಿದ್ಧಿಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಲೂ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಲೂ ಮಹಾಮಹಾರಕ್ಷಣಾ ಸಲಕರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಶೀಘ್ರವೇ ದಯಮಾಡು.

ವೃತ್ರಹರ! ಪಾಪನಾಶಕ! ಋದ್ಧಿ – ಸಿದ್ಧಿಯೀಯಲ್
ರಿಪುವಿನಾಶನಕೆಂದು, ಮಿಗಿಲಪ್ಪ ರಕ್ಷೆಗೆಂದು ।
ಸಕಲಸಾಧನದೊಡನೆ ಬಾರೆಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಜವದಿಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೮೨

ವತ್ಸಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ಉ ೩ ೧ ೨
ಓಜಸ್ತದಸ್ಯ ತಿತ್ವಿಷ ಉಭೇ ಯತ್ಸಮವರ್ತಯತ್ ।

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಇನ್ದ್ರಶ್ಚರ್ಮೇವ ರೋದಸೀ ॥ ೮.೧೮೨ ॥

೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಓಜಃ - ತತ್ - ಅಸ್ಯ - ತಿತ್ವಿಷೇ ॥ ಉಭೇಇತಿ - ಯತ್ - ಸಮವರ್ತಯತ್ -

೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ಸಂ - ಅವರ್ತಯತ್ ॥ ಇನ್ದ್ರಃ - ಚರ್ಮ - ಇವ - ರೋದಸೀ ಇತಿ ॥

ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಸಾಂವರ್ತೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರಿನ್ದ್ರೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೨ ೧೦ ೨ ೩ ೫
೧೮೨.೧. ಹಾ । ಹಾಉವಾ೩ಇ । ಓಜಸ್ತದಸ್ಯತಿತ್ವಿಷೇ೩೨೩೪ ॥ ಹಾ ।

೨ ೧೦ ೨ ೩
ಹಾಉವಾ । ಉಭೇಯತ್ಸಮವರ್ತಯಾ೩೨೩೪ತ್ ॥

೫ ೨ ೧ ೨೦ ೧೦ ೩
ಹಾ । ಹಾಉವಾ೩ಇ ॥ ಇನ್ದ್ರಶ್ಚರ್ಮೇ೩೨ವರೋದಸೀ೩೨

೧ ೧ ೧
೩೪೫ ॥ ದೀ - ೪ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೪ । ಧೀ । ೫ । ೩೨೧ ॥

೪೦ ೪ ೨ ೧೦
೧೮೨.೨. ಓಜಸ್ತದಾ೩೫ಸ್ಯತಿತ್ವಿಷಾಇ ॥ ಉಭೇಯತ್ಸಮವರ್ತಯಾ

೨   ೧   ೩   ೫೦ ೦
ದಾಽ೧ಇನ್ದ್ರಾಽ೨೩ಃ ॥ ಚಾಽ೨ರ್ಮಾಽ೨೩೪ಔಹೋ

೨ ೧೦   ೩   ೧೧೧
ವಾ ॥ ವರೋದಸೀಽ೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೫ / ಪ - ೪ / ಮಾ - ೪ / ಭೀ / ೬ / ೩೨೨ ॥

ಅಸ್ಯ ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ **ತತ್ ಓಜಃ** ಬಲಂ **ತಿತ್ವಿಷೇ** ದಿದೀಪೇ ತ್ವಿಷ ದೀಪ್ತೌ - ದಿ. ಪ । **ಯತ್** ಯೇನ **ಓಜಸಾ** ಅಯಂ ಇನ್ದ್ರಃ **ಉಭೇ ರೋದಸೀ** ದ್ಯಾವಾ ಪೃಥಿವ್ಯೌ **ಚರ್ಮೇವ** ಸಮವರ್ತಯತ್ ಸಮ್ಯಗ್ ವರ್ತಯತಿ । ಯಥಾ ಕಶ್ಚಿತ್ ಕಿಂಚಿತ್ ಚರ್ಮ ಕದಾಚಿದ್ ವಿಸ್ತಾರಯತಿ ಕದಾಚಿತ್ ಸಂಕೋಚಯತಿ ಏವಂ ತದಧೀನೇ ಅಭೂತಾಮಿತ್ಯರ್ಥಃ ॥

ಅಸ್ಯ ಈ ಇನ್ದ್ರನ, **ತತ್** ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ, **ಓಜಃ** ಬಲಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಾದಿಗಳು, **ತಿತ್ವಿಷೇ** ಪ್ರದೀಪ್ತವಾಗಿರುವ, **ಯತ್** ಆ ಬಲದಿಂದ, **ಉಭೇರೋ ದಸೀ** ದ್ಯಾವಾಪೃಥ್ವಿಗಳೆರಡನ್ನೂ, **ಚರ್ಮ** ಇವ ಚರ್ಮದಂತೆ ರಕ್ಷಿಸುವ, ಮಡಿಸುವ, ಹರಡುವ, ಸಂಕೋಚ ವಿಸ್ತಾರಮಾಡುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ, **ಸಮವರ್ತಯತ್** ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದಾನೆ, ಅಧೀನಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಇನ್ದ್ರನು ತನ್ನ ಬಲಶಕ್ತಿಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಂದ ಪ್ರದೀಪ್ತನಾಗಿದ್ದು ಭೂಮ್ಯಂತರಿಕ್ಷಗಳೆರಡನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಚರ್ಮವನ್ನು ಇಷ್ಟಬಂದಂತೆ ಮಡಿಸಿಬಿಡಿಸುವಂತೆ ಸಂಕೋಚ ವಿಸ್ತಾರ ಮಾಡುವಂತೆ ರಕ್ಷಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತೆ ತನ್ನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧೀನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಇಂದ್ರಂ ಸ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂ ಬೆಳಗಿ ಬಾನು-ಬುವಿಯಂ
ವ್ಯಾಪಿಪಂ; ಮನಬಂದ ಪರಿ ತೊಗಲನಿರಿಸುವಂತೆ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಮಂ ತನ್ನಧೀನದೊಳ್ ನಿಲಿಸಿಕೊಳ್ವಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೮೩

ಶುನಃ ಶೇಪ ಆಜೀಗರ್ತಿಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ಅಯಮು ತೇ ಸಮತಸಿ ಕಪೋತ ಇವ ಗರ್ಭಧಿಮ್ ।

೩ ೧ ೨
ವಚಸ್ತಚ್ಚಿನ್ನ ಓಹಸೇ ॥ ೯.೧೮೩ ॥

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩
ಅಯಂ – ಉ – ತೇ – ಸಂ – ಅತಸಿ । ಕಪೋತಃ – ಇವ – ಗರ್ಭಧಿಮ್ – ಗರ್ಭ

೨ ೧ ೨೦ ೩
– ಧಿಮ್ ॥ ವಚಃ – ತತ್ – ಚಿತ್ – ನಃ – ಓಹಸೇ ॥ ೯.೧೮೩ ॥

ಶೌನಃ ಶೇಪಮ್ ಚ್ಯಾವನಂ ವಾ । ಶುನಃ ಶೇಪೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪ ೩ ೪ ೨ ೪೦ ೫ ೧ ೦ ೨
೧೮೩.೧. ಅಯಾऽ೫ಮು । ತಾऽ೩ಇಸಾऽ೩ಮಾತಸಾಇ ॥ ಕಾಪೋತ

೧ ೨ — ೧ — ೧
ಇ । ವಗಾಭಾರ್ऽ೧ಧೀऽ೨ಮ್ ॥ ವಾಚಾऽ೨ಸ್ತಾಚ್ಚೀऽ೨೩

೨೧ ೫ ೪ ॥ ೫
ತ್ ॥ ನಓऽ೨೩೪ವಾ ॥ ಹಾऽ೫ಸೋऽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೨ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೭ । ಥೇ । ೩೨೩ ।

ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! ಅಯಮ್ ಉ ಅಯಮಪಿ ದೃಶ್ಯಮಾನಃ ಸೋಮಃ **ತೇ** ತ್ವದರ್ಥಂ ಸಂಪಾದಿತಃ ಯಂ ಸೋಮಂ **ಸಮತಸಿ** ಸಮ್ಯಕ್ ಸಾತತ್ಯೇನ ಪ್ರಾಪ್ನೋಷಿ ತತ್ರ ದೃಷ್ಟಾಂತಃ **ಕಪೋತ ಇವ** ಯಥಾ ಕಪೋತಾಖ್ಯಃ ಪಕ್ಷೀ

ಗರ್ಭಧಿಮ್ ಗರ್ಭಧಾರಿಣೀಂ ಕಪೋತೀಂ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ತದ್ವತ್ ತಚ್ಚಿತ್ ತಸ್ಮಾದೇವ ಕಾರಣಾತ್ **ನಃ** ಅಸ್ಮದೀಯಂ **ವಚಃ ಓಹಸೇ** ಪ್ರಾಪ್ನೋಷಿ ॥

ಅಯಮ್ ಉ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವ ಸೋಮವನ್ನು ಇನ್ದ್ರನೇ!, **ತೇ** ನಿನಗಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿದ, ಈ ಸೋಮರಸವನ್ನು, **ಸಮತಸಿ** ನಿರಂತರವಾಗಿ ನೀನು ಪಡೆಯುವೆ, **ಕಪೋತ ಇವ** ಗಂಡುಪಾರಿವಾಳವು, **ಗರ್ಭಧಿಂ** ಗರ್ಭಧಾತ್ರೀ ಹೆಣ್ಣುಪಾರಿವಾಳವನ್ನು ಹೊಂದುವಂತೆಯೇ, **ಅನ್ನಂ ವೈ ಗರ್ಭಾಃ** *ತೈ.ಸಂ.೫.೩.೩.೪ ॥,* **ತಚ್ಚಿತ್** ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ, **ನಃ** ನಮ್ಮ, **ವಚಃ** ವಚನಗಳು, **ಓಹಸೇ** ಹೃದಯಾಂತರಾಳದಿಂದ ಹೊರಟು ನಿನ್ನನ್ನೇ ಹೊಂದುವುವು.

ಇನ್ದ್ರನೇ! ನಿನಗಾಗಿ ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕಾರಗೊಂಡು ಸಿದ್ಧಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಈ ಸೋಮರಸವು ಕಾಮಾತುರವಾದ ಗಂಡುಪಾರಿವಾಳವು ಗರ್ಭಧಾರಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಹೆಣ್ಣುಪಾರಿವಾಳವನ್ನು ಸೇರುವಂತೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಸೇರಲಿ. ಪಾನಾತುರನಾದ ನೀನು ಈ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಸೇವಿಸುವಂತೆ ಹೃದಯಾಂತರಾಳದಿಂದ ಬರುವ ಈ ಸಾಮಗಾನರೂಪವಾದ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ನೀನು ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿ ಆನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸು.

ಗಂಡುಪಾರಿವಪೊಂದು ಪೆಣ್ಪಾರಿವವ ಸೇರ್ವಪೊಲ್
ಇಲ್ಲಿರ್ಪ ಸೋಮವಿದು ನಿನಗಾಗಿ ಮೀಸಲಿಂದ್ರ! ।
ಹೃದಯಾಂತರಾಳದೀ ನುತಿಗಳೂ ನಿನ್ನ ಪಾಲಯ್ ॥

ಋಕ್ - ೧೮೪

ಉಲೋವಾತಾಯನಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ವಾತ ಆ ವಾತು ಭೇಷಜಂ ಶಮ್ಭುಮಯೋಭು ನೋ ಹೃದೇ ।

೨ ೩ ೧ ೨
ಪ್ರ ನ ಆಯೂಁ ಷಿ ತಾರಿಷತ್ ॥ ೧೦.೧೮೪ ॥

ಸ್ವ - ೧೦ । ಉ - ೨ । ಧಾ - ೪೫ । ಪು । ದ - ೯ ॥

೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩
ವಾತಃ - ಆ - ವಾತು - ಭೇಷಜಂ । ಶಂಭು - ಶಂ - ಭು - ಮಯೋಭು - ಮ

೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩
ಯಃ - ಭು - ನಃ - ಹೃದೇ ॥ ಪ್ರ - ನಃ - ಆಯೂಁ ಷಿ - ತಾರಿಷತ್ ॥

ಆ - ೨೫ । ಅ - ೧೧ । ಪ - ೧೨೯ । ಪೋ । ದ - ೯ ।

ಇತಿ ನವಮೀ ದಶತಿಃ ॥ ೯ ॥ ಸಪ್ತಮಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೭ ॥

ಪ್ರತೀಚೀನೇಡಂ ಕಾಶೀತಮ್ । ಕಾಶೀತೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರೋ ವಾಯುರ್ವಾ ॥

೪೦ ೫ ೪೦ ೫೦ ೪ ೪ ೧ ೨
೧೮೪.೧. ವಾತಆವಾತು । ಭಾ೩ಔಇಷಜಾಮ್ ॥ ಶಾಮ್ಭುಮಯಃ ।

೧ ೭ ೩೦ ೨ ೧ ೦
ಭುನೋಹೃದಾ೩೨೩೪ಇ । ಹಾಹೋಇ ॥ ಪ್ರನಆಯೂ

೨ ೨ ೧ ೪ ೫ ೪ ೫
ಁ ಷಿ೩೩ತಾ ॥ ರಿಷಾತ್ । ಔ೩೨೩ಹೋವಾ ॥ ಈ೩ಡಾ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೮ । ಭೈ । ೮ । ೩೨೪ ॥

ದ್ವಾವಿಂಶತಿಃ । ಸಪ್ತಮಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೭ । ದಶತಿಃ । ೯ ॥

ವಾತಃ ವಾಯುಃ **ನಃ** ಅಸ್ಮಾಕಂ **ಹೃದೇ** ಹೃದಯಾಯ **ಭೇಷಜಮ್** ಔಷಧಮ್ ಉದಕಂ ವಾ **ಆ ವಾತು** ಆಗಮಯತು ಕೀದೃಶಂ ಭೂತಮ್? **ಶಂಭು** ರೋಗಶಮನಸ್ಯ ಭಾವಯಿತೃ **ಮಯೋಭು** ಮಯಸಃ ಸುಖಸ್ಯ ಚ ಭಾವಯಿತೃ ಅಪಿ ಚ **ನಃ** ಅಸ್ಮಾಕಮ್ **ಆಯೂಂಷಿ ಪ್ರತಾರಿಷತ್** ಪ್ರವರ್ಧಯತು ||

ವಾತಃ ವಾಯುವು, **ನಃ** ನಮ್ಮ, **ಹೃದೇ** ಹೃದಯಕ್ಕೆ, **ಶಂಭು** ಸುಖಸ್ಯ ಭಾವಯಿತೃ, ರೋಗಶಮನಕಾರಿಯಾಗಲಿ, **ಮಯೋಭು** ಬಲಕಾರಿಯಾಗಲಿ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿತಕಾರಿಯಾಗಲಿ, **ಭೇಷಜಮ್** ರೋಗನಾಶಕಾರಿಯಾದ, ಓಷಧ ಯುಕ್ತವಾದ ಜಲವನ್ನು, **ಆವಾತು** ತರಲಿ ಮತ್ತು, **ನಃ** ನಮ್ಮ **ಆಯೂಂಷಿ** ಆಯುಸ್ಸುಗಳನ್ನು, **ಪ್ರತಾರಿಷತ್** ವರ್ಧಿಸಲಿ.

ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ನೆಮ್ಮದಿಯನ್ನೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಿತವನ್ನೂ ಸುಖವನ್ನೂ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಬಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ನೀಡುವಂತಹ ರೋಗಶಮನಕಾರಿಯಾದ ಓಷಧಯುಕ್ತವಾದ ಜಲವನ್ನು ತರುವಂತಹ ಆಯುಸ್ಸು ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವಂತಹ ಗಾಳಿಯು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬೀಸಲಿ.

ಪವನನೆಮ್ಮೆದೆಗೆ ಶುಭಮೀಗೆ, ಬಲಮೀಗೆ, ನಲಮಂ
ಕುಡುಗೆ; ರುಜೆಗಳೆವ ಜಲಮಂ ನೀಳ್ಗೆ ಬೀಸಿ ಬರುತುಂ ।
ನಮ್ಮಾಯುವಂ ಪೆರ್ಚಿಕೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಮೆಂದುಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೮೫

ಕಣ್ವೋ ಘೌರಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ಯಽಜ್‌ರಕ್ಷನ್ತಿ ಪ್ರಚೇತಸೋ ವರುಣೋ ಮಿತ್ರೋ ಅರ್ಯಮಾ ।

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ನ ಕಿಃ ಸದಭ್ಯತೇ ಜನಃ ॥ ೧.೧೮೫ ॥

೨ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೨
ಯಂ – ರಕ್ಷನ್ತಿ – ಪ್ರಚೇತಸಃ – ಪ್ರ – ಚೇತಸಃ । ವರುಣಃ – ಮಿತ್ರಃ – ಮಿ – ತ್ರಃ

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ರ
– ಅರ್ಯಮಾ ॥ ನ – ಕಿಃ – ಸಃ – ದಭ್ಯತೇ – ಜನಃ ॥ ೧.೧೮೫ ॥

ಸೌಮಿತ್ರಮ್ । ಸುಮಿತ್ರೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರೋ ವಿಶ್ವೇದೇವಾ ವಾ ॥

೪ ೫ ೪ ೫ರ ೪ ೧ ೦ ೦
೧೮೫.೧. ಯಜ್‌ರಕ್ಷನ್ತಿಪ್ರಚೇತಸಾಃ॥ವರುಣೋಮಿತ್ರೋಅರ್ಯಾ

^ ೨ ೧ ೨ ೧ ೨
ಽ೨೩ಮಾ ॥ ನ । ಕಾಇಸ್ವಾಽ೨೩ದಾ ॥ ಹುಂಮಾಯೇಽ೩ ।

೧ ^ ೩ ೫ರ ೦ ೩ ೫
ಭ್ಯಾಽ೨ತಾಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ॥ಜಾಽ೨೩೪ನಾಃ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೫ । ಪು । ೯ । ೩೨೫ ॥

ಪ್ರಚೇತಸಃ ಪ್ರಕೃಷ್ಟ ಜ್ಞಾನಯುಕ್ತಾಃ ವರುಣಾದಯೋ ದೇವಾಃ **ಯಂ** ಯಜಮಾನಂ **ರಕ್ಷನ್ತಿ** ಸಯಜಮಾನಃ **ನ ಕಿಃ ದಭ್ಯತೇ** ಕೇನಾಪಿ ನ ಹಿಂಸ್ಯತೇ ॥

ಪ್ರಚೇತಸಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕರಿಸಿ ಕೊಂಡಿರುವವರು, ವರುಣಃ ವರುಣದೇವತೆಯು, ವರಣೀಯರಾದವರು, ಶರಣ ಪ್ರದರು, ಶ್ರೇಷ್ಠರು, ಮಿತ್ರಃ ಮಿತ್ರದೇವತೆಯು ಸುಹೃದರು, ಸ್ನೇಹಿತರು, ಅರ್ಯಮಾ ಅರ್ಯಮಾ ದೇವತೆಯು ನ್ಯಾಯಪಾಲಕರು ಆನಂದದಾತರು, ಯಂ ಯಾರನ್ನು ಯಾವ ಯಜ್ಞಕರ್ತೃವನ್ನು, ರಕ್ಷನ್ತಿ ರಕ್ಷಿಸುವರೋ, ಸಃ ಜನಃ ಅಂತಃ ಯಜ್ಞಕರ್ತೃಗಳು ಆ ಜನರು, ನ ಕಿಃ ದಭ್ಯತೇ ಯಾರಿಂದಲೂ ಹಿಂಸೆಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ವರುಣ ಮಿತ್ರ ಅರ್ಯಮಾ ದೇವತೆಗಳು ರಕ್ಷಿಸುವ ಯಜ್ಞಕರ್ತೃಗಳು ಯಾರಿಂದಲೂ ಹಿಂಸೆಗೆ ಒಳಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಹಾ ಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಶರಣಪ್ರದರೂ ಸುಹೃದರೂ ನ್ಯಾಯಪಾಲಕರೂ ಆದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ರಾದವರು ರಕ್ಷಿಸುವ ಜನರನ್ನು ಯಾರೂ ಹಿಂಸಿಸಲಾರರು.

ಮಿಗಿಲು ತಿಳಿವಿನ ಮಿತ್ರ-ವರುಣರೊಮ್ಮನದೆ ಪೊರೆವ
ಯಾಜಕರ್ ಹಿಂಸೆಗೊಳಗಾಗರಾರಿಂದಲೆಂದೂ ।
ಮಹಿತರಕ್ಷಿತರನಾರುಂ ಹಿಂಸೆಗೆಯ್ಯರೆಂದುಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೮೬

ವತ್ಸಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಗಾಯತ್ರೀಸ್ಸ್ರ್ವಃ ॥

೩ ೨ಉ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೨
ಗವ್ಯೋ ಷು ಣೋ ಯಥಾ ಪುರಾಶ್ವಯೋತ ರಥಯಾ ।

೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ವರಿವಸ್ಯಾ ಮಹೋನಾಮ್ ॥ ೨.೧೮೬ ॥

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨
ಗವ್ಯಾ - ಉ - ಷು - ನಃ - ಯಥಾ - ಪುರಾ । ಅಶ್ವಯಾ - ಉತ - ರಥಯಾ ॥

೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ವರಿವಸ್ಯಾ - ಮಹೋನಾಮ್ ॥ ೨.೧೮೬ ॥

ಶ್ಯಾವಾಶ್ವೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋ ಶ್ಯಾವಾಶ್ವೋಃ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೪೦ ೫೦ ೪ ೫೦ ೪ ೨ ೦ ೧
೧೮೬.೧. ಗವ್ಯೋಷುಣೋಯಥಾಪುರಾ ॥ ಅಶ್ವಯೋತರಥಾ । ಯಾ

೨ ೧ ೨ ೧೧ ೦ ೨ ೫೦
ವರಿವಸ್ಯಾ ॥ ಮ । ಹೋಮಾऽ೨೩ ॥ ಹೋನಾऽ೩೪ಔ

೦ ೩ ೫
ಹೋವಾ ॥ ಊऽ೨೩೪ಪಾ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೧ । ಶ್ವ । ೧೧ । ೩೨೬ ॥

೫೦ ೦ ೦ ೫ ೨
೧೮೬.೨. ಗವ್ಯೋಷುಣೋಯಥಾಪುರಾऽ೬ಏ ॥ ಅಶ್ವಯೋऽ೧ತ ।

— ೧ ೨೧ —೧ ೨ ೧೧
ರಥಾऽ೨ । ಯಾ ॥ ವರಿವಾऽ೨ಸ್ಯಾ ॥ ಮಹೋ । ಮಹೋ

^ ೩ ೫೦ ೦ ೩ ೧೧೧
ऽ೨ನಾऽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಈऽ೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೨ । ಗ್ರಾ । ೧೧ । ೩೨೭ ॥

ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ! ಗವ್ಯೋಷು** ಗವ್ಯಾ ಉ ಸು ಇತಿ ನಿಪಾತ ದ್ವಯ ಸಮುದಾಯಸ್ಯ ಏಕವದ್ಭಾವೇನ ನಿಪಾತವದ್ಭಾವಾತ್ ಪ್ರಕೃತಿವದ್ಭಾವಾಭಾವಃ **ನಃ** ಅಸ್ಮಾಕಂ ಗವಾಮಿಚ್ಛಯಾ ಅಸ್ಮಾಕಂ ಗಾಂ ದಾತುಂ **ಯಥಾ ಪುರಾ**ಪೂರ್ವಂ ಅಸ್ಮಾ

ಕಂ ಸಂಬಂಧಿನಿ ಯಾಗೇ ಗವಾದಿ ದಾನಾಯ ವರಿವಸ್ಯಸಿ ತದ್ವದದ್ಯಾಪಿ ಸುಷ್ಠು ವರಿವಸ್ಯ ಪರಿಚರ ಆಗಚ್ಛೇತ್ಯರ್ಥಃ । ನ ಕೇವಲಂ ಗವಿಚ್ಛಯಾ ಕಿನ್ತು **ಅಶ್ವಯಾ** ಅಶ್ವಪ್ರದಾನೇಚ್ಛಯಾ **ಉತ** ಅಪಿ ಚ **ರಥಯಾ** ರಥೇಚ್ಛಯಾ **ಮಹೋನಾಮ್** ಧನಾನಾಂ ಕರ್ಮಣಿ ಷಷ್ಠೀ ಮಹಾಂತಿ ಪೂಜಾಕರಾಣಿ ಧನಾನಿ ದಾನಾಯ ವರಿವಸ್ಯ ಪರಿಚರ ದೇಹೀತ್ಯರ್ಥಃ ॥ ಮಘೋನಾಮ್ । ಇತಿ ವಿಂ ಪಾಠಃ ॥

ಯಥಾಪುರಾ ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ, **ನಃ** ನಮಗೆ, **ಗವ್ಯಾಃ** ಸುಂದರವಾದ ಗೋವುಗಳನ್ನೂ, **ಅಶ್ವಯಾ** ಕುದುರೆಗಳನ್ನೂ, **ರಥಯಾ** ರಥಗಳನ್ನೂ, **ಮಹೋನಾಮ್** ಕೀರ್ತಿವರ್ಧಕವಾದ ಧನವನ್ನೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲು, **ಸುಪರಿವಸ್ಯ** ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ದಯಮಾಡು.

ಯಜ್ಞಾದಿ ದೇವತಾಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದ ನಮಗೆ ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ಈಗಲೂ ಭವ್ಯ ಜೀವನದ ವೈಭವ ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಂಕೇತವಾದ ಸುಂದರ ವಾದ ಗೋವುಗಳನ್ನೂ ಕುದುರೆಗಳನ್ನೂ ರಥಗಳನ್ನೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ದಯಮಾಡು.

ದೇವಕಾರ್ಯದೆ ನಿರತರಪ್ಪ ನಮಗಿಂದ್ರನೊಲಿದು
ಮುನ್ನಿನಂತೆಯೆ ವಾಜಿಗಳನೀಗೆ, ರಥವನೀಗೆ ।
ಕೀರ್ತಿವರ್ಧಕಮಪ್ಪ ಧನಮೀಗೆ ವೈಭವದೆ ಮೇಣ್ ॥

ಋಕ್ - ೧೮೭

ವತ್ಸಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಇಮಾಸ್ತ ಇನ್ದ್ರ ಪೃಶ್ನಯೋ ಘೃತಂ ದುಹತ ಆಶಿರಮ್ ।

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಏನಾಮೃತಸ್ಯ ಪಿಪ್ಯುಷೀಃ ॥ ೩.೧೮೭ ॥

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ಂ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ಂ
ಇಮಾಃ - ತೇ - ಇನ್ದ್ರ - ಪೃಶ್ನಯಃ । ಘೃತಂ - ದುಹತೇ - ಆಶಿರಂ - ಆ - ಶಿರ

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಮ್ ॥ ಏನಾಂ - ಋತಸ್ಯ - ಪಿಪ್ಯುಷೀಃ ॥ ೩.೧೮೭ ॥

ಶೈಖಣ್ಡಿನಮ್ । ಶಿಖಣ್ಡೀ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೦ ೨ ೧ ೦ ನ ೨^ ೩೦ ನ
೧೮೭.೧. ಇಮಾಸ್ತಈ ॥ ದ್ರಪೃಶ್ನಯೋಽಘೃತಂದೂಽ೩ಹಾ । ಔಹೋ

೨ ೨ ೧ ^ ೩ ೫
ಽ೩ಹಾಽ೩ । ಹಾಽ೩ಇ । ತಾಆಽ೨ಶಾಽ೨೩೪ಇರಾಮ್ ॥

೩೦ ೨ ೩ ೨ ೨ ೧ ೫ ೪
ಏನಾಽ೩೪ಮೃತಾಽ೩ ॥ ಸ್ಯಪೋಽ೨೩೪ವಾ ॥ ಪ್ಯಾಽ೫

॥ ೫
ಷೋಽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೪ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೬ । ದೂ । ೧೨ । ೩೨೮ ॥

ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! ತೇ ತ್ವದೀಯಾಃ **ಇಮಾಃ ಪೃಶ್ನಯಃ** ಪ್ರಾಪ್ತವರ್ಣಾ ಗಾವಃ **ಘೃತಂ** ಕ್ಷರಣಶೀಲಂ **ಏನಾಂ ಆಶಿರಮ್** ಆಶ್ರಯಣ ದ್ರವ್ಯಂ ಪಯಃ **ದುಹತೇ** ದುಹನ್ತಿ ಕ್ಷಾರಯನ್ತಿ । ಕೀದೃಶ್ಯಃ **ಪೃಶ್ನಯಃ? ಋತಸ್ಯ** ಸತ್ಯಸ್ಯ ಅವಿತಥಸ್ಯ ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಯಜ್ಞಸ್ಯ ವಾ **ಪಿಪ್ಯುಷೀಃ** ವರ್ಧಯಿತ್ರ್ಯಃ ॥

ಪೃಶ್ನಯಃ ಸ್ತುತಯಃ । ಏ । ವಾಗ್ವೈ ಪೃಶ್ನಾಃ । ಕಾಠ ೩೪.೧ ॥ ನಾನಾವರ್ಣಗಳ ಕಿರಣಗಳು, ಪೃಶ್ನಿಃ ಇತಿ ದಿವ ಆದಿತ್ಯ - ನಿಘಂ.೧.೪.೨ ॥

ಪೃಶ್ನಿರಾದಿತ್ಯೋ ಭವತಿ ಪ್ರಾಶ್ನುತ ಏನಂ ವರ್ಣ ಇತಿ ನೈರುಕ್ತಾಃ ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟಾ ರಸಾನತ್ ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟಾ ಭಾಸಂ ಜ್ಯೋತಿಷಾಂ ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟೋ ಭಾಸೇತಿ ವಾಥ ದ್ಯೌಃ ಸಂಸ್ಪೃಷ್ಟಾ ಜ್ಯೋತಿರ್ಭಿಃ ಪುಣ್ಯಕೃದ್ಭಿಶ್ಚ - ನಿ.೨.೧೪ ॥ **ಋತಸ್ಯ** ಸತ್ಯದ ಯಜ್ಞದ ನೀರಿನ, **ಪಿಪ್ಯುಷೀಃ** ವೃದ್ಧಿಸುವ, ಪೂರಕವಾಗುವ, ಬೆಳಗಿಸುವ ಗೋವುಗಳು, ಇನ್ದ್ರ ತೇ ಇನ್ದ್ರನೇ ನಿನ್ನ, ಇಮಾಃ - ಈ, ಘೃತಮ್ ತುಪ್ಪವನ್ನು, ಏನಾಮ್ ಈ, **ಆಶಿರಮ್** ಸೋಮ ಮಿಶ್ರಿತ ದಧಿ, ಹಾಲನ್ನು, ದುಹತೇ ಕರೆಯುವುವು ವರ್ಷಿಸುತ್ತವೆ.

ಇನ್ದ್ರನೇ ನಿನಗೆ ಸೇರಿದ ನಾನಾವರ್ಣದ ಗೋವುಗಳು ಯಜ್ಞವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ತುಪ್ಪವನ್ನೂ ಸೋಮಮಿಶ್ರಿತ ದಧಿ ಎಂಬ ಹವಿಸ್ಸಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಲನ್ನೂ ಕರೆಯುವುವು.

ವಜ್ರಧರ! ನಿನಗೆ ಸೇರಿದ ವಿವಿಧವರ್ಣಮೆಸೆವ
ಗೋವ್ರಜಂ ಸತ್ಯ-ಯಜ್ಞನಿಯೋಜನೆಗೆನುತ್ತೆ ತಾಮ್ ।
ಪಾಲ್ಮೊಸರ್‌ತುಪ್ಪಗಳನೊಲಿದು ನೀಡುತ್ತಿರ್ಪುವು ॥

ಋಕ್ - ೧೪೪

ಶ್ರುತಕಕ್ಷಃ ಸುಕಕ್ಷೋ ವಾ ಆಙ್ಗಿರಸಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಅಯಾ ಧಿಯಾ ಚ ಗವ್ಯಯಾ ಪುರುಣಾಮನ್ ಪುರುಷ್ಟುತ ।

೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ಯತ್ಸೋಮೇ ಸೋಮ ಆಭುವಃ ॥ ೪. ೧೪೪ ॥

ಏಳನೆಯ ಖಣ್ಡ ॥ ೭ ॥

೩ ೨   ೩ ೨   ೩   ೨   ೧ ೨೦   ೧ ೨೦   ೩
ಅಯಾ - ಧಿಯಾ - ಚ - ಗವ್ಯಯಾ । ಪುರುಣಾಮನ್ - ಪುರು - ನಾಮನ್ -

೨   ೧   ೨೦   ೧   ೨೦
ಪುರುಷ್ಟುತ - ಪುರು - ಸ್ತುತ ॥ ಯತ್ - ಸೋಮೇಸೋಮೇ - ಸೋಮೇ -

೩   ೧ ೨೦   ೩   ೧ ೨೦
ಸೋಮೇ - ಆಭುವಃ - ಆ - ಅಭುವಃ ॥ ೪.೧೮೮ ॥

ವೈತಹವ್ಯಮ್ । ವೀತಹವ್ಯೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೦   ೦   ೫   ೧   ೨   ೨
೧೮೮.೧. ಆಯಾಧಿಯಾಚಗವ್ಯಾಽ೬ಯಾ ॥ ಪುರುಣಾಽ೩ । ಮನ್

೩   ೫   ೧   ೨   ೦   ೦
ಪೂಽ೨೩೪ರೂ । ಷ್ಟುತಾ೨ । ವಾಽ೩೨ ॥ ಯತ್ಸೋಮೇಽ

೨೦   ೩   ೨   ೧   ೦   ೨ಂ   ೧೦   ೨ ೧
೩ಸೋಮಆ ॥ ಯಾತ್ಸೋಮೇಽ೨ಸೋ । ಮ೬ಽ೨೩೪

೫   ೪   ॥ ೫
ವಾ ॥ ಭೂಽ೫ವೋಽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೩ । ಧಿ । ೧೩ । ೩೨೯ ॥

ಹೇ **ಪುರುಣಾಮನ್!** ಬಹುವಿಧ ಶಕ್ರ ವೃತ್ರಹಾದಿ ನಾಮೋಪೇತ! ಯದ್ವಾ ಬಹುಸ್ತುತಿಮನ್! ನಮಯತಿ ಸ್ತುತ್ಯಂ ದೇವಂ ವಶಂ ನಯತೀತಿ ನಾಮಸ್ತೋತ್ರಂ । ಅತ ಏವ **ಪುರುಷ್ಟುತ!** ಬಹುಭಿರಭಿಷ್ಟುತೇನ್ದ್ರ! **ಸೋಮೇ ಸೋಮೇ** ಮದೀಯೇಷು ಸರ್ವೇಷು ಸೋಮೇಷು ತ್ವಂ **ಯದ್** ಯದಾ **ಆಭುವಃ** ತೇಷಾಂ ಪಾನಾರ್ಥಂ ಸಮನ್ತಾದಭವಃ ತದಾ ವಯಂ **ಅಯಾ** ಅನಯಾ ಈದೃಶ್ಯಾ **ಗವ್ಯಯಾ** ಗಾ ಆತ್ಮನ ಇಚ್ಛತ್ಯಾ **ಧಿಯಾ** ಬುಧ್ಯಾಯುಕ್ತಾ

ಭವೇಮ । ತ್ವಯಿ ಸೋಮಂ ಪಿಬತಿ ಸತಿ ವಯಂ ಗವಾದಿಯುಕ್ತಾ ಭವೇಮೇ ತ್ಯರ್ಥಃ ॥ ಆಭುವಃ ಆಭವಃ ಇತಿ ಚ ಪಾಠೌ ॥

ಪುರಾಣಮನ್ ಅನೇಕ ನಾಮಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುವ, **ಪುರುಷ್ಟುತಃ** ಬಹುಜನರಿಂದ ಬಹುಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಡುವ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ಸೋಮೇ ಸೋಮೇ** ನಾವು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೋಮ ಯಾಗದಲ್ಲೂ, **ಯದ್ ಆಭುವಃ** ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡಲು ದಯಮಾಡಿಸುವಾಗ, **ಅಯಾ ಗವ್ಯಯಾ ಧಿಯಾ** ಈ ಯಜ್ಞಕರ್ಮ ಸಾಧನ ಭೂತವಾದ ಹವಿಸ್ಸಿಗೆ ಅನು ಕೂಲವಾದ ಹಾಲು ತುಪ್ಪ ಆದಿ ಗವ್ಯ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ನೀಡುವ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡುವ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗು.

ಶಕ್ರ ವೃತಹಂತಕ ಇನ್ದ್ರ ಆದಿ ಅನೇಕ ನಾಮಗಳಿಂದ ಬಹು ಜನರು ವಿವಿಧ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಡುವ ಇನ್ದ್ರನೇ ನಾವು ನೆರವೇರಿಸುವ ಪ್ರತಿ ಸೋಮಯಾಗದಲ್ಲೂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡಲು ದಯಮಾಡು ವಾಗ ಯಜ್ಞಸಾಧನ ಭೂತವಾದ ಪ್ರಭೂತವಾಗಿ ಹಾಲು ತುಪ್ಪ ನೀಡುವ ಗೋವುಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿರು.

ಬಹುನಾಮಕೀರ್ತಿತನೆ! ಬಹುಜನತೆಯಿಂದೆ ನುತನೆ!
ನಾಮೆಸಗುವೆಲ್ಲ ಸವನಂಗಳ್ಗೆ ಬಂದು ನೀನು
ಗವ್ಯ ಸಂಪಾದವೀವ ಗೋಗಳಂ ಕುಡುವ್ರುದಿಂದ್ರ ॥

ಮಧಚ್ಛನ್ದಾ ವೈಶ್ವಾಮಿತ್ರಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೨ ೩ ೧೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧೨
ಪಾವಕಾ ನಃ ಸರಸ್ವತೀ ವಾಜೇಭಿರ್ವಾಜಿನೀವತೀ ।

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಯಜ್ಞಂ ವಷ್ಟು ಧಿಯಾವಸುಃ ॥ *೫.೧೮೯ ॥*

೩ ೨ ೩ ೧೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩
ಪಾವಕಾ - ನಃ - ಸರಸ್ವತೀ । ವಾಜೇಭಿಃ - ವಾಜಿನೀವತೀ ॥ ಯಜ್ಞಂ - ವಷ್ಟು

೧ ೨ ೩ ೨ ೩
- ಧಿಯಾವಸುಃ - ಧಿಯಾ - ವಸುಃ ॥ *೫.೧೮೯ ॥*

ಭಾರದ್ವಾಜಮ್ । ಭರದ್ವಾಜೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ಸರಸ್ವತೀ ವಾ ॥

೫೦ ೦ ೪ ೫ ೨ ೧ ೨ — ೧ ೦ ೨
೧೮೯.೧. **ಪಾವಕಾನಈಯಾ ॥ ಸರಾಸ್ವಾ೨೧ತೀ೭೨ । ವಾಜೇಭಿ**

೦ ೧ ೨ — ೧ ೧
ರ್ವಾ । ಜಿನಾಇವಾ೨೧ತೀ೭೨ ॥ ಯಜ್ಞಾ೭೨೩ಮ್ ॥ ವಾ

^ ೩ ೫೦ ೦ ೨ ೧೦ ೩ ೧೧೧
೭೨ಷ್ಟೂ೭೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಧಿಯಾವಸೂ೭೨೩೪೫ಃ ॥

ದೀ - ೭ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೫ । ಘು । ೧೪ । ೩೩೦ ॥

ಸರಸ್ವತೀ ದೇವೀ **ವಾಜೇಭಿಃ** ಹವಿರ್ಲಕ್ಷಣೈಃ ಅನ್ನೈಃ ನಿಮಿತ್ತಭೂತೈಃ ಯದ್ವಾ ಯಜಮಾನೇಭ್ಯೋ ದಾತವ್ಯೈರನ್ನೈರ್ನಿಮಿತ್ತಭೂತೈಃ **ನಃ** ಅಸ್ಮದೀಯಂ **ಯಜ್ಞಂ ವಷ್ಟು** ಕಾಮಯತಾಮ್ ಕಾಮಯಿತ್ವಾ ಚ ನಿರ್ವಹತ್ವಿತ್ಯರ್ಥಃ ।

ತಥಾಚೈತರೇಯಾರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ಶ್ರುತ್ಯೈವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಮ್ - ಯಜ್ಞಂ ವಷ್ಟ್ವಿತಿ ಯದಾಹ ಯಜ್ಞಂ ವಹತ್ವಿತ್ಯೇವತದಾಹೇತಿ । ಕೀದೃಶೀ ಸರಸ್ವತೀ? **ಪಾವಕಾ** ಶೋಧಯಿತ್ರೀ; **ವಾಜಿನೀವತೀ** ಅನ್ನವತ್ ಕ್ರಿಯಾವತೀ **ಧಿಯಾವಸುಃ** ಕರ್ಮ ಪ್ರಾಪ್ಯಧನನಿಮಿತ್ತ ಭೂತಾ - ವಾಗ್ದೇವತಯಾಸ್ತಥಾ ವಿಧ ಧನ ನಿಮಿತ್ತತ್ವಮೈತರೇಯಾರಣ್ಯಕಾಂಡೇ ಶ್ರುತ್ಯಾವ್ಯಾಖ್ಯಾತಂ - ಯಜ್ಞಂ ವಷ್ಟು ಧಿಯಾವಸುರಿತಿ ವಾಗ್ವೈ ಧಿಯಾವಸುರಿತಿ ॥ ಶ್ಯೇನಃ ಸೋಮಃ ಇತ್ಯಾದಿಷು ಪಂಚವಿಂಶತಿ ಸಂಖ್ಯಾಕೇಷು ದೇವತಾ ವಿಶೇಷ ವಾಚಿಷು ಪದೇಷು ಸರಮಾ ಸರಸ್ವತೀ ಇತಿ ಪಠಿತಮ್ ॥ ಏತಾಮೃಚಂ ಯಾಸ್ಕ ಏವಂ ವ್ಯಾಚಷ್ಟ (ನಿ.೧೧.೨೬) ಪಾವಕಾನಃ ಸರಸ್ವತೀ ಯಜ್ಞಂ ವಷ್ಟು ಧಿಯಾವಸುಃ ಕರ್ಮವಸುರಿತಿ ॥

ಸರಸ್ವತೀ ಇತಿ ನಿಘಂಟು ಪ್ರಥಮಸ್ಯ ತ್ರಯೋದಶೇ ನದೀ ನಾಮಸು ಏಕಾದಶೇ ವಾಙ್ನಾಮಸು ಚ ದೃಶ್ಯತೇ । ಸರಸ್ವತೀ ತ್ವೇತಸ್ಯ ನದೀವದ್ ದೇವತಾಯಶ್ಚ ನಿಗಮಾ ಭವನ್ತಿ ॥ ನಿ.೨.೨೩ ॥ ಇತ್ಯಾದಿ ಸರಸ್ವತೀ ಮಾಧ್ಯಮಿಕಾ ವಾಕ್ ॥ ಇತಿ ವಿಂ ॥ ವಾಗರ್ಥೇಷು ವಿಧಿಯತೇ ತಸ್ಮಾನ ಮಾಧ್ಯಮಿಕಾ ವಾಚಂ ಮನ್ಯನ್ತೇ ಇತಿ ॥ ನಿ.೧೧.೨೭ ॥

ಪಾವಕಾ - ಶೋಧಯತ್ರೀ, ಶೋಕತ್ವಾತ್ತು ಪಾವಕಾಃ ಪೂಞ - ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸು, ಪಾಪ ಪರಿಹರಿಸು, ಪಾವಮ್ - ಪವಿತ್ರಕಾರಕಂ ವ್ಯವಹಾರಂ ಕಾಯತಿ ಪ್ರೋಷಯತೀ ಯಾ ಸಾ ಪಾವಕಾಃ, ವಾಜಿನೀವತೀ - ಅನ್ನವತ್ಕ್ರಿಯಾವತೀ ಅನ್ನಯುಕ್ತ ಕ್ರಿಯಾಯುಕ್ತವಾಣೀ, ಸರ್ವ ವಿದ್ಯಾಸಿದ್ಧಾ ಕ್ರಿಯಾವಾಜಿನೀ, ತದ್ವತೀ - ಸಕಲ ವಿದ್ಯೆಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಗುವ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ವಾಜಿನೀ, ಈ ವಾಜಿನೀಯಿಂದ ಕೂಡಿದುದು ವಾಜಿನೀವತಿ. ಆಹಾರ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುವ ನದೀತೀರದ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿ ಅನ್ನದಾತ್ರ, ಅನ್ನವತಿ - ಅನ್ನವತ್ವಾಜಿನೀವಾಕ್, ಸರ್ವವಿದ್ಯಾಸಿದ್ಧಾ ಕ್ರಿಯಾ ವಾಜಿನೀ ತದ್ವತೀ ವಾಜಿನೀವತೀ - ಸಕಲ ವಿದ್ಯೆಗಳಿಂದ

ಸಿದ್ಧವಾಗುವ ಕ್ರಿಯೆಯೇ ವಾಜಿನೀ ಆ ವಾಜಿನಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ವಾಜಿನೀವತಿ, ವಾಜಃ - ಬಲಂ ವಾಜಿನೀವತೀ ಬಲವತೀ ಪ್ರವೃತ್ತಿ.

ವಾಜೇಭಿಃ ಹವಿರ್ಲಕ್ಷಣವಾದ ಅನ್ನದೊಂದಿಗೆ, ಅನ್ನಂ ವೈ ವಾಜಃ ತೈತ್ತರೀಯ, ಸರ್ವವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ನಿಮಿತ್ತೈಃ ಸಕಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಅನ್ನಾದಿಗಳಿಂದ ಶಕ್ತಿಸಂಪನ್ನವಾದ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರ ಕರಣೋಪಕರಣಗಳಿಂದ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಅನ್ಯೋನ್ಯಾಶ್ರಯಸ್ಥಿತಿ, **ಧಿಯಾವಸುಃ** ಪ್ರಜ್ಞ **ಯಾ ಆಚ್ಛಾದಯತ್ರೀ** ಬುದ್ಧಿಯ ವೈಭವವನ್ನೂ ಮೆರೆಸುವ, ಯಜ್ಞಾದಿ ಕರ್ಮ ಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ ಐಶ್ವರ್ಯದಾತೃ ಕರ್ಮವಸುಃ ಧಿಯಾ ಕರ್ಮಣಾ ವಸತಿ **ವಾಸಯತಿ ವಾ** ಶುಭಕರ್ಮದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆಯೊಂದಿಗೆ, ಸ್ವತಃ ವಾಸಿಸುವ ಅಥವಾ ಅನ್ಯರೊಂದಿಗೆ ವಾಸಮಾಡಿಸುವ ವಾಣಿಯೇ ಧಿಯಾ ವಸು, ಸರಸ್ವತೀ - ನದಿಯ ಹೆಸರು ವಾಗ್ದೇವಿ, ಆಕಾಶಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆ, ಸಂಧ್ಯಾ ಕಾಲ ಪ್ರಕಾಶಯುಕ್ತ ಉಪಾಧಿರೂಪ ವಿಶಿಷ್ಟ ಆದಿತ್ಯರೂಪಳು, ಉಷಾರೂಪಿಣಿ, ಸರ - ಸೃ - ಸರಿ ಸಂಚರಿಸು. ಸರಃ ಅಸ್ಯೌ ಅಸ್ತೀತಿ ಸರಃ ತೇಜೋ ಯಸ್ಯಾ ವಿದ್ಯತೇ ಸಾ ಸರಸ್ವತೀ ಭವತಿ ಮಾತನಾಡುವ ಶಬ್ದಮಾಡುವ ಪ್ರವರ್ತನೆ ನಿವರ್ತನೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣೀಭೂತಳಾದವಳು. ಜ್ಞಾನವತೀವಾಗೇವ ಸರಸ್ವತೀ. ಸರಸ್ವತೀತಿ ವಾಙ್ನಾಮಸು ಪಠಿತಂ. ಸರೋ ವಿವಿಧ ಜ್ಞಾನಂ ವಿದ್ಯತೇ ಯಸ್ಯಾಂ ಚಿತಾ ಸಾ ಸರಸ್ವತೀ ಯಾವ ಚಿಚ್ಛಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಸ್‌ಗಳು ಅಂದರೆ ವಿವಿಧ ಜ್ಞಾನಗಳು ಇರುತ್ತವೋ ಅದೇ ಸರಸ್ವತಿ.

ನಃ ನಮ್ಮ, **ಯಜ್ಞಂ** ಯಜ್ಞವನ್ನು, ಭಗವಂತನನ್ನು, ಸತ್ಕರ್ಮ ಸಂಕುಲವನ್ನೂ, ಯಜ್ಞೋ ವೈ ವಿಷ್ಣು ಯಜ್ಞೋ ವೈ ಮಹಿಮಾ, ಯಜ್ಞೋ ವೈ **ಕರ್ಮ** ಸ್ವಯಂ ಯಜಸ್ವ, ಸ್ವಯಂ ಯಜುಷುಸ್ವ ಮಹಿಮಾ ತೇ ಅನ್ಯೇನ ನ ಸನ್ನ ಶೇಃ ಸ್ವತಃ ಯಜ್ಞ ಮಾಡುವುದು ಸ್ವತಃ ಹರ್ಷ ಪಡುವುದರಿಂದಲೇ ಹೊರತು ಅನ್ಯ ರಿಂದ ಮಹಿಮೆ ಲಭಿಸದು. ಆತ್ಮವಿಕಾಸ ಯಜ್ಞದಿಂದ ಮಾತ್ರ. ಯಜ್ಞೇನ ಯಜ್ಞ

ಮಯಜಂತ ದೇವಾಃ .... ಯಜ್ಞಂ । ಉದ್ದಿಷ್ಟ ದೇವತೆಯನ್ನು ಅಂಗೋಪಾಂಗ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಾ ಮನ್ತ್ರಾದಿ ಸ್ತುತಿಗಳಿಂದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಾ ಹವಿರ್ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಅರ್ಪಿಸಿ ಆರಾಧಿಸುವುದು, ವಷ್ಟು - ಇಷ್ಟಪಡಲಿ, ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಿ, ನಿರ್ವಹಿಸಲಿ.

ಸಮಸ್ತವನ್ನೂ ಪಾವನಗೊಳಿಸುವ ಅನ್ನಪೂರ್ಣೆಯಾದ ಯಜ್ಞಾದಿ ಕರ್ಮ ಪ್ರಾಪ್ತ ಐಶ್ವರ್ಯ ಪ್ರದಾತೃವಾದ ವಾಗ್ದೇವಿಯು ಹವಿರ್ಲಕ್ಷಣರೂಪ ವಾದ ಅನ್ನಾದಿ ಹವಿರ್ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ನೆರವೇರಿಸುವ ಯಜ್ಞವನ್ನು ಸಾಂಗ ವಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಿ. ಸರಸ್ವತೀ ಸೂಕ್ತ ಪಠನದಿಂದ ಸಾಧಕನು ವಾಗ್ಮಿಯಾಗು ತ್ತಾರೆಂದು ಋಗ್ವಿಧಾನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಪಾವನೆ ಸರಸ್ವತಿಯು ಸಕಲಾನ್ನಪೂರ್ಣೆ, ಶುಭದೆ
ಅವಳ ಕೃಪೆಯಿಂ ಸವನವಿದು ಸಮೃದ್ಧಿಯನು ಪಡೆದು ।
ಪೂರ್ಣತೆಯನಾಂತು ಬೆಳಗಲಿ ಸಲ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಯಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೯೦

ವಾಮದೇವೋ ಗೌತಮಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ು ೩ ೧ ೨
ಕ ಇಮಂ ನಾಹುಷೀಷ್ವಾ ಇನ್ದ್ರಙ್ ಸೋಮಸ್ಯ ತರ್ಪಯಾತ್ ।

೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಸ ನೋ ವಸೂನ್ಯಾ ಭರಾತ್ ॥ ೬.೧೯೦ ॥

೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩
ಕಃ - ಇಮಂ - ನಾಹುಷೀಷು - ಆ । ಇನ್ದ್ರಂ - ಸೋಮಸ್ಯ - ತರ್ಪಯಾತ್ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩
ಸಃ - ನಃ - ವಸೂನಿ - ಆ - ಭರಾತ್ ॥ ೬.೧೯೦ ॥

ಆರುಣಸ್ಯ ವೈತಹವ್ಯಸ್ಯ ಸಾಮ ಸೌಭರಂ ವಾ । ಅರುಣೋ ವೀತಹವ್ಯಃ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪ ೫ ೪ ೫ ೪ ೫ ೨ರ ೧ ೨
೧೯೦.೧. ಕಇಮಮ್ । ಉಹುವಾಹಾಇ ॥ ನಾಹುSಷಿಷಾಇಷೂS

— ೧ ೦ ೨ ೧ ೨ —
೧ವಾS೨ । ಆಇನ್ದ್ರಜ್‌ಸೋಮ । ಸ್ಯತಾಪರ್ಾS೧ಯಾS೨

೧ ೨ರ - ೧ ೨ರ ೧ ೨ — ೧
ತ್ । ಸಾನೋS೨ವಸೂ । ನಿಯಾಭಾS೧ರಾS೨ತ್ । ಸ

೨ರ .೧ ೨ರ ೧ ೨ ೧೧ ೨ ೧೧
ನೋS೨ವಸೂನಿ । ಆS೨೩ । ಭರಾಉವಾ ॥ ಆಗಹಿಯೇ

೨
ಹಿತಾಇಮೇS೧ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೯ । ಟೋ । ೧೫ । ೩೩೧ ॥

ನಾಹುಷೀಷು ನಹುಷ ಇತಿ ಮನುಷ್ಯನಾಮ (ನಿ.೨.೩.೯) ನಹುಷ ಸಂಬಂಧಿನೀಷು ಪ್ರಜಾಸು **ಕಃ ಇಮಮ್ ಇನ್ದ್ರಮ್ ಸೋಮಸ್ಯ** ಸೋಮೇನ **ತರ್ಪಯಾತ್** ತರ್ಪಯತಿ ಪ್ರೀಣಾತಿಸಃ ನಾಹುಷೀಭಿಸ್ತರ್ಪಯಿತುಮಶಕ್ಯ ಇನ್ದ್ರಃ **ನಃ** ಅಸ್ಮಾಕಂ ಸಂಬಂಧಿನಿ ಯಜ್ಞೇ ತೃಪ್ತಃ ಸನ್ **ವಸೂನಿ** ಧನಾನಿ **ಆಭರತ್** ಆಹರತ್ ಆಹರತ್ವಿತ್ಯರ್ಥಃ ॥

ನಾಹುಷೀಷು ನಹುಷ ಇತಿ ಮನುಷ್ಯನಾಮ । ತೇಷು ಭವಾಃ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಟೋಮಾದ್ಯಾಃ ಕ್ರಿಯಾ ನಾಹುಷ್ಯಃ । ತಾಸು ನಾಹುಷೀಷು । ಜ್ಯೋತಿಷ್ಟೋಮಾ

ದಿಷು ಕ್ರಿಯಾಸು ಇತ್ಯರ್ಥಃ - ವಿ ॥ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಟೋಮಾದಿಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದ ನಹುಷನ ಜೊತೆಯವರು ಪ್ರಜೆಗಳು, ಸೋಮಸ್ಯ ಸೋಮದಿಂದ, ಇಮಮ್ ಇನ್ದ್ರಂ ಈ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು, ಕಃ ಯಾರು, ತರ್ಪಯಾತ್ ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ?, ಸಃ ಅಂತಹ ಇನ್ದ್ರನು, ನಃ ನಾವು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುವ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿ ತೃಪ್ತನಾಗಿ, ವಸೂನಿ ಆಭರ ಧನಾದಿ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲಿ.

ನಹುಷಾದಿಗಳು ಅನುಷ್ಠಾನಮಾಡಿದ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಟೋಮಾದಿ ಯಜ್ಞಗಳಲ್ಲೂ ಸೋಮಪಾನದಿಂದ ತೃಪ್ತಿಪಡದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ನಾವಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯರಾರು ತಾನೆ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿಯಾರು? ಆದುದರಿಂದ ನಾವುಗಳು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುವ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ದಯಮಾಡಿ ಸೋಮಪಾನಮಾಡಿ ತೃಪ್ತಿಗೊಂಡು ಧನಾದಿ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನನುಗ್ರಹಿಸಲಿ.

ನಹುಷಾದಿಗಳ್ ಪ್ರಿದಿದ ಜನ್ನಂಗಳೊಳ್ ಸೋಮಮಂ
ಪೀರ್ದು ತಣಿಯದ ದೇವನೆಮ್ಮ ಸವನಕೆ ಬಂದು ತಾಂ ।
ತೃಪ್ತಿವಡೆಗೀತನಂ ತಣಿಸಲಿನ್ನಾರ್ಗೆ ಶಕ್ಯಂ? ॥

ಋಕ್ - ೧೯೧

ಇರಿಮ್ಬಿಠಿಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೨ು ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ಆ ಯಾಹಿ ಸುಷುಮಾ ಹಿ ತ ಇನ್ದ್ರ ಸೋಮಂ ಪಿಬಾ ಇಮಮ್ ।

೨ು ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಏದಂ ಬರ್ಹಿಃ ಸದೋ ಮಮ । ೭.೧೯೧ ॥

೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩ ೨
ಆ - ಯಾಹಿ - ಸುಷುಮ - ಹಿ - ತೇ । ಇನ್ದ್ರ - ಸೋಮಂ - ಪಿಬ - ಇಮ

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ರ
ಮ್ ॥ ಆ - ಇದಂ - ಬರ್ಹಿಃ - ಸದಃ - ಮಮ । ೭.೧೯೧ ॥

ಸೌಭರಮ್ । ಸುಭರಿರ್ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ರ ೦ ೨ ೧ ೨ ೧ ೨
೧೯೧.೧. ಆಯಾಹಿಸೂ ॥ ಷುಮಾಹಾಽ೧ಇತೇಽ೨ । ಷುಮಾಹಾಽ

೧ ೨ ೧ ೨
೧ಇತೇಽ೨ । ಆಇನ್ದ್ರಸೋಮಮ್ । ಪಿಬಾಇಮಮ್ । ಪಿ

೧ ೨ ^ ೩೦ ೨ ೧ ೨ ೧೧
ಬಾಆಽ೧ಇಮಾಽ೨ಮ್ ॥ ಏದಂಬರ್ಹಾಇಃ ॥ ಸದೋ

೨ ೧
ಮಾಽ೨೩ಮಾಽ೩೪೩ ॥ ಓಽ೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೪ । ಪಾ - ೧೦ । ಮಾ - ೧೨ । ನಾ । ೧೬ । ೩೩೨ ॥

ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! ತ್ವಮ್ **ಆಯಾಹಿ** ಆಗಚ್ಛ ವಯಂ **ತೇ** ತ್ವದರ್ಥಂ **ಸುಷುಮಾಹಿ** ಸೋಮಮಭಿಷುತವನ್ತಃ ಖಲು ತಮ್ **ಇಮಮ್** ಅಭಿಷುತಂ **ಸೋಮಂ** ತ್ವಂ **ಪಿಬ** ತ್ವದರ್ಥಂ **ಮಮ** ಮದೀಯಮ್ **ಇದಂ ಬರ್ಹಿಃ** ವೇದ್ಯಾಮಾಸ್ತೀರ್ಣಂ ದರ್ಭಮ್ **ಆ ಸದಃ** ಆಸೀದ ಅಭಿನಿಷೀದ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ಆಯಾಹಿ** ದಯಮಾಡು, **ತೇ** ನಿನಗಾಗಿ, **ಸುಷುಮಾಹಿ** ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ವಿಧಿವಿಧಾನದಿಂದ ಹಿಂಡಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಟ್ಟಿರುವ, **ಇಮಮ್**

ಸೋಮಮ್ ಈ ಸೋಮರಸವನ್ನು, ಪಿಬ ಪಾನಮಾಡು, ಮಮ ಇದಂ ಬರ್ಹಿಃ ನಾನು ನಿನಗಾಗಿ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿಟ್ಟಿರುವ ಈ ದರ್ಭಾಸನದ ಮೇಲೆ ವಿರಾಜಮಾನನಾಗು.

ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ ನಿನಗಾಗಿ ಸಜ್ಜು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಈ ಪವಿತ್ರ ದರ್ಭಾಸನದ ಮೇಲೆ ವಿರಾಜಮಾನನಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಹಿಂಡಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ಇಟ್ಟಿರುವ ಈ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಪಾನಮಾಡು.

ಬಾರೆಲೈ ದೇವೇಂದ್ರ! ನಿನಗಾಗಿ ಸೊಗಸುಗೊಂಡ
ಸೋಮರಸಮಿಪ್ಪುದಿದು; ಪೀರಿದಂ; ಇದುವೆ ಬರ್ಹಿ।
ಈ ದರ್ಭೆಯಾಸನದೆ ಕುಳ್ಳಿರಯ್ ಸಂಪ್ರೀತ! ॥

ಋಕ್ - ೧೯೨

ಸತ್ಯಧೃತಿರ್ವಾರುಣಿಃ । ಗಾಯತ್ರೀಚ್ಛನ್ದಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ಮಹಿ ತ್ರೀಣಾಮವರಸ್ತು ದ್ಯುಕ್ಷಂ ಮಿತ್ರಸ್ಯಾರ್ಯಮ್ಣಃ ।

೩ ೨೩ ೧೨
ದುರಾಧರ್ಷಂ ವರುಣಸ್ಯ ॥ ೮.೧೯೨ ॥

೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩೦೧೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩
ಮಹಿ - ತ್ರೀಣಾಂ - ಅವರಿತಿ - ಅಸ್ತು । ದ್ಯುಕ್ಷಂ - ದ್ಯು - ಕ್ಷಂ - ಮಿತ್ರಸ್ಯ - ಮಿ -

೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨೦
ತ್ರಸ್ಯ - ಅರ್ಯಮ್ಣಃ ॥ ದುರಾಧರ್ಷಂ - ದುಃ - ಆಧರ್ಷಂ - ವರುಣಸ್ಯ ॥

ಪಾಷ್ಠೌಹೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋಃ ಪಷ್ಠವಾಡ್ ಗಾಯತ್ರೀಸ್ತ್ರಃ ಮಿತ್ರಾವರುಣೋ ರ್ಯಮಾ ॥

೧೯೨.೧. ಮಹಾಇತ್ರಾऽ೨೩೪ಇಣಾಮ್ ॥ ಅವಾऽ೨ರಸ್ತೂ । ದ್ಯು
ಕ್ಷಂಮಾऽ೨೩೪ಇತ್ರಾ । ಸ್ಯಾऽ೨ರ್ಯಮ್ಣಃ ॥ ದುರಾಧಾऽ
೨೩೪ರ್ಷಾಮ್ ॥ ವರೌಹೋऽ೨೩೪ । ವಾ । ಣಾऽ೫
ಸ್ಯೋऽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೧ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೭ । ಗೇ । ೧೭ । ೩೩೩ ॥

೧೯೨.೨. ಮಹಿತ್ರೀಣಾಮವರಸ್ತೂऽ೬ಏ ॥ ದ್ಯುಕ್ಷಂಮಿತ್ರಸ್ಯಾರ್ಯ
ಮ್ಣಃ ॥ ದುರಾಧಾऽ೨೩ರ್ಷಾಮ್ ॥ ವರೌಹೋऽ೨ ।
ಹಿಮ್ಮಾऽ೨ । ಣ । ಸ್ಯೋऽ೨ । ಯಾऽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥
ಹಾಓವಾ । ಓವಾऽ೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೭ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೫ । ಇು । ೧೮ । ೩೩೪ ॥

ತ್ರೀಣಾಮ್ ತ್ರಯಾಣಾಂ ಮಿತ್ರಸ್ಯ ಅರ್ಯಮ್ಣಃ ವರುಣಸ್ಯ ಚ ದ್ಯುಕ್ಷಂ ದೀಪ್ತಮ್ ಅತ ಏವ ದುರಾಧರ್ಷಮ್ ಅನ್ಯೈರ್ಧರ್ಷಿತುಂ ಬಾಧಿತು

ಮಶಕ್ಯಂ **ಮಹಿ** ಮಹತ್ **ಅವರ** ಅವಃ ರಕ್ಷಣಮ್ ಅಸ್ಮಾಕಮ್ **ಅಸ್ತು** ಅವಸ್ ಇತ್ಯತ್ರ ಅವಃ ಶಬ್ದಸ್ಯ ವಿಭರ್ಜನೀಯಸ್ಯ ರೇಫಾದೇಶಶ್ಛಾಂದಸಃ । ಅವ್‌ರ ಅವಃ ಇತಿ ಚ ಪಾಠೌ ॥

ಮಿತ್ರಸ್ಯ ಸ್ನೇಹಿಯಾದ ಮಿತ್ರದೇವತೆಯ, **ಅರ್ಯಮ್ಣಃ** ನ್ಯಾಯ ಕಾರಿಯೂ ಆನಂದಪ್ರದನೂ ಆದ ಅರ್ಯಮ ದೇವತೆಯ, **ವರುಣಸ್ಯ** ಶರಣ ಪ್ರದನೂ ವರಣೀಯನೂ ಆದ ವರುಣ ದೇವತೆಯ, **ತ್ರೀಣಾಮ್** ಈ ಮೂರೂ ದೇವತೆಗಳ, **ದ್ಯುಕ್ಷಮ್** ದ್ಯುಶಬ್ದ, ದೀಪ್ತಿವಚನಃ ಕ್ಷಿ ನಿವಾಸಗತ್ಯೋಃ ತಸ್ಮಿನ್ ಯತ್ ಕ್ಷಿಯತಿ ತತ್ ದೀಪ್ತಿಮಿತ್ಯರ್ಥಃ ಜ್ವಾಜ್ವಲ್ಯಮಾನವಾದ ತೇಜಸ್ಸು, **ದುರಾಧರ್ಷಮ್** ಎದುರಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದ, **ಮಹಿ** ಮಹಿಮೋಪೇತವಾದವರ **ಅವಃ** ರಕ್ಷಣೆಯು, **ಅಸ್ತು** ಒದಗಲಿ.

ಸ್ನೇಹಿಯಾದ ಮಿತ್ರದೇವತೆಯ ನ್ಯಾಯಕಾರಿಯೂ ಆನಂದಪ್ರದವೂ ಆದ ಅರ್ಯಮ ದೇವತೆಯ ಶರಣಪ್ರದನೂ ವರಣೀಯನೂ ಆದ ವರುಣ ದೇವತೆಯ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ತೇಜಸ್ಸೂ ಅಗಾಧವಾದದು. ಈ ಮೂರೂ ದೇವತೆಗಳ ತೇಜಸ್ಸು ಮಹಿಮೋಪೇತವಾಗಿದ್ದು ಉಳಿದಾವ ತೇಜಸ್ಸೂ ಇದನ್ನು ಎದುರಿಸ ಲಾಗದೆ ಅದರಲ್ಲೇ ಲೀನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ದೀಪ್ತಿವಂತರಾದ ದೇವತೆಗಳ ತೇಜಸ್ಸು ನಮಗೆ ಸದಾ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸುತ್ತಿರಲಿ.

ಮಿತ್ರನಾರ್ಯಮನ ವರುಣನ ಕಾಂತಿಯೆಂದೆಂದಿಗೂ
ದುರ್ಧರ್ಷಣೀಯಮಲ್ತೆ; ಅದರ್ಕೆ ಎಮಗೆ ಸತತಂ ।
ಈ ಮೂರು ದೇವರ್ಕಳೊಲ್ದೆಗಾಪಿರ್ಕೆ ಪ್ರಾಣರ್ಕಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೯೩

ವತ್ಸಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ತ್ವಾವತಃ ಪುರೂವಸೋ ವಯಮಿನ್ದ್ರ ಪ್ರಣೇತಃ ।

೧ ೨
ಸ್ಮಸಿ ಸ್ಥಾತರ್ಹರೀಣಾಮ್ ॥ ೯.೧೯೩ ॥

ಸ್ವ - ೬ । ಉ - ೪ । ಧಾ - ೩೫ । ಘು । ದ - ೧೦ ॥

೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩
ತ್ವಾವತಃ - ಪುರುವಸೋ - ಪುರು - ವಸೋ । ವಯಂ - ಇನ್ದ್ರ - ಪ್ರಣೇತಃ -

೧ ೨ ೧ ೨ರ ೩
ಪ್ರ - ನೇತರಿತಿ ॥ ಸ್ಮಸಿ - ಸ್ಥಾತಃ - ಹರೀಣಾಮ್ ॥ ೯.೧೯೩ ॥

ಆ - ೨೯ । ಆ - ೧೩ । ಪ - ೧೧೮ । ದೈ । ದ - ೧೦ ॥

ಇತಿ ದಶಮೀ ದಶತಿಃ ॥ ೧೦ ॥ ಅಷ್ಟಮಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೮ ॥

ಇತಿ ದ್ವಿತೀಯಪ್ರಪಾಠಕೇ ದ್ವಿತೀಯೋಽರ್ಧಃ ॥

ದ್ವಿತೀಯಃ ಪ್ರಪಾಠಕಃ ಸಮಾಪ್ತಃ ॥

ಘುರಾಸಾಕಮಶ್ವಮ್ । ಸಾಕಮಶ್ವೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧೦ ೨ ನ ೨ ೧ ೨
೧೯೩.೧. ತ್ವಾವತೋಽ೩ । ಹಾಽ೩ಹೋಽ೩೧೩ ॥ ಪುರೂವಸೋಽ

ನ ೨ ೨ ೧ ೨ ನ
೩ । ಹಾಽ೩ಹೋಽ೩೧೩ ॥ ವಯಮಿನ್ದ್ರಾಽ೩ । ಹಾಽ೩

೨ ೧ ೨ ನ ೨
ಹೋಽ೩೧ಇ । ಪ್ರಣೇತಽ೩ಃ । ಹೌಽ೩ಹೋಽ೩೧ಇ ॥

೨೧ ನ ೨ ೧ ೨
ಸ್ಮಸಿಸ್ಥಾತಽ೩ಃ । ಹೌಽ೩ಹೋಽ೩೧ಇ ॥ ಹರೀಣಾಽ೩

ನ ೨
ಮ್ । ಹೌಽ೩ಹೋಽ೩೧೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೫ / ಪ - ೧೩ / ಮಾ - ೬ / ಬೋ / ೧೯ / ೩೩೫ //

ಹೇ **ಪುರೂವಸೋ!** ಬಹುಧನ! **ಇನ್ದ್ರ ಪ್ರಣೇತಃ!** ಕರ್ಮಣಾಂ ಪಾರಂ ಪ್ರಕರ್ಷೇಣ ನೇತಃ! **ಇನ್ದ್ರ! ತ್ವಾವತಃ** ತ್ವತ್ಸದೃಶಸ್ಯ ಇನ್ದ್ರ ಸಮಾನಸ್ಯಾನ್ಯಸ್ಯಾಭಾವಾತ್ ತಥೇತ್ಯರ್ಥಃ ತವ ಸ್ವಭೂತಾಃ **ವಯಮ್ ಸ್ಮಸಿ ಸ್ಮಃ** । ಹೇ **ಹರೀಣಾಮ್** ಏತತ್ ಸಂಜ್ಞಕಾ ನಾಮಶ್ವಾನಾಂ **ಸ್ಥಾತಃ** । ಅಧಿಷ್ಠಾತಃ ॥

ಪುರೂವಸೋ ಪುರ್ವಿತಿ ಬಹುನಾಮ ವಸ್ವಿತಿಧನನಾಮ ಪುರುವಸು ಯಸ್ಯಸಃ । ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರ ಪ್ರಣೇತಃ ಪ್ರಪೂರ್ವಸ್ಯ ನಯತೇ ಇದಂ ರೂಪಂ । ಪ್ರಕರ್ಷೇಣ ನೇತಃ ಪ್ರಣೇತಃ ಪ್ರಕರ್ಷೇಣ ನಾಶಯತಿ ಶತ್ರೂಣಾಮ್ । ಎಡರು ತೊಡರುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕರ್ಮನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡಲು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುವವ, **ಹರೀಣಾಮ್** ಹರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ತನ್ನ ಒಲುಮೆಯ ಕುದುರೆಗಳ, **ಸ್ಥಾತಃ** ಅಧಿಷ್ಠಾತೃವಾದ **ತ್ವಾವತಃ** ವಯಮ್, ಸ್ಮಸಿ ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿ ಪಾತ್ರರಾಗೇ ನಾವಿದ್ದೇವೆ.

ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ, ಹರಿ ಎಂಬ ಬಹು ಒಲುವಿನ ಕುದುರೆಗಳ / ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಅಧಿಷ್ಠಾತೃವಾಗಿರುವ ಇನ್ದ್ರನೇ ನಾವು ನಿನ್ನ ಆತ್ಮೀಯರೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಕರ್ಮಫಲದ ಪಾರಮ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿರುವ ಎಡರು

ತೊಡರುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಬಹು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡು.

ಐಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿ ಸುರರಾಜ! ವೈರಿಗಳ ಸದೆವ
ಹಸುರುಗುದುರೆಗಳೊಡೆಯ! ನೀನೆಮ್ಮ ಕರ್ಮಪಥದೊಳ್ ।
ತೊಡಕುಗಳ ನೀಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶವನೀಯಯ್ ॥

ಋಕ್ - ೧೯೪

ಪ್ರಗಾಥಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ
ಉ ತ್ವಾ ಮನ್ದನ್ತು ಸೋಮಾಃ ಕೃಣುಷ್ವ ರಾಧೋ ಅದ್ರಿವಃ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಅವ ಬ್ರಹ್ಮದ್ವಿಷೋ ಜಹಿ ॥ ೧.೧೯೪ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೧ ೨ರ ೩
ಉತ್ - ತ್ವಾ - ಮನ್ದನ್ತು - ಸೋಮಾಃ । ಕೃಣುಷ್ವ - ರಾಧಃ - ಅದ್ರಿವಃ - ಅ -

೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩
ದ್ರಿವಃ ॥ ಅವ - ಬ್ರಹ್ಮದ್ವಿಷಃ - ಬ್ರಹ್ಮ - ದ್ವಿಷಃ - ಜಹಿ ॥ ೧.೧೯೪ ॥

ಯಾಮಮ್ । ಯಮೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೦ ೦ ೪ ೫ ೨ ೧ರ ೨ ೧ರ
೧೯೪.೧. ಉತ್ವಾಮನ್ದನ್ತುಸೋಹೋಮಾಃ ॥ ಕೃಣೌಹೋ । ಷ್ವರೌ

೨ರ ೧ ೨ ೧
ಹೋ । ಧಾಅದ್ರಿವಾಃ । ಅ । ವಬ್ರಾಽ೨೩ಹ್ಮಾ ॥ ದ್ವಿಷಾ

— — ನ ೨ ೨ ೧ ^ ೩
ಽ೨ಃ । ಹಾಽ೨ಇ । ಔಽ೩ಹೋಽ೩೧ಯೇಽ೩ । ಜಾಽ೨ಹಾ

೫೦ ೦ ೨ ೧ ೧೧೧
ಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಏಽ೩ । ಯಯೂಽ೨೩೪೫ಃ ॥

ದೀ - ೭ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೭ । ಭೇ । ೨೦ । ೩೩೬ ॥

ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! **ತ್ವಾ** ತ್ವಾಮ್ **ಸೋಮಾಃ ಉತ್** ಉತ್ಕೃಷ್ಟಂ **ಮದನ್ತು** ಮಾದಯನ್ತು ಹೇ **ಅದ್ರಿವಃ** ವಜ್ರವನ್! ಇನ್ದ್ರ! ತ್ವಮಸ್ಮಭ್ಯಂ **ರಾಧಃ** ಧನಂ **ಕೃಣುಷ್ವ** ಕುರು ಪ್ರಯಚ್ಛ । ಕಿಂಚ **ಬ್ರಹ್ಮದ್ವಿಷಃ** ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದ್ವೇಷ್ಟ್ರೀನ್ **ಅವ ಜಹಿ** ವಿದಾರಯೇತ್ಯರ್ಥಃ ॥

ಅದ್ರಿವಃ - ವಜ್ರಾಯುಧ ಧಾರಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ತ್ವಾ** - ನಿನಗೆ, **ಸೋಮಾಃ** - ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಟ್ಟಿರುವ ಸೋಮರಸವು, **ಉತ್ ಮದನ್ತು** - ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಲಿ, **ರಾಧಃ** - ಅನ್ನಾದಿಭೋಗೈಶ್ವರ್ಯಗಳನ್ನು, **ಕೃಣುಷ್ವ** - ನಿರ್ಮಿಸು, ಅನುಗ್ರಹಿಸು, **ಬ್ರಹ್ಮದ್ವಿಷಃ** - ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು - ವೇದಾದಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವವರನ್ನು, **ಅವಜಹಿ** - ನಾಶಮಾಡು.

ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯೂ ವಜ್ರಧಾರಿಯೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನೇ ನಿನಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಯಂತೆ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಟ್ಟಿರುವ ಸೋಮರಸವು ಅಮಿತಾನಂದವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲಿ. ನಮಗೆ ಅನ್ನಾದಿಭೋಗ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸು ಅನುಗ್ರಹಿಸು ಬ್ರಹ್ಮವನ್ನು ವೇದಾದಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸುವವರು ನಾಶವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡು.

ವಜ್ರಧರ! ಆಖಂಡಲನೆ! ನಿನ್ನ ಸೇವೆಗೆಂದು
ಮುಡಿಪಾದ ಸೋಮವೀಗಮಿತಮುದಮಂ ನಿನ್ಗೊಳು ।
ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ವೇಷಿಗಳ್ ನಿನ್ನಿಂದೆ ನಾಶಮಕ್ಕೆ ॥

ಋಕ್ - ೧೯೫

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಗಾಥಿನಃ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ u ೩ ೧ ೨
ಗಿರ್ವಣಃ ಪಾಹಿ ನಃ ಸುತಂಮಧೋರ್ಧಾರಾಭಿರಜ್ಯಸೇ ।

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೦
ಇನ್ದ್ರ ತ್ವಾದಾತಮಿದ್ಯಶಃ ॥ *೨.೧೯೫* ॥

೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦
ಗಿರ್ವಣಃ - ಗಿಃ - ವನಃ - ಪಾಹಿ - ನಃ - ಸುತಮ್ । ಮಧೋಃ - ಧಾರಾಭಿಃ -

೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೧ ೨೦
ಅಜ್ಯಸೇ ॥ ಇನ್ದ್ರ - ತ್ವಾದಾತಂ - ತ್ವಾ - ದಾತಂ - ಇತ್ - ಯಶಃ ॥ *೨.೧೯೫* ॥

ಆಂಗಿರಸಂ ಹರಿಶ್ರೀನಿಧನಮ್ । ಆಂಗಿರಾ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪ ೫ ೦ ೪ ೫ ೪ ೫ ೪ ೧
೧೯೫.೧. ಗಿರ್ವಣ೭ ಪಾಹಿನಃಸುತಮ್ । ಗಿರ್ವಣ೭ ಪಾ ॥ ಹಿನಃಸು

— ೧ ೦ ೦ ೦ ೨೧ — ೧
ತಾऽ೨ಮ್ । ಮಧೋರ್ಧಾರಾಭಿರಾಹೋऽ೨ । ಜ್ಯಾಸೇऽ

೨ ೧ ೨ ೧ ೨
೨೩ । ಹಾಉವಾ ॥ ಇನ್ದ್ರಾತ್ವಾऽ೨೩ದಾ ॥ ತಮಾಯೇऽ೩

೧ ^ ೩ ೫೦ ೦ ೨ ೧
ತ್ । ಯಾऽ೨ಶಾऽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಹರಿऽ೩ಶ್ರೀऽ೨೩

೧ ೧
೪೫ ॥ ದೀ - ೬ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೬ । ಜಾ । ೨೧ । ೩೩೭ ॥

ಗಿರ್ವಣಃ ಗೀರ್ಭಿಃ ವಾಗ್ಭಿಃ ಸ್ತುತಿಭಿಃ ವನನೀಯ! ತಥಾ ಚ ಯಾಸ್ಕಃ ಗಿರ್ವಣೋ ದೇವೋ ಭವತಿ ಗೀರ್ಭಿರೇನಂ ವನಯನ್ತೀತಿ (ನೈ.ೞ.೧೪) ತಾದೃಶ! ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! **ನಃ** ಅಸ್ಮದೀಯಮ್ **ಸುತಮ್** ಅಭಿಷುತಮ್ ಇಮಂ ಸೋಮಂ **ಪಾಹಿ** ಪಿಬ ಯತಃ **ಮಧೋಃ** ಮದಕರಸ್ಯ ಸೋಮಸ್ಯ **ಧಾರಾಭಿಃ ಅಜ್ಯಸೇ** ನಿಚ್ಯಸೇ ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ! ತ್ವಾದಾತಮ್** ಇತ್ ತ್ವಯಾ ಶೋಧಿತಂ ವಿಶದೀಕೃತಮೇವ **ಯಶಃ** ಅನ್ನಮ್ ಅಸ್ಮಾಸು ಭವತಿ ॥

ಗಿರ್ವಣಃ ಸ್ತುತಿಗಳಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತನಾಗುವ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ನಃ ಸುತಮ್** ನಮ್ಮಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಯಂತೆ ಹಿಂಡಲ್ಪಟ್ಟು ಅರ್ಪಿಸಿರುವ ಈ ಸೋಮವನ್ನು, **ಪಾಹಿ** ಪಾನಮಾಡು, **ಮಧೋಃ ಧಾರಾಭಿಃ** ಸೋಮರಸದ ಧಾರೆಗಳಿಂದ ಆನಂದೋತ್ಕರ್ಷದಿಂದ ನೀನು, **ಅಜ್ಯಸೇ** ತೋಯಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವೆ, **ಯಶಃ** ಅಶನ ವಸನ ಐಶ್ವರ್ಯ ಕೀರ್ತಿಗಳು, **ತ್ವಾದಾತಮ ಇತ್** ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದಲೇ ಲಭಿಸುತ್ತವೆ.

ವೇದಸ್ತುತಿಗಳಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತನಾಗುವ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ ನಾವು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಪಾನಮಾಡಿ ಆನಂದೋತ್ಕರ್ಷದಿಂದ ತೋಯ್ದು ಹೋಗು. ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ಅಶನವಸನ ಐಶ್ವರ್ಯಗಳು ಲಭಿಸುವುವು.

ವೇದವಾಕ್ಕುಗಳಿಂದೆ ಮಾರುವೋಗುವನೆ ಇಂದ್ರ!
ನಾವಿಂದು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯಸೋಮರಸಮಂ।
ಈಂಟಿ ತೋಯ್ವುದು! ನಿನ್ನಿನೆಮಗಲ್ತೆ ಸಕಲವಿಭವಂ॥

ಋಕ್ - ೧೯೬

ವಾಮದೇವೋ ಗೌತಮಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೨೩ ೧೨ ೩ ೨u ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨
ಸದಾ ವ ಇನ್ದ್ರಶ್ಚರ್ಕೃಷದಾ ಉಪೋ ನು ಸ ಸಪರ್ಯನ್ ।

೨ ೩ ೨ ೩ ೨u ೩ ೧ ೨
ನ ದೇವೋ ವೃತಃ ಶೂರ ಇನ್ದ್ರಃ ॥ ೩.೧೯೬ ॥

೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨
ಸದಾ - ವಃ - ಇನ್ದ್ರಃ - ಚರ್ಕೃಷತ್ - ಆ । ಉಪ - ಉ - ನು - ಸಃ - ಸಪರ್ಯ

೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦
ನ್ ॥ ನ - ದೇವಃ - ವೃತಃ - ಶೂರಃ - ಇನ್ದ್ರಃ ॥ ೩.೧೯೬ ॥

ವೈರೂಪಮ್ । ವಿರೂಪೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪ ೫ ೨ ೨೩ ೪ ೫ ೨ ೦
೧೯೬.೧. ಸಾದಾ ॥ ವಇನ್ದ್ರಾ೨ಇಃ । ಚರ್ಕೃಷಾದಾ । ಉಪೋನುಸಾ೨

೧ ೨^ ೩ ೨೦ ೧ ೨
ಇಃ । ಸಾಪರ್ಯನ್ ॥ ನದೇವಾ೨೨ಇ: ॥ ವೃತಾ೨ಇ೪ಇಃ ।

೨ ೨ ೪ ॥
ಶೂ೨ಇ೪ಇ ॥ ರಾ೨ಇಆ೨ಔಇನ್ದ್ರಾ೨೬ಔ೬ಃ ॥

ದೀ - ೨ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೯ । ಶೋ । ೨೨ । ೩೩೮ ॥

ಋತ್ವಿಗ್ಯಜಮಾನಾಃ! **ಇನ್ದ್ರಃ ಸದಾ** ಸರ್ವದಾ **ವಃ** ಯುಷ್ಮಾನ್ **ಆ ಚರ್ಕೃಷತ್** ಯಜ್ಞಾನುಷ್ಠಾನಾರ್ಥಮ್ ಆಕೃಷತ್ ಕರ್ತುಮಿಚ್ಛತಿ ಕಿಂ ಕುರ್ವನ್ **ಉಪೋನು** ಯುಷ್ಮಾಕಂ ಸಮೀಪ ಏವ **ಸಃ ಸಪರ್ಯನ್** ಪುನಃ ಪುನಃ ಭೃ

ಶಂ ವಾ ಸಪರ್ಯಾಂ ಕುರ್ವನ್ ಹವಿರ್ಭಿರ್ಯಕ್ಷುಂ ಮಾಮಾಹ್ವಯಧ್ವಮಿತಿ ಪ್ರಾರ್ಥಯಮಾನ ಇತ್ಯರ್ಥಃ । ಅತಏವ ಶ್ರುತ್ಯಂತರೇ ದೇವಾನಾಂ ಯಜ ಮಾನ ಪ್ರದತ್ತ ಹವಿರುಪಜೀವಿತ್ವಂ ಶ್ರೂಯತೇ ಇತೋ ದಾನಾದ್ಧಿ ದೇವಾ ಉಪಜೀವನ್ತೀತಿ । ಅತಃ ಅಸ್ಮತ್ಸಪರ್ಯಾ ಕರ್ತೃತ್ವಾತ್ **ಇನ್ದ್ರಃ** ದೇವಃ **ನಃ ಶೂರಃ** ಯಜಮಾನಾನಾಂ ಬಾಧಕ ಇತ್ಯರ್ಥಃ ॥

ಸದಾ ಸರ್ವದಾ ವಃ ಯುಷ್ಮಾಕಮ್ ಇನ್ದ್ರಃ ಚರ್ಕೃಷತ್ ಆತ್ಯರ್ಥಂ ಕರೋತು ಪುನಃ ಪುನರ್ವಾ ಕರೋತು ಬಲಂ ಪುಷ್ಟಿಂ ಧನಂ ಹಿರಣ್ಯಂ ದೀರ್ಘಂ ಚ ಜೀವಿತಮ್ । ಆ ಉಪ ಉ ನು ಚತ್ವಾರೋಪ್ಯೇತೇ ಪದ ಪೂರಣಾಃ । ಸ ಶಬ್ದೋ ಯಚ್ಛಬ್ದಮ್ ಅನ್ತರೇಣ ನ ನಿರಾಕಾಙ್ಕ್ಷೀ ನ ಕಿಂಚಿತ್ ಪ್ರತಿಪದ್ಯತೇ । ಅತೋ ಯೋಗ್ಯಾರ್ಥ ಸಂಬಂಧೋ ಯಚ್ಛಬ್ದೋಽಧ್ಯಾಹರ್ತವ್ಯಃ । ಯಃ ಅಧಸ್ತಾದುಕ್ತಗುಣಃ ಇನ್ದ್ರಃ ಸಃ ಕಥಂ ಪುನಃ ಬಲಪುಷ್ಟ್ಯಾದೀನ್ ಕರೋತಿ । ಉಚ್ಯತೇ ಸಪರ್ಯನ್ ಸಪರ್ಯತಿಃ ಪರಿಚರಣ ಕರ್ಮಾ । ನ ಶಬ್ದ ಉಪರಿಷ್ಟಾತ್ ಉಪಚಾರಿತ್ವಾತ್ ಉಪಮಾರ್ಥೀಯಃ ಪರಿಚರನ್ನಿವ । ಯಥಾಕಶ್ಚಿತ್ ಕಸ್ಮೈಚಿತ್ ಪರಿಚರನ್ ಪ್ರೀತಿಮುತ್ಪಾದಯತೀತ್ಯರ್ಥಃ । ದೇವಃ ದಾನಾದಿ ಗುಣಯುಕ್ತಃ ವೃತಃ ಅಭ್ಯರ್ಥಿತಃ । ಶೂರಃ ವಿಕ್ರಾನ್ತಃ । ಇನ್ದ್ರಃ ಈಶ್ವರಃ ಇತ್ಯರ್ಥಃ । ಇತಿ ವಿಂ ॥

ಇನ್ದ್ರಃ ಇನ್ದ್ರ ಪರಮಾತ್ಮ, ಸದಾ ಯಾವಾಗಲೂ, ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲ ಗಳಲ್ಲಿಯೂ, **ಉಪೋನು** ಸಮೀಪದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜ ಮಾನನಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು, **ಸಪರ್ಯನ್** ಭಕ್ತಿಭಾವದಿಂದ ಪೂಜಾ ಪರಿ ಚರ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರೊಂದಿಗೆ ಹಾಗೂ, ಆಚರ್ಕೃಷತ್ ಯಜ್ಞಾದ್ಯ ನುಷ್ಠಾನಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರೊಂದಿಗೆ ಆಕರ್ಷಿತನಾಗಿ, ಶೂರಃ ದೇವಃ ಇನ್ದ್ರಃ **ವೃತಃ** ಶೂರನೂ ದೇದೀಪ್ಯಮಾನನೂ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯ ಶಾಲಿಯೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನು ನಮ್ಮ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ ನಮ್ಮನ್ನು ತನ್ನವನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಮೋಕ್ಷವನ್ನೀಯುತ್ತಾನೆ.

ಶೂರನೂ ದೇದೀಪ್ಯಮಾನನೂ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನು ಸರ್ವದಾ ನಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನನಾಗಿದ್ದು ಕೊಂಡು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನೆರವೇರಿಸುವ ಪೂಜಾಕೈಂಕರ್ಯ ಹಾಗೂ ಯಜ್ಞಾನುಷ್ಠಾನಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವರೊಂದಿಗೆ ಆಕರ್ಷಿತನಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನೂ ನಾಶಮಾಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ತನ್ನವನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೋಕ್ಷವನ್ನನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಎಮ್ಮುರದೆ ಸರ್ವದಾ ನೆಲಸಿ ಪೂಜೆಯ ಕೊಳ್ವಂ
ಎಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಗೆ ಸೋಲ್ವ ಶೂರನಿಂದ್ರಂ ನಮ್ಮವಂ ।
ಆತನೆಮ್ಮರಿಗಳಂ, ಪಾಪಮುಂ ಹರಿಸಿ ಪೊರೆವಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೯೭

ಶ್ರುತಕಕ್ಷ ಆಂಗಿರಸಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಆ ತ್ವಾ ವಿಶನ್ತ್ವಿನ್ದವಃ ಸಮುದ್ರಮಿವ ಸಿನ್ಧವಃ ।

೨ಉ ೩ ೧ ೨
ನತ್ವಾಮಿನ್ದ್ರಾತಿರಿಚ್ಯತೇ ॥ ೪.೧೯೭ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ರ
ಆ - ತ್ವಾ - ವಿಶನ್ತು - ಇನ್ದವಃ । ಸಮುದ್ರಂ - ಸಂ - ಉದ್ರಂ - ಇವ - ಸಿನ್ಧವಃ ॥

೩ ೧ ೨ರ ೩
ನ - ತ್ವಾಂ - ಇನ್ದ್ರ - ಅತಿ - ರಿಚ್ಯತೇ ॥ ೪.೧೯೭ ॥

ಆಸಿತಂ ಸಿನ್ಧುಷಾಮ ವಾ । ಆಸಿತೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧೯೭.೧. ಆತ್ವಾವಿಶಂತ್ವಿನ್ದ್ರಾಽವಾಃ ॥ ಸಮುದ್ರಮಿವಸಿನ್ಧವಃ । ಸಮುದ್ರ
ಮಿ । ವಸಿನ್ಧಾಽ೨೩ವಾಃ । ನತ್ವಾಮಿನ್ದ್ರಾತಿರಿಚ್ಯತೇ ॥ ನತ್ವಾ
ಮಾಽ೨೩ಇನ್ದ್ರಾ ॥ ತಿರಿಚ್ಯಾಽ೨೩ತಾಽ೩೪೫ಇ । ಓಽ೨೩
೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೬ । ಘೂ । ೨೩ । ೩೩೯ ॥

ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! **ಇಂದವಃ** ಸ್ರವನ್ತಃ ಅಸ್ಮಾಭಿರ್ದೀಯಮಾನಾಃ ಸೋಮಾಃ **ತ್ವಾ** ತ್ವಾಮ್ **ಆವಿಶನ್ತು** । ತತ್ರದೃಷ್ಟಾನ್ತಃ **ಸಮುದ್ರಮ್ ಇವ ಸಿಂಧವಃ** ಸ್ಯನ್ದನ ಶೀಲಾ ನದ್ಯೋ ಯಥಾ ಸಮುದ್ರಂ ಜಲಾಶಯಂ ಸರ್ವತಃ ಪ್ರವಿಶನ್ತಿ ತದ್ವತ್ । ಯತ್ ಏವಂ ತಸ್ಮಾತ್ ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! ತ್ವಾಂ ಕಶ್ಚಿದಪಿ ದೇವಃ ಧನೇನ ಬಲೇನ **ವಾ ನ ಅತಿರಿಚ್ಯತೇ** ನಾತಿರಿಕ್ತೋಽಸ್ತಿ । ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾನ್ ತ್ವತ್ತೋಽಧಿಕೋ ನಾಸ್ತೀತ್ಯರ್ಥಃ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನೇ, ಇನ್ದವಃ ಮನೋವೃತ್ತಿಗಳು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಧುರವಾದ ಸೋಮರಸವು, ಆ ಸಿನ್ಧವಃ ಸಮಸ್ತ ನದಿಗಳೂ, ಸಮುದ್ರಂ ಇವ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸೇರುವಂತೆ, **ತ್ವಾ ಆವಿಶನ್ತು** ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಲಿ, ನ ಅತಿರಿಚ್ಯತೇ ನಿನಗಿಂತ ಅತಿಶಯದವರು ವಿಶಾಲಹೃದಯಿಗಳು ಮತ್ತಾರೂ ಇಲ್ಲ.

ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನೇ ಎಲ್ಲಾ ನದಿಗಳೂ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುವಂತೆ ನಾವು ಅರ್ಪಿಸುವ ಸೋಮರಸವೂ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಮನೋವೃತ್ತಿಗಳೂ ಸಮುದ್ರದಂತೆ ವಿಶಾಲ ಹೃದಯಿಯಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಸೇರಲಿ. ಐಶ್ವರ್ಯ ಬಲ ಆದಿ ಸಮಸ್ತ ಗುಣಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ನೀನೇ ಆಶ್ರಯನಾಗಿದ್ದೀಯೇ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲ.

ತೊರೆಗಳೆಲ್ಲಂ ಕಡಲನಾಶ್ರಯಿಸುವಂತೆ ನಿನ್ನಂ
ನಾಮೀಯ್ವ ಸೋಮಮೊಡಗೂಡುಗೆ ಮನಂಗಳೊಡನೆ ।
ಸುವಿಶಾಲಹೃದಯಿ ಪುರುಹೂತ! ನೀನೊರ್ವನೆ ವಿಭು ॥

ಋಕ್ - ೧೯೮

ಮಧುಚ್ಛನ್ದಾ ವೈಶ್ವಾಮಿತ್ರಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಇನ್ದ್ರಮಿದ್ಗಾಥಿನೋ ಬೃಹದಿನ್ದ್ರಮರ್ಕೇಭಿರರ್ಕಿಣಃ ।

೨ ೩ ೧ ೨
ಇನ್ದ್ರಂ ವಾಣೀರನೂಷತ ॥ *ಋ.೧೯೮* ॥

೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೧
ಇನ್ದ್ರಂ - ಇತ್ - ಗಾಥಿನಃ - ಬೃಹತ್ । ಇನ್ದ್ರಂ - ಅರ್ಕೇಭಿಃ - ಅರ್ಕಿಣಃ ॥ ಇ

೨ರ ೧ ೨ರ ೩
ನ್ದ್ರಂ - ವಾಣೀಃ - ಅನೂಷತ । *ಋ.೧೯೮* ॥

ಯಮಸ್ಯ ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ ವಾ ಅರ್ಕಃ ಅರ್ಕಮ್ । ಯಮೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೩ ೨ರ ೩ ೧ರ ೫ ೨ ೧ ೨ ೧ ೨
೧೯೮.೧. ಇನ್ದ್ರಮಿದ್ಗಾಥಿನೋಬೃಹಾತ್ ॥ ಇನ್ದ್ರಾಮರ್ಕಾಇ । ಭಿರ

೧   ೨   ೨   ೨   ೪
ರ್ಕಿಣಾಃ ॥ ಇನ್ದ್ರಂವಾಣೀಽ೩ಃ ॥ ಹಾಽ೩ಹಾಇ ॥ ಅನೂಽ

       ೪
೫ಷತಾ । ಹೋಽ೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೨ / ಪ - ೮ / ಮಾ - ೬ / ಜೂ / ೨೪ / ೩೪೦ ॥

ಗಾಥಿನಃ ಗೀಯಮಾನ ಸಾಮಯುಕ್ತಾ ಉದ್ಗಾತಾರಃ **ಇನ್ದ್ರಮ್** ಇತ್ ಇನ್ದ್ರಮೇವ **ಬೃಹತ್** ಬೃಹತಾ ತ್ವಾಮಿದ್ಧಿ ಹವಾಮಹೇ ಇತ್ಯಸ್ಯಾಮೃಚ್ಯುತ್ಪನ್ನೇನ ಬೃಹನ್ನಾಮಕೇನ ಸಾಮ್ನಾ **ಅನೂಷತ** ಸ್ತುವನ್ತಿ । **ಅರ್ಕಿಣಃ** ಅರ್ಚನ ಹೇತು ಮನ್ತ್ರೋಪೇತಾ ಹೋತಾರಃ **ಅರ್ಕೇಭಿಃ** ಉಕ್ಥರೂಪೈರ್ಮನ್ತ್ರೈರನೂಷತ । ಯೇತ್ವವಶಿಷ್ಟಾ ಅಧ್ವರ್ಯವಃ ತೇ **ವಾಣೀಃ** ವಾಗ್ಭಿರ್ಯಜುರೂಪಾಭಿಃ **ಇನ್ದ್ರಮ್** ಅನೂಷತ । ಅರ್ಕ ಶಬ್ದಸ್ಯ ಮನ್ತ್ರ ಪರತ್ವಂ ಯಾಸ್ಕೇನೋಕ್ತಮ್ (೫,೪) ಅರ್ಕೋ ಮನ್ತ್ರೋ ಭವತಿ ಯದನ್ಯೆನಾರ್ಚಂತೀತಿ ॥

ಗಾಥಾ ಇತಿ ವಾಙ್ನಾಮಸು ದೃಶ್ಯತೇ ॥ ನಿ.೧.೧೧ ॥ ಗಾಥಾನಿ ಸಾಮಾನಿ ॥ ಇತಿ ವಿಂ ॥ ತ್ವಾಮಿದ್ಧಿ ಹವಾಮಹೇ ಋ.೨೩.೪ ಅಸ್ಯಾಮುತ್ಪನ್ನಾನಿ ಏಕಾದಶ ಸಾಮಾನಿ ॥ ಗ್ರಾ.೩೭೯, ೩೮೦; ಅರ.೨೭,೭೭, ಊಹ.೮೬೨,೮೬೬, ರಹ. ೫,೭೫,೯೦, ೧೫೯,೧೬೦, ಸಂಕಲನತಯಾ ಪಂಚ ॥ ತತ್ರಚಾರಣ್ಯ ಗಾನಸ್ಯ ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯಾಯಮೇವ ಬೃಹದಿತಿ ವ್ಯಪದಿಶ್ಯತೇ । ಮಾನಮತ್ರಾರ್ಷೇಯಕಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮ್ ॥ ಬೃಹತ್ಸಾಮ ತಥಾಸಾಮ್ನಾಂ..... ಸಾಮ್ನಾಂ ಪ್ರಧಾನಮಸ್ಮಿ । ವಿಶೇಷಮಾಹ ಬೃಹದಿತಿ ॥ ಭ. ಗೀ. ೧೦.೩೫. ॥

ಅರ್ಕೋ ದೇವೋ ಭವತಿ ಯದೇನಮರ್ಚನ್ತಿ । ಅರ್ಕೋ ಮನ್ತ್ರೋ ಭವತಿ ಯದನೇನಾರ್ಚನ್ತಿ ಅರ್ಕಮನ್ನಮ್ ಭವತ್ಯರ್ಚನ್ತಿ ಭೂತಾನಿ । ಅರ್ಕೋ ವೃಕ್ಷೋ ಭವತಿ ಸವೃತ್ತಃ ಕದುಕಿಮ್ನಾ ಇತಿ ॥ ನೈ.೩.೪ ॥

ಗಾಥಿನಃ ಗಾಥಾನಿ ಸಾಮಾನಿ ತದ್ವತೋ ಗಾಥಿನಃ ಉದ್ಗಾತಾರಃ । ಗಾಥಾ ಗೀತಿಃ ತದ್ವನ್ತಃ ಉದ್ಗಾತಾರಃ । ಸಾಮಗಾನ ಮಾಡುವ ಋತ್ವಿಜರ ಗುಂಪಿನವರು ಉದ್ಗಾತೃಗಣ, ಬೃಹತ್ ತ್ವಾಮಿದ್ಧಿ ಹವಾಮಹೇ - ಗ್ರಾ.೨೩೪, ಯೋನಿ ಋಕ್‌ನಿಂದ ಮೈದಳೆದಿರುವ ಹನ್ನೊಂದು ಸಾಮಗಳಿಗೆ ಬೃಹತ್ ಸಾಮ ವೆಂಬುದು ನಾಮಧೇಯ. ಬೃಹತ್ಸಾಮಗಳಿಂದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು, ಆನೂಷತ ಸ್ತುತಿಸಿ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿದರು, ಅರ್ಕಿಣಃ ಅರ್ಕಾಃ ಮನ್ತ್ರಾಃ ತೈಃ, ಅರ್ಕೇಭಿಃ ಮನ್ತ್ರೈರಿತ್ಯರ್ಥಃ ಹೋತೃಗಳು ಋಗ್ವೇದದ ಶಸ್ತ್ರಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸಿದರು, ವಾಣೀಃ ಯಜ್ಞ ಲಕ್ಷಣಾಭಿರ್ವಾಗ್ಭಿಃ ಅಧ್ವರ್ಯುಗಳು ಯಜುರ್ವೇದ ಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತಿ ಗೊಳಿಸಿದರು.

ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ಸಾಮವೇದಿಗಳು ಬೃಹ ತ್ಸಾಮಗಳಿಂದಲೂ, ಋಗ್ವೇದಿಗಳು ಶಸ್ತ್ರಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಯಜುರ್ವೇದಿಗಳು ಯಜ್ಞ ಲಕ್ಷಣವಾದ ಯಜುರ್ಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ತುತಿಸಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರು.

ശ്രീമന്ത മഘവന്തനാതനം സാമതതിയിം
ಋಕ್ಕಿನಿಂದೆ ಯಜುಸ್ಸಿನಿಂದೆ ಯಾಜಕರರ್ಚಿಪರ್ ।
ಆ ದೇವದೇವಂ ಬೃಹತ್ಸಾಮಸಂತೋಷಿತಂ ॥

ಋಕ್ - ೧೯೯

ಶ್ರುತಕಕ್ಷಃ ಆಂಗಿರಸಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨
ಇನ್ದ್ರ ಇಷೇ ದದಾತು ನ ಋಭುಕ್ಷಣಮೃಭುಂ೨ ರಯಿಮ್ ।

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ವಾಜೀ ದದಾತು ವಾಜಿನಮ್ ॥ ೬.೧೯೯ ॥

೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨
ಇನ್ದ್ರಃ - ಇಷೇ - ದದಾತು - ನಃ । ಋಭುಕ್ಷಣಂ - ಋಭು - ಕ್ಷಣಂ - ಋಭುಂ

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
- ಋ - ಭುಂ - ರಯಿಂ ॥ ವಾಜೀ - ದದಾತು - ವಾಜಿನಮ್ ॥ ೬.೧೯೯ ॥

ಸೌಮಿತ್ರೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋಃ ಸುಮಿತ್ರೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ಋಭುರ್ವಾ ॥

೪ ೫ ೪೦ ೫ ೦ ೪ ೨ ೧ ^
೧೯೯.೧. ಇನ್ದ್ರ ಇಷೇದದಾತುನಃ । ಓಹಾಇ ॥ ಋಭು । ಕ್ಷಣಾ೨

೩ ೨ ೩ ೫ ೨೦ ೦ ^ ೩
ಮ್ । ಋಭುಜ್ರಾ೨೩೪ಯೀಮ್ । ವಾಜೀದದಾತು

೨ ೨೦ ೧೦ ೨ ೧ ೫ ೪
ವಾ೩ ॥ ವಾಜೀದದಾ ॥ ತುವೋ೨೩೪ವಾ ॥ ಜಾ೫

॥ ೫
ಇನೋ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೭ । ಘೇ । ೨೫ । ೩೪೧ ॥

೫ ೦ ೦ ೫ ೨ ೧ ೨
೧೯೯.೨. ಇನ್ದ್ರ ಇಷೇದದಾತುನಾ೬ಏ ॥ ಋಭುಕ್ಷಣಮ್ಋ । ಭೂ೨

೨ ೧ ೨
೧೨೩ಮ್ । ರಯೀ೩೪೩ಮ್ ॥ ವಾ೨೩ಜೀ ॥ ದದಾ

೧ ೪ ೫ ೪ ॥ ೫
೨ಓ೨೩ । ತುವೋವಾ ॥ ಜಾ೫ಇನೋ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೨ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೭ । ಜೇ । ೨೬ । ೩೪೨ ॥

ಇನ್ದ್ರಃ ಏವಮಸ್ಮಾಭಿಃ ಸುತಃ ಇಷ್ಟಃ ಸನ್ ಋಭುಕ್ಷಣಮ್ ವಾಷಪೂರ್ವಸ್ಯ (೬.೪.೯ ಪಾ) ಇತಿ ದೀರ್ಘಾಭಾವಃ । ಯಾಗಾದಿ ಕರ್ಮ ಕರಣೇನ ಮಹಾನ್ತಮ್ । ಸರ್ವೇಷಾಂ ಭ್ರಾತೄಣಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಸೌಧನ್ವನಂ ವಾ । ಅಥವಾ ತೃತೀಯ ಸವನೇ ಪ್ರಜಾಪತಿ ಸವಿತ್ರೋರ್ಮಧ್ಯೇ ಸೋಮಪಾನೇನ ಮಹಾನ್ತಂ ರಯಿಂ ದಾತಾರಂ । **ಋಭುಮ್** ಸೋಮಪಾನೇನ ಮರ್ತ್ಯತ್ವಂ ವಿಹಾಯ ದೇವತ್ವಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ತಾದೃಶಂ ಏತನ್ನಾಮಕಂ ದೇವಂ **ನಃ** ಅಸ್ಮಭ್ಯಂ **ಇಷೇ** ಅನ್ನಾರ್ಥಂ **ದದಾತು** ಪ್ರಯಚ್ಛತು । ತಥಾ **ವಾಜೀ** ಬಲವಾನ್ ಇನ್ದ್ರಃ **ವಾಜಿನಂ** ಬಲವನ್ತಂ ವಾಜನಾಮಾನಂ ಕನೀಯಾಂಸಂ ವಾ ಭ್ರಾತರಂ ಸೌಧನ್ವನಂ ಅಸ್ಮಾಕಮನ್ನಲಾಭಾಯ ದದಾತು ॥

ಇನ್ದ್ರಂ ಇನ್ದ್ರನು, **ಋಭುಕ್ಷಣಮ್ ರಯಿಮ್** ಮಹಾನ್ತಂ ಋಭುಂ ಮೇಧಾವಿನಂ ರಯಿಂ ಪುತ್ರಲಕ್ಷಣಮ್ ಚ ಧನಂ ದದತು । ಋಭುಕ್ಷಾ ಮಹನ್ನಾಮ ನಿಘಂ.೩.೩., ದೇವಶಿಲ್ಪಿಗಳೂ ಮಹಾಮೇಧಾವಿಗಳೂ ಆದ ಋಭು ದೇವತೆಗಳು ಪುತ್ರ ಲಕ್ಷಣವಾದ ಧನವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲಿ, **ಋಭುಮ್** ಋಭವೋ ವಾ ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಂ ಧಾಮ ।.... ಋಭು ಶಬ್ದ ವಾಚ್ಯಾಃ ತ ಏವೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಂ ಧಾಮ ಸ್ಥಾನಂ ಶರೀರಂ .... । ಇನ್ದ್ರಃ ಸೂರ್ಯಃ ಋಭವೋ ರಶ್ಮಯಃ ತೇಷಾಂ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಿಯಧಾಮತ್ವಂ । ತಾಂ.ಮ.ಬ್ರಾ. ೧೪.೨.೫, ನಿಃ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಾದ ಮೋಕ್ಷರೂಪೀ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನೂ, **ರಯಿಂ** ಸಾಂಸಾರಿಕ ಅಭ್ಯುದಯ ರೂಪೀ ಧನವನ್ನೂ, **ವಾಜೀ** ಬಹುವೇಗ ಶಾಲಿಯಾದ ಬಲಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನು, **ವಾಜಿನಮ್** ಅಶ್ವವನ್ನೂ ಅನ್ನ ಸಂಕೇತವಾದ ಭೋಗಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನೂ, **ದದಾತು** ದಯಪಾಲಿಸಲಿ.

ಬಹುವೇಗಶಾಲಿಯಾದ ಬಲಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನು ಮಹಾಮೇಧಾವಿಗಳೂ ದೇವಶಿಲ್ಪಿಗಳೂ ಆದ ಋಭುಗಳು ಪುತ್ರ ಲಕ್ಷಣವಾದ ಧನ

ವನ್ನೂ ನಿಃಶ್ರೇಯಸರೂಪವಾದ ಋಭುಗಳ ಸ್ಥಾನವನ್ನೂ ಸಾಂಸಾರಿಕ ಅಭ್ಯು ದಯ ರೂಪವಾದ ಅನ್ನ ಅಶ್ವ ಆದಿ ಭೋಗ ಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನೂ ದಯಪಾಲಿಸಲಿ.

ಜವನನಾ ಬಲಶಾಲಿ ಪುರುಹೂತನತಿಕೋಪಿದಂ
ದೇವಶಿಲ್ಪಿಗಳಪ್ಪ ಋಭುಗಳವನಿಂ ನೀಡುವರ್ ।
ನಮಗೆ ಸಂತತಿ, ಸಂಪದಂಗಳಂ ಭೋಗಬಲಮಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೦೦

ಗೃತ್ಸಮದಃ ಶೌನಕಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ರ
ಇನ್ದ್ರೋ ಅಙ್ಗ ಮಹದ್ಭಯಮಭೀ ಷದಪ ಚುಚ್ಯವತ್ ।

೨ಉ ೩ ೧ ೨ರ
ಸ ಹಿ ಸ್ಥಿರೋ ವಿಚರ್ಷಣಿಃ ॥ ೭.೨೦೦ ॥

೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨ರ ೩
ಇನ್ದ್ರಃ - ಅಂಗ - ಮಹತ್ - ಭಯಮ್ । ಅಭಿ - ಸತ್ - ಅಪ - ಚುಚ್ಯವತ್ ॥

೨ ೩ ೨ ೧ ೨ರ ೩
ಸಃ - ಹಿ - ಸ್ಥಿರಃ - ವಿಚರ್ಷಣಿಃ - ವಿ - ಚರ್ಷಣಿಃ ॥ ೭.೨೦೦ ॥

ಇನ್ದ್ರಸ್ಯಾಭಯಙ್ಕರಮ್ । ಇನ್ದ್ರೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೦ ೨ ೧ ೨ ೧ ೦ ೨
೨೦೦.೧. ಇನ್ದ್ರೋಅಂಗಾ ॥ ಮಹದ್ಭಾಽ೨೩ಯಾಮ್ । ಆಭೀಷ

೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨
ದ । ಪಚುಚ್ಯಾಽ೨೩ವಾಽ೩೪ತ್ ॥ ಸಹಾಽ೩೪ಇಸ್ಥಿರಾಽ

೩ಃ ॥ ವಿಚೋಽವಾ ॥ ಷಾಽಶಿಣೋಽಽಟಹಾಇ ॥

ದೀ - ೨ / ಪ - ೭ / ಮಾ - ೬ / ಋ / ೨೭ / ೩೪೩ ॥

ಇನ್ದ್ರಃ ಮಹತ್ ಅಧಿಕಮ್ **ಭಯಂ** ಸಾಧ್ವಸಂ ಭಯಕಾರಣಂ ವಾ **ಅಂಗ** ಕ್ಷಿಪ್ರಮ್ **ಅಭೀಷತ್** ಅಭಿಭವತಿ **ಅಪಚುಚ್ಯವತ್** ಅಪಚ್ಯಾವಯತಿ ಚ । ಯದ್ವಾ **ಅಭೀಷದ್** ಅಭಿಭವದ್ **ಭಯ** ಕಾರಣಂ **ಅಪಚ್ಯಾವಯೇತ್** । **ಹಿ** ಯಸ್ಮಾತ್ ಕಾರಣಾತ್ **ಸ ಸ್ಥಿರಃ** ಕೇನಾಪಿ ಚಾಲಯಿತುಮಶಕ್ಯಃ **ವಿಚರ್ಷಣಿಃ** ವಿಶ್ವಸ್ಯ ದ್ರಷ್ಟಾ ॥ ಗೃತ್ಸಮದಃ ಬಹೂನುತ್ಪಾತಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಇನ್ದ್ರಮನಯಾ ಋಚಾ ಸ್ತೌತಿ ॥

ಇನ್ದ್ರಃ ಇನ್ದ್ರನು, **ಅಂಗ** ನಮ್ಮನ್ನು ಆವರಿಸಿರುವುದೂ, **ಮಹತ್** ಅತ್ಯಧಿಕವಾದುದೂ, **ಅಭೀಷತ್** ನಮ್ಮನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸುವುದೂ ಆದ, **ಭಯಮ್** ವಾತಾದಯ ಉತ್ಪಾತಾಃ ಭಯ ಸೂಚಕಾಃ । ಭೀತಿಯನ್ನು, **ಅಪ ಚುಚ್ಯವತ್** ನಾಶಮಾಡಲಿ, **ಹಿ** ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ, **ಸಃ** ಆ ಇನ್ದ್ರನು, **ಸ್ಥಿರಃ** ಅಚಲನೂ, **ವಿಚರ್ಷಣಿಃ** ಸರ್ವಜ್ಞನೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ.

ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಜಗ್ಗದೆ ಅಚಲನೂ ಸರ್ವಜ್ಞನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನು ನಮ್ಮನ್ನು ಆವರಿಸಿರುವುದೂ ಅತ್ಯಧಿಕವಾದುದೂ ಕುಗ್ಗಿಸುವುದೂ ಆದ ಭಯವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಲಿ.

ಅಚಲನತಿಬಲಶಾಲಿ ಸರ್ವಜ್ಞನಿಂದ್ರದೇವಂ
ಅವನೆಮ್ಮನಾವರಿಸಿದಜ್ಞಾನಮೆಂಬ ಭಯಮಂ ।
ಸರ್ವಥಾನರ್ಥಕಾಮನಳಿಸುಗೆ ನಿತಾಂತದಯಿತಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೦೧

ಭರದ್ವಾಜಃ ಬಾರ್ಹಸ್ಪತ್ಯಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಇಮಾ ಉ ತ್ವಾ ಸುತೇಸುತೇ ನಕ್ಷನ್ತೇ ಗಿರ್ವಣೋ ಗಿರಃ ।

೧ ೨ ೩ ೨ು ೩ ೧ ೨
ಗಾವೋ ವತ್ಸಂ ನ ಧೇನವಃ ॥ ೮.೨೦೧ ॥

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩
ಇಮಾಃ - ಉ - ತ್ವಾ - ಸುತೇಸುತೇ - ಸುತೇ - ಸುತೇ । ನಕ್ಷನ್ತೇ - ಗಿರ್ವಣಃ -

೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಗಿಃ - ವನಃ - ಗಿರಃ ॥ ಗಾವಃ - ವತ್ಸಂ - ನ - ಧೇನವಃ ॥ ೮.೨೦೧ ॥

ತ್ವಾಷ್ಟ್ರೀ ಸಾಮ । ತ್ವಷ್ಟಾ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೦ ೨ ೧ ೨
೨೦೧.೧. ಇಮಾಉತ್ವಾ ॥ ಸುತಾಇಸುತಾಇ । ನಕ್ಷನ್ತಾ೨೩ಇಗೀ೩

೫ ೨ ೨ ೧೦ ೨ ೨
ಳಃ । ವನಃ । ಗಾ೩ಇರಾಃ ॥ ಗಾವೋವಾ೩ತ್ಸಾ೩ಮ್ ॥

೨ ೧ ೫ ೪ ೫
ನಧೋ೨೩ಳವಾ ॥ ನಾ೫ವೋ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೨ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೧೦ । ಜಾ । ೨೮ । ೩೪೪ ॥

ಹೇ **ಗಿರ್ವಣಃ** ಗೀರ್ಭಿರ್ವನನೀಯೇನ್ದ್ರ! **ಸುತೇ ಸುತೇ** ಸೋಮೇಽಭಿಷುತೇ ಸತಿ **ಇಮಾಃ** ಅಸ್ಮದೀಯಾಃ **ಗಿರಃ** ಸ್ತುತಯಃ **ತ್ವಾ** ತ್ವಾಂ **ನಕ್ಷನ್ತೇ**

ವ್ಯಾಪ್ನುವನ್ತಿ । **ಧೇನವಃ ದೋಗ್ಧ್ರ್ಯಃ ಗಾವಃ ನ** ಗಾವ ಇವ ವತ್ಸಂ ಯಥಾ ಶೀಘ್ರಂ ವ್ಯಾಪ್ನುವನ್ತಿ ತದ್ವತ್ ॥

ಗಿರ್ವಣಃ ಸ್ತುತಿ ಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಪೂಜಿತನಾಗಿರುವ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ಸುತೇ** ಸುತೇ ಪ್ರತಿಯಾಗದಲ್ಲಿ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಪಡೆಯುವಾಗ, **ಇಮಾಃ** ಈ, **ಗಿರಃ** ಸ್ತುತಿಲಕ್ಷಣಾ ವಾಚಃ ನಮ್ಮ ಸ್ತುತಿಗಳು, **ಧೇನವಃ** ಆಗತಾನೆ ಕರು ಹಾಕಿದ್ದು ಹಾಲು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ **ಗಾವಃ** ಹಸುಗಳು ಹೊರಗಿನ ಹುಲ್ಲು ಗಾವಲು/ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲು ಮೇದು ಸಂಜೆ ಹಿಂತಿರುಗುವಾಗ ಸ್ನೇಹಾರ್ದ್ರತೆಯ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಓಡೋಡಿ ಬಂದು, **ವತ್ಸಂ ನ** ಹಾಲು ಕುಡಿಸಲು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕರುಗಳ ಹತ್ತಿರ ನಿಲ್ಲುವಂತೆಯೇ, **ತ್ವಾಂ ನಕ್ಷನ್ತೇ** ನಕ್ಷತಿ ಗತಿಕರ್ಮಾ ನಿಘಂ.೨.೧೪ ॥ ಗತೇರತ್ರ ಪ್ರಾಪ್ತ್ಯರ್ಥಃ ॥ ನಿನ್ನ ಬಳಿ ಸಾರುತ್ತವೆ.

ಸ್ತುತಿಸಿ ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುವ ಇನ್ದ್ರನೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಯಾಗದಲ್ಲಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿದ ಸೋಮರಸವು ಈದ ಹಸುಗಳು ಓಡೋಡಿ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಕರುಗಳಿಗೆ ಹಾಲುಕುಡಿಸಲು ತವಕಿಸುವಂತೆಯೇ - ನಿನ್ನ ಪಾನಾರ್ಥವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸ್ತುತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿನ್ನನ್ನು ತಲುಪುತ್ತವೆ.

ಸ್ತುತಿಸೇವ್ಯ ಶತಮುಖನೆ! ಸಕಲಕ್ರತುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಂ
ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿದ ಸೋಮರಸವಿದಯ್! ಕರುಗಳತ್ತಲ್ ।
ಪಾಲೀವ ಧೇನುಗಳ್ ಧಾವಿಪಂದದೆ ಸೇರ್ವುದಯ್ ॥

ಋಕ್ - ೨೦೨

ಭರದ್ವಾಜಃ ಬಾರ್ಹಸ್ಪತ್ಯಃ । ಗಾಯತ್ರೀಛನ್ದಃ ॥

೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಇನ್ದ್ರಾನು ಪೂಷಣಾ ವಯꣳ ಸಖ್ಯಾಯ ಸ್ವಸ್ತಯೇ ।

೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಹುವೇಮ ವಾಜಸಾತಯೇ ॥ ೯.೨೦೨ ॥

೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩೧
ಇನ್ದ್ರಾ - ನು - ಪೂಷಣಾ - ವಯಮ್ । ಸಖ್ಯಾಯ - ಸ - ಖ್ಯಾಯ - ಸ್ವಸ್ತ

೨ ೩ ೧ ೨ ೩೧ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩
ಯೇ - ಸು - ಅಸ್ತಯೇ ॥ ಹುವೇಮ - ವಾಜಸಾತಯೇ - ವಾಜ - ಸಾತಯೇ

ಪೌಷಮ್ । ಪೂಷಾ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ಇನ್ದ್ರಾಪೂಷಣೌ ವಾ ॥

೫ ೦ ೨ ೧೦ ೨ ೧ ೦ ೨
೨೦೨.೧. ಇನ್ದ್ರಾನುಪೂ ॥ ಷಣಾವಾऽ೨೩ಯಾಮ್ । ಸಾಖ್ಯಾಯ ।

೧ ೨ ೧ — ೧
ಸುವಸ್ತಾऽ೨೩ಯಾಇ ॥ ಹೂವೇऽ೨ಮಾವಾऽ೨೩ ॥

೨ ೧ ೫ ೪ ॥ ೫
ಜಸೋऽ೨೩೪ವಾ ॥ ತಾऽ೫ಯೋऽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೩ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೩ । ೦ । ೨೯ । ೩೪೫ ॥

ಇತರೇತರ ಯೋಗಾದಿನ್ದ್ರ ಪೂಷ ಶಬ್ದಯೋರುಭಯತ್ರ ದ್ವಿವಚನಮ್ **ಇನ್ದ್ರಾ ಪೂಷಣಾ** ದೇವೌ **ನು** ಅದ್ಯ ಚ **ವಯಮ್ ಸ್ವಸ್ತಯೇ ಸಖ್ಯಾಯ** ಶೋಭನಾಯ ಸಖಿತ್ವಾಯ **ವಾಜಸಾತಯೇ** ವಾಜಸ್ಯಾನ್ನಸ್ಯ ಬಲ ಸ್ಯ ವಾ ಸಾತಯೇ ಸಂಭಜನಾಯ ಚ ಹುವೇಮ ಆಹ್ವಯಾಮಃ ಸ್ತವಾಮೋ ವಾ

ಇನ್ದ್ರಾ ಪೂಷಣೌ - ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರ ಮತ್ತು ಪುಷ್ಟಿಕರ್ತೃವಾದ ಪೂಷನ್ ದೇವತೆಗಳನ್ನು, **ನು** - ಈಗ, **ವಯಂ** - ನಾವು, **ಸ್ವಸ್ತಯೇ** - ಅವಿನಾಶಾಯ, ಆತ್ಮನಃ ಪಾಲನಾಯ - ನಮ್ಮ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿಯೂ, **ಸಖ್ಯಾಯ** - ಸ್ನೇಹಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿಯೂ, **ವಾಜಸಾತಯೇ** - ಅನ್ನಲಕ್ಷಣವಾದ ಭೋಗಭಾಗ್ಯಗಳಿಗಾಗಿಯೂ, **ಹುವೇಮ** - ವೇದೋಕ್ತವಾಗಿ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತೇವೆ.

ನಮ್ಮ ಸ್ವಸ್ವಾರ್ಥವಾಗಿಯೂ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಾಧನೆಗಾಗಿಯೂ ಸ್ನೇಹ ಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿಯೂ ಅಶನ ವಸನಾದಿ ಭೋಗಭಾಗ್ಯಗಳಿಗಾಗಿಯೂ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರ ಮತ್ತು ಪುಷ್ಟಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಪೂಷನ್ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಇಂದ್ರ-ಪೂಷಣರನ್ನು ಮಂಗಳಾವಾಪ್ತಿಗೆಂದು
ಸ್ವಸ್ತಿಗೆಂದಾತ್ಮಸಂತುಷ್ಟಿಪುಷ್ಟಿಗಳಿಗೆಂದು ।
ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಯಿಂ ಕರೆವೆವೊಲ್ಮೆ ಸಂವರ್ಧಿಕೆಂದುಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೦೩

ವಾಮದೇವೋ ಗೌತಮಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨೦
ನ ಕಿ ಇನ್ದ್ರ ತ್ವದುತ್ತರಂ ನ ಜ್ಯಾಯೋ ಅಸ್ತಿ ವೃತ್ರಹನ್ ।
೨ ೩ ೨ಉ ೩ ೨
ನ ಕ್ಯೇವಂ ಯಥಾ ತ್ವಮ್ ॥ *೧೦.೨೦೩ ॥*

ಸ್ವ - ೮ । ಉ - ೭ । ಧಾ - ೬೫ । ರು । ದ - ೧ ॥

೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩
ನ - ಕಿ - ಇನ್ದ್ರ - ತ್ವತ್ - ಉತ್ತರಮ್ । ನ - ಜ್ಯಾಯಃ - ಅಸ್ತಿ - ವೃತ್ರಹನ್ -

೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦
ವೃತ್ರ - ಹನ್ ॥ ನ - ಕಿ - ಏವಂ - ಯಥಾ - ತ್ವಮ್ ॥ *೧೦.೨೦೩ ॥*

ಆ - ೩೮ । ಅ - ೧೪ । ಪ - ೧೫೧ । ಥ । ದ - ೧ ॥

ಇತಿ ಪ್ರಥಮಾದಶತಿಃ ॥ ೧ । ನವಮಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೯ ॥

ಇನ್ದ್ರಾಣ್ಯಾಃ ಸಾಮಮ್ । ಇನ್ದ್ರಾಣೀ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨೦೩.೧. ನ । ಕ್ಯೈನಾಕೀ ॥ ಆಇನ್ದ್ರತ್ವದುತ್ತರಾಮ್ । ನಜ್ಯಾಯೋಽ
೨ । ಅಸ್ತಾಽ೨೩ಇವ್ರ್ತ್ರಾ । ಹುಮ್ಽ೩ ಸ್ಥಿ ಹುಮ್ । ತ್ರಾಽ೨೩
೪ಹಾನ್ ॥ ನಕ್ಯೈ । ವಂಯಾಽ೨೩ಥಾ ॥ ಹುಮ್ಽ೩ ಸ್ಥಿ ಹು
ಮ್ಽ೩೪೩ ॥ ತೂಽ೩೪೫ವೋಽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೩ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೯ । ಟೋ । ೩೦ । ೩೪೬ ॥

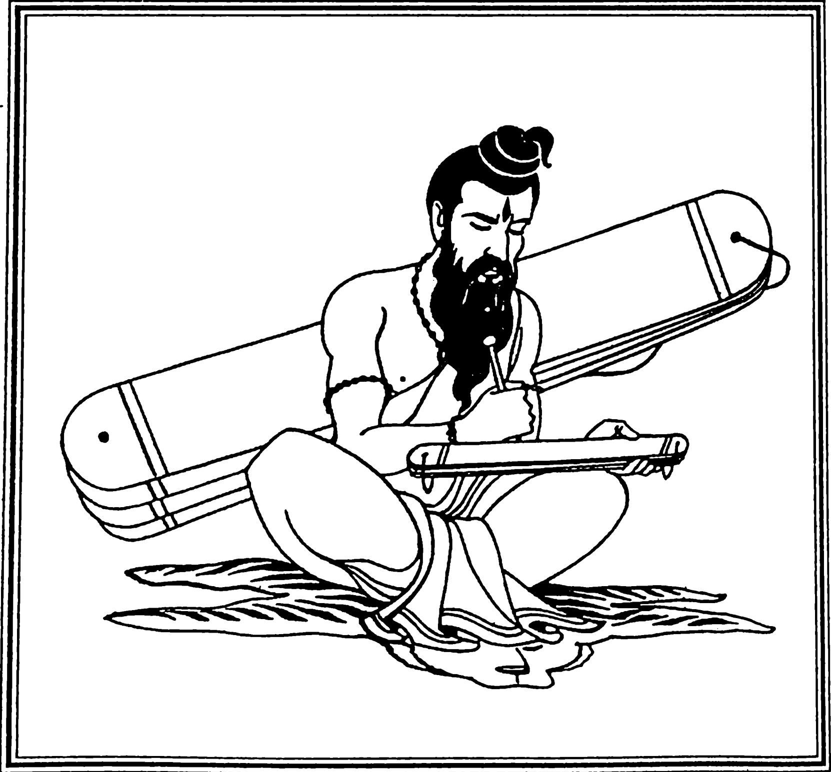
ಏಕಾದಶಸ್ತೃತೀಯಃ ನವಮಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೯ ॥ ದಶತಿಃ ॥ ೧ ॥

ಹೇ **ವೃತ್ರಹನ್!** ವೃತ್ರಸ್ಯ ನಾಶಕ! **ಇನ್ದ್ರ** ಇನ್ದ್ರಲೋಕೇಽಪೀತಿ ಶೇಷಃ । **ತ್ವತ್** ತ್ವತ್ತಃ **ಉತ್ತರಃ** ಉತ್ಕೃಷ್ಟತರಃ **ನ ಕಿ** ಅಸ್ತಿ ನ ಭವತಿ ತ್ವತ್ತೋ **ಜ್ಯಾಯಾನ್** ಪ್ರಶಸ್ತತರ ಏಕೋಽಪಿನಾಸ್ತಿ । ಇನ್ದ್ರ! **ತ್ವಂ ಲೋಕೇ ಯಥಾ** ಪ್ರಸಿದ್ಧೋ ಭವಸಿ ತಥಾ ವಿಧ ಏಕೋಽಪಿ **ನ ಕಿ ರೇವಾಸ್ತಿ** ನೈವ ಭವತಿ ಕಶ್ಚಿದಪಿ ಲೋಕೇ ಇನ್ದ್ರ ಸದೃಶೋ ನಾಸ್ತೀತ್ಯರ್ಥಃ ॥

ವೃತ್ರಹನ್ ಇನ್ದ್ರ - ಶತ್ರುರೂಪೀ ವೃತ್ರ ಪಾಪ ಅವಿದ್ಯೆಗಳ ನಾಶಕನಾದ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನೇ, **ತ್ವತ್ ಉತ್ತರಃ** - ನಿನಗಿಂತ ಉತ್ಕೃಷ್ಟರಾದವರು, **ನ ಅಸ್ತಿ** - ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ, **ಜ್ಯಾಯನ್** - ನಿನಗಿಂತ ಮಹಿಮಾನ್ವಿತರೂ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ, **ತ್ವಮ್ ಯಥಾ ಏವಮ್** - ನಿನ್ನ ಸಮಾನ ಗುಣಗಳುಳ್ಳವರೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧರೂ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ.

ಶತ್ರುಗಳಾದ ವೃತ್ರ ಪಾಪ ಅವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾಶಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನೇ ನಿನಗಿಂತ ಉತ್ಕೃಷ್ಟರೂ ಮಹಿಮಾನ್ವಿತರೂ ನಿನ್ನ ಸಮಾಸ ಗುಣಗಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವರೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧರು ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ.

ಶತ್ರುಗಳೆನಿಪ್ಪ ವೃತ್ರಾವಿದ್ಯೆಪಾಪಂಗಳಂ
ಪುಡಿಗೆಯ್ವ ಕಸುವುಳ್ಳ ಪುರುಹೂತ! ನಿನ್ನಿಂದೆ ಮೇಣ್ ।
ಮಿಗಿಲಾರುಮಿಲ್ಲ, ಸಮನಾರುಮಿಲ್ಲ ಜಗತ್ತಿನೊಳ್ ॥

ಋಕ್ - ೨೦೪

ತ್ರಿಶೋಕಃ ಕಾಣ್ವಃ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩೧೨ ೩ ೧೨ ೩೧ ೨ರ೩ ೧ ೨
ತರಣಿಂ ವೋ ಜನಾನಾಂ ತ್ರದಂ ವಾಜಸ್ಯ ಗೋಮತಃ ।

೩ ೨೩ ೧ ೨
ಸ್ಯಮಾನಮು ಪ್ರ ಶꣳ ಸಿಷಮ್ ॥ ೧.೨೦೪ ॥

೩೧೨ ೩ ೧೨ರ ೩ ೨ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩ ೨
ತರಣಿಂ - ವಃ - ಜನಾನಾಮ್ । ತ್ರದಂ - ವಾಜಸ್ಯ - ಗೋಮತಃ ॥ ಸಮಾನಂ -

೩ ೨ ೩ ೨ ೩
ಷಂ - ಆನಂ - ಉ - ಪ್ರ - ಶꣳ ಸಿಷಮ್ ॥ ೧.೨೦೪ ॥

ಶ್ಯಾವಾಶ್ವಂ ತಾರಣಂ ವಾ । ಶ್ಯಾವಾಶ್ವೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೧ ೨ ೧ ೧ ೨ ೨
೨೦೪.೧. ತರಣಿಂವಾಃ ॥ ಜನಾ೨೨೩ನಾಮ್ । ತ್ರದಂವಾಜಾ೨೩ಹಾ

೧ ೨^ ೩ ೫ ೨ ೧೧ ೨
೭೩ । ಸ್ಯಾಗೋಮಾ೨೨೩೪ತಾಃ ॥ ಸಮಾನಾ೨೨೩ಮೂ ॥

೪ ೪
ಪ್ರಶಾ೨೫ಜ್ ಸಿಷಾಮ್ । ಹೋ೨೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೨ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೫ । ಜು । ೩.೧ ॥ ೩೪೭ ॥

ಹೇ ಅಸ್ಮದೀಯಾ ಜನಾಃ! **ವಃ** ಯುಷ್ಮಾಕಂ **ಜನಾನಾಂ** ಪುತ್ರ ಪೌತ್ರಾದೀನಾಂ **ತರಣಿಂ** ತಾರಕಂ **ತ್ರದಂ** ಶತ್ರೂಣಾಂ ತರ್ದಯಿತಾರಂ

ಗೋಮತಃ ಪಶುಮತಃ **ವಾಜಸ್ಯ** ಅನ್ನಸ್ಯ ದಾತಾರಂ ಚ ಇನ್ದ್ರಮ್ **ಸಮಾನಮ್ ಉ** ಸಾಧಾರಣಮೇವ **ಪ್ರಶಂಸಿಷಮ್** ಪ್ರಕರ್ಷೇಣ ಸ್ತೌಮಿ ॥

ವಃ ಜನಾನಾಮ್ ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಜನರ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾದಿಗಳ, **ತ್ರದಮ್** ಶತ್ರುನಾಶಕನೂ, **ತರಣಿಮ್** ರಕ್ಷಕನೂ ಕ್ಷಿಪ್ರದಾತಾರನೂ ತಾರಕನೂ, **ಗೋಮತಃ ವಾಜಸ್ಯ** ಪಶುಸಹಿತ ಅನ್ನಾದಿಗಳನ್ನು, **ಸಮಾನಮ್ ಉ** ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಮಾನಬಂಧುವಾದ, **ಪ್ರಶಂಸಿಷಮ್** ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸುವೆನು.

ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪುತ್ರಪೌತ್ರಾದಿ ಜನರ ಶತ್ರುನಾಶಕನೂ ರಕ್ಷಕನೂ ತಾರಕನೂ ಪಶುಸಹಿತ ಅನ್ನಾದಿ ಸಂಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಬಹು ಬೇಗ ಅನುಗ್ರಹಿಸುವವನೂ ಸಮಾನ ಬಂಧವೂ ಆಗಿರುವ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬಗೆಬಗೆಯಾಗಿ ಸ್ತುತಿಸುವೆನು.

ನಮ್ಮವರ ವೈರಿಗಳ ವೈರಿಯಂ ತ್ರಾತಾರನಂ ।
ಪಶುಧನಾನ್ನಂಗಳಿಗೆನುತ್ತೆ ನಾಮ್ ಸರ್ವವಿಧದಿಂ ।
ಸಕಾಲಬಾಂಧವನಂ ಮಹೇಂದ್ರನಂ ನುತಿಪೆವೆಂದುಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೦೫

ಮಧುಚ್ಛನ್ದಾ ವೈಶ್ವಾಮಿತ್ರಃ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೨೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಅಸೃಗ್ರಮಿನ್ದ್ರ ತೇ ಗಿರಃ ಪ್ರತಿ ತ್ವಾಮುದಹಾಸತ ।

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಸಜೋಷಾ ವೃಷಭಂ ಪತಿಮ್ ॥ *೨.೨೦೫ ॥*

೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೧
ಅಸೃಗ್ರಂ - ಇನ್ದ್ರ - ತೇ - ಗಿರಃ । ಪ್ರತಿ - ತ್ವಾಂ - ಉತ್ - ಅಹಾಸತ ॥ ಸಜೋ

೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೧ ೨೦
ಷಾಃ - ಸ - ಜೋಷಾಃ - ವೃಷಭಂ - ಪತಿಮ್ ॥ ೨.೨೦೫ ॥

ವೈರೂಪಮ್ । ವಿರೂಪೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೦ ೫೦ ೧ ೧
೨೦೫.೧. ಅಸೃಗ್ರಮಾಇನ್ದ್ರಾಽಽತೇಗಿರಾಃ ॥ ಪ್ರಾತೀಽ೨ತ್ವಾಮೂಽ೨

೦ ೧ ೨ ೧
ತ್ । ಅಹಾ । ಸತಾ ॥ ಸಾಽ೧ಜೋಽ೨ಷಾವಾಽ೨ ॥ ಷಭಾ

೧ ೨ ೧
ಽ೨ಮ್ಪತಿಮ್ । ಓಽ೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೩ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೫ । ಡು । ೩೨ ॥ ೩೪೮ ॥

ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ! ತೇ ಗಿರಃ** ತ್ವದೀಯಾಃ ಸ್ತುತಿಃ **ಅಸೃಗ್ರಂ** ಸೃಷ್ಟವಾನಸ್ಮಿ । ತಾ ಗಿರಃ ಸ್ವರ್ಗೇಽವಸ್ಥಿತಂ **ತ್ವಾಂ ಪ್ರತಿ ಉದಹಾಸತ** ಉದ್ಗತ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ನುವನ್ ತಾದೃಶೀ ರ್ಗಿರಸ್ತ್ವಂ **ಸಜೋಷಾಃ** ಸೇವಿತವಾನಸಿ । ಕೀದೃಶಂ ತ್ವಾಮ್ **ವೃಷಭಂ** ಕಾಮಾನಾಂ ವರ್ಷಿತಾರಂ **ಪತಿಂ** ಸೋಮಸ್ಯ ಪಾತಾರಂ ಯಜಮಾನಾನಾಂ ಪಾಲಯಿತಾರಂ ವಾ । ಪಾತಾವಾಪಾಲಯಿತಾವೇತಿ - ೧೦,೧೧ - ಯಾಸ್ಕೇ ನೋಕ್ತತ್ವಾತ್ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನೇ, **ಅಸೃಗ್ರಮ್ ತೇ ಗಿರಃ** ನಿನ್ನ ಸ್ತುತಿಗಾಗಿಯೇ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿರುವ ಈ ವೇದವಾಣಿಗಳು, **ವೃಷಭಂ ಪತಿಮ್** ಕಾಮನೆಗಳನ್ನು ವರ್ಷಿಸಿ ಕಾಪಾಡುವ, **ತ್ವಾಂ ಪ್ರತಿ** ನಿನ್ನೆಡೆಗೆ, **ಉದ ಹಾಸತ** ಧಾವಿಸಿ ತಲಪುತ್ತಿವೆ, **ಸಜೋಷಾಃ** ಸೇವ್ಯಮಾನಾಃ ಜುಷೀ

ಪ್ರೀತಿಸೇವನಯೋರಿತ್ಯಸ್ಯೇದಂ ರೂಪಮ್, ಅವುಗಳ, ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸು.

ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನೇ, ನಿನ್ನ ಸ್ತುತಿಗಾಗಿಯೇ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿರುವ ನಿನ್ನದೇ ವೇದವಾಣಿ ಭಕ್ತಿಶ್ರದ್ಧೆಸೇವೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ನಿನ್ನೆಡೆಗೆ ಧಾವಿಸುತ್ತಿದೆ. ಒಲವಿನಿಂದ ನೀನು ಅವುಗಳ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸು.

ಇಂದ್ರ! ನಿನ್ನ ಸ್ತುತಿಗೆನುತ್ತೆ ರೂಪಿತಮಾದುದೀ
ನಿನ್ನ ನುಡಿ-ವೇದತತಿ, ನಿನ್ನೆಡೆಗೆ ಧಾವಿಸಿರ್ಕುಂ ।
ಭಕ್ತಿಯುತ್ಸಾಹದಿಂ; ಅದನೊಲ್ದು ಕೊಳ್ವುದೊಡನೆ ॥

ಋಕ್ - ೨೦೬

ವತ್ಸಃ ಕಾಣ್ವಃ ಪಶೋಶ್ಯಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೨ ೩ ೨u ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ಸುನೀಥೋ ಘಾ ಸ ಮರ್ತ್ಯೋ ಯಂ ಮರುತೋ ಯಮರ್ಯಮಾ ।

೩ ೨u ೩ ೧ ೨
ಮಿತ್ರಾಸ್ಪಾನ್ತ್ಯದ್ರುಹಃ ॥ ೩.೨೦೬ ॥

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩
ಸುನೀಥಃ - ಸು - ನೀಥಃ - ಘ - ಸಃ - ಮರ್ತ್ಯಃ । ಯಂ - ಮರುತಃ - ಯಂ - ಅ

೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ರ್ಯಮಾ ॥ ಮಿತ್ರಾಃ - ಮಿ - ತ್ರಾಃ - ಪಾನ್ತಿ - ಅದ್ರುಹಃ - ಅ - ದ್ರುಹಃ ॥

ಸೌಮಿತ್ರಮ್ ಕೌತ್ಸಂ ವಾ । ಸುಮಿತ್ರೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ಸ್ಪ್ರಃ ॥

೨೦೬.೧. ಸುನೀಥೋಘಾऽಸಿಸಮರ್ತ್ಯಾಃ ॥ ಯಂಮರುತೋ

ऽಯಮರ್ಯಮಾ ॥ ಮಿತ್ರಾಸ್ಪಾನ್ತ್ಯದ್ರುಹಃ ॥ ಊ ।

ಊ । ವಾಹಾऽ೩೧ಉವಾऽ೨ ॥ ಅತಿದ್ವಿಷಾऽ೨೩೪೫ಃ ॥

ದೀ - ೭ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೪ । ಥೀ ॥ ೩೩ ॥ ೩೪೯ ॥

ಸಃ ಮರ್ತ್ಯಃ ಮನುಷ್ಯಃ ಯಜಮಾನಃ **ಸುನೀಥಃ** ಸುಯಜ್ಞಃ ಸುನಯನೋವಾ ಭವತಿ । ಘ ಇತಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧೌ । ಇತ್ಯುಕ್ತಂ ಕಮಿತ್ಯಾಹ **ಯಂ** ಯಜಮಾನಂ **ಮರುತಃ** ದೇವಾಃ ಪಾನ್ತಿ ರಕ್ಷನ್ತಿ **ಅದ್ರುಹಃ** ಅದ್ರೋಗ್ಧಾರೋ ಮರುತಃ । ತಥಾ **ಅಯಮ್ ಅರ್ಯಮಾ** ಪಾತಿ! **ಯಂ ಮಿತ್ರಃ** ಪಾತಿ ಸ ಏವಂ ಭವತೀತಿ ॥

ಮರುತಃ ಹಿರಣ್ಯಾರ್ಥಃ - ನಿ.೧.೨, ರೂಪಾರ್ಥಃ - ನಿ.೩.೭., ಋತ್ವಿಗ್ವಾಚಕಶ್ಚ - ನಿ.೩.೧೮ । ಅಥ ಚ ಅನ್ತರಿಕ್ಷ ದೇವಗಣೇಷ್ವಪಿ ಮರುತಃ । ಸ್ಮರ್ಯನ್ತೇ ಅಥಾತೋ ಮಧ್ಯಸ್ಥಾನೋ ದೇವಗಣಾಃ । ತೇಷಾಂ ಮರುತಃ ಪ್ರಥಮಾಗಾಮಿನೋ ಭವನ್ತಿ । ಮರುತೋ ಮಿತಂ ಗವಿಣೋ ವಾ ಮಿತರೋಚಿನೋ ವಾ ಮಹದ್ರವನ್ತೀತಿ ವಾ ॥ ಮರುದ್ದೇವತೆಗಳು, **ಅರ್ಯಮಾ** ಅಹೋರಾತ್ರಸ್ಯ ವಿಭಾಗ ಕರ್ತಾ ಆದಿತ್ಯ ವಿಶೇಷಃ - ನಿ.೧೨.೩೬., ಅರ್ಯಮಾ ದೇವತೆಗಳು, **ಮಿತ್ರಃ** ಅಹರಭಿಮಾನೀ ದೇವಃ ಅಯಮಪಿ ಆದಿತ್ಯ ವಿಶೇಷಃ - ನಿ.೨.೩೬., ಮಿತ್ರದೇವತೆ, **ಅದ್ರುಹಃ** ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ದ್ರೋಹವನ್ನು ಮಾಡದ, **ಸಃ ಮರ್ತ್ಯಃ** ಅಂತಃ ಮನುಷ್ಯನು, **ಸುನೀಥಃ** ಘ ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪಯಣಿಸುವ ಸುಪ್ರಶಸ್ತಃ - ಪ್ರಶಂಸಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ದ್ರೋಹವನ್ನೆಸಗದ ಮನುಷ್ಯನು ಅಹರ್ನಿಶಿ ಮರುತ್ ಅರ್ಯಮಾ ಮಿತ್ರ ದೇವತೆಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೊಳಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಉತ್ತಮೋತ್ತಮ ಜೀವನ ಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲರಿಂದಲೂ ಪ್ರಶಂಸಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ.

ಅನ್ಯರ್ಗೆ ವಂಚನೆಯನೆಸಗದ ಮನುಷ್ಯನೆಂದುಂ
ಅರ್ಯಮನ, ಮಿತ್ರನ, ಮರುತ್ತರ ಸುರಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ
ಬಾಳ್ದಪಂ ನಲ್ಬಗೆಯಿನೆಲ್ಲರಿಂ ಮೆಚ್ಚುವಡೆದು ॥

ಋಕ್ - ೨೦೮

ತ್ರಿಶೋಕಃ ಕಾಣ್ವಃ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨
ಯದ್ವೀಡಾವಿನ್ದ್ರ ಯತ್ಸ್ಥಿರೇ ಯತ್ಪರ್ಶಾನೇ ಪರಾಭೃತಮ್ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ
ವಸುಸ್ಪಾರ್ಹಂತ ದಾ ಭರ ॥ ೪.೨೦೮ ॥

೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ
ಯತ್ - ವೀಡೌ - ಇನ್ದ್ರ - ಯತ್ - ಸ್ಥಿರೇ । ಯತ್ - ಪರ್ಶಾನೇ - ಪರಾ

೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩
ಭೃತಂ - ಪರಾ - ಭೃತಮ್ । ವಸು - ಸ್ಪಾರ್ಹಂ - ತತ್ - ಆ - ಭರ ॥

ತೌಭಮ್ । ತುಭೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ರ ೦ ೦ ೦ ೩ ೫ ೫ ೨ ೦ ೦
೨೦೮.೧. ಔಹೋವಾಔಹೋಽ೨೩ಳವಾ । ಓಽ೬ಹಾ । ಯದ್ವೀಡಾ

೪   ೨ ೩ ೫   ೧೦೦   ೦ ೦ ೩
ವೀಽ೩ನ್ವಾಽ೩ಯತ್ಸ್ಥಿರಾಇ ॥ ಔಹೋವಾಔಹೋಽ೨೩

೫   ೫ ೨ ೦   ೪ ೧೦ ೩ ೫
೪ವಾ । ಓಽ೬ಹಾ । ಯತ್ಪರ್ಶಾನೇಽ೩ಪಾಽ೩ರಾಭೃತಮ್ ॥

೧೦ ೦   ೦ ೦ ೩   ೫   ೫   ೨೦
ಔಹೋವಾಔಹೋಽ೨೩೪ವಾ । ಓಽ೬ಹಾ । ವಸುಸ್ಪಾ

೪   ೧೦ ೩ ೫   ೧೦೦   ೦ ೦ ೩
ರ್ಹಾಽ೩ನ್ತಾಽ೩ದಾಭರ ॥ ಔಹೋವಾಔಹೋಽ೨೩೪

೫   ೫   ೪
ವಾ । ಓಽ೬ಹಾ । ಹೋಽ೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೨೨ । ಪ - ೧೩ । ಮಾ - ೭ । ಜೇ । ೩೪ ॥ ೩೫೦ ॥

ಹೇ ಇನ್ದ್ರ ತ್ವಯಾ ಚ **ವೀಡೌ** ದೃಢೇ ಪರ್ವೈಃ ಕಂಪಯಿತುಮಶಕ್ಯೇ **ಯತ್** ಧನಂ ಪರಾಭೃತಂ ವಿನ್ಯಸ್ತಂ **ಯತ್** ಚ **ಸ್ಥಿರೇ** ಸ್ವಯಮಚಲೇ ಪರಾಭೃತಂ ಯತ್ ಚ ಅಪಿ **ಪರ್ಶಾನೇ** ವಿಮರ್ಶಾ ಕ್ಷಮೇ **ಪರಾಭೃತಂ** ಯದ್ **ವಸು ಸ್ಪಾರ್ಹಂ** ಸ್ಪೃಹಣೀಯಂ **ತತ್** ಧನಮ್ **ಆಭರ** ಆಹರ.

ಇನ್ದ್ರನೇ **ಯತ್** ಯಾವಧನವು, **ವೀಡೌ** ದೃಢವಾದ ಗುಪ್ತಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ, **ಪರಾಭೃತಾ** ಜೋಪಾನವಾಗಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯೋ, **ಸ್ಥಿರೇ** ಅಚಲವಾದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯೋ, **ಪರ್ಶಾನೇ** ಪರಿಶಾನೇ ಇತಿ 'ಇ' ಕಾರ ಮಧ್ಯಪಾತಸ್ತು ಪ್ರಾತಿಶಾಖ್ಯಾನುಶಾಸನಾತ್ ಕೌಥುಮರೇವ, ಕೂಪಾದಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೆ ಸಿಲುಕದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ, ಬಚ್ಚಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯೋ, **ತತ್** ಅಂತಹ, **ಸ್ಪಾರ್ಹಂ** ಪಡೆಯಲು ಬಹು ಯೋಗ್ಯವಾದ, **ವಸುಂ** ಅಪೇಕ್ಷಾಯೋಗ್ಯವಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಧನವನ್ನು, **ಆಭರ** ನಮಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸು.

ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರದೇವನೇ, ಬಹುದೃಢವಾದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಜೋಪಾನವಾಗಿಟ್ಟಿರುವ ಅಚಲವಾದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಕೂಪಾದಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೇ ಸಿಗದ ಬಹುಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬಚ್ಚಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಅಪೇಕ್ಷಾ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಬಹುಶ್ರೇಷ್ಠವಾಗಿರುವ ಧನವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸು.

ಹರಿಹಯನೆ! ದುರ್ಗಮಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತವಾಗಿ
ಜತನಮಾಗಿರ್ಪ ಸಂಪದವನೆಲ್ಲರ್ ಬೇಳ್ಪುದಂ ।
ಮಿಗಿಲೊಳಿತನೀವುದಂ ನಮಗೀವುದೊಲ್ಮೆಯಿಂದಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೦೮

ಸುಕಕ್ಷ ಆಙ್ಗಿರಸಃ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨
ಶ್ರುತಂ ವೋ ವೃತ್ರಹನ್ತಮಂ ಪ್ರ ಶರ್ಧಂ ಚರ್ಷಣೀನಾಮ್ ।

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ಆಶಿಷೇ ರಾಧಸೇ ಮಹೇ ॥ *೫.೨೦೮ ॥*

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩
ಶ್ರುತಂ – ವಃ – ವೃತ್ರಹನ್ತಮಂ – ವೃತ್ರ – ಹನ್ತಮಮ್ । ಪ್ರ – ಶರ್ಧಂ – ಚರ್ಷ

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೨
ಣೀನಾಮ್ ॥ ಆಶಿಷೇ – ಆ – ಶಿಷೇ – ರಾಧಸೇ – ಮಹೇ ॥ *೫.೨೦೮ ॥*

ಶ್ರೌತಮ್ । ಶ್ರುತೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೪ ೧೦ ೨
೨೦೮.೧. ಶ್ರುತಾಮ್ । ವೋವೃತ್ರಹನ್ತಮಮ್ । ಪ್ರಶರ್ಧಞ್ಚರ್ಷ

೧ ೨ ೦೧ ೨^ ೩೦ ೨
ಣಾ೨೩ಇನಾಮ್ ॥ ಆಶಾಇಷಾ೨೩ಇರಾ ॥ ಧಸೇಮ

೧ ೨ ೪ ೫ ೪
ಹಾ । ಔ೩ಹೋವಾ । ಹೋ೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೩ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೭ । ಡೇ । ೩.೫ ॥ ೩೫೧ ॥

ಇತಿ ಗ್ರಾಮೇಗೇಯಗಾನೇ ಪಂಚಮಃ ಪ್ರಪಾಠಕಃ ॥ ೫ ॥

ಶ್ರುತಮ್ ವಿಖ್ಯಾತಮ್ **ವೃತ್ರಹನ್ತಮಮ್** ಅತಿಶಯೇನ ವೃತ್ರಸ್ಯ ಹನ್ತಾರಂ **ಶರ್ಧಮ್** ಬಲಭೂತಮ್ ವೇಗವತ್ತರಂ ವಾ ಏತಾದೃಶಮಿನ್ದ್ರಂ **ಚರ್ಷಣೀನಾಂ** ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ **ವಃ** ಯುಷ್ಮಾಕಂ **ಆಶಿಷೇ** ಅಶ್ನೋತೇರ್ಲೇಟಿ ಉತ್ತಮ ಇತಿ ಸಿಪ್ ಪ್ರತ್ಯಯಃ ಛಂದಸಿ ದೃಶ್ಯತೇ - ೬.೪.೭.೩. ಪಾ - ಇತ್ಯಾಡಾಗಮಃ ತಮಿನ್ದ್ರಂ ಸ್ತುತಿಭಿಃ ಪ್ರೀಣಯಿತ್ವಾ ಯುಷ್ಮಭ್ಯಂ ಪ್ರಕರ್ಷೇಣ ಅಶ್ನವೈ ಪ್ರಯಚ್ಛಾನೀತ್ಯರ್ಥಃ । ಕಿಮರ್ಥಮ್! **ಮಹೇ** ಮಹತೇ **ರಾಧಸೇ** ಧನಾಯ ಧನಂ ಯುಷ್ಮಭ್ಯಂ ದಾತುಮ್ । ಆಶಿಷೇ ಆಶುಷೇ ಇತಿ ಚ ಪಾಠೌ ॥

ಶ್ರುತಂ ಬಹುಪ್ರಸಿದ್ಧನೂ, ವೃತ್ರಹಂತಮಂ ವೃತ್ರೋ ಮೇಘ ಇತಿ ನೈರುಕ್ತಾಃ । ತ್ವಾಷ್ಟ್ರೋಽಸುರ ಇತ್ಯೈತಿಹಾಸಿಕಾಃ । ಅಪಾಂ ಚ ಜ್ಯೋತಿಷಾಶ್ಚ ಮಿಶ್ರೀಭಾವ ಕರ್ಮಣೋ ವರ್ಷಕರ್ಮಜಾಯತೇ । ತತ್ರೋಪಮಾರ್ಥೇನ ಯುದ್ಧವರ್ಣಾ ಭವನ್ತಿ ಇತಿ ಯಾಸ್ಕಃ - ೨.೧೬ ॥ ವೃತ್ರರೂಪೀ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿದವನೂ, ಶರ್ಧಂ ಬಹು ಬಲಶಾಲಿಯೂ ಉತ್ಸಾಹಿಯೂ ತ್ವರಿತಗಮನವುಳ್ಳವನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನನ್ನು, **ಚರ್ಷಣೀನಾಂ ವಃ** ಮನುಷ್ಯರಾದ ನಿಮಗೆ, **ಮಹೇ** ಬಹು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ತಾದ, **ರಾಧಸೇ** ಅನ್ನ ಧನವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು, **ಆಶಿಷೇ** ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಆವಾಹಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವೃತ್ರಸಂಕೇತವಾದ ಪಾಪಗಳನ್ನೂ ಶತ್ರುಗಳನ್ನೂ ನಾಶಮಾಡಿದವನೆಂದೂ ಬಲೋತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರಗತಿಯುಳ್ಳವನೆಂದೂ ಬಹುಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನನ್ನು, ಯಜ್ಞದ ಯಜಮಾನ ಋತ್ವಿಜರಿಗೆ ಮಾನವರಿಗೆ ಬಹುಮಹತ್ವವಾದ ಭೋಗಾನುಕೂಲವಾದ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಆವಾಹನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ವೃತ್ರರೂಪದ ಪಾಪರಾಜಿಯಂ ಪುಡಿಗೆಯ್ವನಂ
ಚುರುಕಿನವನಂ ಬಲಿಷ್ಠನನಿಂದ್ರನಂ ಜನ್ನದೊಳ್ ।
ಯಾಜಕರ ಹಿತಕೆಂದು ಮುದದಿಂದಮಾವಾಹಿಪೆಂ ॥

ಋಕ್ ೨೦೯

ವಾಮದೇವೋ ಗೌತಮಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಅರಂತ ಇನ್ದ್ರ ಶ್ರವಸೇ ಗಮೇಮ ಶೂರ ತ್ವಾವತಃ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಅರಂ ಶಕ್ರ ಪರೇಮಣಿ ॥ ಓ.೨೦೯ ॥

೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩
ಅರಂ – ತೇ – ಇನ್ದ್ರ – ಶ್ರವಸೇ ॥ ಗಮೇಮ – ಶೂರ – ತ್ವಾವತಃ ॥ ಅರಂ – ಶಕ್ರ

೧ ೨ರ
– ಪರೇಮಣಿ ॥ ಓ.೨೦೯ ॥

ಅಭೀಶವಮ್ । ಅಭೀಶುರ್ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨೦೯.೧. ಅರನ್ತಇನ್ದ್ರಶ್ರವಸೇऽಏ । ಏ ॥ ಗಮಾಇಮಶೂರತ್ವಾವ
ತಾऽಇಃ । ಹೋವಾऽಇಹಾಇ ॥ ಅರಾಜ್ ಶಾऽ೧ಕ್ರಾऽ೨
ಇ । ಹೋವಾऽಇಹಾಇ ॥ ಪರಾಇಮಾऽ೨ಇಣಾऽಇಳಇ
ಇ । ಓऽ೨ಇಳಶಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೩ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೯ । ಥೋ । ೧ ॥ ೩೫೨ ॥

ಹೇ **ಶೂರಃ** ವೀರ! **ಇನ್ದ್ರ! ತೇ** ತವ **ಶ್ರವಸೇ** ಶ್ರವಣೀಯಾಂ ತ್ವದೀಯಾಂ ಕೀರ್ತಿಂ ಶ್ರೋತುಮ್ । **ಅರಮ್** ಅಲಂ ಪರ್ಯಾಪ್ತಂ ಯಥಾ ಭವತಿ ತಥಾ **ಗಮೇಮ** ಪ್ರವೃತ್ತಾ ಭವೇಮ । ಹೇ **ಶಕ್ರ!** ಶಕ್ತಿಯುಕ್ತೇನ್ದ್ರ! **ತ್ವಾವತಃ** ತ್ವತ್ಸದೃಶಸ್ಯ **ಪರೇಮಣಿ** ಪರತ್ವೇ ಉತ್ಕರ್ಷ ನಿಮಿತ್ತಮ್ **ಅರಂ** ಗಮೇಮ ತ್ವತ್ಕೀರ್ತಿವದನ್ಯಸ್ಯಾಪಿ ತ್ವತ್ಸದೃಶಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ಕೀರ್ತಿಂ ಗಚ್ಛೇಮೇತ್ಯರ್ಥಃ ॥

ಶೂರ ಇನ್ದ್ರ ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ತೇ** ನಿನ್ನ, **ಶ್ರವಸೇ** ಶ್ರವಃ ಶ್ರವಣೀಯಂ, ಯಶಃ - ನಿರು.೧೧.೯., ಲೋಕದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹರಡಿರುವ ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಕೇಳಲು, **ಅರಂಗಮೇಮ** ಅತಿಶಯ ಆನಂದದಿಂದ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವೆವು, **ಶಕ್ರ** ಶಕ್ತಿಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿರುವ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ತ್ವಾವತಃ** - ನಿನ್ನಂತೆಯೇ ನಿನ್ನ ಸಮಾನರೇ ಆಗಿರುವ, **ಪರೇಮಣಿ** ಪೃ ಪಾಲನ ಪೂರಣಯೋಃ ಇತ್ಯಸ್ಮಾತ್ ಪರಮಃ । ಪರತ್ವೇಪರಅಭೀಷ್ಟ ಮೋಕ್ಷಸ್ವರೂಪ ನಿಮಿತ್ತಮ್ । ಪರಮೋತ್ಕೃಷ್ಟಂ

ಸ್ವರ್ಗಾಖ್ಯಂ ಸ್ಥಾನಂ । ತತ್ರ ಗಮ್ಯತೇ ಯೇನ ಸಃ ಪರಮೋ ಯಜ್ಞಃ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಟೋಮಾದಿ ॥ ೮ ॥ ಅರಂ ಹೊಂದುವೆವು.

ಪರಾಕ್ರಮಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ ಲೋಕಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹರಡಿರುವ ನಿನ್ನ ವಿಶಾಲವಾದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಆನಂದೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೇಳುವೆವು. ಶಕ್ತಿಯ ಕೇಂದ್ರವಾದ ಶಕ್ರನೇ ಇನ್ದ್ರನೇ ನಿನ್ನ ಮೇಲಿನ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಟೋಮಾದಿ ಯಜ್ಞಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಬೇಕಾದ ಮೋಕ್ಷ ನಿಮಿತ್ತವಾದ ಸ್ವರ್ಗವನ್ನು ಪಡೆಯುವೆವು.

ಬಲವಂತ ಮಘವಂತ! ಲೋಕವಿಶ್ರುತಮೆನಿಪ್ಪ
ನಿನ್ನ ಜಸಮಂ ಕೇಳಲುತ್ಸುಕರ್ ನಾಮ್ ನಿನ್ನವರ್ ।
ನಿನ್ನ ಬೇಳ್ವೆಯಿನಯ್ದುವೆವು ಸಗ್ಗಸೊಗವನಂತೆ ॥

ಋಕ್ - ೨೧೦

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಗಾಥಿನಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಧಾನಾವನ್ತಂ ಕರಮ್ಭಿಣಮಪೂಪವನ್ತಮುಕ್ಥಿನಮ್ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಇನ್ದ್ರ ಪ್ರಾತರ್ಜುಷಸ್ವ ನಃ ॥ ೭.೨೧೦ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೨
ಧಾನಾವನ್ತಂ - ಕರಮ್ಭಿಣಮ್ । ಅಪೂಪವನ್ತಂ - ಉಕ್ಥಿನಮ್ ॥ ಇನ್ದ್ರ - ಪ್ರಾತಃ

೩
- ಜುಷಸ್ವ - ನಃ ॥ ೭.೨೧೦ ॥

ಪೌಷಮ್ । ಪೂಷಾ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫೦ ೦ ೩ ೨ ೩ ೪ ೫ ೧ ೦ ೨ ೨
೨೧೦.೧. ಧಾನಾವನ್ತಂಕರಂಭಿಣಾಮ್ ॥ ಅಪೂಪವನ್ತಮೂ೨೧ಕ್ಥೀ

೨ ^ ೩ ೫ ೩ ೫
೨೩ನಾಮ್ ॥ ಇನ್ದ್ರಾಪ್ರಾ೨೨೩೪ತಾಃ । ಓ೨೨೩೪ಹಾಇ ॥

೪ ೫ ೪ ॥ ೫
ಜುಷೋವಾ ॥ ಸ್ವಾ೫ನೋ೨೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೩ / ಪ - ೬ / ಮಾ - ೫ / ಟು / ೨ / ೩೫೩ ॥

ಯಜಮಾನೋ ಬ್ರೂತೇ ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ! ಧಾನಾವನ್ತಂ** ಧಾನಾಭ್ರಷ್ಟ ಯವಾಃ ತ್ವದ್ವಂತಂ **ಕರಂಭಿಣಂ** ಕರಮ್ಭೋದಧಿಮಿಶ್ರಾಃ ಸಕ್ತವಃ ತದ್ವನ್ತಮ್ **ಅಪೂಪವನ್ತಮ್** ಸವನೀಯ ಪುರೋಡಾಶೋಪೇತಮ್ **ಉಕ್ಥಿನಮ್** ಸ್ತೋತ್ರಿಣಮ್ **ನಃ** ಅಸ್ಮದೀಯಮಿಮಂ ಸೋಮಂ **ಪ್ರಾತಃ** ಸವನೇ **ಜುಷಸ್ವ** ಸೇವಯ । ಕರಂಭ ಶಬ್ದಾತ್ ತದಾಸ್ಯಸ್ತೀತ್ಯತಿ ಇನಿಃ ತಸ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಯಸ್ವರಃ । ಪ್ರಾತಃ ಸ್ವರಾದಿಷ್ವಂತೋದಾತ್ತತ್ವೇನ ಪಠಿತ್ವಾದನ್ತೋ ದಾತ್ತಃ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನೇ, **ಧಾನಾವನ್ತಂ** ಧಾನಾಃ ಭ್ರಷ್ಟಯವಾಃ ತದ್ವನ್ತಂ ತಾಭಿಸಹಿತಾಃ । ಹುರಿದ ಯವಧಾನ್ಯದ ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಅರಳು ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕೂಡಿ ದ, **ಕರಂಭಿಣಂ** ಧಾನಾಃ ಪಿಷ್ಟಾಃ ಆಜ್ಯೇನ ಸಂಯುಕ್ತಾಃ, **ಅಪೂಪವನ್ತಃ** ಅಪೂಪಃ ಪುರೋಡಾಶಃ ಅಸ್ಮಿನ್‌ಸನ್ತೀತಿ ಅಪೂಪವಾನ್ । ತದ್ವನ್ತಮ್ । ಅಪೂಪವನ್ತಮ್ । ಪುರೋಡಾಶಾದಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ, **ಉಕ್ಥಿನಂ** ಉಕ್ಥಾನಿ ಸ್ತೋತ್ರಾಣಿ । ತಾನಿಯ ಸ್ಮಿನ್ ಸನ್ತಿ ಸುಕ್ಥೀ ತಮುಕ್ಥಿನಮ್ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ತಂ ಸ್ತುತ ಶಸ್ತ್ರ ಸಹಿತಂ ಸೋಮಂ । ಸ್ತುತಶಸ್ತ್ರಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಪವಿತ್ರವಾದ, **ನಃ** ನಾವು

ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಟ್ಟಿರುವ ಈ ಸೋಮರಸವನ್ನು, ಪ್ರಾತಃ ಯಜ್ಞದ ಪ್ರಾತಃ ಸವನದಲ್ಲಿ ದಯಮಾಡಿ, ಜುಷಸ್ವ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸೇವಿಸು.

ಅರಳು ಮೊಸರು ಮಿಶ್ರವಾದ ಅಪೂಪಭಕ್ಷ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಪುರೋಡಾಶ ದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಶಸ್ತ್ರ ಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಪವಿತ್ರವಾದ ನಾವು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಟ್ಟಿರುವ ಈ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಇನ್ದ್ರನೇ ಪ್ರಾತಸ್ಸವನ ದಲ್ಲಿ ದಯಮಾಡಿ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸೇವಿಸು.

ಇದೊ ಕರಂಭ, ಅಪ್ರೂಪ, ಸೋಮರಸಮೊಪ್ಪಿರುವುದು
ಶಾಸ್ತ್ರಾನುಸಾರಮಿದು ಋಕ್ಸಾಮಸಂಪನ್ನಮಯ್ ।
ದೇವ! ನೀನೊಪ್ಪಿಸಿಕೊ! ಮುಂಜಾನೆ ಸವನಾಂಗಮಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೧೧

ಗೋಷೂಕ್ತ್ಯಶ್ವಸೂಕ್ತಿನೌ ಕಾಣ್ವಾಯನೌ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ ೧ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಅಪಾಂ ಫೇನೇನ ನಮುಚೇಃ ಶಿರ ಇನ್ದ್ರೋದವರ್ತ್ತಯಃ ।

೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨
ವಿಶ್ವಾ ಯದಜಯ ಸ್ಪೃಧಃ ॥ ೮.೨೧೧ ॥

೩ ೨ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩
ಅಪಾಂ - ಫೇನೇನ - ನಮುಚೇಃ - ನ - ಮುಚೇಃ । ಶಿರಃ - ಇನ್ದ್ರ - ಉತ್ - ಅ

೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ
ವರ್ತಯಃ ॥ ವಿಶ್ವಾಃ - ಯತ್ - ಅಜಯಃ - ಸ್ಪೃಧಃ ॥ ೮.೨೧೧ ॥

ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಕ್ಷುರಪವಿ । ಇನ್ದ್ರೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೪೦ ೦ ೫೦ ೪ ೫ ೪ ೧ ೨ ೧ ೬ ^
೨೧೧.೧. ಅಪಾಫೇನೇನನಮುಚೇಃ ॥ ಶಿರಇ । ದ್ರೋ೯ತ್ । ಅವಾ೨೨

೩ ೫ ೧ ೧ ^ ೩
ರ್ತಾ೨೨೩೪ಯಾಃ । ವಾಇಶ್ವಾ೨೨೩ಃ ॥ ಯಾ೨೨ದಾ೨೨೩

೫೦ ೦ ೨ ೧ ೩ ೧೧೧
೪ಔಹೋವಾ ॥ ಜಯಸ್ಪೃಧಾ೨೨೩೪೫: ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೮ । ಫೈ । ೩ ॥ ೩೫೪ ॥

ಪುರಾ ಕಿಲೇನ್ದ್ರೋಽಸುರಾನ್ ಜಿತ್ವಾ ನಮುಚಿಮಸುರಂ ಗೃಹೀತುಂ ನ ಶಶಾಕ । ಸ ಚ ಯುಧ್ಯಮಾನಸ್ತೇನಾಸುರೇಣ ಜಗೃಹೇ । ಸ ಚ ಗೃಹೀತಮಿನ್ದ್ರಮೇವಮವೋಚತ್ ತ್ವಾಂ ವಿಸೃಜಾಮಿ ರಾತ್ರಾವಹ್ನಿ ಚ ಶುಷ್ಕೇಣಾರ್ದ್ರೇಣ ಚಾಯುಧೇನ ಯದಿ ಮಾಂ ಮಾ ಹಿಂಸೀರಿತಿ । ಸ ಇನ್ದ್ರಸ್ತೇನ ವಿಸೃಷ್ಟಃ ಸನ್ ಅಹೋರಾತ್ರಯೋಃ ಸಂಧೌ ಶುಷ್ಕಾರ್ದ್ರ ವಿಲಕ್ಷಣೇನ ಫೇನೇನ ತಸ್ಯ ಶಿರಶ್ಚಿಚ್ಛೇದ । ಅಯಮರ್ಥೋಽಸ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿಪಾದ್ಯತೇ । **ಇನ್ದ್ರ:** ತ್ವಮ್ **ಅಪಾಂ ಫೇನೇನ** ವಜ್ರೀಭೂತೇನ **ನಮುಚೇಃ** ಅಸುರಸ್ಯ **ಶಿರಃ ಉದವರ್ತ್ತಯಃ** ಶರೀರಾದುದ್ಗತಮವರ್ತ್ತಯಃ ಅಚ್ಛೈತ್ಸೀರಿತ್ಯರ್ಥಃ । ಕದೇತಿ ಚೇತ್ **ಯದ್** ಯದಾ **ವಿಶ್ವಾಃ** ಸರ್ವಾಃ **ಸ್ಪೃಧಃ** ಸ್ಪರ್ಧಮಾನಾಃ ಆಸುರೀಸೇನಾಃ **ಅಜಯಃ** ಜಿತವಾನಸಿ । ಇನ್ದ್ರೋ ವೃತ್ತಹನ್ತಾ ಅಸುರಾನ್ ಪರಾಸ್ಯ ನಮುಚಿಮಸುರಂ ನಾಲಭತ, ಇತ್ಯಾದಿಕ ಮಧ್ವರ್ಯು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮನುಸಂಧೇಯಮ್ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ಯತ್ ವಿಶ್ವಾಃ ಸ್ಪೃಧಃ** ಸ್ಪೃಧಃ ಸಂಗ್ರಾಮನಾಮ, ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಎದುರಾದ ಅಸುರರ ಸಮಸ್ತಸೇನೆಯನ್ನೂ ಜಯಿಸಿದನಂತರ,

ಅಪಾಂ ಫೇನೇನ ಒಣಗಿದ್ದೂ ಅಲ್ಲದ ಹಸಿಯೂ ಅಲ್ಲದ ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನ ನೊರೆಯಿಂದಲೇ, **ನಮುಚೇಃ ಶಿರಃ** ನಮುಚಿಯೆಂಬ ಅಸುರನ ಶಿರಸ್ಸನ್ನು, **ಉದವರ್ತ್ತಯ** ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಿದೆ.

ಹಿಂದೆ ದೇವಲೋಕದೊಡೆಯನೊಂದಿಗೆ ಅಸುರರ ಒಡೆಯ ನಮುಚಿಯು ಭಯಂಕರ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ. ಇನ್ದ್ರ ನಮುಚಿಯ ಸೇನೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜಯಿಸಿದರೂ ನಮುಚಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮುಚಿಯೇ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ಹಿಡಿದ. ಆಗ ನಮುಚಿಯ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಹಗಲು ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿಯ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಾಗಲೀ ಒಣಗಿದ ಅಥವಾ ಒದ್ದೆಯಾದ ಯಾವ ಆಯುಧದಿಂದಾಗಲೀ ನಮುಚಿಯನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾಷೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡ ಕೆಲಕಾಲದ ನಂತರ ಒಣಗಿದ್ದೂ ಅಲ್ಲದ ಹಸಿಯದೂ ಅಲ್ಲದ ಸಮುದ್ರದ ನೊರೆಗೆ ತನ್ನ ವಜ್ರಾಯುಧವನ್ನಾರೋಪಿಸಿ ಹಗಲೂ ಅಲ್ಲದ ರಾತ್ರಿಯೂ ಅಲ್ಲದ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಮುಚಿಯ ಶಿರವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಶತ್ರುವನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿದ. ಈ ಅದ್ಭುತ ಘಟನೆಯಲ್ಲಿನ ಇನ್ದ್ರನ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ಈ ಮನ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡಾಡಿದೆ ನಮುಚಿ - ಬೇಗ ಗುಣವಾಗದ ರೋಗ. ಇದನ್ನು ಸಮುದ್ರದ ನೊರೆಯ ಅನುಪಾನದಿಂದ ಹೋಗಲಾಡಿಸಬಹುದೆನ್ನಲಾಗಿದೆ.

ಇಂದ್ರನೆ! ರಣಾಂಗಣದೆ ಗೆಲ್ದಸುರರಂ ಬಳಿಕ್ಕಂ
ಕಡಲನೊರೆಯಿಂದಲೇ ನಮುಚಿಯ ಶಿರಂದರಿಯುತಂ
ವಿಕ್ರಮವನಡರ್ದ ಬಲಶಾಲಿ ನೀನಯ್! ಝಜಾರಿ! ॥

ಋಕ್ - ೨೧೨

ವಾಮದೇವೋ ಗೌತಮಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಇಮೇ ತ ಇನ್ದ್ರ ಸೋಮಾಃ ಸುತಾಸೋ ಯೇ ಚ ಸೋತ್ವಾಃ ।

೧ ೨
ತೇಷಾಂ ಮತ್ಸ್ವ ಪ್ರಭೂವಸೋ ॥ ೯.೨೧೨ ॥

೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೧
ಇಮೇ - ತೇ - ಇನ್ದ್ರ - ಸೋಮಾಃ । ಸುತಾಸಃ - ಯೇ - ಚ -ಸೋತ್ವಾಃ ॥ ತೇ

೨೦ ೩
ಷಾಂ - ಮತ್ಸ್ವ - ಪ್ರಭೂವಸೋ - ಪ್ರಭು - ವಸೋ ॥ ೯.೨೧೨ ॥

ಸೌಮಿತ್ರೇ ದ್ವೇ । ಸುಮಿತ್ರೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೦ ೨ ೧೧ ೨ ೧ ೨
೨೧೨.೧. ಇಮೇತಆ ॥ ದ್ರಸೋಮಾಃ । ಹೋವಾऽ೩ಹೋಇ । ಸು

೧೧ ೦ ೨ ೧ ೨^ ೩ ೫ ೩ ೫೦
ತಾಸೋಯೇऽ೩ । ಚಾಸೋತೂऽ೨೩೪ವಾಃ ॥ ತೇऽ೪ಷಾ

೨ ೨ ೧ ೨ ೧ ೫ ೪
ಮ್ । ಹಾऽ೩ಹಾಇ ॥ ಮಾತ್ಸ್ವಪ್ರಭೂऽ೨೩೪ವಾ ॥ ವಾऽ

॥ ೫
೫ಸೋ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೭ ॥ ಭೇ । ೪ ॥ ೩೫೫ ॥

ಹೇ ಇನ್ದ್ರ ತೇ ತ್ವದರ್ಥಂ **ಇಮೇ** ಪುರತೋ ದೃಶ್ಯಮಾನಾಃ **ಸೋಮಾಃ ಸುತಾಸಃ** ಅಭಿಷುತಾಃ **ಯೇ ಚ** ಅನ್ಯೇ ಸೋಮಾಃ ಸೋತ್ವಾಃ ಇತ

ಊರ್ಧ್ವಮಭಿಷೋತವ್ಯಾಃ ಹೇ ಪ್ರಭೂವಸೋ! ಪ್ರಭೂತ ಧನವನ್ನಿನ್ದ್ರ! **ತೇಷಾಮ್** ಅಭಿಷೂತಾನಾಮ್ ಅಭಿಷೋತವ್ಯಾನಾಮರ್ಥೇ **ಮತ್ಸ್ವ** ಹೃಷ್ಟೋ ಭವ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯೇ, **ಪ್ರಭೂವಸೋ** ಪ್ರಭುಃ ಬಹುವಸು ಧನಃ ಯಸ್ಯ ಸಃ ಧನರಾಶಿಯುಳ್ಳವನೇ, **ತೇ ಇಮೇ ಸೋಮಾಃ ಸುತಾಸಃ** ನಿನಗಾಗಿ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹಿಂಡಿ ಈಗಾಗಲೇ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಟ್ಟಿರುವ ಈ ಸೋಮರಸವನ್ನೂ, **ಚ ಯೇ ಸೋತ್ವಾಃ** ಮುಂದೆ ನಿನಗಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸೋಮರಸವನ್ನೂ, **ತೇಷಾಮ್** ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪಾನಮಾಡಿ, **ಮತ್ಸ್ವ** ತೃಪ್ತನಾಗು, ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು.

ಅಪಾರ ಧನರಾಶಿಯ ಒಡೆಯನಾದ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನೇ ನಿನಗಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಹಿಂಡಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಟ್ಟಿರುವ ಸೋಮರಸವನ್ನೂ ಇದೀಗ ನಿನಗಾಗಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸೋಮರಸವನ್ನೂ ಪಾನಮಾಡಿ ತೃಪ್ತನಾಗು, ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು.

ಅಮಿತಸಂಪನ್ನಾಥ! ನಿನಗಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಯಿಂ-
ತೊಪ್ಪಿಹುದು ಸೋಮರಸಮಿದು; ಸಿದ್ಧವಾಗಲಿಹುದು
ನೀನೀಂಟುತಿದನೆಲ್ಲ ಪ್ಪೊರೆವುದ್ದೆ ಸೋಮರಸಿಕ! ॥

ಋಕ್ - ೨೧೩

ಶ್ರುತಕಕ್ಷಃ ಸುಕಕ್ಷೋ ವಾ ಆಂಗಿರಸಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ತುಭ್ಯಞ್ ಸುತಾಸಃ ಸೋಮಾಃ ಸ್ತೀರ್ಣಂ ಬರ್ಹಿರ್ವಿಭಾವಸೋ ।

೩ ೧ ೨
ಸ್ತೋತೃಭ್ಯ ಇನ್ದ್ರ ಮೃಡಯ ॥ ೧೦.೨೧೩ ॥

ಸ್ವ - ೮ । ಉ - ೨ । ಧಾ - ೩೩ । ಠಿ ॥

೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩
ತುಭ್ಯಂ - ಸುತಾಸಃ - ಸೋಮಾಃ । ಸ್ತೀರ್ಣಂ - ಬರ್ಹಿಃ - ವಿಭಾವಸೋ - ವಿ

೧ ೨ ೩
ಭಾ - ವಸೋ ॥ ಸ್ತೋತೃಭ್ಯಃ - ಇನ್ದ್ರ - ಮೃಡಯ ॥ ೧೦.೨೧೩ ॥

ಆ - ೩೩ । ಅ - ೧೧ । ಪ - ೧೨೫ । ಕು ॥

ಇತಿ ದ್ವಿತೀಯಾದಶತಿಃ ॥ ೨ ॥ ದಶಮಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೧೦ ॥
ದಶತಿ - ೧೦ ॥ ಖಂಡ - ೧೦ ॥

ಸೌಮಿತ್ರೇ ದ್ವೇ ಸುಮಿತ್ರೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪ ೫ ೨ ೧೧ ೦ ೦ ೦
೨೧೩.೧. ತುಭ್ಯಜ್‌ಹಾಉ ॥ ಸುತಾಸಸ್ಸೋಮಾಃ । ಸ್ತೀರ್ಣಂಬಾ೭೨

೨ ೧ — ೨
೩ರ್ಹೀಃ । ವಿಭಾ೭೨ಹೋ೭೧೩ । ವಾ೭೨೩ಸಾಉ ॥

೧ ೨ ೨ ೧ ^ ೩ ೨ ೫೦
ಸ್ತೋತಾ೭೩ಉವಾ೭೩ ॥ ಭ್ಯಆ೭೨ಇ । ದ್ರಮ್ಮ್ಯಾ೭೩೪ಔ

೦ ೩ ೫
ಹೋವಾ ॥ ಡಾ೭೨೩೪ಯಾ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೯ । ಘೋ । ೫ ॥ ೩೫೬ ॥

ದಶಚತುರ್ಥಃ ದಶಮಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೧೦ ॥ ದಶತಿಃ ॥ ೨ ॥

ಹೇ **ವಿಭಾವಸೋ** ದೀಪ್ತಿಧನ! ದೀಪ್ತಿವ್ಯಾಪಕ! ವಾ ಇನ್ದ್ರ ತುಭ್ಯಂ ತ್ವದರ್ಥಂ **ಸೋಮಾಃ ಸುತಾಸಃ** ಅಭಿಷುತಾಃ ತಥಾ **ಬರ್ಹಿಃ ಸ್ತೀರ್ಣಂ** ಪ್ರಸಾರಿತಮ್ । ಅತಃ ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ**! ತ್ವಂ ಬರ್ಹಿಷಿ ನಿಷದ್ಯ ಸೋಮಾನ್ ಪೀತ್ವಾ **ಸ್ತೋತೃಭ್ಯಃ** ಅಸ್ಮಭ್ಯಂ **ಮೃಡಯ** ದಯಾಂ ಕುರು ಯದ್ವಾ ಅಸ್ಮಾನ್ ಸುಖಯ ಕ್ರಿಯಾ ಗ್ರಹಣಂ ಕರ್ತವ್ಯಮ್ ಇತಿ ಚತುರ್ಥೀ ॥

ವಿಭಾವಸೋ ಪ್ರಕಾಶಮಯವಾದ ಧನವುಳ್ಳ ತೇಜಸ್ವಿಯೇ, **ಇನ್ದ್ರ**ನೇ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯೇ, **ತುಭ್ಯಮ್** ನಿನಗಾಗಿ, **ಸೋಮಾಃ ಸುತಾಸಃ** ಸೋಮರಸವನ್ನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹಿಂಡಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಡಲಾಗಿದೆ, **ಬರ್ಹಿಃ ಸ್ತೀರ್ಣಂ** ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿರುವ ದರ್ಭಾಸನದ ಮೇಲೆ ವಿರಾಜಮಾನನಾಗಿ ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡಿ, **ಸ್ತೋತೃಭ್ಯಃ** ನಾವು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರನ್ನು, **ಮೃಡಯ** ಸಂತೋಷಪಡಿಸು.

ಪ್ರಕಾಶಮಯವಾದ ಧನವುಳ್ಳವನೂ ತೇಜಸ್ವಿಯೂ ಆಗಿರುವ ಇನ್ದ್ರನೇ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಿರುವ ದರ್ಭಾಸನದ ಮೇಲೆ ವಿರಾಜಮಾನನಾಗಿ ನಿನಗಾಗಿ ವಿಧಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಟ್ಟಿರುವ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತರಾದ ನಮ್ಮನ್ನು ಆನಂದಗೊಳಿಸು.

ಎಲೆೈ ವಿಭಾವಸುವೆ! ನಿನಗಾಗಿ ದರ್ಭಾಸ್ತರಣದೊಳ್
ಸೋಮವಿದು ಸಿದ್ಧಮಿರ್ಪುದು ಶಾಸ್ತ್ರವಿಧಿಸಜ್ಜಿತಂ ।
ನಿನ್ನಂ ನುತಿಪ್ಪೆಮ್ಮನಿದನೀಂಟಿ ತುಷ್ಟಿಗೊಳಿಸಯ್ ॥

ಋಕ್ - ೨೧೪

ಶುನಃ ಶೇಪ ಆಜೀಗರ್ತಿಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ

೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಆವ ಇನ್ದ್ರಂ ಕ್ರಿವಿಂ ಯಥಾ ವಾಜಯನ್ತಃ ಶತಕ್ರತುಮ್ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಮꣳ ಹಿಷ್ಠꣳ ಸಿಂಚ ಇನ್ದುಭಿಃ ॥ ೧.೨೧೪ ॥

೨ ೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨ ೩
ಆ - ವಃ - ಇನ್ದ್ರ - ಕ್ರಿವಿಂ - ಯಥಾ । ವಾಜಯನ್ತಃ - ಶತಕ್ರತುಂ - ಶತ - ಕ್ರತು

೧ ೨೦ ೨ ೧ ೨೦
ಮ್ । ಮꣳಹಿಷ್ಠꣳ - ಸಿಞ್ಚೇ - ಇನ್ದುಭಿಃ ॥ ೧.೨೧೪ ॥

ಕೌತ್ಸೇ ದ್ವೇ । ಕುತ್ಸೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫೦ ೧ ೦
೨೧೪.೧. ಆವಇನ್ದ್ರಾಮ್ ॥ ಕ್ರಿವಿಂಯಥಾ । ವಾಜಯಾ೨೩

೨ ೧ ೨ ೧
ನ್ತಾಃ । ಶತಾಕ್ರತುಮ್ ॥ ಮꣳ ಹಿಷ್ಠಾ೨೩ꣳ ಸೀ ॥ ಚಾ

ನ ೫
ಯಾ೩೨ಉವಾ೩ಇ ॥ ದೂ೨೩೪ಭೀಃ ॥

ದೀ - ೨ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೭ । ಭೇ । ೬ ॥ ೩೫೭ ॥

ವಾಜಯನ್ತಃ ಅನ್ನಮಿಚ್ಛನ್ತೋ ವಯಂ ಶುನಃಶೇಪಾಃ ಹೇ ಋತ್ವಿಗ್ಯಜಮಾನಾಃ! **ವಃ** ಯುಷ್ಮಾಕಂ ಸಂಬಂಧಿನಮ್ **ಇನ್ದ್ರಮ್** ಇನ್ದುಭಿಃ ಸೋಮೈಃ **ಆಸಿನ್ಚೇ** ವಚನವ್ಯತ್ಯಯಃ - ೩.೧.೮೫-ಪಾ - ಸರ್ವತಃ ಸಿಂಚಾ

ಮಹೇ ಸಪರ್ಯಾಮಃ । ಕೀದೃಶಮ್? **ಶತಕ್ರತುಂ** ಶತ ಸಂಖ್ಯಾಕ ಕರ್ಮೋಪೇತಮ್ **ಮಂಹಿಷ್ಠಮ್** ಅತಿಶಯೇನ ಮಹಾನ್ತಮ್ । ಸೇಚನೇ ದೃಷ್ಟಾನ್ತಃ **ಕೃವಿಂ ಯಥಾ** ಕೃತೀಚ್ಛೇದನೇ ಕೃತ್ಯತೇ ಛಿದ್ಯತೇ ಖನ್ಯತೇ ಇತಿ ಕೃವಿಃ ಕೃಷಿಃ ತಾಂ ಜಲೇನ ಪೂರಯನ್ತಿ ತದ್ವತ್ ॥ ಕ್ರಿವಿಂ ಇತಿ ಕಪಾಠಃ ಋಗ್ವೇದೀಯ ಪಾಠಶ್ಚ ॥ ಶ್ರೀಸಾಮಶ್ರಮಿಗಳು ಋಕ್ ಗಾನ ಭಾಷ್ಯಗಳಲ್ಲಿ **ಕೃವಿಂ** ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವಾಜಯನ್ತಃ ಅನ್ನಾದಿ ಆಹಾರ ಬಯಸುವ ನಾವು, **ವಃ** ನೀವು ಋತ್ವಿಜರು ಯಜ್ಞದ ಯಜಮಾನರು, **ಶತಕ್ರತುಮ್** ಅನೇಕ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ, ನೂರಾರು ಯಜ್ಞಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತನಾಗಿರುವ, **ಮಂಹಿಷ್ಠಮ್** ದಾತಾರನೂ ಮಹಿಮೋಪೇತನೂ ಆದ, **ಇನ್ದ್ರಂ** - ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನನ್ನು, **ಕ್ರಿವಿಂ ಯಥಾ** ಕ್ರಿವಿರಿತಿ ಕೂಪನಾಮ ನಿರು. *೩.೧೯.೮.,* ತತ್ಸಾಮೀಪ್ಯಾತ್ ಆವಾಹಕೋಪಿ ಕ್ರಿವಿರುಚ್ಯತೇ । ಯಥಾ ಶಬ್ದ ಉಪಮಾವಾಚೀ ಆವಾಹಕಮಿವ । ಯಥಾ ಕಶ್ಚಿತ್ ಆವಾಹಕಮುದ ಕೇನ ಆಸಿಂಚತಿ ತದ್ವತ್ ಇತ್ಯರ್ಥಃ । ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯಲು ಬಾವಿಯಿಂದ ಭೂಮಿಗೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸುವಂತೆ, ಋಗ್ವೇದ ೧.೩೦.೧ರಲ್ಲೂ, ಮಾಧವ- ವಿವರಣಕಾರರ ಪಾಠದಲ್ಲೂ, ಕ್ರಿವಿಂ ಎಂದೇ ಪಾಠವಿದೆ, ಕೃವಿ - ಪದ ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆಯಲ್ಲೂ ವೇದಕೋಶದಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತಕೋಶದಲ್ಲಿ, ಕೃವಿ ಸ್ತನ್ತುವಾಯದ್ರವ್ಯಮ್ ಕೃಞ ಕರಣೇಕ್ವಿನ್ ಉ -೪.೫೬, ಮಗ್ಗದಲ್ಲಿ ನೆಯ್ಗೆಗಾಗಿ ಉಪ ಯೋಗಿಸುವ ದ್ರವ್ಯ. ಈ ಅರ್ಥ ಇಲ್ಲಿ ವಿವಕ್ಷಿತವಲ್ಲ, ಇನ್ದುಭಿಃ ನೀರಿನಿಂದ/ ಸೋಮರಸದಿಂದ, **ಆಸಿಂಚೇ** ತೋಯಿಸೋಣ, ನೆನಸೋಣ, ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸೋಣ.

ಅನ್ನಾದಿ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳೆ ಬಯಸುವ ಕೃಷಿಕನು ಬಾವಿಯಿಂದ ಭೂಮಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಹಾಯಿಸುವಂತೆಯೇ ನಾವು ನೂರಾರು ಯಜ್ಞಾದಿ ಕರ್ಮ ಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತನೂ ಮಹಿಮೋಪೇತನೂ ದಾತಾರನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನನ್ನು ಸೋಮರಸದಿಂದ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಬೆಳಗೆಂದು ಬಾವಿನೀರಂ ಹಾಯಿಪಂತೆ ಕೃಷಕಂ
ಮಘವಂತ! ನೂರು ಜನ್ನಂಗಳೊಳ್ ನಾಮ್ ಸಮಂತು ।
ನಿನಗೊಪ್ಪಿಸಿದಪೆವಯ್ ಸೋಮಮಂ, ತುಷ್ಟಿಯಕ್ಕೆ ॥

ಋಕ್ - ೨೧೫

ಶ್ರುತಕಕ್ಷ ಆಂಗಿರಸಃ ॥ ಸುಕಕ್ಷೋ ಆಂಗಿರಸೋ ವಾ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ಅತಶ್ಚಿದಿನ್ದ್ರ ನ ಉಪಾಯಾ ಹಿ ಶತವಾಜಯಾ ॥

೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಇಷಾ ಸಹಸ್ರವಾಜಯಾ ॥ *೨.೨೧೫* ॥

೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ಅತಃ - ಚಿತ್ - ಇನ್ದ್ರ - ನಃ - ಉಪ । ಆ - ಯಾಹಿ - ಶತವಾಜಯಾ - ಶತ -

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩
ವಾಜಯಾ ॥ ಇಷಾ - ಸಹಸ್ರವಾಜಯಾ - ಸಹಸ್ರ - ವಾಜಯಾ ॥ *೨.೨೧೫* ॥

ಕೌತ್ಸೇ । ಕುತ್ಸೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೫ ೧ ೦ ೨ ೧೦
೨೧೫.೧. **ಅತಶ್ಚಿದಿನ್ದ್ರನಉಪಾಽ೬ಏ ॥ ಆಯಾಹಿಶ । ತವಾಜಾಽ೨೩**

೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೨ ೧ ೫
ಯಾಽ೩೪ ॥ ಇಷಾಽ೩೪ಸಹಾಽ೩ ॥ ಸ್ರವೋಽ೨೩೪ವಾ ॥

೪ ॥ ೫
ಜಾಽ೫ಯೋಽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೨ / ಪ - ೬ / ಮಾ - ೩ / ಚೆ / ೭ / ೩೫೮ ॥

ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ! ಅತಶ್ಚಿತ್** ಅಸ್ಮಾತ್ ದ್ಯುಲೋಕಾದೇವ ಯದ್ವಾ ಅಸ್ಮಾಚ್ಛತ್ರುಸ್ಥಾನಾತ್ **ಶತವಾಜಯಾ** ಶತಸಂಖ್ಯಾಕ ಬಲಯುಕ್ತೇನ ತಥಾ **ಸಹಸ್ರವಾಜಯಾ** ವಾಜೋಽನ್ನಮ್ - ನಿ.೨.೭ - ಸಹಸ್ರಸಂಖ್ಯಾಕಾನ್ನವತಾ ಬಹುಲಾನ್ನೇನ **ಇಷಾ** ಅನ್ನರಸೇನ ಯುಕ್ತಃ ಸನ್ **ನಃ** ಅಸ್ಮಾನ್ **ಉಪಾಯಾಹಿ** ಆಧಿಕಮಾಭಿಮುಖ್ಯೇನಾಗಚ್ಛ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯೇ, **ಅತಶ್ಚಿತ್** ದ್ಯುಲೋಕದಿಂದ ಸ್ವರ್ಗದಿಂದ, **ಶತವಾಜಯಾ** ಶತಮಿತಿ ಬಹುನಾಮ - ನಿ.೩.೧.೯., ವಾಜಃ ವೇಗಃ - ಸ್ಕೈ.೨.೨೮., ಬಹುವೇಗೋ ಯಸ್ಯಾಸಾ, ಬಹು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ, **ಸಹಸ್ರವಾಜಯಾ ಇಷಾ** ಸಹಸ್ರಾರು ಬಗೆಯ ಶಕ್ತಿಪ್ರದವಾದ ಅನ್ನಾದಿ ಆಹಾರಗಳೊಂದಿಗೆ, **ನಃ ಉಪಾಯಾಹಿ** ನಮ್ಮ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡು.

ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕದಿಂದ ಸಹಸ್ರಾರು ಬಗೆಯ ಶಕ್ತಿಪ್ರದವಾದ ಅನ್ನಾದಿ ಆಹಾರಗಳೊಂದಿಗೆ, ನಮ್ಮ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡು.

ಪರಮಸಂಪಚ್ಛಾಲಿ! ನಾಕದಿಂದಮಿತಬಲಮಂ
ತೀವಿ ತರ್ಪನ್ನಪಾನದೊಡಮೆಮ್ಮೆಡೆಗೆ ಜವದಿಂ ।
ಬಾರೆಲೈ ದೇವೇಂದ್ರ! ಭಕ್ತಪರಸುಗುಣಸಾಂದ್ರ ॥

ಋಕ್ - ೨೧೬

ತ್ರಿಶೋಕಃ ಕಾಣ್ವಃ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಆ ಬುನ್ದಂ ವೃತ್ರಹಾ ದದೇ ಜಾತಃ ಪೃಚ್ಛಾದ್ವಿ ಮಾತರಮ್ ।

೨ ೩ ೧ ೨೦
ಕ ಉಗ್ರಾಃ ಕೇ ಹ ಶೃಣ್ವಿರೇ ॥ ೩.೨೧೬ ॥

೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩
ಆ - ಬುನ್ದಂ - ವೃತ್ರಹಾ - ವೃತ್ರ - ಹಾ - ದದೇ । ಜಾತಃ - ಪೃಚ್ಛತ್ - ವಿ - ಮಾ

೧ ೨ ೩ ೨ ೩
ತರಮ್ ॥ ಕೇ - ಉಗ್ರಾಃ - ಕೇ - ಹ - ಶೃಣ್ವಿರೇ ॥ ೩.೨೧೬ ॥

ಔಷಸಮ್ । ಉಷಾಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫೦ ೨ ೧೦ ೨
೨೧೬.೧. ಆಬುನ್ದಂವೃ ॥ ತ್ರಹಾದ । ದಾಇ । ಜಾತ ೧ ಪೃಚ್ಛಾ೨ಇತ್ ।

೧ ^ ೩ ೫ ೨ ೧ ೨
ವಿಮಾ೨ಇತಾ೨ಇಳರಾಮ್ ॥ ಕಉಗ್ರಾ೨ಇ ೧ ಕೇ ॥

೧ ೨ ೦ ೧ ೨ ೧
ಹಾಶೃಣ್ವಿರೇ । ಇಡಾ೨ಇಭಾ೨ಇಳಇ । ಓ೨ಇಳಔಇ ॥

ಡಾ ॥ *ದೀ - ೩ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೫ । ಣು । ಲ ॥ ೩೫೯ ॥*

ಜಾತಃ ಉತ್ಪನ್ನಃ **ವೃತ್ರಹಾ** ಇನ್ದ್ರಃ **ಬುನ್ದಮ್** ಇಷ್ಟಮ್ ತಥಾ ಚ ಯಾಸ್ಕಃ ಬುನ್ದಂ ಇಷುರ್ಭವತೀತಿ - ನಿ.೬.೩೨ - **ಆದದೇ** ಆದಾಯ ಚೇಷುಮ್ **ಉಗ್ರಾಃ** ಉದ್ಗೂರ್ಣ ಬಲಾಃ **ಕೇ** ಕೇಚ ಇಹ **ಶೃಣ್ವಿರೇ** ವೀರ್ಯೇಣ ವಿಶ್ರುತಾ ಇತಿ ಸ್ವೀಯಾಂ **ಮಾತರಂ ವಿಪೃಚ್ಛಾತ್** ಅಪ್ರಾಕ್ಷೀತ್ ॥

ವೃತ್ರಹಾ ವೃತ್ರಾಸುರ ಸಂಹಾರಕನಾದ ಇನ್ದ್ರನು, ಜಾತಃ ಹುಟ್ಟುತ್ತಲೇ, ಬುನ್ದಮ್ ಬಾಣವನ್ನು, ಆದದೇ - ತೆಗೆದುಕೊಂಡನು, ಕೇ ಕೇ ಉಗ್ರಾಃ ಇಹ ಶೃಣ್ವಿರೇ ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲರೆಂದು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿರುವ ಉಗ್ರರಾದ ದುಷ್ಟರು

ಯಾರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು, ಮಾತರಮ್ ತನ್ನೊಲುಮೆಯ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ರನ್ನು ತಾಯಂದಿರನ್ನು, ಪೃಚ್ಛತ್ ಕೇಳಿದನು.

ವೃತ್ರಸಂಹಾರಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನು ಹುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಬಾಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲರೆಂದು ಕೇಳಿಬರುವ ಭಯಂಕರರಾದ ದುಷ್ಟರು ಯಾರಾರಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತನ್ನ ತಾಯಂದಿರನ್ನು ಕೇಳಿದನು.

ವೃತ್ರಸಂತ್ರಾಸಕಂ ಜನಿಸಿದೊಡನೆಯೆ ಬಾಣಮಂ
ಕಯ್ಕೊಂಡು ಜಗದೊಳಾರ್ ದುಷ್ಟರ್ ಭಯಂಕರಾತ್ಮರ್ ।
ಖಳರಿರ್ಪರೆಂದು ತಾಯಂ ಕೇಳ್ದನವರನಳಿಸಲ್ ॥

ಋಕ್ ೨೧೭

ಮೇಧಾತಿಥಿಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಬೃಬದುಕ್ಥꣳ ಹವಾಮಹೇ ಸೃಪ್ರಕರಸ್ನಮೂತಯೇ ।
೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಸಾಧꣳ ಕೃಣ್ವನ್ತಮವಸೇ ॥ ೪.೨೧೭ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩
ಬೃಬದುಕ್ಥಂ - ಬೃಬತ್ - ಉಕ್ಥಂ - ಹವಾಮಹೇ । ಸೃಪ್ರಕರಸ್ನಂ - ಸೃಪ್ರ - ಕರ
೧ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨೦
ಸ್ನಂ - ಊತಯೇ ॥ ಸಾಧಃ - ಕೃಣ್ವನ್ತಂ - ಅವಸೇ ॥ ೪.೨೧೭ ॥

ಭಾರದ್ವಾಜಮ್ । ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨೧೭.೧. ಬೃಬದುಕ್ಥಂ ಹಾ೨೬ವಾಮಹಾಇ ॥ ಸಾಪ್ರಾ೨೨ಕಾರಾ೨೨ । ಸ್ನಮೂ । ತಯಾಇ ॥ ಸಾ೨೧ಧಾ೨೨ ಕಾಣ್ವಾ೨೨ಇ ॥ ತಮೋ೨೨ಇಳವಾ ॥ ವಾ೨೫ಸೋ೨೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೨ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೩ । ಛೀ । ೯ ॥ ೩೬೦ ॥

ಊತಯೇ ಲೋಕಸ್ಯ ರಕ್ಷಣಾಯ **ಸೃಪ್ರಕರಸ್ನಮ್** ಪ್ರಸೃತ ಬಾಹುಂ ಕರ ಸ್ನೌಬಾಹೂ ಕರ್ಮಣಾಂ ಪ್ರಸ್ಥಾತಾರೌ ಇತಿ ಯಾಸ್ಕ ವಚನಾತ್ **ಅವಸೇ** ಲೋಕಸ್ಯ ಪಾಲನಾಯ **ಸಾಧಃ** ಸಾಧಕಂ ಧನಂ **ಕೃಣ್ವನ್ತಂ** ಕುರ್ವನ್ತಂ ಪ್ರಯಚ್ಛನ್ತಂ **ಬೃಬದುಕ್ಥಂ** ಮಹದುಕ್ಥಂ ಇನ್ದ್ರಮ್ **ಹವಾಮಹೇ** ಆಹ್ವಯಾಮಃ । ತಥಾ ಚ ಯಾಸ್ಕಃ ಬೃಬದುಕ್ಥೋ ಮಹದುಕ್ಥೋ ವಕ್ತವ್ಯಮಸ್ಮಾ ಉಕ್ಥಮಿತಿ ವಾ - ೬.೪ - ಇತಿ ॥ ಬೃಹಚ್ಛಬ್ದಃ ಹಕಾರಸ್ಯ ಬಕಾರಾಪತ್ತ್ಯಾ ರೂಪಂ । ಉಕ್ಥಶಬ್ದಃ ಸ್ತೋತ್ರವಚನಃ । ಬೃಹತ್ ಉಕ್ಥಂ ಯಸ್ಯ ಸ ಬೃಬದುಕ್ಥಃ । ತಂ ಬೃಬದುಕ್ಥಮ್ । ಇತಿ ವಿಂ ॥

ಊತಯೇ ಲೋಕರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ, **ಸೃಪ್ರಕರಸ್ನಮ್** ಪೌರುಷ ದ್ಯೋತಕವಾದ ಉದ್ದವಾಗಿ ಮುಂಚಾಚಿದ ಬಾಹು ಎತ್ತಿರುವ ಕೈ ಸರ್ವತ್ರ ವ್ಯಾಪ್ತ ವಾದ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಲುಪ ಬಲ್ಲ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನಿಲುಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೈ, ದಾನ ಮಾಡುವ ಉದಾರವಾದ ಕೈವುಳ್ಳ ಇನ್ದ್ರನು, ಸಾಧಃ ಸಮಸ್ತ ಸತ್ಕಾರ್ಯಗಳ ಸಾಧಕವಾದ ಕರ್ಮಾನುರೂಪ ಫಲ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ, ಕೃಣ್ವನ್ತಂ ಭಕ್ತಿಶ್ರದ್ಧೆಗಳಿಂದ ಅರ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವ, **ಬೃಬದುಕ್ಥಮ್** ಬೃಹತ್ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ ಬೃಹತ್ಸಾಮಗಾನ ದಿಂದ, **ಹವಾಮಹೇ**

ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಲೋಕರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸದಾ ಯುದ್ಧಸನ್ನದ್ಧನಾಗಿರುವವನೂ ಉದಾರನೂ ಸತ್ಕರ್ಮನಿರತನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ಕರ್ಮಾನುರೂಪ ಫಲಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಭಕ್ತಿಶ್ರದ್ಧೆಗಳಿಂದಲೂ ಬೃಹತ್ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಬೃಹತ್ಸಾಮಗಾನದಿಂದಲೂ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಲೋಕರಕ್ಷೆಗೆ ಸದಾ ಯುದ್ಧಸನ್ನದ್ಧನಂ ನಾಮ್
ಕೊಡುಗಯ್ಯ ಸತ್ಕರ್ಮನಿರತನಂ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ।
ಕರೆವೆವುತ್ತಮಬೃಹತ್ಸಾಮದಿಂ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೧೮

ಗೋತಮೋ ರಾಹೂ ಗಣಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

ಋಜುನೀತೀ ನೋ ವರುಣೋ ಮಿತ್ರೋ ನಯತಿ ವಿದ್ವಾನ್ ।
ಅರ್ಯಮಾ ದೇವೈಸ್ಸಜೋಷಾಃ ॥ ಋ.೨೧೮ ॥

ಋಜುನೀತೀ - ಋಜು - ನೀತೀ - ನಃ - ವರುಣಃ । ಮಿತ್ರಃ - ಮಿ - ತ್ರಃ - ನಯತಿ - ವಿದ್ವಾನ್ ॥ ಅರ್ಯಮಾ - ದೇವೈಃ - ಸಜೋಷಾಃ - ಸ - ಜೋಷಾಃ ।

ಕೌತ್ಸಂ ಕುತ್ಸೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೦ ೪೦ ೩೦ ೪ ೩ ೪ ೨ ೧೦ ೨ ೧
೨೧೮.೧. ಋಜುನೀತೀನೋವರುಣಃ । ಇಹಾ ॥ ಮಿತ್ರೋನಯತಿವಿ

೨ ೧ ೨ ೧೦ ೨
ದ್ವಾ ೨೩ನ್ಹಾಃ । ಇಹಾ ॥ ಅರ್ಯಮಾದಾ ೨೩ಇವಾಇ ।

೧ ೨ ೧ ನ ೨ ೩
ಇಹಾ ॥ ಸಜೋಷಾ ೩೨ಉವಾ ೩ ॥ ಈ ೩ಳಹಾ ॥

ದೀ - ೩ / ಪ - ೮ / ಮಾ - ೩ / ಋ / ೧೦ / ೩೬೧ //

ಅಹರಭಿಮಾನೀ ದೇವಃ **ಮಿತ್ರಃ ವರುಣಃ** ರಾತ್ರ್ಯಭಿಮಾನೀ । ಮಿತ್ರಶ್ಚ ವರುಣಶ್ಚ **ವಿದ್ವಾನ್** ನೇತವ್ಯಮುತ್ತಮಂ ಸ್ಥಾನಂ ಜಾನನ್ **ನಃ** ಅಸ್ಮಾನ್ **ಋಜುನೀತೀ** ಋಜುನೀತ್ಯಾ ಋಜುನಯನೇನ ಕೌಟಿಲ್ಯರಹಿತೇನ ಗಮನೇನ **ನಯತಿ** ಅಭಿಮತಂ ಫಲಂ ಪ್ರಾಪಯತಿ । ತಥಾ **ದೇವೈಃ** ಅನ್ಯೈಃ ಇನ್ದ್ರಾದಿಭಿಃ **ಸಜೋಷಾಃ** ಸಮಾನಪ್ರೀತಿಃ **ಅರ್ಯಮಾ** ಅಹೋರಾತ್ರಾವಿಭಾಗಸ್ಯ ಕರ್ತಾ ಸೂರ್ಯಶ್ಚ ಅಸ್ಮಾನೃಜುಗಮನೇ ನಾಭಿಮತಂ ಸ್ಥಾನಂ ಪ್ರಾಪಯತು ॥ ನಯತಿ ನಯತು ಇತಿ ಚ ಪಾಠೌ ॥

ಮಿತ್ರಃ ಅಹರಭಿಮಾನ ದೇವತೆಯು, **ವರುಣಃ** ರಾತ್ರ್ಯಭಿಮಾನ ದೇವತೆಯು, **ಅರ್ಯಮಾ** ಅಹೋರಾತ್ರಾದಿ ವಿಭಾಗಕರ್ತೃವಾದ ಸೂರ್ಯ ದೇವತೆಯು, ವಿದ್ವಾನ್ ಜಾನನ್, ಸ್ವಮಧಿಕಾರಮ್ ತಮ್ಮ ಇತಿಮಿತಿಗಳನ್ನು ಅರಿತ ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಜೀವನದ ಅಂತಿಮಗುರಿ ತಿಳಿದವರು, **ನಃ** ನಮ್ಮನ್ನು, **ಋಜುನೀತೀ** ನೀತಿಯ ಸರಳಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ, **ದೇವೈಃ** ದೇವತೆಗಳು, **ಸಜೋಷಾಃ** ಪ್ರೀತ್ಯಾದಿ ದಿವ್ಯಗುಣಗಳೊಂದಿಗೆ, **ನಯತು** ಕರೆದೊಯ್ಯಲಿ.

ಪ್ರೀತ್ಯಾದಿ ದಿವ್ಯಗುಣಸಂಪನ್ನರಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ಆದ ಮಿತ್ರ ವರುಣ ಅರ್ಯಮಾ ದೇವತೆಗಳು ನಮ್ಮನ್ನು ಜೀವನದ ಪರಮಗುರಿ ಮುಟ್ಟಿಸುವಂತಹ ಸರಳವಾದ ನೈತಿಕ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲಿ.

ಪ್ರೀತರುಂ ಗುಣಿಗಳುಂ ವಿಜ್ಞರುಂ ತಾಮೆನಿಪ್ಪ
ಮಿತ್ರ-ವರುಣಾರ್ಯಮರ್ ನಮ್ಮ ಜೀವನವೆನೆಂದುಂ ।
ನೀತಿಪಥದೊಳ್‌ನಡಸಿ ಮುಟ್ಟಿಸುಗೆ ಪಿರಿಯ ಗುರಿಯಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೧೯

ಬ್ರಹ್ಮಾತಿಥಿಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಗಾಯತ್ರೀ ಅಶ್ವಿನೌ ಮಿತ್ರಾವರುಣೌ ॥

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ಕ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ದೂರಾದಿಹೇವ ಯತ್ಸತೋಽರುಣಪ್ಸುರಶಿಶ್ವಿತತ್ ।

೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ವಿ ಭಾನುಂ ವಿಶ್ವಥಾತನತ್ ॥ ೬.೨೧೯ ॥

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨ರ
ದೂರಾತ್ - ದುಃ - ಆತ್ - ಇಹ - ಇವ - ಯತ್ - ಸತಃ । ಅರುಣಪ್ಸುಃ - ಅಶಿ

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩
ಶ್ವಿತತ್ ॥ ವಿ - ಭಾನುಂ - ವಿಶ್ವಥಾ - ಅತನತ್ ॥ ೬.೨೧೯ ॥

ಔಷಸಮ್ । ಉಷಾ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ । ಅಶ್ವಿನೌ ವಾ ॥

೨ರ ೧ರ ೪ರ ೫ ೨ ೧ ೨೧
೨೧೯.೧. ದೂರಾದೀಽ೨೩ಹೇವಯತ್ಸತಾಃ ॥ ಅರುಣಪ್ಸುರಶಿಶ್ವಾಽ೨

೨ ೧೦ ೨ ೧ ೦ ೨ ೧
ಓಇತಾತ್ ॥ ವಿಭಾನೂ೨೩ಓವೀ ॥ ಶ್ವಾಥಾತನತ್ । ಇಡಾ

೨ ೧
೨೩ಓಭಾ೨ಓಳ೩ಓ । ಓ೨೩ಓಳ೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೫ । ಪು । ೧೧ ॥ ೩೬೨ ॥

ದೂರಾತ್ ದೂರತ ಏವ ವಿಪ್ರಕೃಷ್ಟೇ ಏವ ನಭಸಃ ಪ್ರಾಕ್ ಪ್ರದೇಶೇ ವರ್ತಮಾನಾ **ಇಹ ಸತಃ** ಸತೀ ಸಮೀಪೇ ವಿದ್ಯಮಾನಾ ಇವ ಸಮೀಪೇ ವಿದ್ಯ ಮಾನೇವ **ಅರುಣಪ್ಸುಃ** ಆರೋಚಮಾನರೂಪಾ ಈದೃಶೀ ಉಷಾ **ಯತ್** ಯದಾ **ಅಶಿಶ್ವಿತತ್** ಅಶ್ವೇತ್ಯತ್ ಶ್ವಿತಾವರ್ಣೇ ಅಸ್ಮಾತ್ ಣ್ಯನ್ತಾತ್ ಲುಙ್ ಚ ಙ ರೂಪಮ್ । ಯದ್ ವೃತ್ರಾನ್ ನಿತ್ಯಮ್ - ೮.೧.೬೬-ಪಾ ॥ ಇತಿ ನಿಘಾತ ಪ್ರತಿಷೇಧಃ । ತದಾ **ಭಾನುಂ** ದೀಪ್ತಿಂ **ವಿಶ್ವಧಾ** ವಿಶ್ವಧಾ ಬಹುವಿಧಮ್ । **ವ್ಯತನತ್** ವಿಸ್ತಾರಯತಿ ತನೋತೇರ್ವ್ಯತ್ಯಯೇನ ಶಪ್ - ೧.೧.೮೫ ಪಾ । ಪ್ರಾತರನುವಾಕೇ ಉಷಸ್ಯೇನ ಕಾಂಡೇನ - ೧.೨೪.೨ - ಉಷಾಃ ಸ್ತುತಾ ಸತೀ ಪ್ರಾದುರ್ಬಭೂವ ಹೇ ಅಶ್ವಿನೌ! ಶಂಸಿಷ್ಯಮಾಣಮ್ ಆಶ್ವಿನಂ ಕ್ರತುಂ ಶ್ರೋತುಂ ಯುವಾಮಪಿ ಪ್ರಾದುರ್ಭವತ ಇತ್ಯಧ್ಯಾಹಾರೇಣ ವಾಕ್ಯಂ ಪೂರಣೀಯಮ್ ॥ ಸತಃ ಸತೀ ಇತಿ ಪಾಠೌ ॥

ದೂರಾತ್ - ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ದ್ಯುಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, **ಇಹ ಸತಃ ಇವ** - ಇಲ್ಲೇ ಭೂಮಿಯಲ್ಲೇ ಸಮೀಪದಲ್ಲೇ ಪ್ರಶಸ್ತವಾಗಿರುವಂತೆ, **ಅರುಣಪ್ಸುಃ** - ಪ್ರಕಾಶದಿಂದೊಡಗೂಡಿ ಉಷಾರೂಪದಿಂದಿರುವ, ಉಷಾದೇವಿಯು, ಅರ್ಥ ಲಬ್ಧ ಏಷಃ । ರಾತ್ರೇರಪರಕಾಲಃ - ನೈ.೨.೧೮ । ತತ್ ಸ್ತ್ರೀತ್ವನ್ತು ಗರ್ಭಧಾರಣಶೀಲತ್ವಾತ್ । ತಥಾಹಿ ಇದಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಜ್ಯೋತಿಷಾಂ

ಜ್ಯೋತಿರಾಗಾಚ್ಚಿತ್ರಃ ಪ್ರಕೇತೋ ಅಜನಿಷ್ಟವಿಭ್ವಾ । ಯಥಾ ಪ್ರಸೂತಾ ಸವಿತುಃ ಸವಾದ್ಯಮೇವ ರಾತ್ರ್ಯುಷಸೇ ಯೋನಿಮಾರೈಕ್ ॥

ತಥಾ ಚ ಬ್ರೂಯತೇ ಪ್ರಾತರ್ಯುಜಾ ವಿಬೋಧಯಾಶ್ವಿನಾವೇಹ ಗಚ್ಛತಾಮ್ ಅಸ್ಯ ಸೋಮಸ್ಯ ಪೀತಯೇ - ೧.೫.,೩.೧ ॥ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಾತ ರ್ಯೋಗಿನೌ ವಿಬೋಧಯಾಶ್ವಿನಾವಿಹಾಗಚ್ಛತಾ ಯಸ್ಯ ಸೋಮಸ್ಯಪಾನಾಯ - ಇತ್ಯಾದಿ ಚ ಯಾಸ್ಕ ಕೃತಂ ತದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮ್ । ಅಶ್ವಿನೌ ಯದ್ ವ್ಯಶ್ನುವತೇ ಸರ್ವರಸನಾನ್ಯೋ ಜ್ಯೋತಿಷಾನ್ಯಃ । ತತ್ಕಾವಶ್ವಿನೌ ದ್ಯಾವಾಪೃಥಿವ್ಯಾವಿತ್ಯೇಕೇ ಅಹೋರಾತ್ರಾವಿತ್ಯೇಕೆ ಸೂರ್ಯಾಚನ್ದ್ರಮಸಾವಿತ್ಯೇಕೇ ರಾಜಾನೌ ಪುಣ್ಯಕೃತಾ ವಿತ್ಯೈತಿಹಾಸಿಕಾಃ । ಇತ್ಯಾದಿನ್ಯೈ - ೧೨.೧.., **ಯತ್ ಅಶಿಶ್ವಿತತ್** ಶ್ವೇತತೇ ಧೀಪ್ಯತೇ ಸಾ ಉಷಾಃ । ಪ್ರಕಾಶವು ವಿಸ್ತರಿಸಿದಾಗ, **ಭಾನುಮ್** ದೀಪ್ತಿಯನ್ನು, **ವಿಶ್ವಥಾ** ಮೃದು ಮಧ್ಯಮ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಲಕ್ಷಣವೆನಿಸಿದ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಸರ್ವತ್ರ, **ವಿತನತ್** ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹರಡಿದ್ದಾಳೆ.

ಬಹುದೂರದ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಬಹುಸಮೀಪದಲ್ಲೇ ಇರುವಂತೆ ಹೊಂಬಣ್ಣದಿಂದ ಶೋಭಾಯಮಾನವಾದ ಉಷಾದೇವಿಯು ಮೃದು ಮಧ್ಯಮ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಲಕ್ಷಣಗಳೆಂಬ ಬಹುಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಜಗತ್ತನ್ನು ಬೆಳಗುತ್ತಾ ತನ್ನ ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹರಡಿದಳು.

ದೂರಮಿರ್ದುಂ ನಿಕಟಮಿರ್ಪಂತೆ ತೋರುತಿರ್ಪ
ಪೊನ್ನಬಣ್ಣದ ಚೆಲುವೆ ದೇವಿ ಉಷೆ ತನ್ನ ಬೆಳಕಾಂ।
ಬಲ್ಪಗೆಯದಂ ತೋರಿ ಜಗವನಾವರಿಸಿ ಪೊರೆವಳ್ ॥

ಋಕ್ - ೨೨೦

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಗಾಥಿನೋ ಜಮದಗ್ನಿರ್ವಾ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಆ ನೋ ಮಿತ್ರಾ ವರುಣಾ ಘೃತೈರ್ಗವ್ಯೂತಿಮುಕ್ಷತಮ್ ।

೨ ೩ ೧ ೨
ಮಧ್ವಾ ರಜಾꣳಸಿ ಸುಕ್ರತೂ ॥ ೭.೨೨೦ ॥

೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦
ಆ - ನಃ - ಮಿತ್ರಾ - ಮಿ - ತ್ರಾ - ವರುಣಾ । ಘೃತೈಃ - ಗವ್ಯೂತಿಂ - ಗೋ -

೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ಯೂತಿಂ - ಉಕ್ಷತಮ್ ॥ ಮಧ್ವಾ - ರಜಾꣳಸಿ - ಸುಕ್ರತೂ - ಸು - ಕ್ರತೂ - ಇತಿ

ಮಿತ್ರಾವರುಣಯೋಃ ಸಂಯೋಜನಮ್ ಮಿತ್ರಾವರುಣೌ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ।
ಮಿತ್ರಾವರುಣೌ ॥

೩೦ ೪೦ ೫ ೦ ೨ ೨೦ ೧
೨೨೦.೧. ಆನೋಮಿತ್ರಾ । ವರುಣಾऽ೩ । ಔಹೋವಾऽ೨೩೪ ॥ ಘೃ

೩೦ ೪೦ ೫ ೨ ೨೦ ೧ — ೧
ತೈರ್ಗವ್ಯೂತಿಮು । ಕ್ಷತಾऽ೩ಮ್ । ಔಹೋವಾऽ೨ ॥ ಮಾ

೨೦ ೧ ೨೦ ೨೦ ೧ — ೦ ೧
ಧ್ವಾರಜಾऽ೨ꣳ ಸಿಸೂऽ೩ । ಔಹೋವಾऽ೨ ॥ ಕ್ರತೂ । ಇ

೨ ೧
ಡಾऽ೨೩ಭಾऽ೩೪೩ । ಓऽ೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೧೧ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೨ । ಗಾ । ೧೨ ॥ ೩೬೩ ॥

ಸುಕ್ರತು ಶೋಭನ ಕರ್ಮಾಣೌ ಹೇ **ಮಿತ್ರಾವರುಣೌ! ನಃ** ಅಸ್ಮಾಕಂ **ಗವ್ಯೂತಿಂ** ಗವಾಂ ಮಾರ್ಗಂ ಗೋನಿವಾಸ ಸ್ಥಾನಂ **ಘೃತೈಃ** ಕ್ಷರಣ ಸಾಧನೈಃ ಪಯೋಭಿಃ **ಆ ಉಕ್ಷತಮ್** ಆ ಸಮನ್ತಾತ್ ಸಿಂಚತಮ್ ಅಸ್ಮಭ್ಯಂ ದೋ ಗ್ಧ್ರೀಃ ಗೋಃ ಪ್ರಯಚ್ಛತಮಿತಿ ಭಾವಃ । **ರಜಾಂಸಿ** ಪಾರಲೌಕಿಕಾನ್ಯಸ್ಮ ದಾವಾಸಸ್ಥಾನಾನಿ **ಮಧ್ವಾ** ಮಧುರೇಣ ದುಗ್ಧರಸೇನ ಸಿಂಚತಮ್ । ಗವ್ಯೂತಿಮ್ ಗೋಯೂರ್ತೌ ಛನ್ದಸಿ - ೬.೧.೧೨೩ ಪಾ - ಇತಿ ವಾನ್ತಾದೇಶಃ । ಮಧ್ವಾ ಸರ್ವವಿಧೀನಾಂ ಛನ್ದಸಿ ವಿಕಲ್ಪಿತತ್ವಾದತ್ರನುಮ ಭಾವಃ ॥

ಸುಕ್ರತೂ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸತ್ಕರ್ಮ ನಿರತರಾದ, **ಮಿತ್ರಾ ವರುಣೌ** ಮಿತ್ರಾವರುಣ ದೇವತೆಗಳೇ, **ನಃ** - ನಮ್ಮ, **ಗವ್ಯೂತಿಮ್** ಗಾವೋ ಯತ್ರ ಚರತಿ ಸ **ಗವ್ಯೂತಿ** ಗೋವುಗಳು, ಮೇಯುವ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳನ್ನು, **ಘೃತೈಃ** ಘೃತೈ ರುದಕ, ಲಕ್ಷಣಮ್ ಮಳೆಯ ನೀರಿನಿಂದ, **ಆ ಉಕ್ಷತಮ್** ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೋಯಿಸಿ, **ರಜಾಂಸಿ** ಲೋಕಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ, **ಮಧ್ವಾ** ಮಧುರಸದಿಂದ, ಮಧುರವಾದ ಹಾಲಿನಿಂದ ತುಂಬಿರಿ.

ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದ ಮಿತ್ರಾವರುಣ ದೇವತೆಗಳೇ ನಮ್ಮ ಗೋವುಗಳಿಗೆ ಸೊಗಸಾದ ಹುಲ್ಲು ನೀರು ಸಿಗುವಂತೆ ಮಳೆ ಸುರಿಸಿ ಲೋಕ ದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಹಾಲು ಜೇನು ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿರುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ.

ಉನ್ನತಿಯ ಪನ್ನತಿಕೆಯಿರ್ಪ ಕಜ್ಜದೆ ತೊಡಗಿದ
ಮಿತ್ರಾವರುಣರೆ! ನಮ್ಮಾವ್ರುಗಳ್ಗೊಪ್ಪ್ರಿತಿರ್ಪ ।
ಮೇವ್ರು ನೀರ್ ದೊರೆವಂತೆ ತುಂಬಿಂ ಮಧುವನೆ ಮಳೆಯಿಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೨೧

ಪ್ರಸ್ಕಣ್ವಃ ಕಾಣ್ವಃ ಕಣ್ವೋ ಘೌರಃ ॥ ಗಾಯತ್ರೀ ಮರುತಃ ॥

೨ ೩ ೨ ೩ ೨೩ ೨೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಉದು ತ್ಯೇ ಸೂನವೋ ಗಿರ ಽ ಕಾಷ್ಠಾ ಯಜ್ಞೇಷ್ವತ್ನತ ।

೩ ೧ ೨೩೧ ೨ರ
ವಾಶ್ರಾ ಅಭಿಜ್ಞುಯಾತವೇ ॥ *೮.೨೨೧ ॥*

೨ ೩ ೨ ೩ ೧೨ ೧೨ರ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ ೩
ಉತ್ - ಉ - ತ್ಯೇ - ಸೂನವಃ - ಗಿರಃ । ಕಾಷ್ಠಾಃ - ಯಜ್ಞೇಷು - ಅತ್ನತ ॥ ವಾ

೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨ರ
ಶ್ರಾಃ - ಅಭಿಜ್ಞು - ಅಭಿ - ಜ್ಞು - ಯಾತವೇ ॥ *೮.೨೨೧ ॥*

ಋತುಷಾಮ । ಋತವೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರೋ ಮರುತೋ ವಾ ॥

೫ ೦ ೦ ೫೦ ೧ ೨ರ ೧
೨೨೧.೧. ಉದುತ್ಯೇಸೂನಾಽ೬ವೋಗಿರಾಃ ॥ ಕಾಷ್ಠಾಯ । ಜ್ಞಾಇ ।

ಅ ^ ೩ ೫ ೨೦ ೧೦ ೨ ೧
ಷುವಾಽ೨ತ್ನಾಽ೨೩೪ತಾ ॥ ವಾಶ್ರಾಆಽ೨೩ಭೀಽ೩ । ಜ್ಞೂ

೪ ೨ ॥ ೫
ಽ೨೩ಯಾಽ೩ ॥ ತಾಽ೩೪೫ವೋಽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೪ । ಋೀ । ೧೩ ॥ ೩೬೪ ॥

ತ್ಯೇ ತೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾಃ **ಗಿರಃ ಸೂನವಃ** ವಾಚ ಉತ್ಪಾದಕಾಃ ಮರುತಃ ವಾಯವೋ ಹಿ ತಾಲ್ವೋಷ್ಠಾದಿಷು ಸಂಚರನ್ತೋ ವಾಚಮುತ್ಪಾದಯನ್ತೀ **ಯಜ್ಞೇಷು** ಸ್ವಕೀಯೇಷು ಯಾಗೇಷು ವರ್ತಮಾನೇಷು ಸತ್ಸು **ಕಾಷ್ಠಾಃ** ಅಪಃ

ಆಪೋऽಪಿ ಕಾಷ್ಠಾ ಉಚ್ಯಂತೇ ಕ್ರಾನ್ತ್ವಾ ಸ್ಥಿತಾ ಭವನ್ತೀತಿ - ೨.೧೫ - ಯಾಸ್ಕಃ **ಉತ್ ಉ** ಉತ್ಕರ್ಷೇಣೈವ **ಅತ್ನತ** ಅತನಿಷವನ್ತಃ ವಿಸ್ತಾರಿತವನ್ತಃ । ಉದಕಂ ವಿಸ್ತಾರ್ಯ್ಯತತ್ಪಾನಾರ್ಥಂ **ವಾಶ್ರಾಃ** ಹಂ ಭಾ ರವೋಪೇತಾಃ ಗಾ **ಅಭಿಜ್ಞ** ಜಾನ್ವಭಿಮುಖಂ ಯಥಾಭವತಿ ತಥಾ **ಯಾತವೇ** ಗನ್ತುಂ ಪ್ರೇರಿತವನ್ತ ಇತಿ ಶೇಷಃ ॥

ಗಿರಃ ಸೂನವಃ ವಾಕ್ಕುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಮರುದ್ದೇವತೆಗಳು, **ತ್ಯೇ** ಪ್ರೇರಿಸಿ, ಯಜ್ಞೇಷು, ಯಜ್ಞಗಳಲ್ಲಿ, **ಕಾಷ್ಠಾಃ** ಕಾಷ್ಠಾಶ್ಚ ವೃಷ್ಟಿ ಲಕ್ಷಣಾ, **ಆಪಃ** ಯಜ್ಞೇಶ್ವರನಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವುದರಿಂದ ಜ್ವಾಲೆಗಳುಂಟಾಗಿ ನೀರು ಉತ್ಕರ್ಷಗೊಂಡು ಮೋಡವಾಗಿ ಮೇಲೇರಿ **ಅತ್ನತ** ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡು ಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸಿ ನೀರಿಗಾಗಿ, **ವಾಶ್ರಾಃ** ಕಂಗಾಲಾಗಿ, ಅಂಬಾ ಎಂದು ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಗೋವುಗಳನ್ನೂ, **ಅಭಿಜ್ಞು ಯಾತವೇ** ಮೊಣ ಕಾಲುದ್ದ ನೀರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮೊಣಕಾಲು ಬಲದಿಂದ ಹೋಗಲು ಪ್ರೇರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಜೀವಕೋಟಿಯ ವಾಗ್ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಮೂಲಾಧಾರವಾಗಿರುವ ಮರುದ್ದೇವತೆಗಳು ಯಜ್ಞಮಾಡಲು ಪ್ರೇರಿಸಿ ಇದರಿಂದ ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಉತ್ಕರ್ಷ ಗೊಂಡು ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಮೋಡಗಳಾಗಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಮಳೆಯನ್ನು ಸುರಿಸಿ ಗೋಸಂಕೇತವಾದ ಜೀವ ಜಗತ್ತಿನ ಬಾಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಕಾಪಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಜಗದ ವಾಗ್ವ್ಯವಹೃತಿಗೆ ಮರುತರೇ ಮೂಲಮಲ್ತೆ
ಇವರೊಡಂಬಡಿಸಿ ಜನ್ನಕೆ, ಮುಗಿಲ್ ಮಳೆಗರೆವವೊಲ್ ।
ಮಾಳ್ಪರ್ ಬುವಿಯ ಪಿಪಾಸೆಯ ನೀಗಿ ಪೊರೆವರೆಮ್ಮಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೨೨

ಮೇಧಾತಿಥಿಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಗಾಯತ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಃ ॥

೩ ೨ಉ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೨
ಇದಂ ವಿಷ್ಣುರ್ವಿಚಕ್ರಮೇ ತ್ರೇಧಾ ನಿದಧೇ ಪದಮ್ ।

೧ ೨ ೩ ೨
ಸಮೂಢಮಸ್ಯ ಪಾಜ್ಸುಲೇ ॥ ೯.೨೨೨ ॥

ಸ್ವ - ೬ / ಉ - ೧ / ಧಾ - ೩೯ / ಕೋ //

೩ ೨ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨ರ
ಇದಂ - ವಿಷ್ಣುಃ - ವಿ - ಚಕ್ರಮೇ । ತ್ರೇಧಾ - ನಿ - ದಧೇ - ಪದಮ್ ॥ ಸಮೂ

೩ ೨
ಢಂ - ಸಂ - ಊಢಂ - ಅಸ್ಯ - ಪಾಜ್ಸುಲೇ ॥ ೯.೨೨೨ ॥

ಆ - ೨೦ / ಅ - ೧೫ / ಪ - ೧೨೨ / ಮಾ //

ಇತಿ ತೃತೀಯಾ ದಶತಿಃ // ೩ // ಏಕಾದಶ ಖಣ್ಡಃ //

ವಿಷ್ಣೋಃ ಸಾಮ । ವಿಷ್ಣುರ್ನಿಚೃತ್ ಗಾಯತ್ರೀ ವಿಷ್ಣುಃ ॥

೫ ೫ ೧ ^ ೩ ೨ ೩ ೫
೨೨೨.೧. ಇದಾಽ೬ಮೇ ॥ ವಿಷ್ಣೂಽ೨: । ವಿಚಕ್ರಾಽ೨೩ಳಮಾಇ ।

೧ ೦ ೨ ೧ ೨ — ೧ —
ತ್ರಾಇಧಾನಿ । ದಧಾಇಪಾಽ೧ದಾಽ೨ಮ್ ॥ ಸಮೂಽ೨

೨ ೧ ^ ೩ ೫೦
ಹೋಽ೧ । ಢಾಽ೨೩ಮಾಽ೩ ॥ ಸ್ಯಾಽ೨ಪಾಽ೨೩ಳಔ

ಹೋವಾ ॥ ಏ೭೩ । ಸುಲೇ೭೧ ॥

ದೀ - ೩ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೫ । ಙು । ೧೪ ॥ ೩೬೫ ॥

ನವ ಪಞ್ಚಮಃ ಏಕಾದಶಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೧೧ ॥ ದಶತಿಃ ॥ ೩ ॥

ವಿಷ್ಣುಃ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಾವತಾರ ಧಾರೀ **ಇದಂ** ಪ್ರತೀಯಮಾನಂ ಸರ್ವಂ ಜಗತ್ ಉದ್ದಿಶ್ಯ **ವಿಚಕ್ರಮೇ** ವಿಶೇಷೇಣ ಕ್ರಮಣಂ ಕೃತವಾನ್ ತದಾ **ತ್ರೇಧಾ** ತ್ರಿಭಿಃ ಪ್ರಕಾರೈಃ **ಪದಂ ನಿದಧೇ** ಸ್ವಕೀಯಂ ಪಾದಂ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತವಾನ್ । **ಅಸ್ಯ** ವಿಷ್ಣೋಃ **ಪಾಂಸುಲೇ** । ಪಾಂಸುರೇ ಧೂಲಿಯುಕ್ತೇ ಪಾದಸ್ಥಾನೇ **ಸಮೂಢಂ** ಇದಂ ಸರ್ವಂ ಜಗತ್ ಸಮ್ಯಗನ್ತರ್ಭೂತಂ । ಸೇಯಮೃಗ್ ಯಾಸ್ಕೇನೈವಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತಾವಿಷ್ಣುಃ ವಿಂಶತೇರ್ವಾವ್ಯೋತೇರ್ವಾಯದಿದಂ ಕಿಂಚ ತದ್ವಿಕ್ರಮತೇ । ವಿಷ್ಣುಃ ತ್ರೇಧಾ ನಿಧತ್ತೇ ಪದಂ ತ್ರೇಧಾಭಾವಾಯ ಪೃಥ್ವಿಮನ್ತರಿಕ್ಷೇ ದಿವೀತಿ ಶಾಕಪೂಣಿಃ । ಸಮಾರೋಹಣೇ ವಿಷ್ಣುಪದೇ ಗಯಶಿರಸೀತ್ಯೌರ್ಣವಾಭಃ । ಸಮೂಢಮಸ್ಯ **ಪಾಙ್ಸುರೇಪ್ಯಾಯನೇನ್ತರಿಕ್ಷೇ ಪದಂ** ನ ದೃಶ್ಯತೇ । ಅಪಿ ವೋಪಮಾರ್ಥೇಸ್ಯಾಪಾಂಸುಲಂ ಇವ ಪದಂ ನ ದೃಶ್ಯತ ಇತಿ । ಪಾಂಸವಃ ಪಾದೈಃ ಸೂಯನ್ತ ಇತಿ ವಾ । ಪನ್ನಾಃ ಶೇರತ ಇತಿ ವಾ । ಪಾಂಸನೀಯಾ ಭವನ್ತೀತಿ ವಾ - ೧.೧.೧೮ ॥

ತಚ್ಚ ಪಾದತ್ರಯಮಪಿ ಸಮೂಢಮಸ್ಯ ವಹೇರಿದಂ ರೂಪಂ ಸಮ್ಯಕ್ ಸ್ಥಾಪಿತಮ್ । ಪಾಂಸುರೇ ಲುಪ್ತೋಮಮೇತತ್ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಮ್ । ಪಾಂಸುರೇ ಇವ ದೇಶೇ । ೧ । ಅಥವಾ ಪಾಂಸುಲತ್ವ ಯೋಗಾತ್ ಪಾಂಶುಲ ಶಬ್ದೇನ ಪೃಥಿವ್ಯುಚ್ಯತೇ । ತೇಷಾಂ ತ್ರಯಾಣಾಂ ಪೃಥಿವ್ಯಾಂ ಯತ್ ಪದಮ್ ತತ್ ಸಮೂಢಮ್ । ೨ । ಅಥವಾ ಪಿಷ್ಣುರಾದಿತ್ಯಃ । ಸ ಇದಂ ವಿಚಕ್ರಮೇ । ತ್ರೇಧಾ ನಿದಧೇ ಪದಮ್ - ಉದಯಗಿರೌ ಮಧ್ಯೇ ನಭಸಃ ಅಸ್ತಗಿರೌ ಚ । ೩ । ಅಥವಾ ತ್ರೇಧಾ ನಿದಧೇ

ಪದಮ್ - ಪೃಥಿವ್ಯಾಮಗ್ನ್ಯಾತ್ಮನಾ ಅನ್ತರಿಕ್ಷೇ ವೈದ್ಯುತಾತ್ಮನಾ ದಿವಿ ಆದಿತ್ಯಾತ್ಮನಾ । ತಚ್ಚ ಪದತ್ರಯಸ್ಯ ಸಮೂಢಮ್ ಪಾಂಸುರ ಇವ ದೇಶೇ । ೪ । ಅಥವಾ ಸಮೂಢ ಮಿತಿ ಮುಹೇರ್ಮೋಹನಾರ್ಥಸ್ಯ ರೂಪಮ್ । ಸಮೂಢಂ ಸಂಛನ್ನಂ । ಯದಸ್ಯ ವೈದ್ಯುತಾತ್ಮನಾ ಪದಮ್ ತತ್ ಸಮೂಢಂ ಸಂಛನ್ನಮ್ ॥ ಇತಿ ವಿಂ ॥

ಮಾಸಪರ್ಯನ್ತ ಉಕ್ತ ಕಲ್ಪದಂತೆ ಈ ಗಾನ ಜಪ ಪಾರಾಯಣಗಳಿಂದ ದಶತಾಪ್ತೋರ್ಯಾಮ ಫಲ ಬರುತ್ತದೆ. ವಿಷ್ಣುಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಯಜ್ಞ ಪೂಜೆ ಅಭಿಷೇಕಾದಿ ಕೈಂಕರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಜಪಪಾರಾಯಣಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮನ್ತ್ರಗಾನಗಳ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿದೆ. ನಿಷ್ಠುರಭಾಷಣ ಕಠಿಣ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಮನ ನೋಯಿಸಿಧ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥವಾಗಿ ಈ ಮನ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಗಾನಗಳ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಹೇಳಿದೆ - ಸಾ. ವಿ. ಬ್ರಾ. ೧. ೫. ೩.

ವಿಷ್ಣುಃ ಅಥ ಯದ್ವಿಷಿತೋ ಭವತಿ ತದ್ವಿಷ್ಣುರ್ಭವತಿ ವಿಷ್ಣುರ್ವಿಶತೇರ್ವಾ ವ್ಯಶ್ನೋತೇರ್ವಾ - ನಿ. ೧೨. ೧೮ ॥ ಸೂರ್ಯನು ತನ್ನ ರಶ್ಮಿಯಿಂದ ಸಮಸ್ತಜಗತ್ತನ್ನೂ ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವುದರಿಂದ ವಿಷ್ಣು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ರಶ್ಮಿಗಳ ಮೂಲಕವೂ ಮಿಂಚಿನ ಮೂಲಕ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲೂ ಸೂರ್ಯ ಮಂಡಲದ ಮೂಲಕ ದಿವಿ, ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲೂ ಪ್ರಕಟವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ತ್ರೇಧಾ ಮೂರು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ, ಪದಮ್ ತನ್ನ ಪಾದವನ್ನಿಟ್ಟು, ಇದಮ್ ಈ ಜಗತ್ತನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ, ವಿಚಕ್ರಮೇ ವಿಶೇಷ ಪುರುಷಾರ್ಥಯುಕ್ತವನ್ನಾಗಿಸಿ ಕ್ರಮಿಸಿ, ನಿದಧೇ ಇಟ್ಟನು, ಅಸ್ಯ ಈ ವಿಷ್ಣುವಿನ, ಪಾಂಸುಲೇ ಪಾದ್ಯೈಃ ಸೂಯಂತೇ ಜನ್ಯಂತೇ ಪಾದದಿಂದ ಉದುರಿದ ಧೂಳು, ಪಾಂಸುರೇ ಪಾದಧೂಳಿಯ ಪ್ರತಿ ಕಣದಲ್ಲೂ, ಸಮೂಢಂ ಇಡೀ ಜಗತ್ತೇ ಅಂತರ್ಗತವಾಯಿತು.

ವಿಷ್ಣುವು ಸೂರ್ಯನಾಗಿ ದ್ಯುಲೋಕವನ್ನೂ ವಿದ್ಯುತ್ತಾಗಿ ಸರ್ವಭೂತ ವೃದ್ಧಿಕಾರಕವಾದ ಅಂತರಿಕ್ಷವನ್ನೂ ಪಾರ್ಥಿವಾಗ್ನಿಯಾಗಿ ಪೃಥಿವಿಯನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿದನು. ಧೂಳಿನಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟು, ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಪುನಃ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗುವಂತೆ

ಮಧ್ಯಮ ಪಾದ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಅದೃಶ್ಯವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ತಮೋವೃತ್ತಿಯೆಂಬ ಅಥವಾ ಮಾಯೆಯೆಂಬ ಧೂಳಿನಿಂದ ಅವನ ವ್ಯಾಪಕತ್ವ ಮುಚ್ಚಿ ಮರೆಯಾದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಷ್ಣು ರವಿಯೆನಿಸಿ ಮೂಜಗವನವನಡಿ ಮೂರರಿಂ
ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತಳೆದಪಂ; ಅವನ ಪದರಜದೊಳಖಿಲಂ ।
ಲೋಕಮಿದು ಮುಳುಗಿದತ್ತದುವೆ ಮಾಯಾವಿಲಾಸಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೨೩

ಮೇಧಾತಿಥಿಃ ಕಾಣ್ವಃ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಅತೀಹಿ ಮನ್ಯುಷಾವಿಣᳪ ಸುಷುವಾᳪ ಸಮುಪೇರಯ ।

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಅಸ್ಯ ರಾತೌ ಸುತಂ ಪಿಬ ॥ ೧.೨೨೩ ॥

೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಅತಿ – ಇಹಿ – ಮನ್ಯುಷಾವಿಣಂ – ಮನ್ಯು – ಸಾವಿನಂ । ಸುಷುವಾಽᳪ ಸಂ -

೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩
ಉಪ – ಆ – ಇರಯ ॥ ಅಸ್ಯ – ರಾತೌ – ಸುತಂ – ಪಿಬ ॥ ೧.೨೨೩ ॥

ಕೌತ್ಸಮ್ । ಕುತ್ಸೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೦ ೨ ೧ ೧
೨೨೩.೧. ಅತೀಹಿಮಾ ॥ ನ್ಯುಷಾಽ೨ವಾಇಣಾಽ೨ಇಮ್ । ಸುಷುವಾ

ಜ್ಸಾ೨ಽಮ್ । ಹೋಇ । ಊಪ್ಪೈಽ೧ರಾಯಾ೨ಽ ॥ ಅ

ಸ್ಯರಾತಾ೨ಽ೨ಇಲು ॥ ಸೂ೨ಽತಾ೨ಽ೨ಇಳಔಹೋವಾ ॥ ಪೀ

೨ಽ೨ಇಳಬಾ ॥

ದೀ - ೪ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೬ । ದೂ । ೧೫ ॥ ೩೬೬ ॥

ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! **ಮನ್ಯುಷಾವಿಣಂ** ಕ್ರೋಧೇನ ಸೋಮಂ ಸುನ್ವನ್ತಮ್ **ಅತೀಹಿ** ಅತಿಗಚ್ಛ ತಥಾಸ್ಮಿನ್ ದೇಶೇ **ಸುಷುವಾಂಸಮ್** ಸೋಮಂ ಸುತಂ ಸುನ್ವನ್ತಂ **ಉಪೇರಯ** ಸಮೀಪೇ ಪ್ರೇರಯ । **ಅಸ್ಯ** ಯಜಮಾನಸ್ಯ **ರಾತೌ** ಯಜ್ಞಾಖ್ಯೇ ದಾನೇ **ಸುತಮ್** ಅಭಿಷುತಂ ಸೋಮಂ **ಪಿಬ** ॥

ಮನ್ಯುಷಾವಿಣಂ ಕೋಪಾವಿಷ್ಟರಾಗಿ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಹಿಂಡುವವರನ್ನು, **ಅತೀಹಿ** ದೂರಮಾಡಿ, **ಸುಷುವಾಜ್ಸಮ್** ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಹಿಂಡುವವರನ್ನು, **ಉಪೇರಯ** ಹತ್ತಿರ ಬರಮಾಡಿಕೋ, **ರಾತೌ** ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಮರ್ಪಿಸಿದ, **ಸೂತಮ್** ಹಿಂಡಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಟ್ಟಿರುವ ಸೋಮರಸವನ್ನು, **ಪಿಬ** ಪಾನಮಾಡು.

ಇನ್ದ್ರ, ಭಗವಂತನೇ ಕೋಪಾವಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹಿಂಡಿಟ್ಟಿರುವ ಸೋಮವನ್ನು ಸೇವಿಸಬೇಡ. ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಹಿಂಡಿ ಅರ್ಪಿಸಿದ ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡು.

ದೇವ! ಸುರಪತಿ! ಮುನಿದು ಸೋಮಮಂ ಹಿಂಡುವವರಂ
ಸೇರದಿರ್! ಸೇವಿಸದಿರಾ ರಸಮನ್, ಇದೊ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂ।
ವಿಧಿಯುಕ್ತಮಾಗಿ ಸಜ್ಜಾಗಿಸಿದ ಸೋಮಮ್, ಈಂಟಯ್ ॥

ಋಕ್ - ೨೨೪

ವಾಮದೇವೋ ಗೌತಮಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ೩   ೧ ೨   ೩ ೧   ೨ರ   ೩ ೧ ೨
ಕದು-ಪ್ರಚೇತಸೇ ಮಹೇ ವಚೋ ದೇವಾಯ ಶಸ್ಯತೇ ।

೧   ೨ರ ೩   ೧ ೨
ತದಿಧ್ಯಸ್ಯ ವರ್ಧನಮ್ ॥ ೨.೨೨೪ ॥

೨   ೩   ೧ ೨ರ   ೩   ೨   ೧ ೨ರ   ೩ ೧ ೨ ೩
ಕತ್ - ಉ - ಪ್ರಚೇತಸೇ - ಪ್ರ - ಚೇತಸೇ - ಮಹೇ । ವಚಃ - ದೇವಾಯ - ಶ

೨   ೩   ೧ ೨ರ
ಸ್ಯತೇ ॥ ತತ್ - ಇತ್ - ಹಿ - ಅಸ್ಯ - ವರ್ಧನಮ್ ॥ ೨.೨೨೪ ॥

ಕಾಶ್ಯಪಮ್ ಆಪ್ಸರಸಂ ವಾ । ಕಶ್ಯಪೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೪ ೩ ೪ರ ೫ರ   ೩ ೨   ೧   ೫ರ
೨೨೪.೧. ಕದುಪ್ರಚೇತಸೇ । ಮಹಾಽ೩ಇ ॥ ವಾಽ೨೩೪ಚೋ । ದೇ

ರ   ೪   ೫ರ   ೨ ೧   ೨
ವಾಹಾಉ । ವಚೋದೇವಾ । ಯಶಸ್ಯಾಽ೨೩ತಾಽ೩೪

೩ ೨   ೩ ೨   ೨ ೧   ೫
ಇ ॥ ತದಾಽ೩೪ಇದ್ಧಿಯಾಽ೩ ॥ ಸ್ಯವೋಽ೨೩೪ವಾ ॥

|| ೫

ಧಾ೭೫ನೋ೭೬ಹಾಇ ||

ದೀ - ೫ / ಪ - ೯ / ಮಾ - ೫ / ಭೂ / ೧೬ // ೩೬೭ //

ಮಹೇ ಮಹತೇ **ಪ್ರಚೇತಸೇ** ಪ್ರಕೃಷ್ಟ ಜ್ಞಾನಾಯ **ದೇವಾಯ** ದ್ಯೋತನಾದಿಗುಣಯುಕ್ತಾಯೇನ್ದ್ರಾಯ **ಕದು** ಕುತ್ಸಿತಮ್ ಅಸ್ಮದೀಯಂ **ವಾಚಃ** ಸ್ತೋತ್ರ ರೂಪಂ ಸುತಂ **ಶಸ್ಯತೇ** ಯಥಾ ಪ್ರಶಸ್ತಂ ಭವತಿ ದೇವಸ್ತಥಾನುಗೃಹ್ಣಾತ್ವಿತ್ಯರ್ಥಃ । **ತದಿತ್** ತದೇವ **ಅಸ್ಯ** ಯಜಮಾನಸ್ಯ **ವರ್ದ್ಧನಂ ಹಿ** ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸಾಧನಂ ಖಲು ॥

ಮಹೇ ಪ್ರಚೇತಸೇ ಮಹತ್ತಾದ ಜ್ಞಾನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳ, **ದೇವಾಯ** ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನಿಗಾಗಿ, **ಕದು** ಬಹುಬಾಲಿಶವಾದ, **ವಚಃ** ಸ್ತೋತ್ರರೂಪ ವಾದ ವಚನವೂ ಸಹ, **ತತ್ ಇತ್ ಅಸ್ಯ** ವರ್ಧನಮ್ ಇನ್ದ್ರನ ಯಶೋ ಗಾಥೆಯೇ ಗುಣಗಣಗಳ ಕಥನವೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ, **ಶಸ್ಯತೇ** ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಪ್ರಶಂಸಿತ ವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಸ್ತೋತ್ರಗಳು ಎಷ್ಟೇ ಬಾಲಿಶವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಜ್ಞಾನಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನ ಗುಣಕಥನವಿರುವುದರಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಪ್ರಶಂಸಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಸಾಮಸ್ತವನಮೆನಿತು ಬಾಲಿಶಮಾದೊಡಂ
ಅವುಗಳಮಿತಪ್ರಜ್ಞಪುರುಹೂತನುದ್ಧಗುಣಮಂ ।
ತೀವಿಕೊಂಡಿಪ್ಪುದರಿಂದಮವು ಯುಕ್ತಮೆಂದುಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೨೫

ಮೇಧಾತಿಥಿಃ ಕಾಣ್ವಃ ಪ್ರಿಯಮೇಧಾಶ್ಚಾಙ್ಗಿರಸಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಉಕ್ಥಂ ಚ ನ ಶಸ್ಯಮಾನಂ ನಾಗೋರಯಿರಾ ಚಿಕೇತ ।

೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ನ ಗಾಯತ್ರಂ ಗೀಯಮಾನಮ್ ॥ *೩.೨೨೫ ॥*

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೨
ಉಕ್ಥಂ – ಚ – ನ – ಶಸ್ಯಮಾನಮ್ ॥ ನ – ಅಗೋಃ – ಅ – ಗೋಃ – ರಯಿಃ –

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಆ – ಚಿಕೇತ ॥ ನ – ಗಾಯತ್ರಂ – ಗೀಯಮಾನಮ್ ॥ ೩.*೨೨೫ ॥*

ಬಾರ್ಹದುಕ್ಥೇ ದ್ವೇ ॥ ದ್ವಯೋರ್ಬೃಹದುಕ್ಥೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ४ ೫ ४ ೨ ೧ ೦ ೦ ೦
೨೨೫.೧. ಉಕ್ಥಂಚನೋಹಾಇ ॥ ಶಸ್ಯಮಾನಮ್ । ನಾಗೋರಾऽ೨

೨ ೧೦ ೦ ೨ ೧೦ ೨ ೦
೩ಯೀಃ । ಆಚಿಕೇತಾ ॥ ನಗಾಯಾऽ೨೩ತ್ರಾಮ್ ॥ ಗೀ ।

೧ ^ ೩ ೫೦ ೦ ೩ ೫
ಯಮಾऽ೨ನಾऽ೨೩४ಔಹೋವಾ ॥ ಊऽ೨೩४ಪಾ ॥

ದೀ - ೯ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೫ । ದ್ಬು । ೧೭ ॥ ೩೬೮ ॥

ಗಾಯತೇರ್ಗೌಃ **ಅಗೋಃ** ಅಸ್ತೋತುಃ **ಅಯಿಃ** ಅರಿಃ । ವ್ಯತ್ಯಯೇನ ಯಕಾರಃ - ೩.೧.೮೫,ಪಾ) ಶತ್ರುಃ ಇನ್ದ್ರಃ **ಶಸ್ಯಮಾನಂ** ಹೋತ್ರಾ ಪಠ್ಯಮಾನಂ **ಉಕ್ಥಂಚ** ನ ಶಸ್ತ್ರಮಪಿ **ಆಚಿಕೇತ** ಅಭಿಜಾನಾತಿ ಕಿತಜ್ಞಾನೇ ಛಾನ್ದಸೋ

ಲಿಟ್ - ೩.೪.೭.ಪಾ - ನೇತಿ ಸಂಪ್ರತ್ಯರ್ಥೇ **ನ** ಸಂಪ್ರತಿ ಪ್ರಸ್ತೋತ್ರಾದಿ ಭಿರ್ಗೀಯ **ಮಾನಂ ಗಾಯತ್ರಂ** ಗಾತವ್ಯಂ ಸಾಮ ಯದ್ವಾ ಗಾಯತ್ರಾಖ್ಯಂ ಆಚಿಕೇತೇತ್ಯೇ ವ । ಅತಃ ಕಾರಣಾತ್ ವಯಮಪಿ ತಮಿನ್ದ್ರಂ ಸ್ತುಮ ಇತ್ಯರ್ಥಃ ॥ ನಾಗೋಃ - ಅಗೋಃ ಇತಿ, ಅಯಿಃ ಅರಿಃ ಇತಿ ಚ ಪಾಠೌ ॥

ನಾಗೋಃ ಕಜ್‌ಗುಜ್ ಅವ್ಯಕ್ತೇ ಶಬ್ದೇ । ಗುಃ ಅವ್ಯಕ್ತ ಭಾಷೀ ನ । ನಗುಃ **ಅಗುಃ** ಅವ್ಯಕ್ತ ಭಾಷಿಣ ಇತ್ಯರ್ಥಃ । **ಅಗೋಃ** ಸ್ತುತಿಸದವರ ಗೋರಹಿತಸ್ಯ ಗೋಭಿಃ ಹೀನಸ್ಯ ಅದಕ್ಷಿಣಸ್ಯ ಯಜಮಾನಸ್ಯ ॥ ಅವ್ಯಕ್ತ ಸ್ತುತಿಭಾಷೆ, **ಅಯಿಃ** ಶತ್ರುವಾದ ಇನ್ದ್ರನು, **ರಯಿಃ** ಅನ್ತರ್ಣೀತಮತ್ವರ್ಥಮಿದಂ, ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಮ್ ಪರ ಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನು, **ಶಸ್ಯಮಾನಂ** ಹೋತೃಗಳೆಂಬ ಋತ್ವಿಜರು ಪಠಿಸುವ, **ಉಕ್ಥಂ**ಚನ ಶಸ್ತ್ರಮನ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ, **ಗೀಯಮಾನಂ** ಪ್ರಸ್ತೋತ್ರಾದಿ ಸಾಮವೇದದ ಋತ್ವಿಜರು, ಗಾನ ಮಾಡುವ, **ಗಾಯತ್ರಂ** ಗಾಯತ್ರಾದಿ ಸಾಮಗಳನ್ನೂ, ಆಚಿಕೇತ ತಿಳಿಯುತ್ತಾನೆ.

ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನು ಶತ್ರುಗಳ ಹಾಗೂ ಗೋಹೀನ ವಾದ ದಕ್ಷಿಣೆರಹಿತವಾದ ಯಜ್ಞದ ಯಜಮಾನನ ಸ್ತುತಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಭಕ್ತಿಶ್ರದ್ಧೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅವ್ಯಕ್ತಭಾಷೆಯ ಸ್ತುತಿಗಳನ್ನೂ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಹೋತೃಗಳು ಪಠಿಸುವ ಶಸ್ತ್ರಮನ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಪ್ರಸ್ತೋತೃ ಆದಿ ಸಾಮವೇದದ ಋತ್ವಿಜರು ಗಾನಮಾಡುವ ಗಾಯತ್ರ್ಯಾದಿ ಸಾಮಗಾನಗಳನ್ನೂ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಇಂದ್ರನರಿಗಳ, ಗೋರಹಿತರ ಸಾಮಂಗಳಂ ತಾಂ
ಕೇಳಲೊಲ್ಲಂ; ಶ್ರದ್ಧೆ-ಭಕ್ತಿಯೊಡಗೂಡಿರ್ಪರ ।
ಪರಿಪರಿಯಸಾಮಮಂ ಸಾವಧಾನದೊಳಾಲಿಪಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೨೬

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಗಾಥಿನಃ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಇನ್ದ್ರ ಉಕ್ಥೇಭಿರ್ಮನ್ದಿಷ್ಠೋ ವಾಜಾನಾಂ ಚ ವಾಜಪತಿಃ ।

೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಹರಿವಾನ್ತ್ಸುತಾನಾಂ ಸಖಾ ॥ ೪.೨೨೬ ॥

೧ ೨ಂ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨ಂ ೧ ೨ಂ ೩ ೧ ೨ಂ ೧ ೨ಂ ೩
ಇನ್ದ್ರಃ - ಉಕ್ಥೇಭಿಃ - ಮನ್ದಿಷ್ಠಃ । ವಾಜಾನಾಂ - ಚ - ವಾಜಪತಿಃ - ವಾಜ - ಪ

೧ ೨ಂ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨ಂ ೩
ತಿಃ ॥ ಹರಿವಾನ್ - ಸುತಾನಾಂ - ಸಖಾ - ಸ - ಖಾ ॥ ೪.೨೨೬ ॥

ಬಾರ್ಹದುಕ್ಥೇ । ಬಾರ್ಹದುಕ್ಥೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೨ ೧ ೨ ೧ ೨^ ೩
೨೨೬.೧. ಇನ್ದ್ರಉಕ್ಥಾಇ ॥ ಭಿರ್ಮಾನ್ದಾಇಷ್ಠೋಽ೩ । ವಾಜಾನಾಽ

೩ ೧೧ ೨ ೧ ^ ೩
೨೩೪ಇಚ್ಛಾ । ವಾಜಪತಿಃ ॥ ಹರಾಽ೨ಇವಾಽ೨೩೪

೫ ೧೧ ೨ಂ ೧ ೨ ೪ ೫ ೪
ನ್ತ್ಸು । ತಾನಾಽ೨ ಸ । ಖಾ ॥ ಔಽ೩ಹೋವಾ । ಹೋ

ಽ೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೩ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೬ । ಞಾ । ೧೮ ॥ ೩೬೯ ॥

ವಾಜಾನಾಮ್ ಅನ್ನಾನಾಂ ಮಧ್ಯೇ **ವಾಜಪತಿಃ** ಉತ್ಕೃಷ್ಟಾನ್ನಪತಿಃ **ಹರಿವಾನ್** ಹರಿನಾಮಕಾಶ್ವವಾನ್ ಇನ್ದ್ರಃ **ಉಕ್ಥೇಭಿಃ** ಹೋತೃಪ್ರಯುಕ್ತೈಃ

ಉಕ್ಥಂ ನಾಮಕೈರ್ನಾ ಶಸ್ತ್ರೈಃ **ಮನ್ದಿಷ್ಠಃ** ಅತಿಶಯೇನ ತೃಪ್ತಿಃ ಸನ್ **ಸುತಾನಾಮ್** ಅಭಿಷುತಾನಾಮ್ ಸೋಮಾನಾಂ **ಸಖಾ** ಸಖಿವತ್ ಪ್ರೀತಿಕರಃ ಸೋಮೈಃ ಪ್ರೀಯತ ಇತ್ಯರ್ಥಃ ॥

ವಾಜಾನಾಂ ವಾಜಪತಿಃ ಬಲಿಷ್ಠರೆನಿಸಿಕೊಂಡವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಅತಿ ಬಲಿಷ್ಠನಾದ ಒಡೆಯ. ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಅನ್ನಲಕ್ಷಣವಾದ ಭೋಗೈಶ್ವರ್ಯಗಳ ಒಡೆಯ, **ಹರಿವಾನ್** ಇನ್ದ್ರನ ವಾಹನಗಳಾದ ಹರಿನಾಮಕ ಕುದುರೆಗಳು, **ಇನ್ದ್ರಃ** ಇನ್ದ್ರನು, **ಉಕ್ಥೇಭಿಃ** ಹೋತೃಪಠಿಸುವ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಶಸ್ತ್ರಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ, **ಮನ್ದಿಷ್ಠಃ** - ಅತ್ಯಂತ ತೃಪ್ತಿಗೊಂಡು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿರುವ, **ಸುತಾನಾಮ್ ಸಖಾ** ಸೋಮಯಾಗ ಮಾಡುವವರ ಮಿತ್ರನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ಅತ್ಯಂತ ಬಲಿಷ್ಠರಿಗೂ ಅನ್ನಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಭೋಗೈಶ್ವರ್ಯಗಳಿಗೂ ಹರಿವಾನ್ ಹರಿನಾಮಕ ಇನ್ದ್ರ ವಾಹಕ ಅಶ್ವಗಳಿಗೂ ಒಡೆಯನಾದ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನು ಉಕ್ಥಶಸ್ತ್ರಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಬಹು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ ಸೋಮಯಾಗವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವವರ ಆಪ್ತ ಮಿತ್ರನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

ಬಲಶಾಲಿಗಳ್ಗೆ ಸಕಲಾನ್ನಭೋಗೈಶ್ವರ್ಯಕಾಂ
ಹಸುರ್ಗುದುರೆಗಳ್ಗೊಡೆಯನಿಂದ್ರನುಕ್ಥಸ್ತುತಿಗಳಿಂ ।
ಮುದವಾಂತು ಸೋಮಯಾಜಿಗಳಿಗೂಲಿವಾಪ್ತಮಿತ್ರಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೨೭

ಮೇಧಾತಿಥಿಃ ಕಾಣ್ವಃ ಪ್ರಿಯಮೇಧಶ್ಚಾಙ್ಗಿರಸಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೦ ೩ ೧ ೨
ಆ ಯಾಹ್ಯುಪನಃ ಸುತಂ ವಾಜೇಭಿರ್ಮಾಹೃಣೀಯಥಾಃ ।

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಮಹಾಙ್ ಇವ ಯುವಜಾನಿಃ ॥ ೫.೨೨೭ ॥

೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩
ಆ - ಯಾಹಿ - ಉಪ - ನಃ - ಸುತಂ । ವಾಜೇಭಿಃ - ಮಾ - ಹೃಣೀಯಥಾಃ ॥

೨ ೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩
ಮಹಾನ್ - ಇವ - ಯುವಜಾನಿಃ - ಯುವ - ಜಾನಿಃ ॥ ೫.೨೨೭ ॥

ಕೌತ್ಸಮ್ । ಕುತ್ಸೋ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪೦ ೫೦ ೪ ೧ ೨ ೧ ೨ ೨ ೧೦
೨೨೭.೧. ಆಯಾಹೀ ॥ ಉಪನಸ್ಸುತಮ್ । ಹೋವಾऽ೩ಹಾಇ । ವಾ

೨೦ ೧೦ ೨೦ ೧ ೨ ೨
ಜೇऽ೨ಭಿರ್ಮಾ೯ಹೃಣೀಯಥಾऽ೩: । ಹೋವಾऽ೩ಹಾ

೧೦ ೨ ೧ ೨ ೨
ಇ ॥ ಮಹಾಂ ಇವಯುವಾऽ೨೩ । ಹೋವಾऽ೩ಹಾऽ೩

೧ ^ ೩ ೫೦ ೦ ೨ ೫
ಇ ॥ ಜಾऽ೨ನಾऽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಊऽ೩೨೩೪ಪಾ ॥

ದೀ - ೯ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೭ । ಧ್ಲೇ । ೧೯ ॥ ೩೭೦ ॥

ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! **ನಃ** ಅಸ್ಮದೀಯಂ **ಸುತಮ್** ಅಭಿಷುತಂ ಸೋಮಮ್ **ಉಪಯಾಹಿ** ಪ್ರತ್ಯಾಗಚ್ಛ ಕಿಂಚ **ವಾಜೇಭಿಃ** ಅನ್ಯದೀಯೈರ್ಹವಿರೂಪೈರನ್ನೈಃ **ಮಾ ಹೃಣೀಯಥಾಃ** ಮಾಹ್ರಿಯಸ್ವ । ತತ್ರ ದೃಷ್ಟಾನ್ತಃ **ಯುವಜಾನಿಃ** ಯೌವನೋಪೇತಾ ಜಾಯಾ ಯಸ್ಯಾಸೌ ಯುವಜಾನಿಃ ಜಾಯಾಯಾನಿಙ್ - ೫.೪.೧೩೪ -ಪಾಃ - ಇತಿ ಸಮಾಸಾನ್ತಃ **ಮಹಾನ್ ಇವ** ಪ್ರಭುರಿವ ಯಥಾ

ರೂಪವದ್ಭಾರ್ಯೋಪೇತಃ ಪ್ರಭುಃ ಅನ್ಯಾಭಿರ್ನಾಪಹ್ರಿಯತೇ ಕಿಂತು ತಾಮೇವ ಯುವತಿಂ ಪ್ರತ್ಯಾಗಚ್ಛತಿ ತದ್ವತ್ ॥

ನಃ ಸುತಮ್ ನಾವು ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಟ್ಟಿರುವ ಸೋಮರಸಪಾನಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸೋಮಯಜ್ಞಕ್ಕೆ, **ವಾಜೇಭಿಃ** ನಮಗೆ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡುವ ಅನ್ನಾದಿ ಭೋಗೈಶ್ವರ್ಯಗಳೊಡನೆ, **ಉಪಯಾಹಿ** ನಮಗಭಿಮುಖವಾಗಿ ದಯಮಾಡು, **ಯುವಜಾನಿಃ ಮಹಾನಿವ** ಮಹಾಪುರುಷನಾದರೂ ಸಹ ಯುವತಿ ಪತ್ನಿಯ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ತನಗಿಂತ ಗುಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕುಂದೆಣಿಸದ ಆಕೆಯನ್ನು ಸಮೀಪಿಸುವಂತೆ, **ಮಾಹೃಣೀಯಥಾಃ** ನಿನಗಿಂತ ನಾವು ಗುಣಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದರೂ ಕುಂದೆಣಿಸದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ದಯಮಾಡು.

ಮಹಾಪುರುಷನಾದರೂ ತನ್ನ ಯುವತಿ ಪತ್ನಿಯ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಮಾನ ದಿಂದ ಆಕೆಯು ಗುಣಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ತನಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಪರಿಗಣಿ ಸದೆ, ಆಕೆಯನ್ನು ಸಮೀಪಿಸುವಂತೆ ಇನ್ನ, ಭಗವಂತನೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಕುಂದನ್ನು ಗಣಿಸದೆ ನಮಗೆ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಲೋಸುಗ ಅನ್ನಾದಿ ಭೋಗೈಶ್ವರ್ಯಗಳೊ ಡನೆ ನಾವು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸೋಮ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿ ಸೋಮ ಪಾನ ಮಾಡು.

ಮಹನೀಯಪತಿ ತನ್ನನಿಳಿಯಪ್ಪ ಸತಿಯನೊಲಿದು
ಕೂರ್ಮೆಯಿಂ ಕೂಡುವಂದದೆ ಸಕಲಸಂಪದದೊಡಂ ।
ಕುಂದೆಣಿಸದೀ ಸವನಕಾಗಮಿಪ್ಪುದೀಂಟೆ ರಸಮಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೨೮

ದುರ್ಮಿತ್ರಃ ಸುಮಿತ್ರೋ ವಾ ಕೌತ್ಸಃ । ಗಾಯತ್ರೀಛನ್ದಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ಕದಾ ವಸೋ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಹರ್ಯತ ಆ ಅವ ಶ್ಮಶಾ ರುಧದ್ವಾಃ ।

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ದೀರ್ಘಂ ಸುತಂ ವಾತಾಪ್ಯಾಯ ॥ ೬.೨೨೮ ॥

೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩
ಕದಾ - ವಸೋ - ಸ್ತೋತ್ರಂ - ಹರ್ಯತೇ - ಆ । ಅವ - ಶ್ಮಶಾ - ರುಧತ್ -

೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ
ವಾರಿತಿ ॥ ದೀರ್ಘಂ - ಸುತಂ - ವಾತಾಪ್ಯಾಯ - ವಾತ - ಆಪ್ಯಾಯ ॥

ಕೌತ್ಸೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋಃ ಕುತ್ಸೋ ಭುರಿಗ್ ಗಾಯತ್ರೀಛನ್ದಃ ॥

೫ ೨ರ ೩ ೫ರ ೧ ೨ ೨
೨೨೮.೧. ಓಽ೨ಹೋಽ೧ಇ । ಕದಾವಸೋ । ಸ್ತೋತ್ರಾಽ೩ಮ್ । ಹ

೩ ೪ ೫ ೩ ೨ ೩ ೫ರ ೩ ೨^ ೩
ರ್ಯತಾಆ ॥ ಓಽ೨ಹೋಽ೧ಇ । ಅವಶ್ಮಶಾ । ರುಧಾದೂ

೫ ೩ರ ೨ ೩ ೫
ಽ೨೩೪ವಾಃ ॥ ಓಽ೨ಹೋಽ೧ಇ । ದೀರ್ಘಂ ಸುತ

೩ರ ೨ ೨ ೪
ಮ್ ॥ ವಾತಾಽ೩೪೩ । ಪೀಽ೩ಯಾಽ೫ಯಾಽ೬೫೬ ॥

೩ ೧೧೧
ಈಽ೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೭ । ಫ್ರೇ । ೨೦ ॥ ೭೭೧ ॥

೨೨೮.೨. ಕದಾ೭೩೪ಔಹೋವಾ । ವಸೋ । ಸ್ತೋತ್ರಾ೭೩ಮ್ । ಹ
ರ್ಯತಾಆ ॥ ಅವಾ೭೩೪ । ಔಹೋವಾ । ಶ್ಮಶಾ೭೨ । ರು
ಧಾದೂ೭೨೩೪ವಾಃ ॥ ದೀರ್ಘಾ೭೩೪ಔಹೋವಾ । ಸು
ತಾ೭೨೩ಮ್ ॥ ವಾತಾ೭೩೪೩ ॥ ಪೀ೭೩ಯಾ೭೫ಯಾ೭೬
೫೬ ॥ ದೀ - ೮ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೬ । ಯೂ । ೨೦ ॥ ೩೭೨ ॥

ಹೇ **ವಸೋ!** ವಾಸಯಿತಃ! ಇನ್ದ್ರ! **ಸ್ತೋತ್ರಮ್** ಅಸ್ಮತ್ಕರ್ತೃಕಂ **ಹರ್ಯತೇ** ಕಾಮಯಮಾನಾಯ ಕಾಮಯಮಾನಂ ತ್ವಾಂ । ಕ್ರಿಯಾಗ್ರಹಣಂ ಕರ್ತವ್ಯಮ್ ಇತಿ ಕರ್ಮಣಃ ಸಮ್ಪ್ರದಾನತ್ವಾತ್ ಚತುರ್ಥೀ । **ಕದಾ** ಕಸ್ಮಿನ್ ಕಾಲೇ **ಅವಾರುಧತ್** ಅವರೋತ್ಸ್ಯತಿ ಅವರುಧ್ಯ ಚ ಕದಾ **ವಾಃ** ವಾರಯಿಷ್ಯತಿ ತಾದೃಶಃ ಕಾಲಃ **ಕದಾ** ಅಸ್ಮಾಕಂ ಸಂಭವಿಷ್ಯತೀತ್ಯಾಶಾಸ್ತೇ । ತತ್ರ ದೃಷ್ಟಾನ್ತಃ ಅಶ್ನುತೇ ಕ್ಷೇತ್ರಮಿತಿ **ಶ್ಮಶಾ** ಕುಲ್ಯಾ ಲುಪ್ತೋಪಮೇ ತತ್ ಯಥಾ ಕುಲ್ಯಾ ತತ್ ಉದಕಾನ್ಯವರುಣದ್ಧಿ ಅವರುಧ್ಯಾ ಚ ವಾರಯತಿ ತಥೇತ್ಯರ್ಥಃ । ಕಿಮುದ್ದಿಶ್ಯಾವರೋಧ ಇತಿ ತತ್ರಾಹ **ದೀರ್ಘಂ** ಸವನತ್ರಯರೂಪೇಣಾಯತಂ **ಸುತಮ್** ಅಭಿಷುತಂ ಸೋಮಂ ಪ್ರತಿ । ಕಿಮರ್ಥಮಿತಿ ತದಾಹ **ವಾತಾಪ್ಯಾಯ** । ವಾತೇ ನಾಪ್ಯತೇ ಅಧಸ್ತಾನ್ನಿಪಾತ್ಯತೇ ಇತಿ । ವಾತಾಪ್ಯಮುದಕಂ ತಸ್ಯ ಪ್ರದಾನಾಯೇತ್ಯರ್ಥಃ ॥

ವಸೋ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ಕದಾ** ಯಾವಾಗ, **ಸ್ತೋತ್ರಂ** ನಾನು ಅರ್ಪಿಸುವ ಸ್ತೋತ್ರವು, **ದೀರ್ಘಂ ಸುತಂ** ದೀರ್ಘಕಾಲ

ಆಚರಿಸಲ್ಪಡುವ ಸತ್ರಯಾಗಗಳಲ್ಲಿ, ವಿಧಿಪೂರ್ವಕ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಸೋಮರಸ ಪಾನಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ವಾತಾಪ್ಯಾಯ ವಾತಂ ಪ್ರಾಣಂ ಆಪ್ಯಾಯತಿ, ವೃಷ್ಟ್ಯರ್ಥವಾಗಿಯೂ, ಹರ್ಯತೇ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬಯಸುವ ಯಜಮಾನನ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಸಮೀಪಿಸುವ ನಿನ್ನನ್ನು, ವಾಃ ನದಿಯನೀರನ್ನು/ ದೇಹದಲ್ಲಿರುವ ರಸಗಳನ್ನು, ಕ್ರೃಶಾ ದಡಗಳು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸುವಂತೆ/ ನಾಡಿಗಳು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸುವಂತೆ, ತ್ವಾಂ ನಿನ್ನನ್ನು, ಅ ಅವರುಧತ್ ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸುವುವು.

ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ, ಬಹುದಿನಗಳ ಕಾಲ ನೇರವೇರಿಸಲಾಗುವ ಸತ್ರಯಾಗಗಳಲ್ಲಿ ನಿನಗಾಗಿ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹಿಂಡಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿಡುವ ಸೋಮರಸಪಾನಕ್ಕಾಗಿಯೂ ವೃಷ್ಟ್ಯರ್ಥ ಮತ್ತು ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳಿಗಾಗಿ ಬಯಸುತ್ತಿರುವ ಯಜ್ಞದ ಯಜಮಾನನನ್ನು ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿನ್ನನ್ನು - ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ಅದರ ದಡಗಳು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡುವಂತೆ ಸೇವಿಸಿದ ಆಹಾರದ ರಸಗಳನ್ನು ದೇಹದ ನಾಡಿಗಳು ತಡೆದು ಶರೀರಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲನುವಾಗುವಂತೆ - ನಾನು ಅರ್ಪಿಸುವ ಸ್ತೋತ್ರಗಳು ನಿನ್ನ ನ್ನು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿವೆ.

ತಟಿನಿಯಂ ತಟಿ, ದೇಹಧಾತುವಂ ನಾಡೀಚಯಂ
ಪಿಡಿದು ನಿಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ದೀರ್ಘಸತ್ರಂಗಳಲ್ಲಿ ।
ನಮ್ಮ ನುತಿಗಳ್ ನಿನ್ನನೊಲ್ದು ಪಿಡಿದಪ್ಪುವು ನತರೊಳ್ ॥

ಋಕ್ - ೨೨೯

ಮೇಧಾತಿಥಿಃ ಕಾಣ್ವಃ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೧ ೨ ೦
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದಿನ್ದ್ರ ರಾಧಸಃ ಪಿಬಾ ಸೋಮಮೃತೂ ँ ರನು ।

೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ತವೇದ॑ ಸಖ್ಯಮಸ್ತೃತಮ್ ॥ ೭.೨೨೯ ॥

೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೧ ೨೦
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾತ್ - ಇನ್ದ್ರ - ರಾಧಸಃ । ಪಿಬ - ಸೋಮಂ - ಋತೂನ್ - ಅನು ॥

೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩
ತವ - ಇದಂ - ಸಖ್ಯಂ - ಸ - ಖ್ಯಂ - ಅಸ್ತೃತಮ್ - ಅ - ಸ್ತೃತಂ ॥ ೭.೨೨೯ ॥

ಔರ್ಧ್ವಸದ್ಮನಮ್ । ಊರ್ಧ್ವಸದ್ಮಾ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫೦ ೦ ೨ ೦ ೧ ೨ ೦ ೧
೨೨೯.೧. ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾದೀ ॥ ದ್ರರಾಧಸಾಃ । ಪಿಬಾಸೋಮಾ೨ಽಮ್ ।

೦ ೧ ೨ ೦ ೧ ೧
ಋತೂ॑ ರನೂ ॥ ತವೇದಾ॑ ಸಾ೨೩ ॥ ಖ್ಯಾ೨೩

೪ ೨ ॥ ೫
ಮಾ೩ ॥ ಸ್ತಾ೩೪೫ತ್ರೋ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೩ । ಋ । ೨೨ ॥ ೩೭೩ ॥

ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! **ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾತ್** ಶಂಸಿತ ಸಂಬಂಧಾತ್ **ರಾಧಸಃ** ಧನಭೂತಾತ್ ಪಾತ್ರಾತ್ **ಸೋಮಂ ಪಿಬ** । ಕಿಂಕೃತ್ವಾ? **ಋತೂನ್ ಅನು**ದೇವಾನನುಸೃತ್ಯ ಋತವೋಽಪಿ ಪಿಬನ್ತೀತ್ಯರ್ಥಃ । ಯಸ್ಮಾತ್ **ತವ ಇದಂ ಸಖ್ಯಮ್ ಅಸ್ತೃತಮ್** ಋತೂನಾಮವಿಚ್ಛಿನ್ನಂ ತಸ್ಮಾದೃತುಭಿಃ ಪಾನಂ ಯುಕ್ತಮ್ ॥

ಇನ್ದ್ರನೇ **ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾತ್** ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಚ್ಛಂಸಿ ಎಂಬ ಋತ್ವಿಜನ, **ರಾಧಸಃ** ಬಹುಮೂಲ್ಯದ ಚಮಸಪಾತ್ರೆಯಿಂದ, **ಋತೂನ್ ಅನು** ಋತುದೇವತೆಗಳೊಂದಿಗೆ, ಋತವಃ ಅಷ್ಟಾವಙ್ಗಾನಿ - ತೈ.೭.೫, ೨೫,೧, ಯೋಗಾಂಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ, ಋತವಃ ಉದ್ಗೀಥಃ - ಷ.ಬಿ.೩.೧., ಉದ್ಗೀಥ

ದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಣವದೊಂದಿಗೆ, ಸೋಮಮ್ ಸೋಮರಸವನ್ನು, ಪಿಬ ಪಾನ ಮಾಡು, ತಮ ಇದಮ್ ನಿನ್ನ ಈ, ಸಖ್ಯಮ್ ಯಷ್ಟು ಯಷ್ಟವ್ಯ ಲಕ್ಷಣಮ್ ಮಿತ್ರತ್ವವು, ಅಸ್ತೃತಂ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾದುದು.

ಇನ್ದ್ರನೇ! ಯಜ್ಞದಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ನಿನ್ನ ಸಖ್ಯಭಾವವು ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನ ವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನೀನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಚ್ಛಂಸಿ ಎಂಬ ಋತ್ವಿಜನ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಚಮಸಪಾತ್ರೆಯಿಂದ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಪ್ರಣವದೊಂದಿಗೆ ಅಂದರೆ ಓಮ್ ಎಂದು ಪಠಿಸುತ್ತಾ ಪಾನಮಾಡು.

ಸುರಪ! ಸವನದ ಮೂಲಮೆಮ್ಮೊಳತಿಮೈತ್ರಿ ನಿನಗಂ
ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಚ್ಛಂಸಿಯಿಂ ಕಯ್ಕೊಂಡು ಚಮಸಪಾತ್ರಂ ।
ಓಮೆಂದೊಲಿದು ಸೋಮಮಂ ಪೀರ್ವುದಿಂದ್ರ! ಅದರಿಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೩೦

ಮೇಧಾತಿಥಿಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ವಯಂ ಘಾ ತೇ ಅಪಿ ಸ್ಮಸಿ ಸ್ತೋತಾರ ಇನ್ದ್ರ ಗಿರ್ವಣಃ ।

೧ ೨
ತ್ವಂ ನೋ ಜಿನ್ವ ಸೋಮಪಾಃ ॥ *೮.೨೩೦ ॥*

೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩
ವಯಂ - ಘ - ತೇ - ಅಪಿ - ಸ್ಮಸಿ । ಸ್ತೋತಾರಃ - ಇನ್ದ್ರ - ಗಿರ್ವಣಃ - ಗೀಃ - ವ

೨ ೩
ನಃ । ತ್ವಂ - ನಃ - ಜಿನ್ವ - ಸೋಮಪಾಃ - ಸೋಮ - ಪಾಃ ॥ *೮.೨೩೦ ॥*

ಔರ್ಧ್ವಸದ್ಮನಮ್ । ಊರ್ಧ್ವ ಸದ್ಮಾ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨೩೦.೧. ವಯಂಘಾತೇಅಪಿಸ್ಮಸಾಇ ॥ ಸ್ತೋತಾರಇನ್ದ್ರಗಿರ್ವ

ಣಾಃ । ವವಾꣳ೨೩ಹೋಇ ॥ ತೂವನ್ನೋಜೇꣳ೨ । ವವಾ

ꣳ೨೩ಹೋ ॥ ನ್ವಸೋꣳ೨೩ । ಮಾꣳ೨ಪಾꣳ೨೩೪ಔಹೋ

ವಾ ॥ ಏꣳ೩ । ಉಪಾꣳ೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೬ । ಘೂ । ೨೩ ॥ ೩೭೪ ॥

ಹೇ **ಗಿರ್ವಣಃ!** ಗೀರ್ಭಿರ್ವನನೀಯ! **ಇನ್ದ್ರ!** ತೇ ತವಾಪಿ **ವಯಂಘ** **ವಯಂ** ಖಲು **ಸ್ತೋತಾರಃ ಸ್ಮಸಿ** ಸ್ಮಃ ಭವಾಮಃ । ಹೇ **ಸೋಮಪಾಃ** ಸೋಮಸ್ಯ ಪಾತರಿನ್ದ್ರ, ತ್ವಂ ನ ಅಸ್ಮಾನ್ **ಜಿನ್ವ** ಪ್ರೀಣಯಸಿ ॥

ಗಿರ್ವಣಃ ಸ್ತುತಿಲಕ್ಷಣವಾದ ವಾಕ್‌ಗಳಿಂದ ಒಲಿಯುವ, ಇನ್ದ್ರ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನೇ, **ತೇ ಅಪಿ** ನಿನ್ನನ್ನೇ ಉದ್ದೇಶಿಸಿ, **ವಯಂ ಘಾ** ನಾವೂ ಸಹ, **ಸ್ತೋತಾರಃ ಸ್ಮಸಿ** ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುವವರಾಗಿದ್ದೇವೆ, **ಸೋಮಪಾಃ** ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡುವ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ತ್ವಂ** ನೀನು, **ನಃ** ನಮ್ಮಗಳನ್ನು, **ಜಿನ್ವಸಿ** ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸು.

ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ ಆಕರ್ಷಿಸಲ್ಪಡುವವನಾದ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನೇ ನಮ್ಮ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನಾಲಿಸುತ್ತಾ ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡಿ ನಮಗೆ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟು ಮಾಡು.

ಸಂಸ್ತುತಿಗಳಿಂದೆ ಸೆಳೆಯಲ್ಪಡುವ ಮಘವಂತನೆ!
ನೀನೆಮ್ಮ ಸಾಮಂಗಳಂ ಮಂಗಳಂಗಳಂ ಕೇ-
ಳ್ದೆಮಗೆ ಸಂತಸವನೀವುದು ಸೋಮಮಂ ಸವಿಯುತುಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೩೧

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಗಾಥಿನೋಽಭೀಪಾದ್ ಉದಲೋ ವಾ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೦ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಏನ್ದ್ರ ಪೃಕ್ಷು ಕಾಸು ಚಿನ್ನೃಮ್ಣಂ ತನೂಷು ಧೇಹಿ ನಃ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಸತ್ರಾಜಿದುಗ್ರ ಪೌಂಸ್ಯಮ್ ॥ ೯.೨೩೧ ॥

೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧
ಆ - ಇನ್ದ್ರ - ಪೃಕ್ಷು - ಕಾಸು - ಚಿತ್ । ನೃಮ್ಣಂ - ತನೂಷು - ಧೇಹಿ - ನಃ ॥ ಸ

೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨೦
ತ್ರಾಜಿತ್ - ಸತ್ರಾ - ಜಿತ್ - ಉಗ್ರಪೌಂಸ್ಯಮ್ ॥ ೯.೨೩೧ ॥

ಅಭಿಪಾದಸ್ಯ ಔದಲಸ್ಯ ಸಾಮ । ಉದಲೋ ನಿಚೃತ್ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫೦ ೦ ೫ ೨ ೦
೨೩೧.೧. ಏನ್ದ್ರಪೃಕ್ಷುಕಾಸುಚೀಽ೬ದೇ ॥ ನೃಮ್ಣಾಮ್ । ತನೂಷುಽ೩

೧ ೨ — ೧ ೦ ೨ ೧
ಧಾಇಹಾಽ೧ಇನಾಽ೨: ॥ ಸಾತ್ರಾಜಿದು ॥ ಗ್ರಪೌಽ೨೩

೨ ೨ ೫
ಂ ಸಿಯಾಉ । ವಾಽ೩ ॥ ಊಽ೩ಳಪಾ ॥

ದೀ - ೪ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೫ । ಘ್ಯ । ೨೪ ॥ ೩೭೫ ।

ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! ಪೃಕ್ಷು ಸಂಪೃಕ್ತಾಸು **ಕಾಸುಚಿತ್** ಕಾಸ್ವಪಿ **ನಃ** ಅಸ್ಮಾಕಂ **ತನೂಷು** ಅಂಗೇಷು **ನೃಮ್ಣಂ** ಬಲಮ್ **ಆಧೇಹಿ** ಆಸಮನ್ತಾತ್ ಸ್ಥಾಪಯ । ಹೇ **ಉಗ್ರ** ಉದ್ಗೂರ್ಣ ಬಲ! ಇನ್ದ್ರ! **ಸತ್ರಾಜಿತ್** ದ್ವಾದಶಾಹಾದಿಭಿಃ ಜೀಯಮಾನೋ ವಶೀಕ್ರಿಯಮಾಣಃ ಸನ್ **ಪೌಜ್‌ಸ್ಯಮ್** ಪುಂಸೇ ಹಿತಮ್ ಫಲಮ್ **ಆ ಧೇಹಿ** ಪ್ರಯಚ್ಛೇತ್ಯರ್ಥಃ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನೇ, ಪೃಕ್ಷು ಪೃಚೀ ಸಂಪರ್ಕೇ ಇತ್ಯಸ್ಯೇದಂ ರೂಪಮ್ । ಸಮ್ಪೃಚ್ಯನ್ತೇ ಯಸ್ಯಾಂ ಯಾಗಕ್ರಿಯಾಯಾಂ ಯಜಮಾನಾ ದೇವೈಃ ಸಹ ಸಾಪೃಕ್ । ತಾಸು ಪೃಕ್ಷು ॥ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ ಯಾಗಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ, **ಕಾಸುಚಿತ್** ಯಾವುದೇ, ನಕಿ ನಮ್ಮ, **ತನೂಷು** ಶರೀರದ ಅಂಗಾಂಗಗಳಲ್ಲಿ, **ನೃಮ್ಣಮ್** ಆತ್ಮಬಲವನ್ನು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು, **ಆಧೇಹಿ** ಸ್ಥಾಪಿಸು, **ಉಗ್ರ** ಸಹಿಸಲು ಎದುರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಷ್ಟು ಬಲವುಳ್ಳ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ಸತ್ರಾಜಿತ್** - ಸತ್ರಾ ಶಬ್ದ ಯದ್ಯಪಿ ಸತ್ಯನಾಮ ತಥಾಪಿ ಇಹ ಸದಾ ಶಬ್ದ ಸ್ಯಾರ್ಥೇ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಃ । ಸದಾ ಜಿದಿತಿ ಸತ್ರಾಜಿತ್ । ಸದಾ ಶತ್ರೂಣಾಂ ಜೇತಾ ಇತ್ಯರ್ಥಃ ಸದಾ ಸಮಸ್ತ ಶತ್ರುಗಳನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಗೆಲ್ಲುವಷ್ಟು, **ಪೌಂಸ್ಯಮ್** ಪುರುಷಾರ್ಥ ಸಾಧಕವಾದ ಪರಾಕ್ರಮ ರೂಪೀ ಬಲವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸು, ಅನುಗ್ರಹಿಸು.

ಎದುರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಷ್ಟು ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನೂ ಶಾರೀರಕ ಬಲವನ್ನೂ ಪಡೆದಿರುವ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನೇ ಸಮಸ್ತ ಆಂತರಿಕ ಹಾಗೂ ಬಾಹ್ಯ ಶತ್ರುಗಳನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ಜಯಿಸುವಷ್ಟು ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಶರೀರದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಗಗಳ ಬಲವನ್ನೂ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನೂ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸು.

ಇಲ್ಲಿನ *೩೭೫* ಸಾಮದ **ಊ**೨ಕಿ**ಳಪಾ** ನಿಧನವನ್ನು ಅರಳಿಯ ಹಣ್ಣು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಾಗ ಅಥವಾ ಒಂದು ಪಾತ್ರೆಯ ನೀರನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಪಾತ್ರೆಗೆ ಹಾಕುವಾಗ ಉದಯವಾಗುವ ಧ್ವನಿಯಂತೆ ಗಾನ ಮಾಡಬೇಕು - ವರದರಾಜ ಭಾಷ್ಯ.ಪ್ರತಿಹಾರಸೂತ್ರ *೧೫.೧೨* ॥

ಅಪ್ರತಿಹತಬಲಿಷ್ಠ! ವಜ್ರಧರ! ನೀಳ್ಬದೆಮಗಂ
ಬಾಹ್ಯಾಂತರಾರಿಗಳನೆಲ್ಲರಂ ಮೇಣೊಮ್ಮೆಲೇ ।
ಗೆಲ್ಲಬಲ್ಲಂಥ ಬಲ್ಮೆಯನೊಲ್ದು ನಮ್ಮೊಡಲಿನೊಳ್ ॥

ಋಕ್ - ೨೩೨

ಶ್ರುತಕಕ್ಷಃ ಆಂಗಿರಸಃ । ಗಾಯತ್ರೀಂದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨
ಏವಾ ಹ್ಯಸಿ ವೀರಯುರೇವಾ ಶೂರ ಉತ ಸ್ಥಿರಃ ।

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಏವಾ ತೇ ರಾಧ್ಯಂಮನಃ ॥ ೧೦.೨೩೨ ॥

ಸ್ವ - ೧೨ । ಉ - ನಾ । ಧಾ - ೩೦ । ಯೌ ॥

೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩
ಏವ - ಹಿ - ಅಸಿ - ವೀರಯುಃ ॥ ಏವ - ಶೂರಃ - ಉತ - ಸ್ಥಿರಃ ॥ ಏವ - ತೇ

೧ ೨೦ ೧ ೨೦
- ರಾಧ್ಯಂ - ಮನಃ ॥ ೧೦.೨೨೩ ॥

ಆ - ೩೬ । ಅ - ೧೨ । ಪ - ೧೩೮ । ಖೈ ॥

ಇತಿ ಚತುರ್ಥೀ ದಶತಿಃ ॥ ೪ ॥ ದ್ವಾದಶಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೧೨ ॥

ಇತಿ ದ್ವಿತೀಯೋಧ್ಯಾಯಃ ॥ ೨ ॥ ಇತ್ಯೈಕಸಾಮಿ ಸಮಾಪ್ತಮ್ ॥

ಆಮಹೀಯವಂ ಉಕ್ಥಾಮಹೀಯವಮ್ ವಾ । ಅಮಹೀಯುಃ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ

೫೦ ೦ ೨ ೪ ೫೦ ೨೦ ೧ ೨ —
೨೩೨.೧. ಏವಾಹೋಽ೩ಅಸಿವೀರಯೂಃ ॥ ಏವಾಶೂಽ೧ರಾಽ೨ಃ ।

೧ ೨ ೧ ೨೦ ೦ ೧
ಉತಾಽ೨೩ಸ್ಥಿರಾಃ ॥ ಆಇವಾತೇರಾ ॥ ಧಿಯಾಽ೨೩ಮ್ಮ

೨ ೨೦ ೧೧೧
ನಾಉ । ವಾಽ೩ ॥ ಸ್ತೌಷೇಽ೩೪೫ ॥

ದೀ - ೭ / ಪ - ೭ / ಮಾ - ೬ / ಘೂ / ೨೫ // **೩೭೬** *//*

ಏಕಾದಶಷಷ್ಠಃ ದ್ವಾದಶಃ ಖಣ್ಡಃ // ೧೨ // ದಶತಿಃ // ೪ //

ಇತಿ ದ್ವಿತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ // ೨ //

ಇತ್ಯೈನ್ದ್ರಾಖ್ಯೇ ತೃತೀಯೇ ಗಾನೇ ಏಕಸಾಮಾಖ್ಯಂ

ತೃತೀಯಂ ತನ್ತ್ರಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮ್ //

ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ** ತ್ವಂ **ವೀರಯುಃ** ವೀರಾನ್ ಯುದ್ಧಕರ್ಮಣಿ ಸಮರ್ಥಾನ್ ಶತ್ರೂನ್ ಹನ್ತುಮ್ ಕಾಮಯಮಾನಃ **ಏವಹ್ಯಸಿ** ಭವಸಿ ಖಲು **ಹಿ** ಪ್ರಸಿದ್ಧೌ ಅತ ಏವ ತ್ವಂ **ಶೂರಃ** ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾನೇವ ಭವಸಿ । **ಉತ** ಅಪಿ ಚ **ಸ್ಥಿರಃ** ಸಂಗ್ರಾಮೇ ಧೈರ್ಯವಾನ್ ಭವಸಿ । ಏಕತ್ರ ಸ್ಥಿತ್ವೈವ ಶತ್ರೂನ್ ಸಂಪ್ರಹರಸೀತ್ಯರ್ಥಃ । ಏವಂ ಸತಿ **ತೇ** ತವ **ಮನಃ ರಾಧ್ಯಂ** ಸ್ತುತಿಭಿ ರಾರಾಧನೀಯಮೇವ ಯತೋಽನೇನ ಮನಸಾ ತ್ವಂ ಶತ್ರುವಧಂ ಸಂಗ್ರಾಮೇ ಧೈರ್ಯಾದಿಕಂ ಕರೋಷೀತಿ । ತತ ಏವ ತವ ಮನಃ ಸರ್ವೈಃ ಸ್ತುತ್ಯಮಿತ್ಯರ್ಥಃ ॥

ವೀರಯುಃ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸದೆಬಡಿಯುವವನೆಂದೂ ವೀರರನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವವನೆಂದೂ, ಏವ ಹಿ ಅಸಿ ಇನ್ದ್ರನೇ ನೀನು ಬಹು

ಪ್ರಸಿದ್ಧನೇ ಆಗಿದ್ದೀಯೇ, ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ, ಶೂರಃ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಶೂರನೆನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀಯೆ, ಉತ ಆದುದರಿಂದಲೇ, ಸ್ಥಿರಃ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಓಡಿ ಹೋಗದೆ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟದೆ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು, ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಎದುರಿಸುವೆ, ಸಂಹರಿಸುವೆ, ಏವ ಹೀಗಾಗಿ, ತೇ ಮನಃ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸು ರಾಧ್ಯಮ್ ಸ್ತುತಿ ಪೂಜಾದಿಗಳಿಂದ ಆರಾಧನಾ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ.

ವೀರನೂ ಶೂರನೂ ಎಂದು ಬಹು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿರುವ ಇನ್ದ್ರನೇ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನೀನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟದೆ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸ್ಥೈರ್ಯ ಧೈರ್ಯ ಪರಾಕ್ರಮ ಸಾಹಸಗಳಿಂದ ಸದೆಬಡಿಯುವವನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪೂಜಾ ಸ್ತುತಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಹ ನಾದವನೆಂದು ಪ್ರಶಂಸಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದೀಯೆ.

ವೀರನೇ! ಶೂರನೇ! ಸಂಗ್ರಾಮದೊಳ್ ದಿಟ್ಟನೇ!
ರಿಪುಗಳ್ಗೆ ಬೆನ್ದೋರದಿರ್ಪನೇ! ಮಘವಂತನೇ!
ಈ ಪರಿಯಗುಣದಿಂದೆ ನೀಂಗಣ್ಯನೆನಿಸಿರ್ಪೆಯಯ್ ॥

ಋಕ್ - ೨೩೩

ವಸಿಷ್ಠೋ ಮೈತ್ರಾವರುಣಿಃ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಅಭಿ ತ್ವಾ ಶೂರ ನೋನುಮೋಽದುಗ್ಧಾ ಇವ ಧೇನವಃ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಈಶಾನಮಸ್ಯ ಜಗತಃ ಸ್ವರ್ದೃಶಮೀಶಾನಮಿನ್ದ್ರ ತಸ್ಥುಷಃ ॥ ೧.೨೩೩ ॥

೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧
ಅಭಿ - ತ್ವಾ - ಶೂರ - ನೋನುಮಃ । ಅದುಗ್ಧಾಃ - ಅ - ದುಗ್ಧಾಃ - ಇವ - ಧೇನ

೨ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩
ವಃ ॥ ಈಶಾನಂ - ಅಸ್ಯ - ಜಗತಃ - ಸ್ವರ್ದೃಶಂ - ಸ್ವಃ - ದೃಶಂ ॥ ಈಶಾನಂ - ಇ

೧ ೨
ನ್ದ್ರ - ತಸ್ಥುಷಃ ॥ ೧.೨೩೩ ॥

ಭರದ್ವಾಜಸ್ಯಾರ್ಕೌದಾ । ದ್ವಯೋರ್ಭರದ್ವಾಜೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರ ಈಶಾನೇನ್ದ್ರೌ ವಾ ॥

೫ ೦ ೨೧ ೭ ೧ ೨ ೨
೨೩೩.೧. ಅಭಿತ್ವಾಶೂ ॥ ರನೋನುಮಾऽ೨ಃ । ಓಇನೂऽ೩ಮಾಃ ।

೧ ೨೦ ೧ ೭ ೧ ೨ ೨ ೧
ಆದುಗ್ಧಾಇ । ವಧಾಇನವಾऽ೨ಃ । ಓಇನಾऽ೩ವಾಃ । ಆ

೦ ೨ ೧ ೨ ೧ ೨ ೨
ಇಶಾನಮಸ್ಯಜಗತಃ । ಸುವಾದೃಶಮ್ । ಆದೃऽ೩ಶಾ

೧ ೦ ೨ ೧ ೨ ೧ ೧ ^
ಮ್ ॥ ಆಇಶಾನಮಿ ॥ ದ್ರತಾಸ್ಥುಷಃ । ಆऽ೨೩ । ಸ್ಥೂऽ೨ ।

೩ ೫೦ ೦ ೨ ೧ ೩ ೧೧೧
ಷಾऽ೨೩೪ । ಔಹೋವಾ ॥ ಸ್ಥುಷಃಸ್ಥುಷಾऽ೨೩೪೫ಃ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೧೬ । ಮಾ - ೧೫ । ಕು । ೨೬ । ೩೭೭ ॥

೫ ೨ ೪೦ ೫೪೦ ೫ ೧ ೨೦ ೧
೨೩೩.೨. ಅಭಿತ್ವಾऽ೩ಶೂರನೋನುಮಾಃ ॥ ಆದುಗ್ಧಾಇವ । ಧಾಇ

೨ ೧ ೦ ೨ ೧ ೭ ^
ನಾऽ೨೩ವಾಃ । ಆಇಶಾನಮಸ್ಯಾಜಗ । ತಾಃ । ಸುವಾऽ೨ದೃ

೫ ೨೦ ೧೦ ೨ ೧ ೨ ೧
ಽ೨೩೪ಶಾಮ್ ॥ ಈಶಾನಾಽ೨೩ಮೀ॥ ದ್ರಾತಸ್ಥುಷಃ । ಇ

೨ ೧
ಡಾಽ೨೩ಭಾಽ೩೪೩ । ಓಽ೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೯ । ಕೋ । ೨೭ ॥ ೩೭೮ ॥

ಶೂರ ಇನ್ದ್ರ ಅಸ್ಯ ಜಗತಃ ಜಙ್ಗಮಸ್ಯ **ಈಶಾನಮ್** ಈಶ್ವರಮ್ **ತಸ್ಥುಷಃ** ಸ್ಥಾವರಸ್ಯಚೇಶಾನಮ್ ಈಶಾನಪವಸ್ಯಾವೃತ್ತಿರಾದರಾರ್ಥಾ **ಸ್ವರ್ದೃಶಂ** ಸರ್ವದೃಶಂ **ತ್ವಾ** ತ್ವಾಂ **ಅದುಗ್ಧಾ ಇವ ಧೇನವಃ** ಯಥಾ ಅದುಗ್ಧಾ ಧೇನವಃ ಕ್ಷೀರಪೂರ್ಣೋಧಸ್ತ್ವೇನ ವರ್ತಂತೇ ತದ್ವತ್ ಸೋಮ ಪೂರ್ಣ ಚಮಸತ್ವೇನ ವರ್ತಮಾನಾ ವಯಮ್ **ಅಭಿನೋನುಮಃ** ಭೃಶಮಭಿಷ್ಟುಮಃ ॥

ಶೂರ ಇನ್ದ್ರ ಪರಾಕ್ರಮಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ಅಸ್ಯ ಜಗತಃ ತಸ್ಥುಷಃ** ಈ ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮಾತ್ಮಕವಾದ ಜಗತ್ತಿಗೆ, **ಈಶಾನಮ್** ಒಡೆಯನೂ, **ಸ್ವರ್ದೃಶಮ್** ಸ್ವರಿತಿ ಸಾಮಭ್ಯೋಽಕ್ಷರತ್ ಸ್ವಃ ಸ್ವರ್ಗ ಲೋಕೋಽಭವತ್ ಷಂ. ವಿ. ಬ್ರಾ. ೧.೫., ಸ್ವಃ ಸ್ವರ್ಗಸ್ವರೂಪನೂ ಆದಿತ್ಯಮಿವ ಸರ್ವಸ್ಯ ಜಗತಃ ದ್ರಷ್ಟಾರಃ ಆದಿತ್ಯನಂತೆ ಬಹು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿದ್ದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ದರ್ಶನ ಮಾಡುವವನೂ ಹಾಗೂ ಸಮಸ್ತರಿಗೂ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವನೂ ಆಗಿರುವ, **ತ್ವಾ** ನಿನಗೆ, **ಅದುಗ್ಧಾ ಇವ ಧೇನವಃ** ಅಚಿರಪ್ರಸೂತಾಗಾವಃ ಯಥಾ ಆತ್ಮೀಯಂ ವತ್ಸಂ ಸ್ನೇಹಾರ್ದ್ರೇಣ ಮನಸಾಹುಂಕಾರಿದಿಭಿರಭಿನನ್ದನ್ತಿ - ಎಳೆಯ ಕರುವಿನ ತಾಯಿಹಸುಗಳು, ಕಾಡು/ ಹುಲ್ಲು ಗಾವಲಿನಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಮೇದು ಕೆಚ್ಚಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಲು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಸಂಜೆ ಹಸಿವಿನಿಂದಿರುವ ತನ್ನ ಕರುವಿಗೆ ಕುಡಿಸಲು ಅಂಬಾ ಎಂದು ಶಬ್ದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಲುವಿನಿಂದ ಕರುವನ್ನು ಸಮೀಪಿಸು

ವಂತೆ, **ಅಭಿನೋನುಮಃ** ನಾವೂ ಸಹ ನೀನು ಪಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೋಮರಸ ತುಂಬಿದ ಚಮಸಪಾತ್ರೆಗಳ ಸಹಿತ ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಭಕ್ತಿಶ್ರದ್ಧೆಗಳಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾ ನಿನ್ನನ್ನು ಸಮೀಪಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸ್ಥಾವರ ಜಂಗಮಾತ್ಮಕವಾದ ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಒಡೆಯನೂ ಸ್ವರ್ಗ ಸ್ವರೂಪನೂ ಆದಿತ್ಯನಂತೆ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಾ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ದರ್ಶನ ಮಾಡುವವನೂ ಎಲ್ಲರೂ ದರ್ಶನ ಮಾಡುವಂತೆ ಅನುವು ಮಾಡಿ ಕೊಡುವವನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನೇ ಎಳೆಗರುವಿನ ತಾಯಿ ಹಸುಗಳು ತಮ್ಮ ಕೆಚ್ಚಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಲು ತುಂಬಿ ಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಕರುಗಳ ಹಸಿವನ್ನಿಂಗಿಸಲು ಒಲುವಿನಿಂದ ಸಮೀಪಿಸುವಂತೆ ನಾವು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವ ಸೋಮರಸವನ್ನು ನಿನಗರ್ಪಿಸಲು ಚಮಸ ಪಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಭಕ್ತಿಶ್ರದ್ಧೆಗಳಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾ ನಿನ್ನನ್ನು ಸಮೀಪಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಚರಾಚರಜಗನ್ನಾಯಕನೆ! ಸಕಲಾಕ್ಷಿಯೇ!
ಕೊಡಗೆಚ್ಚಲಿಂದೆಸೆವ ಗೋವ್ರುಗಳವೋಲ್ ನಾಮಿದೋ ।
ಸೋಮಸಂಪೂರ್ಣಚಮಸಂಗಳಂ ಪಿಡಿದು ನಿನ್ನಂ
ಸಾರ್ದೆವಯ್ ಭಕ್ತಿಯಿಂ; ನಮ್ಮನೊಲಿಯಯ್! ಸುರವರ ॥

ಋಕ್ - ೨೩೪

ಭರದ್ವಾಜಃ ಬಾರ್ಹಸ್ಪತ್ಯಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ತ್ವಾಮಿದ್ಧಿ ಹವಾಮಹೇ ಸಾತೌ ವಾಜಸ್ಯ ಕಾರವಃ ।

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨u ೩ ೧ ೨
ತ್ವಾಂ ವೃತ್ರೇಷ್ವಿನ್ದ್ರ ಸತ್ಪತಿಂ ನರಸ್ತ್ವಾಂ ಕಾಷ್ಠಾಸ್ವರ್ವತಃ ॥ ೨.೨೩೪ ॥

೨ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೨ ೩
ತ್ವಾಂ - ಇತ್ - ಹಿ - ಹವಾಮಹೇ । ಸಾತೌ - ವಾಜಸ್ಯ - ಕಾರವಃ ॥ ತ್ವಾಂ - ವೃ

೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦
ತ್ರೇಷು - ಇನ್ದ್ರ - ಸತ್ಪತಿಂ - ಸತ್ - ಪತಿಂ - ನರಃ । ತ್ವಾಂ - ಕಾಷ್ಠಾಸು - ಅರ್ವತಃ

ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಭಾರದ್ವಾಜೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರ್ಭರದ್ವಾಜೇ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩೦ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨ ೦ ೦ ೨
೨೩೪.೧. ತ್ವಾಮಿದ್ಧೀ ॥ ಹವಾऽ೨ಮಹೇ । ಆ । ಔऽ೩ಹೋವಾಹಾ

೨ ೫ ೨೦ ೦ ೦ ೨
ಉವಾऽ೩ । ಊऽ೩೪ಪಾ । ಸಾತೌವಾಜ । ಸ್ಯಾऽ೩ಕಾऽ೨

೧ ೨ ೧ ೨ ೦ ೦ ೨ ೨
ರವಃ । ಆ । ಔऽ೩ಹೋವಾಹಾಉವಾऽ೩ । ಊऽ೩೪

೫ ೧೦ ೨ ೧ ೨ ೧ ೨
ಪಾ ॥ ತ್ವಾಂವೃತ್ರಾಇಷುಇ । ದ್ರಸಾऽ೨ತ್ಪತಿಮ್ । ಆ । ಔऽ೩

೦ ೦ ೨ ೨ ೫ ೧ ೦ ೦
ಹೋವಾಹಾಉವಾऽ೩ । ಊऽ೩೪ಪಾ ॥ ನರಸ್ತ್ವಾಂಕಾ

೨೦ ೧ ೨ ೧ ೨ ೦ ೦ ೨
ಷ್ಠಾ । ಸುಆऽ೨ರ್ವತಃ । ಆ । ಔऽ೩ಹೋವಾಹಾಉವಾऽ

೨ ೫
೩ ॥ ಊऽ೩೨೩೪ಪಾ ॥

ದೀ - ೧೭ । ಪ - ೨೦ । ಮಾ - ೧೦ । ಇಶ್ಲಾ । ೨೮ ॥ ೩೭೯ ॥

೪೦ ೫೦ ೦ ೦ ೦ ೦ ೪ ೫ ೧ ೨
೨೩೪.೨. ತ್ವಾಮಿದ್ಧಿಹವಾಮಹೇ । ಸಾತೌವಾಜೋವಾ ॥ ಸ್ಯಾಕಾಽ೧

— ೧೦ ೨ ೧ ೬
ರಾವಾಽ೨: । ತ್ವಾಂವೃತ್ರಾಇಷುಇನ್ದ್ರಸತ್ । ಪಾತಿನ್ನಾರಾ

— ೧೦ ೨ ೧ ೨
ಽ೨ಃ ॥ ತ್ವಾಂಕಾಽ೨೩ಷ್ಠಾ ॥ ಸುಅರ್ವಾಽ೨೩ತಾಽ೩೪೫ಃ ।

೧
ಓಽ೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೮ । ಷೈ । ೨೯ ॥ ೩೮೦ ॥

ಕಾರವಃ ಸ್ತೋತಾರೋ ವಯಂ **ವಾಜಸ್ಯ** ಅನ್ನಸ್ಯ **ಸಾತೌ** ಸಂಭಜಸೇ ನಿಮಿತ್ತ ಭೂತೇ ಸತಿ ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ!** **ತ್ವಾಮಿದ್ಧಿ** ತ್ವಾಮೇವ **ಹವಾಮಹೇ** ಸ್ತುತಿಭಿರಾಹ್ವಯಾಮಹೇ ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! **ಸತ್ಪತಿಂ** ಸತಾಂ ಪಾಲಯಿತಾರಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ತ್ವಾಂ **ನರೋ** ನೇತಾರೋಽನ್ಯೇಽಪಿ ಮನುಷ್ಯಾಃ **ವೃತ್ರೇಷು** ಆವರಕೇಷು ಶತ್ರುಷು ಸತ್ಸು **ಹವ ನ್ತೇ** ಆಹ್ವಯನ್ತಿ ಭಜನಾರ್ಥಮ್ । ಅಪಿ ಚ **ಅರ್ವತಃ** ಅಶ್ವಸ್ಯ ಸಂಬಂಧಿನೀಷು **ಕಾಷ್ಠಾಸು** ಯಥಾಽಶ್ವಃ ಕ್ರಾನ್ತ್ವಾ ತಿಷ್ಠಂತಿ ತಾಸು ಕಾಷ್ಠಾಸು ಸಂಗ್ರಾಮೇಷು ಯುದ್ಧ ಕಾಮಾಶ್ಚ ತ್ವಾಮೇವಾಹ್ವಯನ್ತಿ ಅತೋ ವಯಂ ತ್ವಾಮೇವಾಹ್ವಯಾ ಮ ಇತ್ಯರ್ಥಃ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ವಾಜಸ್ಯ ಸಾತೌ** ಅನ್ನದಾನ ಮಾಡುವಾಗಲೂ, ಅನ್ನದ ಲಾಭಾರ್ಥವಾಗಿಯೂ, ಅಮೃತೋ ಅನ್ನಂ ವೈ ವಾಜಃ - ಜೈ.೨.೧೩೩. ॥ ಅಮೃತತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿಯೂ, **ವೃತ್ರೇಷು** ಶತ್ರುಗಳೊಡನೆ ಹೋರಾಡುವಾಗ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ಪಾಪ್ಮಾವೈ ವೃತ್ರ ರಾ.೧೧.೧.೫.೭., ಪಾಪ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಪ ದೂರವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೂ, **ಅರ್ವತಃ ಕಾಷ್ಠಾಸು** ಕುದುರೆ ಸವಾರರಾದ ಯೋಧರೊಂದಿಗಿನ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ

ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ಪುಮಾಂಸೋ, ಅರ್ವನ್ತಃ ಪ್ರಥಮಾರ್ಥೇ ದ್ವಿತೀಯಾ ಛನ್ದಸೀ ೪.೩.೩.೪.೭., ಪುರುಷಾರ್ಥವಾದ ಪರಮಪುರುಷನ ಸಾಮೀಪ್ಯಕ್ಕಾಗಿಯೂ, ಕಾಷ್ಠಾಸು ಸುವರ್ಗೋ ವೈ ಲೋಕಃ ಕಾಷ್ಠಾಃ - ತೈ.೧.೩.೬೫., ಪ್ರಕೃತಿಯ ಅಂತಿಮ ಮೆಟ್ಟಿಲಾದ ಸಂಸಾರಬನ್ಧನದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಗಾಗಿಯೂ, ಕಾರವಃ ಸ್ತೋತೃಗಳಾದ ನಾವು, ತ್ವಾಂ ಸತ್ಪತಿಂ ಸಜ್ಜನರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನೂ ಸತ್ಪುರುಷರ ರಕ್ಷಕನೂ ಆದ ನಿನ್ನನ್ನು, ನರಃ ನರೋ ಹ ವೈ ದೇವವಿಶೇಷಃ ಪಥಪ್ರದರ್ಶಕನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು, ಮಾನವರು, ಹವನ್ತೇ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತೇವೆ.

ದೇವತೆಗಳ ನೇತಾರನೂ ಸಜ್ಜನ ಶ್ರೇಷ್ಠನೂ ಸತ್ಪುರುಷರ ರಕ್ಷಕನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನೇ ಅನ್ನಲಾಭಾರ್ಥವಾಗಿಯೂ ಬಾಹ್ಯ ಶತ್ರುಗಳೊಡನೆ ಹೋರಾಡವಾಗಲೂ ಅಶ್ವಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲೂ ಪಾಪದೂರರಾಗಲೂ ಪರಮ ಪುರುಷನ ಸಾಮೀಪ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಯೂ ಸಂಸಾರಬಂಧನದಿಂದ ಬಿಡು ಗಡೆಯಾಗಲೂ ಅಮೃತತ್ವ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಯೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತೇವೆ.

ದೇವರ್ಕಳೊಡೆಯನಂ ಸುಜನರಕ್ಷಕನಂ ಸದಾ
ಸದ್ರೂಪನಂ ನಿನ್ನಮಭ್ಯುದಯನಿಶ್ರೇಯಕಂ ।
ಬೇಡಿದಪೆವಯ್; ಬಾಹ್ಯದಾಭ್ಯಂತರದ ರಿಪುಗಳಂ
ಗೆಲ್ಲಲಾವಶ್ಯಕಂ ನಿನ್ನೊಲ್ಮೆ; ಬಾ! ನುತಿಪೆವಯ್ ॥

ಋಕ್ - ೨೩೫

ಪ್ರಸ್ಕಣ್ವಃ ಕಾಣ್ವಃ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ಅಭಿ ಪ್ರವಃ ಸುರಾಧಸಮಿನ್ದ್ರಮರ್ಚ ಯಥಾ ವಿದೇ ।

೧ ೨೩೧೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧೨ ೩೧೨ ೩೧೨
ಯೋಜರಿತೃಭ್ಯೋ ಮಘವಾಪುರೂವಸುಃ ಸಹಸ್ರೇಣೇವ ಶಿಕ್ಷತಿ ॥

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೧೨೦ ೩ ೧ ೨೦
ಅಭಿ - ಪ್ರ - ವಃ - ಸುರಾಧಸಂ - ಸು - ರಾಧಸಂ । ಇನ್ದ್ರಂ - ಅರ್ಚ್ಚ - ಯಥಾ

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦
- ವಿದೇ ॥ ಯಃ - ಜರಿತೃಭ್ಯಃ - ಮಘವಾ - ಪುರೂವಸುಃ - ಪುರು - ವಸುಃ ।

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಸಹಸ್ರೇಣ - ಇವ - ಶಿಕ್ಷತಿ ॥ ೩.೨೩೫ ॥

ಸಾನ್ನತೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋಃ ಸನ್ನತಿ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೨ ೧೦ ೨ ೧
೨೩೫.೧. ಅಭಿಪ್ರವಾಃ ॥ ಸುರಾಧಾ಺೨೩ಸಾಮ್ । ಇನ್ದ್ರಮರ್ಚ

೨ ೩೦ ೨ ೩ ೨
ಯಾಥಾ಺೧ವಿದಾ಺೨೩೪ಇ । ಯೋಜಾ಺೩೪ರಿತ್ಯಾ ।

೧೦ ೦ ೨ ೧
ಭ್ಯೋಮಘವಾಪೂರೂ಺೧ವಾಸೂ಺೨: ॥ ಸಹಾ಺೨೩ ॥

೧ ^ ೩ ೫೦ ೦ ೨೧ ೩ ೧೧೧
ಸ್ರಾ಺೨ಇಣಾ಺೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ವಶಿಕ್ಷತೀ಺೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೬ । ಗೂ । ೩೦ ॥ ೩೮೧ ॥

೧ ೬ ^ ೩ ೨^ ೩ ೫ ೧
೨೩೫.೨. ಅಭಾಇಪ್ರವಾ಺೨: । ಸುರಾಧಾ಺೨೩೪ಸಾಮ್ । ಇನ್ದ್ರಾ

೬ ೧ ^ ೩ ೫೦ ೦ ೩
ಮರ್ಚಾ಺೨೩ । ಯಾ಺೨ಥಾ಺೨೩೪ಔಹೋವಾ । ವೀ಺೨

೫ ೧೦ ೨೧ ೨೦ ೧ ೨ಂ ೦ ೧ ೨
೩೪ದೇ । ಯೋಜರಿತೃಭ್ಯೋಮಘವಾಽ೨ಪುರೂವಸುಃ ॥

೦ ೦ ೧ ೧ ^ ೩ ೫೦
ಸಹಾ ॥ ಸ್ರೇಣೇವಽ೩ಶಾಯೇಽ೩ । ಕ್ಷಾಽ೨ತಾಽ೨೩೪ಔ

೦ ೨ ೧ ೧೧೧
ಹೋವಾ ॥ ಸುಭೂಽ೩ತಯೇಽ೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೧೦ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೬ । ಮೂ । ೩೧ । ೩೮೨ ॥

ಶ್ಯೈತಮ್ । ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪ ೩ ೪ ೫ ೦ ೩ ೨ ೩೦ ೪೦ ೫ ೧ ೨
೨೩೫.೩. ಅಭಿಪ್ರವಸ್ಸುರಾ । ಧಸಾಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಆಇನ್ದ್ರಮ

೧ ೮ ೫ ೫ ೧೦ ೨೧
ರ್ಚ । ಯಥಾವಿದಾಽ೨೩೪ಇ । ಓಽ೬ಹಾ । ಯೋಜರಿತೃ

೨ ೧ ೨ ೧ ^ ೩ ೫
ಭ್ಯಃ । ಮಾಘಾಽ೨೩ವಾ । ಪುರೂಽ೨ । ವಾಽ೨೩೪ಸೂಃ ॥

೨೧೦ ೨ ೨ ೧ ೨ ೧ ^ ೩
ಸಹಸ್ರೇಣಾಇವಾಽ೩ಶಾ ॥ ಹಿಮ್ಮಾಯೇಽ೩ । ಕ್ಷಾಽ೨ತಾಽ

೫೦ ೦ ೩ ೫
೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ವಾಽ೨೩೪ಸೂ ॥

ದೀ - ೭ । ಪ - ೧೩ । ಮಾ - ೭ । ಜೇ । ೩೨ ॥ ೩೮೩ ॥

ಪುರೂವಸುಃ ಪಶ್ವಾದಿ ಧನೋಪೇತಃ ಯಜ್ಞಾದಿಬಾಹುಲ್ಯಾದ್ಬಹು ನಿವಾಸಕೋವಾ **ಮಘವಾ** ಯಃ ಇನ್ದ್ರಃ **ಜರಿತೃಭ್ಯಃ** ಸ್ತೋತೃಭ್ಯಃ ಅಸ್ಮಭ್ಯಂ **ಸಹ ಸ್ರೇಣೇವ** ಸಹಸ್ರ ಸಂಖ್ಯಾಕೇನ ಧನೇನೇವ **ಶಿಕ್ಷತಿ** ಪಶ್ವಾದಿಬಹುಧನಮಸ್ಮಭ್ಯಂ

ಪ್ರಯಚ್ಛತೀತ್ಯರ್ಥಃ । ಸ ಇನ್ದ್ರಃ **ಯಥಾವಿದೇ** ಯಥಾ ಅಸ್ಮಾಭಿರ್ವಿಜ್ಞಾಯತೇ ತಥಾ ಹಿ ಋತ್ವಿಜಃ ! **ವಃ** ಯೂಯಂ ಸುರಾಧಸಂ ಶೋಭನ ಧನೋಪೇತಂ **ಇನ್ದ್ರಂ** ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಯುಕ್ತಂ **ಅಭಿ** ಆಭಿಮುಖ್ಯೇನ **ಪ್ರಾರ್ಚ** ಪ್ರಕರ್ಷೇಣಾರ್ಚತ ॥

ಪುರೂವಸುಃ ವಿದ್ಯೆ ಪಶು ಆದಿ ಬಹು ಬಗೆಯ ಸಂಪತ್ತುಳ್ಳವ ಬಹು ವಸತಿಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವವ, **ಯಃ ಮಘವಃ** ಧನವಂತನಾದ ಇನ್ದ್ರನು, **ಜರಿತೃಭ್ಯಃ** ತನ್ನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುವವರಿಗೆ, **ಸಹಸ್ರೇಣೇವ** ಸಾವಿರಾರು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ, **ಶಿಕ್ಷತಿ** - ನಿಯಮಿಸುವನು, ಶಿಕ್ಷತೀತಿ ದಾನಕರ್ಮಸು - ನಿ.೩.೭೦., ದಾನಮಿತಿ ದಾನಮಾಡುವನು, **ಯಥಾವಿದೇ** ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ. ವಿದ್ವಾಂಸನನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ ಪೂಜಿಸುವಂತೆ, **ವಃ** ಇನ್ದ್ರಮ್ ಋತ್ವಿಜರೇ ನಿಮ್ಮವನೇ ಆದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು, ಸುರಾಧಸಂ ಶೋಭಿಸುವ ಧನದಾತೃವಾದ ಮೋಕ್ಷೈಶ್ವರ್ಯ ಪ್ರದಾತೃವಾದ, **ಅಭಿಪ್ರಾರ್ಚ** ಎದುರುಗೊಂಡು ಭಕ್ತಿಶ್ರದ್ಧೆಗಳಿಂದ ಪೂಜಿಸಿರಿ.

ಪಶು ವಿದ್ಯೆ ಆದಿ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಸಂಪತ್ತುಗಳ ಒಡೆಯನೂ ಬಹು ವಸತಿಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವವನೂ ಬಹುಯಜ್ಞಶಾಲೆಗಳ ಒಡೆಯನೂ ಧನವಂತನೂ ತನ್ನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುವವರ ನಿಯಾಮಕನೂ ಧನದಾತೃವೂ ಮುಕ್ತಿದಾತನೂ ನಿಮ್ಮವನೂ ಆಗಿರುವ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನನ್ನು ಭಕ್ತಿಶ್ರದ್ಧೆಗಳಿಂದ ಎದುರುಗೊಂಡು ಸ್ತುತಿಸಿ ಪೂಜಾದಿ ಕೈಂಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ.

ಅರಿವು-ಸಿರಿಗಳನನುಗ್ರಹಿಪ ಮಘವಂತನೀಶಂ
ತನ್ನಂ ನುತಿಪ್ಪರ್ಗೆ ಸಾಸಿರದ ಬಗೆಗಳಿಂದಂ ।
ಪರಸಿ ಪೊರೆದಾತನವನಂ ಮೋಕ್ಷದಾತನವನಂ
ಋತ್ವಿಜರೆ! ಎದುಗೊಂಡು ಭಕ್ತಿಯಿಂ ಪೂಜಿಸಿಮ್ ನೀಮ್ ॥

ಋಕ್ - ೨೩೬

ನೋಧಾಗೌತಮಃ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩೧ ೨ ೩ ೨೩ ೧೨ ೩ ೧ ೨೦
ತಂ ವೋ ದಸ್ಮಮೃತೀಷಹಂ ವಸೋರ್ಮನ್ದಾನ ಮನ್ಧಸಃ ।

೩ ೨ ೩ ೨೦ ೩ ೨೩ ೧೨ ೩ ೧ ೨
ಅಭಿವತ್ಸನಸ್ವಸರೇಷು ಧೇನವ ಇನ್ದ್ರಂಗೀರ್ಭಿರ್ನವಾಮಹೇ ॥

೨ ೩ ೨ ೩ ೧೨ ೩ ೧೨೦ ೧೨೦ ೩ ೨
ತಂ - ವಃ - ದಸ್ಮಂ - ಋತೀಷಹಂ - ಋತಿ - ಸಹಂ । ವಸೋರಿತಿ - ಮನ್ದಾನಂ -

೧೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧೨೦ ೩ ೧೨ ೧೨೦ ೩ ೨
ಅನ್ಧಸಃ ॥ ಅಭಿ - ವತ್ಸಂ - ನ - ಸ್ವಸರೇಷು - ಧೇನವಃ ॥ ಇನ್ದ್ರಂ - ಗೀರ್ಭಿಃ -

೩
ನವಾಮಹೇ ॥ ೪.೨೩೬ ॥

ಪ್ರಜಾಪತೇರ್ನಾವಿಕಮ್ । ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪ ೫ ೪ ೫ ೨ ೦ ೧ ೨ — ೧
೨೩೬.೧. ತಂವಃ । ಏದಾಸ್ಮಾಮ್ ॥ ಋತೀಷಹಮ್ । ಹಾऽ೨ಇ । ಆ

೨ ೨ ೧ ೨ ೧ ೦ ೨ ೦ ೧ ೨
ಔऽ೩ಹೋ । ಇಹಾ । ವಾಸೋರ್ಮನ್ದಾನಮನ್ಧಸಾऽ೩ಃ ॥

— ೧ ೨ ೨ ೧ ೨ ೧ ೨೦
ಹಾऽ೨ಇ । ಆಔऽ೩ಹೋ । ಇಹಾ । ಅಭಿವತ್ಸನ್ನಸ್ವರೇಷು

೦ ೧ ೨೦ — ೧ ೨ ೨ ೧ ೨ ೧
ಧೇನವಾऽ೨: । ಹಾऽ೨ಇ । ಆಔऽ೩ಹೋ । ಇಹಾ ॥ ಇ

೨ — ೧ ೨ ೨ ೧ ೨^ ೩೦ ೨^
ನ್ದ್ರಮ್ । ಹಾऽ೨ಇ । ಆಔऽ೩ಹೋ । ಇಹಾ । ಗೀರ್ಭಾ

೨ ೫೦ ೧ ೧೦ ^ ೨ ೧೧೧
ಇಃ । ನಾ೩೨೪ಔಹೋವಾ ॥ ವಾಮಹೇ೩೨೪೫ ॥

ದೀ - ೧೦ । ಪ - ೨೧ । ಮಾ - ೧೭ । ಪೇ । ೩೩ ॥ ೩೮೪ ॥

ಅಭೀವರ್ತಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಬೃಹತೀಇನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೪ ೨ ೪ ೫೦ ೪ ೫ ೧ ೦ ೨
೨೩೬.೨. ತಂವೋ೩ದಾ೩ಸ್ಮಾಮೃತೀಷಹೋವಾ ॥ ವಾಸೋರ್ಮ

೦ ೧ ೨ — ೧ ೨
ನ್ದಾ । ನಮಾನ್ಧಾ೩೧ಸಾ೩೨: । ಅಭಿವತ್ಸಾ೩೧೨೩೪ಮ್ ।

೩ ೪ ೫೦ ೨ ೧ ೨ — ೧ ೨
ನಸ್ವಸರೇ । ಷುಧಾಇನಾ೩೧ವಾ೩೨: ॥ ಇನ್ದ್ರಾಜ್ ಗಾ೩೧

^ ೩ ೨ ೧ ೩ ೧೧೧
ಇರ್ಭಿಃ೩೨: ॥ ನವಾ೩೩ । ಮಾ೩೨೩೪೫ ॥ ಹಾ೩೨೩೪೫

ಇ ॥ ದೀ - ೪ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೭ । ನೇ । ೩೪ ॥ ೩೮೫ ॥

ಭಾಗಮ್ ಭಗೋ ಬೃಹತೀಇನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೪೦ ೩ ೪ ೫೦ ೩ ೨^ ೩ ೫ ೧ ೦
೨೩೬.೩. ತಂವೋದಸ್ಮಮೃತೀ । ಷಹಾಓ೩೨೩೪ವಾ ॥ ವಾಸೋ

೦ — ೧ ೦ ೨
ರ್ಮನ್ದಾನಮನ್ಧಾಸಾ೩೨: । ಅಭಿವತ್ಸನ್ನಸ್ವಸರೇಷೂಧೇ೩೧

— ನ ೨ ೧ ೫ ೨
ನಾವಾ೩೨: । ಓ೩೩ವಾ ॥ ಇನ್ದ್ರಂಗಾ೩೨೩೪ಇರ್ಭಿಃ ॥ ನ

೧೦ ೨ ೧ ೧೧೧
ವಾಮಾ೩೨೩೪೫ಹಾ೩೬೫೬ಇ ॥ ಭಗಾ೩೩ಯಾ೩೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೬ । ಗೂ । ೩೫ ॥ ೩೮೬ ॥

ಅಭೀವರ್ತ । ಇನ್ದ್ರೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೪೦ ೩ ೪ ೫೦ ೩ ೨ ೧ ೦
೨೩೬.೪. ತಂವ್ರೋದಸ್ಮಮೃತೀ । ಷಹಾಽ೩ಮ್ । ವಾಽ೨೩೪ । ಸೋ

೫ ೦ ೪ ೫ ೨ ೦ ೧
ರ್ಮನ್ದಾನಮ । ಧಾಸಾಃ ॥ ಅಭಿವತ್ಸನ್ನಸ್ವಸರೇಷುಽ೩ಧಾ

೨ ೧ ೦ ೨ ೨
ಇ । ನಾಽ೨೩ವಾಃ ॥ ಇನ್ದ್ರಂಗೀರ್ಭಾಇರ್ನ್ನಾಽ೩ವಾ ॥

ನ ೨ ಸ
ಹುಮ್ಽ೩ - ಸ್ಥಿ - ಹುಮ್ಽ೩ । ಹುಮ್ಽ೩ - ಸ್ಥಿ -

೨ ೩ ೫ ೪ ॥
ಹುಮ್ ॥ ನವಾನವೋಽ೨೩೪ವಾ । ಮಾಽ೫ಹೋಽ೬

೫
ಹಾಇ ॥ *ದೀ - ೬ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೧೦ । ಖೌ । ೩೬ ॥ ೩೮೭ ॥*

ನೌಧಸಮ್ । ನೋಧಾ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೦ ೫ ೪ ೫ ೦ ೪ ೫ ೨ ೧೦
೨೩೬.೫. ತಾಽ೨೩೪ಮ್ । ವೋದಸ್ಮಮೃತೀ । ಷಾಹಾಮ್ ॥ ವಸೋ

೨ ೧ ೨ ೨ ೧ ೨ ೧
ರ್ಮನ್ದಾ । ನಾಽ೩ಮಾನ್ಧಾಽ೩ಸಾಃ । ಆಽ೨೩ಭೀ । ವಾತ್ಸ

೨ ೧ ೨ ೧ ೨^ ೩ ೫ ೧
ನ್ನ । ಸ್ವಸ । ರಾಇ । ಷೂಧೇನಾಽ೨೩೪ವಾಃ ॥ ಆಽ೨೩ಇ

೨ ೧ ೨ ೧ ೫ ೩
ನ್ದ್ರಮ್ ॥ ಗಾಇರ್ಭಿರ್ನವೋಽ೨೩೪ವಾ ॥ ಮಾಽ೨೩೪

೫
ಹೇ ॥ ದೀ - ೩ । ಪ - ೧೩ । ಮಾ - ೮ । ಡೈ । ೩೭ ॥ ೩೮೮ ॥

ಇತಿ ಗ್ರಾಮಗೇಯಗಾನೇ ಷಷ್ಠಸ್ಯಾರ್ಧಃ ಪ್ರಪಾಠಕಃ ॥

ಹೇ ಋತ್ವಿಗ್ಯಜಮಾನಾಃ **ದಸ್ಮಂ** ದರ್ಶನೀಯಮ್ **ಋತೀಷಹಮ್** ಋತಯೋ ಬಾಧಕಾಃ ಶತ್ರವಃ ತೇಷಾಮಭಿಭವಿತಾರಮ್ ಪುನಃ ಕೀದೃಶಮ್? **ವಸೋಃ** ವಾಸಯಿತುರ್ದುಃಖಸ್ಯ ವಿವಾಸಯಿತುಃ ಯದ್ವಾ ವಸೋಃ ಪಾತ್ರಂ ಪ್ರತಿ ವಸತಃ ತಾದೃಶಸ್ಯ **ಅಂಧಸಃ** ಸೋಮಲಕ್ಷಣಾನ್ನಸ್ಯ ಪಾನೇನ **ಮನ್ದಾನಮ್** ಮೋದಮಾನಂ **ವಃ** ಯಷ್ಟವ್ಯತ್ವೇನ ಯುಷ್ಮತ್ಸಂಬಂಧಿನಂ **ತಂ** ತಾದೃಶಮಿನ್ದ್ರಮ್ । **ಗೀರ್ಭಿಃ** ಸ್ತುತಿಲಕ್ಷಣಾಭಿರ್ವಾಗ್ಭಿಃ **ಅಭಿ ನವಾಮಹೇ** - ನು ಸ್ತವನೇ, ನುಶಬ್ದೇ - ಅಭಿಷ್ಟುಮಃ । ಕುತ್ರ? **ಸ್ವಸರೇಷು** । ಅತ್ರ ಯಾಸ್ಕಃ - ೫. ೪ - ಸ್ವಸರಾಣ್ಯಹಾನಿ ಭವನ್ತಿ ಸ್ವಯಂ ಸಾರೀಣ್ಯಪಿ ವಾ ಸ್ವರಾದಿತ್ಯೋ ಭವತಿ ಸ ಏನಾನಿ ಸಾರಯತೀತಿ ಸೂರ್ಯ ನೇತೃಕೇಷು ದಿವಸೇಷು ವಯನುಭಿಷ್ಟುಮಃ ಅಭಿತಃ ಶಬ್ದಯಾಮಃ ತತ್ರ ದೃಷ್ಟಾನ್ತಃ **ವತ್ಸಂ ನ** ಯಥಾ ಧೇನವೋ ನವ ಪ್ರಸೂತಾ ಗಾವಃ **ಸ್ವಸರೇಷು** ಸುಷ್ಠು **ಅಸ್ಯನ್ತೇ** ಪ್ರೇರ್ಯನ್ತೇ ಗಾವೋಽತ್ರೇತಿ ಸ್ವಸರಾಣಿ ಗೋಷ್ಠಾನಿ ತೇಷು । ವತ್ಸಮಭಿಲಕ್ಷ್ಯ ಶಬ್ದಯನ್ತಿ ತದ್ವತ್ ॥

ಋತೀಷಹಂ ಶತ್ರುನಾಶಕನೂ, **ದಸ್ಮಮ್** ಆಕರ್ಷಕ ರೂಪದ ಕಾರಣ ದರ್ಶನೀಯನೂ, **ವಸೋಃ** - ದುಃಖ ನಿವಾರಕನೂ, ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ, **ಅಂಧಸಃ** ಸೋಮಪಾನದಿಂದ, ಹುಲ್ಲು ಆದಿ ಮೇವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ, **ಮನ್ದಾನಮ್** ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿರುವ, **ವಃ** ಪೂಜ್ಯಪೂಜಕ ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ, **ತಂ** ಇನ್ದ್ರಂ ಪೂಜ್ಯನಾದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು, **ಧೇನವಃ** ಬಾಣಂತಿ ಹಸುಗಳು, **ಸ್ವಸರೇಷು** ಯಾಗ ಗೃಹಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ, **ವತ್ಸಂ ನ** ಹುಲ್ಲು ಆದಿ ಮೇವಿನಿಂದ

ಪ್ರಸನ್ನವಾಗಿರುವ ತಮ್ಮ ಕರುಗಳನ್ನೂ ಮಾತೃವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಅಂಬಾ ಎಂದು ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹಾಲು ಕುಡಿಸಲು ಸಮೀಪಿಸುವಂತೆ, ಗೀರ್ಭಿಃ ಸ್ತುತಿವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ, ವೇದಘೋಷದಿಂದ, ಅಭಿನವಾಭಿಃ ಎದುರುಗೊಂಡು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶತ್ರುನಾಶಕನೂ ದರ್ಶನೀಯನೂ ದುಃಖನಿವಾರಕನೂ ಸೋಮ ಪಾನ ದಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿರುವವನೂ ಪೂಜ್ಯ ಪೂಜ್ಯಭಾವದಿಂದ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮೀಯ ನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ಆಗತಾನೆ ಕರುಹಾಕಿರುವ ಬಾಣಂತಿ ಹಸುಗಳು ಗೋಶಾಲೆ ಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ಮೇವಿನಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನವಾಗಿರುವ ತಮ್ಮ ಕರುಗಳನ್ನು ಮಾತೃವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂದ ಹಾಲು ಕುಡಿಸಲು ಅಂಬಾ ಶಬ್ದ ಮಾಡುತ್ತಾ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸಮೀಪಿಸುವಂತೆ ನಾವು ಭಕ್ತಿ ಶ್ರದ್ಧೆಗಳಿಂದ ವೇದಘೋಷ ಮಾಡುತ್ತಾ ಎದುರುಗೊಂಡು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಗೋಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಗೋವುಗಳೊಲ್ದು ಪಾಲ್ಕುಡಿಯಿಸಲ್
ತಮ್ಮ ಕರುಗಳನೆಳಸುವಂದದಿಂ ಭಜಿಸಿದಪೆವಾಂ
ರಿಪುಹರನ, ಸುಂದರನ, ಭವಹರನ, ಮಘವಂತನ
ಸೋಮಸಂತೃಪ್ತನ ಶ್ರುತಿವಚನಘೋಷಂಗಳಿಂ ||

ಋಕ್ - ೨೩೭

ಕಲಿಃ ಪ್ರಾಗಾಥಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ತರೋಭಿರ್ವೋ ವಿದದ್ವಸುಮಿನ್ದ್ರಂ ಸಬಾಧ ಊತಯೇ ।

೩ ೧ ೨ ೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಬೃಹದ್ಗಾಯನ್ತಃ ಸುತಸೋಮೇ ಅಧ್ವರೇ ಹುವೇ ಭರಂ ನ ಕಾರಿಣಮ್

೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩
ತರೋಭಿಃ - ವಃ - ವಿದದ್ವಸುಂ - ವಿದತ್ - ವಸುಮ್ । ಇನ್ದ್ರಂ - ಸಬಾಧಃ - ಸ

೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
- ಬಾಧಃ - ಊತಯೇ ॥ ಬೃಹತ್ - ಗಾಯನ್ತಃ - ಸುತಸೋಮೇ - ಸುತ -

೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ಸೋಮೇ - ಅಧ್ವರೇ । ಹುವೇ - ಭರಂ - ನ - ಕಾರಿಣಮ್ ॥ *೫.೨೩೭ ॥*

ಲೌಶೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರ್ಲುಶೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪ ೫ ೧ ೦ ೨ ೩
೨೩೭.೧. ತಾರೋ ॥ ಭಾಇವೋ೯ವಿದಾ೨೩೧ಉವಾ೨೩ । ವಾ೨

೫ ೧ ೨೦ ೧೧ ೨ ೦ ೧ ೨೦
೩೪ಸೂಮ್ । ಇನ್ದ್ರಾ೨ ೪ಸಬಾಧಊತಯೇ೨ । ಬೃ

೧ ೨ ೧೧ ೨ ೧ ೨೦
ಹಾತ್ । ಬೃಹಾ೨೩೧ಉ । ವಾ೨ । ಗಾಯನ್ತಸ್ಸುತಸೋ

೦ ೧೧ ೨ ೧೧ ೨ ೧ ೦ ೨
ಮೇಅಧ್ವರೇ ॥ ಹುವೇಭಾ೨೩ರಾಮ್ ॥ ನಾಕಾರಿಣ

೧ ೨ ೧
ಮ್ । ಇಡಾ೨೩ಭಾ೨೩೪೩ । ಓ೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೧೧ । ಪ - ೧೩ । ಮಾ - ೧೦ । ಗಾ । ೧ ॥ ೩೮೯ ॥

೪ ೫ ೧ ೦ ೨
೨೩೭.೨. ತಾರೋ ॥ ಭಾಇವೋ೯ವಿದಾ೨೩೧ಉವಾ೨೩ । ವಾ೨

೫ ೧ ೨೦ ೧೧ ೨ ೦ ೧ ೨೦
೩೪ಸೂಮ್ । ಇನ್ದ್ರಾ೨ ೪ಸಬಾಧಊತಯೇ೨ । ಬೃ

೧ ೨ ೧ ೦ ೧
ಹಾದ್ಗಾ೨೧ಯಾ೨ । ತಾಸ್ಸುತಸೋ೨ । ಮೇಅಧ್ವರಾ

೨ ೧೧ ೨ ೧ ೦ ೨ ೧
ಇ ॥ ಹುವೇಭಾಽ೨೩ರಾಮ್ ॥ ನಾಕಾರಿಣಮ್ । ಇಡಾಽ

೨ ೧
೨೩ಭಾಽ೩೪೩ । ಓಽ೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೯ । ಶೋ । ೨ ॥ ೩೯೦ ॥

ಧಾನಾಕೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರ್ಧಾನಾಕೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫೦ ೦ ೪ ೫ ೨
೨೩೭.೩. ತರೋಭಿರ್ವೋವಿದದ್ವಾಸೂಮ್ ॥ ಇನ್ದ್ರಾಮ್ । ಇನ್ದ್ರ

೦ ೧ ೨
ಁಸಬಾಧಽ೩ಊತಾಽ೧ಯಾಽ೨ಇ ॥ ಬೃಹಾತ್ । ಬೃಹ

೦ ೦ ೧ ೨
ದ್ಗಾಯನ್ತಸ್ಸುತಸೋಮಽ೩ಆಧ್ವಾಽ೧ರಾಽ೨ಇ ॥ ಹುವಾ

೦ ೦ ೧ ೨
ಇ । ಹುವೇಭರನ್ನಕಾರಿಣಮ್ । ಇಡಾಽ೨೩ಭಾಽ೩೪೩ ।

೧
ಓಽ೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೭ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೧೦ । ಇಊ । ೩ ॥ ೩೯೧ ॥

ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಕಾಲೇಯಂ ವಾ ॥

೫೦ ೦ ೫ ೨
೨೩೭.೪. ತರೋಭಿರ್ವೋವಿದಾಽ೪ದ್ವಾಸೂಮ್ ॥ ಇನ್ದ್ರಁಸಬಾ

೧ ^ ೩ ೫ ೨ ೧ ೨
ಽ೩ । ಧಊಽ೨ತಾಽ೨೩೪ಯಾಇ । ಬೃಹಾತ್ । ಬೃಹಾಽ೩

೧ಉ । ವಾ೨ । ಗಾಯನ್ತಸ್ಸುತಸೋಮೇಅಧ್ವರೇ ॥ ಹು

ವೇಹೋಇಭಾ೨೩ರಾಮ್ ॥ ನಾಕಾರಿಣಮ್ । ಇಡಾ

೨೩ಭಾ೩೪೩ । ಓ೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೧೦ । ಠೌ । ಳ ॥ ೩೯೨ ॥

ಕಾಲೇಯಾನಿ ತ್ರೀಣಿ/ ತ್ರಯಾಣಾಂ ಕಲಿಃ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨೩೭.೫. ತರೋ೨೩ಭಿರ್ವೋ । ವಿದಾ೫ದ್ವಸೂಮ್ ॥ ಇನ್ದ್ರಂ

ಸಬಾ೩ಧಾಊ೧ತಾಯಾ೩ಇ । ಓ೩೪ವಾ । ಓ೨

೩೪ವಾ । ಬೃಹದ್ಗಾಯನ್ತಸ್ಸುತಸೋ೩ಮಾಅಧ್ವಾರಾ೩

ಇ । ಓ೩೪ವಾ । ಓ೨೩೪ವಾ ॥ ಹುವಾಇಭರಾಮ್ ॥

ನಾಕಾರಾ೨೩೪ಇಣಾಮ್ । ಓ೨೩೪ವಾ । ಓ೨೩೪೫

ಇ ॥ ಡಾ ॥ ದೀ - ೩ । ಪ - ೧೩ । ಮಾ - ೧೦ । ಡೌ । ಶ ॥ ೩೯೩

೨೩೭.೬. ತರೋಭಿರ್ವೋ೨ । ವಿದದ್ವಾ೨೩೪ಸೂಮ್ ॥ ಇನ್ದ್ರಂ

ಸಬಾ೩ಧಾಊ೧ತಾಯಾ೨ಇ । ಔ೩ಹೋ೩

೨ ನ ೨ ೨ ೦ ೦
ವಾ । ಔऽ೩ಹೋऽ೩ವಾ । ಬೃಹದ್ಗಾಯನ್ತಸ್ಸುತಸೋऽ೩

೧ ೮ — ನ ೨ ೨ ಸ
ಮಾಅಧ್ವಾರಾऽ೨ಇ । ಔऽ೩ಹೋऽ೩ವಾ । ಔऽ೩ಹೋऽ

೨ ೧ ೨ — ನ ೨
೩ವಾ ॥ ಹುವಾಇಭಾऽ೧ರಾऽ೨ಮ್ । ಔऽ೩ಹೋऽ೩

೨ ನ ೨ ೧ ೦ ೨ ೧
ವಾ । ಔऽ೩ಹೋऽ೩ವಾ ॥ ನಾಕಾರಿಣಮ್ । ಇಡಾऽ೨೩

೨ ೧
ಭಾऽ೩ಳ೩ । ಓऽ೨೩ಳ೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೧೫ । ಮಾ - ೯ । ಮೋ । ೬ ॥ ೩೯೪ ॥

೫೦ ೨ ೪೦ ೫೪ ೫ ೨೧ ೨
೨೩೭.೭. ತರೋಭಾऽ೩ಇರ್ವೋऽವಿದದ್ವಸೂಮ್ ॥ ಇನ್ದ್ರಾ೯ ಸ

೧ ೨ ೩೦ ೨೧ ೨ ೩೦ ೨ ೧
ಬಾ । ಧಊತಯಾऽ೨೩ಇ । ಬೃಹದ್ಗಾಯಾऽ೩ । ತಾऽ೨೩

೩ ೪೦ ೫೦ ೨ ೨ ೧ ೩ ೨
ಳಃ । ಸುತಸೋಮೇಅ । ಧ್ವಾऽ೩ರಾಇ ॥ ಹುವಾಇಭರೌ ।

೨ ೫ ೪ ೪
ವಾऽ೩ಳ೩ಓऽ೩ಳವಾ ॥ ನಕಾऽ೫ರಿಣಾಮ್ । ಹೋऽ೫

ಇ ॥ ಡಾ ॥ *ದೀ - ೬ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೧೧ । ಖ । ೭ ॥ ೩೯೫ ॥*

ಹೇ ಋತ್ವಿಜಃ! **ವಃ** ಯೂಯಂ **ತರೋಭಿಃ** ವೇಗವದ್ಭಿರಶ್ವೈರುಪೇತಂ ವೇಗೈರೇವ ವಾ **ವಿದದ್ವಸುಮ್** ವೇದಯದ್ವಸು ಧನವೇದಕಮ್ **ಇನ್ದ್ರಮ್ ಸಬಾಧಃ** ಬಾಧಾ ಸಹಿತಾಃ **ಊತಯೇ** ರಕ್ಷಣಾಯ **ಬೃಹತ್** ಸಾಮತತ್ಸಂಜ್ಞಕಂ

ಗಾಯನ್ತಃ ಸನ್ತಃ ಪರಿಚರತೇತಿ ಶೇಷಃ । ಕುತ್ರೇತ್ಯುಚ್ಯತೇ । **ಸುತ ಸೋಮೇ** ಅಭಿಷುತ ಸೋಮಕೇ **ಅಧ್ವರೇ** ಯಜ್ಞೇ ಸೋಮ ಯಾಗೇ । ಅಹಂ ಚ ತದ ರ್ಥಮ್ **ಹುವೇ** ಆಹ್ವಯಾಮಿ । ಕಮಿವ **ಭರಂ** ನ ಭರ್ತಾರಂ ಕುಟುಂಬ ಪೋಷಕಂ **ಕಾರಿಣಂ** ಸ್ವಹಿತಕರಣಂ ಶೀಲಂ ಯಥಾ ಸ್ವಹಿತಕರಣಾಯಾಹ್ವಯನ್ತಿ ಪುತ್ರಾದಯಃ ತದ್ವತ್ ತಥಾಭೂತಮಿನ್ದ್ರಂ ಹುವೇ ಇತಿ ॥

ವಃ ಋತ್ವಿಜರೇ, **ತರೋಭಿಃ** ಉಚ್ಚಸ್ವರದಿಂದ, ಆತ್ಮಬಲಯುತನೂ, ವೇಗವಾದ ಕುದುರೆಗಳ ಒಡೆಯನೂ, **ವಿದದ್ವಸುಮ್** ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ಅಗಾಧ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡವನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು, **ಸಬಾಧಃ** ಈತಿಬಾಧೆ ಗಳಿಂದಲೂ ಶತ್ರುಗಳಿಂದಲೂ, **ಊತಯೇ** ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ, **ಬೃಹತ್ ಗಾಯನ್ತಃ** ಬೃಹತ್ ಸಾಮಗಾನದಿಂದ ಆರಾಧಿಸಿರಿ, ನಾವೂ ಸಹ, **ಸುತಸೋಮೇ ಅಧ್ವರೇ** ಜ್ಯೋತಿಷ್ಟೋಮಾದಿ ಸೋಮಯಾಗಗಳಲ್ಲಿ, **ಭರಂ ಕಾರಿಣಂ ನ** ಕುಟುಂಬ ಭರಣ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡುವ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಮುಂತಾದ ಹಿತೈಷಿಗಳನ್ನು ಪುತ್ರಾದಿಗಳು ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಭಕ್ತಿಪ್ರೀತಿ ಸಲುಗೆಗಳಿಂದ ಕರೆಯುವಂತೆಯೇ, **ಹುವೇ** ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ವಿಧ್ಯುಕ್ತವಾಗಿ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಋತ್ವಿಜರೇ ನಿಮ್ಮ ಈತಿಬಾಧೆಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಲೂ ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆಯಲೂ ಆತ್ಮಬಲಯುತನೂ ಕ್ಷಿಪ್ರಗಾಮೀ ಕುದುರೆಗಳ ಒಡೆಯನೂ ಶತ್ರು ಗಳಿಂದ ಅಪರಿಮಿತ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡಿರುವವನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನನ್ನು ಬೃಹತ್ ಸಾಮವನ್ನು ಉಚ್ಚಸ್ವರದಿಂದ ಗಾನಮಾಡುತ್ತಾ ಆರಾಧಿಸಿ. ನಾವೂ ಸಹ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಟೋಮಾದಿ ಸೋಮಯಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಮ ಪಾನಮಾಡಲೂ ಯಜ್ಞ ರಕ್ಷಣೆಗೂ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಆದಿ ಹಿತೈಷಿ ಗಳನ್ನು ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಕರೆಯುವಂತೆ ಪಿತೃಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಋತ್ವಿಜರೆ! ಬಲಶಾಲಿಯಂ ಶ್ರೀಯುತನನಿಂದ್ರನಂ
ಭಜಿಸಿಮ್ ಬೃಹತ್ಸಾಮದಿಂದೆ; ನಾವ್ರಾ ಸವನದೊಳ್ ।
ಅಕ್ಕರೆಯ ತಾಯ್ತಂದೆಗಳನೊಲ್ದು ನೆರವಿಗಾಗಿ
ಕರೆವಂತೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂದನುರಕ್ತಿಯಿಂ ಭಜಿಪೆವು ॥

ಋಕ್ - ೨೩೮

ವಸಿಷ್ಠೋ ಮೈತ್ರಾವರುಣಿಃ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ತರಣಿರಿತ್ಸಿಷಾ ಸತಿ ವಾಜಂ ಪುರನ್ಧ್ಯಾ ಯುಜಾ ।

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ರ
ಆ ವ ಇನ್ದ್ರಂ ಪುರುಹೂತಂ ನಮೇ ಗಿರಾ ನೇಮಿಂ ತಷ್ಟೇ

೩ ೧ ೨
ವ ಸುದ್ರುವಮ್ ॥ ೬.೨೩೮ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩ ೨
ತರಣಿಃ - ಇತ್ - ಸಿಷಾಸತಿ। ವಾಜಂ - ಪುರನ್ಧ್ಯಾ - ಪುರಂ - ಧ್ಯಾ - ಯುಜಾ ॥ ಆ

೩ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨
- ವಃ - ಇನ್ದ್ರಂ - ಪುರುಹೂತಂ - ಪುರುಹೂತಂ - ನಮೇ - ಗಿರಾ । ನೇಮಿಂ -

೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ
ತಷ್ಟಾ - ಇವ - ಸುದ್ರುವಂ - ಸು - ದ್ರುವಮ್ ॥ ೬.೨೩೮ ॥

ಏಷಿರೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರಿಷಿರೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೩ ೨ ೪ ೫ ೨ರ ೧ ೨ ೧ ೨
೨೩೮.೧. ತರಣಿರೀತ್ ॥ ಸಿಷಾಽಽಸಾತೀ । ವಾಜಾಮ್ಪುರಾಮ್ ॥ ಧಿ

೦ ೧ ೨ ೪ ೫ ೨ ೧ ೨೦ ೧
ಯಾಯುಜಾ । ಆವಾ೨ಽ೩ಆಇಂದ್ರಾಮ್ ॥ ಪುರೂಹೂತ

೨ ೦ ೧ ೨ ೪ ೫ ೨೦ ೧
ಮ್ । ನಮೇಗಾಇರಾ ॥ ನಾಇಮೀಽ೩ನ್ತ್ವಾಷ್ಟೇ ॥ ವಾಸು

೧೧೧
ದ್ರುವಾಽ೨೩೪೫ಮ್ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೯ । ಭೋ । ೮ ॥ ೩೯೬ ॥

೪ ೫ ೨ ೧ ೨
೨೩೮.೨. ತರಾಹಾಉ । ಣೆರಿತ್ತ್ವಽ೩ಷಾಸತಿ । ಹಯಾಇ । ಹಯಾಇ ।

೧ ೨ ೧ ೨೦ ೦ ೨
ವಾಜಂಪುರಮ್ ॥ ಧಿಯಾಯೂಜಾೌ । ಹೋವಾಽ೩ಹಾ

೧೦ ೨ ೦ ೨ ೧ ೨೦
ಇ ॥ ಆವಇನ್ದ್ರಂಪುರುಹೂತಮ್ । ನಮಾಇಗಾಇರಾೌ ।

೦ ೨ ೦ ೦ ೧ ೨
ಹೋವಾಽ೩ಹಾಇ ॥ ನೇಮಿಂತಷ್ಟೇವಽ೩ಸಾ ॥ ಔಽ೩

೦ ೦ ೨ ೫೦ ೦ ೨ ^ ೩
ಹೋವಾಹಾಽ೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಉಪ್ । ದ್ರೂಽ೨೩೪

೫
ವಾಮ್ ॥ ದೀ - ೧೨ । ಪ - ೧೪ । ಮಾ - ೧೩ । ಝು । ೯ ॥ ೩೯೭

ಗೌಶ್ರಂಗೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರ್ಗೋಶ್ರಂಗೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪ ೩ ೪ ೩ ೪ ೫೦ ೨ ೪ ೦ ೫ ೪ ೫ ೦ ೪
೨೩೮.೩. ತರಣಿರಿತ್ತಿಷಾ । ಸಾಽ೩ತೀ । ವಾಜಂಪುರಂಧ್ಯಾಯುಜಾ ॥

೧೦ ೦ ೦ ೨
ವಾಜಂಪುರಂಧ್ಯಾಯುಜಾ । ವಆಽ೨೩ಇನ್ದ್ರಾಽ೩೪ಮ್ ।

೦ ೩ ೪ ೫೦ ೨ ೨ ೦ ೧
ಪುರುಹೂತಂನಮೇ । ಗಾऽ೩ಇರಾ ॥ ನೇಮಾಇನ್ತಾऽ೨೩

೨ ೧ ೨ ೧ ೨ ೧
ಷ್ಟೇ ॥ ವಸುದ್ರುವಮ್ । ಇಡಾऽ೨೩ಭಾऽ೩೪೩ । ಓऽ೨೩

೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೯ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೭ । ಥೇ । ೧೦ ॥ ೩೯೮ ॥

೪ ೩ ೪ ೩ ೪ ೫೦ ೩ ೨ ೧ ೫ ೦
೨೩೮.೪. ತರಣಿರಿತ್ಸಿಷಾ । ಸತೀऽ೩ । ವಾऽ೨೩೪ । ಜಂಪುರಂಧಿಯಾ ।

೪ ೫ ೧೦ ೦ ೦ ೦
ಯುಜಾ ॥ ವಾಜಂಪುರಂಧ್ಯಾಯುಜಾವಇನ್ದ್ರಂಪುರುಹೂ

___ ೧ ___ ___೧ ೨೦
ತನ್ನಮಾऽ೨ಇಗಾಇರಾऽ೨ । ಹಾऽ೨ಊಊವಾಇ ॥ ನೇ

೧ ೦ ೨ ೧ ೫ ೪
ಮಿನ್ತಷ್ಟೇವಸೋವಾऽ೩ಓऽ೨೩೪ವಾ ॥ ದ್ರೂऽ೫ವೋऽ

॥ ೫
ಓಹಾಇ ॥ *ದೀ - ೮ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೮ । ಢೈ । ೧೧ ॥ ೩೯೯ ॥*

ತರಣಿರಿತ್ ಯುದ್ಧಾದೌ ಕರ್ಮಣಿ ತ್ವರಿತ ಏವ ಪುಮಾನ್ **ಪುರನ್ಧ್ಯಾ** ಮಹತ್ಯಾ ಧಿಯಾ **ಯುಜಾ** ಸಹಾಯಭೂತಯಾ **ವಾಜಮ್** ಅನ್ನಮ್ ಸಿಷಾಸತಿ ಸಂಭಜತೇ । **ಪುರುಹೂತಂ** ಬಹುಭಿರಾಹುತಮ್ **ಇನ್ದ್ರಂ ಗಿರಾ** ಸ್ತುತ್ಯಾ ಹೇ ಯಜಮಾನಾಃ! **ವಃ** ಯುಷ್ಮದರ್ಥಂ **ಆ ನಮೇ** ತಮಭಿಮುಖಂ ಕುರ್ವೇ । ತತ್ರ ದೃಷ್ಟಾನ್ತಃ **ನೇಮಿಂ** ಚಕ್ರಸ್ಯ ವಲಯಂ **ಸುದ್ರುವಂ** ಶೋಭನದಾರುಂ ತಷ್ಟೇ ವ ಯಥಾ ವರ್ಧಕಿಃ ದಾರುನೇಮಿ ಮಾನಮಯತೇ ತದ್ವದಿತ್ಯರ್ಥಃ ॥

ತರಣಿರಿತ್ ಸ್ತುತ್ಯಾದಿ ಕರ್ಮನಿರತರು, ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲಬೇಕೆಂದಿರುವ ವೀರನು ಸಂಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲೂ, ಪುರಂಧ್ಯಾಯುಜಾ ಮಹತ್ತರವಾದ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ, ಬುದ್ಧಿಕೌಶಲ್ಯದಿಂದ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಪನ್ನಮತಿಯಿಂದ, ವಾಜಂ ಅನ್ನಾದಿ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು, ಸಿಷಾಸತಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ತ್ವಷ್ಟಾ ಮರ ಗೆಲಸ ಮಾಡುವ ಬಡಗಿಯು, ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ಕುಶಲತೆಯಿಂದ, ಸುದ್ರುವಮ್ ನೇರವಾಗಿ ದೃಢವಾಗಿ ಉರುಳದೆ ಇರುವ ಉತ್ತಮವಾದ ಮರದ ತುಂಡನ್ನು, ನೇಮಿಂ ಗುಂಡಾದ ಚಕ್ರವನ್ನು ಸಿದ್ಧಮಾಡಲನುಕೂಲವಾಗಿ ಒಗ್ಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಯ ನಾಜೂಕಿನ ಪರಿಯಂತೆ, ಪುರುಹೂತಮ್ ಅನೇಕ ಜನರ ಆಹ್ವಾನಕ್ಕೂ ಆರಾಧನೆಗೂ ಪಾತ್ರನಾದ, ಇನ್ದ್ರಂ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು, ವಃ ನಿಮಗಾಗಿ, ಗಿರಾ ಸ್ತುತಿವಾಕ್ಯಗಳಿಂದ, ವೇದಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಮಧುರ ಸಾಮಗಾನದಿಂದ, ಆನಮೇ ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಬಗ್ಗಿ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಯೋಧನು ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲುವ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಯುದ್ಧದ ಸಂಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೂ ಅನ್ನಾದಿ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತನ್ನ ಅತೀವ ಸಮಯಪ್ರಜ್ಞೆ ಬುದ್ಧಿಕುಶಲತೆಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಕುಶಲಮತಿಯಾದ ಒಡಗಿಯು ದೃಢವಾದ ನೇರವಾದ ಬಗ್ಗದ ಉರುಳದ ಮರದ ತುಂಡನ್ನು ಉರುಳುವ ಗುಂಡಾದ ಚಕ್ರವನ್ನು ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಒಗ್ಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಜಾಣ್ಮೆಯ ನಯನಾಜೂಕಿನಂತೆ ಅನೇಕ ಜನರ ಆರಾಧನೆಗೂ ಆಹ್ವಾನಕ್ಕೂ ಪಾತ್ರನಾದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ನಿಮಗಾಗಿ ಪವಿತ್ರವಾದ ಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಗಾನಗಳಿಂದಲೂ ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ವಿಜಿಗೀಷುಯೋಧನಾತ್ಮೇಂಗಿತವನೆಲ್ಲ ಚದುರಿಂ
ಒದವಿಸಿಕೊಳುವತೆರದೆ; ಬಡಗಿ ಚಕ್ರದ ನೇಮಿಯಿಂ।
ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂ ರಚಿಪಂತೆ ಪುರುಹೂತನಪ್ಪಿಂದ್ರನಂ
ನಿಮಗಾಗಿ ಸಾಮೋಕ್ತಿಯಿಂದೊಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆಂ ನಾಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೩೯

ಮೇಧಾತಿಥಿಃ ಕಾಣ್ವಃ ಬೃಹತೀಸ್ಛನ್ದಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಪಿಬಾ ಸುತಸ್ಯ ರಸಿನೋ ಮತ್ಸ್ವಾ ನ ಇನ್ದ್ರ ಗೋಮತಃ ।

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ಕ ೧ ೨ ೩
ಆಪಿರ್ನೋ ಬೋಧಿ ಸಧಮಾದ್ಯೇ ವೃಧೇ೩ಽಸ್ಮಾꣳ ಅವನ್ತು ತೇ

೧ ೨
ಧಿಯಃ ॥ ೭.೨೩೯ ॥

೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩
ಪಿಬ - ಸುತಸ್ಯ - ರಸಿನಃ । ಮತ್ಸ್ವ - ನಃ - ಇನ್ದ್ರ - ಗೋಮತಃ ॥ ಆಪಿಃ - ನಃ

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩
ಬೋಧಿ - ಸಧಮಾದ್ಯೇ - ಸಧ - ಮಾದ್ಯೇ - ವೃಧೇ । ಅಸ್ಮಾನ್ - ಅವನ್ತು - ತೇ

೧ ೨ರ
- ಧಿಯಃ ॥ ೭.೨೩೯ ॥

ಪೃಷ್ಠಮ್ । ಪೃಷ್ಠೋ ಬೃಹತೀಸ್ಛನ್ದಃ ॥

೫ ೪ ೨ ೩ ೪ ೫ ೧ ೦ ೦
೨೩೯.೧. ಪಿಬಾಽ೩ಸುತಸ್ಯರಸಿನಾಃ ॥ ಮತ್ಸ್ವಾನಇನ್ದ್ರಗೋಮತಾಽ

೧ ೨ರ ೧ ೦ ೦ ೦ ೦
೨೩ಹೋಇಯಾ । ಆಪಿರ್ನೋಬೋಧಿಸಧಮಾದ್ಯೇವೃ

೧ ೨ ೧೧ ೨ ೧
ಧಾಽ೨೩ಹೋಇಯಾ ॥ ಅಸ್ಮಾꣳಆಽ೨೩ವಾ ॥ ತುತಾ

೨ ೧
ಇಧಾ೨೩ಯಾ೨೩೪೫: । ಓ೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೮ । ಶೈ । ೧೨ ॥ ೪೦೦ ॥

ಶೌಲ್ಕಮ್ । ಶುಲ್ಕೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ । ಅಭೀವರ್ತೌ ದ್ವೌ । ದ್ವಯೋಃ ಜಮದಗ್ನಿಃ

೫ ೦ ೦ ೧ ೦ ೨ ೧೦
೨೩೯.೨. ಪಿಬಾಸುತಸ್ಯರಸಿನೋಽಹಾಉ ॥ ಮತ್ಸ್ವಾನಇನ್ದ್ರಗೋಮಾ

^ ೩ ೨^ ೩ ೫ ೨೦೧೦ ೦ ೦
೨ತಃ । ಹಾಓ೨೩೪ವಾ ॥ ಆಪಿರ್ನೋಽಬೋಧಿಸಧಮಾ

೨ ೧೦ ^ ೩೦ ೨^ ೩ ೫ ೨ ೧೦
ದಿಯೇಽವಾ೨ರ್ಧೇ । ಹಾಓ೨೩೪ವಾ ॥ ಅಸ್ಮಾಂ ಅವ

೨ ೧೦ ^ ೩ ೨^ ೩ ೫ ೩ ೧೧೧
ನ್ತುತೇಧಾ೨ಯಃ । ಹಾಓ೨೩೪ವಾ ॥ ಈ೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೧೨ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೮ । ಜೈ । ೧೩ । ೪೦೧ ॥

ಜಮದಗ್ನೇರಭೀವರ್ತಃ । ಜಮದಗ್ನಿರ್ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೦ ೦ ೦
೨೩೯.೩. ಪಿಬಾಸುತಸ್ಯರಸಿನೋಽಮತ್ಸ್ವಾಹಾಉ । ನಾ೨ಃ ॥ ಇನ್ದ್ರಾ

೧೦ ೨ ೦೧೨ ೦
೨ಗೋಽಮತಾ೨೩: । ಹಾಉ । ಆಪಿರ್ನೋಽ೨ಬೋ ।

೧ ೮ ೧೦ ೨ ೧
ಧಿಸಾಧಮಾ೨ । ದಿಯೇಽವೃಧಾ೨೩ । ಹಾಉ । ಅಸ್ಮಾಂ

೮ ೨ ೩ ೨ ೧ ^ ೩ ೫೦
ಅವಾ೨೩ । ಹಾ ॥ ತುತೇ೩ಹೋ೨ । ಯಾ೨೩೪ಔ

೦ ೨ ೩ ೧೧೧
ಹೋವಾ ॥ ಧಿಯಲೂ೨೩೪ಶ ॥

ದೀ - ೧೦ । ಪ - ೧೩ । ಮಾ - ೮ । ಬೈ । ೧೪ ॥ ೪೦೨ ॥

ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ! ರಸಿನಃ** ರಸವತಃ । **ಗೋಮತಃ** ಗೋ ವಿಕಾರೈಃ ಪಯಃ ಪ್ರಭೃತಿಭಿಃ ಶ್ರಪಣದ್ರವ್ಯೈರ್ಯುಕ್ತಸ್ಯ **ನಃ** ಅಸ್ಮದೀಯಸ್ಯ **ಸುತಸ್ಯ** ಅಭಿಷುತಸ್ಯ ಕ್ರಿಯಾಗ್ರಹಣಂ ಕರ್ತವ್ಯಮಿತಿ ಕರ್ಮಣಃ ಸಂಪ್ರದಾನತ್ವಾಚ್ಚತುರ್ಥ್ಯರ್ಥೇ ಷಷ್ಠೀ ಈದೃಶಂ ಸೋಮಂ **ಪಿಬ** ಪೀತ್ವಾ ಚ **ಮತ್ಸ್ವ** ಮತ್ತೋಭವ ಅಪಿ ಚ **ಸಧಮಾದ್ಯೇ** ಸಹಮಾದ್ಯನ್ತಿ ದೇವಾ ಅತ್ರೇತಿ ಸಧಮಾದ್ಯೋ ಯಜ್ಞಃ ತಸ್ಮಿನ್ ಸಹಮಾದಯಿತವ್ಯೇ ಯಜ್ಞೇ ತ್ವಮ್ **ಆಪಿಃ** ಆಪಯಿತಾ **ಬಂಧುಃ** ಸನ್ **ನಃ** ಅಸ್ಮಾಕಂ **ವೃಧೇ** ವರ್ಧನಾಯ **ಬೋಧಿ** ಬೋಧ್ಯಸ್ವ । **ತೇ** ತ್ವದೀಯಾಃ **ಧಿಯಃ** ಬುದ್ಧಯಃ ಅನುಗ್ರಹಾತ್ಮಿಕಾಃ **ಅಸ್ಮಾನ್** ಸ್ತೋತೄನ್ **ಅವನ್ತು** ರಕ್ಷನ್ತು ॥ ಸಧಮಾದ್ಯೇ ಸಧಮಾದ್ಯ ಇತಿ ಚ ಪಾಠೌ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ರಸನಃ** ರಸವತ್ತಾದ, **ಗೋಮತಃ** ಗೋಕ್ಷೀರಾದಿಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿದ, **ನಃ ಸುತಸ್ಯ** ನಾವು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹಿಂಡಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಟ್ಟಿರುವ ಸೋಮರಸವನ್ನು, **ಪಿಬ** ಪಾನಮಾಡು, **ಮತ್ಸ್ವ** ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದು, **ಸಧಮಾದ್ಯಃ** ದೇವತೆಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿ ಪ್ರಸನ್ನರಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಸಂತುಷ್ಟಗೊಂಡು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿರುವ ನೀನು, **ಆಪಿಃ** ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಧನಾದಿಗಳನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವ ಆಪ್ತಬಂಧುವಾಗಿ, **ನಃ ವೃಧೇ** ನಮ್ಮ ಪಶುಪುತ್ರ ಗ್ರಾಮಾದಿಗಳ ವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ, **ಬೋಧಿ** ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಪ್ರಯತ್ನಿಸು, **ತೇ ಧಿಯಃ** ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹ ಬುದ್ಧಿಯು, **ಅಸ್ಮಾನ್ ಅವಂತು** ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿ.

ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ ನಾವು ಭಕ್ತಿಶ್ರದ್ಧೆಗಳಿಂದ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹಿಂಡಿ ಗೋ ಕ್ಷೀರಾದಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ ಅರ್ಪಿ

ಸುತ್ತಿರುವ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಸೇವಿಸಿ ತೃಪ್ತಿಗೊಂಡು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು. ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಸನ್ನವಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವೇರಿಸುವ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಪಶು ಧನಾದಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವ ನಮ್ಮ ಆಪ್ತ ಬಂಧುವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪಶುಪುತ್ರ ಗ್ರಾಮಾದಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು.

ಭಕ್ತಿಯಿಂ ಪಾಲ್ವೆರಸಿ ಸಜ್ಜುಗೆಯ್ದೀ ಸೋಮಮಂ
ಸವಿದು ಸುಖಿಸಯ್ ದೇವ; ನಮ್ಮ ಪ್ರಶಸ್ತ ಮಖದೊಳ್
ಪಶ್ವಾದಿಸಕಲಸಂಪದವನೀಯುತೆ ಪಳ್ಳಿಯಿಂ
ಪೊರೆವಾಪ್ತಬಂಧುವೇ! ಕೂರ್ಮೆಯಿಂದೊಲಿದು ಪರಸಯ್ ॥

ಋಕ್ - ೨೪೦

ಭರ್ಗಃ ಪ್ರಾಗಾಥಃ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ಉ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ಉ ೩ ೧ ೨
ತ್ವಂ ಹ್ಯೇಹಿ ಚೇರವೇ ವಿದಾ ಭಗಂ ವಸುತ್ತಯೇ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಉದ್ವಾವೃಷಸ್ವ ಮಘವನ್ ಗವಿಷ್ಟಯ ಉದಿನ್ದ್ರಾಶ್ವಮಿಷ್ಟಯೇ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ
ತ್ವಂ - ಹಿ - ಆ - ಇಹಿ - ಚೇರವೇ । ವಿದಾಃ - ಭಗಂ - ವಸುತ್ತಯೇ ॥ ಉತ್ -

೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩
ವಾವೃಷಸ್ವ - ಮಘವನ್ - ಗವಿಷ್ಟಯೇ - ಗೋ - ಇಷ್ಟಯೇ । ಉತ್ - ಇನ್ದ್ರ

೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩
- ಅಶ್ವಮಿಷ್ಟಯೇ - ಅಶ್ವಂ - ಇಷ್ಟಯೇ ॥ ೮.೨೪೦ ॥

ಕೌಲ್ಮಲಬರ್ಹಿಷೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋಃ ಕುಲ್ಮಲ ಬರ್ಹಿರ್ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨೪೦.೧. ತುವಾ೩೩ಳ ಹೋ೩೩ಏಹಿಚೇರವಾಇ ॥ ವಿದಾಭಗಂವ
ಸೂ೩೨ತ್ತಾಯಾ೩೨೩೪೫ಇ । ಉದ್ವಾವೃಷಸ್ವಮಘಾವಾ
ನ್ ॥ ಐಹೋಇ । ಗಾ೩೨ವಿಷ್ಟಯಾಇ ॥ ಉದಿನ್ದ್ವಾಶ್ವ
ಮೋವಾ೩೩ಓ೩೨೩೪ವಾ ॥ ಷ್ಟಾ೫ಯೋ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೮ । ಖೈ । ೧೫ ॥ ೪೦೩ ॥

೨೪೦.೨. ತ್ವಙ್ಹ್ಯೇಹಿಚೇರಾ೬ವಾಇ ॥ ವಿದಾಭಗಂವಸೂತ್ತಾ೧
ಯಾ೩೨೩೪ಇ । ಉದ್ವಾವೃಷಸ್ವ । ಮಾ೫ಘವಾನ್ ॥ ಆಇ
ಹಿಯಾಇ । ಗವಿಷ್ಟಾಯಾ೩೨ಇ ॥ ಉದಿನ್ದ್ವಾ೩೨ಅಶ್ವಮೀ ।
ಓ೩೧ಮ್ । ಓ೩೨೩೪ವಾ ॥ ಷ್ಟಾ೫ಯೋ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೪ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೯ । ನೋ । ೧೬ ॥ ೪೦೪ ॥

ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ! ತ್ವಂ ಹಿ** ತ್ವಂ ಖಲು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಾದ್ದಾತೇತಿ ಗಮ್ಯತೇ । ಅತ **ಏಹಿ** ಆಗಚ್ಛ । ಆಗತ್ಯ ಚ **ಚೇರವೇ** ಕ್ರಮಪರಾಚಾರವತೇ ಮಹ್ಯಂ **ಭಗಂ** ಭಜನೀಯಂ ಧನಂ **ವಿದಾಃ** ಲಭಸ್ವ ದತ್ಸ್ವ । ಕಿಮರ್ಥಮ್? **ವಸುತ್ತಯೇ** ಅಸ್ಮಾಕಂ

ವಸುದಾನಾಯ ಹೇ **ಮಘವನ್!** ಧನವನ್ನಿನ್ದ್ರ! **ಗವಿಷ್ಟಯೇ** ಗಾಃ ಇಚ್ಛತೇ ಮಹ್ಯಮ್ **ಉದ್ವಾವೃಷಸ್ವ** ಆಸಿಂಚಸ್ವ ಗಾಮಿತಿಶೇಷಃ । ತಥಾ ಹೇ ಇನ್ದ್ರ, **ಅಶ್ವ ಮಿಷ್ಟಯೇ** ಅಶ್ವೈಷಣಾವತೇ ಮಹ್ಯಮ್ ಅಶ್ವಾನ್ ಉದ್ವಾವೃಷಸ್ವ ಆಸಿಂಚಸ್ವ ದೇಹೀತ್ಯರ್ಥಃ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ, ಹಿ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಯೂ, **ತ್ವಮ್** ನೀನು, **ಏಹಿ** ದಯಮಾಡು, **ವಸುತ್ತಯೇ** ವಿದ್ಯೆ ಆದಿ ಧನವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಲು, ಪ್ರಾಣಾವೈ ವಸವಃ - ತೈ.೩.೨.೩-೩ ॥ ಪ್ರಾಣಾಯಾ ಮ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಲು, **ಚೇರವೇ** ನಿನ್ನ ಉಪಾಸಕನಾದ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಸದಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನನಿಗೆ, **ಮಘವನ್** ವಿದ್ಯೆ ಆದಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಧನಸಂಪನ್ನನೇ, **ಭಗಮ್** ಸಂಪತ್ತನ್ನು, ವಿದಾ ಅನುಗ್ರಹಿಸು, **ಗವಿಷ್ಟಯೇ** ಗೋಕಾಮನಾದವನಿಗೆ ಗೋವ ನ್ನು, ಇನ್ದ್ರಿಯವೃತ್ತಿ ನಿರೋಧವೆಂಬ ಯೋಗೋಕ್ತ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ, **ಅಶ್ವ ವಿಷ್ಟಯೇ** ಅಶ್ವಕಾಮನಾದವನಿಗೆ ಅಶ್ವವನ್ನೂ ಪ್ರಾಣಾಗ್ನಿಹೋತ್ರಕ್ಕೆ ಸಹಕರಿಸು. **ಉದ್ವಾ ವೃಷಸ್ವ** ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಉಲ್ಲಸಿತನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು.

ವಿದ್ಯೆ ಆದಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಧನ ಸಂಪನ್ನನೂ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನೇ! ವಿದ್ಯೆ ಆದಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಇನ್ದ್ರಿಯವೃತ್ತಿ ನಿರೋಧರೂಪೀ ಯಜ್ಞಕ್ಕೂ ಪ್ರಾಣಾಯಾಮಾದಿ ಪ್ರಾಣಾಗ್ನಿಹೋತ್ರಕ್ಕೂ ದಯ ಮಾಡಿ ಸಂತೋಷಪಡಿಸು. ನಿನ್ನ ಉಪಾಸಕನೂ ಭಕ್ತನೂ ಸದಾಚಾರ ಸಂಪನ್ನ ನೂ ಆಗಿರುವ ಗೋಕಾಮನೆಯುಳ್ಳವನಿಗೆ ಗೋಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಅಶ್ವಕಾಮನನಾ ದವನಿಗೆ ಅಶ್ವಗಳನ್ನೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸು.

ವಿದ್ಯಾಧನಪ್ರದನೆ! ಪ್ರಾಣಾಗ್ನಿಹೋತ್ರವಿಧಿಗಂ
ಬಂದು ಮುದವೀವುದಯ್, ನಿನ್ನಂ ಸಮರ್ಚಿಸಿರ್ಪ

ಸಜ್ಜನರ್ಗೆಲ್ಲರ್ಗೆ ಗೋಧನವನಶ್ವಧನವಂ
ರುಚಿಸಿದಂದದೆ ನೀಡಿ ಪ್ರೊರೆವುದಯ್ ಪರಸಿ, ಸರಸಿ! ॥

ಋಕ್ - ೨೪೧

ವಸಿಷ್ಠೋ ಮೈತ್ರಾವರುಣಿಃ ಬೃಹತೀ ಮರುತಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ನ ಹಿ ವಶ್ಚರಮಂ ಚ ನ ವಸಿಷ್ಠಃ ಪರಿಮ ꣳ ಸತೇ ।

೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಅಸ್ಮಾಕಮದ್ಯ ಮರುತಃ ಸುತೇ ಸಚಾ ವಿಶ್ವೇ ಪಿಬನ್ತು ಕಾಮಿನಃ ॥

೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧
ನ - ಹಿ - ವಃ - ಚರಮಂ - ಚ - ನ । ವಸಿಷ್ಠಃ - ಪರಿಮ ꣳ ಸತೇ - ಪರಿ - ಮ

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨ ೧ ೨
ꣳ ಸತೇ ॥ ಅಸ್ಮಾಕಮ್ - ಅದ್ಯ - ಅ - ದ್ಯ - ಮರುತಃ - ಸುತೇ - ಸಚಾ । ವಿಶ್ವೇ

೩ ೧ ೨
- ಪಿಬನ್ತು - ಕಾಮಿನಃ ॥ ೯.೨೪೧ ॥

ವಸಿಷ್ಠಸ್ಯ ಜನಿತ್ರೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರ್ವಾಸಿಷ್ಠೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ಮರುತಃ ॥

೩ ೨ ೪ ೫ ೪ ೫ ೨ ೧ — ೧
೨೪೧.೧. ನಹಿವಾऽಇಶ್ಚಾರಮಂಚನಾ ॥ ಹುವೇಹೋऽ೨ಇ । ವಸಿ

೬ — ೨ ೧೧
ಷ್ಠಃಪರಾಇಮ ꣳ ಸಾತಾऽ೨ಇ । ಅಸ್ಮಾಕಮದ್ಯಮರುತಾ

^ ೩ ೨^ ೩ ೫ ೧ ೨ ೧
ऽ೨ಃ । ಸುತಾಇಸಾऽ೨ಇ೪ಚಾ ॥ ವಾಇಶ್ವೇऽಇಹೋಇ ।

೨ ೧ ೨೧ ೧ ^ ೩ ೫೦
ಪಿಬಾ೨೩ಹೋ ॥ ತುಕಾ೨೨೩ । ಮಾ೨೨ಇನಾ೨೨೩೪ಔ

೦ ೨೧ ೧೧೧
ಹೋವಾ ॥ ಜನಿತ್ರಾ೨೨೩೪೫ಮ್ ॥

ದೀ - ೩ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೧೦ । ಣೌ । ೧೭ ॥ ೪೦೫ ॥

೩ ೪ ೫ ೩ ೨ ೪ ೫ ೧
೨೪೧.೨. ನಹಿವಶ್ಚರಮಮ್ । ಚನಾ೨೩ । ವಸಿಷ್ಠಃ ॥ ಹೋಇ ।

೧ ೮ ೩೦ ೪ ೩
ಹೋಇ । ಪರಾಇಮಂ ಸಾತಾ೨೨೩೪ಇ । ಅಸ್ಮಾಕಮದ್ಯ

೪ ೫ ೩ ೨ ೪ ೫ ೧ ೦ ೨ ನ
ಮರುತಃ । ಸುತಾ೨೩ಇಸಾಚಾ ॥ ವಾಇಶ್ವೇಪಿಬನ್ತುಕಾ೨೩ ।

೨ ೨ ೧ ^ ೩ ೫೦೦
ಹೋ೨೩೧ಯೇ೨೩ ॥ ಮಾ೨೨ಇನಾ೨೨೩೪ಔಹೋ

೨ ೧ ೧೧೧
ವಾ ॥ ಜನಿ೨೩ತ್ರಾ೨೨೩೪೫ಮ್ ॥

ದೀ - ೪ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೧೨ । ಥಾ । ೧೮ ॥ ೪೦೬ ॥

ಹೇ **ಮರುತಃ! ವಸಿಷ್ಠಃ** ಏತನ್ನಾಮಾ ಋಷಿಃ **ವಃ** ಯುಷ್ಮಾಕಂ ಮಧ್ಯೇ **ಚರಮಂಚನ** ಜಘನ್ಯಮಪಿ **ನ ಹಿ ಪರಿಮಂಸತೇ** ವರ್ಜಯಿತ್ವಾ ನ ಸ್ತೌತಿ ಕಿಂತು ಸರ್ವಾನೇವ ಯುಷ್ಮಾನ್ ಸ್ತೌತೀತ್ಯರ್ಥಃ **ಅದ್ಯ** ಅಸ್ಮಿನ್ ದಿನೇ **ಅಸ್ಮಾಕಮ್** ಅಸ್ಮದೀಯೇ **ಸುತೇ** ಸೋಮೇ ಅಭಿಷುತೇ ಸತಿ ಮರುತಃ **ಕಾಮಿನಃ** ಸೋಮಂ ಕಾಮಯಮಾನಾಃ **ವಿಶ್ವೇ** ಸರ್ವೇ **ಸ ಚಾ** ಸಂಗತ್ಯ **ಪಿಬನ್ತು** ಪಾನಂ ಕುರ್ವನ್ತು । ಪಿಬನ್ತು ಪಿಬನ್ತ ಇತಿ ಚ ಪಾಠೌ ॥

ಕಾಮಿನಃ ಮರುತಃ ಸೋಮಪಾನಾಕಾಂಕ್ಷಿಗಳಾದ ಮರುದ್ದೇವತೆಗಳೇ, ವಃ ಚರಮಂಚನ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಕನಿಷ್ಠನನ್ನೂ ಸಹ, ವಸಿಷ್ಠಃ ವಸಿಷ್ಠ ಋಷಿ ಯು, ನಹಿ ಪರಿಮಂಸತೇ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಸಮಸ್ತರನ್ನೂ ಗೌರವಿಸಿ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾನೆ, ಅದ್ಯ ಈಗ ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಿರುವ ಯಾಗದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಅಸ್ಮಾಕಂ ನಮ್ಮಿಂದ, ಸುತೇ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹಿಂಡಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಸೋಮರಸವು ಅರ್ಪಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ವಿಶ್ವೇ ಸಚಾ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಸೇರಿ, ಪಿಬತ ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡೋಣವಾಗಲಿ.

ಸೋಮಪಾನಾಕಾಂಕ್ಷಿಗಳಾದ ಮರುದ್ದೇವತೆಗಳೇ ನಿಮ್ಮವರಲ್ಲಿ ಯಾರನ್ನೂ ತಿರಸ್ಕರಿಸದೆ ವಸಿಷ್ಠರು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ನಾವು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕ ವಾಗಿ ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಪಾನ ಮಾಡೋಣವಾಗಲಿ ಎಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸೋಮಪಾನಾಸಕ್ತಾಮರುತರೇ! ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಂ
ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕಂ ವಸಿಷ್ಠಮಹರ್ಷಿಯಾಹ್ವಾನಿಸಿ ।
ವಿಧಿಪೂರ್ವಕಂ ಸಮರ್ಪಿಸುವ ಸೋಮಾಹುತಿಗಳಂ
ಸೇರಿ ಸೇವಿಸಿಮೆಂದು ಬೇಡುತಿರ್ಪರ್! ಆಲಿಸಿಮ್! ॥

ಋಕ್ - ೨೪೨

ಪ್ರಗಾಥೋ ಘೌರಃ ಕಾಣ್ವಃ ವಾ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩೧ ೨ರ ೩೧೨ ೩ ೧ ೨
ಮಾ ಚಿದನ್ಯದ್ವಿಶಂಸತ ಸಖಾಯೋ ಮಾ ರಿಷಣ್ಯತ ।

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨
ಇನ್ದ್ರಮಿತ್ ಸ್ತೋತಾ ವೃಷಣಂ ಸಚಾ ಸುತೇ ಮುಹುರುಕ್ಥಾ ಚ

ಶ೨ಽ ಸತ ॥ ೧೦.೨೪೨ ॥

ಸ್ವ - ೧೨ । ಉ - ೫ । ಧಾ - ೭೩ । ಇ° ।

೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಮಾ - ಚಿತ್ - ಅನ್ಯತ್ - ಅನ್ - ಯತ್ - ವಿ - ಶ ಽಸತ । ಸಖಾಯಃ - ಸ -

೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦
ಖಾಯಃ - ಮಾ - ರಿಷಣ್ಯತ ॥ ಇನ್ದ್ರಂ - ಇತ್ - ಸ್ತೋತ - ವೃಷಣಂ - ಸಚಾ -

೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨
ಸುತೇ ॥ ಮುಹುಃ - ಉಕ್ಥಾ - ಚ - ಶಽಸತ ॥ ೧೦.೨೪೨ ॥

ಆ - ೫೨ । ಅ - ೧೯ । ಪ - ೧೯೨ । ಝ಼ೂ ॥

ಇತಿ ಪಞ್ಚಮೀ ದಶತಿಃ ॥ ೫ ॥ ಪ್ರಥಮಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೧ ॥

ಇತಿ ತೃತೀಯ ಪ್ರಪಾಠಕೇ ಪ್ರಥಮೋಽರ್ಧಃ ॥

ಮೈಧಾತಿಥಂ ದೈವಾತಿಥಂ ವಾ । ಮೇಧಾತಿಥಿರ್ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫೦ ೪ ೫ ೩ ೨ ೪ ೫ ೧ ೦
೨೪೨.೧. ಮಾಚಿದನ್ಯದೋಽಹಾಇ ॥ ವಿಶಾಽಶಿಽ ಸಾತಾ । ಸಖಾ

೨ ೨ ೧ ೨
ಯಾಽ೨ಿಹೋಽ೧ಇ । ಮಾಔಽ೩ಹೋಽ ॥ ರಾಇಷಾಉ

೧ ೨ ೧ ೦ ೦ ೨
ವಾ । ಣ್ಯಾತಾಉವಾ ॥ ಇನ್ದ್ರಮಿತ್ಸ್ತೋಽತಾವೃಷಣಾಔಽ೩

೨ ೧ ೨ ೧ ೨ ೧
ಹೋಽ । ಸಾಚಾಉವಾ । ಸೂತಾಉವಾ ॥ ಮಹುರುಕ್ಥಾ

೨ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೩೦ ೫
ಔಽ೩ಹೋಽ । ಚಶಾ ॥ ಔಹೋಽ । ವಾಹೋಽ೨೩೪ವಾ ।

೪ ॥ ೫
ಸಾ೭೫ತೋ೭೭೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೧೪ । ಮಾ - ೧೧ । ಘ । ೧೧ ॥ ೪೦೭ ॥

ಏಕತ್ರಿಂಶತ್ ಪ್ರಥಮಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೧ ॥ ದಶತಿಃ ॥ ೫ ॥

ಇತಿ ತೃತೀಯಸ್ಯ ಪ್ರಥಮೋಽರ್ಧಃ ॥

ಹೇ ಸಖಾಯಃ! ಸಮಾನಖ್ಯಾನಾಃ ಸ್ತೋತಾರಃ **ಇನ್ದ್ರ** ಸ್ತೋತ್ರಾದ್ **ಅನ್ಯತ್** ಸ್ತೋತ್ರಂ **ಮಾ ಚಿದ್ವಿಶಂಸತ** ಮೈವೋಚ್ಚಾರಯತ । **ಮಾ ರಿಷಣ್ಯತ** ಮಾ ಹಿಂಸಿತಾರೋ ಭವತ । ಅನ್ಯದೀಯ ಸ್ತೋತ್ರೋಚ್ಚಾರಣೇನ ವೃಥೋಪಕ್ಷೀಣಾ ಮಾ ಭವತ । **ಸುತೇ** ಅಭಿಷುತೇ ಸೋಮೇ **ವೃಷಣಂ** ಕಾಮಾನಾಂ ವರ್ಷಿತಾರಮ್ ಇನ್ದ್ರಮಿತ್ ಇನ್ದ್ರಮೇವ ಹೇ ಪ್ರಸ್ತೋತ್ರಾದಯಃ । **ಸಚಾ** ಸಹ ಸಂಘೀಭೂಯ **ಸ್ತೋತ** ಸ್ತುತ । **ಉಕ್ಥಾನಿ ಚ** ಉಕ್ಥಾನಿ ಶಸ್ತ್ರಾಣಿ ಚೇನ್ದ್ರ ವಿಷಯಾಣಿ ಯೂಯಂ **ಮುಹುಃ** ಪುನಃ ಪುನಃ **ಶಂಸತ** ಉಚ್ಚಾರಯತ ॥

ಸಖಾಯಃ ಸಮಾನವೃತ್ತಿಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಸ್ತೋತೃಗಳೇ, **ಅನ್ಯತ್** ಇನ್ದ್ರ ಸಂಬಂಧವಲ್ಲದ ಅನ್ಯದೇವತೆಗಳ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು, **ಮಾಚಿದ್ವಿಶಂಸಿತ** ಮಾಡಲೇಬೇಡಿ, **ಮಾರಿಷಣ್ಯತ** ಸ್ವತಃ ನಿಮ್ಮ ಹಿಂಸೆಗೆ ನೀವೇ ಒಳಗಾಗಬೇಡಿ, ವೃಥಾ ಕಷ್ಟಪಡಬೇಡಿ, **ಸುತೇ** ಸೋಮರಸವನ್ನು ಹಿಂಡಿಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಾಗ, ಸೋಮಯಾಗದಲ್ಲಿ, **ವೃಷಣಮ್** ಕಾಮವರ್ಷಕನಾದ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನೀಡೇರಿಸುವ, **ಇನ್ದ್ರಮಿತ್** ಕೇವಲ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನನ್ನೇ, **ಸಚಾ** ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಸಮಷ್ಟಿಯಾಗಿ **ಸ್ತೋತ್ರ** ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿರಿ, **ಉಕ್ಥಾ ಚ** ಇನ್ದ್ರೋದ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಉಕ್ಥಮನ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಹ, **ಮುಹುಃ** ಪುನಃ ಪುನಃ, **ಶಂಸತ** ಹೊಗಳುತ್ತಿರೋಣವಾಗಲಿ.

ಮಿತ್ರರೇ ಇನ್ದ್ರಸಂಬಂಧವಲ್ಲದ ಆನ್ಯ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಪಠಿಸಲೇ ಬೇಡಿ. ಪಠಿಸಿ ಹಿಂಸೆಗೆ ಒಳಗಾಗಬೇಡಿ. ಸೋಮಯಾಗದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಪೂರ್ವಕ ವಾಗಿ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಾಗ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳ ಮಳೆಯನ್ನೇ ಸುರಿಸುವ ಕೇವಲ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನನ್ನೇ ಸ್ತೋತ್ರ ಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಉಕ್ತ ಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಪುನಃ ಪುನಃ ಹೊಗಳುತ್ತಿರೋಣವಾಗಲಿ.

ಗೆಳೆಯರೆ! ಅನಿಂದ್ರಸ್ತವಂಗಳಂ ಪಠಿಸೆ ಮಾಣಿಂ
ನುತಿಸಿ ಕೆಡಬೇಡಿಮ್, ಈ ಸವನದೊಳ್ ಸೋಮರಸಮಂ ।
ಸಜ್ಜುಗೆಯ್ವಾಗಳಿಷ್ಟಾರ್ಥವೃಷ್ಟಿಯನೆ ಕರೆವ
ಸುರಪತಿಯನುಕ್ಥಮಂತ್ರಂಗಳಿಂ ನುತಿಸಿಮೊಡನೆ ॥

ಋಕ್ - ೨೪೩

ಪುರುಹನ್ಮಾ ಆಂಗಿರಸಃ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ನ ಕಿಷ್ಟಂ ಕರ್ಮಣಾ ನಶದ್ಯಶ್ಚಕಾರ ಸದಾವೃಧಮ್ ।

೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ
ಇನ್ದ್ರಂ ನ ಯಜ್ಞೈರ್ವಿಶ್ವಗೂರ್ತಮೃಭ್ವಸಮಧೃಷ್ಟಂ ಧೃಷ್ಣುಮೋಜಸಾ

೨ ೩ ೨ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ನ - ಕಿಃ - ತಂ - ಕರ್ಮಣಾ - ನಶತ್ । ಯಃ - ಚಕಾರ - ಸದಾವೃಧಂ - ಸದಾ -

೩ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧
ವೃಧಮ್ ॥ ಇನ್ದ್ರಂ - ನ - ಯಜ್ಞೈಃ - ವಿಶ್ವಗೂರ್ತಂ - ವಿಶ್ವ - ಗೂರ್ತಂ - ಋ

೨ರ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ
ಭ್ವಸಮ್ ॥ ಅಧೃಷ್ಟಂ - ಅ - ಧೃಷ್ಟಂ - ಧೃಷ್ಣುಂ - ಓಜಸಾ ॥ ೧.೨೪೩ ॥

ವೈಖಾನಸಮ್ । ವೈಖಾನಸಾ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨೪೩.೧. ನಕಿಷ್ಟಾಽ೩೦ಕರ್ಮಣಾನಶಾತ್ ॥ ಯಶ್ಚಾಕಾರಾ । ಸದಾ
ವೃಧಾಽ೨೩ಮ್ । ಸದಾವೃಧಾಮ್ । ಇನ್ದ್ರಾನ್ನಯಾ । ಜ್ಞೈ
ರ್ವಿಶ್ವಗೂ । ತಮಾಽ೨ಭ್ವಸಾಽ೨೩ಮ್ । ತಮೃಭ್ವಸಾ
ಮ್ ॥ ಅಧಾರ್ಷ್ಟನ್ನಾ । ಷ್ಣುಮೋಜಸಾಽ೨೩ ॥ ಷ್ಣುಮೋ
ಜಸಾಽ೩೪೩ । ಓಽ೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೧೩ । ಮಾ - ೬ । ಡೂ । ೨೦ ॥ ೪೦೮ ॥

ಪೌರುಹನ್ಮನಂ ಪ್ರಕಾರ್ಷಂ ವಾ । ಪುರುಹನ್ಮಾ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨೪೩.೨. ನಕಿಷ್ಟಂಕರ್ಮಣಾನಶತ್ । ಹೋಽ೩೪ಇ । ಯಶ್ಚಕಾಽ೩ರಾ
ಸದಾವೃಧಾಮ್ ॥ ಆಇನ್ದ್ರಾಽ೨ನ್ನಾಯಾಽ೨ । ಜ್ಞೈರ್ವಿಶ್ವ
ಗೂರ್ತಾಮೃಭ್ವಾಸಾಽ೨ಮ್ ॥ ಅಧಾಽ೨ಹೋಽ೧ । ಷ್ಟಾ
ಽ೨ಇನ್ದ್ರೂಽ೩೪ ॥ ಹಾಓವಾ ॥ ಷ್ಣುಮೋಜಸಾಽ೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೬ । ಘೂ । ೨೧ ॥ ೪೦೯ ॥

ತಂ ಯಜಮಾನಂ **ಕರ್ಮಣಾ** ಹನನಾದಿ ವ್ಯಾಪಾರೇಣ **ನ ಕಿರ್ನಶತ್** ನೈವ ವ್ಯಾಪ್ನೋತಿ । ಯಃ **ಇನ್ದ್ರಂ ಚ ಕಾರ** ಇನ್ದ್ರಮೇವಾನುಕೂಲಂ **ಯಜ್ಞೈಃ** ಸಾಧನೈಃ ಕೃತವಾನ್ । ಕೀದೃಶಮಿನ್ದ್ರಮ್? **ಸದಾವೃಧಮ್** ಸರ್ವದಾ ವರ್ದ್ಧಕಮ್ । **ವಿಶ್ವಗೂರ್ತಂ** ಸರ್ವೈಃ ಸ್ತುತ್ಯಮ್ **ಋಭ್ವಸಂ** ಮಹಾನ್ತಮ್ **ಓಜಸಾ** ಬಲೇನ **ಅಧೃಷ್ಟಮ್** ಅನ್ಯೈರ್ಧರ್ಷಿತುಮಶಕ್ಯಮ್ । **ಧೃಷ್ಣುಂ** ಶತ್ರೂಣಾಂ ಧರ್ಷಕಮ್ ॥ ಧೃಷ್ಣುಮೋಜಸಾ ಧೃಷ್ಣ್ವೋಜಸಮ್ ಇತಿ ಚ ಪಾಠೌ ॥

ಸದಾವೃಧಾ ಸತತವಾಗಿ ವೃದ್ಧಿಹೊಂದುತ್ತಿರುವವನೂ, **ವಿಶ್ವಗೂರ್ತಂ** ಎಲ್ಲರಿಂದ ಪ್ರಶಂಸಿತನೂ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಡುವವನೂ, **ಋಭ್ವಸಮ್** ಮಹಾಮಹಿಮನೂ, ಓಜಸಂ ಅನಂತವಾದ ಆತ್ಮಬಲವುಳ್ಳವನೂ, **ಅಧೃಷ್ಟಮ್** ಯಾರಿಂದಲೂ ಜಯಿಸಲ್ಪಡದವನೂ, ಯಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೂ ಒಳಪಡದವನೂ, **ಧೃಷ್ಣುಮ್** ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಜಯಿಸುವವನೂ ಎಲ್ಲರ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರವುಳ್ಳವನೂ ಆದ, ಇನ್ದ್ರಂ ಭಗವಂತನಾದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು, **ಯಃ** ಯಾರು, **ಯಜ್ಞೈಃ** ಯಜ್ಞಗಳಿಂದ ಯಜ್ಞಸಾಧನಗಳಾದ ಹವಿಸ್ಸು ಸೋಮಪಾನಾದಿಗಳಿಂದ, **ಚಕಾರ ತಮ್** ಆರಾಧಿಸುವಂತಹವರು, **ಕರ್ಮಣಾ ನ ಕಿಃ ನಶತ್** ದುಃಖ ಹಿಂಸೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಸರ್ವದಾ ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತಿರುವವನೂ ಎಲ್ಲರಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಡುವವನೂ ಮಹಾಮಹಿಮನೂ ಅಗಾಧ ಆತ್ಮಬಲವುಳ್ಳವವನೂ ಯಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೂ ಒಳಪಡದವನೂ ಸಮಸ್ತ ಶತ್ರುಸಂಹಾರಕನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನನ್ನು ಯಜ್ಞಾದಿಗಳಿಂದ ಆರಾಧಿಸುವವರು ಎಂದಿಗೂ ಯಾರಿಂದಲೂ ಹಿಂಸಿಸಲ್ಪಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಸತತಂ ಸಮ್ಮೃದ್ಧನಂ ಸರ್ವಸಂಸ್ತುತನಂ ಮಹಾ -
ಮಹಿಮಾತ್ಮಬಲನಂ ನಿರೀಕ್ಷನಂ ರಿಪುನಾಶನಂ ।

ಸುರರಾಜನಂ ಸವನವಿಧಿಯಿಂದೆ ಪ್ರಾಜಿಪರ್ಗಂ
ಪೆರರಾರುಮೀಯರೆಂದುಂ ಹಿಂಸೆಯಂ ಲೋಕದೊಳ್ ॥

ಋಕ್ - ೨೪೪

ಮೇಧಾತಿಥಿ - ಮೇಧ್ಯಾತಿಥೀಕಾಣ್ವೌ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಯ ಋತೇ ಚಿದಭಿಶ್ರಿಷಃ ಪುರಾ ಜತ್ರುಭ್ಯ ಆತೃದಃ ।

೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಸನ್ಧಾತಾ ಸನ್ಧಿಂ ಮಘವಾ ಪುರೂವಸುರ್ನಿಷ್ಕರ್ತಾ ವಿಹ್ರುತಂ ಪುನಃ ॥

೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ · ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩
ಯಃ - ಋತೇ - ಚಿತ್ - ಅಭಿಶ್ರಿಷಃ - ಅಭಿ - ಶ್ರಿಷಃ । ಪುರಾ - ಜತ್ರುಭ್ಯಃ - ಆ

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧
ತೃದಃ - ಆ - ತೃದಃ ॥ ಸಂಧಾತಾ - ಸಂ - ಧಾತಾ - ಸನ್ಧಿಂ - ಸಂ - ಧಿಂ - ಮಘ

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ರ
ವಾ - ಪುರೂವಸುಃ - ಪುರು - ವಸುಃ । ನಿಷ್ಕರ್ತಾ - ನಿಃ - ಕರ್ತಾ - ವಿಹ್ರುತಂ -

೩ ೨ ೩ಕ ೧ ೨
ವಿ - ಹ್ರುತಂ - ಪುನರಿತಿ ॥ ೨.೨೪೪ ॥

ಸಾತ್ಯಮ್ । ಸತ್ಯೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ।

೫ ೨ ೪ ೫೪ ೫ ೧ ೧
೨೪೪.೧. ಯಋತಾऽ೩ಇಚೀದಭಿಶ್ರಿಷಾಃ ॥ ಪೂರಾऽ೨ಜಾತ್ರೂ

೧೧ ೨ ೧ ೨ ೨ ೧
ऽ೨ । ಭ್ಯಆತೃದಾऽ೩ಃ । ಹೋವಾऽ೩ಹಾಇ । ಸಾನ್ಧಾऽ೨

೧ — ೧ ೨ ೧ ೨ಂ ೦ ೧ ೨
ತಾಸಾಽ೨ಮ್ । ಧಾಇಂಮಘವಾಽ೨ಪುರೂವಸುಃ ।

೧ ೨ ೨ ೧ — ೧ —
ಹೋವಾಽ೩ಹಾಇ ॥ ನಾಇಷ್ಕಾಽ೨ರ್ತ್ತಾವೀಽ೨ ॥ ಹು

೧ ೨ ೧ ^ ೩ ೫೦ ೦
ತಂಪುನಃ । ಹೋ । ವಾಽ೨ । ಹಾಽ೨೩೪ । ಔಹೋವಾ ॥

೩ ೫
ಊಽ೨೩೪ಪಾ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೧೪ । ಮಾ - ೧೨ । ಭ್ವಾ । ೨೨ ॥ ೪೧೦ ॥

ಯಃ ಇನ್ದ್ರಃ **ಅಭಿಶ್ರಿಷಃ** ಅಭಿಶ್ಲಿಷಃ ಅಭಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ ಸಂಧಾನ ದ್ರವ್ಯಾತ್ **ಋತೇ ಚಿತ್** ವಿನಾಪಿ ಜತ್ರುಭ್ಯೋ ಗ್ರೀವಾಭ್ಯಃ ಸಕಾಶಾತ್ **ಆತೃದಃ** ಆತರ್ದನಾತ್ ಆರುಧಿರ ನಿಸ್ರವಣಾತ್ **ಪುರಾ** ಪೂರ್ವಮೇವ **ಸಂಧಿಂ** ಸಂಧಾತವ್ಯಮ್ ತಂ **ಸಂಧಾತಾ** ಸಂಯೋಜಯಿತಾ ಭವತಿ । **ಮಘವಾ** ಧನವಾನ್ **ಪುರೂವಸುಃ** ಬಹುಧನಃ ಸ **ಇನ್ದ್ರಃ ವಿಹ್ರುತಂ** ವಿಚ್ಛಿನ್ನಂ **ತಂ ಪುನಃ** ನಿಷ್ಕರ್ತಾ ಸಂಸ್ಕರ್ತಾ ಭವತಿ ॥

ಇನ್ದ್ರನು **ಅಭಿಶ್ರಿಷಃ ಋತೇ ಚೇತ್** ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಲಕರಣೆಗಳಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಹ, **ಜತ್ರುಭ್ಯಃ ಆತೃದಃ ಪುರಾ** ಕತ್ತರಿಸಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದ ಕತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಗಗಳಲ್ಲಿ ರಕ್ತಸ್ರಾವವಾಗುವ ಮುಂಚೆಯೇ, **ಸಂಧಿಂ ಸಂಧಾತಾ** ದೇಹದೊಂದಿಗೆ ಆ ಕತ್ತು ಅಂಗಗಳು ಪುನಃ ಸೇರುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಅದ್ಭುತಕೌಶಲ್ಯವುಳ್ಳವನೂ, **ಮಘವಾ** ಐಶ್ವರ್ಯವಂತನೂ, **ಪುರೂವಸೂ** ಪಶು ಅನ್ನ ಆದಿ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತುಳ್ಳವನೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ.

ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯವಂತನೂ ಪಶು ಧಾನ್ಯ ಆದಿ ಬಹುಧನವಂತನೂ ಆಗಿರುವ ಇನ್ದ್ರನು ಶರೀರದ ತಲೆ ಆದಿ ಅಂಗಗಳು ದೇಹದಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟಾಗ ರಕ್ತ ಸ್ರಾವವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಯಾವ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಾಮಾನು ಸಲಕರಣೆಗಳಿಲ್ಲದೆಯೂ ಸಹ ಆಯಾ ಅಂಗಗಳನ್ನು ದೇಹದ ಆಯಾ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವ ನೈಪುಣ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ಕುಶಲಿಯೂ ಆಗಿದ್ದಾನೆ.

ಮಘವಂತನತಿಪ್ರರೂಪವಸುವಪ್ಪ ಸುರರ ನಾಥಂ
ರುಂಡಮುಂಡಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಬೇರ್ಪಡಲ್ ಕಾಯದೊಳ್ ।
ಆವುದೇ ಭೈಷಜ್ಯಸಾಹಾಯ್ಯಮಂ ಪಡೆಯದೆ
ನೆತ್ತರೊಸರುವ ಮುನ್ನಮೇ ಬೆಸೆವ ಚದುರನಲ್ತೆ ॥

ಋಕ್ - ೨೪೫

ಮೇಧಾತಿಥಿ - ಮೇಧ್ಯಾತಿಥೀಕಾಣ್ವೌ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ಆ ತ್ವಾ ಸಹಸ್ರಮಾ ಶತಂ ಯುಕ್ತಾ ರಥೇ ಹಿರಣ್ಯಯೇ ।

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩
ಬ್ರಹ್ಮಯುಜೋ ಹರಯ ಇನ್ದ್ರ ಕೇಶಿನೋ ವಹನ್ತು

೧ ೨
ಸೋಮಪೀತಯೇ ॥ ೩.೨೪೫ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩
ಆ - ತ್ವಾ - ಸಹಸ್ರಂ - ಆ - ಶತಂ । ಯುಕ್ತಾಃ - ರಥೇ - ಹಿರಣ್ಯಯೇ ॥ ಬ್ರಹ್ಮ

೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦
ಯುಜಃ - ಬ್ರಹ್ಮ - ಯುಜಃ - ಹರಯಃ - ಇನ್ದ್ರ - ಕೇಶಿನಃ ॥ ವಹನ್ತು - ಸೋಮ

೧ ೨ರ ೩
ಪೀತಯೇ - ಸೋಮ - ಪೀತಯೇ ॥ ೩.೨೪೫ ॥

ಭಾರದ್ವಾಜಾನಿ ಚತ್ವಾರಿ ಭರದ್ವಾಜಮ್ । ಚತುರ್ಣಾಂ ಭರದ್ವಾಜೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ

೫ರ ೨ ೧ ೨ — ೧ ರ ೨ರ
೨೪೫.೧. ಆತ್ವಾಸಹಾ ॥ ಪ್ರಮಾಶಾಽ೧ತಾಽ೨ಮ್ । ಯೂಕ್ತಾರಥೇ

ರ ೧ ೨ — ೧ ೨
ಹಿರಣ್ಯಯೇ । ಬೃಹ್ಮಾಯೂಽ೧ಜಾಽ೨: । ಹಾರಯಇ ।

೧ ೨ — ೧ ೨
ದ್ರಕಾಇಶಾಽ೧ಇನಾಽ೨: ॥ ವಹಾನ್ತೂಽ೧ಸೋಽ೨೩ ॥

೧ ^ ೩ ೫ರ ೩ ೫
ಮಾಽ೨ಪಾಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ತಾಽ೨೩೪ಯೇ ॥

ದೀ - ೭ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೭ । ಝೀ । ೨೩ ॥ ೪೧೧ ॥

ಭಾರದ್ವಾಜಂ ಕಣ್ವಬೃಹದ್ವಾ । ಕಣ್ವೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ರ ರರ ೫ ೨ ೧ ೨
೨೪೫.೨. ಔಹೋಆತ್ವಾಸಹಾಽ೬ಏ ॥ ಪ್ರಮಾಶಾಽ೧ತಾಽ೨೩೪

೩ರ ೨ ೧ ರ೨ರ ೨ರ ೧
ಮ್ । ಹಾಹೋಇ । ಯೂಕ್ತಾರಥೇಹಿರಣ್ಯಯೇ । ಬೃಹ್ಮಾ

೨ ೩ರ ೨ ೧ ೨ ೧
ಯೂಽ೧ಜಾಽ೨೩೪: । ಹಾಹೋಇ । ಹಾರಯಇ । ದ್ರಕಾ

೨ ೩ರ ೨ ೧ ೨
ಇಶಾಽ೧ಇನಾಽ೨೩೪: । ಹಾಹೋಇ ॥ ವಹಾನ್ತೂಽ೧ಸೋ

೩ರ ೨^ ೩ ೨ ೧
ಽ೨೩೪ । ಹಾಹೋ ॥ ಮಪೀಽ೩ । ತಾಽ೨೩೪ಯಾಇ ।

೫ ೫
ಉಹುವಾ೭೬ಹಾಉ ॥ ವಾ ॥

ದೀ - ೧೧ । ಪ - ೧೫ । ಮಾ - ೧೩ । ಜು । ೨೪ ॥ ೪೧೨॥

ಭಾರದ್ವಾಜೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರ್ಭಾರದ್ವಾಜೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪೦ ೫೦ ೪ ೫ ೪೦ ೫ ೪ ೨ ೧೧ ೨ ೧
೨೪೫.೩. ಆತ್ವಾಸಹಸ್ರಮಾಶತಮಾ ॥ ಯುಕ್ತಾರಥೇಹಿರಣ್ಯಯೇ ।

೨ ೧ ೦ ೨ ೧ ೧
ಬ್ರಹ್ಮಯುಜೋಹರಯಇನ್ದ್ರಕೇಹೋ೭೨ಇ । ಶಾಇನಾ

೨ ೧ ೩೦ ೨
೭೨೩: । ಹಾಉವಾ ॥ ವಹನ್ತುಸೋಮಪೌಹೋ೭೩ ।

೧ ^ ೩ ೨ ೧ ೫ ೩ ೧೧
ಹುಮ್ಮಾ೭೨ ॥ ತಯಾ೭೩ಇ । ಓ೭೨೩೪ವಾ ॥ ಊ೭೨೩೪

೧
೫ ॥ ದೀ - ೬ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೬ । ಜೂ । ೨೫ ॥ ೪೧೩ ॥

೩೦ ೪೦ ೩ ೪ ೫೦ ೩ ೨^ ೩೦ ೪೦ ೫ ೨ ೧ ೨
೨೪೫.೪. ಆತ್ವಾಸಹಸ್ರಮಾ । ಶತಾಮ್ । ಆತ್ವಾಸಹಾ ॥ ಸ್ರಮಾಶತ

೧ u ೩ ೫ ೧ ೦ ೨೦
ಮ್ । ಆ೭೨ಇಹಿಯಾ೭೨೩೪ಹಾಇ । ಯೂಕ್ತಾರಥೇಹಿರ

೦ ೧ ೨ ೧ u ೩
ಣ್ಯಯೇ । ಬ್ರಹ್ಮಾಯೂ೭೧ಜಾ೭೨೩: । ಆ೭೨ಇಹಿಯಾ

೫ ೧ ೨ ೧ ೨
೭೨೩೪ಹಾಇ । ಹಾರಯಇ । ದ್ರಕಾಇಶಾ೭೧ಇನಾ೭೨೩: ।

೧ u ೩ ೫ ೧ ೨
ಆ೭೨ಇಹಿಯಾ೭೨೩೪ಹಾಇ ॥ ವಹಾನ್ತೂ೭೧ಸೋ೭೨

೧ ರ ೩ ೫ ೨ ೧೦ ೨
೩ । ಆS೨ಇಹಿಯಾS೨೩೪ಹಾಇ ॥ ಮಪೀತಾS೨೩ಯಾ

೧
S೩೪೩ಇ । ಓS೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೯ । ಪ - ೧೬ । ಮಾ - ೧೭ । ತೇ । ೨೬ ॥ ೪೧೪ ॥

ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! **ತ್ವಾ** ತ್ವಾಂ **ಸಹಸ್ರಂ** ಸಹಸ್ರ ಸಂಖ್ಯಾಕಾ **ಹರಯ**ಸ್ತ್ವದೀಯಾ ಅಶ್ವಾಃ **ಆ ವಹನ್ತು** ಆ ನಯನ್ತು ಅಸ್ಮದ್ಯಜ್ಞಮ್ । ತಥಾ **ಶತಂ** ಶತ ಸಂಖ್ಯಾಕಾಶ್ಚ ಭವದೀಯಾ ಅಶ್ವಾಸ್ತ್ವಾ ಮಾವಹನ್ತು । ಯದ್ಯಪಿ ದ್ವಾವೇವ ಹರೀ ತಥಾಪಿ ತದ್ವಿಭೂತಯೋऽನ್ಯೇಪಿ ಬಹವೋऽಶ್ವಾಃ ಸನ್ತಿ । ನನುಯುಗಪದನೇಕೈರಶ್ವೈಃ ಕಥಂ ಯಾನ್ತು ಶಕ್ಯತೇ? ಇತ್ಯತ ಆಹ । **ಯುಕ್ತಾಃ** ಇತಿ **ಹಿರಣ್ಯಯೇ** ಹಿರಣ್ಮಯೇ ಸ್ವರ್ಣವಿಕಾರೇ ಹಿರಣ್ಯ ಶಬ್ದಾದ್ವಿಕಾರಾರ್ಥೇ ವಿಹಿತಸ್ಯ ಮಯಟಃ ಋತ್ವ್ಯವಾಸ್ತ್ವ್ಯೇತ್ಯಾದೌ ಮಲೋಪೋ ನಿಪಾತ್ಯತೇ ತಾದೃಶೇ **ರಥೇಯುಕ್ತಾಃ** ಸಂಬದ್ಧಾಃ ಬಹೂನಾಮಶ್ವಾನಾಂ ಶೀಘ್ರಗಮನಾಯ ರಥೇ ನಿಯುಕ್ತತ್ವಾತ್ ಯುಗಪದೇವ ಸರ್ವೈರಶ್ವೈರ್ಗನ್ತುಂ ಶಕ್ಯತ ಇತಿ ಭಾವಃ । ಕೀದೃಶಾ ಹರಯಃ? **ಬ್ರಹ್ಮ ಯುಜಃ** ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪರಿವೃಢೇನೇನ್ದ್ರೇಣ ಯುಕ್ತಾಃ ಯದ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಣಾಸ್ಮ ದೀಯೇನ ಸ್ತೋತ್ರೇಣ ಅಸ್ಮಾಭಿರ್ದತ್ತೇನ ಹವಿಷಾ ವಾ ಯುಕ್ತಾಃ । **ಕೇಶಿನಃ** ಕೇಶಾಃ ಗ್ರೀವಾಯಾಮ್ ಉಪರಿವರ್ತಮಾನಾಃ ಸಟಾಃ ತೈರ್ಯುಕ್ತಾಃ । ಕಿಮರ್ಥಮಿನ್ದ್ರಸ್ಯಾವಾಹನ ಮ್? ತತ್ರಾಹ **ಸೋಮಪೀತಯೇ** ಸೋಮಪಾನಾಯ । ಯಥಾಸ್ಮದೀಯಂ ಸೋಮಂ ಪಿಬೇತ್ ತಥಾ ಆವಹನ್ತ್ವಿತ್ಯರ್ಥಃ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಯುಜಃ ಬ್ರಹ್ಮ ಅನ್ನಮ್ । ತೇನ ನಿಮಿತ್ತ ಭೂತೇನ ಯೇ ಯುಜ್ಯನ್ತೇ ತೇ ಬ್ರಹ್ಮಯುಜಃ । ಹವಿರ್ಲಕ್ಷಣಸ್ಯಾನ್ನಸ್ಯ ಭಕ್ಷಣಾಯ ಗನ್ತುಂ ಯೇ ರಥೇ ನಿಯುಜ್ಯನ್ತ ಇತ್ಯರ್ಥಃ । ಅಥವಾ ಅನ್ನೈರ್ವಿದ್ಯಮಾನ ಲಕ್ಷಣಂ ಬ್ರಹ್ಮ । ತೇನ ನಿಮಿತ್ತ ಭೂತೇನ ಯೇ ಯುಜ್ಯನ್ತೇ ತೇ ಬ್ರಹ್ಮಯುಜಃ । ಅಥವಾ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪ್ರಜಾಪತಿನಾ ಅನುಜ್ಞಾತಸ್ಯೇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಯೇ ಯುಜ್ಯನ್ತೇ ತೇ ಬ್ರಹ್ಮಯುಜಃ ॥ ಇತಿ ವಿಂ ॥ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಹೂಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವ, ಮನ್ತ್ರಪಠನದಿಂದಲೇ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದಲೇ ಯೋಜಿತವಾದ, **ಕೇಶಿನಃ** ಕತ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಉದ್ದವಾದ ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಕೂದಲುಗಳುಳ್ಳ, **ಹರಯಃ** ಉಕ್ತ ಕುದುರೆಗಳಿಂದ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಯೋಜಿತವಾಗಿರುವ, **ಆಸಹಸ್ರಂ ಶತಂ** ನೂರಾರು ಸಾವಿರಾರು, ಅಸಂಖ್ಯಾತ **ಹಿರಣ್ಮಯೇ ರಥೇ** ಸುವರ್ಣಮಯವಾದ ತೇಜೋಮಯವಾದ ರಥದಲ್ಲಿ, **ಸೋಮಪೀತ ಯೇ** ಸೋಮಪಾನಕ್ಕಾಗಿ, **ಇನ್ದ್ರ** ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿ ಯಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ತ್ವಾಂ** ನಿನ್ನನ್ನು, **ಆವಹಂತು** ಕರೆತರಲಿ.

ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸ್ವಯಂ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಮನ್ತ್ರ ಸಹಿತವಾಗಿ ಯೋಜಿಸಿ/ ಹೂಡಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಶುಭಲಕ್ಷಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಕುದುರೆಗಳು ತೇಜೋಮಯವಾದ ಸುವರ್ಣರಥದಲ್ಲಿ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿ ಯಾದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ನಾವು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಿರುವ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡಲು ಕರೆತರಲಿ.

ಸಾಕ್ಷಾಚ್ಚತುರ್ಮುಖನೆ ಮಂತ್ರಪೂರ್ವಕಮಳ್ತಿಯಿಂ –
ದೊದವಿಸಿದ ಶುಭಲಕ್ಷಣಾನ್ವಿತಾನೇಕಾಶ್ವಕಂ ।
ತೇಜೋಮಯಸ್ಯಂದನಂ ಜಾತರೂಪರಮ್ಯಂ
ಕರೆತರ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸವನಕ್ಕಿಂದ್ರನಂ ಪಾನಕಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೪೬

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಗಾಥಿನಃ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ೩ ೧ ೨೩ ೧೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಆ ಮನ್ದ್ರೈರಿನ್ದ್ರ ಹರಿಭಿರ್ಯಾಹಿ ಮಯೂರರೋಮಭಿಃ ।

೨ ೩ ೨ ೩೧ ೨ ೩ ೨u ೩ ೨u ೩ ೧೨ ೩೧ ೨
ಮಾ ತ್ವಾ ಕೇಚಿನ್ನಿ ಯೇಮುರಿನ್ನ ಪಾಶಿನೋಽತಿ ಧನ್ವೇವತಾꣳ ಇಹಿ ।

೨ ೩ ೨ ೩ ೧೨೦ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩
ಆ - ಮನ್ದ್ರೈಃ - ಇನ್ದ್ರ - ಹರಿಭಿಃ । ಯಾಹಿ - ಮಯೂರರೋಮಭಿಃ - ಮ

೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨
ಯೂರ - ರೋಮಭಿಃ ॥ ಮಾ - ತ್ವಾ - ಕೇ - ಚಿತ್ - ನಿ - ಯೇಮುಃ - ಇತ್ - ನ

೩೧೨ ೧೨೦ ೧೨೦ ೩ ೨ ೩
- ಪಾಶಿನಃ । ಅತಿ - ಧನ್ವ - ಇವ - ತಾನ್ - ಇಹಿ ॥ ೪.೨೪೬ ॥

ಅಗ್ನೇರ್ವಾಮ್ರಾಣಿ ತ್ರೀಣಿ/ ತ್ರಯಾಣಾಂ ವಮ್ರೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫೦ ೦ ೨ ೦ ೦
೨೪೬.೧. ಆಮಂದ್ರೈರಾ ॥ ದ್ರಹರಿಭಾಇರ್ಯಾಹಿಮಯೂರಽ೩

೧ ೨ ೪ ೫ ೪ ೫ ೨^ ೩
ರೋಮಾಭಾಽ೩ಇ: । ಮಾತ್ವಾಕಾಇಚೀತ್ । ನಿಯೇಮೂ

೫ ೨೦ ೧ ೨ ೧ — ೧
ಽ೨೩೪ರೀತ್ । ನಪಾಶಿನಾಃ ॥ ಅತಿಧಾನ್ವೇಽ೨ ॥ ವತಾꣳ

೧ ^ ೩ ೫೦ ೦ ೩ ೫
ಽ೨೩ । ಆಽ೨ಇಹಾಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ವಾಽ೨೩೪ಯಾಃ॥

೪೦ ೫ ೪೦ ೫ ೪ ೪ ೨೦ ೧ ೨
೨೪೬.೨. ಆಮಂದ್ರೈರಿನ್ದ್ರ । ಹಾಽ೫ರಿಭಾಇಃ ॥ ಯಾಹಿಮಯೂರ
೧೦ ೦ ೦ ೨ ೧ ೦
ರೋಮಭಾಇಃ। ಮಾತ್ವಾಕಾಽ೨೩ಇಚೀತ್ । ನಾಇಯೇ
೨ ೧೦ ೨ ೧ ೨
ಮುರಿತ್ । ನಪಾಶಾಽ೨೩ಇನಾಃ । ಅತಾಇಧಾಽ೨೩ನ್ವೇ ॥
೧ ೧ ^ ೩ ೫೦ ೦ ೨
ಪತಾಂ ಽ೨೩ । ಆಽ೨ಇಹಾಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ವ
೧ ೧೧೧
ಯೋಽ೩ಭೀಽ೨೩೪೫ಃ ॥

ದೀ - ೧೦ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೧೪ । ಮೀ । ೨೮ ॥ ೪೧೬ ॥

೪೦ ೫ ೪೦ ೫ ೪ ೪ ೨೦ ೧ ೨
೨೪೬.೩. ಆಮಂದ್ರೈರಿನ್ದ್ರ । ಹಾಽ೫ರಿಭೀಃ ॥ ಯಾಹಿಮಯೂರ
೧೦ — ೧ — ೧೦ ೦
ರೋಮಭಾಉ । ವಾಽ೨ । ಮಾತ್ವಾಽ೨ । ಕೇಚಿನ್ನಿಯೇಮು
೨ ೧೦ — ೧ — ೧೦ ೨
ರಿನ್ನಪಾಶಿನಾಉ । ವಾಽ೨ ॥ ಆತೀಽ೨ ॥ ಧನ್ವೇವತಽ೩೧
೫
ಉವಾಽ೨೩ ॥ ಈಽ೨೩೪ಹೀ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೯ । ಣೀ । ೨೯ ॥ ೪೧೭ ॥

ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ! ಮನ್ದ್ರೈಃ** ಮಾದಯಿತೃಭಿಃ **ಮಯೂರರೋಮಭಿಃ** ಮಯೂರರೋಮ ಸದೃಶರೋಮಯುಕ್ತೈಃ **ಹರಿಭಿಃ** ಅಶ್ವೈರುಪೇತಸ್ತ್ವಮ್ **ಆ**

ಯಾಹಿ ಯಜ್ಞಂ ಪ್ರತ್ಯಾಗಚ್ಛ । **ಕೇಚಿದಪಿಜನಾಃ ತ್ವಾಂ ತ್ವಾಂ ಮಾ ನಿಯೇಮುಃ** ಮಾ ನಿಯಚ್ಛನ್ತು । ಗಮನ ಪ್ರತಿಬಂಧಂ ಮಾ ಕುರ್ವನ್ತು ಇತ್ಯಭಿಪ್ರಾಯಃ । ತತ್ರ ದೃಷ್ಟಾಂತಃ **ಪಾಶಿನೋಽನಪಾಶಿನಃ** ಇವ ಯಥಾ ಪಾಶಹಸ್ತಾ ವ್ಯಾಧಾಃ ಪಕ್ಷಿಣಂ ನಿಯಚ್ಛನ್ತಿ ತದ್ವನ್ಮಾ ನಿಯಚ್ಛನ್ತು । ಕಿಂಚ! **ಧನ್ವೇವ** ಯಥಾ ಪಾನ್ಥಾಃ ಧನ್ವಂ ಮರುದೇಶಂ ಶೀಘ್ರಮತಿಗಚ್ಛನ್ತಿ ತದ್ವದ್ಗಮನಪ್ರತಿಬನ್ಧಕಾರಿಣಸ್ತಾನ ತೀತ್ಯ ಶೀಘ್ರಮ್ ಏಹಿ ಆಗಚ್ಛ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಇನ್ದ್ರ, ಭಗವಂತನೇ, **ಮನ್ದ್ರೈಃ** ಆನಂದದಾಯಕವಾದ ಮನ್ದ್ರ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆನೆಯುವ, **ಮಯೂರರೋಮಭಿಃ** ಮನಮೋಹಕ ನವಿಲುಗರಿಯ ಬಣ್ಣದ ರೋಮುಗಳಿಂದ ಶೋಭಾಯಮಾನವಾದ, **ಹರಿಭಿಃ** ಕುದುರೆಗಳೊಡ ಗೂಡಿದ ನೀನು, **ಆಯಾಹಿ** ಯಜ್ಞಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡು, **ಪಾಶಿನಃ** ಪಾಶ ಹಸ್ತರಾದ ಬೇಡರು ಬಲೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದವರು, ಭೂಮ್ಯಂತರಿಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮೃಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವಂತೆ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ ಒಡ್ಡುವವರು, **ಕೇಚಿತ್** ಯಾರೂ ಸಹ, **ತ್ವಾ ಮಾ ನಿಯೇಮುಃ** ನಿನ್ನನ್ನು ತಡೆಯದಿರಲಿ, **ಧನ್ವೇವ** ಮರುದೇಶಮಿವ, **ಪಿಪಾಸಿತಃ** ಪಯಣಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಾಯಾರಿದವರು ನೀರಿಲ್ಲದ ಮರಳು ಗಾಡನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿ ದಾಟುವಂತೆ ನೀರು ಕುಡಿಯಲು ಧಾವಿಸುವಂತೆ, **ತಾನ್ ಅತಿ** ಆ ಎಲ್ಲಾ ಗಮನ ಪ್ರತಿ ಬಂಧಕಗಳನ್ನು ದಾಟಿ, ಇಹಿ ದಯಮಾಡು.

ಕಿವಿಗಿಂಪಾದ ಮನ್ದ್ರಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆನೆಯುತ್ತಾ ಶಬ್ದಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೂ ಮನಮೋಹಕ ನವಿಲು ಗರಿಯ ಕೋಮಲತೆ ಮತ್ತು ಬಣ್ಣದಂತಿರುವ ಕೂದಲುಗಳಿಂದ ಶೋಭಾಯಮಾನವಾದ ಕುದುರೆಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಅಪ್ರ ತಿಹತ ಶಕ್ತಿಯುತನಾದ ಮತ್ತು ಶೀಘ್ರಗಾಮಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ ನೀನು ಭೂಮ್ಯಂತ ರಿಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಬೇಡರಂಥ ಗಮನ ಪ್ರತಿ ಬಂಧಕರನ್ನು ಲಕ್ಷಿಸದೆ. ಬಾಯಾರಿದ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ದಾಹಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಕಾಂಕ್ಷೆ

ಯಿಂದ ಮರಳು ಕಾಡನ್ನು ಬೇಗಬೇಗ ದಾಟುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಯಜ್ಞಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡು.

ಮೆಲ್ದನಿಯೊಳುಲಿವ, ನವಿಲಿನ ಗರಿಯ ಬೆಡಗಿನೆಸೆವ
ವಾಜಿಗಳನೇರಿ ನೀನಾಗಮಿಪ್ರುದಯ್ ಜನ್ನಕಂ ।
ಬಲೆವಿಡಿದರಾರುಮೆಡರಾಗದಿರ್ಕೆ, ಪಿಪಾಸಿತಂ
ಮರುವಿನೊಳ್ ಧಾವಿಸುವ ತೆರದಿನಿತ್ತಲ್ ಸಾರ್! ವಿಭೋ ॥

ಋಕ್ - ೨೪೭

ಗೋತಮೋ / ರಾಹೂಗಣಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ತ್ವಮಙ್ಗ ಪ್ರಶಙ್ಸಿಷೋ ದೇವಃ ಶವಿಷ್ಠ ಮರ್ತ್ಯಮ್ ।

೨ಉ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ನತ್ವದನ್ಯೋ ಮಘವನ್ನಸ್ತಿ ಮರ್ಡಿತೇನ್ದ್ರ ಬ್ರವೀಮಿತೇ ವಚಃ ॥

೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ರ
ತ್ವಂ - ಅಂಗ - ಪ್ರ - ಶ ೪ ಸಿಷಃ । ದೇವಃ - ಶವಿಷ್ಠ - ಮರ್ತ್ಯಮ್ ॥ ನ - ತ್ವತ್

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ
- ಅನ್ಯಃ - ಅನ್ - ಯಃ - ಮಘವನ್ - ಅಸ್ತಿ - ಮರ್ಡಿತಾ ॥ ಇನ್ದ್ರ - ಬ್ರವೀ

೩ ೧ ೨ರ
ಮಿ - ತೇ - ವಚಃ ॥ *ಋ. ೨೪೭* ॥

ಗುಜ್ಗೋ ಸಾಮಃ । ಗೌಙ್ಗವಮ್ ವಾ । ಅಗ್ನಿರ್ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨೪೭.೧. ತ್ವಮಾಽಙ೦ಗಾಪ್ರಶ೦ ಸಿಷಾಃ ॥ ದಾಇವಾಽ೨ಃ । ಶವಿಷ್ಠ
ಮಾಽಙ । ತಾಯಾಮ್ । ನತ್ವದನ್ಯೋಮಘವಾಽ೨ಙನಾ
ಽ೨ । ಸ್ತಿಮಾಽಙರ್ಡಾಇತಾ ॥ ಆಇನ್ದ್ರಬ್ರ । ವಾ । ಔಽಙ
ಹೋ ॥ ಮಿತೋಽ೨ಙಳವಾ ॥ ವಾಽಙಚೋಽಽಹಾಇ ॥

ದೀ - ೧ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೭ । ಕೇ । ೩೦ ॥ ೪೧೮ ॥

ಅಂಗೇತ್ಯಾಭಿಮುಖೀಕರಣೇ **ಅಂಗಶವಿಷ್ಠ** ಹೇ ಬಲವತ್ತಮ! ಇನ್ದ್ರ! **ದೇವಃ** ದ್ಯೋತಮಾನಸ್ತ್ವಂ **ಮರ್ತ್ಯಂ** ಮರಣಧರ್ಮಾಣಂ ತ್ವಾಂ ಸ್ತುವಂತಮ್ ಪುರುಷಂ **ಪ್ರಶಂಸಿಷಃ** ಸಮ್ಯಗನೇನ ಸ್ತುತಮಿತಿ ಪ್ರಶಂಸ । ಹೇ **ಮಘವನ್!** ಧನವಾನ್ ಇನ್ದ್ರ! **ತ್ವದನ್ಯಃ** ತ್ವತ್ತೋಽನ್ಯಃ ಕಶ್ಚಿತ್ **ಮರ್ಡಿತಾ** ಸುಖಯಿತಾ ನಾಸ್ತಿ । ಅತಃ ಕಾರಣಾತ್ ತುಭ್ಯಮಿದಂ ಸ್ತುತಿಲಕ್ಷಣಂ **ವಚೋ** **ಬ್ರವೀಮಿ** ಉಚ್ಚಾರಯಾಮಿ ॥

ಅಂಗಶವಿಷ್ಠ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ಬಲಶಾಲಿಯಾದ, **ದೇವಃ** ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಕಾಶಯುತನಾದವನೇ, **ತ್ವಂ** ನೀನು, **ಮರ್ತ್ಯಃ** ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು, **ಪ್ರಶಂಸಿಷಃ** ನಿನ್ನ ತೃಪ್ತಿ ಸಂತೋಷಗಳು ಪ್ರಕಟವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡು, **ಮಘವನ್** ಬಹುಧನವಂತನಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ತ್ವದನ್ಯಃ** ನಿನ್ನ ಹೊರತು ಅನ್ಯರಾರೂ, **ಮರ್ಡಿತಾ** **ನ** **ಅಸ್ತಿ** ಸುಖದಾಯಕರಾದವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ, **ವಚಃ** **ಬ್ರವೀಮಿ** ಸ್ತುತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಯಂಪ್ರಕಾಶಯುತನೂ ಅತಿಶಯ ಬಲಶಾಲಿಯೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನೇ. ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವ ಮಾನವನನ್ನು ನಿನ್ನ ಸಂತೋಷ ಪ್ರಕಟವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಂಸಿಸು. ಬಹುಧನವಂತನಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ ನಮಗೆ ಸುಖವನ್ನು ನೀಡಬಲ್ಲವರು ಮತ್ತಾರೂ ಇಲ್ಲವಾಗಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಪ್ರಕಾಶನೆ! ಬಲಿಷ್ಠನೆ! ಸುರೇಶ್ವರನೆ! ನಿನ್ನಂ
ನುತಿಪ ನರನಂ ನಿನ್ನ ತುಷ್ಟಿ ಪ್ರಕಟಮಪ್ಪವೊಲ್ ।
ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಯ್! ಮಘವ! ನಿನ್ನಂದದಿಂದೆ ನಮಗಂ
ಸೊಗವನೀವರ್ ಪೆರರ್ ಮತ್ತಾರುಮಿಲ್ಲಮೆಂಬೆಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೪೮

ನೃಮೇಧ ಪುರುಮೇಧಾವಾಂಗಿರಸಾ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨u ೩ ೧ ೨
ತ್ವಮಿನ್ದ್ರ ಯಶಾ ಅಸ್ಯೃಜೀಷೀ ಶವಸಸ್ಪತಿಃ ।

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨u ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ತ್ವಂ ವೃತ್ರಾಣಿ ಹಁಸ್ಯ ಪ್ರತೀನ್ಯೇಕ ಇತ್ಪುರ್ವನುತ್ತಶ್ಚರ್ಷಣೀ ಧೃತಿಃ ।

೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ತ್ವಂ - ಇನ್ದ್ರ - ಯಶಾಃ - ಅಸಿ । ಋಜೀಷೀ - ಶವಸಃ - ಪತಿಃ ॥ ತ್ವಂ - ವೃತ್ರಾಣಿ

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೧ ೨೦
- ಹಁಸಿ - ಅಪ್ರತೀನಿ - ಅ - ಪ್ರತೀನಿ - ಏಕಃ - ಇತ್ - ಪುರು ॥ ಅನುತ್ತಃ -

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಅ - ನುತ್ತಃ - ಚರ್ಷಣೀಧೃತಿಃ - ಚರ್ಷಣಿ - ಧೃತಿಃ ॥ ೬.೨೪೮ ॥

ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಯಶಶ್ಚತ್ವಾರಿಸಾಮಾನಿ । ಇನ್ದ್ರೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪ ೫ ೪ ೨ ೧೧ ೨ ೦ ೧೧ ೨ ೧
೨೪೮.೧. ತ್ವಮಿನ್ದ್ರಾ ॥ ಯಶಾಃ । ಅಸಾಇ । ಋಜೀಷೀಶವಸಃ । ಪತಾ

೨ ೦ ೨ ೩ ೨ ೧ ೦ ೧
ಇಃ । ತ್ವಂವೃತ್ರಾಣೀಽ೩ಹ೪ಂ ಸಿಯಾ । ಪ್ರತೀನಾಪಿಽ೨ । ಕ

೧ ೨ ೧ ^ ೩
ಇತ್ಪೂರೂಽ೨ ॥ ಅನೂಽ೨ಹೋಽ೧ ॥ ತಶ್ಚ । ಷಾಽ೨ಣಾ

೫೦ ೦ ೩ ೫
ಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಧಾಽ೨೩೪ತ್ರ್ಣೀಃ ॥

ದೀ - ೭ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೯ । ಘೋ । ೩೧ ॥ ೪೧೯ ॥

ಸಾಧ್ರಮ್ । ಸಧ್ರೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೨ ೪ ೫ ೪೦ ೫ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ^
೨೪೮.೨. ತ್ವಮಾಽ೩ಇನ್ದ್ರಾಯಶಾಅಸಾಇ ॥ ಋಜಾಇಷೀಶಾಽ೨ ।

೩ ೨ ೩ ೫ ೧ ೦ ೨
ವಸಾಽ೩೪೫: । ಪಾಽ೨೩೪ತೀಃ । ತ್ವಂವೃತ್ರಾಣಿಹ೪ಂಸ್ಯಪ್ರ

೧೧ ೦ ೨೧ ೨ ೧ ೨^ ೩ ೫ ೧ ೨^ ೩
ತೀನ್ಯೇಕಇತ್ಪು । ರೂ ॥ ಆನಾಓಽ೨೩೪ವಾ । ತಾಶ್ಚಾಓ

೫ ೪ ೪
ಽ೨೩೪ವಾ ॥ ಷಣಾಽ೫ಇಧೃತೀಃ । ಹೋಽ೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೧೨ । ಪಾ । ೩೨ ॥ ೪೨೦ ॥

ಸಮೀಚೀನಂ/ ಸಾಧ್ರಮ್ ವಾ । ಸಧ್ರೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫೦ ೨ ^ ೩ ೫ ೫
೨೪೮.೩. ಹಾಉತ್ವಮಿನ್ದ್ರಾ ॥ ಯಾಶಾಆಽ೨೩೪ಸೀಽ೬ । ಹಾಉ ।

೨ ^ ೩ ೫ ೨ ೩ ೫ ೫
ಋಜಾಇಷೀಽ೨೩೪ಶಾ । ವಾಸಸ್ವಾಽ೨೩೪ತೀಽ೬ಃ । ಹಾ

೨ ೧ ೨ರ ೧ ೫ ೨ ^ ೩
ಉ । ತ್ವಂವೃತ್ರಾ । ಣೇಹಁಸಿಯಾ । ಹಾಉ । ಪ್ರತೀನಾ

೫ ೨ ೧ ೫ ೫ ೨ ೧
ಽ೨೩೪ಏ । ಕಇತ್ಪೂಽ೨೩೪ರೂಽ೬ । ಹಾಉ ॥ ಅನುತ್ತಾಽ

೫ ೫ ೧ ^ ೩ ೫ರ ೦
೨೩೪ಶ್ಚಾಽ೬ । ಹಾಉ ॥ ಷಾಽ೨ಣಾಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥

೩ ೫
ಧಾಽ೨೩೪ತ್ರ್ಯೇಃ ॥

ದಿ - ೪ । ಪ - ೧೬ । ಮಾ - ೧೩ । ತಿ । ೩೩ ॥ ೪೨೧ ॥

ಪ್ರಾಚೀನಂ/ ಯಶಸೀ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರಿನ್ದ್ರೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ರ ೨ ೧ರ ೨ ೧
೨೪೮.೪. ಹಾಉತ್ವಮಿನ್ದ್ರಾ ॥ ಯಶಾಅಸಿ । ಹೋಇ । ಹೋಇ ।

೨ ೫ ೨ ೦ ೧ರ ೨
ಹೋಯೇಽ೩೪ । ಹಾಉಹಾಉಹಾಉ । ಋಜೀಷಿಶವಸ

೧ ೨ ೧ ೨ ೫
ಸ್ಪತಿಃ । ಹೋಇ । ಹೋಇ । ಹೋಯೇಽ೩೪ । ಹಾಉಹಾ

೧ ೦ ೨ ೧ರ ೦ ೨ ೧ ೨ ೧
ಉಹಾಉ ॥ ತ್ವಂವೃತ್ರಾಣಿಹಁಸ್ಯಪ್ರತೀನ್ಯೇಕಇತ್ಪುರೂ ।

೨ ೫
ಹೋಇ । ಹೋಇ । ಹೋಯೇಽ೩೪ । ಹಾಉಹಾಉಹಾ

೧ ೨ ೦ ೧ ೨ ೧
ಉ ॥ ಅನುತ್ತಶ್ಚರ್ಷಣೀಧೃತಿಃ । ಹೋಇ । ಹೋಇ । ಹೋ

೨ ೫ ೧ ೩
ಯೇ೭೩೪ । ಹಾಉಹಾಉಹಾಉವಾ ॥ ಸುವರ್ಮ್ಣಹಾ

೧೧೧
೭೨೩೪೫: ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೨೨ । ಮಾ - ೨೬ । ಯೂ । ೩೪ ॥ ೪೨೨ ॥

೫೦ ೨ ೧೧ ೨ ೧ ೨
೨೪೮.೫. ಹೋತ್ವಮಿನ್ದ್ರಾ ॥ ಯಶಾಅಸಿ । ಹೋಯೇ೭೩ ।

೧೧೧ ೨ ೦ ೧೧ ೨೧೨ ೧ ೨
ಹೋ೭೨೩೪೫ । ಋಜೀಷೀಶವಸಸ್ಪತಿಃ । ಹೋಯೇ೭೩ ।

೧೧೧ ೧ ೦ ೨ ೧೧ ೦ ೨೧೨
ಹೋ೭೨೩೪೫ ॥ ತ್ವಂವೃತ್ರಾಣಿಹ ೯ಸ್ಯಪ್ರತೀನ್ಯೇಕಇತ್ಪು

೧ ೨ ೧೧೧ ೧ ೨
ರೂ । ಹೋಯೇ೭೩ । ಹೋ೭೨೩೪೫ ॥ ಅನುತ್ತಶ್ಚರ್ಷ

೦ ೧೨ ೧ ೨ ೫ ೫
ಣೀಧೃತಿಃ ॥ ಹೋಯೇ೭೩ । ಹೋ೭೨೩೪ವಾ೭೬ । ಹಾ

೧ ೧೧೧
ಉವಾ ॥ ಸುವರ್ಮ್ಣಯಾ೭೨೩೪೫: ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೧೫ । ಮಾ - ೬ । ಞೂ । ೩೫ ॥ ೪೨೩ ॥

ಇತಿ ಗ್ರಾಮೇ ಗೇಯಗಾನೇ ಷಷ್ಠಃ ॥ ಪ್ರಪಾಠಕಃ ॥

ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ! ಶವಸಸ್ಪತಿಃ** ಬಲಸ್ಯ ಪಾಲಯಿತಾ **ಋಜೀಷೀ** ಅಪಜಿತೋ೭ಭಿಷುತಃ ಸೋಮಃ ತದ್ವಾನ್ **ತ್ವಂ ಯಶ** ಯಶಸ್ವೀ **ಅಸಿ** ಭವಸಿ । ಕಥಮಸ್ಯ ಯಶಸ್ವಿತ್ವಮ್ ತದಾಹ **ಅಪ್ರತೀನಿ** ಬಲಿಭಿರಪ್ಯ ಪ್ರತಿಗತಾನಿ **ಪುರೂ** ಪುರೂಣಿ ಶೇ ಛಂದಸಿ ಬಹುಲಮ್ - ೬.೧.೧೦ - ಇತಿ ಶೇರ್ಲೋಪಃ ಬಹೂ

ನಿ ವೃತ್ರಾಣಿ ರಕ್ಷಾಂಸಿ **ಅನುತ್ತಃ** ನ ಕೇನಾಪಿ ಪ್ರೇರಿತಃ **ಚರ್ಷಣೀ ಧೃತಿಃ** ಚರ್ಷಣೀನಾಂ ಯಜಮಾನ ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ ಧಾರಕಃ । **ಏಕ ಇತ್** ಅಸಹಾಯ ಏವ ತ್ವಂ **ಹಂಸಿ** ಸಮ್ ಪ್ರಹರಸಿ ಅತ ಏವಾಸ್ಯ ಯಶಸ್ವಿತ್ವಮ್ ॥

ಶವಸಸ್ಪತಿಃ ಬಲದ ಭಂಡಾರವೇ ಆಗಿರುವ, **ಋಜೀಷೀ** ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಹಿಂಡಿದ ಸೋಮಲತೆಗಳಿಂದ ಪುನಃ ಅದನ್ನೇ ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿ ಹಿಂಡಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಆದರದಿಂದ ಪರಿಗ್ರಹಿಸುವ, **ತ್ವಮ್** ಇನ್ದ್ರನೇ ನೀನು, **ಯಶಾ ಅಸಿ** ಅನ್ನವಂತನೂ ಕೀರ್ತಿವಂತನೂ ಆಗಿದ್ದೀಯೆ, **ಅಪ್ರತೀನಿ** ಅಪ್ರತಿಹತನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರೂ ಎದುರಿಸಲಾರರು, **ಪುರುವೃತ್ರಾಣಿ** ಮೇಘ ಸಮೂಹವನ್ನು, ನಮ್ಮನ್ನು ಸುತ್ತಲೂ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಬಹುಬಗೆಯ ವೃತ್ರರೂಪೀ ದುಷ್ಟರನ್ನು ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು, **ಅನುತ್ತಃ** ಯಾರಿಂದಲೂ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಪ್ರೇರಣೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಹ, **ಚರ್ಷಣೀ ಧೃತಿಃ** ಆಶ್ರಿತ ಯಜ ಮಾನರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ವಜ್ರಧಾರಿಯಾಗಿ ದೃಢತೆಯಿಂದ, ಏಕ ಇತ್ ಏಕಾಕಿ ಯಾಗಿ, ಹಂಸಿ ನಾಶಗೊಳಿಸುತ್ತೀಯೆ.

ಎರಡನೆಯ ಬಾರಿ ಹಿಂಡಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಸೋಮಪಾನಾಶಿಯೂ ಅನ್ನ ವಂತನೂ ಕೀರ್ತಿವಂತನೂ ಬಲದಭಂಡಾರವೂ ಆಗಿರುವ ಅಪ್ರತಿಹತನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರೂ ಎದುರಿಸಲಾರರು. ನಿನ್ನ ಆಶ್ರಿತರಾದ ಯಜಮಾನರಾದಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ವೃತ್ರರೂಪಿ ದುಷ್ಟರನ್ನೂ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನೂ ವಜ್ರ ಧರನಾದ ನೀನು ದೃಢತೆಯಿಂದ ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ ನಾಶಗೊಳಿಸುವೆ.

ಇಂದ್ರನೆ! ಋಜೀಷೆಯಂ ಬಯಸಿದಪನೇ! ಅನ್ನಮಂ
ನೀಳ್ವವನೆ! ಕೀರ್ತಿಯುತನೆ! ಬಲಿಷ್ಠನೇ! ನಿನ್ನನಾರ್ ।
ಮೀರಬಲ್ಲರ್? ನಿನ್ನವರೆನಿಪ್ಪ ಯಜಮಾನರಂ
ಕಾಪಿವ ವೃತ್ರಾದ್ಯಸುರರಂ ಕೊಲ್ವೆಯಯ್ ಒರ್ವನೇ ॥

ಋಕ್ - ೨೪೯

ಮೇಧಾತಿಥಿರ್ಮೇಧ್ಯಾತಿಥಿರ್ವಾ ಕಾಣ್ವಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೩ಉ ೩ ೨
ಇನ್ದ್ರಮಿದ್ದೇವತಾತಯ ಇನ್ದ್ರಂ ಪ್ರಯತ್ಯಧ್ವರೇ ।

೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಇನ್ದ್ರಁ ಸಮೀಕೇವನಿನೋ ಹವಾಮಹ ಇನ್ದ್ರಂ ಧನಸ್ಯ ಸಾತಯೇ ।

೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩
ಇನ್ದ್ರಂ - ಇತ್ - ದೇವತಾತಯೇ । ಇನ್ದ್ರಂ - ಪ್ರಯತಿ - ಪ್ರ-ಯತಿ - ಅಧ್ವ

೨ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ
ರೇ ॥ ಇನ್ದ್ರಮ್ - ಸಮೀಕೇ - ಸಂ - ಈಕೇ - ವನಿನಃ - ಹವಾಮಹೇ ॥ ಇನ್ದ್ರಂ

೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨
- ಧನಸ್ಯ - ಸಾತಯೇ ॥ ೭.೨೪೯ ॥

ಯೌಕ್ತಸ್ತುಚಮ್ । ಯುಕ್ತ ಸ್ರುಕ್ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪ ೫ ೪ ೫ರ ೪ ೧ ೨ ೧
೨೪೯.೧. ಇನ್ದ್ರಮಿದ್ದೇವತಾ ॥ ತಯಾಇ । ಇನ್ದ್ರಂಪ್ರಯತಿಯಧ್ವಾ

೨ ೧ — ರ ೧ರ ರ ೨೧ರ
ಽ೨೩ರಾಇ । ಆಇನ್ದ್ರಾ೩ಽ೨ಮ್ । ಸಮೀಕೇವನಿನೋಹವಾ

೨ ೧ — ೧ ೨ ೧
ಮಾಽ೨೩ಹಾಇ ॥ ಆಇನ್ದ್ರಾ೩ಽ೨ಮ್ ॥ ಧಾನಸ್ಯಸೋಽ೨

೫ ೩ ೫
೩೪ವಾ ॥ ತಾಽ೨೩೪ಯೇ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೭ । ಬೇ । ೧ ॥ ೪೨೪ ॥

ದೇವತಾತಯೇ ದೇವೈಃ ಸ್ತೋತೃಭಿಃ ತಾಯತೇ ವಿಸ್ತಾರ್ಯತೇ ಇತಿ ದೇವತಾತಿರ್ಯಜ್ಞಃ ತದರ್ಥಮ್ **ಇನ್ದ್ರಮಿತ್** ದೇವೇಷು ಮಧ್ಯ ಇನ್ದ್ರಮೇವ **ಹವಾಮಹೇ** ಆಹ್ವಯಾಮಹೇ । **ಅಧ್ವರೇ** ಯಜ್ಞೇ **ಪ್ರಯತಿ** ಪ್ರಗಚ್ಛತಿ ಉಪಕ್ರಾಂತೇ ಸತಿ ಇನ್ದ್ರಂ ಹವಾಮಹೇ । ತಥಾ **ಸಮೀಕೇ** ಸಮ್ಯಗ್ಗಾಜ್ತೇ ಸಂಪೂರ್ಣೇ ಚ ಯಾಗೇ **ವನಿನಃ** ಸಂಭಜಮಾನಾಃ ವಯಮ್ ಇನ್ದ್ರಮೇವಾ ಹ್ವಯಾಮಹೇ । ಯದ್ವಾ । ಸಮೀಕಮಿತಿ ಸಂಗ್ರಾಮನಾಮ - ನಿ.೨.೧೭.೧೧ । **ಸಮೀಕೇ** ಸಂಗ್ರಾಮೇವಾಹ್ವಯಾಮಹೇ ಧನಸ್ಯ ಸಾತಯೇ ಲಾಭಾಯ **ಇನ್ದ್ರಮೇವಾ ಹ್ವಯಾಮಹೇ** । ಅತಃ ಶೀಘ್ರಮಿನ್ದ್ರ ಆಗಚ್ಛತು ಇತ್ಯರ್ಥಃ ॥

ದೇವತಾತಯೇ ದೇವಪೂಜಾ ಸಾಧನವಾದ ಯಜ್ಞಾರ್ಥವಾಗಿ, **ಇನ್ದ್ರಮಿತ್** ಇನ್ದ್ರನನ್ನೇ **ಹವಾಮಹ** ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತೇವೆ, **ಅಧ್ವರೇಪ್ರಯತಿ** ಯಜ್ಞವು ಆರಂಭವಾದಾಗ, **ಇನ್ದ್ರಂ** ಇನ್ದ್ರನನ್ನೇ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತೇವೆ, **ಸಮೀಕೇ** ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ, **ವನಿನಃ** ಸಹಾಯಾಪೇಕ್ಷಿಗಳಾದ ನಾವು, **ಇನ್ದ್ರಂ** ಇನ್ದ್ರನನ್ನೇ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತೇವೆ, **ಧನಸ್ಯ** ಐಶ್ವರ್ಯದ, **ಸಾತಯೇ** ಲಾಭಾರ್ಥವಾಗಿ, **ಇನ್ದ್ರಂ** ಇನ್ದ್ರನನ್ನೇ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತೇವೆ.

ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಪೂಜಾದಿ ಕೈಂಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಸಾಧನವಾದ ಯಜ್ಞಕ್ಕೂ ಯಜ್ಞದ ಆರಂಭದಲ್ಲೂ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲೂ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಪಶ್ವಾದಿ ಧನಸಂಪತ್ತಿಯ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಿಂದಲೂ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನನ್ನೇ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತೇವೆ.

ದೇವರ್ಗೆ ಪೂಜೆಯಂ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಸಾಧನಂ ದಲ್
ಜನ್ನಮಿದು; ಇದರಾದಿಯೊಳ್ ಮುಗಿವಿನೊಳ್ ಮರ್ತೆಯುಂ ।
ರಣದೆ ನೆರವಾಗೆ, ಪಶ್ವಾದಿಸಂಪತ್ತಿಗೆಂದುಂ
ಆಹ್ವಾನಿಸಿದಪೆವಾಂ ಪುರುಹೂತನಂ ನಲ್ಮೆಯಿಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೫೦

ಮೇಧಾತಿಥಿರ್ಮೇಧ್ಯಾತಿಥಿರ್ವಾ ಕಾಣ್ವಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೦
ಇಮಾ ಉ ತ್ವಾ ಪುರೂವಸೋ ಗಿರೋ ವರ್ಧನ್ತು ಯಾ ಮಮ ।

೨೦ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಪಾವಕವರ್ಣಾಃ ಶುಚಯೋ ವಿಪಶ್ಚಿತೋಽಭಿಸ್ತೋಮೈರನೂಷತ ॥

೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩
ಇಮಾಃ - ಉ - ತ್ವಾ - ಪುರೂವಸೋ - ಪುರು - ವಸೋ । ಗಿರಃ - ವರ್ಧನ್ತು -

೨ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧
ಯಾಃ - ಮಮ ॥ ಪಾವಕವರ್ಣಾಃ - ಪಾವಕ - ವರ್ಣಾಃ - ಶುಚಯಃ - ವಿಪಶ್ಚಿ

೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೧ ೨೦
ತಃ - ವಿಪಃ - ಚಿತಃ । ಅಭಿ - ಸ್ತೋಮೈಃ - ಅನೂಷತ ॥ *ಲ. ೨೫೦* ॥

ಆತ್ರಾಣಿತ್ರೀಣಿ ವಾಸಿಷ್ಠಾನಿ ವಾ । ತ್ರಯಾಣಾಂ ಅತ್ರಿರ್ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೪೦ ೫ ೦ ೦ ೦ ೪ ೫ ೪ ೪ ೧
೨೫೦.೧. ಇಮಾಉತ್ವಾಪುರೂವಸೋಗಿರಃ । ಏಽ೫ । ಗಿರಾಃ ॥ ವಾ

೨ ೩ ೦ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧
ರ್ಧನ್ತುಯಾಮಮಾಽ೨೩ । ಪಾವಕವರ್ಣಾಃ । ಶುಚ

೨ ೨ ನ ೨^ ೩
ಯೋವೀಽ೩ಪಾ । ಹುಮ್ - ಸ್ಥಿ - ಽ೩ಹುಮ್ । ಚಾಽ೨೩

೫ ೨೧೦ ೦ ೨ — ೧ ನ
೪ಇತಾಃ ॥ ಅಭಿಸ್ತೋಮೈರನೌಽ೨ ॥ ಹುವಾಇ । ಹೋಽ

೨ ೧ ೨ ೪ ೫ ೪
೩ವಾ । ಷತಾ । ಔಽ೩ಹೋವಾ । ಹೋಽ೩೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೧೫ । ಮಾ - ೧೦ । ಣೌ । ೨ ॥ ೪೨೫ ॥

೫ ೦ ೦ ೦ ೦ ೧ ೨ ೧
೨೫೦.೨. ಇಮಾಉತ್ವಾಪುರೂವಸೋಹಾಉ ॥ ಗಿರೋವರ್ಧ । ತೂ

೨ ^ ೩ ೦ ೨ರ ೧ ೨ ೩
ಯಾಽ೧ಮಮಾಽ೨ । ಇಹಾಹಾಹೋಇ । ಇಹೋಽ೨೩

೫ ೨ರ ೧ ೨ರ ೧ ೨^ ೩ ೦ ೨ರ ೧
೪ವಾ । ಪಾವಕವರ್ಣಾಃಶುಚಯಃ । ಇಹಾಹಾಹೋಇ ।

೨ ೩ ೫ ೨ ೧ ೦ ೦
ಇಹೋಽ೨೩೪ವಾ ॥ ವಿಪಶ್ಚಿ । ತೋ । ಅಭಿಸ್ತೋಮೈಃ ।

೩ ೦ ೨ರ ೧ ೨ ೩ ೫ ೨ ೧
ಇಹಾಹಾಹೋಇ । ಇಹೋಽ೨೩೪ವಾ ॥ ಅನೂಽ೨೩ ।

೧ ^ ೩ ೫೦ ೦ ೩ ೫
ಷಾಽ೨ತಾಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಊಽ೨೩೪ಪಾ ॥

ದೀ - ೧೭ । ಪ - ೧೬ । ಮಾ - ೮ । ಚ್ಛೈ । ೩ ॥ ೪೨೬ ॥

೪ ೩೦ ೪ ೫೦ ೦ ೩ ೨ ೧ ೦
೨೫೦.೩. ಇಮಾಉತ್ವಾಪುರೂ । ವಸಾಽ೩ಉ । ಗಾಽ೨೩೪ಇ । ರೋ

೫ ೪೦ ೫ ೨ರ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ
ವರ್ಧನ್ತುಯಾಃ । ಮಮಾ ॥ ಪಾವಕವರ್ಣಾಃಶುಚಯೋ

೧ ೨ ೨ ೧೨ ೨ ೧೦
ವಿಪಶ್ಚಿ । ತಾ । ಔಽ೩ಹೋ । ಆಔಽ೩ಹೋ ॥ ಅಭಿಸ್ತೋ

೦ ೨ __ ೧ ನ ೨ ೧ ೨
ಮೈರನೌಽ೨ ॥ ಹುವಾಇ । ಹೋಽ೩ವಾ । ಷತಾ । ಔಽ೩

೪ ೫ ೪
ಹೋವಾ । ಹೋ೯೩೫ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೧೦ । ಪ - ೧೬ । ಮಾ - ೭ । ಪೇ । ೪ ॥ ೪೨೭ ॥

ಹೇ ಪುರೂವಸೋ! ಬಹುಧನೇನ್ದ್ರ **ಮಮ** ಮದೀಯಾಃ **ಇಮಾಃ ಗಿರಃ** ಶಸ್ತ್ರರೂಪಾವಾಚಃ **ತ್ವಾ** ತ್ವಾಂ **ವರ್ಧನ್ತು** ವರ್ಧಯನ್ತು । ತಥಾ **ಪಾವಕ ವರ್ಣಾಃ** ಅಗ್ನಿಸಮಾನ ತೇಜಸ್ಕಾಃ ಅತ ಏವ **ಶುಚಯಃ** ಶುದ್ಧಾ **ವಿಪಶ್ಚಿತೋ** ವಿದ್ವಾಂಸಃ ಉದ್ಗಾತಾರಶ್ಚ **ಸ್ತೋಮ್ಯೈಃ** ಸ್ತೋತ್ರೈರ್ಬಹಿಷ್ಪವಮಾನಾದಿಭಿಃ **ಅಭ್ಯನೂಷತ** ತ್ವಾಮಭಿಷ್ಟುವಂತಿನು ಸ್ತುತೌ ಕುಟಾದಿಃ ॥

ಬಹಿಷ್ಪವಮಾನಾದಿಭಿಃ - ಪ್ರಮೀತ ಮನ್ತ್ರೈಃ ಉಪಾಸ್ಮೈ ಗಾಯತಾನರಃ ಇತ್ಯೇಮಾದಿಷು ಋಕ್ಷು ತಾಂಡ್ಯೋಕ್ತ ಪ್ರಕಾರೈಃ ಗಾಯಮಾನೈಃ ಊಹಗಾನಾ ರಂಭೇ ಏವ ಶ್ರುತ್ಯೈರಿತ್ಯರ್ಥಃ । ಬಹಿಷ್ಪವಮಾನಾದಿಭಿರಿತ್ಯಾದಿ ಪದಾತ್ ಆದ್ಯ ಸ್ತೋತ್ರೋ ಮಾಧ್ಯನ್ದಿನ ಪವಮಾನಃ ಇತ್ಯಾದಯೋ ಗೃಹ್ಯನ್ತೇ ॥

ಪುರೂವಸೋ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಧನಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಸಮೃದ್ಧನಾಗಿರುವ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ಮಮ ಇಮಾಃ ಯಃ** ಗಿರಃ ನಿನಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾದ ನನ್ನ ಈ ವಾಕ್ಕುಗಳು, **ತ್ವಾ ವರ್ಧನ್ತು** ನಿನ್ನನ್ನು ಸಂತೋಷ ಗೊಳಿಸಲಿ, **ಪಾವಕವರ್ಣಾಃ** ಪಾವಕ ಇತಿ ವರಣೇಯಃ । ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ತೇಜಸ್ವಿಗಳೂ, **ಶುಚಯಃ** ಪರಿಶುದ್ಧರೂ, **ವಿಪಶ್ಚಿತಃ** ಪ್ರಾಜ್ಞರೂ ಆದ ಉದ್ಗಾತೃಗಳು, **ಸ್ತೋಮ್ಯೈಃ** ಬಹಿ ಷ್ಪವಮಾನಾದಿ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ, **ತ್ವಾಂ** ನಿನ್ನನ್ನು, **ಅಭ್ಯನೂಷತ** ಎದುರುಗೊಂಡು ಸ್ತುತಿಸುವರು.

ಬಗೆಬಗೆಯ ಧನಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಸಮೃದ್ಧನಾಗಿರುವ ಇನ್ದ್ರನೇ ನಾನು ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯಿಂದರ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಸ್ತೋತ್ರಗಳು ನಿನ್ನ ಸಂತೋಷವನ್ನು

ವರ್ಧಿಸಲಿ. ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ವರಣೀಯರೂ ಪರಿಶುದ್ಧರೂ ಪ್ರಾಜ್ಞರೂ ಆದ ಉದ್ಗಾತೃಗಳು ಬಹಿಷ್ಪವಮಾನಾದಿ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುವರು.

ಬಗೆಬಗೆಯ ಸಂಪದದೆ ಪೆಂಪೆಸೆವ ಮಘವಂತನೆ!
ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂ ನಾನರ್ಪಿಪೀ ಸ್ತುತಿಯು ನಿನ್ನ ಮುದಮಂ।
ಪೆರ್ಚಿಕೆ; ಮಹಾಗ್ನಿಯಂದದೆ ಶುದ್ಧರುಂ ಪ್ರಾಜ್ಞರುಂ
ವರಣೀಯರಪ್ಪ ಋತ್ವಿಜರೊಪ್ಪಿಪರ್ ಸ್ತೋಮಮಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೫೧

ಮೇಧಾತಿಥಿರ್ಮೇಧ್ಯಾತಿಥಿರ್ವಾ ಕಾಣ್ವಃ ಬೃಹತೀಸ್ತ್ರಃ ॥

೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಉದು ತ್ಯೇ ಮಧುಮತ್ತಮಾ ಗಿರಃ ಸ್ತೋಮಾಸ ಈರತೇ ।

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಸತ್ರಾಜಿತೋ ಧನಸಾ ಅಕ್ಷಿತೋತಯೋ ವಾಜಯನ್ತೋ ರಥಾ ಇವ ॥

೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩
ಉತ್ - ಉ - ತ್ಯೇ - ಮಧುಮತ್ತಮಾಃ । ಗಿರಃ - ಸ್ತೋಮಾಸಃ - ಈರತೇ ॥ ಸ

೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦
ತ್ರಾಜಿತಃ - ಸತ್ರಾ - ಜಿತಃ - ಧನಸಾಃ - ಧನ - ಸಾಃ - ಅಕ್ಷಿತೋತಯಃ - ಅಕ್ಷಿತ -

೩ ೧ ೨ ೧ ೨೦ ೩
ಉತಯಃ ॥ ವಾಜಯನ್ತಃ - ರಥಾಃ - ಇವ ॥ ೯. ೨೫೧ ॥

ವಾಸಿಷ್ಠಾನಿ ತ್ರೀಣಿ ಆತ್ರಾಣಿ ವಾ । ತ್ರಯಾಣಾಂ ವಸಿಷ್ಠೋ ಬೃಹತೀಸ್ತ್ರಃ ॥

೫ ೦ ೨೦ ೧ ೨ ^ ೩
೨೫೧.೧. ಉದುತ್ಯೇಮಾ ॥ ಧೂಮತ್ತಮಾಽ೨೩: । ಗಾಇರಸ್ತೋಽ೨

೫ ೨೦ ೧೨ ೨ ೨ ^ ೩ ೫
೩೪ಮಾ । ಸಾಈರತಾಯೇಽ೩ । ಸಾತ್ರಾಜಾಽ೨೩೪ಇತಾಃ ।

೨ ^ ೩ ೫ ೨೦ ೧೦ ೨ ^
ಧಾನಾಸಾಽ೨೩೪ಆ ॥ ಕ್ಷೇತ್ರೋತಯಾಽ೨೩: ॥ ವಾಜಾ

೩ ೫ ೩ ೨ ೪ ॥
ಯಾಽ೨೩೪ನ್ತಾಃ ॥ ರಥಾಽ೩ಆಽ೫ಇವಾಽ೬೫೬ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೧೦ । ಘ್ರಾ । ೫ ॥ ೪೨೮ ॥

೪ ೦ ೪ ೧ ೦ ೦
೨೫೧.೨. ಉದುತ್ಯೇಮಾಽ೫ಧುಮತ್ತಮಾಃ ॥ ಗಿರಸ್ತೋಮಾಸಆಽ೨

೧ ೦ ೧ ೦ ೧೦ ೨ ೦ ೧
ಇರಾತಾಽ೨ಇ । ಸತ್ರಾಜಿತೋಧನಾಽ೨ಸಾಅ ॥ ಕ್ಷೇತ್ರೋತಾ

೧೦ ೦ ೨
ಯಾಽ೨: ॥ ವಾಜಯನ್ತೋರಥಾಽ೩೧ಉವಾಽ೨೩ ॥

೫
ಈಽ೨೩೪ವಾ ॥

ದೀ - ೯ । ಪ - ೬ । ಮಾ - ೭ । ತೇ । ೬ ॥ ೪೨೯ ॥

೩ ೧೧೧ ೩ ೪ ೩೦ ೪ ೫ ೩
೨೫೧.೩. ಹಜ್ಽ೨೩೪೫ । ಉದುತ್ಯೇಮಧುಮ । ತಮೋಽ೨೩೪

೫ ೧ ೧ ^ ೩ ೨ ೩
ಹಾಇ ॥ ಗಾಇರಾಽ೨ಸ್ತೋಮಾಽ೨ । ಸಆಽ೩೪೫ಇ । ರಾ

೫ ೨೦ ೧ ೨ಂ ೧೦ ೨೦ ೩
ऽ೨೩೪ತೇ । ಸತ್ರಾಜಿತೋ೯ऽ೨ಧನಸಾಅಕ್ಷಿತೋ೯ತಯಾऽ೨

೧೧೧ ೩ ೧೧೧ ೪೦ ೩ ೪೦ ೫೦ ೩
೩೪೫: ॥ ಹಜ್ऽ೨೩೪೫ । ವಾಜಯನ್ತೋ೯ರಥಾಃ । ಇ

೫ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨
ವೋऽ೨೩೪ಹಾಇ ॥ ವಾಜಯನ್ತೋ೯ರಥಾಇ । ವಾ । ಔऽ

೪ ೫ ೪
೩ಹೋ೯ವಾ । ಹೋ೯ऽ೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೧೧ । ಪ - ೧೫ । ಮಾ - ೧೦ । ಜು° । ೭ ॥ ೪೩೦ ॥

ತ್ಯೇ ತೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಾಃ **ಮಧುಮತ್ತಮಾಃ** ಅತಿಶಯೇನ ಮಧುರಾಃ **ಗಿರಃ** ಅಪ್ರಗೀತಾಃ ಶಸ್ತ್ರರೂಪಾವಾಚಃ । **ಸ್ತೋ೯ಮಾಸಃ** ಪ್ರಗೀತಾನಿ ಬಹಿಷ್ಪವಮಾನಾದೀನಿ ಸ್ತೋ೯ತ್ರಾಣಿ ಚ **ಉದೀರತೇ** ಇನ್ದ್ರ! ತ್ವಾಮುದ್ದಿಶ್ಯೋ೯ದ್ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಊರ್ಧ್ವಂ ಪ್ರಸರಂತಿ ಈರ ಗತೌ ಆದಾದಿಕಾಃ ತತ್ರ ದೃಷ್ಟಾಂತಃ । **ಸತ್ರಾಜಿತಃ** ಸದೈವ ಶತ್ರೂನ್ ಜಯನ್ತಃ ಅತ ಏವ **ಧನಸಾ** ಧನಾನಿ ಸಂಭಜಂತಃ ವನು ಷಣು ಸಂಭಕ್ತೌ ಜನ-ಸನ-ಖನ ಕ್ರಮ ಗಯೋ೯ ವಿಟ್ । ವಿಡ್ವನೋ೯ರನುನಾಸಿಕಃ ಸ್ಯಾತ್ ಇತ್ಯಾತ್ವಮ್ **ಅಕ್ಷಿತೋ೯ತಯಃ** ಕ್ಷಿಯೋ೯ ಭಾವೇ ನಿಷ್ಠಾಯಾ ಮಣ್ಯ ದರ್ಥೇ೯ - ೬.೪.೬ । ಇತಿ ಪರ್ಯುದಾಮಾದ್ದೀ೯ಘಾ೯ಭಾವಃ । ಅತಏವ ಕ್ಷಿಯೋ೯ ದೀ೯ಘಾ೯ತ್ ಇತಿ ನಿಷ್ಠಾನತ್ವಾ ಭಾವಶ್ಚ । ಅಕ್ಷಿತಾಃ ಕ್ಷಯರಹಿತಾಃ **ಊತಯೋ೯** ರಕ್ಷಾ ಏಷಾಂ ತೇ ತಥೋ೯ಕ್ತಾಃ **ವಾಜಯನ್ತ** ವಾಜಮನ್ನಮಿಚ್ಛಂತಃ । ಕಾಚಿನಛಂದಸ್ಯ ಪುತ್ರಸ್ಯೇ೯ತಿ ಈತ್ವ ದೀ೯ರ್ಘಯೋ೯ಃ ಪ್ರತಿಷೇ೯ಧಃ । ಏವಂ ಗುಣವಿಶಿಷ್ಟ ರಥಾಇವ ತೇ೯ಯಥಾ ವಿವಿಧ ಮಿತಸ್ತತ ಉತ್ತಿಷ್ಠನ್ತಿ ತದ್ವದುದೀರತ ಇತ್ಯರ್ಥಃ ॥

ಸತ್ರಾಜಿತಃ ಸದಾಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಜಯಿಸುವ, **ಧನಸಾ** ಪರಕೀಯಾನಾಂ ಧನಾನಾಂ ಸಂಭಕ್ತಾರಃ ಆಹರ್ತಾರ ಇತ್ಯರ್ಥಃ । ಶತ್ರುಗಳ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ತುಂಬಿರುವ, **ಅಕ್ಷಿತೋತಯಃ** ಅಕ್ಷೀಣ ರಕ್ಷಾಃ ಸದಾಸರ್ವದಾ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುವ, **ವಾಜಯನ್ತಃ** ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನೂ ವೇಗವನ್ನೂ ಯುದ್ಧವನ್ನೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ, **ರಥಾ ಇವ** ರಥಗಳಂತೆ, **ತ್ಯೇ ಉ** ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ, **ಮಧುಮತ್ತಮಾಃ** ರಸವತ್ತಾದ ಮಧುರವಾದ, **ಗಿರಃ ಸ್ತೋಮಾಸಃ** ಶಸ್ತ್ರರೂಪವಾದ ವಾಕ್ಕುಗಳು ಬಹಿಷ್ಪವ ಮಾನಾದಿ ಸ್ತೋತ್ರಗಳು, **ಉದೀರತೇ** ನಿನ್ನನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿಯೇ ಉಚ್ಚವಾದ ಭಾವಗಳಿಂದ ಪಠಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ ಸದಾ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಜಯಿಸುತ್ತಾ ಶತ್ರುಗಳ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ, ತುಂಬಿತುಳುಕುತ್ತಾ ಸದಾಸರ್ವದಾ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನೂ ವೇಗವನ್ನೂ ಯುದ್ಧವನ್ನೂ ಆಶಿಸುವ ರಥಗಳಂತೆ ಶಸ್ತ್ರರೂಪವಾದ ವಾಕ್ಕೂ, ಬಹಿಷ್ಪವಮಾನಾದಿ ಸ್ತೋತ್ರಗಳೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿಯೇ ಬಹು ಉಚ್ಚ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಪಠಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಹೇ ಪುರಂದರ! ಸದಾ ಶತ್ರುಸೂದನಮೆನಿಸುತುಂ
ರಿಪುಸಂಪದವನಪಹರಿಸಿ ವೇಗದಿಂ ತೊಳಗುವ ।
ಜಿಷ್ಣುರಥಸದೃಶಮಪ್ಪೀ ಶಸ್ತ್ರಮುಂ ಸ್ತೋತ್ರಮುಂ
ನಿನ್ನಂ ಮಹೋಚ್ಚಸ್ವರಂಗಳಿಂ ಸ್ತುತಿಸುತಿರ್ಕುಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೫೨

ದೇವಾತಿಥಿಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ು ೩ ೧ ೨೦
ಯಥಾ ಗೌರೋ ಅಪಾ ಕೃತಂ ತೃಷ್ಯನ್ನೇತ್ಯವೇರಿಣಮ್ ।

೩ ೧ ೨ ೩ ೨ು ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ು ೩ ೧ ೨
ಆಪಿತ್ವೇ ನಃ ಪ್ರಪಿತ್ವೇ ತೂಯಮಾ ಗಹಿ ಕಣ್ವೇಷುಸು ಸಚಾ ಪಿಬ ॥

ಸ್ವ - ೧೧ । ಉ - ೭ । ಧಾ - ೭೨ । ಖಾ ॥

೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩
ಯಥಾ – ಗೌರಃ – ಅಪಾ – ಕೃತಂ । ತೃಷ್ಯನ್ – ಏತಿ – ಅವ – ಇರಿಣಂ ॥ ಆಪಿ

೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦
ತ್ವೇ – ನಃ – ಪ್ರಪಿತ್ವೇ – ತೂಯಂ – ಆ – ಗಹಿ ॥ ಕಣ್ವೇಷು – ಸು – ಸಚಾ – ಪಿಬ

ಆ - ೫೬ । ಅ - ೨೫ । ಪ - ೨೦೫ । ಋ ॥

ಇತಿ ಷಷ್ಠೀ ದಶತಿಃ ॥ ೬ ॥ ದ್ವಿತೀಯಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೨ ॥

ಗೌತಮಸ್ಯಮನಾಜ್ಯೇ ಗೌರಾಙ್ಗಿರಸಸ್ಯ ಸಾಮನಿ ವಾ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರ್ಗೋತ
ಮೋ ಬೃಹತೀಚ್ಛನ್ದಃ ॥

೨ ೧೧ ೪೦ ೫೦ ೧ ೦ ೨
೨೫೨.೧. ಯಥಾಗೌಽ೨೩ರೋಽಪಾಕೃತಾಮ್ ॥ ತೃಷ್ಯನ್ನೇತಿಯ

೧೧ ೨ ೦ ೧೧ ೦ ೦ ೨
ವೇರಾಽ೨೩ಇಣಾಮ್ । ಆಪಿತ್ವೇನಃಪ್ರಪಿತ್ವೇತೂಯ

೧೧ ೨ ೧ — ೧ ೧ ^ ೩
ಮಾಗಾಽ೨೩ಹೀ ॥ ಕಣ್ವೇಽ೨ಷುಸೂಽ೨೩ ॥ ಸಾಽ೨ಚಾಽ

೫೦ ೦ ೩ ೫
೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಪೀಽ೨೩೪ಬಾ ॥

ದೀ - ೧೨ । ಪ - ೬ । ಮಾ - ೫ । ಚು । ೮ ॥ ೪೩೧ ॥

೨ ^ ೩ ೫ ೪ ೫ ೨೦ ೦ ೧ ೮
೨೫೨.೨. ಓವಾಓಽ೨೩೪ವಾ । ಯಾಥಾ ॥ ಗೌರೋಽಽ೩ಪಾಕೃತ

೨ ೩೦ ೨ ೦ ೧ ೮
ಮ್ । ಓಽಹಿಳ । ಹಾಹೋಇ । ತೃಷ್ಯನ್ನೇತಿಯಽಹಿವಾಇರಿ

೨ ೩೦ ೨ ೩ ೫ ೧೦
ಣಮ್ । ಓಽಹಿಳ । ಹಾಹೋಇ । ಆಽ೨ಹಿಳಪೀ ॥ ತ್ವೇನಃ

೦ ೦ ೨ ೩ ೨ ೩೦ ೨
ಪ್ರಪಿತ್ವೇತೂಯಾಮಾಽ೧ಗಹಿ । ಓಽಹಿಳ । ಹಾಹೋ

೧ — ೧ ೧ ^ ೩ ೫೦ ೦
ಇ ॥ ಕಣ್ವೇಽ೨ಷುಸೂಽ೨ಹಿ ॥ ಸಾಽ೨ಚಾಽ೨ಹಿಳಔಹೋ

೨ ೧ ೧೧೧
ವಾ ॥ ಪಿಬಽಹಿಈಽ೨ಹಿಳಶ ॥

ದೀ - ೧೧ । ಪ - ೧೫ । ಮಾ - ೧೦ । ಜೌ । ೯ ॥ ೪೩೨ ॥

ಪಞ್ಚವಿಂಶಃ ದ್ವಿತೀಯಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೨ ॥ ದಶತಿಃ ॥ ೬ ॥

ಗೌರಃ ಗೌರಮೃಗಃ **ತೃಷ್ಯನ್** ಪಿಪಾಸಿತಃ ಸನ್ **ಅಪಾ** ಅದ್ಭಿರುದಕೈಃ ವ್ಯತ್ಯಯೇನೈಕವಚನಮ್ । ಊರಿದಮಿತ್ಯಾದಿನಾ – ೬.೧.೧೭೧ – ವಿಭಕ್ತೇರು ದಾತ್ತತ್ವಮ್ ಕೃತಂ ಸಂಪೂರ್ಣತ್ವಮ್ ಕೃತಮ್ **ಇರಿಣಂ** ನಿಸ್ತೃಣಂ ತಟಾಕ ದೇಶಂ **ಯಥಾ** ಯೇ ನ ಪ್ರಕಾರೇಣ **ಅವೈತಿ** ಅಭಿ ಗಚ್ಛತಿ ಅವಶಬ್ದೋಽಭಿ ಶಬ್ದಸ್ಯಾರ್ಥೇ ಅಭಿಮುಖಃ ಸನ್ ಶೀಘ್ರಂ ಗಚ್ಛತಿ । ತಥಾ **ಆಪಿತ್ವೇ** ಬಂಧುತ್ವೇ ಪ್ರಪಿತ್ವೇ ಪ್ರಾಪ್ತೇ ಸತಿ ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! ತ್ವಂ **ನಃ** ಅಸ್ಮಾನ್ **ತೂಯಂ** ಕ್ಷಿಪ್ರನಾಮೈತತ್ ಶೀಘ್ರಮ್ **ಆಗಾಹಿ** ಆಗಚ್ಛ । ಆಗತ್ಯ ಚ **ಕಣ್ವೇಷು** ಕಣ್ವಪುತ್ರೇಷ್ವಸ್ಮಾಸು **ಸಚಾ ಸಃ** ಏಕಪ್ರಯತ್ನೇನೈವ ವಿದ್ಯಮಾನಂ ಸರ್ವಂ ಸೋಮಂ **ಸು** ಸುಷ್ಠು **ಪಿಬ** ॥

ಗೌರಃ ಸಿಂಹ ಹುಲಿ ಮುಂತಾದ ಕಾಡುಮೃಗಗಳು, **ತೃಷ್ಯನ್** ಬಾಯಾರಿಗೊಂಡವಾಗಿ, **ಅಪಾ** ನೀರಿನಿಂದ, **ಕೃತಂ** ತುಂಬಿದ, **ಇರಿಣಮ್** ಕೆರೆ ನದಿ

ಮುಂತಾದ ನೀರಿರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು, ಯಥಾ ಅವ್ಯೆತಿ ಧಾವಿಸುತ್ತಾ ತಲುಪು ವಂತೆಯೇ, ಆಪಿತ್ವೇ ನಿನ್ನ ಬಂಧುತ್ವವು, ಪ್ರಪಿತ್ವೇ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದಾಗ ಇನ್ದ್ರನೇ, ನೀನು, ನಃ ನಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ, ತೂಯಂ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ, ಆಗಹಿ ದಯಮಾಡು, ಕಣ್ವೇಷು ಸಚಾ ಕಣ್ವಗೋತ್ರದ ನಾವೆಲ್ಲಾ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವ ಸೋಮರಸವನ್ನು, ಸುಪಿಬ ಸಂತೋಷವಾಗುವಷ್ಟನ್ನು ಪಾನಮಾಡು.

ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರ, ಭಗವಂತನೇ ಬಾಯಾರಿಗೊಂಡು ಕಾಡುಮೃಗಗಳು ಓಡೋಡಿ ಕೆರೆ ನದಿ ಜಲಾಶಯಗಳನ್ನು ತಲುಪುವಂತೆಯೇ ನೀನು ನಮ್ಮ ಮೇಲಿನ ಬಂಧುತ್ವದ ಪ್ರೀತಿ ಸಾಮೀಪ್ಯಗಳ ಕಾರಣ ಬೇಗ ದಯಮಾಡಿ ಕಣ್ವಗೋತ್ರದ ನಾವುಗಳೆಲ್ಲಾ ವಿಧಿವತ್ತಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಟ್ಟಿರುವ ಸೋಮರಸವನ್ನು ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವಂತೆ ಪಾನಮಾಡು.

ಸುರರಾಜ! ಬಾಯಾರ್ದ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳೋಡುತುಂ
ನೀರಿನಾಸರೆಯನೆಳಸುವ ಪರಿಯೊಳೆಮ್ಮ ಮೇಲ್ ನೀಂ ।
ನಂಟುತನದೊಲ್ಮೆಯಿಂ ಜವದಿಂದೆ ಬರ್ಪುದೀಗಳ್
ಕಾಣ್ವರಾವ್ ಸಜ್ಜುಗೆಯ್ದೀ ಸೋಮಮಂ ಸವಿಯೆ ದಲ್! ॥

ಋಕ್ - ೨೫೩

ಭರ್ಗಃ ಪ್ರಾಗಾಥಃ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೨ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಶಗ್ಧ್ಯೂ೩ಷು ಶಚೀಪತ ಇನ್ದ್ರ ವಿಶ್ವಾಭಿರೂತಿಭಿಃ ।

೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಭಗಂ ನ ಹಿ ತ್ವಾ ಯಶಸಂ ವಸುವಿದಮನು ಶೂರ ಚರಾಮಸಿ ॥

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೧
ಶಗ್ಧಿ - ಉ - ಷು - ಶಚೀಪತೇ - ಶಚೀ - ಪತೇ । ಇನ್ದ್ರ - ವಿಶ್ವಾಭಿಃ - ಊತಿ

೨ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦
ಭಿಃ ॥ ಭಗಂ - ನ - ಹಿ - ತ್ವಾ - ಯಶಸಂ - ವಸುವಿದಂ - ವಸು - ವಿದಂ ॥ ಅನು

೩ ೧ ೨೦
- ಶೂರ - ಚರಾಮಸಿ ॥ *೧.೨೫೩* ॥

ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಹಾರಯಣಾನಿ ಹಾರಾಯಣಾನಿ ವಾ ತ್ರೀಣಿ । ತ್ರಯಾಣಾಮಿನ್ದ್ರೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೦ ೨ ೧ ೨^ ೩ ೫ ೨ ೦
೨೫೩.೧. ಶಗ್ಧ್ವೋಷು ॥ ಶಚಾಇಪತಾಇ । ಈಽ೨೩೪ನ್ದ್ರಾ । ವಿಶ್ವಾಭಿಽ

೧ ೨^ ೩ ೫ ೨ ೦
೩ರೂತಿಭಾಇಃ । ಭಾಽ೨೩೪ಗಾಮ್ ॥ ನಹಿತ್ವಾಯಶಽ೩

೧ ೨^ ೩ ೫ ೧ ೧
ಸಾಂವಸೂ । ವೀಽ೨೩೪ದಾಮ್ ॥ ಅನೂಽ೨೩ । ಶೂಽ೨

೩ ೫೦ ೦ ೧ ೨೦ ೩ ೧೧೧
ರಾಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಚರಾಽ೨ಮಸೀಽ೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೭ । ಚೋ । ೧೦ ॥ ೪೩೩ ॥

೪ ೦ ೦ ೦ ೪ ೧ ೦
೨೫೩.೨. ಶಗ್ಧ್ವೋಷ್ವಾಹೋಽ೫ಇಶಚೀಪತಾಇ ॥ ಆಇನ್ದ್ರವಿಶ್ವಾಭಿ

೦ ೨ ೨ ೧೦ ೨
ರೂತಿಭಿಃ । ಭಗಾನ್ನಾಽ೩ಹೀ । ತ್ವಾಯಶಸಾಮ್ । ವಸೂ

೨ ೧ __ ೧ ೦ ೨
ಽ೩ಹಾಇ ॥ ವಾಇದಾಽ೨ಮ್ ॥ ಅನುಶೂರಚರೋವಾಽ

೧ ೫ ೪ ॥ ೫
೩ಓ೭೨೩೪ವಾ ॥ ಮಾ೭೫ಸೋ೭೬ಹಾ೩ ॥

ದೀ - ೭ । ಪ- ೮ । ಮಾ - ೧೦ । ಜಾ । ೧೧ ॥ ೪೩೪ ॥

೪೩೦ ೪೫೦ ೩ ೨^ ೩೪೦ ೫ ೨೧ ೨೦
೨೫೩.೩. ಶಗ್ಧ್ಯುಷುಶಚೀ । ಪತಾ೩ । ಶಗ್ಧ್ಯುಷೂ ॥ ಶಚಾ೩ಪತೇ ।

೧ u ೩ ೫ ೧ ೨ ೦ ೧ ೨
ಆ೭೨೩ಹಿಮಾ೭೨೩೪ಹಾಃ । ಆ೩ನ್ದ್ರವಿಶ್ವಾ । ಭಿರೂತಿಭಿಃ ।

೧ u ೩ ೫ ೧ ೨ ೦
ಆ೭೨೩ಹಿಮಾ೭೨೩೪ಹಾಃ । ಭಾಗನ್ನಹಿತ್ವಾಯಶಸಮ್ ।

೧ ೨ ೧ u ೩ ೫ ೧
ವಸೂವಿದಮ್ । ಆ೭೨೩ಹಿಮಾ೭೨೩೪ಹಾಃ ॥ ಅನೂ

೨ ೧ u ೩ ೫ ೨೧೦
ಶೂ೭೧ರಾ೭೨೩ । ಆ೭೨೩ಹಿಮಾ೭೨೩೪ಹಾಃ ॥ ಚರಾ

೨ ೧
ಮಾ೭೨೩ಸಾ೭೩೪೩೩ । ಓ೭೨೩೪೫೩ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೭ । ಪ - ೧೬ । ಮಾ - ೧೬ । ಚೂ । ೧೨ ॥ ೪೩೫ ॥

ಹೇ **ಶಚೀಪತೇ! ಇನ್ದ್ರ! ಶಗ್ಧಿ** ದೇಹ್ಯಭಿಮತಮ್ । **ವಿಶ್ವಾಭಿಃ** ಸರ್ವಾಭಿಃ **ಊತಿಭಿಃ** ರಕ್ಷಾಭಿಃ ಸಹ ಹೇ **ಶೂರ! ಭಗಂ** ನ ಭಾಗ್ಯಮಿವ **ಯಶಸಂ** ಯಶಸ್ವಿನಮ್ **ವಸುವಿದಂ** ಧನಸ್ಯ ಲಂಭಕಂ **ತ್ವಾ** ತ್ವಾಮ್ **ಅನುಚರಾಮಸಿ** ಪರಿಚರಾಮ ಇತ್ಯರ್ಥಃ ॥

ಶಚೀಪತಿ ಸರ್ವಕರ್ಮಣಾಂ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಟೋಮಾದೀನಾಂ ಅಧಿಪತಿ ಭೂತ ಇನ್ದ್ರ, ಶಚೀ ಪ್ರಜ್ಞಾನಾಮ - ನಿ.ಘಂ.೩.೯., ಕರ್ಮನಾಮ ೨.೧ ॥

ಕ್ರಿಯಾ ಕರ್ಮ ಜ್ಞಾನಾಧ್ಯಕ್ಷನಾದ ಇನ್ದ್ರ, **ಶೂರ** ಪರಾಕ್ರಮಿ, **ವಿಶ್ವಾಭಿಃ** ಸಮಸ್ತವಾದ, **ಊತಿಭಿಃ** ಜ್ಞಾನ ಕರ್ಮಕ್ರಿಯಾದಿಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ದಿಂದ, **ಭಗಂ ನ** ಭಾಗ್ಯ ದೇವತೆಯಂತಿರುವ ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, **ಯಶಸಂ** ಯಶಸ್ಸಿನಿಂದೊಡಗೂಡಿದ, **ವಸುವಿದಮ್** ಕರ್ಮಾನುಸಾರ ವಿದ್ಯೆ ಆದಿ ಧನದಾತೃವಾದ, **ಶಗ್ಧಿ** ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವ, **ತ್ವಾ ಅನುಚರಾಮಸಿ** ನಿನ್ನನ್ನು ಆರಾಧಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸಮಸ್ತ ಕ್ರಿಯಾ ಕರ್ಮಜ್ಞಾನಾಧ್ಯಕ್ಷನೂ ಪರಾಕ್ರಮಿಯೂ ರಕ್ಷಕನೂ ಭಾಗ್ಯದೇವತೆಯೂ ನಮ್ಮ ಕರ್ಮಾನುಸಾರ ಯಶಸ್ಸಿನಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ವಿದ್ಯೆ ಆದಿ ಸಮಸ್ತ ಭೋಗಭಾಗ್ಯಗಳ ದಾತೃವೂ ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವವನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನೇ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸುತ್ತೇವೆ, ಆರಾಧಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಸಕಲಕರ್ಮಜ್ಞಾನದಧ್ಯಕ್ಷನುಂ ಶಕ್ತನುಂ
ರಕ್ಷಕನುಮೆನಿಪ ಸೌಭಾಗ್ಯದೇವನೆ! ಇಂದ್ರನೆ!
ಸಿರಿ-ತಿಳಿವು-ಜಸಮನೆಲ್ಲಮನೆಮ್ಮ ಕರ್ಮದಂತೆ
ಕೊಡುವ ವಾಂಛಿತದಾನಿ! ನಿನ್ನನಾರಾಧಿಪೆವು ನಾಮ್ ॥

ಋಕ್ - ೨೫೪

ರೇಭಃ ಕಾಶ್ಯಪಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨೩ ೨ ೩ ೧೨ ೩ಕ ೨೦ ೩ ೧೨
ಯಾ ಇನ್ದ್ರ ಭುಜ ಆಭರಃ ಸ್ವರ್ವಾಽ ಅಸುರೇಭ್ಯಃ ।

೩ ೨೩೧೨ ೩ ೨ ೩೨ ೩೧೨
ಸ್ತೋತಾರಮಿನ್ಮಘವನ್ನಸ್ಯ ವರ್ಧಯ ಯೇ ಚ ತ್ವೇ ವೃಕ್ತಬರ್ಹಿಷಃ ॥

೨ ೩ ೧ ೨೧ ೧ ೨೧ ೩ ೬೨ ೧ ೨೧
ಯಾಃ - ಇನ್ದ್ರ - ಭುಜಃ - ಆಭರಃ - ಆ - ಅಭರಃ - ಸ್ವರ್ವಾನ್ - ಅಸುರೇಭ್ಯಃ

೩ ೧ ೨ ೩
- ಅ - ಸುರೇಭ್ಯಃ ॥ ಸ್ತೋತಾರಂ - ಇತ್ - ಮಘವನ್ - ಅಸ್ಯ - ವರ್ಧಯ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩
ಯೇ - ಚ - ತ್ವೇಇತಿ - ವೃಕ್ತಬರ್ಹಿಷಃ - ವೃಕ್ತ - ಬರ್ಹಿಷಃ ॥ *೨.೨೫೪ ॥*

ಪಾಮ್ಯಾಣಿ ತ್ರೀಣಿ । ತ್ರಯಾಣಾಂ ಪಮ್ರೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩೧ ೨ ^ ೩ ೫ ೨ ೧೨
೨೫೪.೧. ಯಾಹೋಇ । ಈ೨೩೪ನ್ದ್ರಾ ॥ ಭುಜಾ೩ಆಭಾ೧ರಾ

— ೧ ೨ ೦ ೧ ೨
೨: । ಸುವಾ೨೩ಹಾ । ರ್ವಾ ಅಸು೩ರಾಇಭಾ೧

— ೧ ೨ ೨ ೧ ೬
ಯಾ೨: । ಸ್ತೋತಾ೩ಹಾ । ರಮಿನ್ನಘವನ್ನಸ್ಯಾವರ್ಧಾ

— ೧ ೨ ೨ ೦ ೧
ಯಾ೨ ॥ ಯಾಇಚಾ೩ಹಾಇ ॥ ತ್ವೇವೃಕ್ತಬರ್ಹಾ೨೩

೨ ೧
ಇಷಾ೩೪೩: । ಓ೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ॥

ದೀ - ೩ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೧೧ । ಟ । ೧೩ ॥ ೪೩೬ ॥

೮
೫೦ ೦ ೫ ೨ ೦ ೧
೨೫೪.೨. ಯಾಇನ್ದ್ರಭುಜಆಭಾ೬ರಾಃ ॥ ಸುವರ್ವಾ ಅ । ಸುರೇ

^ ೩ ೫ ೨^ ೩೧ ೫ ೩೧
೨ಭಾ೨೩೪ಯಾಃ । ಹಾ । ಔಹೋ೨೩೪ಹಾ । ಸ್ತೋ

೦ ೨೧ ೨ ೧ ೮ ^ ೩
ತಾರಮಾಇತ್ । ಮಾಘವನ್ನಾ । ಸ್ಯಾವಾಽ೨ದ್ಧಾರ್ಽ೨೩೪

೫ ೨^ ೩೦ ೫ ೨೦ ೧ ೨
ಯಾ । ಹಾ । ಔಹೋಽ೨೩೪ಹಾ ॥ ಯೇಚತ್ವಾಽ೨೩ಇವ್ಯಽ

೨^ ೩೦ ೫ ೨೧ ೨
೩ । ಹಾ । ಔಹೋಽ೨೩೪ಹಾ ॥ ಕ್ತುಬರ್ಹಾರ್ಽ೨೩ಇಷಾಽ೩

೧
೪೩: । ಓಽ೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೯ । ಪ - ೧೬ । ಮಾ - ೧೧ । ತ । ೧೪ ॥ ೪೩೭ ॥

೪೦ ೫ ೪ ೫ ೪೦ ೫ ೪ ೫ ೧ ೨೦
೨೫೪.೩. ಯಾಇನ್ದ್ರಭುಜಆಭರಃ । ಉಹುವಾಹಾಇ ॥ ಸುವರ್ವಾ

೧ ೨೦ ೧ ೨ ೦ ೧೦
ಁ ಅಸುರೇಭ್ಯಃ । ಉಹುವಾಽ೨೩ಹಾಇ । ಸ್ತೋತಾರಮಿ

೨ ೧ ೮ ೧ ೨
ನ್ಮಘವನ್ನ । ಸ್ಯಾವದ್ಧಾರ್ಯಾಽ೨ । ಉಹುವಾಽ೨೩ಹಾಇ ॥

೦ ೧ ೨ ೧ ೨ ೧
ಯೇಚತ್ವಾಽ೨೩ಇವ್ಯ । ಉಹುವಾಽ೨೩ಹಾ ॥ ಕ್ತುಬರ್ಹಾರ್ಽ

೨ ೧
೨೩ಇಷಾಽ೩೪೩: । ಓಽ೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೭ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೧೨ । ಛಾ । ೧೫ । ೪೩೮ ॥

ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! ಸ್ವರ್ವಾನ್ ಸುಖವಾನ್ ಸ್ವರ್ಗವಾನ್ ಅಥವಾ ಸ್ವಃ ಶಬ್ದಃ ಸರ್ವಪರ್ಯಾಯಃ ಸರ್ವಂ ಭೂತ ಜಾತಮ್ ಆತ್ಮನ ಏವೋತ್ಪನ್ನತ್ವಾತ್ ತದ್ವಾನ್ ಏವಂ ಗುಣಸ್ತ್ವಂ **ಯಾಃ** ಯಾನಿ **ಭುಜೋ** ಭೋಕ್ತವ್ಯಾನಿ ಧನಾನಿ

ಅಸುರೇಭ್ಯೋ ಬಲವದ್ಭ್ಯೋ ರಾಕ್ಷಸೇಭ್ಯಃ **ಆಭರಃ** ಆಹರಃ ತಾನ್ ಹತ್ವಾ ಆಹೃತವಾನಸಿ ಹೃಗ್ರಹೋರಿತಿ ಭಕಾರಾದೇಶಃ ಅತ ಏವ ಹೇ **ಮಘವನ್!** ಧನವನ್ನಿನ್ದ್ರ! **ಅಸ್ಯ** ಅನ್ವಾದೇಶೇ ಅಶಾದೇಶಃ ಏತಸ್ಯ ಆಹೃತಸ್ಯ ಧನಸ್ಯ ದಾನೇನ **ಸ್ತೋತಾರಮಿತ್** ತವ ಸ್ತೋತ್ರಕಾರಿಣಮೇವ ವರ್ಧಯ ವೃದ್ಧಿಮನ್ತಂ ಕುರು । **ಯೇ ಚ** ಅನ್ಯೇ ಯಷ್ಟಾರಃ ತ್ವೇ ತ್ವದರ್ಥಂ **ವೃಕ್ತ ಬರ್ಹಿಷಃ** ಸ್ತೀರ್ಣ ಬರ್ಹಿಷೋ ಭವನ್ತಿ ಅಥತಾಂಶ್ಚ ಧನೇನ ವರ್ದ್ಧಯ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಇನ್ದ್ರನೇ, ಸ್ವರ್ವಾನ್ ಸಮಸ್ತ ಭೂತಾತ್ಮನಾದ ಆನಂದಸ್ವರೂಪನಾದ ಪ್ರಕಾಶಯುಕ್ತನಾದ, ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ, **ಆಸುರೇಭ್ಯಃ** ಬಲಶಾಲಿಗಳಾದ ಅಸುರರಿಂದ, **ಆಭರಃ** ಅಪಹರಿಸಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿರುವ, **ಯಾಃ ಭುಜಃ** ಭೋಗ ಸಾಧನವಾದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು, **ಅಸ್ಯ** ಆದುದರಿಂದ, **ಸ್ತೋತಾರಮಿತ್** ನಿನ್ನ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತರನ್ನು, **ಚ** ಮತ್ತು, **ಯೇ ತ್ವೇ ಅನ್ಯೇ ಚ** ನಿನಗಾಗಿ ಇನ್ನಿತರ ಯಜ್ಞಕರ್ತೃಗಳೂ, **ವೃಕ್ತ ಬರ್ಹಿಷಿ** ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ದರ್ಭಾಸನವನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿರುವ, **ವರ್ಧಯ** ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡು.

ಸಮಸ್ತಭೂತಾತ್ಮನೂ ಆನಂದಸ್ವರೂಪನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನೇ ಬಲಶಾಲಿಗಳಾದ ಅಸುರರನ್ನು ಜಯಿಸಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಭೋಗ ಸಾಧನವಾದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನಿನ್ನ ಸ್ತೋತ್ರದಲ್ಲೇ ನಿರತರಾದ ಭಕ್ತರಿಗೂ ಯಜ್ಞ ಕರ್ತೃಗಳಿಗೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವಂತೆ ಕೃಪೆ ಮಾಡು.

ಸರ್ವಭೂತಾತ್ಮ! ಆನಂದಸ್ವರೂಪ! ಇಂದ್ರ!
ಬಲವಂತರೆನಿಪ ದೈತ್ಯರ್ ಗೆಲಿದ ಭೋಗ್ಯಾರ್ಥಮಂ
ನಿನ್ನ ಸಂಸ್ತುತಿರತರೆನಿಪ್ಪ ಭಕ್ತಾರ್ಗೆ ನೀಡಯ್!
ನಿನಗಾಗಿ ಸವನಿಪರ್ಗೊಲ್ದು ಕುಡುತುಂ ಪೊರೆವುದಯ್ ॥

ಋಕ್ - ೨೫೫

ಜಮದಗ್ನಿರ್ಭಾರ್ಗವಃ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ಕ ೨ರ
ಪ್ರ ಮಿತ್ರಾಯ ಪ್ರಾರ್ಯಮ್ಣೇ ಸಚಥ್ಯಮೃತಾವಸೋ ।

೩ ೨ಕ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ
ವರೂಥ್ಯೇऽಽವರುಣೇ ಛನ್ದ್ಯಂ ವಚಃ ಸ್ತೋತ್ರಂ ರಾಜಸು ಗಾಯತ

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩
ಪ್ರ - ಮಿತ್ರಾಯ - ಮಿ - ತ್ರಾಯ - ಪ್ರ - ಅರ್ಯಮ್ಣೇ । ಸಚಥ್ಯಮ್ - ಋತಾ

೦ ಕ೨ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩
ವಸೋ - ಋತ - ವಸೋ ॥ ವರೂಥ್ಯೇ - ವರುಣೇ - ಛನ್ದ್ಯಂ - ವಚಃ ॥ ಸ್ತೋ

೨ ೧ ೨ರ ೩
ತ್ರಂ - ರಾಜಸು - ಗಾಯತ ॥ ೩. ೨೫೫ ॥

ವರುಣ ಸಾಮಾನಿ ತ್ರೀಣಿ । ತ್ರಯಾಣಾಂ ವರುಣೋ ಬೃಹತೀ ವಿಶ್ವೇದೇವಾಃ ॥

೫ ೦ ೦ ೧
೨೫೫.೧. ಪ್ರಮಿತ್ರಾಯಪ್ರಾಹಾಉ ॥ ಆऽ೨ಯರ್ಯಮ್ಣಾಇ । ಸಚಾ

೧ ೨ ೧ ೨ರ ೧೧
ऽ೨ಹೋ । ಥಿಯಾऽ೨ । ಹುವಾಇ । ಆತ್ತಾವಸಾಉ । ವ

೧ ೨ ೧ ೦
ರಾऽ೨ಹೋ । ಥಿಯಾऽ೨ । ಹುವಾಇ । ವರುಣೇಛಾ ।

೨ರ ೧ ೦ ೧ ೨ರ
ದೀಯಂವಚಾಃ ॥ ಸ್ತೋತ್ರಾऽ೨ ಹೋಇ ॥ ರಾಜಾ

ಽ೨ । ಹುವಾ । ಷೂಗಾಯತಾಽ೩೧ಉವಾಽ೨೩ ॥ ಊಽ೩

೪ಪಾ ॥ ದೀ - ೧೦ । ಪ - ೧೬ । ಮಾ - ೮ । ಪ್ಟೈ । ೧೬ ॥ ೪೩೯ ॥

೨೫೫.೨. ಪ್ರಮಿತ್ರಾಯಪ್ರಾಹೋವಾ ॥ ಆರ್ಯಮ್ಣಾ । ಔಹೋಽ

೩೪ಇ । ಔಹೋಽ೩ವಾ । ಸಾಚಥ್ಯಮ್ । ಋತಾವಸಾ । ಔ

ಹೋಽ೩೪ಇ । ಔಹೋಽ೩ವಾ । ವಾರೂಥ್ಯೇವರುಣೇ

ಛ । ದಿಯಾಮ್ವಾಚಾ । ಔಹೋಽ೩೪ಇ । ಔಹೋಽ೩

ವಾ ॥ ಸ್ತೋತ್ರಂ ರಾಜಾ । ಔಹೋಽ೩೪ಇ । ಔಹೋಽ೩

ವಾ ॥ ಷೂಗಾಯಾತಾ ॥ ಔಹೋಽ೩೪ಇ । ಔಹೋಽ೩

ವಾಽ೩೪೩ । ಓಽ೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೧೬ । ಪ - ೨೦ । ಮಾ - ೭ । ಜೀ । ೧೭ ॥ ೪೪೦ ॥

೨೫೫.೩. ಪ್ರಮಿತ್ರಾಯಪ್ರಾರ್ಯಮ್ಣೋವಾ । ಓವಾ ॥ ಸಾಚಥ್ಯ

ಮ್ । ಋತಾವಾಽ೧ಸಾಽ೨ಉ । ವಾಽ೨೩ರೂ । ಥಾಽ೨೩

೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨ ೧ ನ
ಯಾಇ । ವರುಣೇಥ । ದಾಯಾಽ೨೩ꣳ ಹಾಇ । ವಚೋ

೨ ೨೦ ೧ ೦ ೨ ೦ ೧ ೨
ಽ೩ಆ ॥ ಸ್ತೋತ್ರꣳ ರಾಜಸುಗಾಯತ । ಸ್ತೋಽ೨೩ತ್ರಾ

೧ ೨ ನ ೨ ೫ ೪
ಮ್ ॥ ರಾಜಸುಗೌಽ೩ । ಹೋಽ೩೧೨೩೪ । ವಾ ॥ ಯಾ

॥ ೫
ಽ೫ತೋಽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೧೫ । ಮಾ - ೭ । ಜೀ । ೧೮ ॥ ೪೪೧ ॥

ಹೇ **ಋತಾವಸೋ!** ಯಜ್ಞಧನ! **ಮಿತ್ರಾಯ ಸಾಚಥ್ಯಂ** ಸೇವಾರ್ಹಂ **ಛಂದ್ಯಂ** ಯಜ್ಞಗೃಹಭವಮ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯಾನುಸಾರಂ ವಾ **ವಚಃ** ಸ್ತೋತ್ರಂ **ಪ್ರಗಾಯತ** ಪ್ರಕರ್ಷೇಣ ಪಠತ । ಅರ್ಯಮ್ಣೇ ಚ ಪ್ರಗಾಯತ । ವರೂಥ್ಯೇ ಯಜ್ಞಗೃಹಾವಸ್ಥಿತೇ ವರುಣೇ ಚ ಪ್ರಗಾಯತ । ಪ್ರಾಗಾಯತೇತಿ ಬಹುವಚನಂ ಪೂಜಾರ್ಥಮ್ ಏತದೇವ ದರ್ಶಯತಿ **ರಾಜಸು** ರಾಜಮಾನೇಷು ಮಿತ್ರಾದಿಷು ಸ್ತೋತ್ರಂ **ಗಾಯತ್ರ** ಪಠತ । ಮಿತ್ರಾದೀನ್ ತ್ರೀನ್ ರಾಜ್ಞಃ ಸ್ತುತೇತಿ ಸಮುದಾಯಾರ್ಥಃ ॥

ಋತಾವಸೋ ಯಜ್ಞವೇ ಧನವನ್ನಾಗುಳ್ಳ ಸ್ತೋತೃವೇ, ಯಜ್ಞಕ್ಕಾಗಿ ಧನವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಯಜ್ಞಕರ್ತೃವೇ, **ಅರ್ಯಮ್ಣೇ** ಆಶ್ರಯದಾತನಾದ ಆರ್ಯಮ ದೇವತಾ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿಯೂ, **ಮಿತ್ರಾಯ** ಸ್ನೇಹಭಾವದಿಂದಿರುವ ಮಿತ್ರದೇವತಾ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿಯೂ, **ವರುಣಾಯ** ವರಣ ಯೋಗ್ಯನಾದ ವರುಣ ದೇವತಾ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿಯೂ, **ವರೂಥ್ಯೇ** ಯಜ್ಞ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ಗೃಹಹಿತಕಾರಿಗಳಾದ, **ರಾಜಸು** ದೀಪ್ತೇಭ್ಯಃ ಈಶ್ವರೇಭ್ಯಃ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಭೆಯಿಂದ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಾ ವಿರಾಜಮಾನರಾದ ದೇವತೆಗಳನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ, **ಛನ್ದ್ಯಮ್ ವಚಃ**

ಮನೋಹರವಾದ ಸ್ತುತ್ಯವಾದ ವೇದಮನ್ತ್ರಗಳನ್ನೂ ಸಾಮಗಳನ್ನೂ ವ್ಯಷ್ಟಿಯಾಗಿಯೂ ಸಮಷ್ಟಿಯಾಗಿಯೂ, ಪ್ರಗಾಯತ ಗಾನ ಮಾಡೋಣವಾಗಲಿ.

ಯಜ್ಞಕರ್ತೃಗಳೇ ಆರ್ಯಮ ಮಿತ್ರವರುಣ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಯಜ್ಞಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ದೇದೀಪ್ಯರಾಗಿ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತಿರುವ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯುಕ್ತರಾಗಿ ಮನೋಹರವಾದ ವೇದಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಸಾಮಗಾನಗಳಿಂದಲೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಯೂ ಸಾಮುದಾಯಿಕವಾಗಿಯೂ ಸ್ತುತಿಸಿ ಕೃತಾರ್ಥರಾಗಿ.

ಯಾಜಕರೆ! ಅರ್ಯಮಗೆ, ಮಿತ್ರಾವರಣಮುಖರ್ಗೆ
ದೇದೀಪ್ಯಮಾನರೆನೆ ರಾಜಿಸುವ ಸುರವರ್ಗಕೆ!
ಶ್ರದ್ಧೆ-ಭಕ್ತಿಗಳಿಂದೆ ಶಸ್ತ್ರಮಂ ಸ್ತೋತ್ರಮಂ ನೀಮ್
ಇಡಿಯಾಗಿ ಬಿಡಿಯಾಗಿ ನುಡಿದು ಕೃತಕೃತ್ಯರೆನಿಸಿಮ್ ॥

ಋಕ್ - ೨೫೬

ಮೇಧಾತಿಥಿಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಅಭಿ ತ್ವಾ ಪೂರ್ವಪೀತಯ ಇನ್ದ್ರ ಸ್ತೋಮೇಭಿರಾಯವಃ ।

೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ಸಮೀಚೀನಾಸ ಋಭವಃ ಸಮಸ್ವರನ್ ರುದ್ರಾ ಗೃಣನ್ತ ಪೂರ್ವ್ಯಮ್ ॥

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦
ಅಭಿ - ತ್ವಾ - ಪೂರ್ವಪೀತಯೇ - ಪೂರ್ವ - ಪೀತಯೇ । ಇನ್ದ್ರ - ಸ್ತೋಮೇ

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧
ಭಿಃ - ಆಯವಃ ॥ ಸಮೀಚೀನಾಸಃ - ಸಂ - ಈಚೀನಾಸಃ - ಋಭವಃ - ಋ - ಭ

೨ರ ೩ ೨ ೩ ೨
ವಃ - ಸಂ - ಅಸ್ವರನ್ ॥ ರುದ್ರಾಃ - ಗೃಣನ್ತ - ಪೂರ್ವ್ಯಮ್ ॥ ೪.೨೫೬ ॥

ಪ್ರಜಾಪತೇಃ ವಷಟ್ಕಾರಣಿಧನಮ್ । ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪ ೩ ೪ರ ೦ ೩ ೪ರ ೫ ೦ ೨ ೪ರ ೫ ೪ರ
೨೫೬.೧. ಅಭಿತ್ವಾಪೂರ್ವಪೀತಯೇ । ಅಭಿತ್ವಾಽ೩ಪೂರ್ವಪೀತ

೫ ೨ ೦ ೦ ೧ ೭ — ೧
ಯಾಇ ॥ ಇನ್ದ್ರಸ್ತೋಮೇಭಿಽ೩ರಾಯವಾಽ೨ಃ । ಭಿರಾ

೨ ೧೦ ನ ೨ ೦ ೦ ೦
ಯಾಽ೧ವಾಽ೨೩ಃ । ಓಮೋಽ೩ವಾ ॥ ಸಮೀಚೀನಾಸಋ

೧ ೭ — ೧ ೨
ಭವಃಸಽ೩ಮಾಸ್ವರಾಽ೨ನ್ । ಸಮಾಸ್ವಾಽ೧ರಾಽ೨೩ನ್ ।

೧೦ ನ ೨ ೦ ೧ ೭ —
ಓಮೋಽ೩ವಾ ॥ ರುದ್ರಾಗೃಣನ್ತಽ೩ಪೂರ್ವ್ಯಾಽ೨

೧ ೨ ೧೦ ೧ ^
ಮ್ । ತಪೂರ್ವ್ಯಾಽ೧ಯಾಽ೨೩ಮ್ । ಓಮ್ । ಓಽ೨ ।

೩ ೫೦ ೦ ೩ ೫
ವಾಽ೨೩೪ । ಔಹೋವಾ ॥ ಊಽ೨೩೪ಪಾ ॥

ದೀ - ೧೭ । ಪ - ೧೫ । ಮಾ - ೯ । ಇಸ್ತೋ । ೧೯ ॥ ೪೪೨ ॥

ಹೇ ಇನ್ದ್ರ, ಆಯವೋ ಮನುಷ್ಯಾಃ ಸ್ತೋತಾರಃ ಸ್ತೋಮೇಭಿಃ ಸ್ತೋತ್ರೈಃ ತ್ವಾಮಭಿಷ್ಟುವನ್ತಿ । ಕಿಮರ್ಥಮ್? ಪೂರ್ವಪೀತಯೇ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯಃ ಪೂರ್ವಂ ಪ್ರಥಮತ ಏವ ಸೋಮಸ್ಯ ಪಾನಾಯ

ಸವನಮುಖೇ ಹಿ ಚಮಸಗಣೈಃ ಇನ್ದ್ರಸ್ಯೈವ ಸೋಮೋ ಹೂಯತೇ । ತಥಾ **ಸಮೀಚೀನಾಸಃ** ಸಂಗತಾಃ **ಋಭವಃ** ಪ್ರಥಮ ವಾಚಕೇನ ಶಬ್ದೇನ ತ್ರಯೋಽಪ್ಯುಪಲಕ್ಷ್ಯನ್ತೇ ಋಭುರ್ವಿಭ್ವಾ ವಾಜ ಇತ್ಯೇತೇ ಚ **ಸಮಸ್ವರನ್** ತ್ವಾಮೇವ ಸಮ್ಯಗ್ ಸ್ತುವನ್ ಸ್ವೃ ಶಬ್ದೋಪತಾಪಯೋಃ **ರುದ್ರಾಃ** ರುದ್ರ ಪುತ್ರಾ ಮರುತಶ್ಚ **ಪೂರ್ವ್ಯಂ** ಪುರಾತನಂ ವೃದ್ಧಂ ತ್ವಾಮೇವ **ಗೃಣನ್ತೇ** ಅಭ್ಯಷ್ಟುವನ್ ವೃತ್ರವಧ ಸಮಯೇ ಪ್ರಹರ ಭಗವೋ ಜಹಿವೀರಯಸ್ವೇತ್ಯೇವಂ ರೂಪಯಾ ವಾಚಾ ತ್ವಾಂ ಸ್ತುತವನ್ತ ಇತ್ಯರ್ಥಃ ॥

ಋಭವ ಇತಿ ಪದೇಷ್ವನ್ತಿ ವಿವಿಧಂ ನೈರುಕ್ತಂ । ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ ಲಬ್ಧಮ್, ಐತಿಹಾಸಿಕಮ್ ಯೌಗರೂಢಿಕಶ್ಚ । ತಥಾಪಿ - ಋಭವ ಉರುಭಾನ್ತೀತಿ ವಾ ಋತೇನ ಭಾನ್ತೀತಿ ವಾ, ಋತೇ ಭವನ್ತೀತಿ ವಾ - ೨.೫.೧೫ - ಇತ್ಯೇಕಮ್ ।

ಋಭುರ್ವಿಭ್ವಾ ವಾಜ ಇತಿ ಸುಧನ್ವಸ್ಯ ಆಂಗಿರಸಸ್ಯ ತ್ರಯಃ ಪುತ್ರಾ ಬಭೂವುಃ । ತೇಷಾಂ ಪ್ರಥಮೋತ್ತಮಾಭ್ಯಾಂ ಯಜ್ಞವನ್ನಿಗಮಾ ಭವನ್ತಿ ನಮಧ್ಯಮೇನ । ತದೇತದೃಭೋಶ್ಚ ಬಹುವಚನೇನ ಚಮಸಸ್ಯ ಚ ಸಂಸ್ತವೇನ ಬಹೂನಿ ದಶತಯೋಷು ಸೂಕ್ತಾನಿ ಭವನ್ತಿ - ೨.೫.೧೬., ಇಹ ಚ ಮಾನಮಯ ಮನ್ತ್ರಃ ವಿಷ್ಟೀ ಶಮೀ ತರಣಿತ್ವೇನ - ಋ.೧.೧೧೦.೪., ನಿರು.೧೧.೧೬ ॥

ಕೃತ್ವಾ ಕರ್ಮಾಣಿ ಕ್ಷಿಪ್ರತ್ವೇನ ವೋಢಾರೋ ಮೇಧಾವಿನೋ ವಾ ಮರ್ತಾಸಃ ಸಂತೋಽಮೃತತ್ವಮಾನಶಿರೇ ಸೌಧನ್ವನಾ ಋಭವಃ ಸೂರಖ್ಯಾನಾ ವಾ ಸೂರಪ್ರಜ್ಞಾ ವಾ ಸಂವತ್ಸರೇ ಸಮೀಪ್ಯಚ್ಯಂತ ಧೀತಿಭಿಃ ॥ ಇತಿ ಚ ಯಾಸ್ಕಕೃತಂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮ್ ॥

ಆದಿತ್ಯ ರಶ್ಮಯೋಽಪ್ಯೃಭವ ಉಚ್ಯನ್ತೇ - ಇತಿ ತು ತೃತೀಯ ನೈರುಕ್ತಮ್ । ಅತ್ರಾಪಿ ಮಾನಮಸ್ತ್ಯರ್ಥಮನ್ತ್ರಃ - ಅಗೋಹ್ಯಸ್ಯ ಯಸಸ್ತನಾ ಗೃಹೇ ತದದ್ಯೇ

ದಮ್ಯಭವೋನಾನು ಗಚ್ಛತ - ಋ.೧.೨೨., ಅ.೫., ಸೂ.೧೧. ಮನ್ತ್ರಾರ್ಥಃ ॥ ಅಗೋಹ್ಯ ಆದಿತ್ಯೋऽಗೂಹನೀಯಸ್ತಸ್ಯ ಯದಸ್ವಪಥ ಗೃಹೇ ಯಾವತ್ತಸ್ಯ ಭವಥ ನ ತ್ವಾವದಿಹಭವಥೇತಿ - ಇತಿ ಚ ಯಾಸ್ಕಕೃತಮೇತದ್ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮ್ ॥

ತದತ್ರ ಸಾಯಣೇನ ಭಗವತಾ ಐತಿಹಾಸಿಕ ನೈರುಕ್ತ್ಯಮೇವಾವಲಂಬ್ಯೋಕ್ತಮೇತತ್ - ಪ್ರಥಮ ವಾಚಕೇ ನೇತ್ಯಾದಿ ॥

ಇನ್ದ್ರನೇ **ಆಯವಃ** ಋತ್ವಿಗ್ ಲಕ್ಷಣರಾದ ಸ್ತುತಿಸುವ ಮನುಷ್ಯರು, ಋತ್ವಿಜರು, **ಪೂರ್ವಪೀತಯೇ, ತ್ವಾಂ** ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲಾ ದೇವತೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮೊದಲೇ ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡುವ ನಿನ್ನನ್ನು, **ಸ್ತೋಮೇಭಿಃ ಅಭಿ** ಸ್ತೋತ್ರಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸುವರು, **ಸಮೀಚೀನಾಸಃ** ಸಮ್ಯಕ್ ಗತಿಯುಳ್ಳ, ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುವ ಮಹಾತ್ಮರಾದ ಮೇಧಾವಿಗಳಾದ ಋಭು ವಿಭು ವಾಜ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವ ಋಭುಗಳು, **ರುದ್ರಾಃ** ರೋದನ ಸ್ವಭಾವಕಾಃ ಸ್ತುತ್ಯುಚ್ಚಾರಣಶೀಲಾ । ರುದ್ರಾಃ ರುವನ್ತಃ ಶಬ್ದಾಯಮಾನಾಃ । ರುವನ್ತಿ ಉಪಗಾಯನ್ತಿ ಇತಿ ರುದ್ರಾಃ । ಸ್ತೋತಾರಃ । ರುದ್ರಃ ಸ್ತೋತಾ ನಿ.ಘಂ. ೩.೧೬ ॥ ಸ್ತೋತೃಗಳಾದ ರುದ್ರರು, **ಸಮಸ್ವರನ್** ಒಟ್ಟಾಗಿ ಒಂದೇ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ, **ಪೂರ್ವಂ** ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ, ಸನಾತನಾದ ನಿನ್ನನ್ನೇ, **ಗೃಣಂತ** ಸ್ತುತಿಸುವರು.

ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನೇ ಸ್ತುತಿಕರ್ತರಾದ ಮಾನವರೂ, ಮೇಧಾವಿಗಳಾದ ಋಭುಗಳೂ ಸ್ತೋತೃಗಳಾದ ರುದ್ರರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಒಂದೇ ಸ್ವರದಿಂದ ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲಾ ದೇವತೆಗಳಿಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡುವ ಸನಾತನನಾದ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ತೋತ್ರರೂಪವಾದ ವೇದಮನ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸುವಂತೆಯೇ ಈಗಲೂ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನುತಿಪ ಮನುಜರ್, ಧೀರರೆನಿಪ ಋಭುಗಳ್, ರುದ್ರರುಂ
ಸೇರುತೊಕ್ಕೊರಲಿಂದೆ ಸಕಲದೇವರ್ಗೆ ಮೊದಲೇ ।
ಸೋಮಮಂ ಪೀರ್ವ ನಿನ್ನಂ ಸನಾತನನಂ ಸದಾ
ಸ್ತೋತ್ರದಿಂ ಭಜಿಸುವರ್ ಮುನ್ನಿನಂತೆಯೆ, ಇಂದ್ರನೆ! ॥

ಋಕ್ - ೨೫೭

ನೃಮೇಧ ಪುರುಮೇಧಾ ವಾಂಗಿರಸೌ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ಪ್ರ ವ ಇನ್ದ್ರಾಯ ಬೃಹತೇ ಮರುತೋ ಬ್ರಹ್ಮಾರ್ಚತ ।

೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ವೃತ್ರ೯ ಹನತಿ ವೃತ್ರಹಾ ಶತಕ್ರತುರ್ವಜ್ರೇಣ ಶತಪರ್ವಣಾ ॥

೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩
ಪ್ರ - ವಃ - ಇನ್ದ್ರಾಯ - ಬೃಹತೇ । ಮರುತಃ - ಬ್ರಹ್ಮ - ಅರ್ಚತ ॥ ವೃತ್ರಂ - ಹ

೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ನತಿ - ವೃತ್ರಹಾ - ವೃತ್ರ - ಹಾ - ಶತಕ್ರತುಃ - ಶತ - ಕ್ರತುಃ । ವಜ್ರೇಣ - ಶತಪ

೩ ೨ ೩
ರ್ವಣಾ - ಶತ - ಪರ್ವಣಾ ॥ *ಋ. ೨೫೭ ॥*

ಧೃಷತೋಮಾರುತಸ್ಯ ಸಾಮ ಮಾರುತಮ್ ವಾ । ಮಾರುತೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪ ೫ ೪ ೫೦ ೪೦ ೫ ೪ ೨ ೦ ೧ ೨
೨೫೭.೧. ಪ್ರವಇನ್ದ್ರಾಯಬೃಹತೇ । ಪ್ರವಾಃ ॥ ಇನ್ದ್ರಾಯಽಇಬ್ಬೃಹಾ

೧೦ ನ ೨ ೦ ೧
ಽ೧ತೇಽ೨೩ । ಓಮೋಽ೩ವಾ । ಮರುತೋಬ್ರಹ್ಮಽ೩ಆ

೨ ೧ರ ೨ ೧ ೨
ಚರ್ಾಽ೧ತಾಽ೨೩ । ಓಮೋಽ೩ವಾ । ವೃತ್ರ೪ ಹಾಸಾ ।

೧ ೧ರ ೨ ೧ ೨^ ೩
ತಿವೃ । ತ್ರಾಹಾಽ೨೩ । ಓಮೋಽ೩ವಾ । ಶತಾಕ್ರತುಃ ॥ ವಾಽ

೫ ೩ ೨ ೨ ೨ ೪
೨೩೪ಜ್ರೇ ॥ ಣಶಾಽ೩ । ಹಾಽ೩ಹಾ । ತಪಾಽ೫ರ್ವಣಾ ।

೪
ಹೋಽ೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೭ । ಪ - ೧೭ । ಮಾ - ೫ । ಘು । ೨೦ ॥ ೪೪೩ ॥

ಹೇ ಮರುತಃ! ಮಿತರಾವಿಣಃ ಸ್ತೋತಾರಃ! **ಬೃಹತೇ** ಮಹತೇ ಚ **ವಃ** ಸ್ತುತ್ಯ ಸ್ತೋತೃತ್ವಲಕ್ಷಣೇನ ಸಂಬಂಧೇನ ಯುಷ್ಮದೀಯಾ **ಯೇನ್ದ್ರಾಯ** । **ಬ್ರಹ್ಮ** ಸಾಮಲಕ್ಷಣಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ **ಪ್ರಾರ್ಚತ** ಪ್ರೋಚ್ಚಾರಯತ । ತತೋ **ವೃತ್ರಹಾ** ವೃತ್ರಸ್ಯ ಮೇಧಸ್ಯ ಪಾಪಸ್ಯವಾಹಂತಾ । **ಶತಕ್ರತುಃ** ಶತವಿಧ ಕರ್ಮಾ - ಬಹುವಿಧ ಪ್ರಜ್ಞೋ ವಾ ಇನ್ದ್ರಃ **ಶತಪರ್ವಣಾ** ಶತಸಂಖ್ಯಾಕಧಾರೇಣ **ವಜ್ರೇಣ** ಏತನ್ನಾಮಕೇನಾಯುಧೇನ ವಾ **ವೃತ್ರಮ್** ಅಪಾಮಾವರಕಂ ವೃತ್ರಾಖ್ಯಮಸುರಂ ವಾ ಹನತಿಯುಷ್ಮಾಭಿರಭಿಷ್ಟುತಃ ಸನ್ ಹನ್ತು । ಹನ್ತೇರ್ಲೇಟ್ಯಡಾಗಮಃ ॥

ಮರುತಃ ಮರುದ್ದೇವತೆಗಳೇ ಮರುದ್ಗಣ ಸ್ತುತಿಸುವವರು ಯಜ್ಞ ಮಾಡುವವರು. ಮಹತ್, ರುದನ್ತೀತಿ ಮರುತಃ । ಮರುತ್ ಋತ್ವಿಕ್ ನಾಮಸು - ನಿ.ಘಂ.೩.೧೮ । **ಬೃಹತೇ** ಮಹಾಮಹಿಮನಾದ, **ವಃ** ನಿಮ್ಮವನಾದ, **ಇನ್ದ್ರಾಯ** ಇನ್ದ್ರನನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ, **ಬ್ರಹ್ಮ** ಸೋಮ ಲಕ್ಷಣಮನ್ನಮ್, ಬ್ರಹ್ಮ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿರುವ ಸಾಮಗಾನವನ್ನು ಸಾಮಲಕ್ಷಣವಾದ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು, **ಪ್ರಾರ್ಚತ** ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಉಚ್ಚರಿಸಿ ಪಠಿಸಿ, ಅರ್ಪಿಸಿ, **ವೃತ್ರಹಾ** ಮೇಘವಿದಾರಕನೂ ಪಾಪ

ನಾಶಕನೂ ಶತ್ರುವಿನಾಶಕನೂ, ಶತಕ್ರತುಃ ಬಹುಪ್ರಜ್ಞನು ನೂರಾರು ಯಜ್ಞ ಗಳಲ್ಲಿ/ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವವನು, ಶತಪರ್ವಣಾ ನೂರಾರು ಅಲ ಗುಳ್ಳ, ವಜ್ರೇಣ ವಜ್ರಾಯುಧದಿಂದ, ವೃತ್ರಂ ವೃಷ್ಟ್ಯುದಕವನ್ನು ತಡೆದಿ ರುವ, ಪಾಪಸಮೂಹವನ್ನು ಶತ್ರುಗಳನ್ನು, ಹನತಿ ಸಂಹರಿಸಲಿ.

ಸ್ತೋತೃಗಳಾದ ಋತ್ವಿಜರೇ ನಿಮ್ಮವನೇ ಆದ ಮಹಾಮಹಿಮನಾದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಬೃಹತ್ಸಾಮವನ್ನೂ ಸಾಮಲಕ್ಷಣವಾದ ಸ್ತೋತ್ರ ಗಳನ್ನೂ ಗಾನ ಮಾಡಿ ಸ್ತುತಿಸಿ. ಬಹುಪ್ರಜ್ಞನೂ ಬಹುಕರ್ಮನಿರತನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನು ಮಳೆ ಸುರಿಯಲಿರುವುದಕ್ಕಿರುವ ಬಂಧಕಗಳನ್ನೂ ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಪಾಪಸಮೂಹವನ್ನೂ ಶತ್ರುಗಳನ್ನೂ ನಾಶಮಾಡಲಿ.

ನುತಿಪ ಋತ್ವಿಜರೆ! ನಿಮ್ಮವನಪ್ಪ ಪುರುಹೂತನಂ
ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂ ಬೃಹತ್ಸಾಮಸ್ತೋತ್ರದಿಂದೆ ಭಜಿಸಿಮ್ ।
ಬಹುಕರ್ಮ-ಬಹುಮೇಧೆಯಿಂದೆಸೆವ ದೇವದೇವಂ
ವೃತ್ರನಂ ವಜ್ರದಿಂ ಜರಿದು ರಸಮಂ ನೀಡುವಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೫೮

ನೃಮೇಧ ಪುರುಮೇಧಾವಾಂಗಿರಸೌ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಬೃಹದಿನ್ದ್ರಾಯ ಗಾಯತ ಮರುತೋ ವೃತ್ರಹನ್ತಮಮ್ ।

೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩
ಯೇನ ಜ್ಯೋತಿರಜನಯನ್ನೃತಾ ವೃಧೋ ದೇವಂ ದೇವಾಯ

೧ ೨
ಜಾಗೃವಿ ॥ ೬.೨೫೮ ॥

೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಬೃಹತ್ - ಇನ್ದ್ರಾಯ - ಗಾಯತ । ಮರುತಃ - ವೃತ್ರಹನ್ತಮಂ - ವೃತ್ರ - ಹನ್ತ

೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧
ಮಮ್ ॥ ಯೇನ - ಜ್ಯೋತಿಃ - ಅಜನಯನ್ - ಋತಾವೃಧಃ - ಋತ - ವೃ

೨೦ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨೦
ಧಃ । ದೇವಂ - ದೇವಾಯ - ಜಾಗೃವಿ ॥ ೬.೨೫೮ ॥

ಸಂಶ್ರವಸಃ ವಿಶ್ರವಸಃ ಸತ್ಯಶ್ರವಸಃ ಶ್ರವಸೋ ವಾ ಸಜ್ಞಾನಾನಿ ಚತ್ವಾರಿಸಾಮಾನಿ । ಚತುರ್ಣಾಮಿನ್ದ್ರೋ ಬೃಹತೀ ಮರುತಃ ॥

೧ ೦ ೨ ೧ ೨ ೧ ^ ೩
೨೫೮.೧. ಸಾನ್ವಾಹಿನ್ವ । ತಿಧಾಇತಾಇಭೀಽ೩: । ತಾಽ೨ಇ ॥ ಭಾಽ೨

೫೦ ೦ ೧ ೨
೩ಳ । ಔಹೋವಾ ॥ ಸಂಶ್ರವಸೇಽ೩ ॥ ದಾ - ೧ ॥

೧ ೦ ೨ ೧ ೨ ೧ ^ ೩
ಸಾಂತ್ವಾರಿಣ । ತಿಧಾಇತಾಇಭೀಽ೩: । ತಾಽ೨ಇ । ಭಾಽ೨

೫೦ ೦ ೧ ೨
೩ಳ । ಔಹೋವಾ ॥ ವಿಶ್ರವಸೇಽ೩ ॥ ದಾ - ೨ ॥

೧ ೦ ೨ ೧ ೨ ೧ ^ ೩
ಸಾನ್ವಾತತ । ಕ್ಷುದ್ಧಾಇತಾಇಭೀಽ೩: । ತಾಽ೨ಇ । ಭಾ

೫೦ ೦ ೨ ೧ ೨
ಽ೨೩ಳ । ಔಹೋವಾ ॥ ಸತ್ಯಶ್ರವಸೇಽ೩ ॥ ದಾ - ೩ ॥

ದೀ - ೯ । ಪ - ೧೮ । ಮಾ - ೧೨ । ದಾ । ೨೦ ॥ ೪೪೪ ॥

೪೪೪ನೆಯ ಸಾಮಕ್ಕೆ ಋಕ್ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಕೇವಲ ಸ್ತೋಭಪದದ ಸಾಮ. ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ದಾ-೧ ರಿಂದ ದಾ-೩ ರವರೆಗಿನ ಸಾಮವನ್ನು

ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ೪೪೫ನೆಯ ಸಾಮವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಾಮತಂತ್ರ ಸೂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ - ಇದ್ ವೃದ್ಧಂ ಚಾಯಮ್ ೫.೯.೧೦ /೩೪೭ ॥ ಪ್ರಯೋಗೇ ಚತುರ್ಥೇನ ಸಾಮ್ನಾ ಸಹ ಸನ್ನ್ವಾಹಿನ್ವೇತ್ಯಾದಿ ಸ್ತೋಭ ಮಭ್ಯಸ್ಯೇತ್ ॥

ಇನ್ದ್ರಸ್ಯವಾಯ್ಯಾನಾಂ ವಾ ॥

೨೫೮.೨. ಸಾನ್ನ್ವಾಶಿಶ । ತಿಧಾಇತಾಽ೧ಇಭೀಽ೨: । ತಾಇಭೀಽ೨ಃ ।
ಬೃಹದಿನ್ದ್ರಾಯಽ೩ಗಾಯಾಽ೧ತಾಽ೨ । ಯಾತಾಽ೨ ।
ಮರುತೋವೃತ್ರಽ೩ಹಾನ್ತ್ತಽ೧ಮಾಽ೨ಮ್ ॥ ತಾಮಾ
ಽ೨ಮ್ ॥ ಯೇನಜ್ಯೋತಿರಜನಯನ್ನೃಽ೩ತಾವಾಽ೧ದ್ಧಾ
ಽ೨: । ವಾದ್ಧಾಽ೨: ॥ ದೇವನ್ದೇವಾಯಽ೩ಜಾಗೃಽ೧ವೀ
ಽ೨ । ಗೃವೀಽ೨ । ಸಾನ್ನ್ವಾಶಿಶ । ತಿಧಾಇತಾಇಭೀಽ೩: । ತಾ
ಽ೨ಇ । ಭಾಽ೨೩೪ । ಔಹೋವಾ ॥ ಶ್ರವಸೇಽ೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೧೧ । ಪ - ೧೭ । ಮಾ - ೧೩ । ೫ । ೨೨ । ೪೪೫ ॥

ಹೇ ಮರುತಃ! ರು ಶಬ್ದೇ ಮಿತಂ ರುವನ್ತೀತಿ **ಮರುತಃ** ಹೇ ಮಿತ ಭಾಷಿಣಃ ಸ್ತೋತಾರಃ **ವೃತ್ರಹನ್ತಮ್** ಅತಿಶಯೇನ ಪಾಪವಿನಾಶಿನಮ್

ಬೃಹತ್ ಸಾಮ **ಇನ್ದ್ರಾಯ** ಇನ್ದ್ರಾರ್ಥಂ **ಗಾಯತ** ಅಸ್ಮದೀಯೇ ಯಜ್ಞೇ ಗಾನಂ ಕುರುತ । **ಋತಾವೃಧಃ** ಋತಸ್ಯ ಸತ್ಯಸ್ಯವಾ ವರ್ದ್ಧಕಾ ವಿಶ್ವೇ ದೇವಾಃ ಅಂಗಿರ ಸೋ ವಾ ಋಷಯಃ । **ದೇವಾಯ** ದ್ಯೋತಮಾನಾ ಯೇನ್ದ್ರಾಯ **ದೇವಂ** ದೇವನ ಶೀಲಂ **ಜಾಗೃವಿ** ಸರ್ವೇಷಾಂ ಜಾಗರಣ ಶೀಲಂ **ಜ್ಯೋತಿಃ** ಸೂರ್ಯಂ **ಯೇನ** ಸಾಮ್ನಾಮ್ **ಅಜನಯನ್** ಇನ್ದ್ರಾರ್ಥಮುದ ಪಾದ ಯನ್ ತತ್ಸಾಮ ಗಾಯತೇತಿ ॥

ಮರುತಃ ಮರುದ್ದೇವತೆಗಳೇ, ಮದೀಯಾ ಋತ್ವಿಜಃ । ಆತ್ಮೀಯರಾದ ಋತ್ವಿಜರೇ, ರು ಶಬ್ದಮಿತಂ ರುವನ್ತೀತಿ ಮರುತಃ । ಮಿತಭಾಷಿಗಳಾದ ಸ್ತೋತೃಗಳೇ, **ದೇವಾಯ ಇನ್ದ್ರಾಯ** ದಾನಾದಿ ದಿವ್ಯಗುಣಗಳಿಂದ ದೀಪ್ತನಾದ ಇನ್ದ್ರನ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿಯೂ, **ಋತಾವೃಧಃ** ಋತೋ ಯಜ್ಞಃ ತಂ ಯೋ ವರ್ಧಯನ್ತಿ. ಯಜ್ಞವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣರಾದ ಸಮಸ್ತ ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥ ವಾಗಿಯೂ, **ದೇವಮ್** ದೀಪ್ತ ಜ್ಯೋತಿಷಮ್ ದೇದೀಪ್ಯ ಮಾನನಾದ, **ಜಾಗೃವಿ** ನಿದ್ರಾರಹಿತನೂ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಬುದ್ಧ ನೂ, ಅತಿಪ್ರೀತಿಕರನೂ ಆದ, **ಜ್ಯೋತಿಃ** ಸೂರ್ಯನು ಯಶಸ್ಸು, **ಯೇನ ಅಜನಯನ್** ಯಾವುದರಿಂದ ಮೈದಳೆದನೋ ಅಂತಹ, **ಬೃಹತ್** ಮಹತ್ವ ವಾದ ಬೃಹತ್ಸಾಮವನ್ನು, **ಗಾಯತ** ಗಾನಮಾಡಿ.

ಆತ್ಮೀಯರಾದ ಸ್ತೋತೃಗಳಾದ ಋತ್ವಿಜರೇ ದಾನಾದಿ ದಿವ್ಯಗುಣ ಗಳಿಂದ ದೀಪ್ತನಾಗಿರುವ ಇನ್ದ್ರನ ಹಾಗೂ ಯಜ್ಞಸಮೃದ್ಧಿಗೆ ಕಾರಣರಾದ ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರೀತ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ದೇದೀಪ್ಯನೂ ನಿದ್ರಾರಹಿತನೂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದಿರುವ ಪ್ರಬುದ್ಧನೂ ಆದ ಸೂರ್ಯಭಗವಂತನು ಮೈದಳೆಯಲು ಉದಯ ವಾಗಲು ಕಾರಣವಾದ ಮಹಾಮಹಿಮೋಪೇತವಾದ ಬೃಹತ್ಸಾಮವನ್ನು ಗಾನಮಾಡಿ.

ನಮ್ಮ ನಲ್ಮೆಯ ಋತ್ವಿಜರೆ! ದಾನಿ ಮಘವಂತನ,
ಸವನವರ್ಧಕರೆನಿಪ ಸುರರ ಸಂತೋಷಕೆಂದು
ದೀಪ್ತನುಂ ನಿತ್ಯಜಾಗ್ರತನುಪಪ್ಪ ಪ್ರಾಜ್ಞನಂ
ಸವಿತ್ರವಂ ಭಜಿಸಿಂ ಬೃಹತ್ಸಾಮದಿಂ, ಉದಿಕೆ ತಾಂ ||

ಋಕ್ - ೨೫೯

ವಸಿಷ್ಠೋ ಮೈತ್ರಾವರುಣಿಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ||

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಇನ್ದ್ರ ಕ್ರತುಂ ನ ಆ ಭರ ಪಿತಾ ಪುತ್ರೇಭ್ಯೋ ಯಥಾ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಶಿಕ್ಷಾಣೋ ಅಸ್ಮಿನ್ಪುರುಹೂತ ಯಾಮನಿ ಜೀವಾ ಜ್ಯೋತಿರಶೀಮಹಿ ||

೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಇನ್ದ್ರ - ಕ್ರತುಂ - ನಃ - ಆ - ಭರ । ಪಿತಾ - ಪುತ್ರೇಭ್ಯಃ - ಪುತ್ - ತ್ರೇಭ್ಯಃ -

೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಯಥಾ || ಶಿಕ್ಷ - ನಃ - ಅಸ್ಮಿನ್ - ಪುರುಹೂತ - ಪುರು - ಹೂತ - ಯಾಮನಿ ||

೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩
ಜೀವಾಃ - ಜ್ಯೋತಿಃ - ಅಶೀಮಹಿ || ೭.೨೫೯ ||

ವಾಮ್ರೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರ್ವಾಮ್ರೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ಸೂರ್ಯಃ ||

೨೧ ೨ ೨ ೧ ೨ — ೧
೨೫೯.೧. ಇನ್ದ್ರಾ ಔ೨೩ಹೋ || ಕ್ರತುನ್ನ೨೩ಆಭಾ೨೧ರಾ೨೨ । ಪಿತಾ

೨ ೨ ೦ ೧ ೨ — ೧
ಔ೨೩ಹೋ । ಪುತ್ರೇಭಿ೨೩ಯೋಯಾ೨೧ಥಾ೨೨ । ಶಿಕ್ಷಾ

೨ ೨ ೦ ೦ ೧ ೨
ಔ೭೩ಹೋ । ಣೋಽಸ್ಮಿನ್ಪುರುಹೂತಯಾಮಾ೭೧ನೀ

— ೧೦ ೧ ^ ೩ ೫೦ ೦
೭೨ ॥ ಜೇವಾ೭೨೩: ॥ ಜ್ಯೋ೭೨ತಾ೭೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥

೨೦ ೩ ೧೧೧
ಅಶೀಮಹೀ೭೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೭ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೭ । ಝೂ । ೨೩ ॥ ೪೪೬ ॥

ಕ್ರತುವಾಸಿಷ್ಠಮ್ ॥

೪ ೦೪ ೨೧೦ ೨ ೧೦
೨೫೯.೨. ಇನ್ದ್ರಕ್ರತೂ೭೫ನ್ನಆಭರಾ ॥ ಪಿತಾಪುತ್ರೇಭಿಯೋಯಥಾ ।

೦ ೨ ೧ ೨ ೦ ೧ ೨
ಶಿಕ್ಷಾಣೋ೭೨೩ಆ । ಸ್ಮಾಇನ್‌ಪುರುಹೂ । ತಯಾಮಾ೭೧

— — — ೧ ೨
ನೀ೭೨ । ಔ೭೨ । ಹಾ೭೨ । ಹುವಾಇ । ಔ೭೩ಹೋ೭೨೩೪

೫ ೨೦ ೧೦ ೨ ೧೦ ೨
ವಾ ॥ ಜೇವಾಜ್ಯೋ೭೨೩ತೀ: ॥ ಅಶೀಮಾ೭೨೩ಹಾ೭೩೪

೧
೩ಇ । ಓ೭೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೧೩ । ಮಾ - ೭ । ಡೇ । ೨೪ ॥ ೪೪೭ ॥

ವಾಸಿಷ್ಠಮ್ । ವಸಿಷ್ಠೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ/ ಸೂರ್ಯಃ ॥

೩ ೪ ೩ ೪ ೫ ೦ ೩ ೨^ ೩ ೫ ೦ ೨ ೪೦
೨೫೯.೩. ಇನ್ದ್ರಕ್ರತುನ್ನಆ । ಭರಾಓ೭೨೩೪ವಾ ॥ ಪಿತಾಪೂ೭೩ತ್ರೇ

೫ ೪೦ ೫ ೩ ೧೧೧ ೪೩೦ ೪೩೦ ೪೫
ಭಿಯೋಯಥಾ । ಹಜ್ಽ೨೩೪೫ । ಪಿತಾಪುತ್ರೇಭಿಯಃ ।

೧ ೫ ೪ ೫ ೪ ೫ ೩ ೪ ೫
ಯಾಥಾಽ೨೩೪ಹಾಇ । ಶಾಇಕ್ಷಾಣೋಆ । ಸ್ಮಾಇನ್ಪುರು

೦ ೦ ೧ ೫ ೪ ೫ ೪
ಹೂತಯಾ । ಮಾನೋಽ೨೩೪ಹಾಇ ॥ ಜೀವಾಜ್ಯೋ

೫ ೨ ೧ ೫ ೪ ॥ ೫
ತೀಃ ॥ ಅಶೋಽ೨೩೪ವಾ ॥ ಮಾಽ೫ಹೋಽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೧೦ । ಶೌ । ೨೫ ॥ ೪೪೮ ॥

ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! **ನಃ** ಅಸ್ಮಭ್ಯಂ **ಕ್ರತುಂ** ಕರ್ಮ ವಾ ಪ್ರಜ್ಞಾನಂ ವಾ **ಆಭರ** ಆಹರ । ಅಪಿ ಚ ಯಥಾ **ಪಿತಾ ಪುತ್ರೇಭ್ಯಃ** ಧನಂ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ ತಥಾ **ನಃ** ಅಸ್ಮಭ್ಯಂ **ಶಿಕ್ಷ ಧನಂ ದೇಹಿ** । ಹೇ **ಪುರೂಹುತ!** ಬಹುಭಿರಾಹುತೇನ್ದ್ರ! **ಯಾಮನಿ** ಯಜ್ಞೇ **ಜೀವಾ** ವಯಂ **ಜ್ಯೋತಿಃ** ಸೂರ್ಯಂ **ಅಶೀಮಹಿ** ಪ್ರತಿದಿನಂ ಪ್ರಾಪ್ನುಯಾಮಃ । ಯದ್ವಾ ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! ಭೂತಾನಿ ಪ್ರಕಾಶಯಿತರಿನ್ದ್ರ! ತಥಾ ಚ ಯಾಸ್ಕಃ ಇನ್ದ್ರ ಇರಾಂ ದೃಣಾತೀತಿ ವೇರಾಂ ದದಾತೀತಿ ವೇರಾಂ ದಧಾತೀತಿ ವೇರಾಂ ದಾರಯತ ಇತಿ ವೇರಾಂ ಧಾರಯತ ಇತಿ ವೇನ್ದವೇ ದ್ರವತೀತಿ ವೇನ್ದೌ ರಮತ ಇತಿ ವೇನ್ಧೇ ಭೂತಾನೀತಿ ವಾ ತದ್ಯದೇನಂ ಪ್ರಾಣೈಃ ಸರ್ವೈಃ ಸಮೈಂಧತ್ತಾದಿಂದ್ರ ಸ್ಯೇಂಧ್ರತ್ವಮಿತಿ ವಿಜ್ಞಾಯತೇ - ೧೦.೮ ಇತಿ । ಏವಂಗುಣ ವಿಶಿಷ್ಟ । ಪರಮಾತ್ಮನ್! ತ್ವಂ **ಕ್ರತೂ** ಕರ್ಮ ಸ್ವವಿಷಯಜ್ಞಾನಂ ವಾ **ನಃ** ಅಸ್ಮಭ್ಯಂ **ಆ ಭರ** ಆಹರ ಪ್ರಯಚ್ಛೇತ್ಯರ್ಥಃ । ತತ್ರ ದೃಷ್ಟಾಂತಃ **ಪಿತಾ ಪುತ್ರೇಭ್ಯೋ ಯಥಾ** ಲೋಕೇ ವಿದ್ಯಾಂ ಧನಂ ವಾ ಪ್ರಯಚ್ಛತಿ ತಥಾ ನೋಽಸ್ಮಭ್ಯಂ ಶಿಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾಂ ಧನಂ ವಾ ಪ್ರಯಚ್ಛ । ಹೇ **ಪುರುಹೂತ!** ಬಹುಭಿರಾಹುತೇನ್ದ್ರ!

ಯಾಮನಿ ಸರ್ವೈಃ ಪ್ರಾಪ್ತವ್ಯೇ ಅಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರಕೃತೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಿ ಜೀವಾ ವಯಂ **ಜ್ಯೋತಿಃ** ಪರಂ ಜ್ಯೋತಿ ರಶೀಮಹಿ ಸೇವೇಮಹಿ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಇನ್ದ್ರಸ್ಯೈನ್ದ್ರತ್ವಮ್ । ಇದಂ ಕರಣಾದಿತ್ಯಾಯಗ್ರಯಣಃ । ಇದಂ ದರ್ಶನಾದಿತ್ಯೌಪಮನ್ಯವಃ । ಇನ್ದ್ರತೇರ್ವೈಶ್ವರ್ಯ ಕರ್ಮಣಃ । ಇಞ್ಛತ್ರೂ ಣಾಂ ದಾರಯಿತಾ ವಾ ದ್ರಾವಯಿತಾ ವಾ ದರಯಿತಾ ಚ ಯಜ್ವನಾಮ್ ಇತಿ ಚ *ನೈ.ದೈ.೪.೮* ॥ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನೇ, **ನಃ** ನಮಗೆ, ಕ್ರತುಮ್ - ಪ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು - ಸದ್ಬುದ್ಧಿಯ ಮೂಲಕ ಸತ್ಕರ್ಮವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು, **ಶಿಕ್ಷ** ವಿದ್ಯೋಪಾದಾನೇ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕಲಿಸು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡು ಗ್ರಹಿಸು ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲೂ ಕೊಡು ದಾನ ಮಾಡು ಎಂದೂ ಉಪಯೋಗವಾಗಿವೆ, **ಪಿತಾ ಪುತ್ರೇಭ್ಯಃ** ತಂದೆಯು ಮಗನಿಗೆ ಕೊಡುವಂತೆ, **ಆಭರ** ಅನುಗ್ರಹಿಸು, **ಪುರುಹೂತಾ** ಬಹುಭಿಃ ಯಜಮಾನೈಃ ಆಹೂತಃ ಬಹುಸ್ತುತಃ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ಯಾಮನೀ** ಯಾನ್ತಿದೇವಾ ಯಸ್ಮಿನ್ ಸಃ ಯಮಾ **ಯಜ್ಞಃ** ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ, **ಜೀವಾಃ** ಜೀವಾತ್ಮರಾದ ನಾವು, **ಜ್ಯೋತಿಃ** ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸೂರ್ಯನನ್ನು, **ಅಶೀಮಹಿ** ಪಡೆಯುವಂತಾಗಲಿ. ಸೇವಿಸುವಂತಾಗಲಿ.

ಬಹಳ ಯಜ್ಞಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಯಜ್ಞಕರ್ತೃಗಳಿಂದ ಆಹ್ವಾನಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುವ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನೇ ಜೀವಿಗಳಾದ ನಮಗೆ ಸದ್ಬುದ್ಧಿಯ ಮೂಲಕ ಸತ್ಕರ್ಮ ಮಾಡುವ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನೂ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಪ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ತಂದೆಯು ಮಗನಿಗೆ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ನೀಡುವ ಪರಿಯಲ್ಲೇ ಅನುಗ್ರಹಿಸು.

ಬಹುಯಜನ-ಬಹುಯಾಜಿಭಾವಿತನೆ ಭಗವಂತನೆ!
ನಮಗೆ ಮನುಜರ್ಗೆ ಸದ್ಬುದ್ಧಿಯಿಂ ಸತ್ಕ್ರಿಯಾರ್ಥಂ
ಪ್ರೇರಣೆಯನೀವುದಯ್ ತಂದೆಮಕ್ಕಳ್ಗೆ ನಲವಿಂ
ಜ್ಞಾನಮಂ ಕುಡುವಂದದಿಂ ಸದಾ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಿಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೬೦

ರೇಭಃ ಕಾಶ್ಯಪಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಮಾ ನ ಇನ್ದ್ರ ಪರಾ ವೃಣಗ್ಭವಾನಃ ಸಧಮಾದ್ಯೇ ।

೧ ೨ ೩ ೨ು ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ತ್ವಂ ನ ಊತೀ ತ್ವಮಿನ್ನ ಆಪ್ಯಂ ಮಾನ ಇನ್ದ್ರ ಪರಾ ವೃಣಕ್ ॥

೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨೦ ೩
ಮಾ - ನಃ - ಇನ್ದ್ರ - ಪರಾ - ವೃಣಕ್ । ಭವ - ನಃ - ಸಧಮಾದ್ಯೇ - ಸಧ -

೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩
ಮಾದ್ಯೇ ॥ ತ್ವಂ - ನಃ - ಊತೀ - ತ್ವಂ - ಇತ್ - ನಃ - ಆಪ್ಯಮ್ ॥ ಮಾ - ನಃ

೧ ೨೦ ೩
- ಇನ್ದ್ರ - ಪರಾ - ವೃಣಕ್ ॥ *೮.೨೬೦ ॥*

ಆಙ್ಗಿಗಸ್ಯ ಸ್ವಪಸಃ ಸಾಮನಿದ್ವೇ । ಆಙ್ಗಿಗಸ್ಯ ಸ್ವಪಸಿಃ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩೦ ೧ ೨ ೨ ೧ ೦ ೨
೨೬೦.೧. ಮಾನಇನ್ದ್ರಾ ॥ ಪರಾವಾ೨೩ರ್ಣಾ೨ಕ್ । ಭವಾನಃಸಧಮಾ

೨ ೨ ೧ ೦ ೦ ೨ ೨
೨೧ದೀ೨೩ಯಾ೩ ॥ ತ್ವನ್ನಊತೀತ್ವಮಿನ್ನಆಪೀ೨೩ಯಾ

೧೧ ೦ ೨ ೨
ಮ್ ॥ ಮಾನಇನ್ದ್ರಪರಾವೃಣಾ೨೩೧ಉವಾ೨೨೩ ॥ ಊ

೫
೨೩ಳಪಾ ॥ *ದೀ - ೬ । ಪ - ೬ । ಮಾ - ೮ । ಶ್ಯೈ । ೨೬ ॥ ೪೪೯ ॥*

೨೬೦.೨. ೩೦ ೪೫ ೪೫೦ ೩ ೨^ ೩೦ ೪೫ ೨೧೦
ಮಾನಇನ್ದ್ರಪರಾ । ವೃಣಾಕ್ । ಮಾನಇನ್ದ್ರಾ ॥ ಪರಾವಾ

೨ ೧೨೦ ೧೦ ೨
೨ಿಇಣಾ೯ಕ್ । ಭವಾ೨ಿನಃಸ । ಧಮಾದಾ೨ಿಇಯಾಇ ।

೧ ೦ ೧ ೧೦ ೨೦ ೧
ತ್ವನ್ನಊತೀ೨ಿ । ತ್ವಮಿನ್ನಾ೨ಿಆಪಿಯಾಮ್ ॥ ಮಾನಾ

೨ ೧೦ ೨ ೧
ಆ೨ಿಇಇನ್ದ್ರಾ ॥ ಪರಾವಾ೨ಿಇಣಾ೯೨ಇ೪ಇಕ್ । ಓ೨ಿ

ಇ೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ- ೧೦ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೧೨ । ಘಾ । ೨೭ ॥ ೪೫೦ ॥

ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! **ನಃ** ಹವಿಷಾಂ ಪ್ರದಾತ್ಯ್ರ್ನ್ ಅಸ್ಮಾನ್ **ಮಾ ಪರಾವೃಣಕ್** ಮಾ ಪರಿತ್ಯಾಕ್ಷೀಃ ವೃಜೀವರ್ಜನೇ ರೌಧಾದಿಕಃ । ಲಙ್‌ರೂಪಂ ತದೇವಾಹ ತ್ವಂ **ನೋಽಸ್ಮಾಕಂ ಸಧಮಾದ್ಯೇ** ಸಹ ಮಾದನ ಹೇತುಭೂತೇಯಜ್ಞೇ ಸೋಮಪಾನಾಯಭವ । ಕಿಂಚ । ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! **ನೋಽಸ್ಮಾನ್ ತ್ವಮೇವ ಊತೀ** ಊತ್ಯಾಂ ಸ್ಥಾಪಯ । ಯದ್ವಾ ಊತೀ ವ್ಯತ್ಯಯೇ ನ ಕರ್ತರಿ ಕ್ತಿಚಾ ನಿಪಾತಿತಃ ತ್ವಮೇವಾಸ್ಮಾಕಂ ರಕ್ಷಿತಾ ಖಲು । ತಥಾ **ತ್ವಮಿತ್** ಇದವಧಾರಣೇ ತ್ವಮೇವ ನೋಽಸ್ಮಾಕಮ್ **ಆಪ್ಯಂ** ಜ್ಞಾತವ್ಯಮ್ । ತ್ವಮೇವ ಬಂಧುರಿತ್ಯರ್ಥಃ । ಅತ ಏವ **ಮಾ ನ ಇನ್ದ್ರಃ** ಪರಾವೃಣಗಿತಿ ಗತಾರ್ಥಃ ॥ ಸಧಮಾದ್ಯೇ ಸಧಮಾದ್ಯಃ ಇತಿ ಚ ಪಾಠೌ ॥

೪೪ನೆಯ ಸಾಮಗಾನದ ಊಽಇ೪ಪಾ ನಿಧನವನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಹುಭಾರ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋಗುವವರು ಹೊಂದಿಸುವ ಆಕ್ರಾನ್ತ ಸ್ವರದಂತೆ ಗಾನಮಾಡಬೇಕು - ವರದರಾಜ ಭಾಷ್ಯ ಪ್ರತಿಹಾರಸೂತ್ರ, ೧೫.೮.

ಇನ್ದ್ರ ಇನ್ದ್ರನೇ, ನಃ ಯಜ್ಞಕರ್ತೃಗಳಾದ ನಮ್ಮನ್ನು, **ಮಾ ಪರಾ ವೃಣಕ್** ದೂರಮಾಡಬೇಡ ತ್ಯಜಿಸಬೇಡ, ನಃ ಸದಮಾದ್ಯಃ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ

ಆನಂದವನ್ನನುಭವಿಸು, ನಮ್ಮ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಭೂತವಾದ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿನ ಸೋಮಪಾನಕ್ಕಾಗಿ, ಭವ ದಯಮಾಡು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿರು, ನಃ ನಮಗೆ ತ್ವಮೇತತ್ ಊತೀಭವ ನೀನೇ ರಕ್ಷಕನಾಗಿರು, ತ್ವಂ ನಃ ಆಪ್ಯಃ ನೀನು ನಮ್ಮ ಬಂಧುವಾಗಿದ್ದೀಯೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬೇಡ, ನಃ ಮಾಪರಾ ವೃಣಕ್ ನಮ್ಮನ್ನು ದೂರಮಾಡಬೇಡ.

ಭಗವಂತನಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ! ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವ ನಮ್ಮನ್ನು ದೂರ ಮಾಡದೆ ತ್ಯಜಿಸದೆ, ನೀನೇ ನಮ್ಮ ಬಂಧುವೂ ರಕ್ಷಕನೂ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯದೆ ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಸಂತೋಷಪಡಿಸು. ನೀನೂ ಆನಂದ ಪಡು.

ದೇವನೆ! ಪುರಂದರನೆ! ಯಾಜಕರನೆಮ್ಮನೆಂದುಂ
ದೂರಗೆಯ್ಯದಿರಯ್, ತ್ಯಜಿಸದಿರಯ್! ನೀನೆ ನಿಚ್ಚಂ।
ಬಂಧು, ರಕ್ಷಕನೆಂದುಮೆಮಗೆ ಮರೆಯದೆ ನೆನಪಿನಿಂ
ನಮ್ಮೊಡನೆ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು ನಲವನೀವುದು ನಲಿಯುತುಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೬೧

ಮೇಧಾತಿಥಿಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೩ ೨೩ ೨೩೧ ೨
ವಯಂ ಘ ತ್ವಾ ಸುತಾವನ್ತ ಆಪೋ ನ ವೃಕ್ತ ಬರ್ಹಿಷಃ ।

೩೧೨ ೩೧೨ ೩೧೨೩ ೧೨
ಪವಿತ್ರಸ್ಯ ಪ್ರಸ್ರವಣೇಷು ವೃತ್ರಹನ್ಪರಿ ಸ್ತೋತಾರ ಆಸತೇ ॥ ೯.೨೬೧ ।

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩
ವಯಂ - ಘ - ತ್ವಾ - ಸುತಾವನ್ತಃ । ಆಪಃ - ನ - ವೃಕ್ತಬರ್ಹಿಷಃ - ವೃಕ್ತ - ಬ

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩
ರ್ಹಿಷಃ । ಪವಿತ್ರಸ್ಯ - ಪ್ರಸ್ರವಣೇಷು - ಪ್ರ - ಸ್ರವಣೇಷು - ವೃತ್ರಹನ್ - ವೃತ್ರ

೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩
- ಹನ್ - ಪರಿ - ಸ್ತೋತಾರಃ - ಆಸತೇ ॥ ೯.೨೬೧ ॥

ಆಷ್ಕಾರಣಿಧನಂ ಕಾಣ್ವಮ್ ॥ ಕಣ್ವೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೨ ೪೦ ೫೦ ೪ ೫ ೧ ೦ ೨ ೧
೨೬೧.೧. ವಯಂಘಾಽ೩ತ್ವಾಸುತಾವನ್ತಾಃ ॥ ಆಪೋನವೃ । ಕ್ತಬಾಽ

೨ ೧ ೨ ೧ ೨ ೩ ೨ ೧
೨೩ರ್ಹಿಷಾಉ । ವಾಽ೩೨ । ಪವಿತ್ರಸ್ಯಾ । ಪ್ರಸ್ರವಣಾಇ ।

೨ ೧ ೫ ೧ ೨ ೧೦ ೦ ೨
ಷುವೃತ್ರಾಽ೨೩೪ಹಾನ್ ॥ ಪಾಽ೨೩ರೀ ॥ ಸ್ತೋತಾರಃ ।

೧೦ ೩ ೧೧೧
ಆಸಾಽ೨೩೪೫ತಾಽ೬೫೬ಇ ॥ ಆಽ೨೩೪೫ಷ್ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೭ । ಕೇ । ೨೮ ॥ ೪೫೧ ॥

ಮಹಾವೈಷ್ಟಂಭಮ್ । ವಿಷ್ಟಂಭೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪೦ ೫೦ ೪ ೫ ೪ ೫ ೦ ೪೦ ೫ ೪೦ ೫೦ ೪
೨೬೧.೨. ಔಹೋವಾ । ವಯಂಘತ್ವಾಸುತಾವನ್ತಃ । ಔಹೋವಾ ॥

೧೦ ೦ ೦ ೨
ಔಹೋಇ । ಆಪೋನವೃಕ್ತಬರ್ಹಿಷಃ । ಪವಾಇತ್ರಾಽ೩

೨ ೧ ೦ ೨ ೨ ೨ ೦
ಸ್ಯಾ । ಪ್ರಸ್ರವಣೇಷುವಾಽ೧ತ್ರಾ೯ಽ೩ಹಾನ್ । ಔಹೋಽ

೧೦ ೦ ೦ ೦ ೦ ೨
೩ಇ । ಔಹೋಇ ॥ ಪರಿಸ್ತೋತಾರಆಸತೇ । ಪರಾಇಸ್ತೋ

೨^ ೩೦೨೧ ೨ ೪ ೫ ೪
ಽ೩ತಾ ॥ ರಆಸತಾ । ಔಽ೩ಹೋವಾ । ಹೋಽ೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೧೭ । ಪ - ೧೫ । ಮಾ - ೧೧ । ಞ । ೨೯ ॥ ೪೫೨ ॥

ಅಭಿನಿಧನಂ ಕಾಣ್ವಮ್ । ಕಣ್ವೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫೦ ೪ ೫ ೪ ೫ ೪ ೫ ೩
೨೬೧.೩. ಔಹೋಹೋಹಾಇ । ಆಇಹೀ । ವಾಯಾಮ್ ॥ ಘಾಽ೨

೫ ೨ ^ ೩ ೫ ೨ ^ ೩ ೫
೩೪ತ್ವಾ । ಸೂತಾವಾಽ೨೩೪ನ್ತಾಃ । ಆಪೋನಾಽ೨೩೪ವೃ ।

೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೩ ೫ ೨ ೩
ಕ್ತಾಬರ್ಹಿಷಾಃ । ಐಹೋಇ । ಆಽ೨೩೪ಇಹೀ । ಪಾವಿತ್ರಾ

೫ ೨ ^ ೩ ೫ ೨೦ ೧
ಽ೨೩೪ಸ್ಯಾ । ಪ್ರಾಸ್ರಾವಾಽ೨೩೪ಣೇ । ಷೂವೃತ್ರಹಾನ್ ।

೨೦ ೧ ೩ ೫ ೨ ೩ ೫ ೩
ಐಹೋಇ । ಆಽ೨೩೪ಇಹೀ ॥ ಪಾರಿಸ್ತೋಽ೨೩೪ತಾ ॥ ರ

೨ ೪ ೩ ೫
ಆಽ೩ಸಾಽ೫ತಾಽ೬೫೬ಇ ॥ ಆಽ೨೩೪ಭೀ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೧೭ । ಮಾ - ೧೨ । ಘಾ । ೩೦ ॥ ೪೫೩ ॥

ಮಹಾವೈಷ್ಟಂಭಮ್ । ವಿಷ್ಟಂಭೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೪ ೫ ೪ ೫ ೦ ೪ ೫ ೧ ೦ . ೨
೨೬೧.೪. ವಯಂಘತ್ವೋಹಾಇ । ಸುತಾವನ್ತೋವಾ ॥ ಆಪೋನ

೧ ೨ ೧ ೨ ೨
ವೃ । ಕ್ತಬಾರ್ಹಾಽ೧ಇಷಾಽ೨೩ಃ । ಹೋವಾಽ೩ಹಾಇ ।

೧ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨
ಪವಿತ್ರಸ್ಯಪ್ರಸ್ರವಣೇ । ಷುವಾತ್ರಾಽ೧ಹಾಽ೨೩ನ್ ।

೧ ೨ ೨ ೧ ೨ ೧
ಹೋವಾಽ೩ಹಾಇ ॥ ಪರಾಇಸ್ತೋಽ೧ತಾಽ೨೩ । ಹೋ

೨ ೨ ೧ ೧ ^ ೩ ೫೦ ೦
ವಾಽ೩ಹಾ । ರಆಽ೨೩ ॥ ಸಾಽ೨ತಾಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥

೩ ೫
ದೀಽ೨೩೪ಶಾಃ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೧೩ । ಮಾ - ೧೦ । ಬೌ । ೩೧ ॥ ೪೫೪ ॥

ಹೇ **ವೃತ್ರಹನ್** ತ್ವಾ ತ್ವಾಮ್ **ವಯಂ ಘ** ಖಲು **ಸುತಾವನ್ತಃ** ಸೋಮಾಭಿಷುತವನ್ತಃ **ಆಪೋನ** ಆಪ ಇವ ಪ್ರವಣಮಭಿಗಚ್ಛಾಮಃ । **ಪವಿತ್ರ ಸ್ಯ** ಸೋಮಸ್ಯ ಪ್ರಸ್ರವಣೇಷು **ವೃಕ್ತಬರ್ಹಿಷಃ** ಸ್ತೀರ್ಣ ಬರ್ಹಿಷಃ ಸ್ತೋತಾರಶ್ಚ ತ್ವಾಂ ಪರ್ಯುಪಾಸತೇ ॥

ವೃತ್ರಹನ್ ವೃತ್ರರೂಪೀ ನಮ್ಮನ್ನು ಆವರಿಸಿರುವ ಬಾಹ್ಯಾಂತರ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ತ್ವಾ** ನಿನಗಾಗಿಯೇ, **ವಯಂ** ನಾವು, **ಪವಿತ್ರಸ್ಯ ಸುತವಂತಃ ಪ್ರಸ್ರವಣೇಷು** ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಪವಿತ್ರವಾದ ಸೋಮರಸವನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಾಗ, **ಆಪೋನ** ಯಥಾ ಆಪಃ ನದ್ಯಃ ನಿಮ್ನಸ್ಥಾನೇಷು ದ್ವೀಪಂ ಪರಿವಾರ್ಯವ್ಯವತಿಷ್ಠನ್ತೇ ತದ್ವತ್ ವಯಂ ಸ್ತೋತಾರಶ್ಚ ತ್ವಾಂ ಪರಿವಾರ್ಯ ವ್ಯವತಿಷ್ಠಾಮ ಇತ್ಯರ್ಥಃ - ಏಂ. ಹರಿಯುವ ನೀರು ನದೀ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡುಗಡ್ಡೆ ದ್ವೀಪಗಳನ್ನು ಸುತ್ತುವರೆದಿರುವಂತೆ ಸ್ತೋತೃಗಳು ನಿನ್ನನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ ಅಥವಾ ನೀರು ತಗ್ಗಾದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹರಿಯುವಂತೆ ಹಿಂಡುತ್ತಿ

ರುಪ ಸೋಮರಸ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ ಅಥವಾ ಕೆರೆ ಕಟ್ಟೆ ಸಾಗರಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದ ನೀರು ಇರುವಂತೆ ಸ್ತೋತೃಗಳು ನಿನ್ನನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ವೃತ್ತ ಬರ್ಹಿಷಃ ನೀನು ವಿರಾಜಮಾನನಾಗಬೇಕೆಂದು ನಿನಗಾಗಿ ಕುಶಾಸನವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಸ್ತೋತಾರಃ ಸ್ತೋತೃಗಳು, ಪರಿ ಆಸತೆ ಉಪಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪಾಪನಾಶಕನೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಆವರಿಸಿರುವ ಬಾಹ್ಯಾಭ್ಯಂತರ ಶತ್ರುನಾಶಕನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನೇ. ನೀರು ಕೆರೆ ಕಟ್ಟೆ ಸಾಗರಗಳನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿರುವಂತೆ ನೀರು ದ್ವೀಪಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಲೂ ಆವರಿಸಿರುವಂತೆ ಸ್ತೋತೃಗಳು ನಿನ್ನನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಿ ನೀನು ವಿರಾಜಮಾನನಾಗಲು ಪವಿತ್ರ ಕುಶಾಸನವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ ನಿನ್ನ ಪರಿಚರ್ಯೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಉಪಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ನಮ್ಮನಾವರಿಸಿರ್ಪ ಬಾಹ್ಯಾಂತರಾರಿಹರನೆ!
ಪಾಪಹರನೆ! ಜಲಾಶಯಂಗಳಂ ಸಲಿಲಮೆಂದುಂ ।
ಆಶ್ರಯಿಸಿದಂದದಿಂ ಸ್ತೋತೃಗಳ್ ನಿನ್ನನೊಲ್ದು
ನಚ್ಚಿದರ್; ನಿನಗಿತ್ತರೀ ಕುಶಾಸಂದಿಯಂ ತಾಮ್ ॥

ಋಕ್ - ೨೬೨

ಭರದ್ವಾಜಃ/ ಶಂಯುಃ ಬಾರ್ಹಸ್ಪತ್ಯಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಯದಿನ್ದ್ರನಾಹುಷೀಷ್ವಾ ಓಜೋ ನೃಮ್ಣಂ ಚ ಕೃಷ್ಟಿಷು ।

೨ ೩ ೧೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ಯದ್ವಾ ಪಞ್ಚ ಕ್ಷಿತೀನಾಂ ದ್ಯುಮ್ನಮಾ ಭರ ಸತ್ರಾ ವಿಶ್ವಾನಿ ಪೌꣳಸ್ಯಾ

ಸ್ವ - ೧೦ । ಉ - ೧ । ಧಾ - ೬೨ । ಪಾ ॥

೨ ೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಯತ್ - ಇನ್ದ್ರ - ನಾಹುಷೀಷು - ಆ । ಓಜಃ - ನೃಮ್ಣಂ - ಚ - ಕೃಷ್ಟಿಷು ॥ ಯ

೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦
ತ್ - ವಾ - ಪಞ್ಚ - ಕ್ಷಿತೀನಾಂ - ದ್ಯುಮ್ನಂ - ಆ - ಭರ ॥ ಸತ್ರಾ - ವಿಶ್ವಾನಿ -

೧ ೨೦
ಪೌಂಸ್ಯಾ ॥ ೧೦.೨೬೨ ॥

ಆ - ೫೦ । ಅ - ೨೧ । ಪ - ೧೯೧ । ಪ । ದ - ೭ ॥

ಇತಿ ಸಪ್ತಮೀ ದಶತಿಃ ॥ ೭ ॥ ತೃತೀಯಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೩ ॥

ಶ್ನೌಷ್ಟೀಗವಮ್ । ಶ್ನುಷ್ಟೀಗುರ್ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫೦ ೦ ೪ ೫ ೪೦ ೫ ೦ ೫ ೧
೨೬೨.೧. ಓಹಾಇ । ಯದಿನ್ದ್ರನಾ । ಹುಷೀಷೂ೨೬ವಾ । ಓಜೋ೭೨

೧ ೧
ನಾಮ್ಣಾ೭೨ಮ್ । ಚಕೃಷ್ಟಿ । ಷೂ । ಐ೭೨ಹೀ೭೧ಆಇಹೀ

೧ ೨ ೧
೭೨ । ಹಾ೭೨ಊಊವಾಇ । ಯಾ೭೧ದ್ವಾ೭೨ಪಾಞ್ಚಾ

೦ ೧
೭೨ । ಕ್ಷಿತೀನಾಮ್ । ಐ೭೨ಹೀ೭೧ಆಇಹೀ೭೨ । ಹಾ೭೨

೧ ೨ ೧ ೦ ೨ ೧
ಊಊವಾಇ ॥ ದ್ಯುಮ್ನಮಾಭ । ರಾ । ಐ೭೨ಹೀ೭೧ಆಇ

೧ ೨ ೧
ಹೀ೭೨ । ಹಾ೭೨ಊಊವಾಇ ॥ ಸಾ೭೧ತ್ರಾ೭೨ವಾಇ

੭੦
ಶ್ವಾ೨ | ನಿಪೌ ೦ ಸಿ | ಯಾ || ಐ೨ಹೀ೨೧ಆಇಹೀ೨ |

੧ ^ ೩ ೫೦ ೦ ೩
ಹಾ೨ಊ ಊವಾ೨ | ಯಾ೨೩ಳಔಹೋವಾ || ಊ

೫
೨೩ಳಪಾ ||

ದೀ - ೯ | ಪ - ೨೩ | ಮಾ - ೨೪ | ದ್ವೀ | ೩೨ || ೪೫೫ ||

ತ್ರಯೋವಿಂಶತಿಸ್ತೃತೀಯಃ ಖಣ್ಡಃ || ೩ || ದಶತಿಃ || ೭ ||

ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ! ನಾಹುಷೀಷು** ನಹುಷ ಇತಿ ಮನುಷ್ಯನಾಮ - ನಿ.೨.೩.೯, ತತ್ಸಂಬಧಿನೀಷು **ಕೃಷ್ಟಿಷು** ಪ್ರಜಾಸು ಆಕಾರಃ ಸಮುಚ್ಚಯೇ ಯಚ್ಚ **ಓಜೋ** ಬಲಂ **ನೃಮ್ಣಂ** ಧನಂ ಚ ವಿದ್ಯತೇ | **ಯದ್ವಾ** ಯಚ್ಚ **ಪಂಚ** ಪಂಚಾನಾಂ **ಕ್ಷಿತೀನಾಮ್** | ನಿಷಾದಪಂಚಮಾಶ್ಚತ್ವಾರೋ ವರ್ಣಾಃ ಪಂಚ ಕ್ಷಿತಯಃ ತೇಷಾಂ ಸ್ವಭೂತಮ್ | **ದ್ಯುಮ್ನಂ** ದ್ಯೋತಮಾನಮನ್ನಂ ತತ್ಸರ್ವಮಸ್ಮಭ್ಯಂ **ಆಭರ** ಆಹರ ಪ್ರಯಚ್ಛ | ತಥಾ **ಸತ್ರಾ** ಮಹಾನ್ತಿ **ವಿಶ್ವಾನಿ** ಸರ್ವಾಣಿ **ಪೌಂಸ್ಯಾ** ಪೌಂಸ್ಯಾನಿ ಬಲಾನಿ ಚಾಸ್ಮಭ್ಯಮಾಹರ ||

ಇನ್ದ್ರ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನೇ, **ನಾಹುಷೀಷು ಕೃಷ್ಟಿಷು** ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸ ಗನ್ಧರ್ವ ಮನುಷ್ಯರಾದಿ ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ಣಹ ಬನ್ಧನೇ ದಿವಾದಿ | ನಹ್ಯತಿ ಬಧ್ನಾತೀತಿ ನಹ್‌ಕ್ವಿಪಿ | ನಹ್ ರಾಗ, ತಂ ರಾಗ ಮೋಷಿತ ದಹತೀತಿ ನಹುಷ್ ಕ್ವಿಪಿ, ಯದ್ವಾ ನಹೋ ರಾಗಸ್ಯ ಉಷೋದಗ್ಧಾ ದಹನಕರ್ತಾ ನಹುಷಃ ಇಗುಪಧಜ್ಞಾಪ್ರೀಕಿರಃ ಕಃ | ಅಷ್ಟಾ. ೪.೧.೧೩೫ || ಇತಿ ಕಃ ಪ್ರತ್ಯಯೇ ಉಷಃ, ರಾಗಬನ್ಧನಾದಿಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿಯಿಂದ ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಿರುವ, ಕೃಷ್ಟಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ದೇಹಿಗಳಲ್ಲಿ, ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರಲ್ಲಿ, ಕೃಷ್ಟಯಃ ವಿಕೃಷ್ಟದೇಹಾಃ

ನಿರು.೧೦.೨೨, ಕೃಷ್ಣ ಶಬ್ದಾನ್ ಮಧುವರ್ತೀಯ ಇಕಾರಶ್ಛಾನ್ದಸಃ ಪ್ರಶಸ್ತಾರ್ಥೇ || ಓಜಿ - ಓಜೋವಾ ಅಗ್ನಿಃ - ಕಾಠ.೨೦.೧೦ । ಆತ್ಮಬಲಿ, ಚ ಮತ್ತು, ನೃಮ್ಣಂ ಬಲನಾಮ - ನಿಘಂ.೨.೯., ಶಾರೀರಕ ಬಲ, **ಯತ್ ವಾ** ಮತ್ತು, **ಪಂಚ** ಐದು, ಚಾತುವರ್ಣದವರು ಮತ್ತು ನಿಷಾದರು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಯೋಗಭೂಮಿಯ ಜ್ಞಾನ ಪಂಚಕ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯ ವಿಷಯಕವಾದ ಭೋಗ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ರಹಿತ ಸಂಯಮ ಜ್ಞಾನ ವೈರಾಗ್ಯ ಪರಮಾದರ್ಶನಾದಿಗಳು, **ಕ್ಷಿತೀನಾಮ್** ಭೂಮಿಗಳ, ಕ್ಷಿತಸ್ಯ ಮನುಷ್ಯನಾಮ - ನಿ.೨.೩.೬., ರಾಕ್ಷಸರು ಪಿಶಾಚರು ಹಾಗೂ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿರುವ, **ಪಂಚಕ್ಷಿತೀನಾಮಾ** ಐದೂ ಜನರಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ತ ಜನರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಒಂದಾಗಿರುವ ಸಮಸ್ತ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು, **ದ್ಯುಮ್ನಮ್** ಅನ್ನವನ್ನು, ದ್ಯೋತತೇ ರ್ಯಶೋ - ನಿರು.೫.೫. ಯಶಸ್ಸನ್ನು, ಸತ್ರಾ ವಿಶ್ವಾನಿ ಪೌಂಸ್ಯಾ - ಸತ್ರಾ ಸತ್ಯನಾಮ - ನಿಘಂ.೩.೧೦., ಸಮಸ್ತವಾದ ಮಹಾಮಹಿಮೆ ಯ ಸತ್ಯ ಪುರುಷಾರ್ಥಸಾಧಕವಾದ ಜ್ಞಾನೇನ್ದ್ರಿಯ ಕರ್ಮೇನ್ದ್ರಿಯಗಳ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು **ಆಭರ** ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ತುಂಬು ಅನುಗ್ರಹಿಸು.

ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನೇ ಜೀವನ್ಮುಕ್ತರಲ್ಲಿರುವ ಆತ್ಮಬಲವನ್ನೂ ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸ ಗನ್ಧರ್ವ ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿರುವ ಭೋಗಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನೂ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಸಾಧಕವಾದ ಶಾರೀರಕ ಬಲವನ್ನೂ ಸಮಸ್ತರೂ ಏಕಮನಸ್ಕರಾಗಿ ಒಂದಾಗಿ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿದ ಸಮಸ್ತ ಜನರ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಬೆಂಬಲದಿಂದುಂಟಾಗುವ ಧೈರ್ಯ ಸಾಹಸಗಳನ್ನೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸು.

ಇಂದ್ರನೆ! ಸದೇಹಮುಕ್ತರೊಳಿರ್ಪ ಸತ್ತ್ವಬಲಮಂ
ಯಕ್ಷರಕ್ಷೋಮನುಜಗಂಧರ್ವರೊಳ್ಪುಸಿರಿಯಂ ।
ಪುರುಷಾರ್ಥಕರಮೆನಿಪ ಕರಣತ್ರಯದ ಬಲ್ಮೆಯಂ
ಸರ್ವಜನತೆಯ ಶಕ್ತಿಸಾಹಸಂಗಳನೀವುದಯ್ ॥

ಮೇಧಾತಿಥಿಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ಸತ್ಯಮಿತ್ಥಾ ವೃಷೇದಸಿ ವೃಷಜೂತಿರ್ನೋಽವಿತಾ ।

೨ ೩ ೩೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ವೃಷಾ ಹ್ಯುಗ್ರ ಶೃಣ್ವಿಷೇ ಪರಾವತಿ ವೃಷೋ ಅರ್ವಾವತಿ ಶ್ರುತಃ ॥

೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩
ಸತ್ಯಂ - ಇತ್ಥಾ - ವೃಷಾ - ಇತ್ - ಅಸಿ । ವೃಷಜೂತಿಃ - ವೃಷ - ಜೂತಿಃ - ನಃ -

೨ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨೦ ೩
ಅವಿತಾ ॥ ವೃಷಾ - ಹಿ - ಉಗ್ರ - ಶೃಣ್ವಿಷೇ - ಪರಾವತಿ ॥ ವೃಷಾ - ಉ - ಅ

೧ ೨ ೩ ೨
ರ್ವಾವತಿ - ಶ್ರುತಃ ॥ ೧.೨೬೩ ॥

೦

ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ ವೃಷಕಮ್ । ಇನ್ದ್ರೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೪ ೫ ೪೦ ೪ ೧ ೦ ೦
೨೬೩.೧. ಸತ್ಯಮಿತ್ಥಾವೃ । ಷಾಽ೫ಇದಸಾಇ ॥ ವೃಷಜೂತಿರ್ನೋವಿ

— ೧ ೦ ಅ — ೦ ೧
ತಾಽ೨ । ವೃಷಾಹ್ಯುಗ್ರಾಶೃಣ್ವಿಷಾಽ೨ಇ । ಪರಾವತಾಇ ॥

೨ ೧ ೨ ೧
ವೃಷೋಽ೨೩ರ್ವಾ ॥ ವತಾಇಶ್ರೂಽ೨೩ತಾಽ೩೪೩: । ಓ

ಽ೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೭ । ಭೇ । ೩೩ ॥ ೪೫೬ ॥

ಇತಿ ಗ್ರಾಮೇ ಗೇಯಗಾನೇ ಸಪ್ತಮಸ್ಯಾರ್ಧಃ ಪ್ರಪಾಠಕಃ ॥

ಹೇ **ಉಗ್ರ!** ಉದ್ಗೂರ್ಣೇರಿನ್ದ್ರಃ ತ್ವಂ **ಸತ್ಯಮ್ ಇತ್ಥಾ** ಇತ್ಥಂ **ವೃಷೇತ್** ಕಾಮಾನಾಂ ವರ್ಷಕ ಏವಾಸಿ । **ವೃಷಜೂತಿಃ** ವೃಷಭಿಃ ಸೇಕ್ತೃಭಿಃ ಸೋಮರಸಸ್ಯ ಸೋತೃಭಿರ್ಶ್ಹಾಹೂತೋ **ನಃ** ಅಸ್ಮಾನ್ **ಅವಿತಾ** ರಕ್ಷಿತಾ ಭವಸಿ । **ವೃಷಾಹಿ** ಸೇಚಕ ಏವ **ಶೃಣ್ವಿಷೇ** ಶ್ರೂಯಸೇ । **ಪರಾವತಿ** ದೂರೇऽಪಿ **ವೃಷೇವ** ಕಾಮಾನಾಂ ಸೇಚಕ ಏವಾऽಸಿ ॥ **ಅರ್ವಾವತಿ** ಸಮೀಪೇऽಪಿ **ವೃಷಾ** ಸೇಚಕ ಏವ **ಶ್ರುತಃ** ಅಶ್ರೂಯತ । ಅವಿತಾ ಅವೃತಃ ಇತಿ ಚ ಪಾಠೌ ॥

ಉಗ್ರ ಅಪ್ರಸಹ್ಯ ತೇಜಸ್ವಿಯೂ ಅತ್ಯದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ವೃಷ ಜೂತಿಃ** ಜೂತಿರ್ಗತಿಃ - ನಿರು.೧೦.೨೮., ಸುಖಕಾರಕಗಳಾದ ಸಮಸ್ತ ಭೋಗ ಭಾಗ್ಯಗಳಿಗೆ ಗತಿಯಾಗಿ ಆಶ್ರಯವಾಗಿರುವುದು, ವೃಷಸ್ಯೇವ ಗಮನಂ ಯಸ್ಯಸ ವೃಷಜೂತಿಃ ವೃಷಭದಂತೆ ಓಡಾಡುವುದು, ನಃ ನಮ್ಮ, **ಅವಿತಾ** ರಕ್ಷಕನಾಗಿರುವುದು, **ಪರಾವತೀ** ದೂರದೇಶದಲ್ಲೂ ಹೊರಗೂ, **ಅರ್ವಾ ವತೀ** ಬಹುಸಮೀಪದಲ್ಲೂ, ಒಳಗೂ, **ವೃಷೇತವ** ಕಾಮವರ್ಷಕನೆಂಬುದು ವರದಾಯಕನೆಂಬುದು, **ಶ್ರುಣ್ವಿಷೇ** ವೇದಗಳು ಕೇಳಿಸುತ್ತಿರುವುದು, **ಶುಕ್ರಃ** ಪ್ರಾಖ್ಯಾತವಾಗಿರುವುದು ನಮ್ಮಿಂದ ಕೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದು, **ಇತ್ಥಾ** ಹೀಗೆಂಬುದು, **ಸತ್ಯಮ್** ಸತ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ.

ಬಹು ತೇಜಸ್ವಿಯೂ ಅದ್ಭುತ ಶಕ್ತಿವಂತನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನೇ ನೀನೇ ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ತ ಭೋಗಭಾಗ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಶ್ರಯನಾಗಿರುವುದೂ ದೂರದೇಶದಲ್ಲೂ ಸಮೀಪದಲ್ಲೂ ಒಳಗೂ ಹೊರಗೂ ನಮ್ಮ ರಕ್ಷಕನಾಗಿರುವುದೂ ವರದಾತನಾಗಿರುವುದೂ ಕಾಮವರ್ಷಕನಾಗಿರುವುದೂ ಹೀಗೆಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾಗಿರುವುದೂ ನಾವು ಕೇಳಿರುವುದೂ ವೇದಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತಿರುವುದೂ ಸತ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ.

ಅದ್ಭುತಬಲಿಷ್ಠನೇ । ತೇಜಸ್ವಿಯೆ! ಸುರೇಂದ್ರನೇ!
ನಮ್ಮೆಲ್ಲರೂರ್ಜಿಗಂ ಭಾಗ್ಯಕಂ ನೀನೆ ಹೇತು ।

ಒಳಹೊರಗಿನಿಂಕಾಯ್ವ ವಾಂಛಿತವರಪ್ರದಂ ನೀಂ
ಇಂತೊರೆವ ವೇದವಾಕ್ಯಂ ಕೇಳ್ದವದುವೆ ಸತ್ಯಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೬೪

ರೇಭಃ ಕಾಶ್ಯಪಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ३ ೧ ೨ ३ ೨ ३ ೧ ೨३ ೧೨
ಯಚ್ಛಕ್ರಾಸಿ ಪರಾವತಿ ಯದರ್ವಾವತಿ ವೃತ್ರಹನ್ ।

೧೨ ३ ೨ ३ ೧ ೨ ३ ೧ ೨ ३ ೨ ३ ೧ ೨
ಅತಸ್ತ್ವಾಗೀರ್ಭಿರ್ದ್ಯುಗದಿನ್ದ್ರಕೇಶಿಭಿಃ ಸುತಾ ವಾँ ಆ ವಿವಾಸತಿ ॥

೨ ३ ೧೨೦ ३ ೧೨ ३ ೧೨ ३
ಯತ್ - ಶಕ್ರ - ಆಸಿ - ಪರಾವತಿ । ಯತ್ - ಅರ್ವಾವತಿ - ವೃತ್ರಹನ್ - ವೃತ್ರ

೧೨೦ ३ ೨ ३ ೨ ३ ೨ ३ ೧
- ಹನ್ ॥ ಅತಃ - ತ್ವಾ - ಗೀರ್ಭಿಃ - ದ್ಯುಗತ್ - ದ್ಯು - ಗತ್ - ಇನ್ದ್ರ - ಕೇಶಿ

೨ ३ ೧ ೨ ३
ಭಿಃ । ಸುತಾವಾನ್ - ಆ - ವಿವಾಸತಿ ॥ ೨.೨೬೪ ॥

ದ್ಯೌತೇ ದ್ವೇ ದ್ವೈಗತೇ ವಾ । ದ್ವಯೋಃ ದ್ವಿಗದ್ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೨ ४ ೫ ४೦ ೫ ೧ ೨೦ ೧
೨೬೪.೧. ಯಚ್ಛಕ್ರಾऽ३ಸೀಪರಾವತೀ ॥ ಯಾದರ್ವಾವ । ತಿವಾ

೨ ^ ३ ೨ ನ ೨ ೨
ತ್ರಾऽ೧ಹಾऽ೨ನ್ । ಅತಾऽ३: । ಹೌऽ३ಹೋऽ३ವಾ ।

೧೦ ೦ ೨ — ೧
ತ್ವಾಗೀರ್ಭಿರ್ದ್ಯುಗದಿನ್ದ್ರಾಕೇऽ೧ಶಿಭೀऽ೨: ॥ ಸುತಾऽ೨

೧ ೩ ೫೦ ೦ ೨ ೧ ಏಂ
೩ ॥ ವಾಽ೨ ೪ ಆಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಏಽ೩ । ಏವಾಽ

೩ ೧೧೧
೨ಸತೀಽ೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೭ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೫ । ಞು । ೧ ॥ ೪೫೭ ॥

೪ ೫ ೪೦ ೫ ೦ ೪೫ ೪ ೨೦ ೧
೨೬೪.೨. ಯಚ್ಛಕ್ರಾಸಿಪರಾವತಿಯದೋಽಹಾಇ ॥ ವಾರ್ವಽ೩ತಾಇ

೬ . ೩ ೨ ೩೦ ೨ ೧
ವೃತ್ರಾಹಾಽ೨೩೪ನ್ । ಅತಾಽ೩೪ಸ್ತ್ವಾಗಾಇ । ಭಾಇದ್ಯುರ್

೨ ೧ ೨ — ೧ ೧ ^
ಗದಿ । ದ್ರಾಕೇಽ೧ಶಿಭೀಽ೨: ॥ ಸುತಾಽ೨೩ ॥ ವಾಽ೨ ೪

೩ ೫೦೦ ೧ ಏಂ ೩ ೧೧೧
ಆಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಏವಾಽ೨ಸತೀಽ೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೭ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೮ । ಜ್ಯೈ । ೨ । ೪೫೮ ॥

ಹೇ **ಶಕ್ರ!** ಶತ್ರುಹನನಸಮರ್ಥೇನ್ದ್ರ **ಯದ್** ಯದಾ **ಪರಾವತಿ** ವಿಪ್ರ ಕೃಷ್ಟೇ ದೂರೇ ದ್ಯುಲೋಕದೇಶೇ **ಅಸಿ** ವಿದ್ಯಸೇ । ಹೇ **ವೃತ್ರಹನ್** । ವೃತ್ರಸ್ಯ ಹನ್ತರಿನ್ದ್ರ! **ಯದ್** ಯದಿ ವಾ **ಅರ್ವಾವತಿ** ಅರ್ವಾಚೀನೇ ತಸ್ಮಾದಧಸ್ತಾತ್ ಸ್ಥಿತೇ ತದಪೇಕ್ಷಯಾ ಸಮೀಪೇ ದೇಶೇಽನ್ತರಿಕ್ಷೇ ಭವಸಿ ತಸ್ಮಾದಪಿ । **ಅತಃ** ಅಸ್ಮಾದ್ ಭೂಲೋಕಾದ್ವಾ ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ! ದ್ಯುಗತ್** ಗಮಲ್ಯಸೃಪೃಗತೌ । ಕ್ವಿಪಿ ಗ ಮಃ ಕ್ವಾವಿತಿ ಅನುನಾಸಿಕಲೋಪಃ । ತುಕ್ । ಸುಪಾಂಸುಲುಗಿತಿಭಿಸೋಲುಕ್ । ದ್ಯುಲೋಕಂ ಪ್ರತಿಗಚ್ಛದ್ಭಿಃ ಸ್ವಭಾಸಾಸರ್ವತೋ ಗಚ್ಛದ್ಭಿಃ **ಕೇಶಿಭಿಃ** ಕೇಶವದ್ಭಿಃ ಹರಿಭಿರಿವ ಸ್ಥಿತಾಭಿಃ **ಗೀರ್ಭಿಃ** ಸ್ತುತಿಭಿಃ

ತ್ವಾ ತ್ವಾಂ **ಸುತವಾನ್** ಅಭಿಷುತ ಸೋಮವಾನ್ ಯಜಮಾನಃ **ಆವಿವಾಸತಿ** ಆತ್ಮೀಯಂ ಯಜ್ಞಂ ಪ್ರತಿ ಆಗಮಯತಿ । ತ್ವಾಮೇತ್ಯೈಃ ಸ್ತೋತ್ರೈಃ ಪರಿಚರತಿ ವಾ ॥

ಶಕ್ರಃ ಶತ್ರುಸಂಹಾರದಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ವೃತ್ರಹನ್** ವೃತ್ರರೂಪೀ ಪಾಪನಾಶಕನೇ, **ಯತ್ ಪರಾವತಿ** ಒಂದು ವೇಳೆ ಅತಿದೂರವಾದ ದ್ಯುಲೋಕದಲ್ಲಿ, **ಅರ್ವಾವತಿ** ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕೆಳಗಡೆ ಹತ್ತಿರದ ಅಂತರಿಕ್ಷ ದಲ್ಲಿ, **ಹ ಅಸಿ** ಇದ್ದರೂ, **ಅತಃ** ಇಲ್ಲಿ ಭೂಲೋಕದಿಂದ, **ದ್ಯುಗತ್** ಅಂತರಿಕ್ಷಗಾಮಿ ಗಳಾದ, **ಕೇಶಿಭಿಃ** ಉತ್ತಮ ಕೂದಲುಗಳುಳ್ಳ ಕುದುರೆಗಳಂತೆ, **ಗೀರ್ಭಿಃ** ಸ್ತುತಿ ಗಳಿಂದ, **ತ್ವಾ** ನಿನ್ನನ್ನು, **ಸುತವಾನ್** ಸೋಮವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವ ಯಜಮಾನ ನು, **ಆ ವಿವಾಸತಿ** ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತಾನೆ ಉಪಾಸಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಶತ್ರುಸಂಹಾರ ಸಮರ್ಥನೂ ಪಾಪನಾಶಕನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನೇ ನೀನು ದೂರದ ದ್ಯುಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸಮೀಪದ ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಒಳಗೆ ಹೊರಗೆ ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಶೀಘ್ರಗಾಮಿಗಳಾದ ಉತ್ತಮವಾದ ಕುದುರೆಗಳು ನಿನ್ನನ್ನು ತಲುಪುವಂತೆ ಸ್ತುತಿಗಳಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಸೋಮವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವ ಋತ್ವಿಜ ಯಜಮಾನನು ನಿನ್ನ ಪರಿಚರ್ಯೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಉಪಾಸಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಅರಿಹರನೆ! ಪಾಪನಾಶಕನೆ! ಮಘವಂತನೇ! ನೀಂ
ದೂರದ ದಿವಿಯೊಳಿರ್ದುಮಂತರಿಕ್ಷದೊಳಿರ್ದುಮೀ ।
ಬುವಿಯೊಳಿರ್ದುಂ ಜವನ ವಾಜಿಗಳ್ ಸೇರುವಂತೆ
ನಿನ್ನಂ ಸಮರ್ಚಿಪಂ ಸೋಮದಿಂ ಯಾಜಿನುತಿನೆ ॥

ವತ್ಸಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧
ಅಭಿ ವೋ ವೀರಮನ್ಧ ಸೋಮದೇಷು ಗಾಯ ಗಿರಾ ಮಹಾ

೨ರ
ವಿಚೇತಸಮ್ ।

೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಇನ್ದ್ರಂ ನಾಮಶ್ರುತ್ಯꣳ ಶಾಕಿನಂ ವಚೋ ಯಥಾ ॥ ೩.೨೬೫ ॥

೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨ರ
ಅಭಿ - ವಃ - ವೀರಂ - ಅನ್ಧಸಃ - ಮದೇಷು - ಗಾಯ । ಗಿರಾ - ಮಹಾ - ವಿಚೇ

೩ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨ರ ೧
ತಸಂ - ವಿ - ಚೇತಸಂ ॥ ಇನ್ದ್ರಂ - ನಾಮ - ಶ್ರುತ್ಯಂ - ಶಾಕಿನಂ - ವಚಃ - ಯ

೨ರ
ಥಾ ॥ ೩.೨೬೫ ॥

ಕಾರ್ತಯಶಂ ಕಾರ್ತವೇಶಂ ವಾ । ಕೃತಯಶಾ ಗಾಯತ್ರೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೪ ೫ರ ೦ ೪ ೫ ೪ ೨ ೦ ೧
೨೬೫.೧. ಅಭಿವೋವೀರಮಂಧಸಾಃ ॥ ಮದೇಷುऽ೩ಗಾಯಾऽ೨ ।

೧ ೨ ೧ ೨^ ೩ ೫ ೪ ೫ ೦
ಗಿರಾಮಾಹಾऽ೩ । ವೀಚೇತಾऽ೨೩೪ಸಾಮ್ ॥ ಇನ್ದ್ರನ್ನಾ

೪ ೧ ೨ರ ೧ ^ ೩ ೫ರ ೦
ಮಾ ॥ ಶ್ರೂತ್ಯꣳ ಶಾಕಾऽ೨ಇ । ನಾऽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥

೨ ೦ ೧ ೩ ೧೧೧
ವಚೋಽಉಪಾs೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೫ । ಡು । ೩ ॥ ೪೫೯ ॥

ಹೇ ಉದ್ಗಾತ್ರಾದಯಃ । **ವಃ** ಯೂಯಮ್ ಅಥವಾ ಹೇ ಯಜಮಾನಾಃ ವೋ ಯುಷ್ಮಾಕಂ ಹಿತಾಯ **ಅನ್ಧಸಃ** ಸೋಮಸ್ಯ **ಮದೇಷು** ಉತ್ಪಾದ್ಯಮಾನೇಷು ಸತ್ಸು **ವೀರಂ** ಶತ್ರೂಣಾಮ್ ವೀರಯಿತಾರಂ । **ನಾಮ** ಶತ್ರೂಣಾಂ ನಾಮಕಂ **ವಿಚೇತಸಂ** ವಿಶಿಷ್ಟಪ್ರಜ್ಞಂ **ಶ್ರುತ್ಯಂ** ಸರ್ವತ್ರ ಶ್ರೋತವ್ಯಂ ಸ್ತುತ್ಯಮ್ **ಶಾಕಿನಂ** ಶಕ್ತಿಮನ್ತಮ್ ಈದೃಶಂ **ಇನ್ದ್ರಮ್ ಮಹಾ** ಮಹತ್ಯಾ **ಗಿರಾ** ಸ್ತುತ್ಯಾ **ವಚೋ** ವಾಚೋ ಯುಷ್ಮದೀಯಾ **ಯಥಾ** ಯೇನ ಪ್ರಕಾರೇಣ ಪ್ರವರ್ತ್ತತೇ **ಗಾಯ**ತ್ರ್ಯಾತ್ರಿಷ್ಟುಭಾ ವಾ ತಥಾ ಗಾಯತ ಸ್ತುತಿಂ ಕುರುತ ॥

ವಃ ಮಾನವರೇ ಋತ್ವಿಜರೇ, **ಅನ್ಧಸಃ ಮದೇಷು** ಸೋಮಲಕ್ಷಣ ವಾದ ಅನ್ನದ ಸೋಮರಸದ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವ ಸಂತಸದಲ್ಲಿ, **ಅನ್ಧಃ** ಆಧ್ಯಾನೀಯಂ ಭವತಿ । ನಿರು.೫.೧. ॥ **ಮದತಿ** ಅರ್ಚತಿಕರ್ಮಾ - ನಿರು.೩.೧೪ ॥ ಅರ್ಚನಸ್ತವನ ಉಪಾಸನೆಗಳ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಉದಯವಾಗುವ ಆನಂದ ಸಂಭ್ರಮದಲ್ಲಿ, **ವೀರಮ್ ನಾಮ** ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಬಡಿದು ಬಗ್ಗಿಸಿ ನಮ್ರನನ್ನಾಗಿಸುವ ಪುರುಷಾರ್ಥವನ್ನು ತೋರಿಸುವ, **ಶಾಕಿನಮ್** ಶಾಕನಂ ಶಾಕಃ ಶಕ್ತಿಃ ಸಾ ಯಸ್ಯಾಸ್ತಿ ಸ ಶಾಕಿ ತಂ ಶಾಕಿನಮ್ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ, **ವಿಚೇತಸಮ್** ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳ, **ಇನ್ದ್ರಮ್** ಇನ್ದ್ರನನ್ನು, **ಶ್ರುತ್ಯಮ್**ವಚಃ ಶ್ರುತೌ ಭವಂ ಶ್ರುತ್ಯಮ್ ವಚಃ ವಚನಮ್ । **ಯಥಾ** ಕಶ್ಚಿತ್ ಶ್ರುತೌ ಭವಂ ವಚನಂ ಸತ್ಯಾರ್ಥತ್ವೇನ ಸ್ತೌತಿ ತದ್ವತ್ ಸ್ತುಹೀತ್ಯರ್ಥಃ, **ಮಹಾಗಿರಃ** ಮಹತ್ವವಾದ ಸ್ತುತಿಗಳಿಂದ, **ಗಾಯ** ಗಾನಮಾಡಿ.

ಮಾನವರೇ ಯಜ್ಞ ಉಪಾಸನಾದಿಗಳಿಂದುದಯವಾಗುವ ಆನಂದ ಸಂತೋಷ ಸಂಭ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಪುರುಷಾರ್ಥಪ್ರದವಾದ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಬಡಿಯುವ ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಜ್ಞೆಯುಳ್ಳ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನನ್ನು ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ ವೇದಾನುಮೋದಿತ ಮಹತ್ವವಾದ ಸಾಮಗಾನಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಿ.

ನರರೆ! ಯಜನೋಪಾಸನಾದಿಗಳಿನುದಿತಮಪ್ಪ
ಸಂತೋಷಸಂಭ್ರಮದೆ ಪುರುಷಾರ್ಥಮೀವ ವಿಭುವಂ ।
ವೈರಿಮರ್ದನಬಲನನತಿಸುಮತಿಯಂ ದೇವನಂ
ಬಲ್ಮೆಯುಳ್ಳ ಸಾಮಂಗಳಿಂ ಸ್ತುತಿಸಿಮೀಗಳ್ ॥

ಋಕ್ - ೨೬೬

ಭರದ್ವಾಜಃ ಬಾರ್ಹಸ್ಪತ್ಯಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಇನ್ದ್ರ ತ್ರಿಧಾತು ಶರಣಂ ತ್ರಿವರೂಥಙ್ ಸ್ವಸ್ತಯೇ ।

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಛರ್ದಿರ್ಯಚ್ಛ ಮಘವದ್ಭ್ಯಶ್ಚ ಮಹ್ಯಂ ಚ ಯಾವ ಯಾ ದಿದ್ಯುಮೇಭ್ಯಃ

೧ ೨ಂ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ಂ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ಂ
ಇನ್ದ್ರ - ತ್ರಿಧಾತು - ತ್ರಿ - ಧಾತು - ಶರಣಂ । ತ್ರಿವರೂಥಂ - ತ್ರಿ - ವರೂಥಂ -

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ಂ
ಸ್ವಸ್ತಯೇ - ಸು - ಅಸ್ತಯೇ ॥ ಛರ್ದಿಃ - ಯಚ್ಛ - ಮಘವದ್ಭ್ಯಃ - ಚ - ಮಹ್ಯಂ

೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩
- ಚ । ಯಾವಯ - ದಿದ್ಯುಂ - ಏಭ್ಯಃ ॥ ೪.೨೬೬ ॥

ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಶರಣಮ್ । ಇನ್ದ್ರೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨೬೬.೧. ಇನ್ದ್ರತ್ರಿಧಾऽऽತುಶರಣಾಮ್ ॥ ತ್ರಿವರೂಥಙ್ಸುವಸ್ತ
ಯಾಇ । ಛರ್ದಿರ್ಯಾऽ೨ಇಚ್ಛಾ । ಮಾಘವದ್ಭ್ಯಃ । ಚಾಮ
ಹ್ಯಾऽ೨ಇಇಚ್ಛಾ ॥ ಯಾವಯಾऽ೨ಇದೀ ॥ ದ್ಯೂಮೇऽ೨ಭಿ
ಯಾ । ಔऽಇಹೋವಾ । ಹೋऽಇಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೨ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೪ । ಞೀ । ೪ ॥ ೪೬೦ ॥

ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ! ತ್ರಿಧಾತು** ತ್ರಿಪ್ರಕಾರಂ ತ್ರಿಭೂಮಿಕಂ! **ತ್ರಿವರೂಥಂ** ತ್ರಯಾಣಾಂ ಶೀತಾ ತಪ ವರ್ಷಾಣಾಂ ವಾರಕಮ್ । **ಸ್ವಸ್ತಯೇ** ಅವಿನಾಶಾಯ **ಛರ್ದಿಃ** ಛರ್ದಿಷ್ಮತ್ ಆಚ್ಛಾದನಯುಕ್ತಮ್ । ಏವಂ ಗುಣವಿಶಿಷ್ಟಂ **ಶರಣಂ** ಗೃಹಮ್ । **ಮಘವದ್ಭ್ಯಶ್ಚ** ಮಘಂ ಹವಿರ್ಲಕ್ಷಣಂ ಧನಂ ತದ್ವದ್ಭ್ಯಶ್ಚಾಸ್ಮದೀಯೇಭ್ಯೋ ಯಜಮಾನೇಭ್ಯಃ **ಮಹ್ಯಂ** ಭಾರದ್ವಾಜಾಯ **ಚ ಪ್ರಯಚ್ಛ** ದೇಹಿ । ಅಪಿ ಚ **ಏಭ್ಯಃ** ಸಕಾಶಾತ್ **ದಿದ್ಯುಂ** ಶತ್ರುಪ್ರೇರಿತಂ ದ್ಯೋತಮಾನವಾಯುಧಂ **ಯವಯ** ಪೃಥಕ್ಕುರು ॥

ಇನ್ದ್ರ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಭಗವಂತನೇ, **ತ್ರಿಧಾತು** ವಾತ ಪಿತ್ತ ಕಫ, ಕಾಮ ಕ್ರೋಧ ಲೋಭ, ದೇವ ಪಿತೃ ಮನುಷ್ಯರ ಭೋಗಭಾಗ್ಯಗಳು, ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರ ಮುತ್ತು ರತ್ನಗಳು ಎಂಬ ಮೂರು ಬಗೆಯ, **ತ್ರಿವರೂಥಮ್** ಚಳಿ ಮಳೆ ಬಿಸಿಲು, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆಧಿಭೌತಿಕ ಆಧಿದೈವಿಕವೆಂಬ ತ್ರಿತಾಪಗಳು, ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾರಣ ಶರೀರಗಳು, ತೃತೀಯ ಧಾಮನ್ನಧ್ಯೈರಯನ್ತಃ - ಯಜು. ೩೨.೧೦ ॥

ತ್ರಿನಾತೇ ತ್ರಿದಿವೇ - ಋ.ಸಂ.೯.೧೧೪.೯. ॥ ತಸ್ಮಾದುಹ್ಯೈತತ್ತ್ಪುರಾಂ ಪರಮಂ ರೂಪಂ ಯತ್ ತ್ರಿಪುರಮ್ - ಶತಪಥ. ೬.೩.೩.೨೫ ॥ ತೃತೀಯ ಧಾಮ ಮೋಕ್ಷಧಾಮ ॥ **ಛರ್ದಿಃ** ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯವಾದ ಮನೆಯನ್ನು ದೇಹವೆಂಬ ಮನೆಯ ಬಂಧನವನ್ನು, ಸ್ವಸ್ತಯೇ ಸ್ವಸ್ತೀತ್ಯವಿನಾಶಿನಾಮ, ಸು ಅಸ್ತೀತಿ ನಿರು.೩.೨೧ । ಪರಂ ಜ್ಯೋತಿರುಪಸಮ್ಪದ್ಯ ಸ್ವೇನ ರೂಪೇಣ ಅಭಿನಿಷ್ಪದ್ಯತೇ - ಛಾಂ.ಉ.೮.೩.೪ ॥ ಅಮರತ್ವವೆಂಬ ಸ್ವಾತ್ಮಸ್ವರೂಪ ಪಡೆಯಲು, **ಶರಣಮ್** ಆಶ್ರಯವನ್ನು, **ಮಹ್ಯಂ ಚ** ಉಪಾಸಕನಾದ ನನಗೂ, **ಮಘವದ್ಭ್ಯಃ** ಯಜ್ಞೇನ ಮಘವಾನ್ - ತೈ.ಸಂ.೪.೪.೮.೧., ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸುವ ಹವಿಸ್ಸೆಂದು ಧನ ವನ್ನು ತ್ಯಾಗಮಾಡುವವರಿಗೂ, **ಯಚ್ಛ** ಅನುಗ್ರಹಿಸು, **ಏಭ್ಯಃ** ಇಂತಹ ಮಹಾನು ಭಾವರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ, **ದಿದ್ಯುಮ್** ಶತ್ರುಗಳು ಉಪ ಯೋಗಿಸಬಹುದಾದ ವಿನಾಶಕಾರಿಯಾದ ಬಹುತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವ ವಜ್ರಾಯುಧಾದಿಗಳನ್ನು, **ಯವಯ** ಬೇರೆ ಮಾಡು, ದೂರಮಾಡು.

ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರ, ಪರಮಾತ್ಮನೇ ನಮ್ಮ ಲೇಸನ್ನೇ ಬಯಸುವ ನೀನು, ನಿನ್ನ ಉಪಾಸಕರಾದ ನಮಗೂ ತಾವು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಧನವನ್ನು ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಅರ್ಪಿಸುವ ಹವಿಸ್ಸೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವ ಯಜ್ಞ ಕರ್ತೃಗಳಿಗೂ ಚಳಿಮಳೆಬಿಸಿಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಂಡು ವಾಸಮಾಡಲು ಭವ್ಯ ವಾದ ಪ್ರಕಾಶಮಯವಾದ ಭವನಗಳನ್ನೂ ದೇವ ಪಿತೃ ಮನುಷ್ಯರು ಅನುಭ ವಿಸುವ ಸಮಸ್ತ ಭೋಗಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸಿ ವಾತಪಿತ್ಥ ಕಫಗಳಿಂದೊ ದಗುವ ರೋಗರುಜಿನಗಳಿಂದಲೂ ಶತ್ರುಗಳಿಂದಾಗಬಹುದಾದ ಹಿಂಸೆ ಗಳಿಂದಲೂ ರಕ್ಷಿಸು.

ಭವ್ಯವಾದ ದೇಹವೆಂಬ ಈ ಗೃಹದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿತರಾಗಿರಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸ್ಥೂಲ ಸೂಕ್ಷ್ಮಕಾರಣವೆಂಬ ಶರೀರತ್ರಯಗಳಿಂದಲೂ ಕಾಮಕ್ರೋಧಲೋಭವೆಂಬ ಶತ್ರುತ್ರಯದಿಂದಲೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆಧಿದೈವಿಕ

ಆಧಿಭೌತಿಕ ತಾಪವೆಂಬ ತಾಪತ್ರಯಗಳಿಂದಲೂ ಜಾಗೃತ್ ಸ್ವಪ್ನ ಸುಷುಪ್ತಿ ಎಂಬ ಅವಸ್ಥಾತ್ರಯಗಳಿಂದಲೂ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ ಅಮರತ್ವವೆಂಬ ಸ್ವಾತ್ಮಸ್ವರೂಪ ಪಡೆಯಲು ಶರಣಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ನಮಗೆ ಆಶ್ರಯವನ್ನು ನೀಡಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡು.

ದೇಹದೊಳಿರಲ್ಕನುವನೀಯುತೆ ಸ್ಥೂಲಸೂಕ್ಷ್ಮ –
ಕಾರಣಶರೀರತ್ರಯದಿನವಸ್ಥಾತ್ರಿತಯದಿಂ ।
ಕಾಮಲೋಭಕ್ರೋಧಮೆಂಬರಿತ್ರಯದಿಂದೆ ತಾ–
ಪತ್ರಯದಿನೆಮ್ಮಂ ಶರಣ್ಯರಂ ಬಿಡಿಸುಗಿಂದ್ರಂ ॥

ಋಕ್ – ೨೬೭

ನೃಮೇಧಃ ಆಂಗಿರಸಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೧
ಶ್ರಾಯನ್ತ ಇವ ಸೂರ್ಯಂ ವಿಶ್ವೇದಿನ್ದ್ರಸ್ಯ ಭಕ್ಷತ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨೧ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೧
ವಸೂನಿ ಜಾತೋ ಜನಿಮಾನ್ಯೋಜಸಾ ಪ್ರತಿ ಭಾಗಂ ನ ದೀಧಿಮಃ ॥

೧ ೨೧ ೩ ೧ ೨೧ ೧ ೨೧ ೧ ೨೧ ೩ ೧
ಶ್ರಾಯನ್ತಃ – ಇವ – ಸೂರ್ಯಮ್ । ವಿಶ್ವಾ – ಇತ್ – ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ – ಭಕ್ಷತ ॥ ವ

೨೧ ೩ ೨ ೧ ೨೧ ೧ ೨೧ ೧ ೨೧ ೩ ೨ ೩
ಸೂನಿ – ಜಾತಃ – ಜನಿಮಾನಿ – ಓಜಸಾ । ಪ್ರತಿ – ಭಾಗಂ – ನ – ದೀಧಿಮಃ ॥

ಶ್ರಾಯನ್ತೀಯಂ । ಶ್ರಾಯನ್ತಃ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ ಸೂರ್ಯಃ ॥

೨೬೭.೧. ಶ್ರಾಯನ್ತಇವಸೂऽಽರ್ಯಾಮ್ ॥ ವಿಶ್ವಾऽ೨ಇದಿನ್ದ್ರಾऽ೨ । ಸ್ಯಭಾऽ೨ಕ್ಷತಾ । ವಾಸೂನಿಜಾತೋಜನಿಮಾ । ನಿಯೋಜಾऽ೧ಸಾऽ೨ ॥ ಪ್ರತಿಭಾಗನ್ನದೀऽ೨ಧಿಮಃ । ಪ್ರಾऽ೨ಇತೀ ॥ ಭಾಗಾನ್ನಾऽಇದಾ । ಹುಮ್ । ಧಿಮಾऽಇ: । ಓऽ೨ಇಳವಾ ॥ ಹೇऽ೨ಇಳಅ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ । ೬ । ಠೂ । ೫ ॥ ೪೬೧ ॥

ಹೇ ಅಸ್ಮದೀಯಾ ಜನಾಃ! **ಶ್ರಾಯನ್ತ ಇವ ಸೂರ್ಯಂ** ಯಥಾ ಸಮಾಶ್ರಿತಾ ರಶ್ಮಯಃ **ಸೂರ್ಯಂ** ಭಜನ್ತೇ ತಥಾ **ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ ವಿಶ್ವೇತ್** ವಿಶ್ವಾನ್ಯೇವ ಧನಾನಿ **ಭಕ್ಷತ** ಭಜತ । ಸ ಚ ಯಾನಿ **ವಸೂನಿ** ಧನಾನಿ **ಜಾತೇ** ಉತ್ಪನ್ನೇ **ಜನಿಮಾನಿ** ಜಾಯಮಾನೇ ಜನಿಷ್ಯಮಾಣೇ ಚ **ಓಜಸಾ** ಬಲೇನ ಕರೋತಿ ಅತೋ **ಭಾಗಂ** ನ ಪಿತ್ರ್ಯಂ ಭಾಗಮಿವ ತಾನಿ ಧನಾನಿ **ಪ್ರತಿದೀಧಿಮಃ** ಪ್ರತಿಧಾರಯೇಮೇತಿ ಯದ್ವಾ । **ಶ್ರಾಯನ್ತ ಇವ ಸೂರ್ಯಂ** ಯಥಾ ಸಮಾಶ್ರಿತಾಂ ರಶ್ಮಯಃ ಸೂರ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠನ್ತೇ ತಥಾ **ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ ವಿಶ್ವಾ** ವಿಶ್ವಾನಿ ಧನಾನಿ ವಿಭಕ್ತುಮಿಚ್ಛನ್ತಃ ಸಮಾಶ್ರಿತಾ ಮರುತಃ ಇನ್ದ್ರಮುಪತಿಷ್ಠತ ಇತಿ ಶೇಷಃ । ಉಪಸ್ಥಾಯ ಚ ಮರುತೋ **ವಸೂನಿ** ಉದಕಲಕ್ಷಣಾನಿ ಧನಾನಿ **ಜಾತೇ** ಜಾಯಮಾನಾಯ **ಜನಿಮಾನಿ** ಜನಿಷ್ಯಮಾಣಾಯ ಮನುಷ್ಯಾಯ

ಓಜಸಾ ಬಲೇನ **ಭಕ್ಷತ** ವಿಭಜನ್ತೇ! ತತ್ರ ಚಾಸ್ಮಕಂ ಯೋ ಭಾಗಃ ತಂ **ಭಾಗಂ** ನೇತಿಸಂ ಪ್ರತ್ಯರ್ಥೇ ಪ್ರತೀತ್ಯೇಷಃ ಅನು ಇತ್ಯೇತಸ್ಯ ಸ್ಥಾನೇ । **ಅನುದೀಧಿಮಃ** ವಯಮ ನುಧ್ಯಾಯಾಮ । ತಥಾ ಚ ಯಾಸ್ಕಃ - ನೈ೬.೮ । ಸಮಾಶ್ರಿತಾಃ ಸೂರ್ಯಮುಪತಿಷ್ಠನ್ತೇಽಪಿವೋಪಮಾರ್ಥೇ ಸ್ಯಾತ್ ಸೂರ್ಯಮಿವೇನ್ದ್ರಮು ಪತಿಷ್ಠನ್ತ ಇತಿ ಸರ್ವಾಣೀನ್ದ್ರಸ್ಯ ಧನಾನಿ ವಿಭಕ್ಷ್ಯಮಾಣಾಃ ಸ ಯಥಾ ಧನಾನಿ ವಿಭಜತಿ ಜಾತೇ ಜನಿಷ್ಯಮಾಣೇ ಚ ತಂ ವಯಂ ಭಾಗಮನುಧ್ಯಾಯಾ ಮೌಜಸಾ ಬಲೇ ನೇತಿ ॥ ಜನಿಮಾನಿ ಜನಿಮಾನಃ ಇತಿ ಚ ಪಾಠೌ ॥

ಶ್ರಾಯನ್ತ ಇವ ಸೂರ್ಯಮ್ - ಸೂರ್ಯನಿಂದುದ್ಭವಿಸಿದ ಕಿರಣ ಗಳು ಸೂರ್ಯನಿಂದಲೇ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವಂತೆ ಸೂರ್ಯನನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸಿರುವಂತೆ ಸೇವಿಸುವಂತೆ, **ವಿಶ್ವೇತ್** ವಿಶ್ವದ ಧನಕನಕಾದಿ ಐಶ್ವರ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ, **ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ** ಇನ್ದ್ರನದೇ ಆಗಿವೆ, **ವಸೂನಿ** ಈ ಸಮಸ್ತ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನೂ, **ಜಾತಾಉ** ಈಗಾಗಲೇ ಹುಟ್ಟಿರುವ ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಮತ್ತು, **ಜನಿಮಾನಿ** ಮುಂದೆ ಹುಟ್ಟುವ ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಡಬೇಕಾದ ಸಕಲ ಭೂತಜಾತಕ್ಕೂ, **ಓಜಸಾ** ತನ್ನ ಸ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಆತ್ಮಶಕ್ತಿಯಿಂದ ತಂದೆಯು ತನ್ನ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಂಚುವಂತೆ ಹಂಚು ತ್ತಾನೆ, **ಪ್ರತಿ ಭಾಗಂ ನ** ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತವಾದ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಮಗನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗವನ್ನು ಪಡೆದು ಅದನ್ನು, **ಭಕ್ಷತ** ಸೇವಿಸಲು ಭೋಗಿ ಸಲು, **ದೀಧಿಮಃ** ನಾವು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡೋಣ.

ಸೂರ್ಯಕಿರಣಗಳು ಅವನಿಂದಲೇ ಜನ್ಮತಾಳಿ ಅವನಿಂದಲೇ ಪ್ರಕಾಶಿಸು ವಂತೆ ಸೂರ್ಯನನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲಾ ಐಶ್ವರ್ಯವೂ ಭಗವಂತನಾದ ಇನ್ದ್ರನದೇ ಆಗಿದ್ದು ಈ ಸಮಸ್ತ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನೂ ತಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವ ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕಾದ ಸಮಸ್ತ ಭೂತ ಜಾತಕ್ಕೂ ತಂದೆಯು ತನ್ನ ಸಮಸ್ತ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನೂ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾನೇ ತನ್ನ ಸ್ವಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಹಂಚುವಂತೆ ಹಂಚುತ್ತಾನೆ. ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತವಾದ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ

ತನ್ನ ಭಾಗವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಅದನ್ನು ಪಡೆದು ಭೋಗಿಸಲು ತಂದೆಯನ್ನು ಸೇವಿಸುವಂತೆ ನಾವು ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ಉಪಾಸಿಸೋಣ ಧ್ಯಾನಮಾಡೋಣ.

ರವಿಕಾಂತಿಯಾತನಿಂದಾತನೊಳ ಸಲ್ವಂದದಿಂ
ಜಗದೆಲ್ಲ ಸಿರಿ ಪುರಂದರನದೇ; ಭೂತ-ಭವ್ಯಂ ।
ಸರ್ವಮುಂ ಪಿತನೆಂತು ಮಕ್ಕಳ್ಗೆ ನೀಳ್ಪನೋ ಮೇಣ್
ಅಂತಾತನೀಯ್ಗೆ; ನಾಮದಕೆಂದೆ ಭಜಿಪೆವವನಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೬೮

ಪುರುಹನ್ಮಾ ಆಂಗಿರಸಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ನ ಸೀಮದೇವ ಆಪ ತದಿಷಂ ದೀರ್ಘಾಯೋ ಮರ್ತ್ಯಃ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಏತಗ್ವಾ ಚಿದ್ಯ ಏತಶೋ ಯುಯೋಜತ ಇನ್ದ್ರೋ ಹರೀ

೩ ೧ ೨
ಯುಯೋಜತೇ ॥ ೬.೨೬೮ ॥

೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩
ನ - ಸೀಂ - ಅದೇವಃ - ಅ - ದೇವಃ - ಆಪ - ತತ್ । ಇಷಂ - ದೀರ್ಘಾಯೋ

೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೧
- ದೀರ್ಘ - ಆಯೋ - ಮರ್ತ್ಯಃ ॥ ಏತಗ್ವಾ - ಏತ - ಗ್ವಾ - ಚಿತ್ - ಯಃ - ಏ

೨೦ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨೦ ೩೦ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ತಶಃ - ಯುಯೋಜತೇ । ಇನ್ದ್ರಃ - ಹರೀಇತಿ - ಯುಯೋಜತೇ ॥

ವಾಮ್ರಮ್ ಆಕ್ಷೀಲಂ ವಾ । ವಾಮ್ರೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೦ ೨ ೨ ೧
೨೬೮.೧. ನಸೀಮದೇವಆ । ಹಾಽ೩ಹಾಽ೩ಇ । ಪಾಽ೨೩ಳ । ತತ್ವ

೫ ೧ ೧೦
ತೋವಾ ॥ ಇಷಜ್‌ಹೋಽ೨ಇ । ದೀರ್ಘಾಹೋಽ೨ ।

೧ ೮ ೧ ೨೦ ೧
ಯೋಮರ್ತಾಯಾಽ೨: । ಆಇತಗ್ವಾಚಿತ್ । ಯಆಇತಾ

೨^ ೩ ೨ ೨ ೫ ೧
ಶೋ । ಯುಯಾಉವಾಽ೩ । ಊಽ೩ಳಪಾ । ಜತಾಽ೨

೧ ೧ ೧ ೧
ಇ ॥ ಆಇನ್ದ್ರೋಽ೨ಹಾರೀಽ೨ ॥ ಯುಯೋಽ೨೩ । ಜಾಽ

^ ೩ ೫೦ ೦ ೨ ೫
೨ತಾಽ೨೩ಳಔಹೋವಾ ॥ ಊಽ೩೨೩ಳಪಾ ॥

ದೀ - ೭ । ಪ - ೧೬ । ಮಾ - ೧೨ । ಚ್ಲಾ । ೬ ॥ ೪೬೩ ॥

ಹೇ **ದೀರ್ಘಾಯೋ!** ನಿತ್ಯೇನ್ದ್ರ! ಸಃ **ಅದೇವಃ** ಇನ್ದ್ರಾಖ್ಯ ದೇವ ರಹಿತಃ **ಮರ್ತ್ಯಃ** ಮರಣಧರ್ಮಾ ಮನುಷ್ಯಃ **ಸೀಂ** ಸರ್ವಂ **ಇಷಮ್ ತತ್** ಪ್ರಸಿದ್ಧಂ ಅನ್ನಂ **ನಾಪ** ನ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ । **ಯೋಮರ್ತ್ಯಃ** ಅಸ್ಯೇನ್ದ್ರಸ್ಯ **ಏತಗ್ವಾ ಚಿತ್** ಏತವರ್ಣಾವೇವಾಶ್ವೌ ಭವತೋಽಭಿಮತ ದೇಶಗಮನಾಯ ಸಃ **ಏತಶಃ** ಏತಶೌ **ಯುಯೋಜತೇ** ಯೋಜಯತಿ ತಥೇ ಯಜ್ಞಂಗನ್ತುಮ್ । ಯಶ್ಚೇನ್ದ್ರೋ ಹರೀ **ಯುಯೋಜತೇ** ನ ಸ್ತೌತಿ ನ ಪ್ರಾಪ್ನೋತೀತಿ ಸಮನ್ವಯಃ ॥ ಆಪತತ್ – ಆಪದ್ ಇತಿ ಚ ಪಾಠೌ । ಏತಶಃ – ಏತಶಾಃ ಇತಿ ಪಾಠೌ ॥

ದೀರ್ಘಾಯೋ - ನಿತ್ಯನಾದ ಅನ್ತರಾತ್ಮನಾದ ಇನ್ದ್ರ, ಭಗವಂತನೇ, **ಅದೇವಃ** - ದೇವಪಿತೃಮನುಷ್ಯ ಋಣ ತೀರಿಸದವನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡದವನು, ದೇವೋ ದಾನವಾನ್ ನ ದೇವಃ ಅದೇವಃ । ದೇವ ಪಿತೃ ಮನುಷ್ಯೇಭ್ಯಃ ಯೋ ನ ದದಾತಿ ಅದೇವಃ । ಅದೇವಃ ಅಸ್ತೋತ್ರ ಮರ್ತ್ಯಃ । **ಮರ್ತ್ಯಃ** - ಮರಣಧರ್ಮಿ ಯಾದ ಮನುಷ್ಯ, **ತತ್ ಇಷಂ** - ಆ ಎಲ್ಲಾ ಶಾರೀರಕ ಭೋಜನ ರೂಪೀ ಭೋಗಭಾಗ್ಯವನ್ನೂ ಆತ್ಮತೃಪ್ತಿಯನ್ನೂ, **ಸೀಮ್ ನ ಆಪ** - ಸರ್ವಥಾ ಪಡೆಯ ಲಾರರು, **ಯಃ** - ಯಾರು, **ಏತಗ್ವಾ ಏತಶಃ ಚಿತ್, ಯುಯೋಜತೇ** - ಏತಸ್ಮಿನ್ ಶೇತೇ ಅನ್ಯೇಷ್ವಪಿ, ದೃಶ್ಯತೇ - ಅಷ್ಟಾ ೩.೨.೧೧೦, ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಶಯನವಾಗ ಲು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಬಯಸಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲೇ, **ಚಿತ್‌ಸಾಕಲ್ಯೇ** - ತೊಡ ಗಿರುವವನು, **ಇನ್ದ್ರಹರಿ ಯುಯೋಜತೇ** - ಇನ್ದ್ರ - ಸೂರ್ಯನೇ, ಹರಿ - ಕಿರಣಗಳನ್ನು, ಸೂರ್ಯನ ಹೊರತಾಗಿ ಕಿರಣಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿಲ್ಲವಾಗಿ ಕಿರಣವು ಸೂರ್ಯನನ್ನೇ ಸೇರುವಂತೆ ಉಪಾಸಕನು ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗುತ್ತಾನೆ, ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಿದ್ಧನಾಗಿ ರಥಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಹರಿ ಎಂಬ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಹೂಡಿರುವ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹರಯೋ ಹರಣಾಃ - ನಿರು.೭.೨೪ । ದುಃಖಾಪ ಹಾರಿಯೂ ಸುಖಾಹರಣನೂ ಸುಖದಾಯಕನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರ ಋಕ್ ಸಾಮೇ ವಾ ಇನ್ದ್ರ ಹರೀ - ಮೈ.೩.೧೦.೬ ॥ ಜ್ಯೋತಿಸ್ತದ್ವೃಕ್ - ಜೈ.೧.೭೬ । ಅಮೃತಂ ವಾ ಋಕ್ - ಕೌ.೭.೧೦ ॥ ಸಾಮ ದೇವಾನಾಮನ್ನಮ್ - ಜೈ.೧.೭೧ ॥

ತನ್ನ ಜ್ಯೋತಿ ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಋಕ್ ಮತ್ತು ಸಾಮಗಾನವನ್ನು ಸ್ತವನ ಮತ್ತು ಸಾನ್ತ್ವನ ಧರ್ಮಗಳನ್ನೂ ಅಮೃತವನ್ನೂ ಸಾಮಾನ್ನವೆನಿಸಿರುವ ದೇವಾನ್ನವಾದ ದೇವಭೋಗ ವನ್ನೂ ತನ್ನ ಉಪಾಸಕರಿಗೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾನೆ.

ನಿತ್ಯನಾದ ಇನ್ದ್ರಪರಮಾತ್ಮನೇ ದಾನವನ್ನು ಮಾಡದವನು ಋಣತ್ರಯ ದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗದವನು ಭಗವಂತನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸದವನು, ಯಾವುದೇ ವಿಧ ವಾದ ಭೋಗಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನೂ ಆತ್ಮತೃಪ್ತಿಯನ್ನೂ ಸರ್ವಥಾ ಪಡೆಯಲಾರ. ಸಾತ್ವಿಕರಾಗಿ ಭಗವಂತನನ್ನೇ ಪಡೆಯಲು ಬೇಕಾದ ಸಾಧನಾ ನಿರತರಾಗಿದ್ದು

ಕೊಂಡು ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳು ಸೂರ್ಯನನ್ನೇ ಆಶ್ರಯಿಸುವಂತೆ ದುಃಖಾಪಹಾರಿಯೂ ಸುಖದಾಯಕನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಅವನ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆಯುವವರಿಗೆ ತನ್ನ ಜ್ಯೋತಿಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ಋಕ್ ರೂಪೀ ಅಮೃತವನ್ನೂ ಸಾಮರೂಪೀ ದೇವಾನ್ನವನ್ನೂ ಸಕಲ ಭೋಗಭಾಗ್ಯವನ್ನೂ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬ ಅಮೃತತತ್ವವನ್ನೂ ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಕುಡದವಂ ದೇವರ್ಷಿಪಿತೃಗಳ ಋಣವ ತೀರ್ಚದಂ
ಭಕ್ತನಲ್ಲದನೆಂದುಮಿಹಪರಂಗಳ ಸೊಗಗಳಂ ।
ಪಡೆಯಲಮ್ಮಂ; ರವಿಚ್ಛವಿ ರವಿಯನಾಶ್ರಯಿಪವೊಲ್
ಇಂದ್ರನಂ ನೋಂತರ್ಗೆ ರಸ್ಯಾನ್ನತೇಜಮಕ್ಕುಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೬೯

ನೃಮೇಧ ಪುರುಮೇಧಾವಾಂಗಿರಸೌ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಆ ನೋ ವಿಶ್ವಾಸು ಹವ್ಯಮಿನ್ದ್ರಂ ಸಮತ್ಸು ಭೂಷತ ।

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಉಪ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಿ ಸವನಾನಿ ವೃತ್ರಹನ್ ಪರಮಜ್ಯಾ ಋಚೀಷಮ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩
ಆ - ನಃ - ವಿಶ್ವಾಸು - ಹವ್ಯಮ್ । ಇನ್ದ್ರಂ - ಸಮತ್ಸು - ಸ - ಮತ್ಸು - ಭೂಷ

೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩ ೨
ತ ॥ ಉಪ - ಬ್ರಹ್ಮಾಣಿ - ಸವನಾನಿ - ವೃತ್ರಹನ್ - ವೃತ್ರ - ಹನ್ । ಪರಮಜ್ಯಾಃ

- ಪರಮ - ಜ್ಯಾಃ - ಋಚೀಷಮ ॥ ೭.೨೬೯ ॥

ಶಾಕ್ರಾಣಿ ವಾ ವೈಯಶ್ವಾನಿ ವಾ ತ್ರೀಣಿ । ತ್ರಯಾಣಾಂ ವಸಿಷ್ಠೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨೬೯.೧. ಆನಃ । ಏವಿಶ್ವಾ ॥ ಸುಹಾವ್ಯಾऽ೨ಮ್ । ಆಇನ್ದ್ರಜ್ಸಮ । ತ್ಸೂಭೂಽ೧ಷಾತಾ । ಊऽ೨೩ಳಪಾ । ಹಾऽ೩ಹಾಇ । ಬ್ರಹ್ಮಾಣಿಸವನಾ । ನಿವೃತ್ರಹಾನ್ ॥ ಪರಮಾऽ೨೩ಜ್ಯಾಃ । ಆರ್ಚಾऽ೩ಹಾಇ ॥ ಷಮಾ । ಔऽ೩ಹೋವಾ । ಹೋऽ೫ಇ ॥ ಡಾ ॥ ದೀ - ೩ । ಪ - ೧೫ । ಮಾ - ೮ । ಣ್ಠೌ । ೭ ॥ ೪೬೩ ॥

೨೬೯.೨. ಆನೋವಿಶ್ವಾಸುಹಾಹಾವ್ಯಾಮ್ ॥ ಇನ್ದ್ರಜ್ಸಮತ್ಸುಭೂಷತೋ । ಪಬ್ರಾऽ೨೩ಹ್ಮಾ । ಣಿಸವನಾ । ನಿವೃತ್ರಹಾನ್ ॥ ಪರಮಾऽ೨೩ಜ್ಯಾಃ । ಆರ್ಚಾऽ೩ಹಾಇ ॥ ಷಮಾ । ಔऽ೩ಹೋವಾ । ಹೋऽ೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೫ । ಕು । ೮ ॥ ೪೬೪ ॥

೨೬೯.೩. ಆನೋವಿಶ್ವಾಸುಹಾವ್ಯಾಮ್ ॥ ಇನ್ದ್ರಾಮ್ । ಸಮತ್ಸು

೦

೦ ೧ ೨ — ೦
ಭೂಷತ । ಉಪಾಬ್ರಾಽ೧ಹ್ಮಾಽ೨ । ಣಿಸವನಾನಿವೃತ್ರಹ

೧ ೨ — ೧೦ ೨
ನ್ ॥ ಪರಾಮಾಽ೧ಜ್ಯಾಽ೨: ॥ ಋಚೀಷಾಽ೨೩ಮಾಽ೩೪

೧
೩ । ಓಽ೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೫ । ಘು । ೯ ॥ ೪೬೫ ॥

ಹೇ ಸ್ತೋತಾರಃ! **ವಿಶ್ವಾಸು** ಸರ್ವಾಸು **ಸಮತ್ಸು** ಅಸುರ ಯುದ್ಧೇಷು **ಹವ್ಯಮ್** ಸರ್ವೈರ್ದೇವೈರಾತ್ಮ ರಕ್ಷಾರ್ಥಮಾಹ್ವಾತವ್ಯಮ್ । ಏತಾದೃಶಂ **ಇನ್ದ್ರಂ** ಉದ್ದಿಶ್ಯ **ನಃ** ಅಸ್ಮಾಕಂ ಯಜ್ಞೇ **ಬ್ರಹ್ಮಾಣಿ** ಸ್ತೋತ್ರಾಣಿ ಹವೀರೂಪಾಣ್ಯನ್ನಾನಿ ವಾ **ಉಪಭೂಷತ** ಅಲಂಕುರುತ ಪ್ರೇರಯತ । ಹೇ **ವೃತ್ರಹನ್**! ವೃತ್ರಸ್ಯಾಸುರಸ್ಯ ಪಾಪಸ್ಯ ವಾ ಹನ್ತಃ । **ಪರಮಜ್ಯಾಃ** ಯುದ್ಧೇಷು ಶತ್ರುಹನನಾರ್ಥಂ ಪರಮಾ ಅವಿನಶ್ವಿರಾ ಜ್ಯಾ ಮೌರ್ವೀ ಯಸ್ಯ ತಥೋಕ್ತಃ । ಯದ್ವಾ ಪರಮಾನ್ ಬಲೇನ ಪ್ರಕೃಷ್ಟಾನ್ ಶತ್ರೂನ್ ಜಿನಾತಿ ಹಿನಸ್ತೀತಿ ಪರಮಜ್ಯಾಃ ಹೇ **ಋಚೀಷಮ** । ಸ್ತುತಿಭಿರಭಿಮುಖೀ ಕರಣೀಯೇನ್ದ್ರಃ । ಏತಾದೃಶಸ್ತ್ವಂ **ಸವನಾನಿ** ಪ್ರಾತಃ ಸವನಾದೀನಿ ತ್ರೀಣಿ **ಬ್ರಹ್ಮಾಣಿ** ಸ್ತೋತ್ರಾಣಿ ಚ **ಉಪಭೂಷತ** ಅಲಂಕುರು । ಶ್ವಾನಿ ವಾ ಶೌಲ್ಕಾನಿ ವಾ ಸುಮ್ನಾನಿ ವಾ ದ್ಯುಮ್ನಾನಿ ವಾ ಪೃಷ್ಠಾನಿ ವಾ ಯೌಕ್ತಾಶ್ವಾನಿ ವಾ ಸೋಮಸಾಮಾನಿ ವಾ ಇಮಾನಿ ವಾ ತ್ರೀಣಿ ॥ ಭೂಷತ - ಭೂಷತು ಇತಿ ಪಾಠೌ । ವೃತ್ರಹನ್ ವೃತ್ರಹಾ । ಇತಿ ಚ ॥

ವಿಶ್ವಾಸು ಸಮತ್ಸು ಸಮಸ್ತ ಯುದ್ಧಾದಿ ಬಾಧೆಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆಯಲು, **ಹವ್ಯಮ್** ಆಹ್ವಾನಿಸಲ್ಪಡುವ, **ಇನ್ದ್ರಮ್** ಇನ್ದ್ರ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ, **ನಃ** ನಾವು ನೆರವೇರಿಸುವ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ, ಬ್ರಹ್ಮಾಣಿ ಅನ್ನಾನಿ ಪುರೋಡಶಾನಿ ತ್ರೈವಿದ್ಯಾ

ಲಕ್ಷಣಾನಿ, ತ್ರೈವಿದ್ಯಾ ಲಕ್ಷಣವಾದ ಅನ್ನಪುರೋಡಶಾದಿ ಹವಿರ್ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಮನೋ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ವ್ಯಜಾನಾತ್ - ತೈ.ಆರ.೧೦.೬೪.೧, ಬ್ರಹ್ಮರೂಪವಾದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆನಂದಾದಿ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು, ಉಪ ಆ ಭೂಷತ ಸಂತೋಷ ಸಂಭ್ರಮ ಸಡಗರಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿ ಅರ್ಪಿಸಿ ಭವ್ಯವಾಗಿರುವ ಆನಂದಪ್ರದ ವಾದ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಗಾನಮಾಡಿ, ವೃತ್ರಹನ್ ಪಾಪನಾಶಕನೂ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಮೆಟ್ಟಿನಿಲ್ಲುವವನೂ, ಪರಮಜ್ಯಾ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಅವಿನಾಶಿಯಾದ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವನೂ ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ಅಲೌಕಿಕವಾದ ಜಯ ಪಡೆಯುವವನೂ, **ಋಚೀಷಮ** - ಋಚೀಸಮಃ - ನಿರು.೬.೨೩ ॥ ಋಚ ಸ್ತುತಾವಿತ್ಯಸ್ಯ ರೂಪಮ್ ಋಚೀಷಮ ಸಮಸ್ತರ ಸ್ತುತಿಗೆ ಯೋಗ್ಯನೂ ಸ್ತುತಿಯಿಂದ ಒಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪ ಡುವವನೂ ಸ್ತುತಿಗೆ ತಕ್ಕ ಫಲ ನೀಡುವವನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನನ್ನು, ಸವನಾನಿ ಮೂರೂ ಸವನಗಳಲ್ಲಿ ತ್ರಿಕರಣಶುದ್ಧಿಯಿಂದ, ಬ್ರಹ್ಮಾಣಿ ವೇದದ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದ, **ಉಪಭೂಷತ** ಸೇವಿಸಿರಿ, ಭವ್ಯವಾಗಿ ಗಾನ ಮಾಡಿ.

ಯುದ್ಧಾದಿ ಸಂಕಟಗಳಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಲ್ಪಡುವ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ಭವ್ಯವಾದ ಸ್ತೋತ್ರಗಳ ಗಾನಗಳಿಂದಲೂ ಪುರೋಡಾಶಾದಿ ಹವಿರ್ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸೇವಿಸಿ ಆನಂದಪಡಿಸಿ. ಪಾಪನಾಶಕನೂ ಶತ್ರುಹಂತಕನೂ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯ ಸಂಕೇತವಾದ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಧನುರಾದಿ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನುಳ್ಳವನೂ ಸಮಸ್ತರಿಂದಲೂ ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವನೂ ಸ್ತುತಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಫಲದಾತನೂ ಆಗಿರುವ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ತ್ರಿಕರಣಶುದ್ಧವಾಗಿ ಪವಿತ್ರವಾದ ವೇದ ಸ್ತೋತ್ರಗಳ ಗಾನದಿಂದ ಸಂತೋಷಗೊಳಿಸಿ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿ.

ಸಮರಸಂಕಟಹರನನಿಂದ್ರನಂ ನಮ್ಮ ಮಖದೊಳ್.
ಹವಿಗಳಿಂ ಸೋಮದಿಂದಂ ಪುರೋಡಾಶಾದಿಯಿಂ ।
ರಂಜಿಸಿಂ; ಧನ್ವನಂ ಜಿಷ್ಣುವಂ ಫಲದಾನಿಯಂ
ತ್ರಿಕರಣವಿಶುದ್ಧಿಯಿಂ ನುತಿಸಿಮೀ ಶ್ರುತಿಗಾನದಿಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೭೦

ವಸಿಷ್ಠೋ ಮೈತ್ರಾವರುಣಿಃ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨೦ ೩ ೨ು ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ತವೇದಿನ್ದ್ರಾವಮಂ ವಸು ತ್ವಂ ಪುಷ್ಯಸಿ ಮಧ್ಯಮಮ್ ।

೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಸತ್ರಾ ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಪರಮಸ್ಯ ರಾಜಸಿ ನ ಕಿಷ್ಟ್ವಾ ಗೋಷು ವೃಣ್ವತೇ ॥

೧ ೨೦ ೨ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩
ತವ - ಇತ್ - ಇನ್ದ್ರ - ಅವಮಂ - ವಸು । ತ್ವಂ - ಪುಷ್ಯಸಿ - ಮಧ್ಯಮಮ್ ॥ ಸ

೨ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩
ತ್ರಾ - ವಿಶ್ವಸ್ಯ - ಪರಮಸ್ಯ - ರಾಜಸಿ । ನ - ಕಿಃ - ತ್ವಾ - ಗೋಷು - ವೃಣ್ವತೇ ॥

ಪ್ರಜಾಪತೇರ್ನಿಧನಕಾಮಮ್ । ಪ್ರಜಾಪತಿರ್ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪ ೦ ೪ ೧ ೨ ೧
೨೭೦.೧. ತವೇದಿನ್ದ್ರಾऽ೫ವಮಂವಸೂ ॥ ತ್ವಂಪುಷ್ಯಸಿಮಧ್ಯಮ

೨^ ೩ ೫ ೧ ೨ ೧ ೨ ೦ ೧
ಮ್ । ಸಾತ್ರಾವಾऽ೨೩೪ಇಶ್ವಾ । ಸ್ವಾಪರಮಸ್ಯರಾಜಸಿ ॥ ಸ

೨ ೩ ೫ ೧ ೬ ೨ ೧ ೨
ಕಿಷ್ಟ್ವಾऽ೨೩೪ಗೋ ॥ ಷೂವೃಣ್ವಾऽ೨೩ತಾಇ । ಹೋವಾ

೧ ೨೦ ॥ ೧೧೧
ऽ೩ಹೋಇ । ಹೋ ॥ ವಾಹಾऽ೩೧ಉವಾऽ೨೩೪೫ ॥

ದೀ - ೩ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೫ । ಡು । ೧೦ ॥ ೪೬೬ ॥

ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ! ಅವಮಮ್** ಅಧಮಮ್ ತ್ರಪು ಸೀಸಾದಿಕಮ್ **ವಸು** ಧನಮ್ । ಯದ್ವಾ! ಭೌಮಂ ವಸು ಅವಮಮ್ **ತವೇತ್** ತವೈವ । **ತ್ವಮ್**

ತ್ವಮೇವ ಮಧ್ಯಮಮ್ ವಸು ರಜತ ಹಿರಣ್ಯಾದಿಕಂ ಅಂತರಿಕ್ಷಂ ವಾ **ಪುಷ್ಯಸಿ** । **ವಿಶ್ವಸ್ಯ** ಸರ್ವಸ್ಯ ಪರಮಸ್ಯೋತ್ತಮಸ್ಯಾಪಿ ರತ್ನಾದೇರ್ದಿವ್ಯಸ್ಯ ವಾ ವಸುನೋ **ರಾಜಸಿ ಈಶಿಷೇ ಸತ್ರಾ** ಸತ್ಯಮೇವ । ಅಪಿ ಚ! **ತ್ವಾ** ತ್ವಾಂ **ಗೋಷು** ನಿಮಿತ್ತೇಷು ನ ಕಿರ್ವೃಣ್ವನ್ತೇ ಕೇಽಪಿ ನ ವಾರಯನ್ತಿ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನೇ, **ಅವಮಮ್** **ವಸು** ನಿಕೃಷ್ಟವಾದ ಸೀಸ ಆದಿ ಧನವು, ಕೆಳಗಿನ ಪೃಥಿವೀ ಲೋಕವು, ಇನ್ದ್ರಿಯ ಗಳಿಂದ ಸೇವಿಸುವ ಭೋಗಿಸುವ ಧನವು, **ತವ ಇತ್** ನಿನ್ನದೇ ಆಗಿದೆ, **ಮಧ್ಯ ಮಮ್ ತ್ವಮ್ ಪುಷ್ಯಸಿ** ನೀನೇ ಪೋಷಿಸುವ ಮಧ್ಯಮ ಚಿನ್ನಬೆಳ್ಳಿ ಆದಿ ಧನವು, ಅನ್ತರಿಕ್ಷ ಲೋಕವು, ಮನೋಗ್ರಾಹ್ಯವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸೇವಿಸಲ್ಪಡುವ ವೇದಾ ದಿ ಜ್ಞಾನಧನವು, **ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಪರಮಸ್ಯ ರಾಜಸಿ** ಸಮಸ್ತ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ವಜ್ರವೈಢೂ ರ್ಯಗಳ ದ್ಯುಲೋಕದ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮವಾದ ಮೋಕ್ಷಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಒಡೆಯ ನೂ ನೀನೇ ಆಗಿದ್ದೀಯೆ, **ಗೋಷು** ಪೃಥ್ವಿ ಆದಿಲೋಕ ಗೋ ಆದಿ ಧನ, ಗೌಃ ವಾಙ್ನಾಮ - ನಿಘಂ.೧.೧೧ ॥ ವಾಣಿಯಿಂದ, **ಸತ್ರಾ** ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ರಾಜನಾಗಿ ದ್ದೀಯೆ, **ಯಥಾವತ್** ಪೂರ್ಣರೂಪವಾಗಿ, **ತ್ವಾ** ನಿನ್ನನ್ನು, **ನ ಕಿಃ ವೃಣ್ವತೇ ಸ** ಕೇಚನ ಯಾರೂ ಎಷ್ಟೇ ಜನರೂ ತಡೆಯಲಾರರು, ವರ್ಣಿಸಲಾರರು.

ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನೇ ಸೀಸ ಆದಿ ನಿಕೃಷ್ಟ ಧನಕ್ಕೂ ಚಿನ್ನಬೆಳ್ಳಿ ಆದಿ ಮಧ್ಯಮ ಧನಕ್ಕೂ ವಜ್ರವೈಢೂರ್ಯಾದಿ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಧನಕ್ಕೂ ನೀನೇ ಒಡೆಯನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಗೋ ಆದಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಧನವನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಲು ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರೂ ತಡೆಯಲಾರರು. ಕೆಳಗಿನ ಲೋಕವಾದ ಪೃಥ್ವಿಗೂ ಮಧ್ಯಮಲೋಕವಾದ ಅನ್ತರಿಕ್ಷಕ್ಕೂ ಮೇಲಿನ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ದ್ಯುಲೋಕಕ್ಕೂ ನೀನೇ ರಾಜನಾಗಿ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರೂ ತಡೆಯಲಾರರು. ಇನ್ದ್ರಿಯಾದಿಗಳಿಂದ ಭೋಗಿಸುವ ಭೋಗಭಾಗ್ಯ ವೆಂಬ ಧನಕ್ಕೂ ಮನೋಗ್ರಾಹ್ಯವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸೇವಿಸಲ್ಪಡುವ ಜ್ಞಾನ

ವಿಜ್ಞಾನಾದಿ ವಿದ್ಯಾಧನಕ್ಕೂ ಉತ್ತಮೋತ್ತಮವಾದ ಮೋಕ್ಷವೆಂಬ ಧನಕ್ಕೂ ಒಡೆಯನಾದ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕನೂ ಆದ ನಿನ್ನನ್ನು ಯಾರೂ ಎಲ್ಲಾ ಜನರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿಯೂ ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ತಿಳಿಯಲಾರರು ವರ್ಣಿಸಲಾರರು.

ದೇವ! ನೀನುತ್ತಮಾಧಮಮಧ್ಯಮಶ್ರೀಗಳಂ
ಲೋಕಂಗಳಂ ಪಾಲಿಪ ನಿರಂಕುಶೇಶನಲ್ತೆ ।
ಅಪ್ರತಿಹತಂ ನೀಂ; ತ್ವದೀಯಕೃಪೆಯಿಂದಪ್ಪುದಯ್
ಇಂದ್ರಿಯಸುಖಂ, ರಸಾನಂದಮುಂ ಮೋಕ್ಷಮುಂ ತಾಮ್ ॥

ಋಕ್ - ೨೭೧

ಮೇಧಾತಿಥಿ ಮೇಧ್ಯಾತಿಥೀ ಕಾಣ್ವೌ । ಬೃಹತೀಇನ್ದ್ರಃ ॥

೩೨೧ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಕ್ವೇಯಥ ಕ್ವೇ ದಸಿ ಪುರುತ್ರಾ ಚಿದ್ಧಿತೇ ಮನಃ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಅಲರ್ಷಿ ಯುಧ್ಮ ಖಜಕೃತ್ ಪುರನ್ದರ ಪ್ರ ಗಾಯತ್ರಾ ಅಗಾಸಿಷುಃ ॥

೩೨ ೩ ೩೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೧
ಕ್ವ - ಇಯಥ - ಕ್ವ - ಇತ್ - ಅಸಿ । ಪುರುತ್ರಾ - ಚಿತ್ - ಹಿ - ತೇ - ಮನಃ ॥ ಅ

೨೦ ೩ ೨
ಲರ್ಷಿ - ಯುಧ್ಮ - ಖಜಕೃತ್ - ಖಜ - ಕೃತ್ - ಪುರನ್ದರ - ಪುರಂ - ದರ । ಪ್ರ

೩ ೨ ೩
- ಗಾಯತ್ರಾಃ - ಅಗಾಸಿಷುಃ ॥ ೯.೨೭೧ ॥

ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಪ್ರಿಯಾಣಿ ತ್ರೀಣಿ ವಸಿಷ್ಠಸ್ಯ ವಾ । ತ್ರಯಾಣಾಂ ಇನ್ದ್ರೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨೭೧.೧. ಕ್ವೇಯಥಾ । ಕುವೇದಸಾಽ೨ಇ । ಔಹೋಽ೨ । ಔಹೋ
ಇ । ಔಽ೩ಹೋಽ೨೩ಳವಾ । ಪುರುತ್ರಾಚಾಇತ್ । ಹಿತೇ
ಮನಾಽ೨: । ಔಹೋಽ೨ । ಔಹೋಇ । ಔಽ೩ಹೋಽ೨೩
ಳವಾ । ಅಲರ್ಷಿಯೂ । ಧ್ಮಾಖಜಕ್ಕ್ರಾಽ೨ತ್ । ಔಹೋಽ೨ ।
ಔಹೋಇ । ಔಽ೩ಹೋಽ೨೩ಳವಾ । ಪುರನ್ದರಾ । ಪ್ರಗಾ
ಯಾತ್ರಾಽ೨: । ಔಹೋಽ೨ । ಔಹೋಇ । ಔಽ೩ಹೋಽ೨
೩ಳವಾ ॥ ಅಗಾಽ೩ । ಸಾಽ೨ಇಷೂಽ೨೩ಳಔಹೋವಾ ॥
ಸುಶಳ್ ಸಾಽ೨೩ಳಿ: ॥

ದೀ - ೧೨ । ಪ - ೨೩ । ಮಾ - ೧೩ । ಜ । ೧೧ ॥ ೪೬೭ ॥

೨೭೧.೨. ಕುವಾಕುವಾ ॥ ಯಥಾ । ಕುವೇದಸಾಇ । ಊವಾಇ । ಔಽ
೩ಹೋಽ೨೩ಳಿ । ಪುರುತ್ರಾಚಾಇತ್ । ಹಿತೇಮನಾಃ ।

೨   ೧೧೧   ೨ ೧   ೨ರ
ಊವಾ೨ । ಔಽ೩ಹೋಽ೨೩೪೫ । ಅಲರ್ಷಿಯೂ । ಧ್ಮಾ

೧   ೨   ೧೧೧   ೨ ೧
ಖಜಕೃತ್ । ಊವಾ೨ । ಔಽ೩ಹೋಽ೨೩೪೫ ॥ ಪುರನ್ದ

೨ ೦ ೧   ೨   ೧೧೧
ರಾ । ಪ್ರಗಾಯಾತ್ರಾಃ । ಊವಾ೨ । ಔಽ೩ಹೋಽ೨೩೪೫ ॥

೩ ೨   ೧ ^   ೩   ೫೦ ೦   ೨
ಅಗಾಽ೩ । ಸಾಽ೨ಇಷೂಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಸುಶಽ೩

೧   · ೧೧೧
ಁ ಸಾಽ೨೩೪೫ಃ ॥

ದೀ - ೭ । ಪ - ೨೦ । ಮಾ - ೧೩ । ಞ° । ೧೨ ॥ ೪೬೮ ॥

೨ರ   ೧   ೫   ೧   ೨ರ
೨೭೧.೩. ಕ್ವೇಯಥಕೂಽ೩ವಾ೨ದಾಽ೨೩೪ಸೀ ॥ ಪುರುತ್ರಾಚಿತ್ । ಹಿ

೧   ೨   ೧   ೨   ೧   ೨
ತಾ೨ಮಾಽ೨೩ನಾಃ । ಅಲರ್ಷಿ । ಯುಧ್ಮಾ ಖಜಕೃಽ೩ತ್ ।

೨   ೧   ೨   ೦ ೧   —
ಹಾಉವಾ ॥ ಪುರನ್ದಾಽ೨೩ರಾ । ಪ್ರಗಾಯಾತ್ರಾಽ೨ಃ ॥ ಅ

೧   ೧ ^   ೩   ೫೦ ೦   ೩   ೧
ಗಾಽ೨೩ । ಸಾಽ೨ಇಷೂಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಪ್ಲಾಽ೨೩

೧೧
೪೫ ॥ *ದೀ - ೫ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೯ । ಪೋ । ೧೩ ॥ ೪೬೯ ॥*

ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! **ಕ್ವ** ಕುತ್ರ ದೇಶೇ **ಇಯಥ** ಗತವಾನಸಿ ಪುರಾ? **ಕ್ವೇತ್** ಕುತ್ರವಾ **ಅಸಿ** ಭವಸಿ ಇದಾನೀಂ ವರ್ತಸೇ **ಪುರುತ್ರಾಚಿದ್ಧಿ** ಬಹುಷ **ಹಿತೇ**

ತ್ವದೀಯಂ **ಮನಃ** ಸಂಚರತಿ । ಹೇ **ಯುಧ್ಮಕೃತ್** ಯುದ್ಧಕುಶಲ! **ಖಜಕೃತ್** ಯುದ್ಧಸ್ಯ ಕರ್ತ: । ಹೇ **ಪುರಂದರ!** ಅಸುರಾಣಾಂ ಪುರಾಂದಾರಯಿತಃ! ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! **ಅಲರ್ಷಿ** ಆ ಗಚ್ಛ **ಗಾಯತ್ರಾ** ಗಾನಕುಶಲಾ ಅಸ್ಮದೀಯಾಃ ಸ್ತೋತಾರಃ **ಪ್ರಗಾಸಿಷುः** ಪ್ರಗಾಯನ್ತಿ ಸ್ತುವನ್ತಿ । ಅಲರ್ಷೀತ್ಯೇತತ್‌ದಾಧರ್ತ್ಯಾದೌ ನಿಪಾತ್ಯತೇ ॥

ಪುರಂದರ ಅಸುರರ ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವವನೇ, ಇನ್ದ್ರನೇ **ಕ್ವ ಇಯಥ** ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೀಯೆ, **ಕ್ವೇತ ಅಸಿ** ಎಲ್ಲಿ ಇರುವೆ, **ತೇ ಮನಃ** ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸು, **ಪುರುತ್ರಾ ಚಿದ್ಧಿ** ಸರ್ವ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ಯಜ್ಞಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿರಾಜಮಾನನಾಗಿದ್ದೀಯಲ್ಲವೇ, **ಯುಧ್ಮಕೃತ್** ಯುದ್ಧಕುಶಲನೂ, **ಖಜಕೃತ್** ಯುದ್ಧನಿರತನೂ ಆದ ನೀನು, **ಅಲರ್ಷಿ** ಇತಿ ವೈದಿಕೋ ಧಾತುः ಹಿಂಸಾಕರ್ಮಾ । ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸದೆ ಬಡಿದು ದಯಮಾಡು, **ಗಾಯತ್ರಾः** ವೇದ ಮನ್ತ್ರಗಾನ ಕುಶಲರಾದ ನಮ್ಮ ಸ್ತೋತೃಗಳು, **ಪ್ರಗಾಸಿಷುः** ಬಹು ಮಧುರವಾಗಿ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶತ್ರುಗಳಾದ ಅಸುರರ ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುವ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನೇ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕನಾದ ನೀನು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದೀಯೆ ಎಲ್ಲಿದ್ದೀಯೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವಾದರೂ ಸಮಸ್ತ ಯಜ್ಞಶಾಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಸರ್ವತ್ರ ವಿರಾಜಮಾನನಾಗಿರುವಿಯಷ್ಟೆ. ಯುದ್ಧಕುಶಲನೂ ಯುದ್ಧನಿರತನೂ ಆದ ನೀನು ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸದೆಬಡಿದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ದಯಮಾಡು. ಗಾಯತ್ರ್ಯಾದಿ ವೇದಮನ್ತ್ರಗಳ ಗಾನಕುಶಲರಾದ ನಮ್ಮ ಸ್ತೋತೃಗಳು ನಿನಗಾಗಿ ಬಹುಮಧುರವಾಗಿ ದಿವ್ಯವಾಗಿ ಗಾನಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಹೇ! ಪುರಂದರ! ಸರ್ವಸಂವ್ಯಾಪಿ! ನೀನೆಲ್ಲಿಯುಂ
ನೆಲಸಿರ್ಪೆಯೆಂಬುದಂ ತಿಳಿಯದವರಾವಾದೊಡಂ ।

ಸವನಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀನಿರ್ಪೆಯಲ್ತೆ ಸತತಂ
ಬಾರೆಲೈ! ಸಾಮದಿಂ ನುತಿಪೆವಾಂ ಮಧುರಗಳದಿಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೭೨

ಕಲಿಃ ಪ್ರಾಗಾಥಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ವಯಮೇನಮಿದಾ ಹ್ಯೋಽಪೀಪೇಮೇಹ ವಜ್ರಿಣಮ್ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ತಸ್ಮಾ ಉ ಅದ್ಯ ಸವನೇ ಸುತಂಭರಾ ನೂನಂ ಭೂಷತ ಶ್ರುತೇ ॥

ಸ್ವ - ೧೪ । ಉ - ೧ । ಧಾ - ೭೪ । ತೀ ॥

೩ ೨ ೩ ೩ ೨ ೧ ೨ರ ೨ ೩ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨ರ ೩
ವಯಂ - ಏನಂ - ಇದಾ - ಹ್ಯಃ । ಅಪೀಪೇಮ - ಇಹ - ವಜ್ರಿಣಂ ॥ ತಸ್ಮೈ - ಉ

೨ ೩ ೨ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩
- ಅದ್ಯ - ಅ - ದ್ಯ - ಸವನೇ - ಸುತಂ - ಭರ ॥ ಆ - ನೂನಂ - ಭೂಷತ -

೨
ಶ್ರುತೇ ॥ ೧೦.೨೭೨ ॥

ಆ - ೫೬ । ಅ - ೧೬ । ಪ - ೧೮೯ । ಕೋ ॥

ಇತಿ ಅಷ್ಟಮೀ ದಶತಿಃ ॥ ೮ ॥ ಚತುರ್ಥಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೪ ॥

ಐನ್ದ್ರಾಣಿ ವಾಸಿಷ್ಠಾನಿ ವಾ ತ್ರೀಣಿ । ತ್ರಯಾಣಾಂ ವಸಿಷ್ಠೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೦ ೧ ^ ೩ ೫೦ ೦
೨೭೨.೧. ವಯಮೇನಾಮ್ ॥ ಆಽ೨ಇದಾಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ।

೩ ೫ ೧ ೦ ೨೦ ೦ ೧
ಹೀs೨೩ಳಯಾಃ । ಅಪೀಪೇಮೇಹವಜ್ರಿಣಮ್ । ತಾಸ್ಮಾ

೧ ೧ ೮
s೨ಉೂವಾs೨ । ದ್ಯಸವನಾಇ । ಸೂತಂಭಾರಾs೨ ॥

೦ ೧೦ ೨ ೧ ೨ ೦ ೧ ೨
ಆನೂನಾs೨೩ಮ್ಬೊ ॥ ಷಾತಶ್ರುತೇ । ಇಡಾs೨೩ಭಾs೩

೧
ಳ೩ । ಓs೨೩ಳ೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೯ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೮ । ಥೈ । ೧೪ ॥ ೪೭೦ ॥

೫ ೦ ೧ ೧ ೨ ೧೦
೨೭೨.೨. ವಯಮೇನಾಮ್ ॥ ಇದಾs೨ಹಾಯಾಃ । ಅಪೌಹೋ

೨೦ ೧೦ ೩ ೨೦ ೧ ೨ ೦ ೧
ಇ । ಪೇಮೌಹೋಇ । ಇ । ಹಾವಜ್ರಿಣಾಮ್ । ತಸ್ಮಾಉ

೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧೦ ೨
ವಾ । ದ್ಯಾಸವನಾಇ । ಸೂತಂಭರಾ ॥ ಆನೌಹೋ । ನಂ

೧೦ ೨೦ ೧ ೨
ಭೌಹೋ ॥ ಷಾತಶ್ರುತಾs೩೧ಉವಾs೨೩ ॥ ಊs೩ಳ

೫
ಪಾ ॥ ದೀ - ೧೨ । ಪ - ೧೩ । ಮಾ - ೮ । ಜೈ । ೧೫ ॥ ೪೭೧ ॥

೪ ೩ ೪೦ ೫ ೦ ೩ ೨^ ೩ ೫ ೪ ೫
೨೭೨.೩. ವಯಮೇನಮಿದಾ । ಹಿಯಾಓs೨೩ಳವಾ । ಇಯಾಹಾ

೨ ೧ ೧೦ ೦ ೦ ೮
ಇ । ಹುವೇಹೋs೨ಇ । ಅಪೀಪೇಮೇಹಾವಜ್ರಿಣಾs೨

१० अ — न
ಮ್ । ತಸ್ಮಾಉವದ್ಯಸವನಾಇ । ಸೂತಂಭಾರಾ೩ಽ೨ । ಈ೩

२ ० १० ३ २१
ಇಯಾ ॥ ಆನೂನಾ೩ಽ೨ಇಳಿಮ್ಪೊ ॥ ಷತಾಶ್ರೂ೩ಽ೨ಇಳಿಶಿತಾ

२ १ १११
೩ೞಶಿೞಇ ॥ ಶ್ರವ೩ಇಸಾ೩ಽ೨ಇಳಿಶಿಇ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೮ । ಟೈ । ೧೬ ॥ ೪೭೨ ॥

ಸಪ್ತದಶ ಚತುರ್ಥಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೪ ॥ ದಶತಿಃ ॥ ೮ ॥

ವಯಂ ಯಜಮಾನಾಃ **ಏನಂ ವಜ್ರಿಣಂ** ವಜ್ರಯುಕ್ತಮಿನ್ದ್ರಂ **ಇದಾ** ಇದಾನೀಂ । **ಹ್ಯಃ** ಶ್ವಃ ಅತೀತೋಽಹ್ನಿ! **ಇಹ** ಅತ್ರಾಹರ್ಗಣೇ **ಅಪೀಪೇಮ** ಆಪ್ಯಾಯಯಾಮ ಸೋಮೇನ । **ತಸ್ಮಾ** ಉ ತಸ್ಮಾದೇವ **ಅದ್ಯ** ಅತ್ರ **ಸವನೇ ಸುತಮ್** ಅಭಿಷುತಮ್ ಸೋಮಂ **ಭರ** ಹರ ಹೇ ಅಧ್ವರ್ಯೋ! **ನೂನಂ** ಇದಾನೀಂ **ಶ್ರುತೇ** ಸತಿ **ಆಭೂಷತ** ಅಲಂಕುರುತ ॥

ವಯಂ ಯಜ್ಞನಿರತರಾದ ನಾವು, **ಏನಂ ವಜ್ರಿಣಂ** ವಜ್ರೋ ವಾ ಓಜಃ - ಶಂ.೮.೪.೧.೨೦ ॥ ಈ ಓಜಸ್ವಿಯಾದ ವಜ್ರಾಯುಧ ಧಾರಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು, **ಇಹ** ಈ ಯಜ್ಞಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, **ಹ್ಯಃ** ನಿನ್ನೆಯೂ, **ಇದಾ** ಇಂದೂ, **ಅಪೀಪೇಮ** ಸೋಮಾದಿ ಹವಿರ್ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ, **ತಸ್ಮಾಉ** ಅವನನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿಯೇ, **ಅದ್ಯಸವನೇ** ಮಾಧ್ಯಂದಿನ ಸವನದಲ್ಲಿ, **ಸುತಮ್** ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹಿಂಡಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಟ್ಟಿರುವ ಸೋಮ ರಸವನ್ನು, **ಭರ** ಸ್ವೀಕರಿಸು, **ಆಭೂಷತ** ಯಜ್ಞಶಾಲೆಯನ್ನ ಲಂಕರಿಸು, **ನೂನಂ** ಈಗ ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ, **ಶ್ರುತೇ** ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ ವೇದ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಶ್ರವಣ ಮನನ ನಿಧಿಧ್ಯಾಸನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವೆಂಬ ಶ್ರವಣ ಚತುಷ್ಟಯದಿಂದ ಪೂಜಿಸುವೆವು ಧ್ಯಾನಿಸುವೆವು.

ಯಜ್ಞ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲೇ ನಿರತರಾದ ನಾವು ಓಜಸ್ವಿಯೂ ವಜ್ರ ಧಾರಿಯೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನನ್ನು ನಿನ್ನೆಯೂ ಇಂದೂ ಸೋಮಾದಿ ಹವ್ಯ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಯಿಂದ ಸೇವಿಸಿ ತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸಿರುವೆವು. ಈ ಮಾಧ್ಯಂದಿನ ಸವನ ದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವ ಸೋಮಾದಿ ಹವಿರ್ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲು ಇನ್ದ್ರನೇ ಯಜ್ಞಶಾಲೆಯ ಪೀಠವನ್ನಲಂಕರಿಸಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತವಾದ ವೇದಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಕೇಳು ಪೂಜಾದಿ ಕೈಂಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸು.

ಯಜನನಿರತರಪ್ಪ ನಾವ್ ಓಜಸ್ವಿ ವಜ್ರಧರನಂ
ನಿನ್ನೆಯುಂ ಮೇಣಿಂದುಮಾರಾಧಿಸಿರ್ಪೆವಲ್ತೆ
ಸೋಮಾದಿಹವ್ಯದಿಂದೀಗಳೀ ಮಾಧ್ಯಂದಿನಂ
ಸವನಮಿಪ್ಪುದು; ದೇವ! ಬಾರ! ಕೊಳ್ಳೆಮ್ಮರ್ಚೆಯಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೭೩

ಪುರುಹನ್ಮಾ ಆಂಗಿರಸಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨೦ ೩ ೨u ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಯೋ ರಾಜಾ ಚರ್ಷಣೀನಾಂ ಯಾತಾ ರಥೇಭಿರಧ್ರಿಗುಃ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨
ವಿಶ್ವಾಸಾಂ ತರುತಾ ಪೃತನಾನಾಂ ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಯೋ ವೃತ್ರಹಾ ಗೃಣೇ ॥

೨ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦
ಯಃ - ರಾಜಾ - ಚರ್ಷಣೀನಾಮ್ । ಯಾತಾ - ರಥೇಭಿಃ - ಅಧ್ರಿಗುಃ - ಅಧ್ರಿ

೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೨
- ಗುಃ ॥ ವಿಶ್ವಾಸಾಂ - ತರುತಾ - ಪೃತನಾನಾಮ್ । ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ - ಯಃ - ವೃತ್ರಹಾ

೩ ೨ ೩ ೨
- ವೃತ್ರ - ಹಾ - ಗೃಣೇ ॥ ೧.೨೭೩ ॥

ಪೌರುಹನ್ಮಸಮ್ । ಪುರುಹನ್ಮಾವಿರಾಟ್ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫೦ ೦ ೨ ೪೫ ೪ ೫ ೧ ೦ ೨ ೦
೨೭೩.೧. ಯೋ೯ರಾಜಾಽ೩ಚರ್ಷಣಾಇನಾಮ್ ॥ ಯಾತಾರಥೇ೯ ।

೧ ೨ — ೧ — ೧ ೨
ಭಿರಾಧ್ರಾಽ೧ಇಗೂಽ೨: । ಧ್ರಾಇಗೂಽ೨: । ವಾಇಶ್ವಾಸಾ

೧ ೨ ೧ ೨ ೧ ೨^ ೩
ಽ೩ಮ್ । ತರುತಾಽ೩ । ತರುತಾಽ೩ । ಪಾತ್ಯಾರ್ನಾಽ೨೩೪

೫ ೧ ೨ ೦ ೧ ೨^ ೩ ೫
ನಾಮ್ । ಜ್ಯಾಇಷ್ಠಂಯೋ೯ವಾ । ತ್ರಾಹಾಗಾಽ೨೩೪ರ್ಣಾ

೪ ೪
ಇ ॥ ತ್ರಹಾಽ೫ಗೃಣಾಇ ॥ ಹೋ೯ಽ೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೧೩ । ಮಾ - ೧೩ । ಬಿ । ೧೭ ॥ ೪೭೩ ॥

ಪ್ರಾಕರ್ಷಮ್ । ಪ್ರಕರ್ಷೋ೯ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩೦ ೦ ೪೦ ೫ ೩ ೨ ೫ ೧೦ ೦
೨೭೩.೨. ಯೋ೯ರಾಜಾಚ । ರ್ಷಣಾಽ೩೨೩೪ಇನಾಮ್ ॥ ಯಾತಾರ

೦ ೨೧ ೨ ೧ ೦ ೦ ೦
ಥೇ೯ಭಿರಧ್ರಾಽ೨೩ಇಗೂಃ । ವಿಶ್ವಾಸಾನ್ತರುತಾಪೃತಾನಾಽ೨

೨ ೧ ೨ ೧ ೨ ೧ ೨
೩ನಾಮ್ ॥ ಜ್ಯಾಽ೨೩ಇಷ್ಠಾಮ್ ॥ ಯೋ೯ವೃತ್ರಹೋ೯ವಾ

೧ ೫ ೪ ॥ ೫
ಽ೩ಓಽ೨೩೪ವಾ ॥ ಗಾಽ೫ರ್ಣೋ೯ಽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೯ । ಪ - ೭ । ಮಾ - ೯ । ಥೋ । ೧೮ ॥ ೪೭೪ ॥

ಯಃ ಇನ್ದ್ರಃ **ಚರ್ಷಣೀನಾಮ್** ಮನುಷ್ಯಾಣಾಂ **ರಾಜಾ**ಸ್ವಾಮೀ **ರಥೇಭ್ಯಃ** ರಥೈರ್ಯಾತಾ ಗನ್ತಾ । ಚ **ಅಧ್ರಿಗುಃ** ಅಧೃತಗಮನೋಽನ್ಯೈಃ । **ವಿಶ್ವಾಸಾಂ** ಸರ್ವಾಸಾಂ **ಪೃತನಾನಾಂ** ಸೇನಾನಾಂ **ತರುತಾ** ತಾರಕಃ । ಯಶ್ಚ **ಜ್ಯೇಷ್ಠಃ** ಗುಣೈರ್ಗರೀಯಾನ್ । **ಯಃ** ಚ **ವೃತ್ರಹಾ** ವೃತ್ರಂ ಹತವಾನ್ । ತಂ ಜ್ಯೇಷ್ಠಂ ಸರ್ವೈರತಿಶಯೇನ ಪ್ರಶಸ್ಯಮ್ ಅಧಿಕಂ ವೃದ್ಧಂ ವಾ ಮಹಾಭಾಗಮಿನ್ದ್ರಂ **ಗೃಣೇ** ಸ್ತೌಮಿ ॥

ಚರ್ಷಣೀನಾಂ ಯಃ ರಾಜಾ ಚರ್ಷಣಯಃ ಮನುಷ್ಯಾಃ - ನಿ.ಘಂ.೨.೩ ॥ ಚರ್ಷಣಿಃ - ಚಾಯಿತಾದಿತ್ಯಃ - ನಿರು.೫.೨೪ ॥ ಆದಿತ್ಯನಂತೆ ಜ್ಞಾನಪ್ರಕಾಶ ಯುತರಾದ ಜನರ ಜ್ಞಾನದಾತೃಗಳ ಒಡೆಯನಾದ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತ, **ರಥೇಭಿರದ್ರಿಗುಃ ಯಾತಾ** ಅಧ್ರಿಗುರಧೃತ ಗಮನಃ - ನಿರು.೫.೧೦., ಅತಿವೇಗವಾಗಿ ಚಲಿಸುವ ರಥಾದಿಯಾನಗಳಿಗಿಂತಲೂ ವೇಗವಾಗಿ ಯಾರಿಂದಲೂ ತಡೆಯಲಾಗದ ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಲಾಗದ ವೇಗದಿಂದ ಅನ್ಯರಿಂದ ಹೋಗಲೂ ಸಾಧ್ಯ ವಾಗದೆಡೆಗೂ ತನ್ನ ಇಷ್ಟಬಂದಂತೆ ಚಲಿಸಲು ಶಕ್ತನಾದ, **ವಿಶ್ವಾಸಾಂ ಪೃತಾನಾ ನಾಮ್ ತರುತಾ** ಸುತ್ತುವರಿದಿರುವ ಸಮಸ್ತ ಶತ್ರುಯೋಧರನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸದೆಬಡೆದು ವಿಪತ್ತಿನಿಂದ ಸರ್ವರನ್ನೂ ಪಾರುಮಾಡುವ, **ಯಃ ವೃತ್ರಹಾ ಜ್ಯೇಷ್ಠಮಾ** ವೃತ್ರ ರೂಪೀ ಶತ್ರುಗಳನ್ನೂ ಪಾಪಗಳನ್ನೂ ನಾಶಮಾಡುವ ಮಹಾತ್ಮನಾಗಿರುವ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನನ್ನೂ, **ಗೃಣೇ** ಸ್ತುತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ದಾನದಾತೃಗಳ ರಾಜನೂ ಅಪ್ರತಿಹತ ವೇಗದಿಂದ ಅನ್ಯರಿಂದ ತಡೆಯಲೂ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೂ ಇಷ್ಟಬಂದಂತೆ ವೇಗವಾಗಿ ಚಲಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಂತನೂ ಸಮಸ್ತ ಶತ್ರುಗಳನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಾಮ ದಲ್ಲಿ ಸದೆಬಡೆದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಗಂಡಾಂತರದಿಂದ ಭಯದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡು ಪವನೂ ಪಾಪನಾಶಕರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುವೆ.

ಜ್ಞಾನದಂ, ವಿಭು, ಸಂತತಾಪ್ರತಿಹತೋರುಗತಿಯಿಂ
ಚಲಿಸಬಲ್ಲಂಥ ಬಲ್ಲಿದನರಿಗಳಂ ಸದೆಯುತುಂ ।
ಪೊರೆವ ಭಯಹರನಂ ಮಹೇಂದ್ರನಂ ಪಾಪಹರನಂ
ಸರ್ವಾಗ್ರಗಣ್ಯನಂ ವೃತ್ರಾರಿಯಂ ಭಜಿಸುವೆಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೭೪

ಭರ್ಗಃ ಪ್ರಾಗಾಥಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಯತ ಇನ್ದ್ರ ಭಯಾಮಹೇ ತತೋ ನೋ ಅಭಯಂ ಕೃಧಿ ।

೧ ೨ ೩ ೨ಉ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ಉ ೩ ೧ ೨೦
ಮಘವಞ್ಛಗ್ಧಿ ತವ ತನ್ನ ಊತಯೇ ವಿದ್ವಿಷೋ ವಿಮೃಧೋ ಜಹಿ ॥

೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨೦ ೩
ಯತಃ - ಇನ್ದ್ರ - ಭಯಾಮಹೇ । ತತಃ - ನಃ - ಅಭಯಂ - ಅ - ಭಯಂ - ಕೃ

೧ ೨೦ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨೦
ಧಿ ॥ ಮಘವನ್ - ಶಗ್ಧಿ - ತವ - ತತ್ - ನಃ - ಊತಯೇ ॥ ವಿ - ದ್ವಿಷಃ - ವಿ

೧ ೨೦ ೩
- ಮೃಧಃ - ಜಹಿ ॥ *೨.೨೭೪ ॥*

ಇನ್ದ್ರಸ್ಯಾಭಯಙ್ಕರಮ್ । ಇನ್ದ್ರೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೨ ೪ ೫ ೪೦ ೫ ೧೦ ೦ ೨
೨೭೪.೧. ಯತಆ೨೩ಇನ್ದ್ರಾಭಯಾಮಹಾಇ ॥ ತತೋನೋಅಭ

೧ ೨ ೧ ೨ ೧೦
ಯಂಕಾ೨೩ಧಿ । ಮಘವಞ್ಛಗ್ಧಿತವತನ್ನಊತಾ೨೩

ಯಾಇ ॥ ವಿದ್ವಾಇಷೋಽ೨೩ವೀ ॥ ಮಾರ್ಥೋೀಜಹಿ ।

ಇಡಾಽ೨೩ಭಾಽ೩೪೩ । ಓಽ೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೫ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೮ । ಪೈ । ೧೯ ॥ ೪೭೫ ॥

ಹೇ ಇನ್ದ್ರ **ಯತಃ** ಹಿಂಸಕಾತ್ **ಭಯಾಮಹೇ** ವಯಂ **ತತಃ ನಃ** ಅಸ್ಮಭ್ಯಮ್ **ಅಭಯಂ ಕೃಧಿ** ಕುರು । ಹೇ **ಮಘವನ್! ಶಗ್ಧಿ** ಶಕ್ತೋ ಭವಸಿ **ನಃ** ಅಸ್ಮಭ್ಯಮ್ **ಅಭಯಮ್** ಕರ್ತುಮ್ । **ತವ ಊತಯೇ** ರಕ್ಷಣಾಯ **ವಿ ಜಹಿ ದ್ವಿಷಃ** ಅಸ್ಮ ದ್ವೇಷ್ಟ್ರೂನ್ । **ಮೃಧಃ** ಅಸ್ಮದ್ಧಿಂ ಸಕಾರಾನ್ ವಿ ಜಹಿ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಭಗವಂತನೇ, **ಯತ ಭಯಾಮ ಹೇ** ನಮಗೆ ಭಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವ ಮೂಲವನ್ನು, **ತತಃ ನಃ ಅಭಯಂ ಕೃಧಿ** ಆದರಿಂದ ನಮಗೆ ಭಯವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿ ಅಭಯವನ್ನು ದಯಪಾಲಿ ಸು, **ತವ** ನಿನ್ನವರಾದ, **ನಃ** - ನಮಗೆ, **ಮಘವನ್** ಯಜ್ಞನಿರತನೂ ಧನ ವಂತನೂ ಬಲ ಶಾಲಿಯೂ ಆದ ನೀನು, **ನಃ ಊತಯೇ, ಶಗ್ಧಿ** ನಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಶಕ್ತಿಯುತ ನಾದ ನೀನು ಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದೀಯೆ, **ದ್ವಿಷಃ ವಿಜಹಿ** ದ್ವೇಷ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಹಿಂಸಕರನ್ನೂ ಶತ್ರುಗಳನ್ನೂ ನಾಶಮಾಡಿ ವಿಜಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸು, **ಮೃಧಃ ವಿ** ಪಾಪ್ಮಾವೈ ಮೃಧಃ - ಶ.೬.೨.೩.೮ ॥ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಪಾಪವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಷ್ಟಮಾಡು.

ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯೂ ಬಲಶಾಲಿಯೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಭಯಪಡಿಸುವ ಮೂಲಗಳನ್ನೂ ಹಿಂಸಕರನ್ನೂ ಶತ್ರುಗಳನ್ನೂ ನಾಶ ಮಾಡಿ ಅಭಯಪ್ರದಾನ ಮಾಡಿ ರಕ್ಷಿಸು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಪಾಪವೃತ್ತಿಗಳನ್ನೂ ದ್ವೇಷ ಭಾವನೆಯನ್ನೂ ನಾಶಮಾಡು.

ಸಕಲಸಂಪದದ ಪದಮಂ ಪೆರ್ಮೆಯಿಂದಡರ್ದವಂ
ನಿಮ್ಮ ಭಯಮಂ ಸಮೂಲಂ ನಾಶಿಪಂ, ರಿಪುಗಳಂ ।
ಸೀಳಿ ಸಾಧುಗಳನಾರಯ್ದು ಕಾಪಿಡುವ ದೇವಂ
ನೀನೆಲ್ಲೈ ಭಗವಂತ! ರಕ್ಷಿಪುದು ಪಾಪವಳಿಸಿ ॥

ಋಕ್ - ೨೭೫

ಇರಿಮ್ಬಿಠಿಃ ಕಾಣ್ವಃ ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತಿರ್ವಾ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ಧ್ರುವಾ ಸ್ಥೂಣಾಽꣳ ಸತ್ರꣳ ಸೋಮ್ಯಾನಾಮ್ ।

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ದ್ರಪ್ಸಃ ಪುರಾಂ ಭೇತ್ತಾ ಶಶ್ವತೀನಾಮಿನ್ದ್ರೋಮುನೀನಾಽꣳ ಸಖಾ ॥

೧ ೨೦ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ವಾಸ್ತೋಃ - ಪತೇ - ಧ್ರುವಾ - ಸ್ಥೂಣಾ । ಅ ꣳ ಸತ್ರಂ - ಸೋಮ್ಯಾನಾ

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦
ಮ್ ॥ ದ್ರಪ್ಸಃ - ಪುರಾಂ - ಭೇತ್ತಾ - ಶಶ್ವತೀನಾಮ್ । ಇನ್ದ್ರಃ - ಮುನೀನಾಂ -

೧ ೨೦ ೩
ಸಖಾ - ಸ - ಖಾ ॥ ೩.೨೭೫ ॥

೦

ಕಾವಷೇ ದ್ವೇ । ಕವಷೋ ಬೃಹತೀಸ್ತ್ರಃ । ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತಿಃ ॥

೫೦ ೦ ೨ ೧ ೨^ ೩ ೫ ೧
೨೭೫.೧. ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತಾಇ ॥ ಧ್ರುವಾ । ಸ್ಥೂಣಾಓಽ೨೩೪ವಾ । ಅ

೨ ೦ ೧೦ ಎಂ ೧ ೦ ೦ ೦
ꣳ ಸತ್ರ ꣳ ಸೋಮ್ಯಾನಾಽ೨ಮ್ । ದ್ರಪ್ಸಗಪುರಾಂಭೇತ್ತಾ

೨^ ೩ ೫ ೧ ೨೦
ಶಶ್ವತಾ೭೨೩ಇನಾಮ್ ॥ ಆ೭೨೩೪ಇನ್ದ್ರಃ ॥ ಮುನೀ೭

೫
೨ । ನಾ೭೩೧ಉವಾ೭೨೩ ॥ ಸಾ೭೨೩೪ಖಾ ॥

ದೀ - ೯ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೮ । ಧೈ । ೨೦ ॥ ೪೭೬ ॥

೩೦ ೪೦ ೫೦ ೦ ೩೦ ೨ ೧ ೫
೨೭೫.೨. ವಾಸ್ತೋ೭ಷ್ಪತೇಧ್ರುವಾ । ಸ್ಥೂಣಾ೭೩ । ಆ೭೨೩೪ । ಸತ್ರ

೦ ೪೦ ೫ ೨೧ ೦ ೦ ೦
ಽ ಸೋ೭ । ಮ್ಯಾನಾಮ್ ॥ ದ್ರಪ್ಸಃಪುರಾಂಭೇತ್ತಾಶಶ್ವತಾ೭

೨ ೧ ೨ ೧ ೨೦ ೧
೨೩ಇನಾಮ್ ॥ ಆ೭೨೩ಇನ್ದ್ರಃ ॥ ಮುನೀ೭೨ । ನೋ೭೨

೫ ೩ ೫
೩೪ವಾ ॥ ಸಾ೭೨೩೪ಖಾ ॥

ದೀ - ೧೧ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೫ । ಜು । ೨೧ ॥ ೪೭೭ ॥

ಹೇ **ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ!** ಗೃಹಪತೇ! **ಸ್ಥೂಣಾ** ಗೃಹಾಧಾರಾಭೂತ ಸ್ಥಂಭಃ **ಧ್ರುವಾ** ಸ್ಥಿರಾ ಭವತು । **ಸೋಮ್ಯಾನಾಂ** ಸೋಮಾರ್ಹಾಣಾಂ ಸೋಮ ಸಂಪಾದಿನಾಂ ವಾಸ್ಮಾಕಮ್ **ಅಂಸತ್ರಮ್** ಅಂಸತ್ರಾಣಾಂ ಅಂ ಸೋಪ ಲಕ್ಷಿತಸ್ಯ ಕೃತ್ಸ್ನಸ್ಯ ಶರೀರಸ್ಯ ತ್ರಾಯಕಂ ಬಲಂ ಭವತು । ಅಪಿ ಚ **ದ್ರಪ್ಸಃ** ದ್ರವಣಶೀಲಃ ಸೋಮಃ ತದ್ವಾನ್ । ಅರ್ಶ ಆದಿತ್ವಾದಚ್ ಪ್ರತ್ಯಯಃ **ಶಶ್ವತೀನಾಂ** ಬಹ್ವೀ ನಾಂ **ಪುರಾಮ್** ಅಸುರಪುರೀಣಾಂ **ಭೇತ್ತಾ** ವಿದಾರಯಿತಾ ಏವಂ ಭೂತಃ ಇನ್ದ್ರಃ **ಮುನೀನಾಮ್** ಋಷೀಣಾಮಸ್ಮಾಕಂ **ಸಖಾ** ಮಿತ್ರ ಭೂತೋ ಭವತು ॥

ವಾಸ್ತೋಷ್ಪತೇ ವಾಸ್ತುರ್ವಸತೇ ನಿವಾಸಕರ್ಮಣಃ - ನಿರು.೧೦. ೧೬., ತಸ್ಯ ಪಾಲಯಿತಾ - ನಿ.ದೈ.೧೦.೧೬., ವಾಸ್ತು ಗೃಹ ಪತೇ ಸ್ವಾಮಿಯೇ ವಾಸ ಸ್ಥಾನವಾದ ಹೃದಯ ಗೃಹದ ಸ್ವಾಮಿ ಪರಮಾತ್ಮನೇ, ಸ್ಥೂಣಾ ಮನೆಗೆ ಆಧಾರ ವಾದ ಕಂಬವು ಇರುವಂತೆ ನಮಗೆ ನಿನ್ನ ಆಶ್ರಯವು, ಧ್ರುವಾ ಸ್ಥಿರವಾಗಿರಲಿ, ಅಂಸತ್ರಮ್ ಅಂಸತ್ರಮಂಹಸಸ್ತ್ರಾಣಾಮ್ - ನಿರು.೫.೨೬ ॥ ಪಾಪ ಹಿಂಸೆ ಆದಿ ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಧರ ಕವಚದಂತೆ ನೀನು ನಮ್ಮ ರಕ್ಷಕ ನಾಗಿದ್ದೀಯೆ, ದ್ರಪ್ಸಃ ಸರ್ವತ್ರ ಶೀಘ್ರಗತಿಯುಳ್ಳವನೂ, ಜ್ಞಾನಿಯೂ ಸೋಮ ಪಾನಮಾಡುವವನೂ ಹರ್ಷದಾಯಕನೂ, ಶಶ್ವತೀನಾಮ್ ಪುರಾ ಮನ ಏವ ಪುರಃ ಅನ್ತಃ ಕರಣಮ್ ಮನೋ ಹಿ ಪ್ರಥಮಮ್ ಪ್ರಾಣಾನಾಮ್ ಇನ್ದ್ರಿಯಾಣಾಮ್ - ಶತ.೧೦.೩.೫.೭ ॥ ಅಂತಃಕರಣ ಚತುಷ್ಟಯದ ಅನಂತ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ದೇಹಬಂಧನವನ್ನು ರಾಕ್ಷಸರ ಅನೇಕ ವಸತಿಗಳನ್ನು, ಭೇತ್ತಾ ಭೇದಿಸುವವ, ನಾಶಮಾಡುವವ, ಇನ್ದ್ರಃ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನು, ಮುನೀನಾಮ್ ಮನನಾತ್, ಸ್ತೋತೃಣಾಂ ಮುನೀನಾಮ್ ಸ್ತೋತೃಗಳ ತಪಸ್ವಿಗಳ ಸಾಧಕರ, ಋಷಿಗಳ, ಸಖಾ ಮಿತ್ರನಾಗಲಿ.

ಗೃಹಪತಿಯೂ ಮನೆಗೆ ಕಂಬದಂತೆ ನಮಗೆ ಸ್ಥಿರವಾದ ಆಶ್ರಯ ದಾತನೂ ಪಾಪಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಬಾಹ್ಯ ಮತ್ತು ಆಂತರಿಕ ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ಆಗುವ ಅಪಾಯದಿಂದ ಕವಚವೋ ಎಂಬಂತೆ ರಕ್ಷಿಸುವವನೂ ಜ್ಞಾನಿಯೂ ದೇಹ ಬಂಧನಗಳನ್ನೂ ಶತ್ರು ವಸತಿಗಳನ್ನೂ ಭೇದಿಸುವವನೂ ಸದಾ ಸಂತೋಷ ವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವವನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನು ಸ್ತೋತೃಗಳಿಗೂ ತಪಸ್ವಿ ಗಳಿಗೂ ಸಾಧಕರಿಗೂ ಸದಾ ಮಿತ್ರನಾಗಿರಲಿ.

ಗೃಹಪತಿಯೆ! ಮನೆಗಂಬದಂದದಿಂ ಸ್ಥಿರನೆ! ಅಘದಿಂ
ಪೊರವನೇ! ಒಳಹೊರಗಿನರಿಗಳಿಂ ಕಾಪಿಡುವನೇ!
ದೇಹಬಂಧವನಳಿಪ ತೋಷದನೆ! ಸುಜ್ಞಾನಿಯೇ!
ಭಗವಂತ! ಮಘವಂತ! ಸಾಧುಗಳ್ಗೆರೆಯನಾಗಯ್ ॥

ಋಕ್ - ೨೭೬

ಜಮದಗ್ನಿರ್ಭಾರ್ಗವಃ । ಸೂರ್ಯೋ ವಾ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಬಣ್ಮಹಾꣳ ಅಸಿ ಸೂರ್ಯ ಬಡಾದಿತ್ಯ ಮಹಾꣳ ಅಸಿ ।

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧
ಮಹಸ್ತೇ ಸತೋ ಮಹಿಮಾ ಪನಿಷ್ಟಮ ಮಹ್ನಾ ದೇವ ಮಹಾꣳ

೨
ಅಸಿ ॥ ೪.೨೭೬ ॥

೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨
ಬಟ್ - ಮಹಾನ್ - ಅಸಿ - ಸೂರ್ಯ । ಬಟ್ - ಆದಿತ್ಯ - ಆ - ದಿತ್ಯ - ಮಹಾ

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩
ನ್ - ಅಸಿ ॥ ಮಹಃ - ತೇ - ಸತಃ - ಮಹಿಮಾ - ಪನಿಷ್ಟಮ । ಮಹ್ನಾ - ದೇವ

೨ ೩
- ಮಹಾನ್ - ಅಸಿ ॥ ೪.೨೭೬ ॥

ಸೂರ್ಯಸಾಮ । ಸೂರ್ಯೋ ಬೃಹತೀ ಸೂರ್ಯಃ ॥

೫ ೨ ೪ ೫೦ ೧ ೦ ೨ ೧
೨೭೬.೧. ಬಣ್ಮಹಾꣳಽ೩ꣳ ಅಸಿಸೂರ್ಯಾ ॥ ಬಾಡಾದಿತ್ಯ । ಮಹಾ

೨ ೩ ೪೦ ೩೦ ೪ ೩೦ ೪ ೫
ꣳ ಆಽ೧ಸಾಽ೨೩೪ಇ । ಮಹಸ್ತೇಸತೋಮಹಿಮಾಪನಿ ।

೨ ೨ ೧೦ ೨ ೨ ೧
ಷ್ಟಾಽ೩ಮಾ ॥ ಮಹ್ನಾದಾಽ೨೩ಇವಾಽ೩ ॥ ಮಹೋಽ೨

೫ ೪ ॥ ೫
೩೪ವಾ ॥ ಆ೭೫ಸೋ೭೬ಹಾ೩ ॥

ದೀ - ೬ / ಪ - ರ / ಮಾ - ೫ / ಗು / ೨೨ / ೪೭೮ ॥

ಬಣ್ಮಹಾನಿತಿ ದೃಷ್ಟ್ವಾರ್ಕಮುಪತಿಷ್ಠೇದೃಚೌಜಪನ್ । ವದನ್ನಪ್ಯಮೃತಾಂ ವಾಣೀಂ ನಾನೃತೇನ ಸ ಲಿಪ್ಯತೇ - ಇತಿ । ಹೇ **ಸೂರ್ಯ!** ಪ್ರೇರಕೇನ್ದ್ರ, ತ್ವಂ **ಮಹಾನ್** ತೇಜಸಾಧಿಕಃ **ಅಸಿ! ಬಟ್** ಸತ್ಯಮ್ । ನೈತನ್ಮಿಥ್ಯೇತ್ಯರ್ಥಃ । ಹೇ **ಆದಿತ್ಯ!** ಅದಿತೇಃ ಪುತ್ರ! ತ್ವಂ **ಮಹಾನ್** ಬಲೇನಾಪ್ಯಧಿಕಃ **ಅಸಿ ಬಟ್** ಸತ್ಯಮೇವ! **ಮಹೋ** ಮಹತಃ **ಸತೋ** ಭವತಃ **ತೇ** ತವ **ಮಹಿಮಾ** ಮಹತ್ತ್ವಂ **ಪನಿಷ್ಟಮ** ಪನಸ್ಯತೇ ಸ್ತೋತೃಭಿಃ ಸ್ತೂಯತೇ । ಹೇ **ದೇವ!** ದ್ಯೋತನಾದಿಗುಣಯುಕ್ತ! **ಸೂರ್ಯ!** ತ್ವಂ **ಮಹ್ನಾ** ಮಹತ್ವೇನ ವೀರ್ಯೇಣಾಪ್ಯಧಿಕಃ **ಅಸಿ** ಭವಸಿ ನಸಂಶಯ ಇತ್ಯರ್ಥಃ ॥ ಪನಿಷ್ಟಮ - ಪನಸ್ಯತೇ ಇತಿ ಪಾಠೌ ॥

ಆದಿತ್ಯಃ ತಸ್ಮಾದಾದತ್ತೇ ರಸಾನಾದತ್ತೇ ಭಾಸಂ ಜ್ಯೋತಿಷಾ ಮಾದೀಪ್ತೋ ಭಾಸೇತಿ ವಾದಿತೇಃ ಪುತ್ರ ಇತಿ ವಾ । ಅಲ್ಪಪ್ರಯೋಗಂ ತ್ವಸ್ಯೈತದರ್ಚಾಭ್ಯಾಮ್ನಾಯೇ ಸೂಕ್ತಭಾಕ್ ಸೂರ್ಯಮಾದಿತೇಯಮದಿತೇಃ ಪುತ್ರಮ್ । ಏವಮನ್ಯಾಸಾಮಪಿ ದೇವತಾನಾಮಾದಿತ್ಯಪ್ರವಾದಾಃ ಸ್ತುತಯೋ ಭವನ್ತಿ, ತದ್ ಯಥಾ - ಇತ್ಯಾದಿ ನಿ. ॥ .... ಯ ಆದಿತ್ಯಃ ಚಕ್ಷುರೇವ ತತ್ । ತದ್ ಇದ್ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಮ್ - ಜೈ.ಬ್ರಾ.೧.೨೪೯ ॥ ಯತ್ತತ್ ಚಕ್ಷುಃ ಅಸೌ ಸ ಆದಿತ್ಯಃ - ೧೦.೨.೫೭ - ಶತಪಥ । ಅಸೌ ವಾ ಆದಿತ್ಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಅಹರಹಃ ಪುರಸ್ತಾತ್ ಜಾಯತೇ - ಶತ.೧೪.೧.೩ ॥ .... ಅಸಾವಾದಿತ್ಯೋ ಬ್ರಹ್ಮ. ೩.೧೭.೬., ಛಾಂ.ಉ. ॥ ಆದಿತ್ಯೋ ವೈ ಬಾಹ್ಯಪ್ರಾಣಃ - ಛಾಂ.೩.೧೩.೧ ॥ ಸಮಸ್ತ ಸಾಮದಲ್ಲಿನ, ಹಿಂಕಾರ ಪ್ರಸ್ತಾವಾದಿ ಅವಯವಗಳಲ್ಲಿ ಆದಿತ್ಯನನ್ನು ಅಧ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಅಂದರೆ, ಸಪ್ತವಿಧ ಸಾಮೋಪಾಸನೆಯಿಂದ ಆದಿತ್ಯನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೇ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಆದಿತ್ಯನು ಉದಯಿಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಅಸ್ತಮಿಸುವುದೂ ಇಲ್ಲ -

ಛಾಂ.ಉ.೩.೧೩.೨ ॥ ಪ್ರಾಣನೇ ಎಲ್ಲಾ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೃದಯದಲ್ಲೂ ಇದ್ದು ಚಕ್ಷುಸ್ಸು ಎನಿಸಿದ್ದಾನೆ - ಬೃ.ಉ.೩.೯.೨೦ ॥ ಅದಿತಿಯ ಪುತ್ರನೇ - ಅಖಂಡ ಸುಖಸಂತೋಷಕ್ಕೂ ಮುಕ್ತಿಗೂ ಒಡೆಯನಾದ ಭಗವಂತನೇ, ಮಹಾನ್ ಅಸಿ ಮಹಿಮಾವಂತನೂ ಬಹುಶಕ್ತಿವಂತನೂ ಆಗಿದ್ದೀಯೆ, ಬಟ್ ಇದು ಸತ್ಯವು, ಸೂರ್ಯಃ ಸುಷ್ಟು ಈರಇತಾ ನಾಶಯಿ ತಾ ಶತ್ರೂಣಾಂ ಸೂರ್ಯಃ । ಸೂರ್ಯಃ ಸರ್ತೇರ್ವಾ ಸುವತೇರ್ವಾ - ನಿ.ದೈ.೧೨.೧೪ ॥ ಸುಷ್ಠು ಈರಯಿತಾ ನಾಶಯಿತಾ ಶತ್ರೂಣಾಂ ಸೂರ್ಯಃ । ಸೃ-ಸರಿ ಜರುಗು ಎಂಬರ್ಥದ ಧಾತುವಿನಿಂದ ನಿಷ್ಪನ್ನವಾದ ಸೂರ್ಯ ಶಬ್ದ ಪೂರ್ವದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಸರಿಯುತ್ತಾನೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ವೀರಯತಿ - ಉತ್ಸಾಹವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಶಾಖ - ಚೈತನ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದು ಪ್ರೇರಿಸುತ್ತಾನೆ, ಪ್ರಪಂಚದ ಸಮಸ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೂ ಕಾರಣಕರ್ತನಾಗಿದ್ದಾನೆ - ಬೃ.ದೇ.೭.೧೨೮ ॥ ಸೂರ್ಯ ಆತ್ಮಾ ಜಗತಃ - ಸಾ.ಋ.೬.೨೯ ॥ ಸೂರ್ಯನೇ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಆತ್ಮಸ್ವರೂಪನಾಗಿದ್ದಾನೆ, ಬಟ್ ಇದು ಸತ್ಯ, ಮಹಃ ಸತಃ ತೇ ಮಹಿಮಾ ಬಹು ಮಹತ್ವವಾದ ಈ ನಿನ್ನ ಮಹಿಮಾತಿಶಯಗಳನ್ನು, ಷುಷ್ಟಮ ವೇದಮನ್ತ್ರಗಳ ಸ್ತೋತ್ರಗಳು ಪ್ರಶಂಸಿಸುವರು, ದೇವ ಸ್ವಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವ ಭಗವಂತನೆ, ಮಹ್ನಾ ಶಕ್ತಿಸಾಹಸ ವೀರ್ಯ ಪರಾಕ್ರಮಗಳಲ್ಲೂ ನೀನು, ಮಹಾನ್ಅಸಿ ಮಹಿಮಾವಂತನೂ ದೊಡ್ಡವನೂ ಮಹಾತ್ಮನೂ ಆಗಿದ್ದೀಯೆ.

ಭಗವಂತನಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ! ಅದಿತಿಯ ಪುತ್ರನೆಂಬ ಆದಿತ್ಯನೇ ಅಖಂಡ ಸಂತೋಷಕ್ಕೂ ಮುಕ್ತಿಗೂ ಒಡೆಯನಾಗಿ ಮಹಿಮೋಪೇತನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಸಮಸ್ತ ಸಾಮದ ಅವಯವಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಉಪಾಸನೆಮಾಡಿ ನಿನ್ನ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೇ ಪಡೆಯುವುದೂ ನೀನೇ ಬಾಹ್ಯಪ್ರಾಣನೂ ಆಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೃದಯದಲ್ಲೂ ಇರುವುದೂ ನೀನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಆಗಿರುವುದೂ ಸತ್ಯವು. ಸೂರ್ಯ ಭಗವಂತನೇ ಪ್ರಪಂಚದ ಸಮಸ್ತಕಾರ್ಯ

ಗಳಿಗೂ ಕಾರಣಸ್ವರೂಪನಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನ ಆತ್ಮವಾಗಿರುವುದೂ, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಶಾಖ ಮತ್ತು ಚೈತನ್ಯ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿದ್ದು ಪ್ರೇರಿಸುತ್ತಿರುವುದೂ ಉತ್ಸಾಹ ವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದೂ ಸತ್ಯವೇ ಆಗಿದೆ. ಬಹು ಮಹಿಮೋಪೇತನಾದ ನಿನ್ನ ಬಲಪರಾಕ್ರಮ ಸಾಹಸ ಮಹಿಮಾತಿಶಯಗಳನ್ನು ವೇದದ ಸ್ತೋತ್ರಗಳು ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತಾ ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅದಿತಿಸುತ! ಸಚ್ಚಿದಾನಂದವಿಭು! ಸಾಮಂಗಳೊಳ್
ನಿನ್ನನಧ್ಯಾಸಗೆಯ್ದೊರ್ದವಾವ್ ನಿನ್ನನಯ್ದರ್ಲ್ ।
ಪ್ರಾಣಾರ್ಕಸತ್ಯರೂಪಂಗಳಿಂದೆಸೆವ ನೀನೇ
ಬ್ರಹ್ಮವಯ್! ಹೃದಯದಲ್ಲಿರ್ಪೆಯಯ್! ನೀನೆಲ್ಲರಾ ॥

ಋಕ್ - ೨೭೭

ದೇವಾತಿಥಿಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ಉ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಅಶ್ವೀ ರಥೀ ಸುರೂಪ ಇದ್ಗೋಮಾಂ ಯದಿನ್ದ್ರ ತೇ ಸಖಾ ।

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ
ಶ್ವಾತ್ರಭಾಜಾ ವಯಸಾ ಸಚತೇ ಸದಾ ಚನ್ದ್ರೈರ್ಯಾತಿ ಸಭಾಮುಪ ॥

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨ರ
ಅಶ್ವೀ - ರಥೀ - ಸುರೂಪಃ - ಸು - ರೂಪಃ - ಇತ್ । ಗೋಮಾನ್ - ಯತ್ -

೩ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ
ಇನ್ದ್ರ - ತೇ - ಸಖಾ - ಸ - ಖಾ ॥ ಶ್ವಾತ್ರಭಾಜಾ - ಶ್ವಾತ್ರ - ಭಾಜಾ - ವಯಸಾ

೩ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨ರ
- ಸಚತೇ - ಸದಾ । ಚನ್ದ್ರೈಃ - ಯಾತಿ - ಸಭಾಂ - ಸ - ಭಾಂ - ಉಪ ॥

ವೈಶ್ವದೇವೇ ಆನೂಪೇವಾಧ್ಯಶ್ವೇ ವಾ ದ್ವೇ । ಆನೂಪೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨೭೭.೧. ಅಶ್ವೀಅಶ್ವೀ ॥ ರಥೀಸುऽ೩ರೂಪಾऽ೧ಈऽ೨ತ್ । ಗೋ
ಮಾ ಯದಿ । ದ್ರಾತೇऽ೧ಸಾಖಾऽ೨ । ಶ್ವಾತ್ರಾऽ೨ಭಾ
ಜಾऽ೨ । ವಯಸಾಸಚತೇಸಾऽ೨೩ದಾ ॥ ಚನ್ದ್ರಾಇರ್ಯಾ
ऽ೩ತೀऽ೩ ॥ ಸಾऽ೨೩ಭಾऽ೩ಮ್ ॥ ಊऽ೩೪೫ಪೋऽ೬
ಹಾಇ ॥ ದೀ - ೪ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೬ । ಧೂ । ೨೩ ॥ ೪೭೯ ॥

೨೭೭.೨. ಅಶ್ವೀರಥೀಸುರೂಪಾऽ೬ಈತ್ ॥ ಗೋಮಾ ಯದಿನ್ದ್ರ
ತೇಸಖಾಉವಾऽ೨೩ಹೋವಾऽ೨೩ಹಾऽ೨ಈಯಾ । ಶ್ವಾ
ತ್ರಾಭಾಜಾವಯಸಾಸಚತೇಸದಾಉವಾऽ೨೩ಹೋವಾऽ
೨೩ಹಾऽ೨ಈಯಾ ॥ ಚನ್ದ್ರಾಇರ್ಯಾऽ೧ತೀऽ೨ ॥ ಸಾ
ಭಾಮುಪ । ಇಡಾऽ೨೩ಭಾऽ೩೪೩ । ಓऽ೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥
ದೀ - ೧೩ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೮ । ಢೈ । ೨೪ । ೪೮೦ ॥

ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! **ತೇ** ತವ **ಸಖಾ** ಮಿತ್ರಭೂತಃ ಪುರುಷಃ ಅಶ್ವಾದಿ ಗುಣವಿಶಿಷ್ಟ ಏವ ಭವತಿ । ಇಚ್ಛಬ್ದಃ ಪ್ರತ್ಯೇಕಮಭಿಸಂಬಧ್ಯತೇ । **ಅಶ್ವೀ** ಇತ್ ಬಹುಭಿರಶ್ವೈರುಪೇತ ಏವ ಭವತಿ ನ ಕದಾಚಿದಶ್ವೈರ್ವಿಯುಜ್ಯತೇ । **ರಥೀ** ರಥವಾನ್ ಭವತಿ । **ಸುರೂಪಃ** ಶೋಭನರೂಪಃ ಶೋಭನಾವಯವ ಏವ ಸ ಭವತಿ **ಗೋಮಾನಿತ್** ಬಹ್ವೀಭಿರ್ಗೋಭಿರ್ಯುಕ್ತ ಏವ ಸ ಭವತಿ ನ ಕದಾಚಿದೇತೈರ್ವಿಯುಜ್ಯತ ಇತ್ಯರ್ಥಃ ॥ ಅಪಿ ಚ **ಶ್ವಾತ್ರಭಾಜಾ** ಶ್ವಾತ್ರಮಿತಿ ಧನನಾಮ ಶುಆತ್ರಮ್ ಅತನೀಯಮ್ ಶೀಘ್ರಮ್ ಪ್ರಾಪ್ತವ್ಯಂ ಶೋಭನಂ ಧನಂ ಸಂಭಜತೇ ಈದೃಗ್ಧನ ಸಂಯುಕ್ತೇನ **ವಯಸಾ** ಅನ್ನನಾಮೈತತ್ ಅನ್ನೇನ ಸದಾ ಸರ್ವದಾ **ಸಚತೇ** ಸಮವೈತಿ ಸಂಗಚ್ಛತೇ । ಅತ ಏವ **ಚನ್ದ್ರೈಃ** ಸರ್ವೇಷಾಮಾಹ್ಲಾದಕೈಃ ಸ್ತೋತ್ರೈರ್ಯುಕ್ತಃ ಸನ್ **ಸಭಾಂ** ಜನಸಂಸದಮ್ **ಉಪಯಾತಿ** ಉಪಗಚ್ಛತಿ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನೇ, **ಯತ್ ತೇ ಸಖಾ** ನಿನ್ನ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಪಡೆದವನು, ಇತ್ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ, **ಅಶ್ವೀ** ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದವನೂ ಇನ್ದ್ರಿಯಗಳೆಂಬ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಸಂಯಮದಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವವನೂ, **ರಥೀ** ಪ್ರಯಾಣಾನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ರಥವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವನೂ ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ಶರೀರವುಳ್ಳವನೂ, **ಸುರೂಪಃ** ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಸ್ಫುರದ್ರೂಪಿಯೂ ಶಾಂತಾತ್ಮನೂ, **ಗೋಮಾನ್** ಗೋವುಗಳುಳ್ಳವನೂ ಮಧುರವಾಣಿಯ ವಾಗ್ಮಿಯೂ, **ಶ್ವಾತ್ರಭಾಜಾ** ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಪಡೆದ ಐಶ್ವರ್ಯದ ಸುಖಭಾಗಿಯೂ, **ವಯಸಾ** ಅನ್ನಾದಿ ಸಮಸ್ತ ಭೋಗಸಾಧನಗಳಿಂದಲೂ ಶರೀರದ ಅವಸ್ಥಾ ವಿಶೇಷವಾದ ಯೌವನದಿಂದಲೂ, **ಸಚತೇ** ಯುಕ್ತನಾಗಿ, **ಚನ್ದ್ರೈಃ** ಆಹ್ಲಾದ ಕರ ಗುಣಗಳಿಂದಲೂ ಚಿನ್ನಬೆಳ್ಳಿ ಆದಿ ಅಮೂಲ್ಯ ಆಭೂಷಣಗಳಿಂದಲಂಕೃತನಾಗಿಯೂ ಎಲ್ಲರ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರನಾದ ಆಹ್ವಾನಿತನಾಗಿ, **ಸಭಾಮ್** ವಿದ್ವನ್ಮಂಡಲಿಯನ್ನು, **ಉಪಯಾತಿ** ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಇನ್ದ್ರನ ಸ್ನೇಹಸಂಪಾದಿಸಿದವರು ರಥ ಕುದುರೆ ಗೋವುಗಳಿಂದಲೂ ಸಮಸ್ತ ಭೋಗಗಳಿಂದಲೂ ವೈಭವ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಕೂಡಿದವರಾಗಿ ಬಹುಮೂಲ್ಯ ಆಭರಣಗಳಿಂದ ಭೂಷಿತರಾಗಿ ಯೌವನದಿಂದಲೂ ಸ್ಫುರದ್ರೂಪದಿಂದಲೂ ಕಂಗೊಳಿಸುತ್ತಾ ಸದ್ಗುಣಗಳಿಂದ ಸಮಸ್ತರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ ಸುಸಂಸ್ಕೃತರೂ ಮೇಧಾವಿಗಳೂ ವರ್ಚಸ್ವಿಗಳೂ ಸಮಾವೇಶಗೊಂಡಿರುವ ಸದಸ್ಸನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸುರಪತಿಯ ನೇಹಮಂ ಗಳಿಸಿದಾತಂ ಸರ್ವಥಾ
ಸ್ಥಿರ-ಚರಾಸ್ತಿಗಳ ಭೋಗಂಗಳಂ ಪಡೆದು ನಲಿವಂ ।
ತಾರುಣ್ಯದಿಂ ಸ್ಫುರದ್ರೂಪದಿಂ ಸುಗುಣದಿಂದಂ
ಸಕಲಜನರೊಲ್ಮೆಯಂಗೆಲ್ದು ಸದಮಂ ಪೊಗುವನಯ್ ॥

ಋಕ್ - ೨೭೮

ಪುರುಹನ್ಮಾ ಆಂಗಿರಸಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೨
ಯದ್ದ್ಯಾವ ಇನ್ದ್ರ ತೇ ಶತಳ ಶತಂ ಭೂಮೀರುತ ಸ್ಯುಃ ।

೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ನತ್ವಾವಜ್ರಿನ್ತ್ಸಹಸ್ರಳ ಸೂರ್ಯಾ ಅನು ನ ಜಾತಮಷ್ಟರೋದಸೀ।

೨ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨ರ ೩ ೨
ಯತ್ - ದ್ಯಾವಃ - ಇನ್ದ್ರ - ತೇ - ಶತಂ । ಶತಂ - ಭೂಮೀಃ - ಉತ - ಸ್ಯುಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩
ನ - ತ್ವಾ - ವಜ್ರಿನ್ - ಸಹಸ್ರಂ - ಸೂರ್ಯಾಃ - ಅನು । ನ - ಜಾತಂ - ಅಷ್ಟ-

೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ರೋದಸೀ - ಇತಿ ॥ ೬.೨೭೮ ॥

ವೈರೂಪಮ್ । ವಿರೂಪೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥ ಸೂರ್ಯಃ ॥

೨ ೧೧ ೪ ೫೧ ೨ ೧ ೦ ೦
೨೭೮.೧. ಯದ್ದ್ವಾವಾ೨೩ಇನ್ದ್ರತೇಶತಾಮ್ ॥ ಶತಂಭೂಮೀರು

— ೧೦ ೦ ೦ —
ತಸ್ಯೂ೨: ।ನತ್ವಾವಜ್ರಿನ್ತ್ಸಹಸ್ರ೪ ಸೂರ್ಯಾಅನೂ೨ ॥

೧ — ೧ ೨ ೧ ೫ ೪
ನಾಜಾ೨ತಾಮಾ೨೩ ॥ ಷ್ಟರೋ೨೩ಳವಾ ॥ ದಾ೫

॥ ೫
ಸೋ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೭ । ಪ - ೬ । ಮಾ - ೫ । ಚು । ೨೫ । ೪೮೧ ॥

ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ!** ತೇ ತವ ಪ್ರತಿಮಾನಾರ್ಥಂ **ಯದ್** ಯದಿ **ದ್ಯಾವಃ** ದ್ಯುಲೋಕಾಃ **ಶತಂ** ಶತಸಂಖ್ಯಾಕಾಃ **ಸ್ಯುಃ** ತಥಾಪಿನಾಶ್ನುವನ್ತಿ । **ಉತ** ಅಪಿ ಚ **ಭೂಮೀಃ** ಭೂಮ್ಯಃ **ತೇ** ತವ ಮೂರ್ತಿ ಪ್ರತಿ ಬಿಂಬಾಯ **ಶತಂಸ್ಯುಃ** ತಥಾಪಿ ನಾ ಶ್ನುವಂತಿ । ಹೇ **ವಜ್ರಿನ್! ತ್ವಾ** ತ್ವಾಂ **ಸಹಸ್ರಮ್** ಅಗಣಿತಾ ಅಪಿ **ಸೂರ್ಯಾಃ** ನಾನುಭವನ್ತಿ ನ ಪ್ರಕಾಶಯನ್ತೀತ್ಯರ್ಥಃ ನ ತತ್ರ ಸೂರ್ಯೋ ಭಾತೀತಿ ಶ್ರುತೇಃ । ಕಿಂ ಬಹುನಾ **ಜಾತಮ್** ಪೂರ್ವಮುತ್ಪನ್ನಂ ಕಿಂಚಿದಪಿ **ನ ಅಷ್ಟ** ನಾಶ್ನುತೇ । ತಥಾ **ರೋದಸೀ** ದ್ಯಾವಾ ಪೃಥಿವ್ಯೌ ನಾಶ್ನುವಾತೇ ತ್ವಂ ಸರ್ವೇಭ್ಯೋತಿರಿಚ್ಯತ ಇತ್ಯರ್ಥಃ । ಜ್ಯಾಯಾನ್ ಪೃಥಿವ್ಯಾಃ ಜ್ಯಾಯಾನ್ ಅಂತರಿಕ್ಷಾ ಜ್ಯಾಯಾನ್ ದಿವೋ ಜ್ಯಾಯಾನೇಭ್ಯೋ ಲೋಕೇಭ್ಯಃ ಇತಿ ಶ್ರುತೇಃ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ಯತ್** ಒಂದು ವೇಳೆ, **ದ್ಯಾವಃ** ದ್ಯುಲೋಕಗಳು, **ಶತಮ್ ಸ್ಯುಃ** ನೂರಾರಿದ್ದರೂ ಸಹ, **ತ್ವಾ** ನಿನ್ನ, **ಅನುನ** ತುಲ್ಯ ಗುಣ ರೂಪ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಸರಿಗಟ್ಟಲಾರವು **ಉತ** ಮತ್ತು, **ಶತಂ ಭೂಮೀಃ ಸ್ಯುಃ** ನೂರಾರು ಭೂಲೋಕಗಳಿದ್ದರೂ, **ಸಹಸ್ರಂ ಸೂರ್ಯಾಃ** ಸಾವಿರಾರು ಸೂರ್ಯನಂತಹ ತೇಜಃ ಪುಂಜಗಳಿದ್ದರೂ, **ವಜ್ರಿನ್** ಇನ್ದ್ರ ವಜ್ರೋ ವಾ ಓಜಃ - ೪.೮.೧.೨೦ ॥ ದುಷ್ಟ ಶಿಕ್ಷಣ ಶತ್ರು ಸಂಹಾರಾದಿ ಸಂಕೇತವಾದ ದಂಡವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವ ಓಜಸ್ವಿ ಯೂ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ತ್ವಾ ಅನು ನ** ನಿನ್ನನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸ ಲಾರವು, ಪ್ರಕಾಶಿಸಲಾರವು, **ಜಾತಂ** ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಕೃತಿಪ್ರಪಂಚ ದ ಯಾವುದೂ, **ರೋದಸೀ** ರೀದಸೀ ರೋಧಸೀ ರೋಧಃ ಕೂಲಂ ನಿರುಣದ್ಧಿ ಸ್ರೋತಃ - ನಿರು.೬.೧., ದ್ಯಾವಾ ಪೃಥ್ವಿಗಳೆರಡೂ ಒಡಗೂಡಿಯೂ ಸಹ ನಿನ್ನನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಲಾರವು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡು ಮುಚ್ಚಲಾರವು ಒಳಗೊಳ್ಳಲಾರವು.

ವಜ್ರದಂಡಧಾರಿಯೂ ಓಜಸ್ವಿಯೂ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನೇ ನೂರಾರು ದ್ಯುಲೋಕಗಳೂ ನೂರಾರು ಭೂಲೋಕಗಳೂ ಈ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರಕೃತಿಯೂ ಸಹಸ್ರಾರು ಸೂರ್ಯರೂ ನಿನಗನುರೂಪವಾದ ಗುಣ ಕರ್ಮ ಸಾಹಸ ಐಶ್ವರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸರಿಸಾಟಿಯಾಗಲಾರರು ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಿಸ ಲಾರರು ವ್ಯಾಪಿಸಲಾರರು. ದ್ಯಾವಾ ಪೃಥ್ವಿಗಳೆರಡೂ ಒಡಗೂಡಿಯೂ ಸಹ ನಿನ್ನ ನ್ನೊಳಗೊಳ್ಳಲಾರವು. ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮೀರಿ ನೀನು ಬಹು ದೊಡ್ಡವನೂ ಮಹಾತ್ಮನೂ ಆಗಿದ್ದೀಯೆ.

ಓಜಸ್ವಿ! ವಜ್ರಿ! ನೂರಾರು ದ್ಯುಲೋಕಂಗಳುಂ
ಭೂಲೋಕಸಾಹಸ್ರಮುಂ, ಪ್ರಕೃತಿಯುಂ ಸೂರ್ಯರುಂ ।
ಬಹುಸಹಸ್ರರುಮೊರೆಯೆ ದೊರೆಯೆ ನಿನಗಂ ಭಾವಿಸಲ್?
ಬಾನುಬುವಿಯಂ ಮೀರ್ದ ನೀನಲ್ತೆ ಮಹಿತನೆಂದುಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೭೯

ದೇವಾತಿಥಿಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨೩ ೨ಉ ೩ ೨ ೩ ೩೨ರ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಯದಿನ್ದ್ರ ಪ್ರಾಗಪಾಗುದಙ್ನ್ಯಗ್ವಾ ಹೂಯಸೇ ನೃಭಿಃ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಸಿಮಾ ಪುರೂ ನೃಷೂತೋ ಅಸ್ಯಾನವೇಽಸಿ ಪ್ರಶರ್ಧ ತುರ್ವಶೇ ॥

೨ ೩ ೨ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ರ ೩
ಯತ್ - ಇನ್ದ್ರ - ಪ್ರಾಕ್ - ಅಫಾಕ್ - ಅಪ - ಅಕ್ - ಉದಕ್ - ಉತ್ - ಅ

೩೨ ೩ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ
ಕ್ । ನ್ಯಕ್ - ನಿ - ಅಕ್ - ವಾ - ಹೂಯಸೇ - ನೃಭಿಃ ॥ ಸಿಮ - ಪುರು - ನೃಷೂ

೩ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩ ೧
ತಃ - ನೃ - ಸೂತಃ - ಅಸಿ - ಆನವೇ । ಅಸಿ - ಪ್ರಶರ್ಧ - ಪ್ರ - ಶರ್ಧ - ತುರ್ವ

೨
ಶೇ ॥ ೭.೨೭೯ ॥

ನೈಪಾಥಿತೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರ್ನಿಪಾಥಿತಿರ್ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪ ೫ ೪ರ ೧ ೦ ೦ ೨ ೧ರ
೨೭೯.೧. ಯದಿನ್ದ್ರಪ್ರಾಗಪಾಕ್ ॥ ಉದಾಕ್ । ನ್ಯಗ್ವಾಹೂಯಸೇನೃ

— ೧ ೦ ೦ ೦ ೦ ೨ ೧ ಅ
ಭಾऽ೨ಇ: । ಸಿಮಾಪುರೂನೃಷೂತೋಽಅ । ಸಿಯಾನವಾ

— ೧ — ೧ — ೧ ೨ ೧
ऽ೨ಇ ॥ ಆಸೀऽ೨ಪ್ರಾಶಾऽ೨ ॥ ಧತೋऽವಾऽ೩ಓऽ೨೩ಳ

೫ ೪ ॥ ೫
ವಾ ॥ ವಾ೯ಽ೫ಶೋಽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೮ । ಮಾ - ೮ । ಡೈ । ೨೬ ॥ ೪೮೨ ॥

೫ ೦ ೦ ೫ ೧ ೨೦ ೦
೨೭೯.೨. ಯದಿನ್ದ್ರಪ್ರಾಗಪಾಗುದಾಽ೬ಗೇ ॥ ನಾಯಗ್ವಾಹೂ । ಯ

೧ ೨ ೨^ ೩೦ ೫ ೧ ೨ಃ
ಸಾಇನೃಭೀಽಃ: । ಹಾ । ಔಹೋಽ೨೩೪ಹಾ । ಸಿಮಾಽ೨

೧೦ ೨೦ ೦ ೧ ೨ ೧ ೮ ೨^ ೩೦
ಪುರೂನೃಷೂತೋಽಅ । ಸಿಯಾನವೇಽ೨೩ । ಹಾ । ಔಹೋ

೫ ೧ ೨ ೨^ ೩೦
ಽ೨೩೪ಹಾ । ಅಸಾಇಪ್ರಾಶಾಽ೩ । ಹಾ । ಔಹೋಽ೨೩೪

೫ ೧ ^ ೩ ೫೦ ೦ ೩ ೫
ಹಾ ॥ ಧಾಽ೨ತೂಽ೨೩೪ಔಹೋಽವಾ ॥ ವಾ೯ಽ೨೩೪ಶೇ ॥

ದೀ - ೧೩ । ಪ - ೧೪ । ಮಾ - ೫ । ಡು । ೨೭ ॥ ೪೮೩ ॥

ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ!** **ಯದ್** ಯದಿ **ಪ್ರಾಕ್** ಪ್ರಾಚ್ಯಾಂದಿಶಿ ವರ್ತಮಾನೈಃ ಸಪ್ತಮ್ಯನ್ತಾದ್ದಿಕ್ ಶಬ್ದಾದ್ವಿಹಿತಸ್ಯ ಅಸ್ತಾತೇರಂಚೇರ್ಲುಗಿತಿ ಲುಕ್ । ಯದಿ ವಾ **ಅಪಾಕ್** ಪ್ರತೀಚ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ವರ್ತಮಾನೈಃ ಯದಿ ವಾ **ಉದಕ್** ಯದಿ ವಾ ಉದಕ್ ಉದೀಚ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ವರ್ತಮಾನೈಃ । ಯದ್ವಾ **ನ್ಯಕ್** ನೀಚ್ಯಾಂ ದಿಶಿ ಅಧಸ್ತಾದ್ವರ್ತಮಾನೈಃ ನ್ಯಧೀಚೇತಿ **ನೇಃ** ಪ್ರಕೃತಿ ಸ್ವರತ್ವಮ್ । ಉದಾತ್ತಸ್ವರಿತ ಯೋರ್ಯಣ ಇತಿ ಪರಸ್ಯಾನುದಾತ್ತಸ್ಯ ಸ್ವರಿತತ್ವ ಮ್ । ಏವಂ ಭೂತೈಃ **ನೃಭಿಃ** ಸ್ತೋತೃಭಿಸ್ತ್ವಂ **ಹೂಯಸೇ** ಸ್ವ ಸ್ವ ಕಾರ್ಯಾ ಯಾ ಹೂಯಸೇ **ಹಸಿಮ** ಶ್ರೇಷ್ಠೇ **ಇಸಿಮ** ಇತಿ ವೈ ಶ್ರೇಷ್ಠಮಾಚಕ್ಷತ ಇತಿ ವಾಜಸನೇಯಕಮ್ । ಯದ್ಯ ಪ್ಯೇವಂ ಬಹುಭಿರಾಹೂಯಸೇ ತಥಾ ಪಿ **ಆನವೇ** ಅನು ನಾಮರಾಜಾ ತಸ್ಯ

ಪುತ್ರೇ ರಾಜರ್ಷೌ **ಪುರು** ಬಹುಲಂ **ನೃಷೂತಃ** ನೃಭಿಸ್ತದೀ ಯ್ಯೈಃ ಸ್ತೋತೃಭಿಃ ಪ್ರೇರಿತಃ **ಅಸಿ** ಭವಸಿ । ರಾಜ್ಞೋಹಿತಕರಣೇ ತ್ವಾಂ ಸ್ತೋ ತಾರಃ ಪ್ರೇರಯನ್ತೀ ತ್ಯರ್ಥಃ । ಷೂ ಪ್ರೇರಣೇ । ಅಸ್ಮಾತ್ಕರ್ಮಣಿನಿಷ್ಠಾ । ತೃತೀಯಾ ಕರ್ಮಣೇತಿ ಪೂರ್ವಪದಪ್ರಕೃತಿ ಸ್ವರತ್ವಮ್ । ಅಪಿ ಚ ಹೇ **ಪ್ರಶರ್ದ್ಧ!** ಪ್ರಕರ್ಷೇಣ ಶರ್ದ್ಧ ಯಿತರಭಿಭವಿತರಿನ್ದ್ರ **ತುರ್ವಶೇ** ಏತತ್ಸಂಜ್ಞೇ ಚ ರಾಜನಿ **ನೃಷೂತಃ** ನೃಭಿಃ ಪ್ರೇರಿತೋ ಭವಸಿ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ಯತ್** ಒಂದು ವೇಳೆ, **ಪ್ರಾಕ್** ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ, **ಅಪಾಕ್** ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ, **ಉದಕ್** ಉತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ, **ನ್ಯಕ್** ಅಧೋದಿಶೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಥವಾ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ರುವ, ನೃಭಿಃ ನರೋ ವೈ ದೇವವಿಶಃ - ಜೈ.೧.೮೯ । ಆತ್ಮತತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಉಪಾಸಕರೂ ಆದ ಸ್ತುತಿಕರ್ತೃಗಳಿಂದ, **ಹೂಯಸೇ** ಆಮನ್ತ್ರಿಸ ಲ್ಪಟ್ಟರೂ, ಆನವೇ ಅನು ಎಂಬ ರಾಜಪುತ್ರರಲ್ಲಿರುವ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸ್ತುತಿ ಯಿಂದ ಆತ್ಮಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಉಪಾಸಕರ, **ನೃಷೂತಃ** ಮಾನವರ ಕರೆಯಿಂದ ಋತ್ವಿಗಾದಿಗಳ ಸ್ತುತಿಯಿಂದ, **ಪುರು** ಸಿಮ ಸಿಮ ಇತಿ ವೈ ಶ್ರೇಷ್ಠಮಾಚಕ್ಷತೇ - ಜೈ.೩.೧೧ ॥ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ನೀನು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರೇರಿತ ನಾಗಿದ್ದೀಯೆ, **ತುರ್ವಶೇ ಪ್ರಶರ್ಧ ಅಸಿ** ತುರ್ವಶೇ - ಕ್ಷಿಪ್ರನಾಮ - ನಿಘಂ. ೨.೧೬ ॥ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ತುರ್ವಶೇ ಎಂಬ ರಾಜನಲ್ಲಿ, ಪ್ರಶರ್ಧ ಶರ್ಧತ್ - ಉತ್ಸಹತೇ - ನಿರು.೪.೧೯ ॥ ಪ್ರಕೃಷ್ಟ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವವನೂ ಶತ್ರುದಮನನೂ ಆಗಿದ್ದೀಯೆ.

ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯೂ ಶತ್ರುದಮನನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನೇ ಎಲ್ಲಾ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಆಮನ್ತ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೂ, ಆತ್ಮತತ್ವ ತಿಳಿದ ಮಹಾನು ಭಾವರಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೂ ಶ್ರೇಷ್ಠನೂ ಮಹಾತ್ಮನೂ ಉತ್ಸಾಹಿಯೂ ಸರ್ವ

ವ್ಯಾಪಕನೂ ಆದ ನೀನು ಸರ್ವತ್ರ ಸಮಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಹ್ವಾನಿಸುವವರ ಸ್ತುತಿಕರ್ತರ ಕರೆಗೆ ಓಗೊಟ್ಟು ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗಿದ್ದು ಪ್ರೇರಿಸುವೆ, ಉತ್ಸಾಹತುಂಬುವೆ.

ಶತ್ರುನಾಶಕನೆ! ಸುರಪತಿಯೆ! ಸರ್ವಾಶೆಯಿಂದಂ
ಬರವೇಳ್ಪವರ್ ಆತ್ಮತತ್ತ್ವವೇತ್ತರ್ ಸಂಸ್ತುತರ್ ।
ಶ್ರೇಷ್ಠನಂ ನಿನ್ನನುತ್ಸಾಹಿಯಂ ಸರ್ವಗತನಂ
ಸರ್ವದಾ ಸರ್ವಥಾ ಕರೆವರಯ್! ಗೆಲಮನೀಯಯ್ ॥

ಋಕ್ - ೨೮೦

ವಸಿಷ್ಠೋ ಮೈತ್ರಾವರುಣಿಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨೦
ಕಸ್ತಮಿನ್ದ್ರ ತ್ವಾ ವಸವಾ ಮರ್ತ್ಯೋ ದಧರ್ಷತಿ ।

೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಶ್ರದ್ಧಾ ಹಿ ತೇ ಮಘವನ್ ಪಾರ್ಯೇ ದಿವಿ ವಾಜೀ ವಾಜ

ಸಿಷಾಸತಿ ॥ ೮.೨೮೦ ॥

೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩
ಕಃ - ತಂ - ಇನ್ದ್ರ - ತ್ವಾವಸೋ - ತ್ವಾ - ವಸೋ । ಆ -ಮರ್ತ್ಯಃ - ದಧರ್ಷ

೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩
ತಿ ॥ ಶ್ರದ್ಧಾ - ಶ್ರತ್ - ಧಾ - ಹಿ - ತೇ - ಮಘವನ್ - ಪಾರ್ಯೇ - ದಿವಿ । ವಾ

೨ ೧ ೨೦ ೩
ಜೀ - ವಾಜಮ್ - ಸಿಷಾಸತಿ ॥ ೮.೨೮೦ ॥

ಕೌಮುದಸ್ಯ ಬೃಹತಃ ಸಾಮನೀ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋಃ ಕುಮುದೋ ಬೃಹತ್ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ___ ೧ ___ ೧೦ ೦
೨೮೦.೧. ಕಸ್ತಮಿನ್ದ್ರಾ ॥ ತ್ವಾಽ೨ವಾಸಾಽ೨ಉ । ಆಮರ್ತ್ಯೋದಧ

೨ ೦ ೧ ___ ೧ ೨ ೧೦
ರ್ಷತಾಇ । ಶ್ರದ್ಧಾಹಾಇತೇಽ೨ । ಮಾಘವನ್‌ಪಾ । ರಿ

೨ ^ ೩೦ ೨೦ ೧ ___ ೧
ಯಾಇದಾಽ೧ಇವೀಽ೨ ॥ ವಾಜೀವಾಜಾಽ೨ಮ್ ॥ ಸಿಷಾ

೧ ^ ೩ ೫೦ ೦ . ೨ ೫
ಽ೨೩ । ಸಾಽ೨ತಾಽ೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಊಽ೩೨೩೪ಪಾ ।

ದೀ - ೮ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೭ । ಣ್ಲೋ । ೨೮ ॥ ೪೮೪ ॥

೩ ೪ ೫ ೦ ೩ ೨ ೧ ೫೦
೨೮೦.೨. ಕಸ್ತಮಿನ್ದ್ರತ್ವಾ । ವಸಾಽ೩ಉ । ಆಽ೨೩೪ । ಮರ್ತ್ಯೋದ

೪೫ ೨ ೦ ೧ ___ ೧ ೨ ೧೦
ಧ । ಷತಾಇ ॥ ಶ್ರದ್ಧಾಹಾಇತೇಽ೨ । ಮಾಘವನ್ಪಾ । ರಿ

೨^೩ ೫ ೩ ೫ ೩೦
ಯಾಇ । ದಾಇವಾಓಽ೨೩೪ವಾ । ಊಽ೨೩೪ಪಾ ॥ ವಾ

೨೦ ೧ ___ ೧ ೧ ^ ೩ ೫೦
ಜೀವಾಜಾಽ೨ಮ್ ॥ ಸಿಷಾಽ೨೩ । ಸಾಽ೨ತಾಽ೨೩೪ಔ

೦ ೩ ೫
ಹೋವಾ ॥ ಊಽ೨೩೪ಪಾ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೧೪ । ಮಾ - ೮ । ಢ್ಯೈ । ೨೯ ॥ ೪೮೫ ॥

ಹೇ **ವಸೋ** ವಾಸಕ! ವ್ಯಾಪಕ! ವಾ ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ!** ತಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಂ ತ್ವಾ ತ್ವಾಂ **ಕಃ** ಮರ್ತ್ಯಃ **ಆದಧರ್ಷತಿ** ಆಧರ್ಷಯೇತ್ । ಹೇ **ಮಘವನ್ ತೇ** ತ್ವದರ್ಥಂ ಯಃ **ಶ್ರದ್ಧಾ** ಶ್ರದ್ಧಯಾಯುಕ್ತಃ ಸನ್ **ವಾಜೀ** ಹವಿಷ್ಮಾನ್ ಯಜಮಾನೋ ಭವೇತ್ । **ಪಾರ್ಯೇ ದಿವಿ** ಸೌತ್ಯೇಽಹನಿ ಸಃ **ವಾಜಮ್** ಹವಿರ್ಲಕ್ಷಣಮನ್ನಂ **ಸಿಷಾಸತಿ** ದಾತುಮಿಚ್ಛತಿ ॥

ಕಃ ತಂ ಯಜಮಾನಂ ಹೇ ಇನ್ದ್ರ ತ್ವಾವಸೋ ತ್ವಮೇವ, **ವಸು** - ಧನಂ ಯಸ್ಯ ಸ ತ್ವಾ ವಸುಃ । ತ್ವದ್ಧನಮಿತ್ಯರ್ಥಃ । ಆ ಇತ್ಯಯಂ ದಧರ್ಷತೀತ್ಯಾಖ್ಯಾತೇನ ಸಂಬಂಧಯಿತವ್ಯಃ । **ಮರ್ತ್ಯಃ** ಮನುಷ್ಯಃ ಶತ್ರುರಿತ್ಯರ್ಥಃ । **ಆದಧರ್ಷತಿಃ** ಅಭಿಭವತಿ । ನ ಕಶ್ಚಿತ್ ತಮಭಿಭವತೀತ್ಯರ್ಥಃ ॥ ಇತಿ ವಿಂ ॥

ತ್ವಾ ವಸೋ ಇನ್ದ್ರ - ಎಲ್ಲರ ರಕ್ಷಕನೂ ಆಶ್ರಯದಾತನೂ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನೇ **ತ್ವಾಂ ಕಃ ಮರ್ತ್ಯಃ ಆದಧರ್ಷತಿ** ಅಂತಹ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕನನ್ನು ಮನುಷ್ಯಮಾತ್ರನಾದ ಯಾವನು ತಾನೆ ಎದುರಿಸಿಯಾನು? ಹಿಂಸಿಸಿಯಾನು? **ಮಘವನ್** ಬಲಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದವನೂ ಧನವಂತನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ತೇ ಶ್ರದ್ಧಾ ವಾಜೀ** ಯೋಗಬಲವುಳ್ಳವನೂ ಶಕ್ತಿಯುತನೂ ಆದ ನಿನ್ನ ಬಗೆಗೆ ಶ್ರದ್ಧೆಯುಳ್ಳವನು, **ಪಾರ್ಯೇದಿವಿ** - ದುಃಖದಿಂದ ಪಾರಾಗುವ ದಿನ, ಸಂಸಾರದಾಚೆನ ದ್ಯುಲೋಕವನ್ನು ಪಡೆಯಲು, **ವಾಜಮ್ ಸಿಷಾಸತಿ** ಸೋಮೋ ವೈ ವಾಜಃ -ಮೈ.೪.೫.೪ ॥ ಅನ್ನ - ಸೋಮ ಲಕ್ಷಣವಾದ ಹವಿಸ್ಸನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಲು ಸೋಮಯಾಗ ಮಾಡುವನು.

ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕನೂ ಸರ್ವರ ಆಶ್ರಯದಾತನೂ ರಕ್ಷಕನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರ, ಭಗವಂತನೇ ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರನಾದ ಯಾವನು ತಾನೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಹಿಂಸಿಸಬಲ್ಲನು? ಯೋಗಬಲ ಧನಬಲ ಶಕ್ತಿ ಉತ್ಸಾಹಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ನಿನ್ನ ಬಗೆಗೆ ಶ್ರದ್ಧಾ ಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವನು ಸಂಸಾರದ ದುಃಖದಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಮೋಕ್ಷ ಪಡೆಯಲು

ನಿನಗೆ ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೋಮಯಾಗವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವನು.

ಸರ್ವರಕ್ಷಕನೆ! ಸಕಲವ್ಯಾಪ್ತನೇ! ಇಂದ್ರನೇ!
ಮನುಜಮಾತ್ರರ್ ತಾವದಾರ್ ನೋಯಿಪರ್ ನಿನ್ನನು?
ಶಕ್ತಿತ್ರಯಾನ್ವಿತನೆ! ನಿನ್ನನಾರಾಧಿಪಂ ಭಕ್ತಿಯಿಂದಂ
ಸಂಸಾರಸಂಕಟವನಧಿಗಮಿಸೆ ಸವನಿಪಂ ದಲ್ ॥

ಋಕ್ - ೨೮೧

ಭರದ್ವಾಜೋ ಬಾರ್ಹಸ್ಪತ್ಯಃ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ಇನ್ದ್ರಾಗ್ನೀ ಅಪಾದಿಯಂ ಪೂರ್ವಾಗಾತ್ಪದ್ವತೀಭ್ಯಃ ।

೩ ೧ ೨ಉ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧
ಹಿತ್ವಾ ಶಿರೋ ಜಿಹ್ವಯಾ ರಾರಪಚ್ಚರತ್ತ್ರಿ ಁ ಶತ್ಪದಾ ನ್ಯಕ್ರಮೀತ್॥

೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧
ಇನ್ದ್ರಾಗ್ನೀ - ಇನ್ದ್ರ - ಅಗ್ನೀಇತಿ - ಅಪಾತ್ - ಅ - ಪಾತ್ - ಇಯಮ್ । ಪೂ

೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨೦
ರ್ವಾ - ಆ - ಅಗಾತ್ - ಪದ್ವತೀಭ್ಯಃ ॥ ಹಿತ್ವಾ - ಶಿರಃ - ಜಿಹ್ವಯಾ - ರಾರಪತ್

೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩
- ಚರತ್ । ತ್ರಿಁ ಶತ್ - ಪದಾನಿ - ಅಕ್ರಮೀತ್ ॥ *೬.೨೮೧ ॥*

ವಾಚಸ್ಸಾಮ । ವಾಕ್ ಬೃಹತೀ ಇನ್ದ್ರಾಗ್ನೀ ॥

೨೮೧.೧. ಇನ್ದ್ರಾಗ್ನೀ೩ಪಾದಿಯಾ೭೬ಮೇ ॥ ಪೂರ್ವಾಗಾ೭೨ತ್ ।
ಪದ್ವತಾ೩ಭ್ಯಾ೭೧ಯಾ೭೨: । ಹಿತ್ವಾಶಿರೋ೭೨ಜಿಹ್ವಯಾ
ರಾ । ರಾಪಚ್ಚಾರಾ೭೨ತ್ ॥ ತ್ರಿ೪ಶತ್ಪದಾ ॥ ನಿಯಾ೭೨
೩ । ಕ್ರಾ೭೨ಮಾ೭೨೩೪೫ಹೋವಾ ॥ ಊ೭೩೨೩೪ಪಾ ॥
ದೀ - ೧೦ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೬ । ಘ್ಲೂ । ೩೦ ॥ ೪೮೬ ॥

ಹೇ **ಇನ್ದ್ರಾಗ್ನೀ! ಅಪಾತ್** ಪಾದ ರಹಿತಾ ಇಯಂ ಉಷಾಃ ಪದ್ವತೀ**ಭ್ಯಃ** ಪಾದಯುಕ್ತಾಭ್ಯಃ ಸುಪ್ತಾಭ್ಯಃ ಪ್ರಜಾಭ್ಯಃ **ಪೂರ್ವಾ** ಪ್ರಥಮಭಾವಿನೀ ಸತೀ **ಆಗಾತ್** ಆಗಚ್ಛತಿ । ತಥಾ ಪ್ರಾಣಿನಾಂ **ಶಿರೋ ಹಿ ತ್ವಾ** ತ್ಯಕ್ತ್ವಾ ಸ್ವಯಮ ಶಿರ ಸ್ಕಾಪಿ **ಜಿಹ್ವಯಾ** ಪ್ರಾಣಿಸ್ಥಯಾ ತದೀಯೇನ ವಾಗಿಂದ್ರಿಯೇಣ ರಾರ**ಪತ್** ಭೃಶಂ ಶಬ್ದಂ ಕುರ್ವತೀ । **ಚರತ್** ಏವಂಚರಂತೀ ಉಷಾಃ ತ್ರಿಂ **ಶತ್ಪದಾನಿ** ಅವಯವ ಭೂತಾನ್ ತ್ರಿಂಶನ್ಮುಹೂರ್ತಾನ್ **ನ್ಯಕ್ರಮೀತ್** ಏಕೇನ ದಿವಸೇನಾತಿಕ್ರಾಮತಿ ಏತಚ್ಚ ಯುವಯೋಃ ಕರ್ಮೇತಿ ಸ್ತುತಿಃ ॥ ಹಿತ್ವಾ ಶಿರೋ ಹಿತ್ವಾ ಶಿರಃ ಇತಿ ಪಾಠಾ ರಾರಪತ್ ವಾವದದ್ ಇತಿ ಚ ॥

ಇನ್ದ್ರಾಗ್ನೀ ಇನ್ದ್ರೋ ವಾಯುಃ ಸ ಚ ತತ್ ಸಹಚರಿತೋ ವೈದ್ಯುತಾಗ್ನಿಶ್ಚ ಇನ್ದ್ರಾಗ್ನೀ ತಥಾ ಚ ವಾಯುರ್ವೇನ್ದ್ರೋ ಅನ್ತರಿಕ್ಷಸ್ಥಾನಃ - ನೈ. ದೈ. ೧.೫ ॥ ಐಶ್ವರ್ಯ ಸ್ವರೂಪನೂ ಪ್ರಕಾಶರೂಪನೂ ಉಭಯರೂಪಿ ಯೂ ಆದ ಭಗವಂತನೇ, ಅಪಾತ್ ಚಲಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಪಾದಗಳೇ ಇಲ್ಲದ, ಇಯಮ್ ಈ

ಉಷಾದೇವಿಯು, ಪದ್ವತೀಭ್ಯಃ ಸುಪ್ತಾಭ್ಯ ಪೂರ್ವಾ ಚಲಿಸಲು ಕಾಲುಗಳಿರುವ ಮನುಷ್ಯರು ಮಲಗಿರುವಾಗಲೇ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲೇ, **ಆಗಾತ್** ಉದಯವಾಗುವಳು, ಬಿಜಯ ಮಾಡುವಳು, **ಶಿರೋ ಹಿತ್ವಾ** ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ, ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಲೆಗಳು ಇತರರಿಗೆ ಕಾಣಿಸುವ ಮುಂಚೆಯೇ, **ಜಿಹ್ವಯಾ** ತಮ್ಮ ವಾಗಿಂದ್ರಿಯವಾದ ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ, ವಾಣಿಯಿಂದ ಜಿಹ್ವಾ ವಾಙ್‌ನಾಮ - ನಿಘಂ.೧.೧೧ ||, **ರಾರ ಪತ್ ಚರತ್** ಪುನಃ ಪುನಃ ನಿನ್ನ ಜಪಮಾಡುತ್ತಾ ಉಷಾದೇವಿಯನ್ನು ಉಪಚರಿ ಸುತ್ತಾ, **ತ್ರಿಂಶತ್ ಪದಾನಿ** ಕಾಲನಪಾದಗಳಾದ ಅಹೋರಾತ್ರಿಯ ಮೂವತ್ತು ಮುಹೂರ್ತಗಳೆಂಬ ಹೆಜ್ಜೆಗಳ ದೂರವನ್ನು, **ನ್ಯಕ್ರಮೀತ್** - ಕ್ರಮಿಸುವಳು.

ಇನ್ದ್ರಾಗ್ನಿ ದೇವತೆಗಳೆ! ನಿಮ್ಮ ಮಹಿಮಾತಿಶಯದಿಂದ ಉಷಾದೇವಿಯು ಚಲಿಸುವ ಅಂಗವಾದ ಪಾದವಿಲ್ಲದೆಯೂ ಸಹ ಪಾದವಿರುವ ಮನುಷ್ಯರು ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಏಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಸೂರ್ಯೋದಯಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಬಿಜಯ ಮಾಡಿ ಮೃಗಪಕ್ಷಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಲೆ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕಾಣುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ರವರವನಾದ ರೂಪೀ ಜಪದಿಂದ ಉಷಾದೇವಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಕೈಂಕರ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾ ಕಾಲಪುರುಷನ ಪಾದಗಳಾದ ಅಹೋರಾತ್ರಿಗಳ ಮೂವತ್ತು ಮುಹೂರ್ತಗಳೆಂಬ ಹೆಜ್ಜೆಯಷ್ಟು ದೂರವನ್ನು ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳಸಿರುತ್ತಾಳೆ, ಚಲಿಸಿರುತ್ತಾಳೆ.

ಇಂದ್ರಾಗ್ನಿಗಳೆ! ನಿಮ್ಮ ಮಹಿಮೆಯಿಂದುಷೆ ಸಾಗುವಳ್
ಅಪದೆಯಾಗಿರ್ದುಂ ಜನರ್ ನಿದ್ರಿಪಾಗಳೆಯೆ ತಾಂ ।
ಬಾನೊಳಕೋದಯಕೆ ಮುನ್ನಮೆ ಖಗಂ ಮೃಗಂ ಮೇಣ್
ತಲೆಯೆಕ್ಕುವಮೊದಲ್ ಗಡಂ ಕಾಲಲೀಲೆ ಬಾಲೆ ॥

ಋಕ್ - ೨೮೨

ಮೇಧ್ಯಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಇನ್ದ್ರ ನೇದೀಯ ಏದಿಹಿ ಮಿತಮೇಧಾಭಿರೂತಿಭಿಃ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಆ ಶನ್ತಮ ಶನ್ತಮಾಭಿರಭಿಷ್ಟಿಭಿರಾ ಸ್ವಾಪೇ ಸ್ವಾಪಿಭಿಃ ॥ ೧೦.೨೮೨ ॥

ಸ್ವ - ೧೬ । ಉ - ೫ । ಧಾ - ೭೨ । ಜಾ ॥

೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩
ಇನ್ದ್ರ - ನೇದೀಯಃ - ಆ - ಇತ್ - ಇಹಿ । ಮಿತಮೇಧಾಭಿಃ - ಮಿತ - ಮೇಧಾ

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ ೩
ಭಿಃ - ಊತಿಭಿಃ ॥ ಆ - ಶನ್ತಮ - ಶನ್ತಮಾಭಿಃ - ಅಭಿಷ್ಟಿಭಿಃ । ಆ - ಸ್ವಾಪೇ - ಸು

೧ ೨ ೩ ೧ ೨
- ಆಪೇ - ಸ್ವಾಪಿಭಿಃ - ಸು - ಆಪಿಭಿಃ ॥ ೧೦.೨೮೨ ॥

ಆ - ೫೪ । ಅ - ೨೧ । ಪ - ೨೦೧ । ತ । ೯ ॥

ಇತಿ ನವಮೀ ದಶತಿಃ ॥ ೯ ॥ ಇತಿ ಪಞ್ಚಮಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೫ ॥

ವಾಮ್ರೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರ್ವಾಮ್ರೇ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪ ೫ ೪ರ ೫ರ ೪ರ ೫ ೪ ೫ ೪ ೫ರ ೨ ೧ರ
೨೮೨.೧. ಇನ್ದ್ರನೇದೀಯಏದಿ । ಹಾಇ । ಮಿತಮೇ । ಧಾ ॥ ಭಿರೂತಿ

ರ ೨ ೧ ರ ೨೧ ರ
ಭಿಃ । ಆಶನ್ತಾ೨ಽ೩ಮಾ । ಶನ್ತಮಾಭಿರಭಿಷ್ಟಿಭಿಃ ॥ ಆಸ್ವಾ

೨ ೧ ೨ ೪ ೨ ೩
೨೩ಪೇ ॥ ಸ್ವಾಔ೩ಹೋಽ೩ । ಪಿಭಿರೋಽ೨೩೪೫ಇ ॥

ಡಾ ॥ ದೀ - ೮ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೬ । ಟೂ । ೩೧ ॥ ೪೮೭ ॥

೨೮೨.೨. ಇನ್ದ್ರನೇದೀಯಏದಿ । ಹಾಇ । ಮಿತಮೇ । ಧಾ । ಭಿರೂತಿ ಭಾಇಃ ॥ ಆಶನ್ತಮಶನ್ತಮಾ೨ಭಾಇಃ । ಆಭಿಷ್ಟಿಭಿಃ ॥ ಆ ಸ್ವಾ೨ಪಾಇಸ್ವಾ೨೩ ॥ ಹಾ೩ । ಪಿಭಿರೋ೨೩೪೫ ಇ ॥ ಡಾ ॥ ದೀ - ೮ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೯ । ಟೋ । ೩೨ ॥ ೪೮೮ ॥

ಷೋಡಶ ಪಞ್ಚಮಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೫ ॥ ದಶತಿಃ ॥ ೯ ॥

ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ! ನೇದೀಯಃ** ಅಂತಿಕತಮಮಸ್ಮಾಕಂ ಯಜ್ಞಸ್ಥಾನಂ **ಏದಿಹಿ** ಆಗಚ್ಛೈವ । ಕಾಭಿಃ ಸಾಕಮಿತಿ? ಉಚ್ಯತೇ । **ಮಿತಮೇಧಾಭಿಃ** ಪರಿಮಿತಪ್ರಜ್ಞಾಭಿಃ **ಊತಿಭಿಃ** ರಕ್ಷಾಭಿಃ । ಯದ್ವಾ । ನಿರ್ಮಿತ ಯಜ್ಞಾಭಿರುದ್ಭಿಃ ಸಹ । ಹೇ **ಶಂತಮ!** ಸುಖತಮ! **ಶಂತಮಾಭಿಃ** ಸುಖತಮಾಭಿಃ **ಅಭಿಷ್ಟಿಭಿಃ** ಪ್ರಾಪ್ತಿಭಿಃ ಅಭಿಮತಾಭಿರ್ವಾ । ಆಗಚ್ಛೇತಿ ಶೇಷಃ ಉಪಸರ್ಗಶ್ರುತೇರ್ಯೋಗ್ಯ ಕ್ರಿಯಾಧ್ಯಾಹಾರಃ । ತಥಾ ಹೇ **ಸ್ವಾಪೇ!** ಅಸ್ಮಾಕಂ ಬಂಧುಭೂತ! ಸುಖಸ್ಯ ಆಪಯಿತರ್ವಾ । **ಸ್ವಾಪಿಭಿಃ** ಬಂಧುಭೂತಾಭಿಃ ಸುಖಾಯ ಪ್ರಾಪಯಿತ್ರೀಭಿಃ **ಅಭಿಷ್ಟಿಭಿಃ** ಆಗಚ್ಛೇತಿ ಶೇಷಃ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಪರಮೈಶ್ವರ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನೇ, **ನೇದೀಯಃ** ನಮ್ಮ ಆತ್ಮದಲ್ಲೇ ಸಮೀಪದ ಯಜ್ಞಶಾಲೆಯಲ್ಲೇ, **ಏದಿಹಿ** ಬಿಜಯ ಮಾಡಿ ವಿರಾಜಮಾನನಾಗು, **ಮಿತಮೇಧಾಭಿಃ ಊತಿಭಿಃ** ಮೇಧಃ ಯಜ್ಞಃ ನಿಘಂ.೩.

೧೭, ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಅವಿಚಲಿತವಾಗಿ ನಿರತರಾಗಿರುವ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ, ಮಿತಃ ಪ್ರಕ್ಷಿಪ್ತೋ ಮೇಧೋ ಯಜ್ಞೋ ಯಾಸು ಊತಿಷು ತಾಃ ಮಿತಮೇಧಾಃ । ತಾಭಿಃ ಯಜ್ಞಸಹಿತೈಃ ಊತಿಭಿಃ ಪಾಲನೈರ್ನಿಮಿತ್ತಭೂತೈಃ ಯಜ್ಞಾನ್ ಪಾಲನಾನಿ ಚ ಅಸ್ಮಾಕಂ ಸಂಪಾದಿತುಮಿತ್ಯರ್ಥ ॥ ವಿ ॥ ನಮಗಾಗಿ ಯಜ್ಞಸಂಪಾದಿಸಬೇಕೆಂಬ ಏಕೈಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯಜ್ಞಪಾಲನೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ರಕ್ಷಣೆಗೋಸುಗ, ಶಂತಮ ಪರಮಶಾನ್ತಿಸ್ವರೂಪನೆ, ಶಂತಮಾಭಿಃ ಅಭಿಷ್ಟಿಭಿಃ ಕಲ್ಯಾಣಕಾರಕವಾದ ಇಷ್ಟಾಪೂರ್ತಕಾರಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ, ಸ್ವಾಪೇ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪ ಪಡೆಯಲು ಸಹಾಯಕನಾಗಿರುವ ಬಂಧುವೇ, ಸ್ವಾಪಿಭಿಃ ನಿನ್ನವನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂಬ ಅಭಿಲಾಷೆಯೊಡನೆ, ಆ ದಯಮಾಡು.

ಇನ್ನ್ರು ಭಗವಂತನೇ ನಮಗೆ ಯಜ್ಞಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಪರಿಮಿತ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಾವು ಮಾಡುವ ಯಜ್ಞವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ನಮ್ಮ ಈ ಯಜ್ಞಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನನಾಗು. ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಏಕಾಗ್ರತೆ ಯಿಂದ ನಿರತರಾಗಿರಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮನಸ್ಸು ಬುದ್ಧಿ ವಿಚಲಿತವಾಗ ದಂತೆ ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ರಕ್ಷಿಸು, ಪರಮಶಾನ್ತಸ್ವರೂಪನಾದ ನೀನು ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟಾಪೂರ್ತಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ಸಾಧಕರಾದ ನಮ್ಮನ್ನು ನಿನ್ನವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಹೃದಯವೆಂಬ ಯಜ್ಞಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನನಾಗು.

ಸೀಮಿತಪ್ರಜ್ಞೆಯಿವರಾವ್ ಗೆಯ್ವ ಜನ್ನಮಂ ನೀಂ
ಪೊರೆಯಲಾಗಮಿಪ್ರುದಯ್! ನಮ್ಮ ಸವದೊಳ್ ಸರ್ವರ ।
ತ್ರಿಶರಣಂಗಳನೇಕಾದೀಕ್ಷೆಯೊಳ್ ನೆಲೆಗೆಯ್ಯುತುಂ
ನಿನ್ನವರನಾಗಿಸಯ್! ಹೃದಯಾಗ್ನಿಶಾಲೆಗಯ್ದಿ ॥

ಋಕ್ - ೨೮೩

ನೃಮೇಧಃ ಆಂಗಿರಸಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಇತ ಊತೀ ವೋ ಅಜರಂ ಪ್ರಹೇತಾರಮಪ್ರಹಿತಮ್ ।

೩ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಆಶುಂಜೇತಾರꣳ ಹೇತಾರꣳ ರಥೀತಮಮತೂರ್ತಂ

೩ ೧ ೨
ತುಗ್ರಿಯಾವೃಧಮ್ ॥ ೧.೨೮೩ ॥

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧
ಇತಃ - ಊತೀ - ವಃ - ಅಜರಂ - ಅ - ಜರಂ । ಪ್ರಹೇತಾರಂ - ಪ್ರ - ಹೇತಾ

೨ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩
ರಂ - ಅಪ್ರಹಿತಂ - ಅ - ಪ್ರಹಿತಂ - ಆಶುಂ - ಜೇತಾರಂ - ಹೋತಾರಂ - ರ

೧ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧
ಥೀತಮಂ । ಅತೂರ್ತಂ - ಅ - ತೂರ್ತಂ - ತುಗ್ರಿಯಾವೃಧಂ - ತುಗ್ರಿಯ - ವೃ

೨೦
ಧಮ್ ॥ ೧.೨೮೩ ॥

ಪ್ರಹಿತೌ ದ್ವೌ ವಾಸುಕೇ ವಾ । ದ್ವಯೋರ್ಗೌರೀವಿತಿರ್ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೦ ೨ ೧ ೨ ೨ ನ ೨
೨೮೩.೧. ಇತಊತೀ ॥ ವೋऽ೩ಓಜಾऽ೩ರಾಮ್ । ಔऽ೩ಹೋऽ

೨ ೦ ೦ ೧ ೨ ೨ ನ ೨
೩ವಾ । ಪ್ರಹೇತಾರಮಪ್ರಾಹೀऽ೩ತಾಮ್ । ಔऽ೩ಹೋऽ

೨ ೦ ೦ ೦ ೧ ೨ ೨ ನ
೩ವಾ । ಆಶುಂಜೇತಾರऽ೩ꣳ ಹಾಇತಾऽ೩ರಾಮ್ । ಔऽ

೩ಹೋ೯೨೩ವಾ ॥ ರಥಾಇತಮಮತೂರ್ತ್ತಾ೯೨೩೪ನ್ತೂ ॥

ಗ್ರಿಯಾ೨೩ । ವಾ೨೨ದ್ಧಾ೯೨೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಸ್ತುಷೇ

೨೧ ॥ ದೀ - ೯ । ಪ - ೧೧ । ಮಾ - ೮ । ತ್ಥೈ । ೩೩ ॥ ೪೮೯ ॥

೨೮೩.೨. ಇತಊತೀವೋಅಜಾ೨೭ರಾಮ್ ॥ ಪ್ರಹೇತಾರಮಪ್ರಹಿ

ತಮುಹುವಾ೨೨೩ಹೋಇ । ಆಶುಇಜ್ಞೇತಾರಂಹಾಇ

ತಾರಮುಹುವಾ೨೨೩ಹೋ ॥ ರಥೀ । ತಮಾ೨೨ಮ್ ।

ಅತೂರ್ತಾ೯೨೩೪ನ್ತೂ ॥ ಗ್ರಿಯಾ೨೩ । ವಾ೨೨ದ್ಧಾ೯೨೨

೩೪ಔಹೋವಾ ॥ ಸ್ತ್ಯೌ೨೩ಷಾ೨೨೩೪೫ಇ ॥

ದೀ - ೧೨ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೮ । ಝ್ಯು । ೩೪ ॥ ೪೯೦ ॥

ಹೇ ಅಸ್ಮದೀಯಾ ಜನಾಃ **ವೋ** ಯೂಯಮ್ **ಅಜರಂ** ಜರಾರಹಿತಂ **ಪ್ರಹೇತಾರಂ** ಶತ್ರೂಣಾಂ ಪ್ರೇರಕಮ್ **ಅಪ್ರಹಿತಂ** ಕೇನಾಪ್ಯ ಪ್ರೇಷಿತಮ್ **ಆಶುಂ** ವೇಗವನ್ತಂ **ಜೇತಾರಂ** ಶತ್ರೂಣಾಮ್ । **ಹೋತಾರಂ** ಗನ್ತಾರಮ್ **ರಥೀತಮಂ** ರಥೀನಾಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಮ್ **ಅತೂರ್ತಂ** ಕೇನಾಪ್ಯ ಹಿಂಸಿತಮ್ । **ತುಗ್ರಿ ಯಾವೃಧಂ** ಉದಕಸ್ಯ **ವರ್ಧಯಿತಾರಮಿನ್ದ್ರಮ್** **ಊತೀ** ಊತ್ಯೈರಕ್ಷಣಾಯ **ಇತಃ** ಕುರುತ ಪುರಸ್ಕರೇತಿಯಾವತ್ ॥

ವಃ ಉಪಾಸಕರಾದ ತಾವು, **ಅಜರಮ್** ಮುಪ್ಪಿಲ್ಲದವನೂ, **ಪ್ರಹೇತಾರಮ್** ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರೇರಕನೂ, ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸುವವನೂ, **ಅಪ್ರಹಿತಮ್** ಕೂಟಸ್ಥನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಚಲನಾಗಿದ್ದು, ಯಾರಿಂದಲೂ ಎದುರಿಸಲಾಗದವನೂ, **ಆಶುಂ** ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕನಾಗಿದ್ದೂ ಶೀಘ್ರಗಾಮಿಯೂ, **ಜೇತಾರಮ್** ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟನಾಗಿರುವವನು ದುಷ್ಟರ ದಮನಮಾಡುವವನು, **ಹೋತಾರಮ್** ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವವನು ಸರ್ವಗತನಾಗಿಯೂ ಯಜ್ಞಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವವನು, **ರಥೀತಮಮ್** ಅತಿರಮಣೀಯ ವಸ್ತುಗಳುಳ್ಳವನು ರಥಿಕರಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠತಮನಾದವನು, **ಅತೂರ್ತಮ್** ನಿರಾಕಾರನಾದವನು, ಯಾರಿಂದಲೂ ಎದುರಿಸಲಾಗದವನು, **ತುಗ್ರಿಯಾವೃಧಮ್** ಜಲವರ್ಧಕನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನನ್ನು, **ಊತೀ** ರಕ್ಷಣಾರ್ಥವಾಗಿ, ಇತ ತಮ್ಮವನನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಮುಪ್ಪಿಲ್ಲದ ಸರ್ವಪ್ರೇರಕನಾದ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸುವ ಅಚಲನೂ ಯಾರಿಂದಲೂ ಎದುರಿಸಲಾಗದವನಾದ ಸರ್ವವ್ಯಾಪಕನಾದ ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟನಾದ ಸರ್ವಗತನಾಗಿದ್ದೂ ಯಜ್ಞಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಶ್ರೇಷ್ಠ ರಥಿಕನೂ ಅತಿರಮಣೀಯ ವಸ್ತುಗಳ ಒಡೆಯನೂ ನಿರಾಕಾರನೂ ಜಲವರ್ಧಕನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನನ್ನು ಉಪಾಸಕರೇ ಸ್ತೋತೃಗಳೇ ನಿಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ನಿಮ್ಮವನನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಅಂತಸ್ಥನಂ ಜವನನಂ ಜಿಷ್ಣುವಂ ಅಜರನಂ
ಕೂಟಸ್ಥನಂ ರಥಿಕನಂ ಸರ್ವವಿಭವೇಶನಂ ।
ರಸವರ್ಧಕನನಾಕಾರನಂ ಮಘವಂತನಂ
ಸಾಮಗರೆ! ಭಜಿಸಿಮಾತ್ಮೀಯನಾಗಿಸಿರಿಮೊಡನೆ ॥

ಋಕ್ - ೨೮೪

ವಸಿಷ್ಠೋ ಮೈತ್ರಾವರುಣಿಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ು ೩ ೧ ೨೦
ಮೋ ಷು ತ್ವಾ ವಾಘತಶ್ಚನಾರೇ ಅಸ್ಮನ್ನಿ ರೀರಮನ್ ।

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಆರಾತ್ತಾದ್ವಾ ಸಧಮಾದನ್ನ ಆ ಗಹೀಹ ವಾ ಸನ್ನುಪ ಶ್ರುಧಿ ॥

೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩
ಮಾ - ಉ - ಸು - ತ್ವಾ - ವಾಘತಃ - ಚ - ನ । ಆರೇ - ಅಸ್ಮತ್ - ನಿ - ರೀರಮ

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩
ನ್ ॥ ಆರಾತ್ತಾತ್ - ವಾ - ಸಧಮಾದಂ - ಸಧ - ಮಾದಂ - ನಃ - ಆ - ಗಹಿ ।

೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩
ಇಹ - ವಾ - ಸನ್ - ಉಪ - ಶ್ರುಧಿ ॥ *೨.೨೮೪ ॥*

ಆತ್ರೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರತ್ರಿರ್ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ರ ೦ ೧ ೩ ೫
೨೮೪.೧. ಮೋಷುತ್ವಾವಾ ॥ ಘಾತಾ೨೩೪೫: । ಚಾ೨೩೪ನಾ ।

೨೦೧೦ ೩೦ ೧ ೨ ೧ ೧
ಆರೇಅಸ್ಮನ್ನಿರೀ೨ರಮನ್ । ಆರಾ೧ತ್ತಾದ್ವಾ೨ । ಸಾಧ

೧ ೦ ೨ ೧ ೧
ಮಾದಾ೨ಮ್ । ನಾಆಗಹಿ ॥ ಆಇಹವಾಸಾ೨ನ್ ॥

೧ ೨ ೧ ೨ ೧
ಊಪಶ್ರುಧಿ । ಇಡಾ೨೩ಭಾ೩೪೩ । ಓ೨೩೪೫ಇ ॥

ಡಾ ॥ ದೀ - ೬ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೮ । ಝೈ । ೩೫ ॥ ೪೯೧ ॥

೫೦ ೦ ೦ ೫ ೨೦ ೧೦ ೦
೨೮೪.೨. ಮೋಷುತ್ವಾವಾಘತಶ್ಚನಾऽ೬ಏ ॥ ಆರೇಅಸ್ಮನ್ನಿರೀರಮಾ

ऽ೨ನ್ । ಹಾऽ೨ಊಊವಾऽ೨ಇ । ಊ । ಆರಾತ್ತಾದ್ವಾಸ

ಧಮಾದಾऽ೨ಮ್ । ಹಾऽ೨ಊಊವಾऽ೨ಇ । ಊऽ೨ ।

ನಆಗಾऽ೨೩೪ಹೀ ॥ ಆಇಹ । ವಾಸೌವಾಓऽ೨೩೪ವಾ ॥

ಉಪಶ್ರೂऽ೨೩ಧಾऽ೩೪೩ಇ । ಓऽ೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೧೧ । ಪ - ೧೩ । ಮಾ - ೧೫ । ಗು । ೩೬ ॥ ೪೯೨ ॥

ಇತಿ ಗ್ರಾಮೇಗೇಯಗಾನೇ ಸಪ್ತಮಃ ಪ್ರಪಾಠಕಃ ॥ ೭ ॥

ಹೇ ಇನ್ದ್ರ ತ್ವಾ ತ್ವಾಂ ವಾಘತಶ್ಚ ನ ಯಜಮಾನಾ ಅಪಿ **ಅಸ್ಮದ್** ಅಸ್ಮತ್ತಃ **ಆರೇ** ದೂರೇ **ಮೋನಿರೀರಮನ್** ನಿತರಾಂ ಮಾ ರಮಯನ್ತು । ಅತಸ್ತ್ವಮ್ **ಆರಾತ್ತಾದ್ವಾ** ದೂರೇऽಪಿ ವರ್ತಮಾನಃ **ನಃ** ಅಸ್ಮದೀಯಂ **ಸಧಮಾದಂ** ಯಜ್ಞ ಮಾಸು ಸುಷ್ಠು **ಆಗಹಿ** ಆಗಚ್ಛ । **ಇಹ** ವಾ ಅತ್ರಾ ವಾ **ಸನ್** ವಿದ್ಯಮಾನಃ **ಉಪ ಶ್ರುಧಿ** ಅಸ್ಮದೀಯಂ ಸ್ತೋತ್ರಮ್ ಉಪಶ್ರುಣು । ಆರಾತ್ತಾದ್ವಾ ಆರಾತ್ತಾ ಚಿತ್ ಇತಿ ಚ ಪಾಠೌ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನೇ! ತ್ವಾ ನಿನ್ನನ್ನು, ವಾಘತಶ್ಚನ ವಾಘತಃ ವೋಢಾರಃ - ನಿರು. ೧೧.೧೬ ॥ ನಿನ್ನ ಕಡೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಒಯ್ಯುವ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ನಿರತರು. ವಿದ್ವಾಂಸ

ರಾದ ಋತ್ವಿಜರು, **ಅಸ್ಮತ್** ನಮ್ಮಿಂದ, **ಆರೇ** ದೂರ ದೇಶದಲ್ಲಿ, **ಮೋನಿರೀರಮನ್** ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರಲಿ, **ಆರಾತ್ತಾ ದ್ವಾ** ದೂರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದ್ಯುಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಹ, **ನಃ ಸಧಮಾ ದಮ್** ಸಹಮಾದ್ಯಮನ್ತೇ ಯತ್ರ ದೇವತಾಃ ಸಧಮಾದಃ ಯಜ್ಞಃ - ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ಅಂತ್ಯದವರೆಗೂ ದೇವತಾಸಾನ್ನಿಧ್ಯವಿರುವ ನಾವು ನೆರವೇರಿಸುವ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ, **ಸುಆಗಹಿ** ಉತ್ಸಾಹ ವಿಜೃಂಭಣೆಗಳಿಂದ ದಯಮಾಡಿ, **ಇಹಸನ್** ಇಲ್ಲಿಯೇ ಯಜ್ಞಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು **ಉಪ ಶ್ರುಧಿ** ನಾವು ಪಠಿಸುವ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಆಲಿಸು.

ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನೇ ನಿನ್ನನ್ನು ಅಧ್ಯಾತ್ಮನಿರತರೂ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಋತ್ವಿಜರೂ ನಮ್ಮಿಂದ ಬಹು ದೂರವಾದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿಸಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರಲಿ. ನೀನು ದೂರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ದ್ಯುಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಹ ನಾವು ನೆರವೇರಿಸುವ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹ ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ನಾವು ಪಠಿಸುವ ವೇದಮನ್ತ್ರಗಳ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು.

ಅಧ್ಯಾತ್ಮವಾದಿವಿದ್ವದ್ಯಾಜಿಗಳ್ ದೂರದ
ದೇಶದೊಳ್ ನಿನ್ನಂ ತಡೆಯದಿರ್ಕೆ ದೇವ! ನಮ್ಮಿಂ ।
ನಾವೆಸಗಲಿರ್ಪ ಜನ್ನದೆ ಬಂದು ವೈಭವದೆ ನೀಂ
ಉತ್ಸಹಿಸಿ ಕೇಳ್ವುದಾವ್ಪಲಿವ ನುತಿಯಂ ಕೂರ್ಮೆಯಿಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೮೫

ವಸಿಷ್ಠೋ ಮೈತ್ರಾವರುಣಿಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ . ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಸುನೋತ ಸೋಮಪಾವ್ನೇ ಸೋಮಮಿನ್ದ್ರಾಯ ವಜ್ರಿಣೇ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨u ೩ ೨೦ ೩ ೧ ೨೦
ಪಚತಾ ಪಕ್ತೀರವಸೇ ಕೃಣುಧ್ವಮಿತ್ಪೃಣನ್ನಿತ್ಪೃಣತೇ ಮಯಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦
ಸುನೋತ - ಸೋಮಪಾವ್ನೇ - ಸೋಮ - ಪಾವ್ನೇ । ಸೋಮಂ - ಇನ್ದ್ರಾಯ

೩ ೧ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨
- ವಜ್ರಿಣೇ ॥ ಪಚತ - ಪಕ್ತೀಃ - ಅವಸೇ - ಕೃಣುಧ್ವಂ - ಇತ್ । ಪೃಣನ್ - ಇತ್

೩ ೨ ೧ ೨೦
- ಪೃಣತೇ - ಮಯಃ ॥ ೩.೨೮೫ ॥

ಗೌರೀವಿತೇ ದ್ವೇ । ದ್ವಯೋರ್ಗೌರೀವಿತಿರ್ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೫ ೦ ೦ ೦ ೫ ೧೦
೨೮೫.೧. ಸುನೋತಸೋಮಪಾವ್ನಾ೭೬ಏ ॥ ಸೋಮಮಿನ್ದ್ರಾ೭೨

೧ ೨ ೨ ೧ ೨ ೧ ೨೦
೩ । ಹೋವಾ೭೩ಹಾ । ಯವಜ್ರಾ೭೨೩ಇಣಾಇ । ಪಚತಾ

೧ ೨೦ ೧ ೨ ೨
ಪಕ್ತಾಇರವಸೇಕೃ । ಣೂ । ಧ್ವಾ೭೧ಮೀ೭೨೩ದ್ಧಾಇ ॥ ಪೃ ।

೧ ೨ ೨ ೧ ೨
ಣಾನ್ । ಆಇತ್ಪೃ೭೩ಹಾ ॥ ಣತಾಇಮಾ೭೨೩ಯಾ೭೩೪

೩: । ಓ೭೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೧೩ । ಮಾ - ೧೦ । ಗೌ । ೧ ॥ ೪೯೩ ॥

೪ ೩೦ ೪ ೫೦ ೦ ೩೦ ೨^ ೩ ೫ ೪ ೫
೨೮೫.೨. ಸುನೋತಸೋಮಪಾ । ಆವ್ನಾ೬೭೨೩೪ವಾ । ಇಯಾಹಾ

೧೦ ೧ ೧
ಇ ॥ ಸೋಮಮಿನ್ದ್ರಾ೭೨ । ಹುವೇ೭೨ । ಹುವೇ೭೨

೧ ೨ ೧ ೧ ೨೧
ಹೋ । ಯಾವಜ್ರಿಣಾ೨ಇ । ಪಚತಾಪಕ್ತಾಇರವಸೇಕೃ ।

೧ ೨ ೨ ೧ ೨
ಣೂ । ಧ್ವಾ೭೧ಮೀ೭೨೩ದ್ಧಾಇ ॥ ಪೃ । ಣಾನ್ । ಆಇತ್ಸ್ಯೂ೭

೨ ೧ ೨ ೧
೩ಹಾ ॥ ಣತಾಇಮಾ೭೨೩ಯಾ೭೩೪೩: । ಓ೭೨೩೪೫

ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೭ । ಪ - ೧೬ । ಮಾ - ೧೦ । ಚೌ । ೨ ॥ ೪೯೪ ॥

ಹೇ ಮದೀಯಾಃ ಪುರುಷಾಃ! **ವಜ್ರಿಣೇ** ವಜ್ರವತೇ **ಸೋಮಪಾವ್ನೇ** ಸೋಮಸ್ಯ ಪಾತ್ರೇ **ಇನ್ದ್ರಾಯ** ಸೋಮಂ **ಸುನೋತ** ಅಭಿಷುಣುತ **ಅವಸೇ** ಇನ್ದ್ರಂ ತರ್ಪಯಿತುಂ **ಪಕ್ತೀಃ** ಪಕ್ತವ್ಯಾನ್ ಪುರೋಡಾಶಾದೀನ್ ಪಚತಿ ಚ । **ಕೃಣುಧ್ವಮಿತ್** ಇನ್ದ್ರಪ್ರಿಯ ಕರಾಣಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ಚ ಕುರುತ್ಯೈವ । ಇನ್ದ್ರೋಹಿ **ಮಯಃ** ಸುಖಂ **ಪೃಣನ್ನಿತ್** ಯಜಮಾನಾಯ ಪ್ರಯಚ್ಛನ್ನೇವ **ಪೃಣತೇ** ಹವೀಂಷೀತಿಶೇಷಃ ॥

ವಜ್ರಿಣೇ ವಜ್ರೋವಾಓಜಃ - ಶ.೮.೪.೧.೨೦ ॥ ಓಜಸ್ವಿಯೂ ವಜ್ರ ದಂಡಧಾರಿಯಾದವನೂ, **ಸೋಮಪಾವ್ನೇ** ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡುವವನೂ ಆದ, **ಇನ್ದ್ರಾಯ** ಇನ್ದ್ರನಿಗಾಗಿ, **ಸೋಮಂ** ಸೋಮರಸವನ್ನು, **ಸುನೋತ** ಯಥಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, **ಅವಸೇ** ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲು, **ಪಕ್ತೀಃ** ಪುರೋಡಾಶಾದಿಗಳನ್ನು, **ಪಚತ** ಪಕ್ವವಾಗಿ ಹದವಾಗಿ ಬೇಯಿಸಿ, **ಕೃಣುಧ್ವಮಿತ್** ಇನ್ದ್ರನು ಸಂತೋಷಪಡುವಂತಹ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿ ಆತ್ಮಸಮರ್ಪಣೆ

ಮಾಡಿ ಪ್ರಸನ್ನಗೊಳಿಸಿದ ಆ ಇನ್ದ್ರನು, ಪೃಣತೇ ಹವಿ ಸ್ಸನ್ನರ್ಪಿಸುವವನಿಗೆ, ಮಯಃ ಸುಖವನ್ನು, ಪೃಣನ್ನಿತ್ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಒದಗಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಓಜಸ್ವಿಯೂ ವಜ್ರಾಯುಧವೆಂಬ ದಂಡಧರನೂ ಸೋಮಪಾನ ಮಾಡುವವನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸಲು ಪುರೋಡಾಶಾದಿಗಳನ್ನು ಪಕ್ವವಾಗಿ ಹದವಾಗಿ ಬೇಯಿಸಿ ಸೋಮರಸವನ್ನು ವಿಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಮಾಡಿ, ಇನ್ದ್ರನು ಸಂತೋಷ ಪಡುವಂತಹ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿ ಆತ್ಮಸಮರ್ಪಣೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಸನ್ನಗೊಳಿಸಿದ ಆ ಇನ್ದ್ರನು ಹವಿಸ್ಸನ್ನರ್ಪಿಸುವವನಿಗೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸುಖ ಸಂತೋಷಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಓಜಸ್ವಿ! ವಜ್ರಿ! ದಂಡಧರೇಂದ್ರ! ಸೋಮಪಾನಿ!
ನಿನ್ನನೊಲಿಸಲ್ ಪುರೋಡಾಶಸಹಿತಂ ಸಾಮಮಂ।
ಸಜ್ಜುಗಿಸುತ್ತೆ ಸತ್ಕರ್ಮದೊಳ್ ನೆಲೆಯಾಂತು ಮೇಣ್
ನೋಂತರವರಂ ಕರುಣಿಸಯ್ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೆ ವರಮಂ॥

ಋಕ್ - ೨೮೬

ಭರದ್ವಾಜಃ। ಬಾರ್ಹಸ್ಪತ್ಯಃ। ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ॥

೧ ೨ಕ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ಯಃ ಸತ್ರಾಹಾ ವಿಚರ್ಷಣಿರಿನ್ದ್ರಂ ತಂ ಹೂಮಹೇ ವಯಮ್।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨
ಸಹಸ್ರಮನ್ಯೋ ತುವಿನೃಮ್ಣ ಸತ್ಪತೇ ಭವಾ ಸಮತ್ಸು ನೋ ವೃಧೇ॥

೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨ರ ೩ ೧ ೨ರ
ಯಃ - ಸತ್ರಾಹಾ - ಸತ್ರಾ - ಹಾ - ವಿಚರ್ಷಣಿಃ - ವಿ - ಚರ್ಷಣಿಃ। ಇನ್ದ್ರಮ್

೩ ೨ ೧ ೨ಂ ೧ ೨ಂ ೩
- ತಂ - ಹೂಮಹೇ - ವಯಂ ॥ ಸಹಸ್ರಮನ್ಯೋ - ಸಹಸ್ರ - ಮನ್ಯೋ - ತುವಿ

೧ ೨ಂ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧
ನೃಮ್ಣ - ತುವಿ - ನೃಮ್ಣ - ಸತ್ಪತೇ - ಸತ್ - ಪತೇ । ಭವ - ಸಮತ್ಸು - ಸ - ಮ

೨ಂ ೩ ೨
ತ್ಸು - ನಃ - ವೃಧೇ ॥ ೪.೨೮೬ ॥

ವಾಮದೇವ್ಯಮ್ । ವಾಮದೇವೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೪ ೦ ೩೦ ೪ ೫ ೨ ೪೦ ೫ ೪೦
೨೮೬.೧. ಯಃಸತ್ರಾಹಾವಿಚರ್ಷಣಿಃ । ಇನ್ದ್ರನ್ತಾ೭೩ಁ ಹೂಮಹೇ

೫ ೧ ೦ ೨ ೧೦ ೨
ವಯಾಮ್ ॥ ಇನ್ದ್ರನ್ತಁ ಹೂಮಹೇವಾ೭೨೩ಯಾ

೧ ೦ ೨ ೧ ೨
ಮ್ । ಸಹಸ್ರಮನ್ಯೋತುವಿನೃಮ್ಣಸತ್ಪಾ೭೨೩ತಾಇ ॥ ಭ

೧೦ ೨ ೧ ೦ ೨ ೦ ೧ ೨
ವಾಸಾ೭೨೩ಮಾ ॥ ತ್ಸೂನೋವೃಧೇ । ಇಡಾ೭೨೩ಭಾ೭೩

೧
೪೩ । ಓ೭೨೩೪೫ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೧೦ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೫ । ಭು । ೩ ॥ ೪೯೫ ॥

ಯಃ **ಇನ್ದ್ರಃ ಸತ್ರಾಹಾ** ಮಹತಾಂ ಶತ್ರೂಣಾಂ ಹನ್ತಾ **ವಿಚರ್ಷಣಿಃ** ವಿಶೇಷೇಣ ಸರ್ವಸ್ಯ ದ್ರಷ್ಟಾ ತಮಿಂದ್ರಮ್ ವಯಂ **ಹ್ವಮಹೇ** ಸ್ತುತಿಪದೈರಾಹ್ವಯಾಮಃ । ಉತ್ತರಾರ್ಧಃ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಕೃತಃ ಹೇ । **ಸಹಸ್ರಮನ್ಯೋ!** ಬಹುವಿಧಂ ಶತ್ರುನಾಶಾರ್ಥಂ ಸಹಸ್ರ ಸಂಖ್ಯಾಕ ಕೋಪಯುಕ್ತ! ಯದ್ವಾ **ಮನ್ಯುಃ ಕ್ರತುಃ**

ಸಹಸ್ರ ಸಂಖ್ಯಾಕೈಃ ಕ್ರತುಭಿಃ ಪೂಜ್ಯೇನ್ದ್ರ! ಹೇ **ತುವಿನೃಮ್ಣ** ಬಹುಧನ! **ಸತ್ಪತೇ!** ಸತಾಂ ಪಾಲಯಿತರಿನ್ದ್ರ! **ಸಮತ್ಸು** ಸಂಗ್ರಾಮೇಷು **ನಃ** ಅಸ್ಮಾಕಂ **ವೃಧೇ** ವರ್ದ್ಧನಾಯ ಭವ । ಸಹಸ್ರಮನ್ಯೋ ಸಹಸ್ರಮುಷ್ಕ ಇತಿ ಚ ಪಾಠೌ ॥

ಸತ್ರಾಹಾ ಸದಾ ಶತ್ರು ಬಾಧಾ ನಿವರ್ತಕನಾದ, **ವಿಚರ್ಷಣಿಃ** ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ತವಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಹಾಗೂ ಕೆಟ್ಟವುಗಳ ಸಮರ್ಥ ದ್ರಷ್ಟಾರನಾದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು, **ಹೂಮಹೇ** ಸ್ತುತಿಗಳಿಂದ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತೇವೆ, **ಸಹಸ್ರಮನ್ಯೋ** ಮನ್ಯುರ್ಮನ್ಯತೇ ದೀಪ್ತಿಕರ್ಮಣಃ - ನಿ.೧೦.೨೯ ॥ ಬಹು ತೇಜೋಮಯನಾದವನೇ ದೀಪ್ತಿಪಂತನಾದವನೇ ಮನನೀಯನಾದವನೇ ಬಹುಕ್ರೋಧವುಳ್ಳವನೇ ಸಹಸ್ರಾರು ಕ್ರೋಧ ಕರ್ಮ ಮಾಡುವವನೇ ಅನಂತ ಬಾಣಗಳುಳ್ಳವನೇ, **ತುವಿ ನೃಮ್ಣ** ತುವಿ ಬಹುನಾಮ - ನಿಘಂ.೩.೧ ॥ ಅಮನ್ಯಸ್ಮೇ ನೃಮ್ಣಾನಿ ಧಾರಯೇತ್ಯ ಧ್ಯನ್ನೋ ಧನಾನಿ ಧಾರಯೇತ್ಯವ್ಯೆತದಾಹ - ಶಂ.೧೪.೨೨.೩೦ ॥ ಮೋಕ್ಷೈಶ್ವರ್ಯವೆಂಬ ಬಹುಧನವಂತನು, **ಸತ್ಪತೇ** ಸತ್ಪುರುಷರ ಸಜ್ಜನರ ಉಪಾಸಕರ ರಕ್ಷಕನೇ ಒಡೆಯನೇ, **ಸಮತ್ಸು** ಸಂಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ವಿರೋಧೀ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಸೆಣಸಾಟದಲ್ಲಿ ಕಾಮಾದಿ ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಗಳೊಂದಿಗಿನ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ, **ನಃ ವೃಧೇಭವ** ನಮ್ಮ ಜಯಲಕ್ಷಣವಾದ ವೃದ್ಧಿಯನ್ನನುಗ್ರಹಿಸು.

ಸದಾ ಶತ್ರುಬಾಧಾ ನಿವರ್ತಕನೂ ಸದಸದ್ವಿವೇಕವುಳ್ಳ ದ್ರಷ್ಟಾರನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನು ಸ್ತುತಿಗಳಿಂದ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಬಹುತೇಜೋವಂತನೂ ಅನಂತ ಬಾಣವುಳ್ಳವನೂ ಮೋಕ್ಷೈಶ್ವರ್ಯದ ಧಣಿಯೂ ಸತ್ಪುರುಷರ ರಕ್ಷಕನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನೇ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಮಾದಿ ಅರಿಷಡ್ವರ್ಗಗಳೊಂದಿಗಿನ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಜಯವಾಗುವಂತೆ ಅನುಗ್ರಹಿಸು.

ಅರಿಹರನೆ! ಸದಸದ್ವಿವೇಕಿದ್ರಷ್ಟಾರನೇ! ನಾಮ್
ನಿನ್ನನಾಹ್ವಾನಿಪೆವು; ತೇಜೋನಿಧಿಯೆ! ಮೋದಿಯೇ!

ಮೋಕ್ಷಾಪತಿ! ಸದ್ರಕ್ಷಕನೆ! ಕಾಮಮುಖರಿಪ್ರುಗಳಂ
ನಿತ್ಯಯುದ್ಧದೆ ಗೆಲ್ವವೊಲ್ ಸದಾನುಗ್ರಹಿಪ್ರುದಯ್ ॥

ಋಕ್ - ೨೮೭

ಪರುಚ್ಛೇಪೋ ದೈವೋದಾಸಿಃ ಅಶ್ವಿನೌ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರ್ಃ ॥

೧ ೨ ೩ ೨೩ ೧೨
ಶಚೀಭಿರ್ನ್ನಃ ಶಚೀವಸೂ ದಿವಾ ನಕ್ತಂ ದಿಶಸ್ಯತಮ್ ।

೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨॥ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨
ಮಾವಾ ೦ ರಾತಿರುಪ ದಸತ್ಕದಾ ಚನಾಸ್ಮದ್ರಾತಿಃ ಕದಾ ಚನ ॥

೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦ ೩
ಶಚೀಭಿಃ - ನಃ - ಶಚೀವಸೂ - ಶಚೀ - ವಸೂಇತಿ । ದಿವಾ - ನಕ್ತಂ - ದಿಶಸ್ಯತ

೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨
ಮ್ ॥ ಮಾ - ವಾಂ - ರಾತಿಃ - ಉಪ - ದಸತ್ - ಕದಾ - ಚ - ನ । ಅಸ್ಮತ್ -

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨
ರಾತಿಃ - ಕದಾ - ಚ - ನ ॥

ಅಶ್ವಿನೋಃ ಸಾಮ । ಅಶ್ವಿನೌ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರ್ಃ ॥ ಅಶ್ವಿನೌ ॥

೪ ೦ ೦ ೪ ೧ ೦ ೨ ೧
೨೮೭.೧. ಶಚೀಭಿರ್ನಾ೨ಃ ಶಚೀವಸೂ ॥ ದಿವಾನಕ್ತಂದಿಶಸ್ಯತಾಮ್ ।

೦ ೧ ೨ ೧೧
ಮಾವಾ೨ಮ್ । ರಾತಿರುಪದಸತ್ಕದಾಚನಾ ॥ ಆ

— ೧ ೨೧ ೫ ೪
ಸ್ಮಾಽವೀತ್ ॥ ರಾತಿ ೯ ಕದೋಽಽಽಖಳವಾ ॥ ಚಾಽಽೞನೋಽ

॥ ೫
೬ಹಾಇ ॥ ದೀ-೫।ಪ-೭।ಮಾ-೪।ಘೀ।೪॥೪೯೬॥

ಹೇ **ಶಚೀವಸೂ!** ಶಚೀತಿ ಕರ್ಮನಾಮ ಅಸ್ಮದನುಷ್ಠಿತ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಟೋಮಾದಿ ಕರ್ಮಧನೌ! ಯುವಾಂ **ಶಚೀಭಿಃ** ಅಸ್ಮದೀಯೈಃ ಕರ್ಮಭಿರ್ಯಾಗಾ ದಿಭಿರ್ನಿಮಿತ್ತ ಭೂತೈಃ **ದಿವಾನಕ್ತಮ್** ಅಹನಿ ರಾತ್ರೌ ಚ **ದಿಶಸ್ಯತಂ** ವಿಸೃಜತಮ್ ಅಭಿಮತಂ ದತ್ತಮಿತ್ಯರ್ಥಃ । ದಾಶೃದಾನೇ ಇತ್ಯಸ್ಯೇದಂ ಛಾಂದಸಂ ರೂಪಂ ಯದ್ವಾದಿಶಸ್ಯತಿರ್ದಾನಾರ್ಥಃ ಕಣ್ವಾದಿಷು ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಃ । ಅಸ್ಮದ್ದತ್ತಂ ಹವಿಃ ಸರ್ವದಾ ಭಕ್ಷ್ಯನ್ತಂ ವಾ । **ವಾಂ** ಯುವಯೋಃ **ರಾತಿಃ** ದಾನಂ **ಕದಾಚನ** ಸರ್ವದಾ ಯಾಗಕಾಲೇಽಪಿ ಅಯಾಗಕಾಲೇಽಪಿ **ಮೋಽಪದಸತ್** ಮೋಪಕ್ಷೀಣಂ ಭೂತ್ ದಸು ಉಪಕ್ಷ ಯೇ । ಲುಜ್ ಪುಷಾದಿ ದ್ಯುತಾದೀತಿ ಚ್ಲೇರಜ್ । ನ ಕೇವಲಂ ಯುಷ್ಮದೀಯಂ ಅಪಿ ತು **ಅಸ್ಮದ್** ಅಸ್ಮಾಕಮಪಿ **ರಾತಿ** ರ್ದಾನಂ ಹವಿರಾದಿ ಪ್ರದಾನಂ ಸರ್ವವಿಷಯಂ ದಾನಂ ವಾ ಅರ್ಥಿಭ್ಯಃ **ಕದಾಚನ** ಸರ್ವಾವಸ್ಥಾಯಾಮಪಿ**ಮೋಽಪದಸತ್** ಉಪಕ್ಷೀಣಂ ಮಾಭೂತ್ ಸರ್ವದಾವರ್ತತಾಮ್ । ಅಹಮಪಿ ಸರ್ವದಾ ಯುಷ್ಮಾನುದ್ದಿಶ್ಯ ದದ್ಯಾಮ್ । ಯುವಾಮಪಿ ಮದಭಿಮತಂ ಸರ್ವದಾದತ್ತಮಿತ್ಯರ್ಥಃ ॥ ದಿಶಸ್ಯತಂ ದಶಸ್ಯತಮ್ ಇತಿ ಚ ಪಾಠೌ ॥

ಶಚೀವಸೂ ನಾವು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಿದ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಟೋಮಾದಿ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೇ ಧನವೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ಅಶ್ವಿನೀ ದೇವತೆಗಳೇ! ನೀವು, **ಶಚೀಭಿಃ** ನಮ್ಮ ಯಜ್ಞಕರ್ಮಗಳ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾದ, **ದಿವಾನಕ್ತಮ್** ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ, **ದಿಶಸ್ಯತಮ್** ಅಭಿಮತಫಲವನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿರಿ, **ವಾಮ್**

ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಂದ ಅನುಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ರಾತಿಃ ದಾನವು, ಕದಾಚನ ಎಂದಿಗೂ, **ಮೋಪದಸತ್** - ಕ್ಷೀಣಿಸದಿರಲಿ ಮತ್ತು, **ಅಸ್ಮತ್** ನಮ್ಮಿಂದ ಅರ್ಪಿಸಲ್ಪಡಬೇಕಾದ ಹವಿರಾದಿ, **ರಾತೀಃ** ದಾನವೂ ಸಹ, **ಕದಾಚನ** ಎಂದಿಗೂ ಕ್ಷೀಣಿಸದಿರಲಿ.

ನಾವು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುವ ಜ್ಯೋತಿಷ್ಟೋಮಾದಿ ಕರ್ಮಗಳನ್ನೇ ಧನವೆಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಯುವ ಅಶ್ವಿನೀ ದೇವತೆಗಳೇ ನೀವಿಬ್ಬರೂ ನಾವು ಮಾಡುವ ಯಾಗಗಳ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾದ ಫಲವನ್ನು ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ಅನುಸ್ಯೂತ ವಾಗಿ ಸಮಗೆ ದಾನ ಮಾಡಿರಿ. ನೀವಿಬ್ಬರೂ ನಾವು ಕೊಟ್ಟ ಹವಿಸ್ಸನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ. ಯಾಗಕಾಲವಾಗಿರಲಿ ಅಥವಾ ಯಾಗಕಾಲವಲ್ಲದಿರಲಿ ನೀವು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವ ದಾನವು ಕ್ಷೀಣಿಸದಿರಲಿ, ನಾವು ಅರ್ಪಿಸುವ ಹವಿಸ್ಸು ಇತ್ಯಾದಿ ದಾನವೂ ಸಹ ಕ್ಷೀಣಿಸದಿರಲಿ.

ನಮ್ಮ ಜನ್ನಮನೆ ಧನಮೆಂಬಶ್ವಿನಿಗಳ್! ನಮ್ಮೀ
ಸವನದೊಳ್ವಂ ನೀಡಿಮೊಲವಿಂ ದಿವಾರಾತ್ರದೊಳ್ ।
ಯಜನಕಾಲದೊಳೊ ಮೇಣಲ್ಲದಿರ್ಪೆಡೆಯೊಳೋ ನೀಂ
ಕೊಡುವುದಳ್ಕೆಯಿನೆಮ್ಮ ಸವನಮುಂ ನಿಲ್ಲದಿರ್ಕೆ ॥

ಋಕ್ - ೨೮೮

ವಾಮದೇವೋ ಗೌತಮಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೨ ೩೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಯದಾ ಕದಾ ಚ ಮೀಢುಷೇ ಸ್ತೋತಾ ಜರೇತ ಮರ್ತ್ಯಃ ।

೧ ೨೦ ೩ ೧೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಆದಿದ್ವನ್ದೇತ ವರುಣಂ ವಿಪಾ ಗಿರಾ ಧರ್ತಾರಂ ವಿವ್ರತಾನಾಮ್ ॥

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಯದಾ - ಕದಾ - ಚ - ಮೀಢುಷೇ । ಸ್ತೋತಾ - ಜರೇತ - ಮರ್ತ್ಯಃ ॥ ಆತ್ -

೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨೦ ೩
ಇತ್ - ವನ್ದೇತ - ವರುಣಂ - ಏಪಾ - ಗಿರಾ । ಧರ್ತಾರಂ - ಏವ್ರತಾನಾಂ - ಏ

೩ ೩
- ವ್ರತಾನಾಮ್ ॥ ೬.೨೮೮ ॥

ವಸಿಷ್ಠಸ್ಯ ವಜ್ರಾಣಿ ತ್ರೀಣಿ । ತ್ರಯಾಣಾಂ ವಸಿಷ್ಠೋ ಬೃಹತೀಸ್ತೋ ವರುಣಃ ॥

೫ ೦ ೧ ^ ೩ ೫೦ ೦ ೩
೨೮೮.೧. ಯದಾಕದಾ ॥ ಚಾ೨ಮಾ೨೩ಳಔಹೋವಾ । ಢೂ೨

೫ ೨೦ ೧೦ ೨೦ ೧ ೨ ೧ ೨
೩ಳಷೇ । ಸ್ತೋತಾಜರೇತಮರ್ತಿಯ೩ಃ । ಆದಿದ್ವನ್ದೇ ।

೧ ಅ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦
ತಾವರುಣಾ೨೩ಳಮ್ । ಏಪಾ೩ಳಗಿರಾ ॥ ಧಾರ್ತಾ

೧ ೧ ^ ೩ ೫೦ ೦ ೩
ರಾಂವೀ೨೩ ॥ ವ್ರಾ೨ತಾ೨೩ಳಔಹೋವಾ ॥ ನಾ೨

೧೧೧
೩ಳ೫ಮ್ ॥ ದೀ - ೯ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೫ । ನು । ೫ ॥ ೪೯೭ ॥

೫ ೦ ೦ ೦ ೧ ೧
೨೮೮.೨. ಯದಾಕದಾಚಮಾಹಾಉ ॥ ಢೂಷಾ೨ಇಸ್ತೋತಾ೨ ।

೧ ೦ ೨^ ೩೦ ನ ೨
ಜರಾಇ । ತಮರ್ತಿಯಃ । ಆದಿದ್ವನ್ದಾ । ಔಹೋ೩ಹಾ

೨ ೧ ^ ೩ ೫ ೧ ೨೦ ೧
೩ । ಹಾ೩ಇ । ತಾವಾ೨ರೂ೨೩ಳಣಾಮ್ । ಏಪಾಗಿ

೦ ೨^ ೩೦ ನ ೨ ೨
ರಾ || ಧರ್ತ್ತಾರಂವ್ಯಾ | ಔಹೋಽ೩ಹಾಽ೩ | ಹಾಇ ||

೧ ೦ ೨೦ ೧ ೨ ೧
ವ್ರಾತಾನಾಮ್ | ಇಡಾಽ೨೩ಭಾಽ೩೪೩ | ಓಽ೨೩೪೫

ಇ || ಡಾ ||

ದೀ - ೧೦ | ಪ - ೧೬ | ಮಾ - ೯ | ಪೋ | ೬ || ೪೯೮ ||

೪ ೩ ೫ ೩ ೫೦ ೩ ೨ ೪ ೫
೨೮೮.೩. ಯದಾಽ೪ಕ | ದಾಽ೪ಚಮೀ | ಢುಷಾಽ೩ಇ | ಸ್ತೋತಾ ||

೨ ೧ ೨ ೧ ೨
ಜರಾಇ | ತಮಾರ್ತ್ತ್ಯಾಯಾಽ೩: | ಆದಾಇದ್ವನ್ದಾಽ೩ಇ |

೧ ^ ೩ ೫ ೦ ೩ ೨ ^ ೩
ತಾವಾಽ೨ರೂಽ೨೩೪ಣಾಮ್ || ವಿಪಾ | ಗಿರೌವಾಓಽ೨

೫ ೦ ೩ ೨ ^ ೩ ೫ ೪
೩೪ವಾ | ಧರ್ತ್ತಾ | ರಂವ್ಯೌವಾಓಽ೨೩೪ವಾ || ವ್ರತಾಽ೫

೪
ನಾಮ್ | ಹೋಽ೫ಇ || ಡಾ ||

ದೀ - ೩ | ಪ - ೧೫ | ಮಾ - ೧೦ | ಣೌ | ೭ || ೪೯೯ ||

ಯದಾ ಕದಾ ಚ ಯಸ್ಮಿನ್ ಕಾಲೇ **ಮೀಢುಷೇ** ಸೇಕ್ತ್ರೇ ಹವಿಃ ಪ್ರದಾತ್ರೇ ಯಜಮಾನಾಯ ತಸ್ಯ ಯಾಗಾರ್ಥಂ **ಮರ್ತ್ಯೋ** ಮರಣಧರ್ಮಾ **ಸ್ತೋತಾ** ಸ್ತುತಿಕರ್ತೋದ್ಗಾತಾ **ಜರೇತ** ಸ್ತೂಯಾತ್ | **ಆದಿತ್** ಅನಂತರ ಮೇದಿ ತಸ್ಮಿನ್ಕಾಲೇ ಇತ್ಯರ್ಥಃ | **ವರುಣಂ** ಪಾಪಸ್ಯ ವಾರಕಂ **ವಿವ್ರತಾನಾಂ** ವಿವಿಧಾನಾಂ ಕರ್ಮಣಾಂ **ಧರ್ತಾರಂ** ಧಾರಕಂ ವರುಣನಾಮಾನಂ ದೇವಂ

ವಿಪಾ ವಿಶೇಷೇಣ ರಕ್ಷಿಕಯಾ **ಗಿರಾ** ಸ್ತುತ್ಯಾ **ವಂದೇತ** ಸ್ತೂಯಾತ್ । ಯದಾ ಯಜಮಾನಾರ್ಥಮುದ್ಗಾತಾ ಸ್ತೌತಿ ತದಾ ವರುಣಮೇವ ಸ್ತೌತೀತ್ಯರ್ಥಃ । ಅಥವಾ **ಮೀಢುಷೇ** ಅಭಿಮತ ವರ್ಷಿತ್ರೇ ವರುಣಾಯ ತತ್ ಪ್ರೀತಯೇ **ಯದಾ ಕದಾ ಚ** ಯಸ್ಮಿನ್ ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿತ್ ಕಾಲೇ ಸ್ತುತ್ಯರ್ಹೇ **ಮರ್ತ್ಯಃ** ಸ್ತೋತೋದ್ಗಾತಾ **ಜರೇತ್** ಸ್ತೂಯಾತ್ । **ಆದಿದ**ನಂತರಮೇವ ಯಜಮಾನೋಽಪಿ ಉಕ್ತಲಕ್ಷಣಂ ಸ್ವಯಮಪಿ **ವಿಪಾಗಿರಾ ವಂದೇತ** ನಮಸ್ಕುರ್ಯಾತ್ ಸ್ತೂಯಾದ್ವಾ ॥

- **ಯದಾಕದಾಚ** - ಸುಖದುಃಖಗಳ ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಾದರೂ, **ಮೀಢುಷೇ** ಸುಖಶಾನ್ತಿವರ್ಷಕನಾದ ಕಾಮವರ್ಷಕನಾದ ಉದಕದಾತಾರ ನಾದ ಇನ್ದ್ರನಿಗಾಗಿ ಯಜ್ಞಕರ್ತೃಗಳಿಗಾಗಿ, **ಮರ್ತ್ಯಃ** ಮರಣಧರ್ಮಿಯಾದ ಮನುಷ್ಯರಾದ, **ಸ್ತೋತಾ** ಸ್ತೋತೃಗಳು, **ಜರೇತ** ಸ್ತುತಿಸಲಿ, **ಆದಿತ್** ನಂತರವೇ, ಜೊತೆಗೇ, **ವರುಣಂ** ದುಃಖ ಅಜ್ಞಾನಾದಿ ಪಾಪಗಳನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವ, **ವಿವ್ರತಾನಾಮ್** ಜೀವಿಗಳ ಕರ್ಮಫಲಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸುವವನೂ ಮೋಕ್ಷಪ್ರದನೂ ಸೃಷ್ಟಿ ಆದಿ ನಾನಾಪ್ರಕಾರದ ಕರ್ಮಗಳ, **ಧರ್ತಾರಮ್** ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತಿರುವ ವರುಣದೇವತೆಯನ್ನೂ, **ವಿಪಾ** ವಾಙ್‌ನಾಮ - ನಿಘಂ.೧.೧೧., ಇನ್ದ್ರನ ಅನಂತ ಗುಣಗಣಗಳ ವರ್ಣನೆಗಾಗಿಯೂ ವಿಶೇಷ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿಯೂ, **ಗಿರಾವಂದೇತ** ಸ್ತುತಿಯಿಂದ ವಂದಿಸಲಿ.

ಸುಖದುಃಖಾದಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಗಳಲ್ಲೂ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಸುಖಶಾನ್ತಿಪ್ರದನೂ ಕಾಮವರ್ಷಕನೂ ಉದಕದಾತಾರನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನನ್ನೂ ಅವನನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಯಜ್ಞಕರ್ತೃಗಳನ್ನೂ ಮರಣಧರ್ಮೀ ಮನುಷ್ಯರಾದ ಸಾಮವೇದ ಋತ್ವಿಜರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉದ್ಗಾತೃ ಸಾಮಗಾನಗಳಿಂದ ಸ್ತುತಿಸಲಿ. ಜೊತೆಗೆ ದುಃಖ ಅಜ್ಞಾನಾದಿ ಸಮಸ್ತಪಾಪಗಳ ನಿವಾರಕನಾದ ಜೀವಿಗಳ ಕರ್ಮಫಲ ವಿತರಿಸುವವನಾದ ಮೋಕ್ಷಪ್ರದನಾದ ಸೃಷ್ಟಿ ಆದಿ ನಾನಾ ಕರ್ಮಗಳ ಧಣಿಯಾದ

ವರುಣ ದೇವತೆಯನ್ನೂ ಇವರ ಗುಣಗಣಗಳನ್ನೂ ವರ್ಣಿಸಿ ಸ್ತುತಿಸಿ ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನರ್ಪಿಸಿ.

ಸುಖದುಃಖಕಾಲದೊಳಮೆಡಬಿಡದೆ ನೀಂ ನಲ್ಮೆಯಿಂ
ಕಾಮದನೆ! ರಸದನೆ! ಮಹೇಂದ್ರನೇ! ಮರ್ತ್ಯರೆಲ್ಲರ್
ಯಾಜಿಗಳ್ಗೂಡಿ ನುತಿಪರ್ ಸಾಮದಿಂದೆ ನಿನ್ನಂ
ಜ್ಞಾನಮುಕ್ತಿಪ್ರದಂ ವರುಣನುಂ ಸ್ತೋತ್ರಕಾರ್ಹಂ ॥

ಋಕ್ - ೨೮೯

ಮೇಧ್ಯಾತಿಥಿಃ ಕಾಣ್ವಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಪಾಹಿ ಗಾ ಅಂಧಸೋ ಮದ ಇನ್ದ್ರಾಯ ಮೇಧ್ಯಾತಿಥೇ ।

೧ ೨ರ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧
ಯಃ ಸಮ್ಮಿಶ್ಲೋ ಹರ್ಯೋರ್ಯೋ ಹಿರಣ್ಯಯ ಇನ್ದ್ರೋ ವಜ್ರೀ

೨ ೩ ೧ ೨
ಹಿರಣ್ಯಯಃ ॥ ೭.೨೮೯ ॥

೩ ೨ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೧ ೨ರ ೩
ಪಾಹಿ - ಗಾಃ - ಅನ್ಧಸಃ - ಮದೇ । ಇನ್ದ್ರಾಯ - ಮೇಧ್ಯಾತಿಥೇ - ಮೇಧ್ಯ - ಅತಿಥೇ ॥ ಯಃ - ಸಂಮಿಶ್ಲಃ - ಸಮ್ - ಮಿಶ್ಲಃ - ಹರ್ಯೋಃ - ಯಃ - ಹಿರಣ್ಯಯಃ । ಇನ್ದ್ರಃ - ವಜ್ರೀ - ಹಿರಣ್ಯಯಃ ॥ ೭.೨೮೯ ॥

ಸೌಭರೇ ದ್ವೇ । ಸೌಭರಿರ್ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨೮೯.೧. ಪಾಹಿಗಾಆ ॥ ಧಸೋಮಾ೩೨೩ದಾಇ । ಆಇನ್ದ್ರಾಯ
ಮೇ । ಧಿಯಾತಾ೩೨೩ಇಥಾಇ । ಯಃಸಂಮಿಶ್ಲೋಹರಿ
ಯೋರ್ಯಃ । ಹಾಇರಣ್ಯಯಾ೩೨ः ॥ ಆಇನ್ದ್ರೋವಾ೩
೩ಜ್ರೀ೩೩ ॥ ಹಿರೋ೩೨೩ಳವಾ ॥ ಣ್ಯಾ೩೫ಯೋ೩೬ಹಾ
ಇ ॥ ದೀ - ೮ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೧೦ । ಢೌ । ೮ ॥ ೫೦೦ ॥

೨೮೯.೨. ಪಾ । ಹ್ಯೆಪಾಹೀ ॥ ಗಾಅನ್ಧಸೋಮಾ೩೨೩ದಾಇ । ಆಇ
ನ್ದ್ರಾಯಮೇ । ಧಿಯಾತಾ೩೨೩ಇಥಾಇ । ಯಸ್ಸಮ್ಮಿ
ಶ್ಲೋ೩೨ಹರಿಯೋರ್ಯಃ । ಹಾಇರಣ್ಯಯಾ೩೨ः ॥ ಆ
ಇನ್ದ್ರೋವಾ೩೩ಜ್ರೀ೩೩ ॥ ಹಿರೋ೩೨೩ಳವಾ ॥ ಣ್ಯಾ೩೫
ಯೋ೩೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೮ । ಪ - ೧೦ । ಮಾ - ೧೦ । ಣೌ । ೯ ॥ ೫೦೧ ॥

ಇನ್ದ್ರಾಯೇತಿ ಚತುರ್ಥ್ಯೇಕವಚನಮಿದಂ ಸಂಬುದ್ಧ್ಯೇಕವಚನಸ್ಯ ಸ್ಥಾನೇ ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಮ್ । ಹೇ ಇನ್ದ್ರ! **ಮೇಧ್ಯಾತಿಥೇ** ಮೇಧೋ ಯಜ್ಞಂ ತಸ್ಮಿನ್

ಭವೋ ಮೇಧ್ಯಃ ಮೇಧ್ಯಶ್ಚಾಸೌ ಅತಿಥಿಶ್ಚೇತಿ ಮೇಧ್ಯಾತಿಥಿಃ ತಸ್ಯ ಸಂಬೋಧನಂ ಹೇ ಮೇಧ್ಯಾತಿಥೇ! ಯಜ್ಞೇಭವ ಅತಿಥಿಭೂತ ಇನ್ದ್ರ, **ಅನ್ಧಸಃ** ಪೀತಸ್ಯ ಸೋಮಸ್ಯ **ಮದೇ** ಸತಿ ತ್ವಮಸ್ಮದೀಯಾಃ ಪ್ರಜಾಃ **ಪಾಹಿ** ರಕ್ಷ । **ಯಃ** ಇನ್ದ್ರಃ **ಹರ್ಯೋಃ** ಅಶ್ವಯೋಃ **ಸಂಮಿಶ್ಲಃ** ಸ್ವರಥೇ ಸಂಮಿಶ್ರಯಿತಾ ಯಶ್ಚ ಇನ್ದ್ರೋ **ವಜ್ರೀ ಹಿರಣ್ಯಯಃ** ಹಿತ ರಮಣೀಯಃ ಯಸ್ಯ ರಥೋ ಹಿರಣ್ಯಯೋ ಹಿರಣ್ಮಯಃ ॥ ಹರ್ಯೋರ್ಯೋಃ ಹಿರಣ್ಯಯ ಇನ್ದ್ರೋ ವಜ್ರೀ ಹಿರಣ್ಮಯಃ ಇತಿ ಛನ್ದೋಗಾಃ । ಹರ್ಯೋಃಯಃ ಸುತೇ ಸಚಾವಜ್ರೀ ರಥೋಹಿರಣ್ಯಯಃ ಇತಿ ಬಹ್ವೃಚಾಃ ॥

ಮೇಧ್ಯಾತಿಥೇ - ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಬಿಜಯಮಾಡಿ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ, **ಇನ್ದ್ರಾಯ** - ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನೇ, **ವಜ್ರೀ** - ವಜ್ರಾಯುಧವೆಂಬ ಧರ್ಮ ದಂಡ ಧರಿಸಿರುವ ಓಜಸ್ವಿಯೇ, **ಹರ್ಯೋಃ ಸಂಮಿಶ್ಲಃ** - ಆತ್ಮ ತೇಜಸ್ಸಿನಿಂದ ಬೆಳಗುತ್ತಿರುವವನೇ ಅಶ್ವಗಳ ಅಧಿಷ್ಠಾತೃವೇ, ಮನಸ್ಸನ್ನು ಆತ್ಮನೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸುವವನೇ, ಹರಿಯೆಂಬ ಕುದುರೆಗಳು ಎಳೆಯುವ ರಥದವನೇ - ಋಕ್‌ಸಾಮೇ ವಾ ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಹರೀ - ಮೈ.೩.೧೦.೬ ॥ ಋಕ್ ಸಾಮವೆಂಬ ಎರಡು ಕುದುರೆಗಳ ರಥದವನೇ, **ಹಿರಣ್ಯಯಃ** - ಸರ್ವರಿಗೂ ಹಿತಕರವೂ ರಮಣೀಯವೂ ಆದ, **ಹಿರಣ್ಯಯಃ** - ಬಂಗಾರದ ರಥದವನೇ, **ಅನ್ಧಸಃ ಮದೇ** - ಹವಿರ್ಲಕ್ಷಣವಾದ ಸೋಮಪಾನದಿಂದ ಆನಂದೋತ್ಸಾಹಿಯಾಗಿರುವ, **ಯಃ ಇನ್ದ್ರಃ** - ಇನ್ದ್ರನೇ, **ಗಾಃ ಪಾಹಿ** - ಇನ್ದ್ರಿಯಂ ವೈ ವೀರ್ಯಂ ಗಾವಃ - ಶಂ.ಶಿ.೪.೩.೧೦ ॥ ಇನ್ದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ವಿಷಯ ಭೋಗಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸು.

ಧರ್ಮದಂಡಧರನೂ ಓಜಸ್ವಿಯೂ ಋಕ್ ಸಾಮ ಸಂಕೇತವಾದ ಹರಿ ಹೆಸರಿನ ಜೋಡಿ ಕುದುರೆಗಳ ರಮಣೀಯವಾದ ಚಿನ್ನದರಥದೊಡೆಯನಾದ ಭಗವಂತನಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ದಯಮಾಡಿ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ

ಸೋಮಪಾನದ ಆನಂದೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಮುದಗೊಂಡಿರುವ ನೀನು ನಮ್ಮ ಇನ್ದ್ರಿಯಗಳಿಗೆ ಸಂಯಮವನ್ನನುಗ್ರಹಿಸು ಗೋ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ರಕ್ಷಿಸು.

ದಂಡಧರನುಂ ಮರ್ತೆ ಋಕ್ಸಾಮಸಂಕೇತದ
ಹಯಯುಗದ ಹೊನ್ನ ರಥವನ್ನೇರ್ದ ದೇವೇಂದ್ರನೇ ।
ಅತಿಥಿಯಾಗುತ್ತೆಮ್ಮ ಸವನದೊಳ್ ಭಾಗವಹಿಸಿ
ಸೋಮಮಂ ಸವಿದೆಮಗೆ ಗೋಸಂಪದವನೀವುದು ॥

ಋಕ್ - ೨೯೦

ಭರ್ಗಃ ಪ್ರಾಗಾಥಃ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೦
ಉಭಯಜ್‌ಶೃಣವಚ್ಚನ ಇನ್ದ್ರೋ ಅರ್ವಾಗಿದಂ ವಚಃ ।

೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೧ ೨
ಸತ್ರಾಚ್ಯಾ ಮಘವಾನ್ತ್ಸೋಮಪೀತಯೇ ಧಿಯಾ ಶವಿಷ್ಠ ಆಗಮತ್ ॥

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩
ಉಭಯಂ - ಶೃಣವತ್ - ಚ - ನಃ । ಇನ್ದ್ರಃ - ಅರ್ವಾಕ್ - ಇದಂ - ವಚಃ ॥ ಸ

೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦
ತ್ರಾಚ್ಯಾ - ಸತ್ರಾ - ಚ್ಯಾ - ಮಘವಾನ್ - ಸೋಮಪೀತಯೇ - ಸೋಮ -

೩ ೨ ೧ ೨೦ ೩
ಪೀತಯೇ । ಧಿಯಾ - ಶವಿಷ್ಠಃ - ಆ - ಗಮತ್ ॥ *೮.೨೯೦ ॥*

ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ ವೈಯಶ್ವಮ್ । ವ್ಯಶ್ವೋ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೨೯೦.೧. ಉಭಯಙ್‌ಶೃಣವಚ್ಚನಾऽ೬ಏ ॥ ಆಇನ್ದ್ರೋ೯ऽ೨ಆರ್ವಾ

ಗಿದಂವಚಾऽ೨೩ಃ । ಹೋ೯ವಾऽ೩ಹಾಇ । ಸತ್ರಾಚಿಯಾಮ

ಘವಾऽ೨ಇನ್ । ಸೋ೯ । ಮಾಪಾऽ೩ಹಾಇ । ತಾऽ೨೩೪

ಯಾಇ ॥ ಧಿಯಾಶವಿಷ್ಠಆऽ೨೩ಹೋ೯ಇ ॥ ಗಮಾತ್ । ಔ

ऽ೨೩ಹೋ೯ವಾ । ಹೋ೯ऽ೩೪ಇ ॥ ಡಾ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೧೨ । ಖಾ । ೧೦ ॥ ೫೦೨ ॥

ಉಭಯಂ ಸ್ತೋತ್ರಾತ್ಮಕಂ ಶಸ್ತ್ರಾತ್ಮಕಂಚೋಭಯ ವಿಧಂ **ಇದಂ ವಚೋ** **ಅರ್ವಾಗ್** ಅಸ್ಮದಭಿಮುಖಂ ಇನ್ದ್ರಃ **ಶೃಣ್ವತ್** ಶೃಣೋತು । ಶ್ರುತ್ವಾ ಚ **ಸತ್ರಾ**ಚ್ಯಾ ಅಸ್ಮಾಕಂ ಯಜ್ಞಂ ಪೂಜಯನ್ತ್ಯಾ **ಧಿಯಾ**ಯುಕ್ತಃ ಸನ್ **ಮಘವಾನ್** ಧನವಾನಿನ್ದ್ರಃ **ಶ್ರವಿಷ್ಠಃ** ಅತಿಶಯೇನ ಬಲವಾನ್ **ಸೋಮಪೀತಯೇ** ಸೋಮಪಾನಾಯ **ಆಗಮತ್** ಆಗಚ್ಛತು ॥ ಮಘವನ್ ಮಘವಾ ಇತಿ ಪಾಠೌ

ಉಭಯಮ್ ಹಿಂದಿನ ಅಹಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿಸಿರುವ ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ಅಹಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಕರ್ಮಗಳ ಸ್ತುತಿ ಮತ್ತು ಉಪಾಸನೆಗಳೆಂಬೆರಡರ ಬಗೆಯ, ಸ್ತೋತ್ರ ಪ್ರಗೀತ ಮನ್ತ್ರಸಾಧ್ಯಾಃ ಮತ್ತು ಶಸ್ತ್ರ ಅಗ್ರಗೀತ ಮನ್ತ್ರ ಸಾಧ್ಯಾಃ ಎಂಬೆರಡು ಪ್ರಕಾರದ, **ನಃ ಇದಂ ವಚಃ** ನಮ್ಮ ಈ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು, **ಅರ್ವಾಕ್** ಇಷ್ಟಾರ್ಥವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವ ಮುಂಚೆ

ಅನ್ತರ್ಯಾಮಿ ರೂಪವಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು, ಅಭಿಮುಖನಾಗಿ, ಇನ್ದ್ರಃ ಭಗವಂತನಾದ ಇನ್ದ್ರನು, ಶ್ರುಣವತ್ ಆಲಿಸಲಿ ಕೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ, ಚ ಮತ್ತು, ಸತ್ರಾಚ್ಯಾ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಅನುಗ್ರಾಹಕ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಸತ್ಯಾನುಗಾಮಿನಿಯಾದ ಪ್ರಾಂಜಲವಾದ ಪ್ರಜ್ಞಾ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ, ಮಘವನ್ ಅನೇಕ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ ಅದರ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಅರಿವಿರುವವನೂ ಪ್ರಶಸ್ತ ಧನವಂತನೂ ಅತ್ಯಂತ ಬಲಶಾಲಿಯೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರಭಗವಂತನು, ಸೋಮ ಪೀತಯೇ ಸೋಮಪಾನಕ್ಕಾಗಿ, ಆಗಮತ್ ದಯಮಾಡಿಸಲಿ.

ಇಷ್ಟಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಸ್ತುತಿ ಉಪಾಸನೆ ಸ್ತೋತ್ರ ಶಸ್ತ್ರಗಳ ಬಗೆಗೆ ಭಗವಂತನಾದ ಇನ್ದ್ರನು ನಮ್ಮೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಅನ್ತರ್ಯಾಮಿಯಾಗಿಯೂ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿಯೂ ಆಲಿಸಲಿ. ಅನೇಕ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿರುವ ಬಹುಬಲಶಾಲಿಯೂ ಪ್ರಶಸ್ತ ಧನವಂತನೂ ಆದ ಇನ್ದ್ರನು ಸೋಮಪಾನಕ್ಕಾಗಿ ದಯಮಾಡಿಸಲಿ.

ಬಯಿಕೆಯಂ ನೀಳ್ವ ಮುನ್ನಂ ಸ್ತುತಿಗಳಂ ಕುರಿಯುತುಂ
ಕೇಳ್ಗಿಂದ್ರನೆಮ್ಮುಲಿಯನಾಂತರಸ್ಥಂ ನೆಲ್ಮೆಯಿಂ ।
ಬಹುಯಜ್ಞಪ್ರೂರಕಂ ಬಹುಬಲಿಷ್ಠಂ ವಿಭವದಂ
ಬರ್ಕೆ ಪುರುಹೂತನಿತ್ತಲ್ ಸೋಮಪಾನಕೆಂದು ॥

ಋಕ್ - ೨೯೧

ಮೇಧಾತಿಥಿ ಮೇಧ್ಯಾತಿಥೀ ಕಾಣ್ವೌ । ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೩ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨
ಮಹೇ ಚ ನ ತ್ವಾದ್ರಿವ ಗ್ಪರಾ ಶುಲ್ಕಾಯ ದೀಯಸೇ ।

೨ ೩೧೨ ೩ ೧ ೨೧ ೩ ೨೩೧ ೨
ನ ಸಹಸ್ರಾಯ ನಾಯುತಾಯ ವಜ್ರಿವೋ ನ ಶತಾಯ ಶತಾಮಘ ॥

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨೧ ೩ ೧ ೨ ೩
ಮಹೇ - ಚ - ನ - ತ್ವಾ - ಅದ್ರಿವಃ - ಅ - ದ್ರಿವಃ । ಪರಾ - ಶುಲ್ಕಾಯ - ದೀ

೨ ೩೧೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨೧ ೩
ಯಸೇ ॥ ನ - ಸಹಸ್ರಾಯ - ನ - ಅಯುತಾಯ - ಅ - ಯುತಾಯ - ವಜ್ರಿ

೨ ೩೧ ೨ ೩
ವಃ । ನ - ಶತಾಯ - ಶತಾಮಘ - ಶತ - ಮಘ ॥ ೯.೨೯೧ ॥

ಇನ್ದ್ರಸ್ಯ ಸಹಸ್ರಾಯುತೀಯೇ ಪ್ರಜಾಪತೇರ್ಮಹೋವಿಶೀಯೇ ವಾ ದ್ವೇ ।
ಇನ್ದ್ರೋ ವಾ ॥

೫ ೦ ೪ ೫ ೨ ೩ ೫ ೨ ೦
೨೯೧.೧. ಮಹೇಚನೋವಾ ॥ ತ್ವಾಅದ್ರಾ೨೩೪ಇವಾಃ । ಪರಾಶು

೦ ೧ ೨ ೪೫ ೩ ೨ ೧
ಲ್ಕಾ । ಯ೩ದಾಯಾಸಾ೩ಇ ॥ ನಸ । ಹಸ್ರಾ೩ । ಯಾ

೦ ೨ ೦ ೧ ೨ ೪೫ ೩೦ ೨
ನಾಯುತಾ । ಯವಾಜ್ರಾಇವೋ೩ ॥ ನಶ । ತಾಯಾ

೧ ೪ ೨ ॥ ೫
೩ ॥ ಶಾ೨೩ತಾ೩ ॥ ಮಾ೩೪೫ಘೋ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೬ । ಪ - ೧೨ । ಮಾ - ೬ । ಖೊ । ೧೧ ॥ ೫೦೩ ॥

೫ ೦ ೨ ೪ ೫೦ ೪ ೫ ೧ ೦ ೨ ೦ ೧
೨೯೧.೨. ಮಹೇಚಾ೩ನತ್ವಾಅದ್ರಿವಾಃ ॥ ಪಾರಾಶುಲ್ಕಾ । ಯದಾ

೨ __ ೧ __ ೧ ೦ ೦ ಅ
ಯಾ೩೧ಸಾ೩೨ಇ । ನಸಹಸ್ರಾ೩೨ । ಯನಾಯುತಾಯಾವ

— ೧ ೨ ೧ ೧ ^
ಜ್ರಿವಾಽ೨ಃ ॥ ನಶಾತಾಽ೨೩ಯಾ ॥ ಶತಾಽ೨೩ । ಮಾಽ೨

೩ ೫೦ ೦ ೨ ೧೧ ೨
ಘಾಽ೨೩ಳಔಹೋವಾ ॥ ಮಹೋವಿಶೇಽ೧ ॥

ದೀ - ೯ । ಪ - ೯ । ಮಾ - ೫ । ಧು । ೧೨ ॥ ೫೦೪ ॥

ಹೇ **ಅದ್ರಿವಃ** ವಜ್ರವನ್ನಿನ್ದ್ರ ನಚೇತಿ ನಿಪಾತದ್ವಯ ಸಮುದಾಯೋ ವಿಭಜ್ಯ ಯೋಜನೀಯಃ । **ಮಹೇ ಚ** ಮಹತೇಽಪಿ**ಶುಲ್ಕಾಯ** ಮೂಲ್ಯಾಯ ನಾಹಂ ತ್ವಾಂ **ಪರಾದೀಯಸೇ** ನ ವಿಕ್ರೀಣಾಮಿ ದದಾತೇರುತ್ತಮ ಪುರುಷಸ್ಯ ಕರ್ತರ್ಯೇವ ವ್ಯತ್ಯಯೇನ ರೂಪಮ್ । **ಪರಾಶುಲ್ಕಾಯ** ದೇಯಾಮ್ ಇತಿ ಬಹ್ವೃಚಾ ಆಮನನ್ತಿ । ಹೇ **ವಜ್ರಿವಃ!** ವಜ್ರಹಸ್ತೇನ್ದ್ರ! **ಸಹಸ್ರಾಯ** ಸಹಸ್ರ ಸಂಖ್ಯಾಕಾಯ ಧನಾಯ ಚ **ಪರಾದೀಯಸೇ ಅಯುತಾಯ** ದಶಸಹಸ್ರಾಯ ಶುಲ್ಕಾಯ ನ ಪರಾದೀಯಸೇ । ಶತಾಮಘವ ಬಹುಧನೇನ್ದ್ರ **ಶತಾಯ** ಬಹು ನಾಮೈತತ್ ಅಪರಿಮಿತಾಯ ಧನಾಯ ಚ ನ ಪರಾದೀಯಸೇ ನ ವಿಕ್ರೀಣಾಸಿ । ಉಕ್ತಸಂಖ್ಯಾಕಾದ್ಧನಾದಪಿ ತ್ವಾಂ ನ ಪರಿತ್ಯಜಾಮಿ । ಕಿಂತು ಬಹುಭಿರ್ಹವಿಭಿಃ ಪರಿಚರಾಮೀತ್ಯರ್ಥಃ ॥

ಅದ್ರಿವಃ ಮಳೆಗರೆಯುವ ಮೋಡಗಳ ಒಡೆಯನೇ, **ಮಹೇ ಚ ಶುಲ್ಕಾಯ** ಮಹಾ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಹ, **ನ ಪರಾದೀಯಸೇ** ಅನ್ಯರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, **ವಜ್ರಿವಃ** ವಜ್ರಾಯುಧ ಧರಿಸಿರುವ ಧರ್ಮ ದಂಡಧರನೇ, ಓಜಸ್ವಿಯೇ, **ಸಹಸ್ರಾಯ** ನ ಸಹಸ್ರಾರು ಮೌಲ್ಯಕ್ಕೂ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, **ಆಯುತಾಯ** ನ ಹತ್ತು ಸಹಸ್ರಕ್ಕೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, **ಶತಾಮಘ** ಅತ್ಯಧಿಕ ಧನವಂತನಾದ ಇನ್ದ್ರನೇ, **ಶತಾಯ** ಅಪರಿಮಿತ ಧನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೂ ನನ್ನವನೇ ಆದ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡದೆ ಅವನ ಪರಿಚರ್ಯಾದಿ ಕೈಂಕರ್ಯಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಳೆಗರೆಯುವ ಮೋಡಗಳ ಒಡೆಯನೇ ವಜ್ರಾಯುಧವೆಂಬ ಧರ್ಮದಂಡ ಧರಿಸಿರುವ ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನೇ ಸ್ತುತಿ ಪೂಜಾ ಕೈಂಕರ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ನನ್ನವನನ್ನಾಗಿ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಧರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ನೂರು ಸಹಸ್ರ ಹತ್ತುಸಹಸ್ರ ಅಥವಾ ಅಗಣಿತ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರೂ ಸಹ ಅನ್ಯರಾರಿಗೂ ನನ್ನ ಹೃದಯಾಂತರಾಳದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಭಗವಂತನನ್ನು ಯಾವುದೇ ಬೆಲೆಗೂ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಸದಾ ನನ್ನಲ್ಲೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ.

ಪರ್ಜನ್ಯ! ವಜ್ರಧರ! ನಿನ್ನಂ ಸ್ತುತಿಗಳಿಂದಲಾಂ
ನನ್ನೆರ್ದೆಯೊಳಿರಿಸಿದೆಂ; ಕೋಟಿಕೋಟಿಪ್ರಮಾಣಂ /
ಬೆಲೆಯನಿತ್ತೊಡೆಯುಮಾಂ ಪೆರರಾರಿಗುಂ ಆವುದೇ
ಬೆಲೆಗಮಿಂದ್ರನನೀಯೆನ್; ಎನ್ನೊಳೇ ನಿಲಿಸಿಕೊಳ್ವೆಂ //

ಋಕ್ - ೨೯೨

ಮೇಧಾತಿಥಿ ಮೇಧ್ಯಾ ತಿಥೀ ಕಾಣ್ವೌ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ||

೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨ಉ ೩ ೧ ೨
ವಸ್ಯಾಁ ಇನ್ದ್ರಾಸಿ ಮೇ ಪಿತುರುತಭ್ರಾತುರಭುಞ್ಜತಃ |

೩ ೧ ೨ ೩ ೧ ೨ ೩ ೨ ೩ ೧ ೨
ಮಾತಾ ಚ ಮೇ ಛದಯಥಃ ಸಮಾ ವಸೋ ವಸುತ್ವನಾಯ ರಾಧಸೇ ||

ಸ್ವ - ೧೫ / ಉ - ೪ / ಧಾ - ೭೬ / ಭೂ //

೧ ೨೦ ೩ ೨ ೩ ೨ ೧ ೨೦ ೧ ೨೦
ವಸ್ಯಾನ್ - ಇನ್ದ್ರಂ - ಅಸಿ - ಮೇ - ಪಿತುಃ | ಉತ - ಭ್ರಾತುಃ - ಅಭುಞ್ಜತಃ -

೩ ೨ ೩ ೨ ೩ ೨
ಅ - ಭುಞ್ಜತಃ || ಮಾತಾ - ಚ - ಮೇ - ಛದಯಥಃ - ಸಮಾ - ಸ - ಮಾ -

೩ ೧ ೨ ೧ ೨೦
ವಸೋ । ವಸುತ್ವನಾಯ - ರಾಧಸೇ ॥ ೧೦.೨೯೨ ॥

ಆ - ೪೪ । ಅ - ೨೪ । ಪ - ೨೦೫ । ಧು ॥

ದಶಮೀ ದಶತಿಃ ॥ ೧೦ ॥ ಷಷ್ಠಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೬ ॥

ಇತಿ ತೃತೀಯ ಪ್ರಪಾಠಕೇ ದ್ವಿತೀಯೋರ್ಧಃ । ತೃತೀಯಃ ಪ್ರಪಾಠಕಸ್ಯ ಸಮಾಪ್ತಃ

ಇನ್ದ್ರಾಣ್ಯಾಸ್ಸಾಮ । ಇನ್ದ್ರಾಣೀ ಬೃಹತೀನ್ದ್ರಃ ॥

೪ ೫೦ ೧ ೧ ೪ ೫ ೩ ೨^ ೩
೨೯೨.೧. ವಸ್ಯಾँ ಇನ್ದ್ರಾಸಿಮೇ । ಹಾಉಪಿತೂಃ ॥ ಉತಾಭ್ರಾಽ೨

೫ ೨೧ ೨ ^ ೩ ೫ ೨೦ ೧
೩ಳತೂಃ । ಅಭೂಂಇಞ್ಜತೌ । ವಾಓಽ೨೩ಳವಾ । ಮಾತಾ

೨ ^ ೩ ೫ ೨ ೧
ಚಾಮೌ । ವಾಓಽ೨೩ಳವಾ । ಛದಯಥಃ । ಸಽ೩ಮಾವಾ

೨ ^ ೩ ೫ ೨೧ ೨ ^ ೩
ಸೌ । ವಾಓಽ೨೩ಳವಾ ॥ ವಸೂತ್ವಾನೌ । ವಾಓಽ೨೩ಳ

೫ ೨ ೧ ೫ ೪ ॥ ೫
ವಾ ॥ ಯರೋಽ೨೩ಳವಾ । ಧಾಽ೫ಸೋಽ೬ಹಾಇ ॥

ದೀ - ೪ । ಪ - ೧೪ । ಮಾ - ೧೦ । ಧೌ । ೧೩ ॥ ೫೦೫ ॥

ಸಪ್ತದಶ ಷಷ್ಠಃ ಖಣ್ಡಃ ॥ ೬ ॥ ದಶತಿಃ ॥ ೧೦ ॥

ಹೇ **ಇನ್ದ್ರ!** ತ್ವಂ **ಮೇ** ಮದೀಯಾತ್ **ಪಿತುಃ** ಜನಕಾದಪಿ **ವಸ್ಯಾಙ್** ವಸೀಯಾನ್ ವಸುಮತ್ತರೋಽಸಿ । **ಉತ** ಅಪಿ ಚ **ಅಭುಂಜತಃ** ಅಪಾಲಯತೋ ಮಮ **ಭ್ರಾತುಃ** ಅಪಿ ತ್ವಂ ವಸೀಯಾನಧಿಕೋಽಸಿ । ಹೇ **ವಸೋ!** ವಾಸಕೇನ್ದ್ರ! **ಮೇ** ಮದೀಯಾ **ಮಾತಾ ಚ** ತ್ವಂ ಚ **ಸಮಾಸಮೌ** ಸಮಾನೌ ಸನ್ತೌ

ಪುಮಾನ್ ಸ್ತ್ರಿಯೇತಿ ಪುಂಸಃ ಶೇಷಃ **ಭದಯಥಃ** ಅರ್ಚತಿಕರ್ಮಾಯಂ ಮಾಂ ಪೂಜಿತಂ ಕುರುಥಃ । ಕಿಮರ್ಥಮ್? **ವಸುತ್ವನಾಯ** ವ್ಯಾಪನಾಯ **ರಾಧಸೇ** ಧನಾಯ ಚ ಉಭಯೋರ್ಲಾಭಾಯೇತ್ಯರ್ಥಃ ॥

ಇನ್ದ್ರ ಇನ್ದ್ರನೇ, ನೀನು, **ಮೇಪಿತುಃ** ನನ್ನ ತಂದೆಗಿಂತಲೂ, **ವಸ್ಯಾನ್** ಶ್ರೇಷ್ಠನಾಗಿರುವೆ, **ಉತ** ಮತ್ತು, **ಅಭುಂಜತಃ** ಪಾಲಿಸದಿರುವ, **ಭ್ರಾತುಃ** ಸೋದರನಿಗಿಂತಲೂ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾಗಿರುವೆ, **ವಸೋಃ** ವಸತಿದಾಯಕನಾದ ವ್ಯಾಪಕನೇ, ಆಶ್ರಯದಾತನೇ!, **ಮೇಮಾತಾ** ನನ್ನ ತಾಯಿಯೂ, **ಚ** ಮತ್ತು, ನೀನೂ ಸಹ, **ಸಮಾ** ಸಮಾನರಾಗಿದ್ದೀರಿ, ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ, **ವಸುತ್ವನಾಯ** ನನ್ನ ಉತ್ತಮವಾದ ಸ್ಥಿತಿಗೂ, **ರಾಧಸೇ** ಧನಲಾಭಕ್ಕೂ, **ಭದಯಥಃ** ನನ್ನನ್ನು ಅರ್ಹನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ.

ಇನ್ದ್ರ ಭಗವಂತನೇ ನನ್ನ ತಂದೆಗಿಂತಲೂ ನೀನೇ ಹೆಚ್ಚಿನವನು. ನನ್ನನ್ನು ಪಾಲಿಸದಿರುವ ಸಹೋದರನಿಗಿಂತಲೂ ನೀನೇ ಅಧಿಕನು, ವಸತಿದಾಯಕನೇ ಆಶ್ರಯದಾತನೇ ನನ್ನ ಉತ್ತಮವಾದ ಜೀವನಸ್ಥಿತಿಗೂ ಐಶ್ವರ್ಯಸಂಪಾದನೆಗೂ ಅರ್ಹನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ನನ್ನ ತಾಯಿಯೂ ನೀನೂ ಒಂದೇ ಸಮಾನ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿರುವ ಪೂಜಾರ್ಹರು.

ಇಂದ್ರ! ನೀನೆನ್ನ ಜನಕಂಗೆ ಮಿಗಿಲ್, ಎನ್ನಣ್ಣನಿಂ
ಮಿಗಿಲಲ್ತೆ! ಆಶ್ರಯಪ್ರದನೆ! ಎನ್ನಯ ಬದುರ್ಕೆಗಂ ।
ಸಂಪದಂಗಳ್ಗಂ ಸಮರ್ಹನೆಂಬಂತೆಸಗುವ
ಎನ್ನ ತಾಯಂದದಿಂ ಸಮನೆನಲ್ ಪೂಜಾರ್ಹನಯ್ ॥

॥ ವೇದಾನಾಂ ಸಾಮವೇದೋಸ್ಮಿ ॥

ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥ ಸಂಕೇತ ಸೂಚಿ

ಅಮರ - ಅಮರಕೋಶ
ಅ.ತ. - ಅಕ್ಷರ ತನ್ತ್ರ
ಅಥ.ವೇ - ಅಥರ್ವವೇದ
ಆರ - ಆರಣ್ಯಗೇಯಗಾನ
ಆಪ.ಶ್ರೌ - ಆಪಸ್ತಮ್ಬ ಶ್ರೌತಸೂತ್ರ
ಆರ್ಷೇ.ಕಲ್ಪ - ಆರ್ಷೇಯ ಕಲ್ಪಸೂತ್ರ
ಆರ್ಷೇ.ಬ್ರಾ. - ಆರ್ಷೇಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ಆರ್ಷೇ.ದೀ - ಆರ್ಷೇಯ ದೀಪ
ಆಶ್ವ.ಗೃ.ಸೂ. - ಆಶ್ವಲಾಯನ ಗೃಹ್ಯಸೂತ್ರ
ಊಹ - ಊಹಗಾನ
ಸಾ.ಋ - ಸಾಮವೇದ ಛನ್ದಾರ್ಚಿಕಾ
ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ವೇದರತ್ನಮಾಲಾ - ೩೬ ಸಂಪುಟಗಳು
ಋ.ಸಂ. - ಋಗ್ವೇದ ಸಂಹಿತೆ
ಋ.ತ - ಋಕ್ ತನ್ತ್ರ
ಋ.ಪ್ರಾತಿ - ಋಗ್ವೇದ ಪ್ರಾತಿಶಾಖ್ಯ
ಐ.ಆ - ಐತರೇಯ ಆರಣ್ಯಕ
ಐ.ಬ್ರಾ - ಐತರೇಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ಕಾ.ಶ್ರೌ - ಕಾತ್ಯಾಯನ ಶ್ರೌತಸೂತ್ರ
ಕ್ಷು.ಕ.ಸೂ. - ಕ್ಷುದ್ರ ಕಲ್ಪಸೂತ್ರ
ಖಾ.ಗೃ.ಸೂ - ಖಾದಿರ ಗೃಹ್ಯಸೂತ್ರ
ಗಾಯ.ವಿ.ಸೂ - ಗಾಯತ್ರೀ ವಿಧಾನಸೂತ್ರ
ಗ್ರಾಮ - ಗ್ರಾಮಗೇಯಗಾನ
ಗೋಪ.ಬ್ರಾ - ಗೋಪಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ಗೋಭಿ.ಗೃ.ಸೂ - ಗೋಭಿಲ ಗೃಹ್ಯಸೂತ್ರ
ಗೌ.ಧ.ಸೂ - ಗೌತಮ ಧರ್ಮಸೂತ್ರ
ಗೌ.ಶಿ - ಗೌತಮ ಶಿಕ್ಷಾ
ಛಂ.ವಿ - ಛನ್ದೋ ವಿಚಿತಿ
ಛಾಂ.ಉ - ಛಾನ್ದೋಗ್ಯೋಪನಿಷತ್
ಛಾಂ.ಬ್ರಾ - ಛಾನ್ದೋಗ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ಜೈ.ಆ.ಬ್ರಾ - ಜೈಮಿನೀಯ ಆರ್ಷೇಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ಜೈ.ಉ.ಬ್ರಾ - ಜೈಮಿನೀಯ ಉಪನಿಷತ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ಜೈ.ನ್ಯಾ.ವಿ.. - ಜೈಮಿನೀಯ ನ್ಯಾಯಮಾಲಾ ವಿಸ್ತರ
ಜೈ.ಬ್ರಾ - ಜೈಮಿನೀಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ಜೈ.ಮೀ.ಸೂ - ಜೈಮಿನೀ ಮೀಮಾಂಸಾಸೂತ್ರ
ತಾಂ.ಮ.ಬ್ರಾ - ತಾಣ್ಡ್ಯಮಹಾಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ತೈ.ಆರ - ತೈತ್ತಿರೀಯ ಆರಣ್ಯಕ
ತೈ.ಉಪ - ತೈತ್ತಿರೀಯೋಪನಿಷತ್ತು
ತೈ.ಪ್ರಾತಿ - ತೈತ್ತಿರೀಯ ಪ್ರಾತಿಶಾಖ್ಯ
ತೈ.ಬ್ರಾ - ತೈತ್ತಿರೀಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ತೈ.ಸಂ. - ತೈತ್ತಿರೀಯ ಸಂಹಿತಾ
ದೇ.ಬ್ರಾ - ದೇವತಾಧ್ಯಾಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ದೇ.ಭಾ - ದೇವೀ ಭಾಗವತ
ದ್ರಾಹ್ಯಾ.ಶ್ರೌ. - ದ್ರಾಹ್ಯಾಯಣ ಶ್ರೌತಸೂತ್ರ
ನಾ.ಶಿ - ನಾರದೀಯ ಶಿಕ್ಷಾ
ನಾ.ಪು - ನಾರದ ಪುರಾಣ
ನಿ.ಸೂ - ನಿದಾನಸೂತ್ರ
ನಿರು - ನಿರುಕ್ತ
ಪಂ.ವಿ.ಸೂ - ಪಂಚವಿಧಸೂತ್ರ
ಪತ.ಭಾ - ಪತಂಜಲೀ ಭಾಷ್ಯ

ಪಾಣಿನಿ	-	ಪಾಣಿನೀಯ ಅಷ್ಟಾಧ್ಯಾಯೀ
ಪಾ.ಶಿ	-	ಪಾಣಿನೀಯ ಶಿಕ್ಷಾ
ಪು.ಸೂ	-	ಪುಷ್ಪ ಸೂತ್ರ
ಪ್ರ.ಉಪ	-	ಪ್ರಶ್ನ ಉಪನಿಷತ್ತು
ಪ್ರತಿ.ಸೂ	-	ಪ್ರತಿಹಾರ ಸೂತ್ರ
ಬ್ರ.ಸೂ	-	ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರ ಶಾಂಕರಭಾಷ್ಯ
ಬೃಹ.ಉ	-	ಬೃಹತಾರಣ್ಯಕ ಉಪನಿಷತ್ತು
ಬೋ.ಶ್ರೌ	-	ಬೋಧಾಯನ ಶ್ರೌತಸೂತ್ರ
ಭ.ಗೀ	-	ಭಗವದ್ಗೀತೆ - ಶಾಂಕರಭಾಷ್ಯ
ಭಾ.ಶಿ	-	ಭಾರದ್ವಾಜ ಶಿಕ್ಷಾ
ಮನು	-	ಮನುಸ್ಮೃತಿ
ಮ.ಭಾ	-	ಮಹಾಭಾರತ
ಮಾಧವ	-	ಮಾಧವರ ಸಾಮಸಂಹಿತಾ ಭಾಷ್ಯ
ಮಾಂ.ಉಪ	-	ಮಾಂಡೂಕ್ಯೋಪನಿಷತ್ತು
ಮಾ.ಲ	-	ಮಾತ್ರಾ ಲಕ್ಷಣ
ಮಾ.ಶಿ	-	ಮಾಣ್ಡೂಕೀ ಶಿಕ್ಷಾ
ಮು.ಉಪ	-	ಮುಣ್ಡಕೋಪನಿಷತ್ತು
ಮೈ.ಸಂ	-	ಮೈತ್ರಾಯಣಿ ಸಂಹಿತಾ
ಯಜು	-	ಯಜುರ್ವೇದ
ಯಾಜ್ಞ.ಶಿ	-	ಯಾಜ್ಞವಲ್ಕ್ಯ ಶಿಕ್ಷಾ
ರಹ	-	ರಹಸ್ಯ/ ಊಹ್ಯ ಗಾನ
ಲ.ಋ	-	ಲಘು ಋಕ್ ತನ್ತ್ರ
ಲಾ.ಶ್ರೌ	-	ಲಾಟ್ಯಾಯನ ಶ್ರೌತಸೂತ್ರ
ಲೋ.ಶಿ	-	ಲೋಮಶೀ ಶಿಕ್ಷಾ
ವಾಜ ಪ್ರಾತಿ	-	ವಾಜಸೇನೀಯ ಪ್ರಾತಿಶಾಖ್ಯ
ವಾ.ರಾ	-	ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣ
ವಿ	-	ವಿವರಣಕಾರಃ
ಶತ.ಬ್ರಾ	-	ಶತಪಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ಶಾಂ.ಗೃ.ಸೂ	-	ಶಾಂಖಾಯನ ಗೃಹ್ಯಸೂತ್ರ
ಶಿ.ಸಂ	-	ಶಿಕ್ಷಾ ಸಂಗ್ರಹ
ಶಿ.ಪು	-	ಶಿವ ಪುರಾಣ
ಷ.ವಿಂ.ಬ್ರಾ	-	ಷಡ್ವಿಂಶ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ಸಂ.ಉ.ಬ್ರಾ	-	ಸಂಹಿತೋಪನಿಷತ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ಸಾ.ಆ.ದೀ	-	ಸಾಮವೇದ ಆರ್ಷೇಯ ದೀಪ
ಸಾಮ.ತ	-	ಸಾಮ ತನ್ತ್ರ
ಸಾ.ಗಾ	-	ಸಾಮಗಾನ
ಸಾ.ಸಂ	-	ಸಾಮವೇದ ಸಂಹಿತೆ
ಸಾ.ಸ	-	ಸಾಮಸಪ್ತ ಲಕ್ಷಣ
ಸಾ.ವಿ.ಬ್ರಾ	-	ಸಾಮವಿಧಾನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ
ಸ್ತೋ.ಸಂ	-	ಸ್ತೋಭಾನು ಸಂಹಾರ
ವಂ.ಬ್ರಾ	-	ವಂಶಬ್ರಾಹ್ಮಣ

ಸಹಾಯಕ ಗ್ರಂಥ ಋಣ :

ಸಾಮಗಾನ - ಡಾ|| ಪಂಕಜಮಾಲಾ ಶರ್ಮಾ

ದಿ ಸಾಮನ್ ಚಾಂಟ್ಸ್ - ಡಾ|| ಜಿ.ಹೆಚ್.ತರ್ಲೇಕರ್

ಸೀಕ್ರೆಟ್ ಆಫ್ ದಿ ವೇದಾಸ್ ಮತ್ತು ಮಿಸ್ಟಿಕ್ ಫೈರ್ - ಅರಬಿನ್ದೋ

ವೇದಾರ್ಥ ಪಾರಿಜಾತ - ಸ್ವಾಮಿ ಕರಪಾತ್ರೀಜೀ

ವೇದಿಕ್ ಬಿಬ್ಲಿಯೋಗ್ರಫಿ - ಬಿ.ಓ.ಆರ್.ಐ.ಪುಣೆ

ಈ ಗ್ರಂಥ ಕುರಿತು ....

ಸಾಮವೇದದ ತತ್ತ್ವ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಉಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವ ತುಡಿತವೇ ದ್ರಾಹ್ಯಯಣ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಪ್ರಕೃತೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ವಿಶೇಷತೆ.... ಕೃತ್ಸ್ನದೃಷ್ಟಿಯ ರಸಫಲವನ್ನೇ ಪ್ರಕೃತ ಸಾಮವೇದ ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದಲೇ ಇದು ಕರ್ಮ ಜ್ಞಾನ ಉಪಾಸನೆಗಳೆಂಬ ಕಾಂಡತ್ರಯಾಭಿಮಾನಿಗಳಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಆದರಣೀಯವಾಗಿದೆ.

–ಶತಾವಧಾನಿ ಡಾ॥ ಆರ್. ಗಣೇಶ್

ಶಬ್ದಾತೀತನು ಶಬ್ದವೆನಿಸಿದ ವೇದದ ಒಡಲಿನಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತಾ ಸಾಮವೇದವು ಶಬ್ದದಾಚೆಯ ಅನುಭವೈಕವೇದ್ಯನಿಗೆ ಹೊಸ್ತಿಲಿನಂತೆ ಇದ್ದು ಶಬ್ದದ ಈಚಿನ ಲೋಕಕ್ಕೂ ಅವನಿಗೂ ಕೊಂಡಿಯಂತಿರುವುದೇ ವಿಶೇಷ. ಇಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಾಮವೇದ ಸಂಹಿತೆಯ ಈ ಸಂಪುಟಗಳನ್ನು ಹೊರತರುತ್ತಿರುವುದು ಭಗವಂತನ ವಿಶೇಷ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದಲೇ. ಈ ಪ್ರೇರಣೆಯೇ ದಿವ್ಯ ಅತಿ ಮಾನುಷ ಋಷಿಪ್ರೇರಿತ...

–ಪ್ರೋ॥ ಕೆ.ಎಸ್.ನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯ

ಸಾಮಗರ ಉಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿಯೂ ಇತರ ಶಾಖಿಗಳ ಜ್ಞಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿಯೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶವಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಾಮವೇದ ಸಂಹಿತೆಯು ಸಮಗ್ರವಾದ ಸ್ವರಸಹಿತ ಋಕ್, ಪದಪಾಠ, ಗಾನಕ್ರಮ ವಿನ್ಯಾಸಗಳೊಂದಿಗೂ ಸಾಯಣಭಾಷ್ಯ ಪ್ರತಿಪದಾರ್ಥ ಭಾವಾನುವಾದ,ಪದ್ಯಾನುವಾದಗಳೊಂದಿಗೂ ಹೊರಬರುತ್ತಿರುವುದು ಬಹಳ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ.

–ವೇದವಾರಿಧಿ ಡಾ॥ ಪಿ. ರಾಮಾನುಜನ್